

Boetius

- C**ncipit tabula sup libris Boety de cōsolatiōe philosophiē fm ordi-
nez alphabeti.
- A**cidiosi tardi z viciosi argu-
unt. lib. 4. metro. 7.
- Accusatio crudelis. li. pmo. prosa. 4.
- Accusatio Boety erga regez habuit
tria vicia. li. pmo. prosa. 4.
- Actus quilibet requirit ordinē tem-
poris z loci. li. pmo. metro. 6. In ve-
re flores z autūno vne colliguntur.
li. me. vt supra.
- Actus seqtur cōditionē potētie cui⁹
est act⁹. lib. 5. prosa. 4.
- Admirationis exemplū de septē stel-
lis z eclipsi lune. li. 4. metro. 5.
- Admiratur homines de illo quod ra-
ro fit. ibidem.
- Admirari fecit senes p̄hari. ibidem.
- Aduersa fortuna plus pro-
spera. li. 2. prosa. 8.
- Aduersa bonis: prospera malis q̄re cō-
tingāt. li. 4. prosa. 6.
- Aduersa z prospera adueniūt bonis
z malis. li. 4. prosa. 7.
- Aduersitas veros amicos ostēdit. li.
bro. 2. prosa. 8.
- Aduersitati fortune dolēdū non est
ppter quinqz. libro. 2. prosa. 1.
- Aduersitate nō debz sapiēs molesta-
ri nec fortis multitudine hoīuz ter-
reri. li. 4. prosa. 7.
- Aduersitate z in prosperitate vt se hō
equaliter hēat hortat̄ exemplis. li.
bro. 4. metro. septimo.
- Affectōes q̄tuor. gaudiū. spes. timor.
dolor impediunt cognitionem veri.
libro. 1. metro. 7.
- Affect⁹ q̄tuor sūt. regre ifra. cathene.
- Ager mētē hoīs designat. li. 3. me. 1.
- Aliena pbitas z pulchritudo hoīem
nō decorāt. libro. 2. prosa. 5.
- Amātib⁹ q̄s dat legē. li. 3. metro. 12.
- Amicitia dissilitudo dissoluit. li. 1. p. 3.
- Amicoz triplex gen⁹. li. 2. prosa. 3.
- Amic⁹ ver⁹. regre aduersitas supra.
- Amicos fortuna. infortunū inimi-
cos facit. li. 3. prosa. 5.
- Amor diuin⁹ tria facit in hominib⁹.
libro. 2. metro. 8.
- Anaxagoras phus stulticiā hoīuz so-
lē p̄ dō colētiū rēphēdit. li. 1. p̄sa. 3.
- Anni sūt q̄tuor ptes. li. 1. metro. 5.
- Anni ptes q̄tuor. regre regimē dei.
- Anni transformatio peior est q̄ cor-
poris. lib. 4. metro. 4.
- Antiquoz etas fuit sine cupiditate.
libro. 2. metro. 5.
- Appetūt oīa p̄māere. regre bonū ē.
Appetit⁹. require p̄manētia.
- Appetit⁹ est duplex. li. 3. p̄sa. 11.
- Appetit⁹. regre desiderium.
- Area fortūe q̄re mūd⁹ dī. li. 2. p̄sa. 1.
- Arma phie. libro. 1. prosa. 2.
- Artes liberales dicunt̄ lac ibidem.
- Asin⁹ ad lyrā ē homo sine attētionē
verba sacra audiēs. li. 1. prosa. 4.
- Asin⁹ dicit̄ piger seu tard⁹. li. 4. p̄sa. 3.
- Auari dicit̄ canes. li. 1. p̄sa. 4. z idēz
habetur libro. 2. metro. 2.
- Auari ifatiabiles. li. 3. metro. 3.
- Aues tenebrar. require tenebre.
- Auriga. require currus.
- Auarus require lupus.
- Autūn⁹. require tps autumnale.
- Auxiliū diuinū in minimis debet in-
uocari. libro. 3. p̄sa. 9.
- Auxily diuini inuocatio a Boetio. li.
bro. 4. metro. 9.
- B** Arbitōsor. regre ī securitas
Beate tunc respublice sūt
si p̄ sapientes z studiosos regant̄. li.
bro pmo. prosa. 4.
- Beatitudo siue felicitas ē duplex. li.
bro. 2. prosa. 4.
- Beatitudo nō ē ī dignitatib⁹. li. 2. p. 6.
- Beatitudo siue felicitas nō p̄sistit in
bōis fortuitis. li. 2. p̄sa. 4. z probat̄
trib⁹ rationib⁹ ibidem.
- Beatitudinis descriptio. li. 3. p̄sa. 2.
- Beatitudinē ad verā oēs vocat̄. li.
bro. 3. metro. 10.
- Beatitudinē attigere. regre ābulat̄.
- Beat⁹ oīs de⁹ est. libro. 3. prosa. 10.
- Beatitudo. regre patria. Item oēs.
Itē in verbo voluptas.
- Bellū iustū licet. libro. 4. metro. 4.
- Bestie nō beatificātur. li. 3. p̄sa. 7.
- Bibliotheca vnde dicit̄. li. 1. p̄sa. 4.
- Boetio multa noīa annectuntur. in
probemio.
- Boeti⁹ ordinauit act⁹ suos ad cōmu-
nē pacez septē exēplis. li. 1. p̄sa. 4.
- Boeti⁹ q̄re ifirm⁹ iudicabat̄. li. 1. p. 6.
- Bona corporis sunt vilia. li. 3. p̄sa. 8.
- Bona hoīs sūt ratio z intellect⁹ nō tē-
poralia. libro. pmo. p̄sa. 6.
- Bona temporalia somniātur esse fe-
licitas. libro. 4. prosa prima.
- Bona temporalia querēs in varia in-
cidit. libro. 3. prosa. 8.
- Bona tēporalia nec sufficiētiam nec
potētia prestāt. li. 3. prosa. 9.
- Boni semp sunt potentes: mali vero
impotentes. libro. 4. prosa. 2.
- Bonū est duplex. li. 2. p̄sa. 6.
- Bonoz premia. require premia.
- Boni p̄mio hic priuāt̄. regre iusti.
- Boni veri imagines vbi inueniun-
tur. lib. 3. prosa. 9.
- Bonū z vnū idē sunt. require vnus.
- Bonū est qd̄ oīa appetūt. li. 3. p̄sa. 11.
- Bonum summum cuiuslibet videt̄ id
qd̄ appetit lib. 3. prosa. 2.
- Boreas ventus significat phiam. li.
bro primo. me. 3.
- Breuitas vite hūane. li. 4. p̄sa. 4.
- Brutū. require Ulixes.
- C**alamitas vnde dicatur. li.
bro. 2. prosa prima.
- Canis dicit̄ rixosus z lup⁹
auarus. libro. 4. p̄sa. 3.
- Caro nihil aliud ē nisi sanguis coagu-
latus. li. primo. me. primo.
- Casus nō ē euēt⁹ p̄uisus. li. 5. p̄sa. 1.
- Casus diffinitur. ibidem.
- Cathene rōnis sunt quatuor affect⁹.
libro. 1. metro. 2.
- Causa mali. require nihil.
- Celū q̄re dicit̄ stabile. li. 1. metro. 2.
- Celū mouet̄ duplici motore. ibidem.
- Celū q̄re dicitur stare eiusdez stelle.
libro. 1. metro. 5.
- Circulo p̄pā vita hoīs. li. 3. metro. 2.
- Circe dea. require. Ulixes.
- Claritas solis. regre p̄uidētia dei.
- Cognitio summi boni fit p̄ creaturas
gradatiz trāscēdēdo. li. 4. metro. 1.
- Cognitio seq̄ naturam cognoscētis
libro. 5. prosa. 5.
- Cognitiōis veritatis impedimēta. re-
quire. Turbationes.
- Cognitio veri repellit cecitatē igno-
rantie. li. 4. prosa. 4.
- Cognitiua v̄tus aliter ī nobis itelle-
ctiua z aliter sensitua. li. 4. prosa. 5.
- Cognoscit̄ rotūdū aliter visu z aliter
tactu libro. 5. prosa. 4.
- Cognoscit hoīem aliter sensus aliter
imaginatio. aliter rō. aliter intelli-
gētia diuina. ibidem.
- Color phie. li. 1. prosa prima.
- Comedere parētes ī certis p̄tib⁹ lau-
dabile est. libro. 2. prosa. 7.
- Cōcordare nō p̄t mali cū bonis. nec
etiā inter se. li. 4. prosa. 6.
- Cōcordia elemētōz. regre regimē dī.
- Cōcupiscentia terrena supata homo
fit diuinus. li. 4. metro. 7.
- Cōfiteri nō abscondas si medicantis
opus expectas. opz vt vulnus dete-
gas. libro. 1. prosa. 4.
- Cōsciētē libertas z cōscientia libe-
ra. libro pmo. prosa. 4.
- Cōsciētia praua punit malū intrinse-
ce si exteri⁹ nō punit̄. li. 4. p̄sa. 4.
- Cōsolatio philosophiē. li. 1. prosa. 5.
- Cōsules electi ducti ī p̄torū f3 z sue-
tudinē romanoz li. 2. prosa. 5.
- Cōrēplatio supnoz ē nostrū p̄ stul-
tos ppugnaculū. li. 1. prosa. 3.
- Cōtingēs require necessariuz.
- Cōuict⁹. require damnari.
- Crapula hoīez debilitat. li. 2. p̄sa. 5.
- Cupiditas multoz maloꝝ causa est.
libro. 2. metro. 5.
- Cupiditas veri boni nāliter est inser-
ta hominib⁹. libro. 3. prosa. 2.
- Currus p̄ aurigaz necessario non ve-
hif. libro. 5. p̄sa. 4.
- D**amnari nullus debet nisi
p̄uict⁹. libro. 1. prosa. 4.

Damnatoy pena require pena.
Desiderium siue appetitum eorum
implere soli sapietes possunt. li. 4. p. 2.
Desiderij et libidis differetia. ibidem.
Deus intuet omnia. li. 5. prosa. 6.
Deo sunt preces offerende. ibidem.
Deus presidet vt conditor mundi. li.
bro primo. prosa. 6.
Deus commendat de gubernatione
celestium et terrestrium. libro. i. metro. 5.
Deus siue summum bonum non in-
uenitur in terrenis sicut nec aux in
arboribus. libro. 3. metro. 8.
Deus regit omnia. lib. 3. metro. 9.
Deus a nullo compulsus sed sua bo-
nitate fecit oia. et commendatur ex
parte sapientie sue. ibidem.
Deus oia gubernat. li. 3. p. 12.
Deo oia recta fiunt. libro. 4. prosa. i.
Deus rotat orbem dicit permeides.
libro. 3. prosa. 12.
Deus tonans. require tonitru.
Deus verissime est. require esse.
Deus fons omnis bonitatis p omni-
potentia: iudex equitatis per iustici-
am. libro. 4. metro. 6.
Deum eternum omnes sapietes di-
xerunt. libro. 5. prosa. 6.
Deus oia videt. libro. 5. p. 6.
Dignitas siue potestas est duplex. li.
bro. 2. prosa. 6.
Dignitas reddit malos peiores vt pa-
tet de romanis. li. 2. prosa. 6.
Dignitas reddit peiores patz de Ne-
rone cuius ponit quatuor malicias.
libro. 2. metro. 6.
Dignitas si esset bona non adueniret
pessimis. libro. 2. metro. 6.
Dignitas collata improbis non efficit di-
gnos s3 ondit indignos. li. 2. p. 6.
Dignitas non reddit hoiez honorabi-
le si non est virtuosus. lib. 3. p. 4.
et probat quadruplici via.
Dignitas prefecture dignitas senato-
ria ibidem.
Displicere malis laudabile est. libro p
prosa. 3.
Diuitie in quibus consistunt. li. 2. prosa. 5.
Diuitie disperse minuuntur. scientia
vero dispersa augmentat. li. 2. p. 5.
Diuitie non sunt appetende tribus ratio-
nibus probatur ibidem. et propter
diuitias multi perierunt ibidem.
Diuites soli reputant honore digni.
ibidem.
Diuitie non auferunt indigentiaz. li.
bro. 3. prosa. 3.
Diuinitas quod sit. libro. 5. p. 4.
Diuina prouidentia. regre ingenium.
Diuino amore tria reguntur. s. astra.
elementa et tpa. li. 2. metro. 8.
Diuinus amor tria facit in hoib. ibidem.
Dolendum non est. regre aduersitati.
Dolere faciunt tria. Boetium. li. i. p. 4.

Dolor ira meror. lib. i. prosa. 5.
Dolia duoyini in limite iouis. li. 2. p. 2.
Duo principia rerum bonum et malum.
require pitagorici.
Durare malum. require miserioz.
Ebetatur et ingrossat mens
humana temporalibus. li. i. me. 2.
Ebrius volens ire domum sic
errans a felicitate. li. 3. prosa. 2.
Eclipsis lune. require admiratiois.
Eget ois eo quod desiderat. li. 3. p. 3.
Elementorum concordia. regre regime di.
Eloquentia sine sapientia. et eloquentia
cum sapientia. libro. 2. prosa. prima.
Epicuri stoici. li. i. prosa. 3.
Eqliter se habere. regre aduersitate.
Error sapientis est duplici causa peior:
quod insipientis. libro. i. prosa. i.
Esse malos simpliciter non recedit sed esse
hoies malos sic cadaver esse hoiez.
libro. 4. prosa. 2.
Esse verissime habet primum ens. quan-
to galiquis magis p vicia recedit a
primo esse: tanto magis desinit esse.
libro. 4. prosa. 2.
Etas philosophie. libro. i. prosa. i.
Etates quatuor per poetas distingun-
tur. li. 2. metro. 5.
Eternitas deo attribuit: perpetuitas
mundo. libro. prosa. 6.
Eternitas diffinitio. li. 5. prosa. 6.
Eternitatis cognitio habet ex cog-
nitione temporis. ibidem.
Eternitatis vocabulo multi sunt abu-
si. ibidem.
Eternum triplex. libro. 5. p. 6.
Euenire. regre libere arbitrium.
Euenit. regre casus. Item fortuiti.
Eufrates et tigris duplex origo. li. 5.
metro primo.
Exilium: require miseria.
Facies siue vultus philosophie. li.
bro. i. prosa. 3.
Falli non potest deus. require
prouidentia diuina.
Falsa felicitas dicitur medax. li. 3. p. 9.
Fama popularis non puenit ex recto
iudicio rationis. lib. 3. p. 6.
Familiaris inimicus efficacissima pe-
stis. libro. 3. prosa. 5.
Familiares regum. require potens.
Fatalis ordo. libro. 4. prosa. 6.
Fatum duplex notificatur. ibidem.
Fatum ad prouidentiam habet differetiam. ibidem.
Fatum dependet a diuina prouidentia
exemplum ibidem.
Fati diuerse opiniones. ibidem.
Fato oia que subsunt etiam diuine
prouidentie subsunt. ibidem.
Fatum se habet ad prouidentiam sicut
ratiocinatio ad intellectum ibidem.
Fatum incipit vbi motus. et quicquid su-
pra motum est fatum est. ibidem.
Felicitas est duplex scilicet politica et spe-

culatiua. li. i. metro. i.
Felicitas temporalis in tribus consistit.
libro. 2. prosa. 4.
Felicitas nemini totaliter aduenit. ibidem.
Felicitas falsa. li. 3. metro. i.
Felicitate a vero bono errantes in quibus
quod posuerunt consistere. li. 3. prosa. 2.
Felix quatuor quibus quis sit tamen alterius
statu apparet felicior. li. 2. prosa. 6.
Figura siue forma hominis et etiam
brutorum. libro. 5. metro. 5.
Finis cum sit causa causarum ideo nihil
potest perfecte sciri nisi fine cognito.
libro. i. prosa. 6.
Finis et principium in vno coincidunt pa-
tet in circulo. quod cognitio principio cog-
scit finis omnium rerum scilicet deus. li. i. p. 6.
Fletus duplex. verus et fictus siue adu-
latorum. libro. i. metro. i.
Fons bonitatis. require deus.
Fons verus aduersitate.
Fortitudo siue potentia. vera. requi-
re refrenare.
Fortune bona transitoria et decepto-
ria nulli seruiunt fidei. li. i. metro. i.
Fortuna caduca per duo duplicem habet fa-
ciem ante albam et retro nigram. ibidem.
Fortuna ceca depingit duplici fron-
te capillata et calua. li. 2. prosa. i.
Fortuna non est in parte hoies. ibidem.
Fortuna depingit cum rota. ibidem.
Fortuna non assuescit in oppositum nec
natura ibidem.
Fortuna quelibet dupliciter confide-
ratur. libro. 4. prosa. 6.
Fortuna esse bonam vel malam stat in vo-
luntate hominis. lib. 4. p. 7.
Fortuna superba: quia nulla verec-
libro. 2. metro primo.
Fortuna iuehit in auariciam. li. 2. me. 2.
Fortune bona non efficiunt quod pro-
mittunt. li. 3. prosa. 3.
Fortuna omnis aut iucunda aut aspe-
ra. libro. 4. prosa. 7.
Fortuiti euentus declaratur per flumi-
na paradisi scilicet tigris et eufrates. quorum
duplex est origo. li. 5. metro. i.
Fuga passionum siue affectionum.
libro. 4. metro. 7.
Futura ex necessitate eueniunt reg-
re spes.
Gloria mundana non dicitur bea-
tudo. li. 3. prosa. 6.
Gloriadus non est in vestibus. li. 2. p. 5.
Gloriadum non est in multitudine ser-
uorum. libro. 2. prosa. 5.
Gloria siue fama non spectat ad virtu-
osos. libro. 2. prosa. 7.
Gloria humana non est appetenda pro-
pter quatuor. libro. 2. prosa. 7.
Gloria vana ex nobilitate sanguinis.
libro. 3. prosa. 6.
Gubernatio celi et terre. regre deus.
Gubernaculus qui deus regit mundum est

bonitas dei. libro. i. profa. 6.
Subernare oia. require deus.
Erculis labores duodecim. li.
4. metro. 7.
Dō diuin^o. regre occupiscētia
Dois bona sūt ratio et intellect^o nō tē-
poralia. libro. i. pfa. 6.
Domini ppus regre ratiocinatio.
Doies mali nās amittūt humanas et
in bruta uertūt. li. 4. pfa. 3.
Dois forma ē sursum ad celos creata
brutoz vō deorsū ad terram. libro
quinto metro. 5.
Dō n̄ vit^o s̄ nobil^{is} ps mūdi. li. i. me. 5.
Domo vere scit q seipsum scit. et igrat
q seipsū ignorat. li. i. pfa. 6.
Domo nō ē hō nisi rōalis. li. 4. pfa. 3.
Dumani act^o regūt a deo. li. i. pfa. 5.
Ignorātia ē duplex: iterna si-
ue nālis et hec ē it-
terna siue extra naturā et hec
est senū et negligētū. li. i. metro. 2.
Ignorātia sui ipsi^o. regre homo.
Ignorātia regre cognitio veri.
Imagines veri boni. regre boni veri.
Infelicissimi. regre miserimi.
Inclinatio capitis signū ē profunde
imaginationis. libro. 3. pfa. 2.
Ingeniū humanū nō valet ordinē di-
uine puidētie pprehēdere. li. 4. p. 6.
Impedimēta cognitionis veritatis.
require turbationes.
Impunitas. require pena.
Impuniti mali. require veritas.
Insecuritas regie potestatis patet in
Dyonisio. libro. 3. pfa. 5.
Intellect^o. require sol.
Inuenire deū. require deus.
Iudex equitatis. regre deus.
Inuid^o cōparat veseno monti ardē-
ti. libro. i. metro. 4.
Ira quid sit. libro. i. pfa. 5.
Iudices mouētur ad misericordiam
duplici de causa. libro. i. pfa. 4.
Iudiciū vulgariū dic^o ifortunatū mi-
serū: fortunatū felicē. li. i. pfa. 4.
Iudiciū naturale et rationale disse-
rūt. libro. 5. pfa. 2.
Iusticia qd sit. li. 2. pfa. 1.
Iusti siue boni nō solū hic p̄mys puā-
tur. s̄ a malis calcāt. li. 4. pfa. i.
Iuuentus viridis et felix differunt.
libro. i. metro. i.
Labores. xy. regre herculis.
Lac. regre artes liberales.
Laborint^o dom^o multis circulis con-
structa. libro. 3. pfa. 12.
Laudare p̄ntē dupliciter contingit.
libro. 2. profa. 3.
Lecto siue thoro studiū assimilatur.
libro. i. profa. i.
Letargia q̄lis infirmitas. li. i. pfa. 2.
Leuia documēta precedere debent
difficilia. libro. i. pfa. 2.

Libez arbitriuz ē in rōali creatura.
libro. 5. pfa. 2.
Libez arbitriū alr ē in angelis alr i
hoib^o bonis et aliter in prauis. ibidē.
Liberū arbitriū nō necessitat. s̄ de^o
oia prospicit. ibidem.
Libez arbitriū sequūt premia et pe-
ne. li. 5. pfa. 3.
Liberi arbitry et puidētie diue nō ē
discordia sic aliq̄liter apparet. libro
5. metro. tertio.
Libero arbitrio possunt res sic et ali-
ter euenire. libro. 5. pfa. 6.
Libidinis et desiderij differentia. li/
bro. 4. profa. tertia.
Ligat^o catbenis. regre pnceps mal^o.
Lumē. require tenebre.
Lup^o dicit auar^o. libro. 4. pfa. 3.
Luxuriosi comparant rabei maris.
i. metro. 4.
Luxuriosus. require porcus.
Magistratū quare assūpsit bo-
eti^o. libro. i. profa. 4.
Mala sūt i mundo. li. 4. p. i.
Mali et stulti nō sūt timēdi. li. i. p. 3.
Malos eē non simpliciter concedit.
require esse.
Malū posse siue velle. regre posse.
Malicia eternaliter duraret. libro.
4. pfa. 4.
Malū nusq̄ ē. libro. 4. pfa. 6.
Man^o phie. libro. i. pfa. i.
Malū nihil ē. libro. 3. pfa. 12.
Medic^o qualiter iuestigat morbum.
libro. i. pfa. 2.
Medica dicit phia. li. i. pfa. 3.
Medic^o nō solū p̄ signa vrine querit
morbū. s̄ etiā per interrogationes.
libro. i. pfa. 6.
Memorari. require recordari.
Mendaciū est triplex. li. i. pfa. 4.
Mendax. regre felicitas falsa.
Meroz. require dolor.
Meretrici assimilantur muse poeti-
ce. libro. i. profa. i.
Metro et pfa vritur Boetius ppter
duo. li. i. metro. i.
Misera et exiliū. li. i. pfa. 5.
Misericordia. require iudices.
Miser ē ois mal^o. li. 4. pfa. 4.
Miserior tāto q̄s quāto supplicio di-
gnior. ibidem.
Miseriores essent mali. si nō punirē-
tur. ibidem.
Miserimi sūt ifelicissimi. si malicia
eternaliter duraret. li. 4. pfa. 4.
Mors. require periodi.
Mōs et hna semp ardet. li. 2. pfa. 5.
Mors. libro. 2. metro. 7.
Mors felix et infelix p̄m vulgares. li
bro primo. metro. i.
Mūdus. regre area fortune.
Mundus cōparat mari. li. i. pfa. 3.
Mundus. require deus.

Mundum posuit Plato incepisse. li/
bro. 5. pfa. 5.
Murē vellē muribus dominari ri-
diculosum ē. li. 2. pfa. sexta.
Mutabilitas rez pbat trib^o exēplis
scz sole. florib^o et mari. li. 5. pfa. 8.
Mutabilia oia pter deū. li. 4. pfa. 6.
Natura nō assuescit in opposi-
tum nec fortuna. lib. 2. pfa. i.
Natura ē triplex. li. 3. me. 2.
Natura hūana paucis minimisq̄ cō-
tenta est. libro. 2. profa. 5.
Natura si iterdū violentat tñ q̄q̄
ad id redit qd nāliter sibi uenit vt
patet d̄ leone vegetabilibus et vola-
tilibus. libro. 3. metro. 2.
Naturale iudiciū differt a rationali.
libro. 5. pfa. 2.
Necessitare require presentia. Item
require signum.
Necessitates sūt due. li. 5. pfa. 6.
Necessariū idē pōt esse et cōtingens
ad diuersa relatum. libro. 5. pfa. 6.
Nerōis q̄tuor malicie. regre dignitas
Neronis luxuria. libro. i. metro. 4.
Nescire. require homo vere.
Nihil est causa mali. li. 4. pfa. 6.
Ex nihilo nihil fieri quō intelligitur.
libro. 5. profa. prima.
Nigromaticū p̄sumpserūt Boetium
propter duo. libro. i. profa. 4.
Nobilis quibus p̄ter illū qui dedit^o
vitijs. libro. 3. metro. 6.
Nomē significat substātiāz cuz qua-
litate. libro. 4. metro. 4.
Non ens est duplex. libro. 5. pfa. 6.
Nouum antiquū. require pati.
Nox est duplex accidentalis et natu-
ralis. libro. i. metro. tertio.
Obediunt deo cūcta naturali-
ter existētia. libro. 4. met. 6.
Ociū dicit studiū s̄z vulgares. libro.
primo profa. quarta.
Oculi phie rō et intellectus et triplici
rōne dicūt ardētes. li. i. pfa. p̄ma.
Odiū nō hz locum apud sapiētes.
libro. quarto. profa. quarta.
Oēs laborāt licz diuerso calle ad vnū
btitudinis finē puenire. li. 3. pfa. 2.
Oēs tēdūt ad btitudinē vi naturali
compulsi sed varie. libro. 3. profa. 2.
Opinio vulgariū. require veritas.
Opus qd facere vis requiritur volū-
tas et potestas. lib. 3. profa. quarta.
Oro siue deprecatio qd sit. li. 5. pfa. 3.
Orationes siue preces sūt deo porri-
gende. libro. quinto. pfa. sexta.
Oratores q̄ sint. li. 4. profa. quarta.
Ordo debet t̄pis et loci d̄z eē in quo
libet ope siue actu. li. p̄rio. metro. 6.
Ordie debito fuāt res i suo eē. ibidē
Ornāntis ornari ē error. lib. 2. pfa. 5.
Orphe^o citharista. libro. 3. metro. 12.
Orphei fabule moralitas. ibidem.

Parentes. regre comedere. **P**aripotetici. lib. i. pfa. 3. **P**assio ē quidam motus cel-
 lule appetitiue. libro. i. pfa. sexta. **P**assiones animi impediūt rectū rōnis
 iudiciū. li. i. p. 6. Et ibidē. metro. 7. **P**ati sapiētes nō est nouum sed anti-
 quū. libro. i. pfa. tertia. **P**atria est beatitudo: via ad eam sūt
 virtutes. libro. 5. pfa. prima. **P**aupras. duplex. libro. 2. metro. 4. **P**aulin⁹ senator romanorū. li. 2. p. z. **P**ax seu trāquillitas mētis. li. i. p. 5. **P**eccata. require vicia. **P**ellēde sunt affectiones. li. i. me. 7. **P**ena malorū bōa ipunitas mala. li. 4. pfa. 4. **P**ene dānatorū siue purgātorū non sunt edifferende. li. 4. pfa. 4. **P**ene malorū qre fieri pmitrūt bōis et mal iocūda q obē bōis. li. 4. p. 5. **P**ene. require liberū arbitrium. **P**ene mētis speculātō rōis. li. 4. p. i. **P**erilitari. li. i. metro. 7. **P**eriodi mortis siue meteyite. li. 4. metro. quarto. **P**ermanētia est appetit⁹ naturalis non voluntarius. li. 3. pfa. ii. **P**iger. require asinus. **P**itagorici posuerūt duo pncipia re- rum bonum et malū. li. 3. pfa. ii. **P**hilosophari. require admirari. **P**hia dī mulier ppter tria. li. i. pfa. i. **P**hie statura. ibidem. **P**hilosophie ptes tres mathemati- ca: naturalis et metaphisica. ibidez. **P**hie vestes artes liberales. ibidez. **P**hie vestes erant filis tenuissimis. ibidem. **P**hia māib⁹ suis texuerat vestē ibidē **P**hie vestes obscurā qz nō vstata vt gladi⁹ i gete rubiginosus erit. ibidē. **P**hie vestis sinitur vario mō ibidē. **P**hia diuidit i practicas et speculati- uam. ibidem. **P**hia practica habet i ethica ycono- mica et politica. sed speculatiua seu theorica triplex ē. s. phisica. mathe- matica et methaphisica et in talibus est ordo p modū scale. ibidem. **P**hilosophie ornamenta. ibidem. **P**hilosophie ira. ibidem. **P**hia magistra oīum virtutum et est a deo. li. pmo. pfa. 3. **P**hia est via ad cognoscendum vey- lumen. libro. 4. pfa. prima. **P**hus fuisse si tacuisse. li. 2. p. 7. **P**lato. regre scire. Itē regre mūd⁹. **P**oeta. require meretrici. **P**oetica ars a phia fugat. li. i. pfa. i. **P**opularis. require fama. **P**orcus dī luxuriosus. li. 4. pfa. 3. **P**osse malū pei⁹ est qz velle. li. 4. pfa. 4. qualiter intelligitur.

Posse malū non est posse. li. 4. p. z. **P**osse implere. require desiderium. **P**otentia non potest i liberum arbi- trium. libro. 2. pfa. 6. vt patet d illo qui momordit linguam. **P**otentia vera. require refrenare. **P**otētia: sufficiētia: reuerētia clari- tudo iocūditas sūt vni i re. li. 3. p. 9. **P**otentia ligata. regre pnceps mal⁹. **P**otentia plus. require actus. **P**otentium familiaritate Seneca⁹ plures mortui sunt li. 3. pfa. 5. **P**otentes huius mundi non sunt ti- mendi. li. pmo me. 4. **P**otens econtra patitur potētia exē plū d busiride iterfecto ab Hercule Itē de regulo romano. li. 2. pfa. 6. **P**otās regia nō ē va ptās. li. 3. pfa. 5. **P**otestas gladio super caput pendē- ti comparatur ibidem. **P**otatis insecurity. regre ifecurity. **P**otestates pcedunt malis li. 4. p. 6. **P**otestas plus. require dignitas. **P**reces. require orationes. **P**remia nunq̄ defunt bonis nec ma- lis supplicia. li. 4. pfa. 3. **P**remia. regre liberum arbitrium. **P**remiū extrisecū nō curat bon⁹ cū hē at i aio intrisecum. li. 4. pfa. 4. **P**rescientia dei. libro. 5. pfa. 3. **P**rescientia dei nullā necessitatē dei iponit futuris. libro. 5. pfa. 4. **P**rescientia dei non mutat proprie- tatem rei libro. 5. pfa. 6. **P**rtialiter oia sunt i deo li. 5. pfa. 6. **P**retorio inducebantur consules ro- mani require consules. **P**incipia duo. require pitagorici. **P**incipiū malorum potentia ligata est multis cathenis. li. 4. metro. 2. **P**rodigium quid sit. li. 2. pfa. i. **P**romittere require sapiens. **P**ropositionū veritas est super natu- ram rerum lib. 4. pfa. 2. **P**ropriū bonū hōiū. regre nō recta. **P**rosopopeia est fictio noue persone li. primo. pfa. prima. **P**rospera. require aduersa. **P**rouidentia dei solis claritatem ex- cellit. li. 5. metro. 2. **P**rouidentia diuina quo ad diuersos act⁹ hōis nō fallitur. li. 5. pfa. 6. **P**rofa et metro vt i boeti⁹ duab⁹ de- causis li. primo. metro primo. **P**rudēs tria respicit tpa. li. 2. pfa. i. **P**ulchritudo quadruplex. li. 2. p. 5. **P**ulchritudo corporis velociter ra- pitur lib. 3. pfa. 8. **P**ulchz videri nō reddit nā. s. 3. oclorū obilitas. ibidē. Exēplū d Alcibiade. **P**uniuntur alibi grauius mali hic i- puniti lib. 4. pfa. 4. **P**uniri itrisce. require scia pura. **P**uniri non. require misereor.

Quies mentis. require pax. **Q**uicq̄ vni i re. regre potētia **Q**uid nominis et quid rei dis- ferunt. libro quinto. pfa. prima. **Q**atio recta est hōi propuz bo- num libro primo. pfa. quita. **R**ationalis. regre homo. **R**ecordari qd sit. libro. 4. pfa. 2. **R**efrenare animū est potentia vera. libro tertio. metro quinto. **R**egendū tria regrūt. li. 2. pfa. 7. **R**egere. require deus. **R**egimē dei i cōcordia elemētorum appet et i tpi b⁹ ani. li. 4. metro. 6. **R**espublica. require beate. **R**ixosus. require canis. **R**otare orbē. regre deus rotat. **R**uge sūt quare i senibus nō in iuue- nibus. libro primo. metro primo. **R**egiu. libro pmo. pfa. 4. **S**anitas corporis triquane febrī soluit. libro. 3. pfa. 8. **S**apiēs hz se vniformiter ad vtrā- qz fortunā. libro. 2. pfa. prima. **S**apiēs. require tetragonum. **S**apiētis nō ē pmittere que nō potest implere. libro. 4. pfa. 2. **S**apiēs require desideriu. Itē regre aduersitate: Itē require odium. **S**apiēs nō odit stultū. li. 4. pfa. 4. **S**apiētis ē declarare difficilia. libro quarto. pfa. sexta. **S**apiētū ē simplicib⁹ arridere cū sa- piētā acquirant ibidem. **S**ciētia dispfa augmentat. oppositū de diuitijs. require diuitie. **S**cia dina qlis sit noīanda. li. 5. pfa. 6. **S**cire. require finis. **S**cire seipsū. regre homoverere scit. **S**cire s. 3. platonē. libro. 5. metro. 3. **S**enes qre sunt rugosi. li. i. metro. i. **S**eniū generat tripliciter. li. i. me. 2. **S**enuz multa incommoda. ibidem. **S**ensualitas pstrariat rōni. li. i. me. 2. **S**ermones accipiēdi sūt fm materi- am subiectam. li. 3. metro. iz. **S**erenitas vespertina. li. 5. pfa. 4. **S**ex dolorosa. require dolore. **S**ignū ostendit signatū non necessi- tat. libro quinto. pfa. 4. **S**ocrates phus i noie vni⁹ dei bibit venenū et nihil sibi nocuit. li. i. pfa. 3. **S**ocrates docet semper pandere ve- ritatem. libro primo. pfa. q̄rta. **S**ol quandoq; significat intellectus. libro primo. metro tertio. **S**olis calor. libro pmo. metro. 2. **S**olis claritas. regre puidētia dei. **S**pes et deprecatio cessarēt: si futura de neccate euenirēt. li. 5. pfa. 2. **S**tatus nō placēs. regre felicitas. **S**telle septē. regre admiratiōis. **S**toici vnde dicātur. li. 5. metro. 4. **S**tem plus. require epicuri.

Studium duplex florens & aridum. li
 bro primo. metro primo. Itē pl^o re
 gre lecto. Itē plus: regre ociuz.
Stupor quid sit. libro. i. prosa prima.
Stupor Boetij. ibidem.
Stupor & pudor differūt. li. i. pfa. z.
Superbus comparatur fulmini. li
 bro primo. metro quarto.
Contra superbos vanam gloriā que
 rentes. libro. 7. metro. 7.
Supplicia. require premia.
Aciturnitas dupliciter pro
 uenit. libro primo. prosa. z.
Laciturnitas triplex. libro.
 secūdo. prosa prima.
Lact^o. regre cognoscitur.
Lardus. require asinus.
Temporalia habent & ingrossant
 mentem humanā. libro. metro. z.
Tempus vernale conuenit vi
 man. ibidem.
Tps autumnale dat vuas ibidem.
Tenebris assueti nō queunt lumē in
 tueri. vt sunt certe aues. li. 4. pfa. 4.
Terra habitabilis solum ad tres par
 tes. libro. z. prosa septima.
Terrena bona excecant vulgares. li
 bro quarto. prosa quarta.
Testis & ditiōes. libro. i. pfa. 4.
Tetragonum corpus comparatur sa
 pienti. libro quarto. pfa septima.
Tigris flumē. regre eufratis.
Tiresia vaticinuit. regre vaticinatio.
Tonitru dicitur deus tonare vt sic
 dina puidētia recogitef. li. 4. me. 6.
Trāformatio. regre animi.
Trāformat^o. regre Ulixis.
Turbationes animi impediunt cogni
 tiones veritatis. lib. primo. metro. 7.
Uaticinatio Tiresie. qd dicaz
 hoc erit vel non erit. libro. 5.
 prosa tertia.
Ubi nunc Sabitius: vbi Latho li
 bro secundo. metro septimo.
Uelle maluz. require posse.
Uenenū bibere. regre Socrates.
Uenti quatuor principales a quatu
 or partib^o mundi. quilibet duos ha
 bet collaterales. & sic sunt duodeci.
 libro primo. metro tertio.
Uentoz generatio. libro. i. metro. z.
Ueritas. require Socrates.
Ueritas. qualiter latet in principio
 in nō intellectu. libro. 3. metro. ii.
Ueritatē nō oēs eodē modo capiūt.
 nā qdā demōstratiue. qdā auctorita
 tiue. quidam per modum fabule. li
 bro tertio metro. iz.
Ueritas propositionum. require pro
 positio.
Ueritas contrariaf opinioni vulgariū
 qui putant malos impūitos felices.
 libro quarto. prosa quarta.
Uertex capitis tres hz ptes: fātasia i
 āteriori. cogitatiua i medio: memo
 ratiua i occipite. libro. i. prosa pma.
Uespina. require serenitas.
Uestib^o nō ē gliandū. libro. z. pfa. 5.
Uia ad btitudinē. require patria.
Uicia sūt spernēda. libro. 5. prosa. 6.
Uicia nō sūt sine penis. lib. 4. pfa. i.
Uiciosus. require accidiosus.
Uidere omnia. require deus.
Uini duo colia i limite Jouis. libro
 secundo. prosa secunda.
Uirtutes sunt colende. li. 5. prosa. 6.
Uirtus interpretat^o. li. 4. prosa. 7.
Uirtutes sunt via ad beatitudinem.
 require patria.
Uisus. require cognoscitur.
Uita buana. regre tempus vernale.
Uita virtuosa est status mediocris.
 propter similitudinem edificij. li
 bro secundo. metro quarto.
Uita hominis. require circulo.
Uita hominis. require periodi.
Ulixis focij per potum Circis in bru
 ta sunt trāformati. lib. 4. metro. 3.
Ulixes plus. regre aduersitas.
Unum & bonuz idē sunt. li. 3. pfa. ii.
Unuz manet iteriz qd ē ynuz. ibidem.
Uoluitz nihil nisi cognitū. li. 5. me. 3.
Uoluntas. require opus.
Uoluntas & potestas requiruntur ad
 omnē actū. libro. 4. prosa secunda.
Uoluntas duplex. li. 3. prosa. 7.
 In volūtate nō est btitudo. ibidem.
Uoluptas iugalishz anxietatē an
 nexam. vide exemplum notabile. li
 bro tertio. prosa septima.
Uoluptas est sicut stimulus apum. li
 bro tertio. metro septimo.
Uoluptatē qd mali sequit^o. ibidem.
Uolnus detegere. regre confiteri.
Uultus. require. facies.
Uult^o reuerēdi dī pbia: qz sic vultus
 honest^o facit hoiez reuereri: sic pbia
 amatores. suos. li. pmo prosa pma.

Prologus.

Eximij preclarique doctoris Thome sup libris Boety de solatu philosophico mentus feliciter incipit.

Philosophie fuit opoztet. vt tibi ptingat vera libertas. Hec sūt vba Senecae octaua epla ad lucillū: quia vocari phiam sciaz veritatis recte se habz ex secūdo methaphisice. z phia affert delectationes mirabiles firmitate z puritate ex. 10. ethicozum. Et multis visa est phia res mirabilis z diuina ex de celo z mundo Aristotelis. Item q nulla scia similis est phie que clarificat animaz z facit delectari eam in hoc seculo in perfectione z rectitudine. ex libro de pomo z morte. Et phia trahit homines ab obscuritate ignoratīe ad sciaz: a tenebris stulticie ad lucez sapie. z ad claritatē intellectū. ex eodez libro Aristotelis. Item quia phia a superstitione liberat: metu mortis non cōturbat s; Tullium in lib. de finib' bonoz z maloz. Ideo Seneca has z cōsimiles pditiones z effectus laudabiles phie aduertens: hortat nos ad seruitium phie in propositione proposita sic dicens. Phie seruias opoztet. Que quidē ppositio potest probari multis rationib'. Primo sic. Illi opoztet seruire per cui' seruitutē homini ptingit vera libertas. sed phia est huiusmodi. igit. Maior nota. qz libertas est nobilissima pditio quā natura hūana desiderat z affectat. Minor patet per eundez Senecā: q postqz pmissit propositionē istā. phie fuit opoztet. vt tibi ptingat vera libertas. z paucis interpositis dicit. hec. n. scz ipz seruire phie libertas ē. Probat scdo sic. Illi oz seruire qd animū pficit. vitā dispōit. actiōes regit. agēda z obmittēda dmonstrat. z sine q nemo ē secur'. phia ē h'. igit. zc. Maior nota. nā iste pditiones sūt de pfectōe hoīs. Minor declarat p Senecā. 16. epla ad lucillū. q loqns de phia dicit sic. Decaius format z fabricat. vitā dispōit. actiōes regit z obmittēda dmonstrat. sedet ad gubnādū errātia. fluctuātū dirigit cursū. s; sine hac nemo ē secur'. Probat 3o sic. Illi ē seruiēdū qd tradit cognitiōi vltimi finis magnū incrementum. phia est h'. igit. zc. Maior nota. qz cognitiō vltimi finis magnū incrementū pfert ad vitā. ex p ethicoz. Minor declarat. nā vltim' finis vite hūane ē btitudo cui' cognitiō nē phia tradit. dicit. n. phia i 3o d solatiōe pfa scda. q btitudo ē stat' oīuz bonoz aggregatiōe pfect'. z i eodē tertio oīdit phia i q sit vera btitudo z quō ad eā pueniā. Probat qarto. Illi oz seruire qd facit hoiez parē dō. phia ē h'. igit. zc. Maior nō d se. Minor pz p Senecā. 49. epla ad lucillū q dicit. Hoc. n. mihi phia pmittit vt me parez deo reddat. Probat 5o. Illi ē seruiēdū qd ē magistra oīuz sciaz nutritrix oīuz vtutū: sūmū solaciū lapsoz aīoz qd ē puium veri luminis. z cui' exortatio est recta sui aucte dignissima. phia ē h' igit. zc. Maior nō. qz rōabilr pp has pditiones laudabiles alicui fuit. Minor declarat. nā phia ē magistra oīuz sciaz ex p de solatiōe pfa 3a. Ipa ē nutritrix oīuz vtutū. scdo d solatiōe pfa 4a. Ipa ē sūmū solaciū lapsoz aīoz. tertio d solatiōe pfa p. Ipa ē puiū veri luminis. qarto d solatiōe pfa p. z ei' exhortatio ē recta sui aucte dignissima. qnto d solatiōe pfa p. Sic g pz ppositio dclarata q dicit. Phie fuit opoztet. S; diceret. qd mihi pdest phia si fatū ē: qd mihi pdest phia si de' rector ē: qd mihi pdest phia si casus ipe rat. Ad h' rōdet Seneca. 12. epla sua. Siue iexozabili lege fata nos strigāt. siue de' arbiter vniuersis cūcta dispōit. siue casus actiōes hūanas sine ordie pmiscet. adhuc phie i sūstēdum ē. phia. n. nos tueri hz. Hec. n. exortat vt libēter dō placeam' vt ipz se qmur vt pntue fortūe resistam' z vt casū feram'. licz at oēs hoies s; Arif. p methaphisice nā scire desiderēt: nā pauci: de q dolor ē phie vacāt. qd iō ptingit. quia plures ob-

missis delectationib' interiorib' ad delectatiōes refugit corpales. Nō tñ oz delectatiōes corpales esse eligibiliores interiorib'. qz delectatiōes corpales ipediūt a sūmo bono. interiores at ad id pmouēt. Vñ Boe. i tractatu d sūmo bono dicit. Dolere debēt q delectationib' sēsualib' detinēt bona interiora obmittēdo. Nā dediti hōīs sēsualib' sūmā bona n attingūt. Quos hoies sēsuales Boe. 4o de cōsolatiōe pfa 4a. compat vesptilionibus. dicens. Nequeūt. n. oculos suos tenebris assuetos ad lucē pspicue vitatis attollere. similesq; sūt auib' quaz ituitū nox illuminat dies excecāt. Et hz hoies sēsuales z vulgares n magnificēt nomē phie. s; magis blasphemēt. nihilominus tñ ipa phia in sua dignitate pseuerat. teste Seneca. 14. epla ad lucillū. Nūq; iualescet ad tātū malicia neq; ad tātū excedit ptra vtutes: vt nō nomē phie sacrum z venerabile pmaneat. S; diceret phari nō valco qz paup sū. s; si diuitias hūero. totū me phie dabo. z h' videt rōabile. qz nā p se nō ē sufficiens ad speculādū s; oz cibū z potū z reliquū famulatū pexistere. z p tātō sacerdotes in egypto h' amirari ceperūt phari. vt dicit Arif. p methaphisice. Hec excusatio rōne paupertat' n valet. audi Senecā. 17. epla ad lucillū. q dicit. Iō ē q nos paupertas a phia reuocet. tolerāda. n. ē fames quā tolerauerūt qdā i obsidiōib'. z qd aliō erat pmiū paciētie illorū qz i arbitriū nō cadere. s. inimicoz: qzto magis ē qd p mittit. ppetua libertas. nulli' hoīs timor z qd aīuz libat a furozib'. mltis. n. ad phandū obstitere diuitie. Paupertas at expedita securā ē. si vis aīo vacari paup sis oz. aut paupi filis. qz nō pot' studiū salutare fieri sine cura frugalitatis. frugalitas at ē volūtaria paupertas. h' Seneca. vtz ē igit ad phandū exigūt necaria s; sufficiūt hōi pauca. nō enī oz futuz felicem deum terre z maris eē. qz nā pauci minimisq; pfecta ē. ex scdo d solatiōe pfa 5a. Proyece g oīa a te z ad phiaz magno cursu totisq; virib' itende. hec Seneca. 17. epla ad lucillū. Phie g fuit opoztet vt tibi ptingat vera libertas. vt tibi ptingat vera securitas. vt tibi inorescat felicitas. vt par deo fias. z picipue vt i aduersitatibus z tribulatiōib' possit p ipaz verissime psoleris ex p plo Boety. que phia i exiliū relegatū. ab oib' hōīs pulsū dignitatib' exutū. mltis. miseris afflictū dulcissime psolabat. d cui' phie solatiō agit i h' lib. Boety. q ititulat liber d solatiōe phie. de q ad pns nra ē itētio. hec sufficiant d itroduciōe hui' libri. S; atq; ad lras accedam' qnq; sūt pmittēda. p' d cā suscepti opis. z' d causis hui' libri. 3o d titulo hui' libri z ei' expōne. 4o d cā ititulatiōis pntis libri. 5o d gnāli sūma z snia huius libri.

Circa p' videlz circa causā suscepti opis. qre Boetius hūc libz d scripsit. ē sciēdū. q Boeti' vir eximi'. consul roman'. fide catholic' extitit. q disputās d fide catholica d duos hereticos. s. Nestozū z Euticē. cū null' eēt q eis resisteret Boeti' ipos i cōmuni cōcilio deuicit sic patet i lib. suo de duab' naturis i xpo. Tpe vero theodorici regis gottoz cū idē Theodorice tyrānidē suaz d romanos vellet exercere: z quoslibet bonos oppmēre: Boeti' vtute dei armat' pl' oib' alyz sibi restitit. z quos tyrānica rabies iuaferat: Boeti' amore iusticie exponēs se periculis ipsos liberauit. Vidēs at Theodorice rex gottoz solū ipsuz Boetiū sibi resistētē cogitabat qliter ips pderet. z cū iustā causā d eū n iueniret duas falsas causas cōfixit. dixit. n. Boetiū ipediuisse quēdā delatorē sibi lraz q cōtinebāt accusatiōē senat' romanoz vt sic senat' redderet reus lese maiestatis. Hāc causā tāgit Boeti' pfa qarta hui' pmi dices. Delatorē ne documēta deferret quib' senatū maiestatis reū faceret: impedisse cri-

Quare boetij huius libri ppositio

110
110
2o
3o
4o
9
Obicio
110

Liber.

minamur. Secundo accusabat Boetium quod quasdam litteras direxisset ad imperatorem constantinopolitanum per quas restitueret libertatem pristinam ipsis romanis. Hanc causam tangit Boetius eadem psalms sic dicens. Nam de compositis falso litteris quibus libertatem arguor sperasse romanam quod attinet dicere. His de causis Boetius per viles personas et infames accusatus. in defensus. reus est iudicatus. et a rege Theodorico papie in exilium relegatus. Boetius autem in exilio positus preteritam prosperitatem secum reputans et partem aduersitatem considerans: ne aliquis homo in simili statu positus desperaret: sed unde consolaretur haberet: philosophicam consolationem composuit immutabilitatem fortune. Ex quibus dicitur patet quod causa suscepti operis est illa: quatenus Boetius se in exilium relegatum ab omnibus bonis depulsum. dignitatibus exutum per philosophiam se tueret. volens consolari quemlibet hominem in simili statu positum: ne desperet: similiter esse conueniendum. ¶ Secundo videndum est de causis huius libri. cuius causa efficiens fuit Boetius quod describens materias huius libri vtitur tam psalms quam metro imitatus Martianum felicem capellam qui in describendo nuptias Mercurii et philologie in stilo usus est. de quo sit metrum. Egre iam sobole cui per se habetis amorem. Ut superum magna sociam in teste capella. licet ille liber Boetii multum excellat librum Martiani tam nobilitate materie quam priuilegio eloquentie. Boetius enim nec Tullio in psalms nec Virgilio in metro minor reputatur. Vtitur autem Boetius in libro psalms in qua ponit rationes ad consolandum Boetium: probando quod non sit dolendum de amissione rerum temporalium. vtitur autem metro delectabili ut dum audiat meror obliuioni tradatur. Causa materialis huius libri est philosophica consolatio ordinata ad conceptum mundanorum et ad appetitum summe felicitatis. Uel philosophica consolatio persuadens neminem extolli in prosperis. nec deprimi in aduersis. Uel aliter causa materialis siue subiectum huius libri est status miserabilis Boetii philosophica consolatio superinducta. Causa formalis tractatus huius libri consistit in eius diuisione. de qua videbitur postea. Causa autem formalis tractandi est modus agendi Boetii. et est dialogus. id est sermo duorum. Introducit enim Boetius in libro duas personas. scilicet seipsum suam miseriam deplangentem. et philosophiam sibi dolentem: et ipse super sua miseria consolatur. et hoc est rationabile. Nam sicut beatus Gregorius. Verus ordo consolationis est. ut cum volumus aliquem a merore suspendere: primo studeamus luctui eius concordare. Uel ideo causa formalis est dialogus. quia in quadam parte huius primi libri philosophia introducit fortunam ipsius Boetii alloquentem. vbi incidit quedam figura tropi que vocatur ethopeia. id est quod dicitur grecismus: ac introducit aliquos de ethopeia loquentes. ut cum fortuna loquitur Boetio ipsa. Uel potest dici secundum communiter loquentes quod causa formalis tractandi est quintuplex. diffinitiuam. diuisiuam. probatiuam. exemplariam. positiuam. sicut videbitur in libro. Causa finalis huius libri est. ut ipso cognito nos ipsos et quoslibet alios in aduersitatibus et tribulatione positos philosophica consolatione tueamur. Et ne extollamur in prosperis et deprimamur in aduersis. Tercio videndum est de titulo huius libri. et de eius expositione. Unde sciendum quod titulus secundum Remigium super donato est clavis siue ingressus operis sequentis. Et dicitur titulus a titan quod est sol. sicut enim sol illuminat mundum sic titulus librum. Et preponitur titulus libro ad consummationem operis et ad laudem auctoris. Est ergo titulus presertim libri talis. Auitus Manly Torquati Severini Exconsulis Patricii Ordinarium Boetii viri illustri incipit liber de consolatione philosophie. ¶ Sed queritur quare tot nomina propria ponuntur in titulo. Dicunt aliqui quod forte consuetudo fuit romanorum ut sic nomina ascriberent suorum auorum et predecessorum. Uel aliter potest dici quod plura nomina ponuntur in titu-

lo propter honorem et laudem ipsius Boetii. quia sicut Seneca in libro de clementia ad Neronem. Multa cognomina honori data sunt. Sicut enim vilis persona non vult nominari nisi vno nomine. quia quanto plus nominatur: tanto plus cognoscitur et tanto magis sorescit. sic honesta persona vult nominari pluribus nominibus ut sic magis innotescat et clarescat alijs sua fama. Nam omne bonum in commune deductum magis elucescit. Exponitur autem iste titulus sic. Boetius dicitur Auitius a quodam nobili romano sic dicto de cuius genere ipse fuit. Uel dicitur auitus quasi inuictus ab a quo est sine. et vicus victoria. Nunquam enim Boetius vinci potuit ut flecteret a iure ad iniusticiam. sicut ipse testatur. 4. psalms. huius libri primi dicens. Nunquam a iure ad iniuriam me quisquam detraxit. Secundo Boetius dicitur Manlius. quia de genere Manliorum fuit qui erant nobiles romani. Tercio Boetius dicitur Torquatus a quodam nobili romano sic dicto. qui cum singulari bellum iniret cum quodam de gallia ipsius de uicit et torquem in collo habentem sibi abstulit: cuius ratione dicitur Torquatus. de cuius genere fuit Boetius. Quarto Boetius dicitur Severinus a seueritate: Seuerus enim fuit cum Theodorico regi gottorum se opposuit. Uel dicitur Severinus quasi sequens veritatem nunquam enim in iudicijs vel amore vel odio flecti potuit a veritate. Quinto Boetius dicitur Exconsul quasi vnus ex consulibus romanorum. vel exconsul quasi extra consulatum positus quem prius habuit. Exconsulares dicebantur qui iam deposuerant consulatum. et licet ab honore consulatus cessarent: tamen postea plus alijs in magna reuerentia habebantur. Sexto dicitur Patricius a nobilissimo romano sic dicto de cuius genere fuit Boetius. Uel alio modo patricij dicebantur nobiles romani qui prouidebant reipublice sicut pater filio quorum nomina scripta erant aureis litteris et ideo dicebantur patres. de quorum numero fuit dicitur Patricius. propter quod Boetius fuit dicitur Patricius. Septimo dicebatur Ordinarius. quia rempublicam ordinauit. Uel aliter ordinarius dicebantur qui tante dignitatis erant ut quolibet ordine digni essent. et sic fuit Boetius. Octauo nomine proprio dicitur Boetius. quod interpretatur adiutor quia in necessitate pauperibus subueniebat. ¶ Quarto videndum est de causa intitutionis huius libri. Intitulatur iste liber de consolatione philosophica. Ubi sciendum quod philosophica consolatio dicitur rationalis demonstratio declarans de cuius amissione non est dolendum. et de cuius possessione non sit gaudendum. et quia hoc tractatur in presenti libro ideo sic intitulatur. ¶ Quinto videndum est de generali summa huius totius libri. Ubi sciendum quod Boetius in hoc libro ostendit bona temporalia esse transitoria et non consistere totaliter in eis totalem veram felicitatem. et per consequens non est dolendum de eorum absentia. nec gaudendum de eorum presentia. et neminem debere extolli in prosperis. nec deprimi in aduersis. Ostenditur etiam in presenti libro quid sit summum bonum. vbi sit situm. et quomodo ad ipsum perueniatur. Etiam ostendit quod boni semper sunt potentes et mali semper sunt impotentes. et quod bonis nunquam desunt sua premia. malis nunquam sua supplicia. Post hoc ostenditur quid sit diuina prouidentia. quid casus. quid fatus. quid liberum arbitrium. Et ponit Boetius rationes quibus probat liberum arbitrium non posse stare cum prouidentia diuina. et ponit quorundam falsam solutionem et eas improbat. Postea ostendit veram solutionem quam rationibus confirmat. Ista et alia plura pulchra determinantur in hoc libro sicut patebit in sequentibus.

Causa efficiens

Causa materialis

Causa formalis

Causa finalis

De titulo

De libro

Boetius in
epistola
ad patrem

Primus

Quoniam quondam. p̄sens liber Boetij pri-
ma sui diuisione diuiditur i gñq; ptes. fm q̄
ponit gñq; libros p̄iales quos cōtinet. In p̄-
mo querit se miseris subiectū. In sc̄do po-
nit remedia p̄solatiua. In tertio determinat de vera fe-
licitate i quo sit sita z quomō ad eam pueniat. In q̄rto

mouet quasdam q̄ones ipsi
phie. In gnto determinat
de casu z p̄uidencia d̄na.
Prim⁹ liber ic̄ipit hic. Car-
mina. Secūd⁹ liber ic̄ipit.
ibi. Post hec paulisp. Ter-
tius ibi. Jam cantū illa fi-
niuerat. Quartus ibi. Dec-
cus phia. Quintus ibi. Dixe-
rat orōnisq; cursum. Quid
z de quo agat i quolibet li-
bro patebit loco suo. Pri-
mus liber diuidit̄. i. i. p̄tes
qz hui⁹ p̄mi libri sunt septē
metra z sex prose. que p̄tes
patebunt. que aut sit mate-
ria z itentio cuiuslibet p̄tis

similiter patebit. **C** Notādum autē q̄ primum metrum
hui⁹ p̄mi libri vocatur elegiacū. Est aut metrum elegi-
acum: quod constat ex vno versu exámetro. i. sex pedes.
z alio pentámetro. i. gñq; pedum. Et d̄r elegiacum ab
eleyis quod est miseria: elegia enī est miseria. Metrum
enī elegiacum iuentus fuit p̄ describenda miseria. q̄uis
eo hodie. aligytuntur ad alia describenda. vnde orati⁹.
Usibus ipariter i cunctis querimoniā p̄miz. Post hec
ic̄lusa est voci sentētia compos. Quis aut fuerit p̄m⁹ ad
inuētōz talis metri elegiaci dubitat. Unde orati⁹. Quis
tam exiguos eleyos emiserit auctor. Dramatici certāt z
adhuc sub iudice lis est. Et diuidit̄ hoc p̄mū metrum in
quatuor partes. Primo Boeti⁹ deplangit statuz sue mi-
serie ex parte p̄mutatōis study. secūdo ex p̄te d̄fect⁹ cor-
poralis. tertio ex parte plōgatōis vite miserabilis. quar-
to aposi rophat contra suos amicos. secūda ibi. Gloria feli-
cis. tertia pars ibi. Mors hoiuz felix. Quarta ibi. Quid
me felicem. Primo facit. qd̄ dictū ē. secūdo approbat di-
ctum suum ibi. Ecce mihi lacere dicit p̄mo. Ego Boeti-
us. q̄ quōdaz. tempore p̄speritatis. studio meo flozente
p̄regi. i. composui. carmina. supple delectabilia z iucū-
da nūc. tpe aduersitatis. flebilis. i. dign⁹ vt defleā. Uel
flebilis i. tristis. cogoz inire. i. ichoare mestos modos. i.
tristia metra de mea miseria. **C** Notādum sicut dictuz
fuit prius. Boetius vti i hoc libro tam p̄sa q̄ metro. me-
tro qz talis modus scribendi magis fuit conueniens sue
materie. sicut enī potio curatiua que amara est delecta-
bili⁹ sumit̄ si fuerit aliqua dulcedine permixta. sic rōes
phie i prosa tradite libenti⁹ a Boetio suscipiunt̄ si fuerit
mēditate metri dulcorate. Et iō Boetius nuncytitur
metro nūc. p̄sa qz alternatis vti delectabili⁹ ē. Unde au-
ctor poetrie. Quod sapit ispiduz viciosa frequentia red-
dit. Item nota q̄ Boeti⁹ potius ic̄ipit libzū suum a me-
tro q̄ a p̄sa: qz modus scribendi metric⁹ magis fuit vsi-
tatus apud antiquos q̄ p̄saicus. Uel iō qz metz est de-
lectabilius p̄sa. vt ergo magis alliciat audientes ad suū
libzū: iō i p̄ncipio libzū sui vtitur metro. Item nota circa
l̄ram. q̄ carmina vno modo dicunt̄ scripta metrica cer-
tis pedib⁹ mensurata. Alio mō dicuntur quecūq; dicta
vel scripta etiam p̄saca que sūt de re delectabili. Boe-
tius aut flozente studio cōposuit vt plurimum carmina

prosaica de re delectabili. Edidit enī quedam carmina
phica. quedam logicalia. quedaz theologicalia sicut pa-
ter respicienti ei⁹ diuersos libros. Tempore aut aduersi-
tatis cogebat̄ Boeti⁹ ad componendū carmina metri-
ca tristia. **C** Itē nota studiū ē vebemēs applicatio h̄i ad
aligd agēdū cū bonavolūtate. dico cū bōa volūtate. qz i

maliuolā aiaz nō itrabit sa-
piētia. hec Salomon. Et p̄-
fectio discipuli i trib⁹ consi-
stit. ex Boetio de discipli-
na scolariū. i. attentioe. do-
cilitate. z beniuolentia. ho-
mini enim nolenti scienti-
am vt oportet studentī i-
possibilis est possessio bo-
ni. Eustratius primo ethi-
corum. **C** Item nota q̄
duplex est studium flozēs.
z aridum. ad studium flor-
ms tria exiguntur. Pri-
mo requiritur iuētus. qz
iuuenes persp̄. d̄res. sūt
senibus. senes autem ma-

gis sunt immemores. Secundo requiritur habitus ne-
cessariozum. qz natura per se non est sufficiens ad specu-
landum. s̄z oportet necessaria existere. ex quarto ethi.
Tertio requiritur animi tranquillitas. que cōtigit per se-
dationem passionum. qz anima i gete z residētia fit p̄u-
dens. 7. phisicoz. Ubi enī passiones dominant̄: ibi itel-
lect⁹ obscuratur. Ideo Boeti⁹ i sine huius p̄mi hortā-
do nos ad fugā passionuz dicit. Bandia pelle. pelle timo-
rez. Spemq; fugato: nec dolor ad sit. Nubila mens est.
vincatq; frenis: Decvbi regnant. Studium aut ariduz
est. ad quod concurrunt opposite cōditiones. s. senect⁹.
necessariozum defectus: z animi perturbatio. **C** Nota
q̄ versus de miseria dicunt̄ mesti modi. dicunt̄ enī mo-
di a modulando qz pedib⁹ modulant̄. z dicunt̄ mesti rō-
ne materie. qz sunt de tristi materia. s. aduersitatis.

C Nota q̄ i primis duobus versibus notatur antithe-
sis. i. cōtrapositio. d̄r enī i primoverfu quondaz p̄regi-
cui contrariat̄ i secundo versu cogoz inire. i. ichoare. Itē
d̄r i primoverfu flozente studio. cui cōtrariat̄ i secundo
flebilis. Itē d̄r i primoverfu. carmina supple iucunda.
cui contrariat̄ i secundo mestos modos. **C** Itēz notan-
dum q̄ Boeti⁹ rationabiliter deplangit statum suū ex
p̄te p̄mutatōis study phici qd̄ versum fuit i studiuz po-
eticum. quo nunc cogebatur vti. Proposuit enim Boe-
tius dolorem suū metricē p̄scribere z nō phice p̄solari.
Nā studiū philosophicū ē studiū veritatis. qz sc̄do me-
thaphi. vocari phiam scientiam veritatis recte se habz.
studium autem poeticum est studium falsitatis. Nā ex
probemio methaphisice. fm puerbium mentiunt̄ mul-
ta poete. Item per studium phicum acqrit̄ beatitudo.
ex. io. ethicoz. Per studium autem poeticum falsitatis
certitudo. ex. z. methaphisice.

C Ecce mihi lacere dictant scriben. zc. Sic Boetius
approbat dictum suum. dixit enim q̄ cogatur inire me-
stos modos. hoc ipse probat. Secundo respondet que-
stioni ibi. has saltem. Primo dicit. Bene dixi q̄ cogoz
inire mestos modos. Ecce. demonstratio huius ad sen-
sum. Nāz camene. idest muse poetice. lacere. idest lace-
rantes mentes hominum. ille dictant mihi dicta scri-
benda. supple carmina metrica. et elegi. idest versus
miserie quos muse mihi dictant. illi inq̄ elegi rigant. i.

C Auitij Manlij Torquati Severini Boe-
tij Ordinarij Patricij viri exconsulis de con-
solatione philosophie liber prim⁹ ic̄ipit.

C Metrum primum.

Quoniam quondam studio
flozente p̄regi:

Flebilis ben i nostos cogoz in-
ire modos.

Ecce mihi lacere dictant scri-
benda camene:

Et veris elegi fletibus ora rigant.

Confess.

Carmina

audiu

florē
audiu
aridū

felix
venerit

humectant ora. i. facie meam veris fletibus. Nota dicitur quod secundum poetas. 9. finguntur fuisse muse in monte Elicone iuxta fontem caballinum. de quo fonte loquitur Persius in principio libri sui dicens. Fonte caballino etc. que muse finguntur poetis ministrasse scientiam componendi carmina metrica. et iste muse poetice vocabantur camene quasi canentes amene eo quod multum delectant homines ratione metri. Nota quod ille muse poetice dicuntur lacere active. quia lacerant. id est distrahunt mentes hominum subicietes ipsas diversis passionibus nunc passioni amoris. nunc doloris sicut patet per Ovidium de amore tractantem. et per alios poetas. Uel dicuntur lacere passive ratione poematum suorum que poemata dicuntur lacera: quia non sunt firmitate et ratione stabilita. Ubi notandum quod quaedam carmina dicuntur integra sunt carmina poetica nulla falsitate permixta: sed firmitate rationum stabilita et animo firmant. Lacera sunt carmina poetica que non instruit hominem nec consolantur: sed lacerant. id est distrahunt mentes hominum nunc reducendo hominem ad memoriam voluptates: nunc dolorem nunc alias passiones.

Nota dicitur quod ille muse poetice dicuntur lacere active. quia lacerant. id est distrahunt mentes hominum subicietes ipsas diversis passionibus nunc passioni amoris. nunc doloris sicut patet per Ovidium de amore tractantem. et per alios poetas. Uel dicuntur lacere passive ratione poematum suorum que poemata dicuntur lacera: quia non sunt firmitate et ratione stabilita. Ubi notandum quod quaedam carmina dicuntur integra sunt carmina poetica nulla falsitate permixta: sed firmitate rationum stabilita et animo firmant. Lacera sunt carmina poetica que non instruit hominem nec consolantur: sed lacerant. id est distrahunt mentes hominum nunc reducendo hominem ad memoriam voluptates: nunc dolorem nunc alias passiones.

Item notandum. versus elegi principaliter iuuenti fuerunt. propter miseriam describendam. et quia hos versus muse dictabant Boetio. per quos Boetius magis suam miseriam reduxit ad memoriam quam per eos consolaretur: ideo elegi erant causa ipsi Boetio veri fletus. Item notandum. duplex est fletus. adulatorius et verus. Adulatorius qui est fictus qualis est fletus amasie. Si enim dixerit amasius ad amasiam non diligis me: ipsa incipit flere. quare: ut per fletum firmiter ipsum possit tenere. cum autem numeros non poterit extorquere ab ipso dicit. vade gartio te non noui vere. Alius est fletus verus qui ex vero cordis dolore et ex vera pietate procedit. et ad talem fletum Boetius provocatus fuit per musas dictantes sibi carmina. Nota dicitur quod hec dictio elegi potest exponi dupliciter. vno modo quod teneatur nominatiue. et tunc est sensus. elegi. id est. versus miserie rigant ora mea fletibus. Alio modo quod teneatur genitiue et tunc est sensus camene rigant veris fletibus ora elegi. id est. miseri hominis. quia elegus. a. um. id est. miser rum. secundum Duguitionem.

Nota dicitur quod hec dictio elegi potest exponi dupliciter. vno modo quod teneatur nominatiue. et tunc est sensus. elegi. id est. versus miserie rigant ora mea fletibus. Alio modo quod teneatur genitiue et tunc est sensus camene rigant veris fletibus ora elegi. id est. miseri hominis. quia elegus. a. um. id est. miser rum. secundum Duguitionem.

Nota dicitur quod hec dictio elegi potest exponi dupliciter. vno modo quod teneatur nominatiue. et tunc est sensus. elegi. id est. versus miserie rigant ora mea fletibus. Alio modo quod teneatur genitiue et tunc est sensus camene rigant veris fletibus ora elegi. id est. miseri hominis. quia elegus. a. um. id est. miser rum. secundum Duguitionem.

Nota dicitur quod hec dictio elegi potest exponi dupliciter. vno modo quod teneatur nominatiue. et tunc est sensus. elegi. id est. versus miserie rigant ora mea fletibus. Alio modo quod teneatur genitiue et tunc est sensus camene rigant veris fletibus ora elegi. id est. miseri hominis. quia elegus. a. um. id est. miser rum. secundum Duguitionem.

Nota dicitur quod hec dictio elegi potest exponi dupliciter. vno modo quod teneatur nominatiue. et tunc est sensus. elegi. id est. versus miserie rigant ora mea fletibus. Alio modo quod teneatur genitiue et tunc est sensus camene rigant veris fletibus ora elegi. id est. miseri hominis. quia elegus. a. um. id est. miser rum. secundum Duguitionem.

sessio: que sparsa colligit: erogata reuertitur: publicata suscipit incrementum. per quam nobilis thesaurus secretis penetralibus nascitur: effectus eterne delectationis acquiritur. Dec est sol per quem mens diescit a tenebris: cordis oculus: deliciosa animi paradisus. Dec immortalem ex mortali facit. et caducum hominem in deum dei fice mutationis auctoritate conuertit. Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Nota circa hanc dictionem saltim. quod tres dictiones proferri possunt per tim que deberent proferri per tem. unde proferimus saltim pro saltem tempus pro tempus. extimpro pro extemplo. quod est contra Duguitionem. qui dicit. Tim tria detestor extimpro tempora saltim.

Integra
Lacera

Adulatori
Verg

legi
nra cap
gn cap

no p auferri
o homine

vt alit

dris

2

Etas
Infirmas
adustas
sua canse senectutis

Primus

tice. i. i capite meo. Aliud signum senectutis ibi. q. cutis mea laxa. i. soluta tremit corpe z effeto. i. carne consumpta z euacuata. Nota q. hoiem senem multa mala z incomoda circūueniunt. Nā pellis ei⁹ contrahit. cor ei⁹ concutit. pulmo ei⁹ debilitat. lumbi ei⁹ idurant. dorsum scruat. mēbra tremūt. Unī poeta dixit. Optam⁹ senius cum venerit est maleventum. hoc est gibbosum surdum cecūq. morosum. propter hoc dicit Boetius q. senectus venit mihi cuz suis malis. Notandum circa illam ptes. z dolor etatem q. triplex est causa senectutis. s. etas infirmitas. z aduersitas. Senect⁹ que iducitur p. etatem naturalis ē que aut iducitur p. infirmitatem vel aduersitatē accidentalē est. qualis senect⁹ fuit in Boetio. q. senuerat ppter multitudinem doloris z tristicie. Nota dum q. canicies Boety fu

Intēpestini funduntur vertice cant.
Et tremit effeto corpore laxa cutis:
Mors hoium felix que senec dulcib⁹ annis
Inserit: z mestis sepe vocata venit.
Heu heu q̄ surda miseros auertitur aure:
Et flentes oculos claudere seua negat.
Bū leuib⁹ malefida bonis fortuna faueret:
Bene caput tristis merferat hora meum.
Hunc qz fallacem mutauit nubila vultum:
Protrahit ingratas impia vit.
Quid me felicem totiens iactastis amici.
Qui cecidit: stabili non erat ille gradu.

Intēpestini

effeto

it itēpestiua. Duguitio dicit. itēpestiuum est. quod est incongruū. iconueniēs iutile. vel sine tpe. Unde itēpestiuum dī illud quod nō habeat idoneuz temp⁹. vel quod nō est cōueniēs p. tpe. z qz Boeti⁹ iuuenis erat etate z cōsenuerat ex aduersitate iam canicies ei⁹ fuit itēpestiua. Nota dū q. i iuuenib⁹ cutis ē densa ppter multitudinez sanguis ex quo sanguine generat caro. s. qz sāguis diminiuit i senib⁹ diminiuit ēt caro i eis. Ideo cutis senū est laxa. Nota dū circa hoc vocabuluz effeto. q. ipz tractum est a mulierib⁹ pregnantib⁹. que cum peperint. dicunt effete. i. fetu euacuate. Unde dicit Duguitio q. fetus est nat⁹ mulieris adhuc in vtero existens. z dī a foeto eo q. i bi foueat. ide fetus ta. tum. i. plen⁹. a. ym. In de effetus. i. debilis: quasi sine fortitudine virium vel vtribus euacuat⁹. In de fetosus. a. ym. i. plenus fetu. Unde i psal. Dues eoz fetose. i. plene fetu. z senes possūt dici effeti: quasi extra fetum positi. qz senectus nō est apta ad generādum fetum.

Mors hoium felix. Dic Boetius deplangit statum suum ex parte durationis vite miserabilis. z pmo pmit tit que mors hoium sit felix z q̄ non. z dicit sic. Illa mors hoium est felix que nec inserit. i. non imittit se dulcib⁹ annis. i. temporib⁹ p̄sp̄eris cum delectat hoiem viuere. Similr illa mors est felix que sepe vocata venit mestis supple annis. i. tristibus annis. qz in annis aduersitatis miseri consueuerunt vocare mortem. Tunc ostendit q. mors hoium sit crudelis. dicens. Heu q̄ surda aure. i. reclusa aure. seua mors. i. crudelis auertitur. i. spernit miseros homines z negat. idest non vult claudere flentes oculos eorum. quasi dicat crudelis mors est que nō permittit miseros mori. z dicit claudere flētes oculos. per hoc inuens q. i morte oculi hominum claudunt. Et tūc Boetius deplangit plongationem sue vite dicēs. Dum fortuna malefida. idest perfida mihi faueret. i. arrideret. leuib⁹. i. transitoris bonis. tristis hora supple mortis. pene merferat. i. oppresserat meum caput. quasi dicat tpe p̄sp̄eritatis semp accelerauit mors opprimere me nunc aut qz fortuna nubila. i. aduersa mutauit fallacem vultū ipia. i. miserayita. prahit. i. plongat. moras supple viuendi. ingratas. i. odiosas mihi. qz ppter miserā te

debat ipm Boetiū viuere. Nota dū q. licz fm vulgares z fm apparentiā. hec snia de morte felici z crudelivi deat vera: tū fm reiveritatē ē falsa. qz mors ēt tpe p̄sp̄eritatis pōt eē bona. Nā fm Senecā. optimū ē mori cū delectat viuere. z tpe aduersitatis pōt mors eē mala. qz aduersitas sepe iducit desperatōez. Boeti⁹ aut reprē

tādo statū miseri hois: bāc sniam ponit tanq̄ veram. Nota dū q. mors vel cōpatur ad vitā p̄sentē vel futurā. p̄mo modo illa mors dī felix. q̄ fugit p̄sp̄eritatis z accelerat tēpore aduersitatis. Si aut cōparatur mors ad vitam futurā. tūc ipsa potest dici bona z mala tempore p̄sp̄eritatis z ēt aduersitatis qz si mors ducit ad gloriāz bona. si ad penāz dī mala. Nota dū fm Remigium sup dicit. m. aliquando est monasyllabum. aliqñ dissyllabum. si

qmo mors de felix

cut metri necessitas regit. Unde i pposito ē dissyllabū dicendo. heu q̄ surda miseros auertitur aure. Nota dū q. hoc verbum auertor quandoqz est passiuum cōstructū cū ablatiuo mediante ppositōe. vt dicendo auertor a te z est idem quod remoueo. Aliquādo est verbū deponens cōstructum cū accuatiuo vt dicēdo auertor te. z tunc idē est quod spno te. z sic accipit i pposito cuz mors auertitur. i. spernit miseros. Unde vsus. In vi passiuī notat auertor remoueri. Si sit deponēs auertor sp̄nere signat. Nota dū. Boeti⁹ appellat fortunāz malefidam qz est deceptiua. Unde Seneca. Neminē aduersa fortuna cōminuit nisi quē secunda decipit. z alibi Seneca. Fortuna nemini fidem seruat. nulli simul obesse contenta est quem nimius fouet hunc stultum facit. Nota fortune bona dicunt leuia qz trāsitoria. Non enī pdurant circa hoiem fm Senecā. Illud nō ē tuum quod fortuna fecit esse tuum. donū enī quod dare potuit. potuit z auferre. Nota dū q. Boeti⁹ appellat fortunā nubilā. i. obscuram siue cecā. depigebat enī antigtus fortuna ceca. qz ex iprouiso accedit z recedit. Ut qz cecum reddit hoiem extollendo eum i prosperis z deprimendo i aduersis. Nota dū q. Boeti⁹ dicit fortunam oli circa se mutasse fallacem vultum. qz fortuna oliz depigebat duplici facie. anteriori alba. posteriori autē pte nigra. p. albā designabat p̄sp̄eritas p. nigram aduersitas. mutauit ergo fortuna circa Boetiū fallacē vultū p̄sp̄eritatis. postea ostendit ei vultum aduersitatis. Quid me felicē. Dic Boeti⁹ deplangit statum miserie sue apostrophando contra amicos. dicens. O amici mei quid idest ppter quid iactastis. i. iactando dixistis me. totiens. felicē frustra enīz hoc dixistis. qz felicitas mea non erat stabilis. quod patet ex hoc qz ego cecidi. z iste qui cecidit de prosperitate in aduersitatem non erat in stabili gradu prosperitatis. Nota dū duplex ē felicitas politica que cōsistit in bonis exterioribus. z talis non est stabilis sicuti nec bona exteriora. Alia est felicitas speculatiua. que consistit i actu sapientie. s. in speculatione substantiarum sepataruz. z talis felicitas est stabilis z immutabilis cum sit bonuz optimū. pulcherimum. delectabilissimum ex primo et bicozum.

Auertor

Fortuna mutat

felix } poliam
spectant

Prosa prima primi libri.

Hec dū mecum tacitū ipse. Sic incipit p[ro]sa p[ri]ma hui[us] p[ri]mi libri i qua Boetius introducit p[ro]fiam sup[er] sua miseria solantē. Ubi nota q[uo]d Boetius dolens et ipsa p[ro]fia ip[s]e solans nō sūt aliud nisi anim[us] dolens ex opp[re]ssione sensualitatis: et rō solas ex vigore sapie. Et diuidit. p[ri]mo o[mn]i[um] dicit Boetius quō p[ro]fia sibi appu[er]it. scō q[uo]d circa ip[s]e egerit. scō ibi. Que vbi poteticas musas. p[ri]mo describit appitionē p[ro]fie quo ad t[em]p[us] et ad locū. et describit ei[us] dispositionē quo ad vultu[m]: quo ad aspectū quo ad colorē et quō ad eratē. scō describit p[ro]fiaz q[ui]tū ad habitū exteriorē. Tertio q[uo] ad ornamēta et insignia que māib[us] gestabat scō ibi. vestes erant. Tertia ibi. Et dextra q[uo]dē. dicit p[ri]mo. Dū ego. Boetius. hec q[uo]d supra i metro dixi. tacitus mecum reputarē. i. cogitarē. et q[ui]monia lacrimabile. i. puocantē ad lacrimas designarē. i. describerē officio stili. visa ē mibi mulier assistisse supra verticē. i. supra caput. admodū. i. valde reuerendi vultu. oculis ardentib[us] et p[ro]spicacibus. i. claris. vltra cōez valētia hoium. i. vltra hoies. q[uo]d appu[er]it in colore viuido. i. delectabili. et appu[er]it mibi tanq[uam] iexhausti. i. in cōsumpti vigor. q[ui]uis ipsa foret ita plena eui. i. duratōis vt nullo mō crederet ee nre erat. statura ei[us] abigūe. i. dubie discretōis. i. cognitōis. Nā nē. i. aliq[ui]n cohibebat. i. ex tēdebat. sese ad cōez mensurā hoium. i. lōgitudinē. nūc. i. aliq[ui]n videbat pulsare. i. attingere celū cacumine sumi verticis. i. altitudine capitis. que cū caput alti[us] extulisset ip[s]m et celum sua longitudine penetrabat. Notādū q[uo]d Boetius describit p[ro]fiam sibi apparuisse sub specie mulieris: q[uo]d p[ro]fia apud grecos: et sapia apud latinos ē generis feminini. vlt[er]iō q[uo]d sicut mulier i fates lacte nutrit: sic p[ro]fia min[us] p[er]fectos nutrit facilib[us] doctrinis. Vlt[er]iō q[uo]d Boetius erat eger. Mulier at mag[is] ē passiuā et mag[is] habilis ad solādū egrū q[uam] vir: Nā s[ecundum] Salomonē vbi nō ē mulier ibi ingemiscit eger. Notandū stare ē erecto mō se hēre: et q[uo]d p[ro]fia erigit hoiem ad delectatōes itellectuales faciēs cadere sensuales: iō ipsa describit stetitisse et d[icit] stetitisse supra verticē: q[uo]d p[ro]fia ē i aia itellectiua q[uo] nō h[ab]et organū v[er]tice. Nā aia itellectiua nulli[us] organi corporalis ē act[us]. Vlt[er]iō stare s[ecundum] verticē: q[uo]d sup[er] cardie elapsa venit. vt dicit Boetius tertia p[ro]sa h[uius] p[ri]mi. Notādū p[ro]fia d[icit] reuerēdi vultu: q[uo]d suos possessores reuerēdos fac. Nā s[ecundum] Tulliu sola sapia ē q[uo] mere[re] honores. Itē s[ecundum] Tulliu reuerētia ē q[uo]dā decēs ac matura gratuitas: q[uo] hētur per p[ro]fiam: ergo d[icit] reuerēdi vultu. Notādū illud q[uo]d ē ardens ē penetratiuū. et q[uo]d p[ro]fionē et itellectum q[uo] sūt oculi p[ro]fie penetram[us] intima rez et q[uo]ditates eaz: iō p[ro]fia dicit

tur appuisse ardētib[us] oculis. Et q[uo]d p[ro]fiam speculamur ea q[uo] vulgares et cōes nō speculant. iō d[icit] habuisse oculos p[ro]spicaces vltra cōez hoium valētia. Notādū. color viuido ē color naturalis pulcher et d[icit] delectabilis. et q[uo]d p[ro]fia i se pulcherrima ē: cū sit res mirabilis et d[icit] ina. et d[icit] delectabilis q[uo]d mirabiles affert delectatōes: iō describit appuisse

color viuido

Prosa prima.

Hec dū mecum tacitū ipse reputarē: querimoniamq[ue] lacrimabilem stili officio designarē: assistisse mibi supra verticē visa ē mulier reuerēdi admodū vultu: oculis ardētib[us]: et vltra cōez hoium valētia p[ro]spicacib[us]: colore viuido: atq[ue] i exha[us]tōis v[er]tice eui plena foret vt nullo mō nre crederet etat. statura discretōis abigūe: Nā nūc q[uo]dē ad cōem sese hoium mēsurā cohibebat. Nūc vo pulsare celū sumi v[er]tice cacumine videbat. que cū caput alti[us] extulisset: ip[s]m et celū pene

trabat: sese respiciētib[us] hoium frustrabat ituit. Vestes erant tenuissimis filis: subtili artificio idissolubilib[us] materia p[er]fecte. q[uo]d vt post eadē p[er]dēte cognouit: suis māib[us] texerat. Quaz spēz: veluti fumosas imagies solet: caligo q[uo]dā neglecte vetustatē obdurerat. h[uius] i extremo margie. s[ecundum] grecū. i. sup[er]mo vero. L. legebat itextū: atq[ue] iter vtrasq[ue] l[ine]as i scalaz modū gradus q[uo]dā insigniti videbantur: quib[us] ab inferiore ad superius elementuz esset ascensus. Eadē tamen vestē violētorum quozdam sciderant man[us]: et

se viuido colore. Itē p[ro]fia apparuit i exha[us]tōis: quia p[ro]fia cū sit p[er]petua exhauriri nō p[otes]t. Vlt[er]iō ē i exha[us]tōis vigor: q[uo]d quantūcūq[ue] hō cog[no]scat d[icit] p[ro]fia: ad huc t[ame]n restat plura cognoscēda: q[uo]d p[er] ex diuersitate opinionū i p[ro]fia q[ui]tū vna d[icit]ruat aliā. Itē q[uo]d p[ro]fia ē eterna et p[er]c[er]serat ip[s]m Boetium: ideo d[icit] eam non fuisse sine etatis.

se viuido colore

Notandum tres sūt partes

p[ro]fie e[ss]entiales. ex. 6. metaphisice: naturalis: mathematica: et d[icit] ina. s[ecundum] naturalē p[ro]fiam dicit p[ro]fia se cohibere ad cōem mensurā hoium in q[ui]tū tractat de naturalib[us] que cōmunitervia sensus cognoscunt: iter que natura hois est sumuz ad q[uo]d puenit. Dicit at p[ro]fia pulsare celū quo ad mathematicā. i. quo ad astronomiā in q[ui]tū tractat de motib[us] et figuris astroz. D[icit] at penetrare celū quo ad metaphisicā in q[ui]tū dirigit i cognitionē dei. et substātiāz sepatāz. Et dicit p[ro]fia frustrare ituitum hominum respiciētium: q[uo]d p[er]fectam cognitionem substātiāz sepatarum i hac vita habere nō possumus. Nam sicut se habet oculus nocticoracis ad lumē solis: sic itellectus noster ad manifestissima in natura ex scō metaphisice.

Notandum tres sūt partes

Vestes erant tenuissimis filis. Sic Boetius describit p[ro]fiam q[ui]tuz ad habitū exteriorē. p[ri]mo q[ui]tū ad materiam vestiū. scō q[ui]tū ad picturā vestiū. tertio q[ui]tū ad violentiam vestiū illatā: et legant partes simul dicit p[ri]mo. Vestes p[ro]fie erant p[er]fecte tenuissimis. i. subtilissimis filis. et erant ex subtili artificio. et ex materia indissolubili. quas vestes ipsa texerat suis. i. proprijs manib[us] vt i pro sicut. ego cognoui eadē p[ro]fia p[er]dente. i. reuelante mibi in tertia p[ro]sa huius p[ri]mi. quaz supple vestiū. specie. i. pulchritudine. q[uo]dā caligo. i. obscura ignorātia. neglecte vetustatis. i. negligētie veter. obdurerat. i. obscurauerat. veluti solet supple obducere. caligo fumosas imagies. i. stantes in fumo. Nūc ostendit q[uo]d fuerit depictum in vestib[us] eius dicens. In extremo margie. i. i inferiori parte harum vestium. legebatur itextum. p[ri]mo. i. p[ri]matica. i. sup[er]mo supple margie. i. i superiori parte vestium. erat itextum. L. i. t[he]ozica. q[uo]d iterpretatur speculatiua. et inter vtrasq[ue] litteras. iter. L. et. p[ri]mo. erāt q[uo]dā gradus insigniti. i. i p[re]ssi. in modū scalarum. quib[us] gradibus ascendebat ab inferiori littera ad superiorē. Nunc tangit violentiam vestiū illatam. dices.

manifestare

h[uius] de muliere

stare

ex cap[itu]lo t[er]cio h[uius] p[ri]mi
l[ine]as famas in
inferior[um] cogitatio
medio memoratū
occupat

(p)hie vestes aere libales
dum...

Primum

Eadē vestē sciderāt. i. lacerauerāt. man^o quorū dā hoīuz
 violētoꝝ supple faciētū violētā. 7 q̄squis. i. vnusq̄sq̄.
 abstulerat p̄tulas a veste q̄s poterat auferre. ¶ Notā
 duz q̄ p̄ vestes phie intelligūtur pres essentielles 7 artes
 liberales. Sicut. n. corpus vestib^o ornat: sic phia suis p̄t
 bus decorat. Per fila aut subtilissima itelligunt̄ p̄cepta
 phicalia siue p
 positiones phie
 cales. sicut enīz
 vnū filū i vesti
 bus ordinat̄ cir
 ca aliū: sic vna
 p̄positio iuxta
 aliā. que p̄posi
 tiones dicūtur
 subtilissime: qz
 p̄ eas homo s̄b
 tilita iueſtigat.
 Dicuntur 7 h̄s
 p̄cepta subtilia
 artificia p̄texta
 rōne ornat^o ver
 boꝝ 7 sniaz q̄ i
 eis iueniūtur. 7
 sūt ex materia
 idissolubili: qz
 lza q̄bus dā ma
 le exp̄mantur:
 tñ in se ip̄sis habēt veritatē indissolubile. ¶ Notādūz.
 p̄mantis phie: p̄ quas suas vestes texuerat. itelliguntur
 phi qui p̄cepta phicalia p̄scripserūt. 7 dicūtur rōnabili
 ter manus phie: qz nisi fuisset istructi p̄ceptis phicis: ea
 ex primere minime valuisset. ¶ Notādū q̄ vestes phie
 dicūtur fuisse obducte quadā caligine: qz tpe Boetiꝝ ar
 tes ad rātā negligētā deuenerāt q̄ p̄nci eas curabant.
 Sed Boeti^o eas trāstulit 7 exposuit siue p̄metat^o ē. Uel
 ideo vestes phie fuerūt fumose: qz ab antiq̄s obscure fu
 erit tradita phia. ab Empedocle poetice. a Platone enī
 gmatice. ab Aristotele sub verbo 7 obscuritate. ¶ No
 tādūz qz due sūt p̄tes p̄ncipales phie: scz p̄ctica 7 theo
 rica. Ideo in veste phie erāt due l̄re intertextē. scz. p̄. 7. t.
 p̄. auterāt in inferiori p̄te vestis. 7. t. in superiori: p̄ qd̄ i
 nuī q̄ phia p̄ctica est inferior speculatiua ordine di
 gnitatis. Per gradus aut̄ medios q̄ erāt inter vtrasq̄ lit
 teras intelligūtur scie eloquētie que sūt grāmatica. loy
 ca. rethorica. ¶ Notādū q̄ dicit̄ ascēsiūz fuisse p̄ gradus
 a p̄ctica ad speculatiuā. p̄ hoc innuī q̄ homo p̄rio de
 bet eē sufficiēter istruct^o i p̄ctis vt post̄ ascēdere va
 leat p̄tēplatiuis. ¶ Notādū qd̄ sit scidere vestes phie.
 illi tñ dicūt̄ vestes scindere phie q̄ putāt h̄ntes vna sciaz
 se eē p̄fectos phos sine alijs. Si at̄ aliq̄ sciāt vna artē si
 ne alia: dūmodo se coḡscāt nō eē p̄fectos phos: tales nō
 scidūt vestes phie. v̄ illi scidūt vestes phie. q̄ p̄ extortas
 exp̄nes trabūt veras p̄positōes ad suas falsas op̄iones.
 ¶ Et dextra quidē ei^o. Dic Boeti^o describit phiaz q̄tū
 ad insignia 7 ornamēta q̄ manib^o gestabat dices. Et dex
 terā i man^o phie gestabat libellos. sinistra v̄o gestabat. i.
 portabat sceptꝝ. i. v̄gā regalē. ¶ Notādū q̄ oīs cura 7 i
 tētio viri sapiētis versat̄ v̄l circa p̄tēplationē sapie q̄ de
 signat̄ p̄ libellos: v̄l circa regimē reipublice qd̄ designat̄
 p̄ sceptꝝ. 7 qz p̄tēplatio sapie potior ē q̄ regimē reipubli
 cū phia d̄ i dextra h̄re libellos. In sinistra v̄o sceptꝝ.
 ¶ Que vbi poeticas musas. Postq̄ Boeti^o oñdit quō
 phia sibi apparuit. Dic oñdit qd̄ circa ip̄s egerit. 7 p̄ oñ

Vide alle
goria

V. p̄ phie
dum...

omni p̄tie

phie vestes
obscure

quorū p̄
p̄tēphie

No p̄tie
vestes scindit

dit quō musas poeticas fugauit. scdo oñdit quō ip̄e de B
 obstupuit. tertio quō phia sibi appropiaquas statū eius
 deplāxit. scda ibi. At ego. tertia ibi. Tū illa. Dic p̄ q̄ sup
 ple phia. vbi p̄ postq̄. vidit poeticas musas assistētes no
 stro thoro. i. lecto: qz Boeti^o tāq̄ eger i lecto decubuit. 7
 cū vidit musas dictantes v̄ba. i. carmina. meis scribis
 ip̄a phia pauli
 sper. i. aliquātu
 lū. p̄mota 7 iſlā
 mata. i. icensa.
 tozuis lūinib^o.
 i. crudelib^o vel
 tribilib^o oclis.
 iquit qz p̄misit
 has meretricu
 las scenicas. i.
 ymbrosas. acce
 dere ad h̄c egz
 q̄ dolores ei^o m̄
 mō. i. nō tñ. fo
 uerēt. i. sanarēt.
 null̄ remediꝝ.
 i. medicamētū.
 v̄z p̄ s̄. alerēt
 supple dolores
 ei^o dulcib^o vene
 nis. De sūt enī
 muse q̄ i fructu
 olis sp̄inis affectuū. i. passionū. necāt. i. suffocāt. vberē. i.
 feritē fructū rōnis fructib^o. i. i fructib^o suis. 7 mētes ho
 minū assuefaciūt morbo: nō liberāt. Nūc alloq̄t musas
 dices. O muse si v̄re blādicie detraxisset nob̄ quez. i. ali
 quē v̄z p̄phanū. i. illitteratū. v̄t p̄ tāq̄. solutū. i. similez.
 vulgo. ego putarē id ferēdū. i. patiedū. min^o moleste q̄
 pe in h̄ nihil lederēt n̄re ope. i. n̄re sedulitates. s̄z vos al
 leristis nob̄ hoīez hūc enutritū studijs. i. sciētys. eleaticis
 i. aristotelicis. atq̄ achademicis. i. platōicis. Nūc fugat
 eas dices. S̄z abite poti^o. i. recedite. vos syrenes. dulces
 vsq̄ in exitiū. i. i mortē. 7 relingite eū curadū meis mu
 sis. i. doctrinis salutiferis. Tūc iste chor^o. i. turba musaz
 icrepi^o. i. redargu^o. mestior. i. tristior existēs. vultū suū
 deiec. i. icliant. humi. i. terre. 7 rubore p̄fessus verecūdiā
 trist^o excessit. i. exiuit. limē. i. domū: i q̄ decubuit Boeti^o.
 ¶ Notādū q̄ iō muse poetice dicebant̄ assistere thoro
 Boetiꝝ: qz B. studuit metricē dolozē suū p̄scribere. Itēz
 phia d̄ paulisp̄ p̄mota: p̄ qd̄ inuī q̄ ira imoderata n̄ oz
 cadere i v̄z sapiētē: qz virt^o p̄sistit i moderatiōe passio
 nū. Vñ licz irasci sit hoī nāle: tñ irasci q̄n opz: 7 vt opz: 7
 quātū opz ē hoīs v̄tuosi 7 sapiētī. Vñ Seneca. qd̄ crude
 li^o ira. S̄i i de v̄tutib^o cardinalib^o. Esto tard^o ad iram.
 Itē interrogatio quāq̄ sit cā i grātie alic^o. aliq̄n vt ex r̄siōe
 scā aliqd̄ p̄bef. quāq̄ sit p̄ icrepatiōez faciēdū. 7 h̄ vlti
 mo mō phia it̄rogat. d. qz has scenicas meretricas tē.
 ¶ Notādū q̄ muse poetice dicūt̄ meretricē. sic. n. me
 retrix allicit hoīez delectādo nihil vtilitat̄ sibi p̄ferēdo
 7 p̄miscet se eulz n̄ ex amore s̄z spe lucri: ita poete n̄ scri
 būt amore scie: s̄z vt aliqd̄ laudis v̄l p̄my p̄seq̄nt. 7 dele
 ctāt rōe metri modicū vtilitatis p̄ferēdo: s̄z diuersas pas
 siōes iducēdo. Appellat̄ at̄ phia musas meretricas scēi
 cas: qz carmia poetica i scena p̄sueuerūt p̄nunciari: Vbi
 nota q̄ scena dicebat̄ loc^o ymbrosus i teatro vbi absco
 debant̄ p̄one p̄nūciātes carmina tragica vel comica:
 vnde scena interpretatur ymbratio vel ymbra. Uel iō
 muse poetice dicuntur scenice. i. ymbrailes: quia sūt

ipa phia pauli
 sper. i. aliquātu
 lū. p̄mota 7 iſlā
 mata. i. icensa.
 tozuis lūinib^o.
 i. crudelib^o vel
 tribilib^o oclis.
 iquit qz p̄misit
 has meretricu
 las scenicas. i.
 ymbrosas. acce
 dere ad h̄c egz
 q̄ dolores ei^o m̄
 mō. i. nō tñ. fo
 uerēt. i. sanarēt.
 null̄ remediꝝ.
 i. medicamētū.
 v̄z p̄ s̄. alerēt
 supple dolores
 ei^o dulcib^o vene
 nis. De sūt enī
 muse q̄ i fructu

Et o sine thoro
Suz aspi larus

In q̄s p̄sistit

Et o

o uere muse po
et edivant
metriale

Primum.

Secūda ē viciosa cū sit p̄ hoīs negligētiā d̄ quo loquit̄ Boeti⁹ secūdo hui⁹. p̄sa quinta. Leteris animātib⁹ sese ignorare natura ē. hoīnib⁹ vero vicio venit. Item dicit noxia cura. Unde Seneca in puerbys. Magnaz p̄tem p̄turbationis si bi dedit qui exteriorib⁹ se iniecit. Item ratio ⁊ itellect⁹ dicunt lux hominis. qz illuminat hoies ad cognitionez creature ⁊ creatozis. dicūt aut̄ pp̄ria lux hoīs quia solum genus hominum viuūt arte ⁊ ratione ex p̄be mio methaphisice.

¶ Dicquōdā celo ⁊c. Dic p̄bi losophia speculiter conuertit se ad deplā gēdū Boetiū. ⁊ primo ostēdit quāta cōtēplatiōe Boeti⁹ quōdā viguit. sc̄do ostendit quō destituit a tali cōtēplatiōe solū d̄ terrenis cogitabat ibi. Nūc iacet effeto p̄mo p̄bia cōmēdat Boetiū ab astronomia. sc̄do a naturali p̄bia. tertio a methaphisica. sc̄da ibi. Quinetiam causas. tertio ibi. Quis voluat stabilē. p̄mo dicit. Boeti⁹ quōdā liber. i. solutus a cura rerū tēporaliū. celo si bi aperto. p̄ cognitionē. s̄uer⁹ fuit ire. p̄ rationē. i. ethereos meatus. i. in mot⁹ corpoz celestium. ⁊ ipse cernebat. i. speculabat. lumina. i. radios rosei solis. v̄sebat. i. cuz desiderio videbat. sydera. i. stellationes. gelide. i. frigide lune. ⁊ ipse Boeti⁹. victor ignoratiē. hēbat omnez stellas cōprehēsas numeris. i. certis cōputationib⁹. quecūqz stella. erratica. exercet. i. operat. vagos. i. varios recursus. nūc p̄grediēdo. nūc regrediēdo. stella in quā flexa. i. mota. p̄ varios orbes. i. circulos. ¶ Nota qz animo liberato a curis exteriorib⁹ cōcessus ē p̄hari. ideo quedā artes dicūt liberales: qz filij liberoz. i. nobiliū qz erant liberati a curis tempalib⁹ talib⁹ artib⁹ vacabant. Ideo dicit p̄bia qz Boeti⁹ quōdāz liber ⁊c. ¶ Nota qz dic̄ celo apto. licet homo planetas celi corporaliter nō attingat tñ speculatione comprehendit. Hoc pulchre tangit Trismegistus. dicēs. Magnū miraculū est homo ⁊ animal honorādū. hic aīa intellectua in naturā dei trāsīt quasi ip̄e deus sit. Dic p̄ naturā aīe d̄ys est diuinct⁹. hic demonuz gen⁹ nouit. terrā colit. elemētis cōmiscet acumine mētis. i. maris p̄funda descēdit. celū qd̄ vidēt altissimū animi sagacitate metitur. intētiōez animi ei⁹ nulla aeris caligo p̄fundit. nec terre densitas ei⁹ opationez impedit. nō aque p̄funditas aspectū ei⁹ obtūdīt. ¶ Nota qz sol in ortu suo apparet roseus p̄pter vapores iterpositos inter visuz nostrū ⁊ solē. Naz albū visuz p̄ fumū apparet rubeū. Etia licet in meri die vapores sint iterpositi: nō tñ apparet tunc roseus: eo qz illi vapores nō sunt grossi s̄ subtiliati calore solis. ¶ Nota p̄bia dic̄ lunā eē gelidā: qd̄ nō ē intelligēdū formaliter: qz prime qualitates. que sunt calidū. frigidū. humidū. siccū: nō hēnt locū i corpoz celestib⁹: cū nō recipiāt peregrinas impressiōnes. s̄z dicūt luna gelida virtualiter vel effectiue: qz frigus ⁊ etiā humores efficit in inferiorib⁹: p̄pter qd̄ noctes quib⁹ luna p̄est sūt gelidiores ⁊ humidiores magi diebus. ¶ Nota qz planete dicunt̄ habere vagos recursus qz mouent̄ duplici motu: sc̄z primi mobilis ab oriēte in occidentēz. ⁊ pp̄rio motu ab occidentē in orientē. vel ideo

¶ Dic quōdā celo liber aperto: Suetus in ethereos ire meat⁹: Cernebat rosei lumina solis. Visebat gelide sydera lune. Et q̄cūqz vagos stella recursus Exercet varios flexa p̄ orbes) Cōprehēsa nūeris victor hēbat. Quinetiā causas: vnde sonora Flamia sollicitēt equora p̄oti.

qz quādoqz apparēt nobis stationary. q̄nqz retrogradi. q̄nqz pp̄inqui. q̄nqz aliquāliter remoti. ¶ Nota qz stella erratica dicit̄ flexa. i. mota p̄ varios orbes circuloz sc̄z deferētis ⁊ epicycli rōne quoz circuloz nūc dicūt̄ p̄gressiui. nūc retrogradi. nūc stationary vt dictū ē. ⁊ h̄z videri in theorica planetaz vel astronomia.

¶ Quis voluat stabilē sp̄s orbē. Vel cur hesperias syd⁹ iundas Casuz rutilo surgat ab ortu. Quis veni placidas tēpet horas: At terras roseis florib⁹ ornet. Quis dedit vt pleno ferti āno Autūn⁹ grauidis ifluat vuis) Rimari solit⁹: atqz latentis Nature varias reddere causas:

¶ Quinetiaz causas. Dic cōmēdat eum ex parte naturalis p̄bie dicens. Quinetiaz p̄certo. Boeti⁹ solitus fuit rimari. i. ingreere causas vnde. i. p̄pter quas causas. sonora flamina. i. sonoro si venti. sollicitēt. i. p̄turbent.

equora. i. planiciē. ponti. i. maris. quasi dicit̄. Boeti⁹ sciuit causas generationis ventoz qz cōmouēt ip̄z mare. ¶ Nota qz ex libro metheoroz patet qz vent⁹ generat̄ ex vapore calido ⁊ sicco eleuato p̄ calorē solis qui pueniens ad locū nubiu frigiditate nubis repercutitur. ⁊ re percussus fert̄ in lat⁹ ⁊ facit sonuz ipellēdo aerez. ⁊ quia aqua faciliē ē diuisibilis de facili cedit ⁊ reuerberatur per ventos. Vel alr̄ p̄t̄ intelligi. Antiq̄ enī dixerunt qz ideo venti turbāt mare. qz in ip̄o mari generāt̄ v̄ti qz nō exeūt. s̄z faciūt fluxuz maris. licz hec opinio nō sit vera. qz mare fluit ⁊ refluit tpe determinato sicut bis i die naturali. venti aut̄ generāt̄ tempore indeterminato. ¶ Quis voluat stabilē. Dic p̄bia cōmēdat Boetiū a methaphisica ⁊ iterato a naturali p̄bia dicens. Boeti⁹ etiam solit⁹ fuit rimari qz sp̄s. i. itelligētia. voluat motu diurno stabilē orbē firmamētī. vel etiā cur syd⁹ solis vel aliū habēs ortū. ⁊ occasū. casuz in hesperiasyndas. i. i aquas maris occidentalis surgat. i. itez oriāt̄ ab ortu rutilo. i. ab oriēte splēdido. q̄si. di. Boeti⁹ solit⁹ erat ingreere cur stelle que in occidentē vidēt̄ occidere itez resurgāt i oriēte. etiā erat solit⁹ rimari quis tempet placidas horas veris. i. tēporis vernalis. vt ornet terram roseis floribus. Quis dedit. i. ordinauit. vt autūn⁹ ferti āno pleno. i. secundo ifluat. i. ifluentiaz faciat grauidis vuis. i. botris repletis. etiā erat solit⁹ reddere. i. assignare. varias causas latentis nature. i. rerū naturalū. ¶ Nota omne qd̄ mouēt̄ ab alio mouēt̄. ex septimo p̄hicoz ergo celum ab alio mouēt̄. Mouēt̄ aut̄ celū a duplici motore p̄ cōmētatozē. i. methaphisice. ab vno cōiuncto ⁊ appropriato qz vocat̄ itelligētia. a quo mouēt̄ effectiue. ab alio motore separato. qz est deus. a quo mouetur in ratione finis. Item dicit orbē celestē esse stabilē. licz enī moueat̄ ⁊ mutet locū s̄m p̄tes nō tñ s̄m rotū ⁊ q̄tū ad hoc dicitur esse stabilis. i. immobilis. Item causa quare stelle que occidūt iterū oriāt̄ur nō est alia nisi motus circularis p̄mi mobilis. qui secū rapit oēs stellas taz fixas q̄ erraticas. Item hesperus est stella que d̄ vespere sequit̄ solē occidētē a qua stella mare occidentale dicit̄ hespericum mare. eo qz sol ⁊ hesperus ibi se mergāt. nō qz ita sit. sed qz vulgares sic opināt̄. cū enī stelle occidūt p̄pter itēpositionē maris inter visuz ⁊ stellas vidēt̄ stelle mergi i mare. ¶ Itē tps vernalē dicit̄ placidū. qz ē cōueniēs vite hominis. Est enī temp⁹ veris calidū ⁊ humidū in quibus p̄sistit vita. ex li. de morte ⁊ vita. Et ideo illo tempe

Ventoz generatio

Celuz mouet

Hesperus

Luna de gelida

Primus.

uit. i. apposuit. pectori meo leuiter manū. et inquit. i. dixit nihil periculi ē circa hūc hoīez. ipse patit letargū. i. morbum obliuionis. morbū iquaz omne mentiu illufarū. i. deceptaz. et ipse paulisper. i. modicū ē oblitus fui. s. facile sui recordabit. siquē p. certo. cognouerit nos. phiaz. ante. i. prius. qd. vt ipse possit facere. tergamus lumina. i.

oculos ei. caligantia nube. i. obscuritate. rez mortaliuz. i. tēporalium. hec dixit phia. et veste sua tracta. i. puoluta in rugam siccauit oculos meos fletib. vnda. tes. i. humectates. Nota q. tacit. ē ille q. nō loq. s. hēat potest. atē lingue ad loquendū. sed elinguis vel mutus dicit ille q. nō soluz nō loquit. sed nō habet potest. atē lingue ad loquendū et talis fuit Boeti. propter stuporē. i. mentis alienationē. Nota q. phia inuēs se cē bonā medicā cōsolat Boetiū dicens. Nihil peri-

culi est in hoīe isto. qz. s. m. Senecam in lib. de clementia ad neronē. Mali medici est desperare ne curetur eger. Nota q. letargia ē infirmitas causata ex oppressiōe cerebri cum obliuione et iungitur continuo somno. et sic letargus est morbus inducens obliuionem et somnū. Inde letargic. et est homo qui patit talem morbum. et dicit a letes qd. interpretatur obliuio. etiā letes est fluius infernalis. Boeti. ergo patiebatur letargus. i. morbū obliuionis. qz. si pcepta phie in memoria habuisset nunq. de amissione rerum temporalium doluisset. Itē dicit letargum esse morbum illufarū mentium. quia mens illusa est vbi ratio est ligata propter defectū fantasie sicut in freneticis. vel propter defectū memorie sicut in letargicis. Nota dū. homo pponit ex anima imortali et corpore mortali. sed quia Boeti. oblitus fuit bonoruz animi. ideo dicitur fuisse sui oblitus non totaliter sed paulisper. quia adhuc curā habuit de bonis terrenis que respiciunt corpus. Item homo per phiaz habet sui ipsi. perfectā cognitionem. ad cognoscendum autez illud qd. per phiaz cognoscitur. oportet primo phiaz cognoscere. iō dicit phia recordabit. sui facile si nos prius cognouerit. Item per vestes phie in rugā cōtractas intelligitur pcepta phicalia in vnum volumē cōgregata. sicut in illo libro quibus ipsa phia Boetiū cōsolatur. Nota q. ad medicum. infirmum curare volentem plures requiruntur conditiones. primo vt qualitates et conditiones respiciat. vt humores nocentes cognoscat. Secundo ad loquendum eum moueat. Tertio si pre valida egritudine obmutescat vt manū corpori infirmi adhibeat. Quarto vt euz verbis consolatoris reficiat. sic phia videns dolores Boety. primo eum inspexit. secundo ad loquendum mouit. tertio manum suā corpori apposuit. et quarto verbis consolatoris refecit.

Metrum tertium primi libri. **U**nc me discussa liqrūt. Dicicipit tertiū metrum buius primi libri cuius primus versus vocatur metrum dactilicum exametru. secund. dicitur metrum alemanicuz ab inuente. tetrametru a numero pedū. dactilicū a pede predomināte. et cactalecticum. qz. nulla syllaba abundat nec deficit in hoc metro. Boeti.

declarat per quoddam simile quomodo remotis impedimentis vigorem cognitionis recuperauit. et est talis similitudo. Sicut choro flāte nubes generant. et p. iterpositionez nubiu sol et alia astra nobis occultantur. sic ad uersitate imminente homo afficit diuersis passionib. obscurantib. intellectū. et sicut austro flāte dissoluitur. et radij solares reuertūt. sic ad uersitate adueniente cōsolatione phica passionez sedant. et intellect. illuminatur. dicit ergo in lra. Tunc cuz phia terfit oculos meos. tenebre liquerūt me discussa nocte. i. obscuritate et prioz vigoz. cognitōis. redyt luminib. meis. i. oculis vt pro sicut. sol later. i. occultat. quū. i. qn. sydera. i. stelle. glomerant. i. inuoluntur. p. choro. i. tali v. to. s. i. celū. stetit. i. stare videt. nimbolis ibribus. i. pluuijs nubilosus. ac pro etiā. nox. i. obscuritas.

Metrum tertium primi libri.

Unc me discussa liquerunt nocte tenebre:

Luminibusq. prioz redyt vigor.

Ut quū precipiti glomerant sydera choro:

Nimbosiq. polus stetit imbribus:

Sol latet. ac nondū celo venientibus astris:

Desuper in terram nox funditur.

Nanc si traicio boreas emissus ab antro

Verberet: et clausum referet:

Emicat: et subito vibratus lumine phebuis:

Adirantes oculos radijs ferit.

fundi. desup. i. de nubibus i. terrā. nōdū. i. adhuc. astris. i. stellis. venientibus. i. apparētib. i. celo. Si boreas emissus ab traicio antro. i. tracie regiois. verberet. i. depellet hanc noctē. i. obscuritatez. et referet clausuz diē. tūc phebuis. i. sol. emicat. i. lucet. et vibratus. i. fortificatus lumine suo ferit. i. pcutit. oculos hoīuz. mirantes subito lumine solis post tenebras. Nota. phia trahit hoīez ab obscuritate ignorantie ad lucē sapiētie. ex libro de pomo aristotelis. et etiam per metristam. Ars hoīez format. nec sinit esse maluz. Et ergo cuz phia siccauit oculos Boety. fugatis tenebris ignorantie redyt vigor intelligentie.

Nota. quatuor sunt venti principales. qui flant a quatuor partibus mundi. s. ab oriente. occidente. septentrione. et meridie. quoz quilibet habet duos collaterales. et sic sunt duodecim vēti qui his versibus p. tinent. Flant subsolanus vultur. et eurus ab ortu. Atq. die medio notus beret affricus austro. Lircinus occasus cephirusq. fauoneus afflant. Sed veniūt aglo boreas et choros ab arcto. Choros ergo ē vētus quo flāte generant nubes et cōglomerantur sydera sic q. per nubes occultant. Nota q. pol. ē stella que semp in eodē loco videt. s. h. pol. ponitur p. firmamento. tanq. pars p. toto p. synodochen.

Nota q. polus. i. celū dicit stare qn. ē obductū nimbolis ibribus. nō q. stet. s. qz. mot. ei. tūc nobis nō apparet. motū. n. celi nō p. cipim. nisi p. motū alicui. stelle. cū autē celū ē cooptū obscuris nubib. nulla stella videri potest. Nota s. Duguitionē. Nimb. ē nubiu dēfitas ex itēpestate orta. et sic dicit Boeti. hic nimbolis imbribus. i. densis pluuijs. et est rō. quia tenuis imber nō ipedit aspectū astroz. Nota q. boreas dī flare ab antro traicio. qz. forte regio tracie est cauernosa de cui. cauernis exit ventus generat. ex vaporib. siccis i. terra. Nota post q. phia terfit oculos Boety et eosdem a fletu lachrimaz cōspecuit. restitutus fuit pristino vigori. Unde oculi ipsi. Boety vt ratio et intellectus obscurati erant tenebris ignorantie cum istis temporalib. adhesit propter amissionem rerum temporalium. diuersis fuit subiectus passionib. Sed philosophia oculo caliginē abiicit cuz ipsi. intellectum illuminauit. tenebras ignorantie fugando et lumine spiritali vt scientia illuminando.

b

Tanta
Elinguis

Letargia

Ex q. b. p. p.
m. p. homo

g. d. n. o. e. s.
medm.

1. 2. 3. 4.
p. p. p. p.

polg

Nimb

Boreas

Liber.

C Prosa tertia primi libri.
H Aud aliter tristitie nebulis. Dic icipit tertia p/ sa pmi libri. i q Boeti' ondit quo phiam cogue/ rit. 7 diuidit. qz p ondit quo phiaz coguit. 7 qli/ ter de pntia ei' admirari cepit. 7 quo phia sibi rñdit. se/ cudo pbat phia psecutione sapietū a vulgarib' nō eē no

uā. scda ibi. Nōne apō ve/ teres. Dicit p. Daud p nō. aliter nebul' tristitie mee. dissolutis. i. fugatis p so/ lationez phie. qm sicut nu/ bes dissoluūt p flatum bo/ ree. Sic ego Boeti' hausi. i. resperi. celū. i. sursū. 7 re/ cepi mentē. i. vigorem rō/ nis. ad cogscēdā faciē me/ dicātis. i. medici. Itaqz. pro/ g. vbi. i. postqz. ego dedu/ xi. i. cōuertī oculos. qz p 7/ dfixi. i. stabilitū tuitū i ea/ resperi nutritiē. i. phiaz. i cuius larib' .i. scolis. fue/ rā obuersat' ab adolescen/ tia. i. a iuuentute mea. 7 i/ quā. i. dixi. O magistra oi/ uz vtutū. qd. i. pp qd. tu ve/ nisti lapsa. i. pgressa. sup/ no cardine. i. de celesti por/ tā. i. has solitudines. i. loca d/ ferta. nri exily. i. nre relega/ tiōis. i. an nūqd. pp b' ven/ sti. vt existēs rea. i. tāqz cul/ pabilis mecum agiteris. i. manifestis falsis crimi/ natiōib'. Illa phia inqt. i. dixit. o alūne. i. p me nutri/ te. an. i. vtrū te desererem/ qua. di. non. nec partirer. i. diuiderē tecū cōicato la/ bore. idest diuisa labore. sarcinā. i. pond'. quā tu su/ stulisti ob i uidiā mei noīs .i. rōne sapie. Atqz p certo. nō erat. fgs. idest honestū. phie relinquere iter inno/ cētis icomitatū. i. sine comite. supple si ego te dereliqui/ sez ego vererer. i. timerē. meā cruminationē. i. meā dam/ nationez. 7 valde phozescerē quasi aliqd nouū accide/ rit. supple circa te. eniz pro qmū. i. nungd. tu cēses. i. iu/ dicas. primū ipsaz sapias eē lacestitā. i. infestataz. pericu/ lis. i. p'turbationib'. apud improbos mozes. i. male mo/ geratos hoies qsi dicat hoc nō ē nouū. Nota phia dī/ medica. sicut enī medic' morbo fugato sanitatez iducit. Sic phia ignorantia relegata vitaz vtriusqz seculi cōdo/ nat. Nā habet i li. de pomo Aristotelis. Qui phiaz iue/ nerit vitā i vtroqz seculo iuenit. 7 alibi. Qui me iuenerit/ vitā iueniet. 7 hauriet salutē a dño. Et iō dicit Boetius/ faciē medicātis. Nota dū qz Boeti' nō soluz deduxit/ oculos i phiaz. sed defixit i eā ituitū p qd inuit. qz qvult/ phari opz se totū tradere phie p cōtinuū studiū 7 laborē/ Nā sicut vna irūdo adueniēs nō facit verē. nec vna di/ es calida facit estatez. sic nec vna speculatio phica facit/ phm. Nota qz tps opportunū ad phandū ē tps adole/ scētie qd inuēs Boeti' dicit. cui' laribus ab adolescētia

fuerā obuersatus. Nā etas hois assimilāt cere q si nimis/ ē mollis vel dura nimis: formā sigilli nō recipit nec reti/ net. si aut ē t'pate mollis v' dura figurā recipit 7 retinet/ Sic similiter etas nimis tenera. sicut infantia nō recipit/ doctrinā phicā. nec etas nimis dura sicut decrepitas. S; etas tēpata qlis ē adolescētia q facili ter itelligit 7

itellecra memorie cōmen/ dar. Nota p lares phie i/ telligūt diuerse secte pho/ rus. sicut Aristotelis. 7 pla/ tonis. qz Boeti' ab adole/ scētia fuit obuersat'. Et di/ cit Duguitio qz obuersari/ idē ē qd quersari. Nota/ dū qz phia dī magistra oi/ uz vtutū. qz oēs vtutes mo/ rales docet vt patz ex ethi/ cis. 7 dico mozales pp vtut/ tes theologicales q sūt fi/ des. spes. 7 charitas. Et dī/ phia delapsa a supno car/ dine. qz oīs sapia a dño dō/ ē. Nā sicut scribit i plogo/ libri de regimine pncipuz. De' ē q diuitias sue sapie i/ fluit animab'. i. studētib' tribuit grām cognoscendi/ cui nihil ē difficile 7 sine q/ nihil ē possibile possideri. Nota vt postea patebit/ qz Boeti' false criminaba/ tur de lris cōpositis 7 de i/ pedimēto delatozis. 7 illd/ qd faciebat sapientia dice/ bat facere arte magica iō/ dicit ad phiaz. Nungd ve/ nisti vt tu meuz rea falsis/ cruminationib' agiteris. Nota phia tāgit tres ratio/ nes ppter quas nō debuit/ derelinqre Boetiū. P'ia/ qz nutrit nō debet derelin/ quere suū alūnū. secunda/ qz q patit pp aliū n' decz/ vt dserat ab illo. tertia qz

C Prosa tertia primi libri.
H Aud aliter tristitie nebul' dissolutis/ hausi celū: 7 ad cognoscēdā medicā/ tis faciē mētez recepi. Itaqz vbi in eā/ deduxi oculos ituitūqz defixi: respicio nutriticē/ meā: in cui' ab adolescētia larib' obuersat' fue/ rā phiaz. Et quid iquā tu in has exily nri soli/ tudines? O oiuz magistra vtutū supno car/ dine delapsa venisti: an vt tu quoqz mecū rea/ ~~...~~ criminatiōibus agiteris? P. An iquit illa/ te alūne dsererē: nec sarcinā quā mei noīs ob/ iuidiā sustulisti: coicato tecū labore partirer? Atqui phie fas nō erat icomitatus relinquere/ iter innocētis. meā cruminationez vererer: 7 qsi/ nouū aliqd acciderit phozescerē. Illū. n. pri/ mum censes apud improbos mozes lacesti/ tā periculis esse sapientiam? Nonne apō/ veteres quoqz ante nostri Platonis etatem/ magnum sepe certamen cum stulticie temeri/ tate certauimus? Eodemqz superstite prece/ ptor eius Socrates iuste victoriā mortis me/ astate pmeruit. Cui' hereditatē cū deinceps/ epicureū vulg' ac stoicū ceteriqz p sua quisqz/ pteraptū ire molirēt: meqz reclamātē renitētē/ qz velut i ptē pdetraberēt: vestē quā meis te/ xuerā manib' disciderūt: arreptisqz ab ea pā/ nicul' totā me sibi cessisse credētes abire. In/ qb' qm qdā nri habit' vestigia videbātur: me

nō decet phiaz derelinqre innocētē Boeti' aut fuit phie/ alūnus. ipe patiebat iurias pp phiaz. 7 fuit innocēs qz 7c. Nota fm Duguitionem lacesto. i. cum desiderio lace/ ro vel vexo. vel iniurijs affligo. Nota nōne apō veteres qz. Dic phia pbat psecutionez sa/ piētū a vulgarib' nō eē nouā. 7 p pbat exēplis antiqs. scdo magis modernis. tertio ondit qd sit faciēdū i sul/ tus vulgariū. scda ibi. Qz si nec. tertia ibi. Qui si qñ ptra. P'io dicit. Bñdixi qz psecutio sapientū a vulgarib' 7a/ malis nō ē noua. Nōne apō veteres an etatez nri Plato/ nis. nos phia. sepe certauim' magnū certamē cū temeri/ tate stulticie. i. cū stultis 7 temerarijs hoib' eodēqz. Pla/ tone viuente magi ei' Socrates iuste pmeruit victori/ az mortis me sibi astate: cui' socratis. hereditatē. i. sciaz/ hereditarie relictā suis discipulis cū epicureū vulgus 7/ stoicū 7 ceteri molirētur. i. laborarēt. ire raptū. i. rapere. vnulqzqz p sua pte 7 cū ipsi traberēt me phiaz i ptē pre/ de me reclamantē. i. dicitēt. qz p 7. renitētē. ipsi discide/ rūt vestē meā quā texuerā meis manibus. qz p 7. arre/

phia de medica

lares phie

phia mal/ tra dny/ tuz

Lacesto

Primus.

ptis. i. ablatis p̄nticulis abierūt credētes me totam sibi
cessisse. r̄ qz in istis videbant̄. i. apparuerūt quedā vesti-
gia n̄ri habit̄. i. prudētie. imprudētia vulgariū. rata. i. opi-
nata. ipsos meos eē familiares. i. meos discipulos rōne
sapie. puerit̄ nōnullos eoz. i. aliquos errore. i. p̄secutiōe.
pph̄ae multitudinis. i. i doct̄i vulgi. sicut vulgares solēt

peruerrere do-
ctos. ¶ Nota
q̄ an̄ t̄ps Pla-
tonis m̄lti sapi-
entes persecuti
fuerūt a vulga-
rib̄. r̄ t̄ps Pla-
tonis socrates
magister eius i-
teryt p̄pter su-
am sapientiaz.
Nā ip̄e cogno-
uit sua sapia eē
vnū deū. alios
aut̄ colētes plu-
res deos redar-
guit qd̄ p̄cipiēs
dux arbeniēsiū
noie Anet̄. coe-
git ip̄m bibere
venenūz i noie
vnī dei r̄ nihil
sibi nocuit. po-

stea coegit ip̄z bibere venenū i noie pluriū deoz r̄ iteryt
¶ Nota. mortuo Socrate discipuli sui q̄ sciaz Socratis
tāq̄ hereditariā sibi vendicabāt icēperūt dissētere. in q̄
maḡ eoz Socrates posuisset sūmū bonū. quidā. n. eoz
discipuloz dicti epicuri dicebāt ip̄z posuisse sūmū bonū
i voluptatib̄. Alij sicut stoici dicebāt q̄ i virtutib̄. r̄ q̄libz
eoz p̄ defēsiōe sue opiniōis rapuit auctoritates p̄bie.
ipsas extorte exponēdo. pp̄ qd̄ p̄bia dicit illud reclama-
se. r̄ sic male exponēdo sciderūt vestes p̄bie r̄ pticlas ab-
stulerūt. r̄ quis non eēt veri p̄bi. qz t̄m̄ videbantur esse
multi eorum a vulgaribus occisi sunt.

¶ Qz si nec Anaxagore fugā. Dic p̄bia p̄bat p̄secutiōez
Sapiētū exēplis magis modernis. dicēs. ¶ Boeti si nō
nouisti fugā Anaxagore. nec venenū Socratis. Nec tor-
mēta cēnonis qm̄ ista sūt peregrina. i. extranea r̄ aliena.
cū tu potuisti scire cāios. i. p̄secutiōe cany. ac Senecas
ac Soranos. i. seq̄ces sorani q̄rū memoria nō ē p̄uetu-
sta. i. valde antiq̄. nec icēlebr̄is. i. nō sine gl̄ia. q̄s viros. ni-
hil aliud detraxit i cladē. i. i mortē. nisi q̄ instituti. i. infor-
mati n̄ris morib̄ ipsi videbāt dissimilimi studys ip̄ro-
boz. ita q̄ nihil ē. i. nō ē cā. qz tu admirere. i. debeas ad-
mirari si i hoc salo vite. i. amaritudie. nos sapiētes agite-
mur. i. vexemur. p̄cellis. i. aduersitatib̄ maloz. circūflā-
tib̄. q̄b̄ nobis sapiētib̄ maxime p̄positū ē. i. i t̄rio dispi-
cere pessimis. q̄rū maloz r̄ si sit numerosus exercit̄ t̄m̄ ē
sp̄nedus qm̄ nullo duce supple rōnis regit̄. s̄z t̄m̄ rapitur
erroze limphante. i. p̄cipitate eos ad moduz limphe. te-
mere. i. stulte. ac passiz. i. vbiqz. ¶ Nota q̄ Anaxagoras
stulticiā hoīuz solē p̄ deo colentiū rephēdit. dicēs solez
nō eē deū s̄z lāpadē ardētē. pp̄ qd̄ reus iudicat̄ ē. r̄ i fu-
gā p̄pulsus. ḡ dicit philosophia Anaxagore fugam.

¶ Nota. dicit Socratis venenū de q̄ dictū ē supra q̄ ve-
neno iteryt. Silr̄ ceno multa tormēta rōe sue sapie su-
stinuit. Nota q̄ canis Seneca Soran̄ fuerūt nobiles ro-
mani r̄ morib̄ p̄bie istructi pp̄ qd̄ iterierūt. Un̄ Lany di-
ebātur mutatores a maḡro suo canio. Silr̄ Sorany di-

cunt a Sorano q̄ fuit poeta r̄ eī seq̄ces ab eo p̄dēnant̄.
¶ Nota de Seneca dicit Boetī de disciplina scolariū
q̄ Nero familiarē suū p̄ceptorēq̄ Senecā ad eligende
mortis arbitriū coegit. Nota q̄ sapiētes dissimiles sunt
studys ip̄roboz. qz dicit Seneca i lib. de amicitia. dispa-
res mores disparia sequūt studia. q̄rū dissimilitudo dis-

soluit amicitia
nec vnq̄ ip̄robi
p̄bis. nec p̄bi i-
p̄robis amici eē
possūt nō ob ali-
am causam nisi
quia tanta est i-
ter ipsos distan-
tia quanta esse
pōt studiorum
malozq̄ mox
distātia. ¶ No-
ta q̄ p̄positū se-
piētū ē displice-
re pessimis. ga-
dicit Seneca i
de remedys for-
malis displicere lau-
dabile est. r̄ ali-
bi virt̄ sese dili-
git aspnaturq̄
malū. Et poeta
hoc maxie p̄positū ē pessimis di-
splicere. Quoz qd̄ tametsi inu-
merosus exercit̄. sp̄ned̄ t̄m̄ est:
qm̄ nullo duce regit̄. sed errore
t̄m̄ temere ac passiz limphante
rapiatur. ¶ Qui si quando con-
tra nos aciem struens valenti-
or incubuerit: nostra quidem
dux copias suas in arcem con-
trahit. Illi vero circa diripien-
das inutiles sarcinulas occupā-
tur. At nos deperit̄ videmus
vilissima rerum queq̄ rapien-
tes: securi totius furiosi tumul-
tus: eoq̄ vallo muniti: quo gras-
sati stulticie aspirare p̄bas n̄ sit.

Opto placere bonis pranis odiosus h̄eri. ¶ Nota q̄ dic-
exercitū maloz eē innumerū. qz s̄z Salomonē. Stul-
toz ifinit̄ ē numer̄. r̄ p̄uersi difficiliter corrigūt. ¶ No-
ta q̄ mali nō regūt duce rōnis. qz rō deperit̄ ad optima
mali aut̄ opant̄ pessima. Ducūt. n. errore s̄sualitatis vi-
tā bestialē p̄sequētes de q̄b̄ d̄ i lib. et̄hi. Quidā sūt ho-
mines vitā pecudū eligētes siles sardanapalo. Et ḡ dicit
p̄bia q̄ tales sūt timēdi. qz ex q̄ regūt prōnē tūc eoz fa-
tuitas facilliter dissipatur.

¶ Qui si qm̄ nos. Dic p̄bia ostendit qd̄ sit faciēdū i isul-
tus maloz dicēs. Si exercit̄ maloz incubuerit. i. istiterit
struens. i. faciēs aciē. i. bellū. p̄tra nos sapiētes. qd̄ p̄ cer-
to. n̄ra dux. i. rō. p̄trahit. i. colligit. copias. i. scias. r̄ vtutes
cupiosas. i. arcē. i. i altitudinē speculatiōis celestīū. Vero
p̄ sed illi mali occupant̄ circa diripiēdas. i. auferēdas. i.
vtilēs sarcinulas. i. diuitias corpales. q̄ sarcina. r̄ pond̄
corpis sūt iutile aiaz submergētes. at nos sapiētes i con-
teplatiōe celestīū p̄stituti. irridemus malos queq̄ vilissi-
ma rerū nos securi existētes totī furiosi tumultus. i. p̄tra
furiosū tumultū malozq̄. qz p̄ et sup. nos sum̄ muniti.
eo vallo. i. munimine. q̄ n̄ sit fas aspirare. i. accedere stul-
ticie grassanti. i. ipugnati nos. ¶ Notādū. Boetī hic no-
strā rōnē appellat ducē. vnde rō diffinit̄ sic. Est hitus. di-
rigēs oēs actōez hūanā i vltimū r̄ optimū finē. ¶ Item
nota p̄ arcē ip̄e itelligit altitudinē speculatiōis celestīū.
r̄ adhāc ducit nos rō. Et B̄ ē vltimū bonū hūane vite. qd̄
null̄ auferre pōt. ¶ Nota. copie i b̄ loco dicūt appetit̄
s̄sitiui. r̄ dicūt copie q̄si cupie. qz cupiūt res aliq̄ p̄tra
rōnē. r̄ tales copias ōz regere rō. r̄ ōz se munire vallo hu-
militatis r̄ paciētie. r̄ tūc oēs ipugnatiōes aduersitates
r̄ miseras equanimit̄ sustinebit. r̄ tēptatōes r̄ delecta-
tiōes noxias q̄s suggerit dyabol̄. r̄ caro ipellit. r̄ mūd̄
p̄mouet nō timebit. Dec marquard̄. ¶ Item nota ille
merito ē deridēd̄ q̄ maiori r̄ meliori bono dimisso eligit
r̄ occupat̄ circa bona viliora. s̄z sapiētes eligūt bona aie
q̄ sūt maxie bona p̄ et̄bi. Et vulgares eligūt bona tp̄alia

q̄ dicūt vilissima rex: q̄z ipediūt hoies i cognitōe summi
bōi. **C** Nota. arx arcis ē altū edificū i q̄ hostes pugnāt
Dic at accipiūt p̄ tēplatiōe celestū z spe futuroz bono
rū. nā p̄ hec duo sapiētes oēs aduersitatē maloz supant
z circa tēplatiōe diuinoz tota itērio sapiētis versat̄.
Uñ Boeti⁹ i tractatu de sumo bono dicit. Phus maxi

me delectat̄ in
p̄mo p̄ncipio z i
tēplatiōe sū
me bonitatis. z
hec sola ē recta
delectatio. hec
enī ē vita phoz
sine q̄ nemo vi
uit vita recta.

C Nota de B
noie vallū dicit
grecista. Est val
lus pal⁹ circa ca
strū pacut⁹. Ne
pio paloz sed
mur⁹ sit tibi va
lū. **C** Nota q̄

pirare p̄m dū
guitionē ē anhelare conari vel deuenire. Itē s̄z eū graf
for grassaris per. g. i. iuadere vel crudeliter ipugnare.

C Metrū quartū primi libri.

Quisq̄ p̄posito seren⁹ euo. Dic incipit q̄rtū metrū
hui⁹ p̄mi. q̄d vocat̄ metrū valēticū ab iuenteore z
stat ex spōdeo dactilo z trib⁹ trocheis. Uñ p̄t
dici metrū trochaicū a pede p̄dñante. In B metro phia
oñdit. q̄liter hō dbeat se hēre. vt p̄secutiōes iproboz n̄ p̄
ualeāt d̄ ipz. z B p̄ dclarat q̄busdā silib⁹. Scdo exclamat
d̄ timētes tyrānos. scda ibi. Quid tū mīsi dicē p̄. Quicūq̄
hō seren⁹. i. clar⁹ v̄tute. p̄posito euo. i. ordiata vita egit. i.
calcanit. sub pedib⁹ supbū fatū. i. euētū rex t̄paliū. z q̄cū
q̄ tuēs. i. respiciēs. v̄traq̄z fortunā. i. p̄spērā z aduersā. re
ct⁹. i. nō flex⁹ potuit tenere vultū. i. aiuz iuictū ita q̄ non
vincat̄ p̄spēritate se extollēdo nec aduersitate dep̄men
do. illū hoies nō mouebit. i. turbabit. rabies p̄ti. i. iunda
tio maris agitātis. i. mouētis. fūdītus. i. a fudo. estuz ver
sū. i. ebullitiōe versā. q̄z i ebullitiōe maris aqua vertitur
p̄ fluxū z refluxū qua. di. Imper⁹ maris faciēs ebullitiōez
nō nocebit illi hōi q̄ nō extollit̄ i p̄spēris. nec dep̄mit̄ in
aduersis nec tali hōi nocebit ignis v̄xeui mōtis. q̄tiēs
ille mōs torquet. i. emittet. ignes fumificos ruptis cami
nis. i. cauernis suis. quasi dicat. nec tali homini nocebit
vagus v̄seus suis ignib⁹. nec illū hōiem mouebit via ar
dētis fulminis. soliti. idest consueti. ferre cellas turrez.

C Nota. phia tria tāgit q̄ nō nocēt hōi q̄ cōstās ē i v̄tra
q̄z fortuna. Primū ē rabies maris p̄ qua designāt luxu
riosis. sicut enī mare sole z motu suo icalefcit z fetet. sic lu
xuriosi p̄cupiscētia sua iardescūt z pacta libidine fetēt.
de quib⁹ dicit scriptura. Perierūt iumēta i stercore suo.
tales luxuriosi nō nocebūt hōi cōstanti i v̄traq̄z fortuna.
Scdo q̄d tāgit ē ignis v̄xeui mōtis p̄ que designātur aua
ri z inuidi sicut enī ignis v̄xeui montis semp ardet. ita
auari ardēt i cōcupiscētiā bonoz exterioroz. z sicut ignis
eructuās q̄nq̄z p̄sumit loca vicina: sic iuidi q̄nq̄z nocent
verbis si nō p̄nt factis. z tales iuidi nō nocebūt hōi cōsta
ti. Tertiu q̄d tāgit ē ictus fulminis p̄ que itelligunt sup
bi. sicut enī fulmē generatur in alto. sic supbi alte se ex
tollūt z mirabile vidēt de supbis q̄ cū alyz hoibus hita
re nolūt z tū ad celū volare nō possūt. tales supbi nō no
cebūt hōi cōstanti. Aly per rabiē maris intelligūt iuidos.

per ignē iratos. per fulmē supbos vt dictū ē. Aly p̄ mare
q̄d est sonozosū intelligūt auariciā. per ignē penā corpis.
p̄ fulmē rerū ablationē. **C** Nota v̄seu⁹ est mōs italie i
trinsec⁹ ardēs qui q̄nq̄z ruptis cauernis emittit ignē qui
loca vicina p̄sumit. **C** Nota circa B q̄ dicit seren⁹ euo
Seneca dicit. Talis ē aiuz sapiētis qualis est mūdus su

per luminatus.
talis aut mūd⁹
semp est seren⁹
z sic aiuz sapiē
tis i v̄traq̄z for
tuna semp ē se
ren⁹. Uñ Aris.
in ethi. dic. Sa
piens bene scit
ferre fortunas.
q̄z se hēt sicut
tragonum si
ne vituperio.

C Quid tātur
miseri seos ty
rānos. Dic phi
losophia excla
mat p̄tra timē

Ardēs via fulminis mouebit.
Quid tātur mīsi seos tyrānos
Abirantur sine virib⁹ furētes.
Nec spes aliqd nec extimescas:
Exarmaueris ipotentis iram.
At q̄sqs trepid⁹ pauet v̄l optat
Qz nō sit stabilis: sui q̄z iuris:
Abiecit clypeū: loco q̄z mot⁹
Nectit q̄ valeat trahi cathenā.

C Prosa quarta primi libri.

Entis ne iquit bec: at
q̄ aio illabuntur tuo:

Sentis ne iquit bec: at
q̄ aio illabuntur tuo:
tes tyrānos dicēs. Quid. i. quare. miseri hoies mirātur ti
mēdo seos tyrānos furētes sine viribus qua. di. tyrāni
sunt ipotētes. q̄z nō p̄ualet nisi in q̄tuz homo se subie
cit eis. z addit. Nec spes aliquid de bonis t̄paliū. nec
times eos de aduersitatib⁹ tunc tu exarmaueris. i. debi
litaueris. irā ipotentis tyrāni. sed quicūq̄z homo trepi
dus pauet timore maloz t̄paliū. vel optat bona tem
poralia talis non est stabilis: z sui iuris. i. proprie liberta
tis. ipse abiecit clypeū securitatis. z motus a loco. stabili
tatis. ipse nectit. i. p̄ponit cathenā affectionū. qua valeat
trahi ad tristitiā z dolozē mētis. **C** Nota. potestas terre
na ad nihil se extēdit nisi ad largiēdū bona t̄palia. vel
ad auferēdū ea z iō nullus subiacet terrene potestati ni
si q̄ sperat talia bona. vel timet eoz ablatiōez. q̄ aut nec
timet nec speret ipse ē oīno supra vel extra terrenā pote
statē. z per cōsequēs terrena potestas sibi nec proficere
nec obesse p̄t. p̄pter q̄d phia exclamat cōtra illos tāq̄
miseros qui spe bonoz t̄paliū vel timore ablatiōis eoz
subyciūt se terrenis potestatib⁹. dicēs. Quid tantū mi
seri. **C** Nota circa illd quisq̄z trepid⁹ zc. Seneca dicit in
libro de virtutib⁹ cardinalibus. Magnanimitas si insit
animo tuo cūz magna fiducia viues itrepidus z alacer.
magni animi est nō vacillare. sed cōstare z fin ē vite itre
pide expectare. si magnanim⁹ es nūq̄z iudicabis tibi con
tumeliā inferri ab inimico. sed dices nihil mibi nocuit:
sed aiuz nocēdi habuit. **C** Nota tyrānus quōdaz dice
bat quidaz rex fortis. z dicebat a tyro. i. fortitudine seu
illud nomen est causa appropriata principantibus p̄ssi
mis. z dicuntur a tyro. i. ab angustia quam inferunt suis
subditis. **C** Nota clypeus sumitur hic pro rōne hois. q̄z
sicut clypeus defendit nos ne ledamur a telis z a simili
bus: ita ratio hois tuetur eum: z p̄uidet sibi ne offēdat.

C Prosa quarta primi libri
Entis ne iquit bec. Dic incipit prosa quarta in
qua phia primo iquirit Boetiū super attētiōe
predictoz z hortat̄ ipz ad sui morbi reuelatio
nē. scdo Boeti⁹ reuelat morbū suū ibi. Tu z ego. Primo
dicit. O Boeti nungd sētis. i. itelligis. ea q̄ dicta sūt atq̄
illabunt̄. i. imprimunt̄. aio tuo. z subiungit grecuz q̄d i la
tino valet. Es ne asinus ad lyrā. qd fles quid manas. i.
fluis lachrymis. z subiungit grecū q̄d tātur valz. Cōfiteare

Arx arcis ē
gtempatōe

vallū

aspirare

grassare

v̄seu

tyrān

clype

Primus.

mibi ne abscondas si expectas operā. i. diligentiā medicāti
oz vt detegas. i. manifestes vuln' tuū. **C** Nota q' puer
biū erat apud grecos cū aliq's audiuit v'ba alicui' & non
aduerit nec curauit itellectū v'boz. illi dicebat. Es ne
asin' ad lirā. facis. n. sicut asin' posit' circa lirā. audit so
nū lire. s; nō p'cipit melodiā. nec p'portionē sonoz itelli
git nec delecta

tur i ea. Sic ali
quis audiēs ver
ba & nō curās i
tellectū eoz di
cī ē asin' ad li
rā. **C** Nota si
q's voluerit sana
ri oz morbū vel
vuln' suū dete
gere & manife
stare. Un' Se
neca. 3. diē epla
Nemo p se fati
vz vt emergat
s; oz vt manum
porrigat. & ali
ipz extrabat. tē
eni morbi ad sa
nitatē iclinant
cum ex abdito
erūpūt & viz su
am proferunt.
C Tū ego col
lecto i vires aio
Dic Boeti' re
uelat morbū &
dolorē suum &
p'mo oñdit se eē
pturbatum ex
bis q' iniuriōse

agebat' circa ipz. scdo ex bis q' generaliter vidit in alijs.
ibi. Videre aut' videoz. p'mo oñdit se pturbatū ex sui
exily relegatōe. Scdo ex meritoz suozum frustratione.
Tertio ex iniusta sui p'denatiōe. Quarto ex fame sue lesi
one. scda ibi. Quotiēs ego. tertia ibi. Quib' aut' q'rtā ibi.
At vero hic. Adhuc diuidit. p'rio facit qd dictū ē. scdo rñ
det obiectōi ibi. Atqui tu. dicit p sic. Tū. i. tūc. ego. Boe
tius collecto aio i vires. i. resumptis virib' animi. supple
dixi. an ne satis eminet. i. apparet. asperitas fortune seu i
entis i nos. i. nos. nūgd adhuc eges admōitōe. i. dclara
tōe. nūgd facies. i. dispositio h' loci. i. carceris mouet te.
C Decine. i. nūgd hec est bibliotheca. i. loc' study quez
habui i p'ria. quā tu p'bia delegeras. i. elegisti tibi certissi
mā sedē i n'ris larib' i q' bibliotheca. tūc mecū residēs. i.
morās v' sedēs disserebas. i. disputabas. d' sciētia rez di
naz & humanaz. nūgd erat mibi tūc talis h'itus. supple
vilis. & talis vult' tristis. cū ego rimarer. i. iuestigarē. tecū
secreta nāe. cū describeres mibi vias sydez. i. cursus stel
laz radio. i. virga geometrali. cū tu formares. i. formare
docuisti. mores n'ros. i. mores hoīuz. & rōnē. i. dispositōez.
toti' vite ad exēplar. i. similitudinē celestis ordinis. sunt
ne ista p'mia q' referim'. i. reportam'. tibi obsequentes. i.
fūnetes. **C** Nota q' bibliotheca ē loc' vbi reponūt libri.
& d' a biblo. i. iūco i q' antiq' scribebāt libros. talē biblio
thecā hūit Boeti' rome. marmoreis lapidib' politā. in q'
studuit de reb' diuinis & hūanis. **C** Nota. Boetius dicit
p'biaz sibi elegisse certissimā sedē in bibliotheca B dicit

p' tātō. qz licz Boeti' eēt diuersis officijs & negocijs oc
cupat'. tñ nulli eoz tā certis t'pib'. tā certa itētiōe vaca
bat sicut studio i libris p'hcis q's in certo loco repositos
hūit. **C** Nota. p'bia tractat de reb' diuinis & hūanis. Un'
Seneca. 31. Nō pōt v'itus p'fecta eē nec eqlis tenoz vite si
ne p'bia p' quā diua & hūana cog'scūt. q' si te occupas inci

tibi obsequētes. **A**rg tu hāc
sniaz Platōis ore s'pisti: btās
foze respublicas si eas vel stu
diosi sapie regerēt: v' earuz re
ctozes studere sapie p'rigisset.
Tu eiusdē viri ore: hāc sapien
tib' capessunde reipublice ne
cessariā causā eē monuisti: ne i
probis flagitiosiqz ciuib' v'bi
uz relictā gubernacula: bestez
bonis ac p'nicie mitteret. **P**anc
igit' auctoritatē secut': qd a te
inter secreta ocia didicerā: trā
sferre i actū publice administra
tiōis optaui. tu mibi & q' te sa
piētū mētib' inseruit de' cōscij
estis: nullū me ad magistratuz
nisi cōe bonoz oīuz studiū v'ru
lisse. **I**nde cū i probis graues i
exorabilesqz discōdie fuere: &
qd p'scie libras h'z p'ruēdo iure
s'preta potētū sēp fuit offēsiō.

hoīuz debēt formari ad similitudinē celestis ordinis. sicut
cni spere inferiores planetaz obediūt spere supiozi. & re
gūt motu firmamēti. sic virt' n'ra sēsbil' oz obedire v'ru
ti rōnali & regi ab ipa. turpe. n. ē abycere regimē supioz &
iduerē regimē inferior. qd nob' cōmūe ē cū bestijs. sic diē
Albert' sup tertio de aia. Nota ex q' Boeti' rōe sue sapie
i miserā fuit posit'. ideo dicit ad p'bias. sunt ne hec pre
mia que nos referimus obsequentes tibi.

Arg tu hāc sniaz. Dic Boeti' rñdet obiectōi. possz. n.
p'bia sibi obycere dicēdo q'le p'miū d'buisti reportare cū
tu n' studuisti p' cōe bonū s; p' vanā gloriā & p' p'p'riā
vtilitatē. cui obiectōi rñdet Boeti'. d. O p'bia tu s'pisti.
.i. p'firmasti hāc sniaz ore Platōis. beatas respublicas
foze si eas sapientes regerēt. vel si rectozes eaz p'rigisset
studere sapie. & cōfirmasti ore eiusdē platōis necessari
uz eē reipublice q' a sapiētib' regerēt. ne gubernacula. i.
regimina cōmissa i probis. qz id est & flagitiosis ciuibus
v'biū i ferrēt pestē. ac. i. etiā. p'nicie. i. damnū bōis hoīb'.
igit' ego secut' hāc auctoritatē. i. sniaz. qd ego didiceras a
te p'bia iter secreta ocia ego optaui. i. curaui. trāsferre. i.
deducere. i. actū. i. i op'. publice administratiōis. i. cōmu
nis vtilitatis. tu p'bia & de' q' inseruit. i. i fudit te mentibus
sapiētū estis mibi cōscij. i. testes. nullū studiū me detu
lisse ad magistratuz nisi cōmune studiū bonoz. q' si dice
ret. nihil mouit me ad magistratuz gerēdū nisi coīs vti
litas. inde. i. p'pter B. erant mibi graues. i. difficiles. qz. i.
et. inexorabiles. i. iexplicabiles discordie cū improbis

pis eē deoz so
cius. & alibi d'r.
O lucille scio
nemine benevi
uere posse & to
lerabiliter sine
studio p'bie ga
sine studio phi
losophie anim'
eger ē. **C** Nota
Boeti' studuit
in nāli p'bia. pp
B dicit. Lū tecū
nāe secreta ri
marer. Studu
it etiā abiq' mo
rali g' dicit. Lūz
mores nostros.
Studuit etiā i
astrologia pp B
dicit. Lūz mibi
syderū vias ra
dio describeres
C Ubi nota ra
di' ē virga geo
metralis q' geo
metri d'scribūt
figuras i pulue
re supposito.

C Nota q' vita
hūana & mores

Inquisitio
p'bia

Inquisitio
boetig

Radio

Confite

librotheca
v'ri d'z

Liber.

et semp fuit mihi spreta offensus potētū p tuēdo iure. i. p iusticia defēdēda. qd hz libertas psciētie. i. libera psciētia. i. nullū timere p tuēdo iure. **C** Nota fz Platonem. brā est respublica cui dñs pñus est. z ybēgenti cui dñs puer ē. z rōabiliter. qz pñia z sapia vitaz disponit. actiōes regit. agēda z omittēda demōstrat. Un Seneca. is. epla dicit. Si vis oia

tibi subncere
subyce te rōni.
Multos enim
reperis si rō te
reperit. Et Ari
stoteles i phe
mio methaphi
sice. Sapiētis ē
regere z ordina
re. ex qbus pa
tet q regimē re
ipulice spectat
ad sapiētes. pro
tāto dicit Tul
lius i maximo
sue rētonce.
ad rēpublicam
plurima ptinet
cōmoda. si mo
deratrix z regu
latrix oīz rex

Quoties ego Conigastum in
becillis cuiusqz fortunas ipe
tū faciētē obui⁹ excepi. Quoti
ens Triguillā regie ppositum
dom⁹ ab icepta ppetrataqz iaz
prosus iniuria deieci. Quoti
ens miseros quos ifiniū calū
nijs ipunita barbaroz semper
auaricia vexabat: obiecta picu
lis auēte nteri. **M**ā me a iu
re qz inuicem quisqz detrahit.

Prouincialium fortunas: tū
pziuatis rapinis: tuz publicis
vectigalib⁹ pessundari: nō alif
qz patiebantur idoli. **C**um

pslo ē sapiētia. **C** Nota q studiosi sapie dicūt illi q iam
p studiū adepti sūt sapias. Illi at dicūt studere sapie qui
adhuc studēdo acquirūt sapias. **C** Nota q Boeti⁹ stu
diū vocat secretū ociū. qz i studio hō ociatur ab exteriori
occupatiōe. d quo ocio siue gete loquit Seneca. 57. epla
dicēs. Nllā placida ē ges nisi quā rō cōpōit. z illa vera ē
trāgllitas i qua mēs bōa explicat. **C** Nota q de⁹ imit
tit sapias mētib⁹ sapiētū. h scribit i plogo de regimie pñ
cipū. de⁹ ē q diuitias sue sapie influit i aias sapientum.
C Nota q libertas psciē hz nullū metuere. qz dic. Ma
crobi⁹. hz libera consciaproprium qd si quis possideat
nullum potentem metuat. Itē Seneca li. 4. Sapiens
ex libero arbitrio nihil timet ibecillitatē hōis: qz securi
tatē dei hz. Et seneca de qtuoz vtrūib⁹ cardinalib⁹ dicit.
vt iust⁹ sis nō sufficit qz in ocēs sis sed vt inocētes ab iniu
ria fues. Et idē. Iusticia ē viculū dīne z hūane societatis
Quoties ego conigastū. Dic Boe. oñdit se pturbatū
ex meritoz frustratiōe suoz. z p tūgit merita z beneficia
alys exhibita. scdo tūgit frustratiōez eoz ibi. Sed eē. pzi
ma i septē ptes fz qz recitat septē bñficiā que patebūt.
Primo dicit. Ego Boeti⁹ multoties ipz conigastū qui fu
it officialis regis Theodorici obui⁹. i. cōtrari⁹. excepi. i.
ipediui. ipz faciētē ipetū. i. ifultū cōtra fortunas. i. cōtra
bona fortune. cuiusqz hōis ibecillis. i. i potentis resistere.
Tūc ponit fm bñficiū. dicēs. Quoties ego deieci. i. auer
ti. triguillā sic dictū ppositū regie domus. i. regalis aule.
ego ipz deieci ab icepta. qz. i. z ppetrata iuria ipis pau
perib⁹. Tūc subiūgit tertiū bñficiū dicēs. Quoties ego
ptexi miseros. i. pauperes. qz auaricia barbaroz. i. cru
deliū hōium ipunita. i. castigata. vexabat ifinitis calū
nijs. i. miseris. illos ego pteri auctoritate mea obiecta. i.
exposita. piculis. i. dānis. Nunqz quisqz. i. aliqs. detrahit
me. i. deflexit. a iure ad iniuriā. **C** Nota q Conigast⁹ fu
it qdā nobilis familiaris regis Theodorici q suus officia
lis fuit z totus tyrānus q plures hōies iuasit ipotētes scz
sua ipis auferēdo. quē Boeti⁹ sibi ptrari⁹ a suo ipetu iuu

rioso auertit. talis etiā erat trigulla ppositus aule regie.
C Nota fz Duguitionē q barbar⁹ idē ē q crudel. icul
tus z stolid⁹. z ē nomē crudelitatis. Un oli oēs acyniuer
se gētes dicte sūt barbare pter grecos z latinos. Et bar
baria dī quedā terra iuxta greciā sita ppter crudelitatis
excellētiā. **C** Nota Boeti⁹ dicit. Nunqz a iure ad iniuriā

acerbe famis tpe grauis atqz i
explicabilis idicta coemptio p
fligatura inopia cāpaniā puin
cia videret: certamē aduersuz
pfectū ptozū cōmūis cōmodi
rōne suscepi: rege cognoscēte
ptēdi: z ne coemptio exigeref
euici. **P**aulinū cōsularē viruz
cui opes palatini canes iā spe
atqz ambitione deuorassēt: ab
ipis hyātum faucib⁹ traxi. **M**e
albinū cōsularē viz pūdicatē ac
cusatiōis pena corripet: odijs
me cypriāi delatoris compo
sui. Satis ne i me magnas vi

z h debz glosa
ri sic. ego nec sū
retract⁹ a iure
amore nec odio
nec timore nec
pprio cōmodo:
q oia solēt ipe
dire vez iudici
uz. vñ dicit la
borint⁹. Quem
nūm⁹ psona pre
ces de tramite
recte Non ou
cūt. Iudex syde
ra laude ferit.
C Prouincia
lium fortunas
Dic Boeti⁹ po
nit quartū bñfi
ciū. dicēs. Ego
idoli sicut illi
qui patiebant

fortunas. i. bona fortūe. puincialiū. i. illoz hōiuz. qui tū
.i. aliqñ. pessūdari. i. subyci. pziuatis rapinis. i. occultis. tū
.i. aliqñ. publicis vectigalib⁹. i. tributis qua. di. cū puinci
ales nūc spoliarēt. nūc i tributis bōa ipoz auferēdo ego
dolui rātū sic q patiebāt. **C** Nota q oēs citatē vl regio
nē quā romāi expugnauerūt fecerūt tributariā vl colo
niā vl puinciā. Tributariā faciebāt qñ relictis iūitatori
bus terre ad tributū soluēdū hōies ppelebāt. Colōias
aut faciebāt cū expulsis hitatozib⁹ aliēos istituēdū ad i
hitādū. Prouiciā aut faciebāt qñ aliquē romanū pficie
bāt illi terre. q collectis redditib⁹ eos romā mitteret. z i
hitatozes illi terre dicebāt puinciales. Isti puinciales
aliqñ molestabāt puatis. i. occultis. rapinis. i. exactiōib⁹
suoz pfectoz. aliqñ publicis vectigalib⁹. i. tributis q i
debito modo z iniusto exigebāt ab eis de q Boeti⁹ doli
it. **C** Nota. vectigal pprie dī tributū qd dat de vectura
C Nota fz Duguitionē puincia ē regio sbiugata roma
nis z tributaria facta. Inde puincialis. i. tributarius.

C Lū acerbe famis tpe. Dic pōit qntū bñficiū. d. Lū tpe
acerbe. i. magne famis eēt idicta. i. instituta. grauis coem
ptio. i. āgaria q coemptio erat pfligatura. i. pūitura. cāpa
niā puiciā iopia. i. paupertate. Ego Boe. suscepi certamē
pfectū ptozū q idixerat istā coemptionē z rōne cōmūis
cōmodi. i. boni. ego certavi rege cognoscēte z deuici ne
exigeret illa coemptio. **C** Nota q coemptio ē institutio
sup aliq portioē dāda de re emēda vl vedēda. z vocatur
vulgariter yngelt. z talis fuit instituta sup campaniam
prouinciam destruendam quam Boetius remouit.

C Paulinū cōsularē viz. Dic ponit sextū bñficiū. dicēs.
Ego traxi. i. liberaui. paulinū viz cōsularē cui opes iā de
uorassēt spe z ambitōe. i. cupiditate. canes palatini. i. fa
miliares regis similes canib⁹. illū traxi a faucib⁹ hyātiū
.i. appetētiū opes paulini. **C** Nota q familiares regis q
pñdebāt palatuz vocabāt canes palatini. sicut. n. canes
habēt ora hyantia ad cupidas escas. sic isti hyabāt ad di
ripiēdas facultates pauperz romanoz. **C** Tūc ponit se

barbar⁹

ut dicitur medio
sapiētie
Studiu⁹

Vectigal
puincia

Coemptio

Conigast⁹

Primus.

primū bñficiū dicēs: Ego opposui me odys Lypriani de-
latozis. i. accusatozis. ne pena piudicate accusatozis. coz-
ripet. i. puniret. Albinū viz cōsularē. ¶ Nota q̄ Lypri-
an⁹ q̄ fuit de familia regis iuste accusauit viz Albinū
psularē. q̄ pri⁹ iudicat⁹ fuit ad penā q̄ accusat⁹. ⁊ ne ista
pena cui adiudicat⁹ fuerat ipz albinū corripere Boeti⁹
se opponēs odi-

is Lypriani ac-
cusatozis Albi-
num saluauit.
¶ Nota ex istis
bñficijs enume-
rat⁹ apparet q̄
boeti⁹ nō gessit
magistratus p
utilitate ppria.
s; p̄ cōmuni bo-
nō. si enī propri-
as utilitatē itē
disset. utiq; odi-
uz ⁊ offēsā potē-
tū euitass; qd n̄
fecit. Et pri⁹ di-
xit. nūq; me a
iure ad iurias
q̄s; d̄traxit. ex
q̄ s̄it apparet
ipz nō q̄siuisse
ppriū modū.
tales enī frequē-
ti⁹ de iure defle-
ctū. Et subdit

nūq; videoz i me. i. me. exacerbasse. i. irritasse. satis ma-
gnas discordias opponēdo me potētibus qua. di. imo.
¶ Sed eē ap̄d ceteros tutior. Dic tāgit frustrationem
suoz bñficioz. dicēs. S; ego debui esse tutior ap̄d cete-
ros. scz romanos q̄b; ipedi ista bñficia ⁊ tñ nō suz tur⁹ vt
post videbit. s; ego nō merueri securitatez ap̄d aulicos
.i. familiares regis aulaz inhabitantes. opponendo me eis
amore iusticie. ¶ Nota q̄ vna cā pturbatiōis fuit fru-
stratio suoz meritoz. qz amicitia ⁊ grā istozum frustra-
batur circa ipsum. quibus multa beneficia impendit. ⁊
propter quos i multa odia ⁊ indignationes incidit.

¶ Quib; autē deferētib; pculsi sum⁹. Dic Boeti⁹ tangit
suā pturbatiōez ex iniusta sui pdēnatiōe. ⁊ p̄ facit B. sc̄do
expurgat se de q̄busdam sibi obiectis. sc̄do ibi. Quo vti.
¶ Pri⁹ oñdit iustā sui pdēnatiōē ex accusatiōe psonaruz
viliū. Sc̄do ex falsitate criminis sibi ipositi. Tertio ex fe-
ueritate iudiciū ⁊ pueritate. sc̄do ibi. At cui⁹ criminis. ter-
tia ibi. Et cui⁹ vnq;. Pri⁹o dicit. Nos sum⁹ pculsi. i. pcul-
si aulicis deferētib;. i. accusatib;. qz vn⁹ erat Basil⁹ q̄ p-
pter maliciā suā depulsus fuerat a mīsterio regis. ille cō-
pulsus pecūia suscept⁹ ē i delatōez. i. accusatōez nr̄i nois.
¶ Alij duo accusatozes nr̄i fuerūt Opilio ⁊ Gaudētī. q̄s cū
regē Theodorīc⁹ pp̄ innumerabiles fraudes ipoz ordiass; ⁊
irē i exiliū ⁊ ipi nolētes parere. i. obedire. se tuerēt. i. d̄fer-
derēt se i trādo eccl̄as cū illd̄ eēt p̄pertuz. i. reuelatū regi
edixit. i. p̄cepit rex vt nisi infra p̄scriptū. i. statutū terminū
d̄cederēt ab v; be; Rauēna d̄berēt repellī ⁊ p̄ signari i frō-
tib; cauterio sic solēt signari malefactozes. Et dicit Boe.
qd̄ videt posse astrui. i. p̄formari huic seueritati. q̄ codē
die eisdē deferētib;. i. accusatib;. nos supple. suscepta fu-
it delatio. i. accusatio nr̄i nois. qd̄ igit o phia ē dicēdum
meruerūt ne B artes nostre qua. di. nō nūq; isti iustifica-
ti sūt pp̄ nr̄az accusatōez qua. di. nō. nūq; nihil puduit

fortunā de tali accusatiōe. q. d. imo debuit pudere fortu-
nā ⁊ si n̄ puduit fortunā inocētia accusati. tñ vilitas accu-
satiū debuit eē pudor ipi fortune. ¶ Nota B vocabulū p-
cullus. dicit Duguitio pcello. is. pculi i p̄terito. ⁊ pculū in
supino. ē idē qd̄ pcutere vt poti⁹ terrefacere. s; pcutere p-
tinet ad corp⁹. s; pcellere ad aīaz. ¶ Nota circa B voca-
bulū d̄ferētib; q̄ defero tria si-
gnificat. Pri⁹
idē ē q̄ depoz-
to. Inde delator
.i. deportator.
Sc̄do idē ē q̄
honoro. Inde
delator. i. hono-
ris exhibitōz.
Tertio. i. accu-
so. Inde delatō
.i. accusator q̄ d̄
regit qd̄ latebat
i sc̄lytmo mō-
nif; h. Uiver-
sus. Accusat de-
fert dat honozē
fertq; deozus.
¶ Nota ad tes-
tes idoneos se-
ptē regrū adu-
tiones q̄ his vsu-
bus p̄tinentur.
Etas pditio se-
rus discretio fa-

tati posse astrui. Atq; eodez
die deferētib; eisdē nois nr̄i de-
latio suscepta ē. Quid igitur.
¶ Ne artes ita meruerūt. An
illos accusatozes iustos fec̄ p-
missa dānatio. Ita ne nihil for-
tunā puduit si min⁹ accusate i-
nocētie: ⁊ accusatiū vilitas pu-
dori d̄buis; ⁊. At cui⁹ criminis
cā arguimur. sumā q̄ris. Sena-
tū dicimur saluū te vouisse.
¶ Hodū desideras. Delatorē ne
documēta deferret. q̄b; sena-
tū lese maiestati reū faceret ipe
d̄isse criamur. Quid igit o ma-
gistra cēses. Inficiabimur cri-
mē ne tibi pudore sim⁹. At vo-
lui: nec vnq; vele d̄sistā. fatebi

ma. Et fortuna fides in testib; illa regres. Pri⁹o regritur
etas. qz pueri nō possūt cē testes. Sc̄do regrit pditio li-
bera. iō fui n̄ possūt p̄hibere testimoniū. Tertio regrit
sex⁹ masculinus. iō mulieres n̄ possunt eē testes. Quarto
regrit discretio. iō furiosi ⁊ stulti n̄ possūt testari. Quinto
regrit fama iō p̄fōe ifames nō possūt testificari. Sexto
regrit fortūa pp̄ qd̄ paupes n̄ p̄nt testificari. Septio reg-
rit fides pp̄ qd̄ ifideles nō p̄nt p̄hibere testimoniū. In-
ter illas pditioes due sunt viliores. s. paupertas ⁊ infamia.
Boe. ḡ volēs oñdere suā pdēnatiōē iustā ex vilitate te-
stiū accusatiū pp̄ quā repellēdi erāt a testimoniō dicit ino-
fuisse d̄fectū fortune. s. i. basilio. S; in i alyz duobus. s. in
Opilioe ⁊ gaudētio dicit fuisse viciū ifamie. ¶ Nota q̄ ni-
hil videt seueri ⁊ neq; q̄ p̄sonas viles ⁊ dānandas ad-
mittere i testimoniū inocētes. Quia dicit Seneca in de
remedijs fortuitoz. Nō p̄t h̄re vllā auctoritatem snia.
vbi qui dammandus est male de te loquitur.

¶ At cui⁹ criminis cā arguimur sumā q̄ris. senatum ⁊c.
Dic Boeti⁹ oñdit iustā sui pdēnatiōē ex falsitate cri-
minis sibi ipositi. sc̄do. ex dcis ifert quādā admirationē.
ibi. q̄ i re. Pri⁹a i duo s; q̄ duo iponebāt Boetio de q̄-
bus se excusat. sc̄do ibi. Nā d̄ cōpositis. Pri⁹mū qd̄ sibi i-
ponebat fuit q̄ ipediuis; quēdā nūciū deferētē regi ac-
cusatiōē senat⁹. vt senat⁹ redderet reus lese maiestatis
dicit q̄ i lra. Ophia tu forte q̄ris sumā. i. sniaz criminis cu-
ius criminis cāe arguimur. Nos dicimur voluisse salua-
re senatū forsā desideras scire p̄ quē modū. dico q̄ nos
criminamur. i. arguimur ipediuisse delatorē ne d̄ferret
documēta. i. lras regi q̄b; faceret senatū reū lese maiesta-
tis. qd̄ igit o magra cēses. i. iudicas. ificiabimur. i. negabi-
mus crimē illd̄ ne simus tibi pudori atq;. i. sed. ego volui
saluare senatū nec vnq; d̄sistā velle. s; opa. i. diligentia
ipediēdi delatozis ista cessabit. i. cessare debz. qz non est

ipello. is
Depo-
bono-
accu-
vide septē q̄
runz ad teste
idoneo veni-
endo s

Liber.

veru[m] q[uo]d ip[er]diderim[us] delato[re] l[ib]eraz. n[on] g[er]e n[on] e[st] nephas opta- re salute[m] illi[us] ordinis. s. senat[us]. qua. di. n[on] e[st] nephas. Iste vero senat[us] q[uo]d p[er]f[ec]it i[n] mea d[on]atione effecerat hoc suis decretis. i. iudicis. ac si e[ss]et nephas saluare ipsu[m]. s. ip[er]u- d[er]tia sibi p[er] m[er]it[us]. i. i[n] d[on]at[us] suu[m] m[er]it[us]. n[on] p[ot]e[st] imuta- re merita rex. ita q[uo]d illud q[uo]d p[ri]us fuit meritozu[m] postea fi- at demeritozu[m].

nec puto e[ss]e lici- tu[m] s[ed] p[re]ceptu[m] so- cratis occulisse. i. occultasse vitate[m]. v[er]o p[er]f[ec]isse m[er]it[us]. s. q[uo]d illud sit ego reliquo tuo r[ati]o- pietate[m] iudicio. vi- tat[us] at hui[us] rei ne lateat poste- ros. i. successo- res. ego comen- dauit stilo. i. scri- pto r[ati]o- memorie. Nota. accu- satio Boety fuit d[em]onstrabil[is] ga- facta p[er] ifames p[ro]bas. fuit irro- nalis q[uo]d d[icit]ur bono accusabat. s. de salute[m] senat[us] q[uo]d erat bonu[m]. etiaz accusatio eius fuit iusta.

mur: s[ed] impediendi d[em]onstrato[rum] opa cessabit. An optasse illi[us] ordi- salutem nephas vocabo. Ille q[uo]d de suis d[em]onstrat me decretis vti b[er] nephas e[ss]et effecerat: s[ed] sibi ip[s]e m[er]it[us] ip[s]e d[em]onstrat re[m] merita n[on] p[ot]e[st] imutare. Nec mihi socratico decreto phas e[ss]e arbitror: v[er]o oc- culuisse veritatem: v[er]o co[m]mississe m[er]it[us]. Rex id e[ss]e fit: tuo sa- ni. q[uo]d q[uo]d iudicio estimadu[m] reli- quo. Cui[us] rei serie atq[ue] vitate[m]: ne latere posteros q[ui]t: stilo e[ss]t memorieq[ue] p[er] m[er]it[us]. Nam de p[ro]positis falso l[ib]eris q[uo]d lib[er]ate ar- guor spasse romanam q[uo]d attinet dicere. Quaz fra[us] apta patuis- set si nob[is] ip[s]o[rum] p[ro]fessione d[em]onstrato[rum] q[ui] i[n] oib[us] negocijs maxias h[ab]e[re] vi-

.i. accusato[rum]. q[uo]d. s. vti examinat[us] accusato[rum] maxias vi- res h[ab]e[re] i[n] oib[us] negocijs. i. causis iudiciarijs. na[m] q[ui] reliq[ua] liber- tas spari p[ot]e[st] romanis. q. d. nulla. t[ri]m. n. rex theodorici in- ualuerat q[uo]d null[us] p[ot]uit v[er]o audebat d[em]onstrat ip[s]e. vti na[m] poss[et] v[er]o li- bras spari vtiq[ue] ita prudenter egisse d[em]onstrat negocio q[uo]d regi n[on] inotuis[et] r[ati]o- d[em]onstrat v[er]o Lanu. q[uo]d cu[m] accusaret a Hayo cesa-

res vtilicuis[et]. Nam q[ui] spari reliq[ua] libras p[ot]e[st]. Atq[ue] vti na[m] poss[et] v[er]o la. r[ati]o- d[em]onstrat Lanu v[er]o: q[uo]d cu[m] a gayo cesare germanici filio co- sci[us] se. facte p[ro]iuratio[n]is fuisse diceret. si ego inq[ui]t sciss[us]: tu ne sciss[us]. Qua i[n] re n[on] ita sensus n[ost]ros ineroz hebetavit v[er]o ip[s]os scelerata d[em]onstrat v[er]o q[ui]t e[ss]e moli- tos: s[ed] ea que spauerit effecisse vehementer admiror. Nam deteriora velle nostri fuerit fortasse defectus: posse at[que] in nocentiaz que sceleratus quis- q[ue] p[er]ceperit: inspectate deo mo- stro simile est: vnde haud iu- ria tuo[rum] quidam familiarium quesuit. Siquid[em] de i[n]iquit[ate] est v[er]o mala: bona vero v[er]o: si n[on] e[ss]e.

re filio germā- ci q[uo]d e[ss]e re[us] p[ro]iur- ratio[n]is f[ec]it d[em]onstrat se. r[ati]o- d[em]onstrat canius si ego sciss[us] tu ne- sciss[us]. q. d. si e[ss]e re[us] ita prudenter celasse negociu[m] q[uo]d ad tua[n] noti- cia[m] nu[m]q[uam] puenis- set. Nota q[uo]d i[n] causis iudicia- riy testiu[m] siue accusato[rum] exa- minatio maxias h[ab]e[re] vires. q[uo]d p[er] ea deu[er]it ad reu[er]i- tate[m] sic p[er] d[em]onstrat d[em]onstrat n[on] duo[rum] p[ro]bi- teros false accu- sates Susana[m] ip[s]os d[em]onstrat falsitate accusatio[n]is co- ra oib[us] p[ro]p[ri]o coui- cit. s[ed] bo. si da- tus fuiss[et] sibi lo-

e[ss]e examinandi suos accusato[rum] vtiq[ue] ip[s]os m[er]it[us] reddi- dist[us]. Nota. Lanu fuit q[uo]d roman[us] prudens r[ati]o- sapiens. acci- dit v[er]o q[uo]d ex roanis p[ro]spiraret r[ati]o- faceret p[ro]iuratio[n]es d[em]onstrat Ha- yu cesare r[ati]o- cu[m] cesar p[ro]p[ri]erit Lanio q[uo]d e[ss]e re[us] illi[us] p[ro]iurati- onis f[ec]it. r[ati]o- d[em]onstrat si ego sciss[us] tu ne sciss[us]. Sic Boe. r[ati]o- d[em]onstrat regi Theodorico si sibi improp[er]asset de litteris compo- sitis super restituenda libertate ip[s]is romanis.

Qua i[n] re r[ati]o- Dic boe. ex d[em]onstrat isfert q[ui]ndam admirato[rum]. scdo i[n]uehit d[em]onstrat senatores q[uo]d p[er]f[ec]erunt i[n] sua d[on]atione ibi. s. si phas fuerit. Dic p[er]. Ex q[uo]d a mal[is] iuste accusat[us] su[m]. q[ui] i[n] re. p[er] q[uo]d. n[on] ita. i. n[on] itat[us]. meror. i. tristitia. hebetavit. i. opp[re]ssit. fesus n[ost]ros v[er]o ego q[ui]t. i. q[ui]t ip[s]os. i. malos. mollitos. i. machinates scelerata. i. neq[ue]tiosa. d[em]onstrat v[er]o. i. v[er]o uos hoies s[ed] ego admiror v[er]o che[m]iter. i. fortiter. effecisse. i. ad effectu[m] p[ro]duxisse. sup. illa q[ui] mali spauerit. i. p[ro]cepit. Nam velle de- teriora. i. mala. fortasse fuerit n[ost]ri defect[us]. i. ex n[ost]ro defectu. s[ed] posse supple p[ro]ficere malu[m] d[em]onstrat inocetia. i. hoies inocetes q[ui] q[ui]q[ue] scelerat[us] p[ro]cepit. i. cogitauerit. do b[er] inspectante sup. ple b[er] s[ed] sile mostro. i. admirabile. v[er]o. i. p[ro]tato q[uo]d tuoz familiarium. i. p[ro]p[ri]o. q[ui] fuit haud iuria. i. n[on] iuste. siq[ui]d[em] p[er] certo. de[us] e[ss]e v[er]o mala supple pueniunt. v[er]o p[er] sed. v[er]o. i. a q[uo]d bona si de[us] n[on] e[ss]e. q. d. ex q[uo]d iuste a mal[is] accusat[us] su[m] p[er] b[er] n[on] itat[us] su[m] opp[re]ssus dolore q[uo]d q[ui]t malos machiari mala bonis. s[ed] admiror q[uo]d illi q[uo]d mala p[ro]cipiunt d[em]onstrat bonos p[ro]t producere ad effectu[m]. nam velle malu[m] e[ss]e forte ex n[ost]ro defectu. s[ed] q[uo]d ma- lus possit p[ro]ficere malu[m] d[em]onstrat bonos deo b[er] inspicere e[ss]e sile mo- stro. Un[de] q[uo]d phus. N[on] iuste q[ui]t. Si de[us] e[ss]e v[er]o pueni- unt mala. Et si de[us] n[on] e[ss]e v[er]o pueniunt bo[n]a. Nota ex q[uo]d r[ati]o- b[er] duo regrit ad alique[m] effectu[m] p[ro]ducendu[m]. s. volutas r[ati]o- p[ro]t[us]. Reqrut volutas q[uo]d null[us] aggredit[ur] q[uo]d n[on] vult. Reqrut p[ro]t[us] q[uo]d sine p[ro]tate volutas frustrat. q[uo]d at mali h[ab]e[re] volun- tate[m] offendendi bonos n[on] est miradu[m]. sed q[uo]d h[ab]e[re] p[ro]tatem

216 les. m[er]it[us] f[ec]it
...
spiritualis
temporalis
...
no est
ultima.
...
sententiu[m] non e[ss]e
gradendu[m].

Voluntas
et p[ro]t[us]
...
Reqrut ad alique[m] effectu[m] p[ro]ducendu[m]

Primus

ducendi ad effectus sua voluntate deo respiciete e file mostro
No file mostro e qd ptigit pter itetoez nae. Sic gmo
stra fiut pter itetodem nae. Sic videbat bo. q mala pter
ordinē dīne prudētie cōtigerēt. qd n̄ v̄ rōale. cū de^o sit sū
me bon^o q aliq mō sit cā mali. fieri g mala i mūdo deo i
spiciete videf file mostro. C Nō q de^o n̄ ē cā efficiua ma

li. cum sit sūme
bonus. lz sit cā
mali pmissiua.
qz pmittit fieri
malum. z sic ex
pōit auctoritas
pphie. Ego dñf
facies oia b: fa
cies bonū z cre
ans malū. sup. p
missiue. Alr dñ
duplex ē malū
s. pēn z malū cl
pe. de^o ē cā mali
pene qd pūit. lz
n̄ ē cā mali cul
pe. qz h̄ ē q pēn
non fecit.

C S; si phas
fue. zc h̄ bo. iue
bit d̄ senatū q
fēfit i suā cōdē
natōez tágēdo
suā bēiuolētiāz
quā hūit ad eol
z dīc. Si phas
fue. i. ponamus
phas eē nepha.

hoies. i. malos hoies cōsulat. q oīuz bonoz z toti^o sena
t^o. i. romae citat. petūt. i. d̄siderāt. sāguinē. i. mortē. nos
ēz voluisse ire pditū. i. ad pdēdū. qz vidrāt ppugnare bo
nis hoib^o. qz p z senatui. S; nū. i. nūqd. nos idēz. i. pdere
merebatur d̄ p̄rib^o. i. de senatorib^o. q. d. nō. s; o phia me
misti vt opior qm me d̄cūz. i. volētem dicere. qd. i. aliqd
ve pvl. scūz ipa sp̄n̄s sup. ex̄n̄s. dirigebas. i. regebas. g
nec v̄bis nec fcis offēdi senatū. memisti iquā phiaverōe
i. apd̄ vōnā citatē. cū rex theodor^o. quid^o ex̄n̄s cōis exi
ty. i. totū senatoz cū ipe crimē lese maiestat^o delatū i
albinū ipe rex moliret. i. laboraret. trāsferre illō crimen
ad totū senatū qnta securitate. i. tutela. mei picli d̄fēde
ri. i. liberaueri. inocētiā vniuersi senat^o. i. toti^o cōsultatus.
Ophia tu fcis me pferre. i. loq. va z nūqz me iactasse i vl
la mei laudem. p. qz. minuit qdāmō secretū p̄scie. p̄ban
tis. i. laudātis se. q̄tiēs q̄s ontādo. i. māifestādo sc̄m̄ recti
pit. p̄ciū fame. i. mercedē laudis ab hoib^o. S; tu. p. videt
q̄s euēt^o excepit. i. libavit. n̄raz inocētiā. nos subim^o. i. su
stinem^o. p̄eas falsi sceler^o. i. false nobis ipositi p̄ p̄m̄ys ve
re vtut^o. C Nō s; sc̄n̄. dolor duplicat cū ab eo a q̄ bonus
merueras malū vēit. cū iḡ bo. oēz bēiuolētiā exhibuerit
senatorib^o graui^o doluit d̄ sua offēsiōe. C Nō i citate vō
na cū albin^o eēt accusat^o d̄ graui crimē ita vt diceret re^o
lese maiestat^o. illō crimē rex theodor^o voluit trāsferre
ad totū senatū z ipz dānare. S; b. exponēs se picul^o sena
tū libavit. C Itē nō q secretū p̄scie eēt q̄ minuit cū aliq
vtuose opat iactādo se vt p̄sequat famā z laudē ppli. Un̄
sen̄. p̄sciaz poti^o qz famā attēde. Et dīc macro. Sapiens
glīā suā i p̄scia ponit stult^o at i laude humana. Unde di
cit Jfido. q aliqd donū a deo largitum in laudem suam
conuertit p̄culdubio vtutē i viciū trāsfire facit.

Et cui^o vnqz facinoris. Dic bo. oñdit se pturbatuz ex
iudicū seueritate z inflexibilitate dicēs. Cui^o vnqz facior
i. peccati māifesta p̄fessio. i. c^o vnqz hois p̄c̄m̄ manifestū
habuit iudices ita p̄cordes i seueritate. vt n̄ aliq̄s eoz vl
ipe erroz hūani igeny. submitteret. i. flecteret ad miam
vl p̄ditio fortūe. i. euēt^o fortuit^o ex̄n̄s icerta cūct^o mortali

Prophetuz p̄m̄ys falsi scele
ri p̄eas subim^o. Et c^o vnqz facio
ri māifesta cōfessio ita iudices
hūit i seuitate p̄cōdes: vt n̄ ali
quos vl ipe igēij erroz hūani vl
fortune p̄ditio cūct^o mortalib^o i
certa submitteret. Si inflamat sa
cras edes voluisse. si sacerdo
tes ipio iugulare gladio. si boīs
oib^o necē struxisse diceremur:
p̄ntē tñ snia p̄c̄m̄ z p̄c̄m̄. me
p̄hūisset. Nūc ūo qngēf fere pai
suū milib^o p̄cl moti atqz idēfē
si ob studiū p̄p̄fēi^o i senatū mor
ti. p̄scriptōiqz dānamur. O me
ritos d̄ sili crimē neminē posse
p̄uinci. C^o dignitatē reat^o ipi eēt
q̄ dtulere videf. Quā vt alic^o
sceler^o admixtione fuscaret: ob
ambitū dignitatē sacrilegio me

b^o supple hoib^o
submitteret ali
q̄s eoz. Si dice
remur voluisse
inflamare i. cen
dere. sacras edē
i. ecclesias. z si
nos diceremur
struxisse. i. p̄cu
rasse necē. i. mō
tē bonis oib^o. z
si diceremur iu
gulare. i. p̄ire
sacerdotes ipio
gladio. tñ p̄ s;.
ia i iudiciū.
dānasset me p̄
tē p̄uictū z p̄fē
sū crimē. s; nos
p̄cl moti. i. abn̄
tes qngētis mili
b^o passuū z ide
fēfi ob p̄p̄fēius
studii. i. p̄p̄ stu
dium itēfē. nos
dānamur. idēfē
adiudicamur in
senatum morti.

qz p̄ p̄scriptōi. Et tūc exclamat dicēs. O meritos. i. digf
vl btos. iudicio neminē posse cōuici de sili crimine sicut
nec ego iuste p̄uict^o sū. c^o reat^o. i. crimis. dignitatē. i. inocē
tiā. ipi eēt videf. i. coguēt. q̄ dtulere. i. accusauerit me.

C Nō q iudices qnqz mouent ad miam duplici de cā.
Primo mō p̄pter erroz hūani igeny. qz humanū igeni
uz sepe fallit i iudicio. qz ignozat vtrū aliqñ iuste dere se
tiat vel nō z timēs deū ne iniuste iudicet mouēt ad miaz
parcēdo reo. Sc̄do iudices mouent ad miaz p̄pter euen
tū fortūe: q̄ icert^o ē hoib^o. qd. n. iudex i alio dānat sibi fa
cile p̄ fortunā euenit. z illud d̄z recordari. s; nulla illarū
cāz mouit iudices ad mifādū bo. s; p̄corditer ipz dāna
bant. C Nota q nullus d̄z dānari eēt p̄ crimē q̄tūcūqz
enormi nisi sit p̄n̄s cōuict^o vel crimē i iudicio p̄fessus. b.
at cū dānare nō erat p̄uict^o nec crimē cōfessus z erat ab
fēs. qz i studio athen̄. sic ḡ iuste erat dānat^o. C Nota q
bo. cum dānare d̄stabat a loco iudicy qngentis milib^o
passuū. z cū mille passus faciūt vnū miliare. iō bñ dista
bat ad qngenta miliaria. C Nota Boeti^o dānat^o fuit p̄
scriptōi. Dug dicit p̄scriptio est iudicialis snia lata d̄ ali
quē cui^o nomen p̄ scelere de scriptura tabule enee dele
bat. Consuetudo. n. romana fuit q noia senatorz quoz
p̄silio v̄bs romana regebat aureis l̄ris i tabula enea scri
berent. vñ z p̄res p̄scripti dicebant. Et d̄ p̄script^o quasi
procul a scriptura posit^o. Et sic boeti^o erat p̄script^o: quia
nomen suum deletū fuit de tabula enea.

C Quā vt i zc. Dic bo. expurgat se d̄ qbusdā obiectis. z^o
oñdit vñ sūpta fuit rō obiectōis. z^o ibi. S; o nephas.

C Nō bo. obyciebat q ipe vsus arte nigromātica sacri
ficaret d̄monib^o p̄ dignitatib^o acgrēdis. de hoc bo. excu
sat se dicēs. Quā sup. meā dignitatē. vt i p̄vt. fuscarent. i.

plm ca mo
indres ad mia

de p̄scriptōi

pene
Maluz
culpe

dolor dupli
catum

Liber.

denigraret. admixtione alicuius sceleris meriti sunt mea polluisse scias sacrilegio. i. demonum obsequio ob ambitum. i. propter cupiditatem dignitatis acgrende. atque pro certe. tu ista. i. inserta. nobis pellebas de sede. i. de loco omnium cupidine. i. omnes cupiditatem reum mortaliu. et sub tuis oculis non erat phas esse locum sacrilegio. i. cultui demonum. quod pro et. tu istillabas au-

ribus quod pro et cogitatioibus meis illud pitagoricum deo non dysteruiendum. nec quie niebat me captare. i. optare. presidia. i. auxilia. vilissimorum. spirituum. i. demonum. que tu complacebas. i. locabas. i. hac excellentia ut consilium deo faceres. pro rege innocens. i. vxor domus mee. cet. i. multitudo honestissimorum amicorum. Et socer simachus sanctorum regum reuerentiam de ipso actu defendunt nos ab omni suspitione homicidii. Nota quod consuetudo in uiciorum est cum non possit alicui suam probitatem auferre nituntur ipsam saltem aliquo uicio denigrare. Et sic fama bona denigrata fuit uicio sacrilegio. Nota quod sacrilegium est sacre rei furtum. et ponitur sacrilegium pro homine scelerato. et sacrilegium est cultura demonum siue idolorum. Unde sacrilegium. i. idolatorum et sic capitur in proposito. Nota quod ambitus media producta est cupiditas hominis. Sed ambitus media correpta est circuitus. et primo capitur. Nota quod phasia repellit omnes cupiditatem bonorum exteriorum quod scribitur in libro de placitis. quod phasia tria inducit. scilicet mentis illustrationem. felicitatis appetitum et mollis affluentie contemptum. Nota quod phasia facit homines filios deo. non similitudine omni moda. sed participatiua. ita quod homo principat aliquod conditiois diuine. scilicet intelligentie. Unum scilicet. Hoc mihi phasia permittit quod me pariter deo reddit. et alibi dicit. Uir speculatiuus est quasi deus in humano corpore hospitat. Nota sacrilegium non habet locum sub oculis phasie. quod phasia pro se omnia agenda et facienda ordinatis sine disponit et non permittit hominem ad uana declinare. quia dicit tullius in libro de finibus bonorum et malorum. pro a suspitione liberat. metu mortis non conturbat. et est suspitio uana religio. scilicet idolorum cultura. Nota penetrat est secreta camera. uel locus secretus interior in domo uel in templo. ubi reponuntur cliodia uel aliquid talia. et ponitur per vxorem boetii per methaphoram ponendo continens pro contentis quod ipsa consueuit morari in penetrati. Nota quod symachus fuit quidam nobilis romanus et socer boetii cuius filia bona duxerat nomine elphe. quod symachus non fuit tantum scilicet iterum afflicti. sed et reuerentiam exteriori actu sic dicitur boetio. Sed o nephas. Dic boetio. ostendit uisum fuerit ratio supra obiecti criminis. quod ex ipsa phasia cui deditur erat. Unum dicit exclamatio. O nephas illi super. mali capunt fidem tanti criminis de te o phasia atque. i. propter. videbimur fuisse affines maleficio sacrilegio. quod nos sumus ibuti. i. instructi. tuis disciplinis

scias meam polluisse meriti sunt. Atque et tu ista nobis omnes rerum mortaliu cupidine denuntiasti sed pellebas: et sub tuis oculis sacrilegio phas locum esse non erat. In stillabas. n. auribus cogitationibus quod quotidie meis pitagoricum illud. Enyoy beno. i. deo non diuisi uiendum. nec quieiebat vilissimorum me spirituum insidia contemtere: quez tu hac excellentia proponebas: ut scilicet deo faceres. Preterea penetrat innocens domus: honestissimorum cet. amicorum: socer simachus et scilicet et eorum actu ipso reuerentiam ab omni nos criminis suspitione defendunt Sed o nephas. Illi homo de te tanti criminis capiunt fidem: atque huius ipso videbimur affines fuisse maleficio: quod tuis instituti moribus ibu-

.i. doctrinis. et summi instituti. i. informati. tuis moribus. ita non est satis tua reuerentia nihil mihi profuisse. nisi uultro. i. sponte tu potius lacereris ab illis mea offensione. B dicit boetio. pro tanto. quod iniuriati sunt sibi propter phasiam. id est magis iniuriati sunt phasie quam sibi. Nota quod boetio. uacabat studio. fugiebat consortia stultorum et querebat secreta loca pro studio. id est putabant ipsi log cum demonibus et eis sacrificare.

ti disciplinis sumus. Ita non est satis nihil mihi profuisse tua reuerentia: nisi uultro tu potius mea offensione lacereris. At uero habet nostris malis cumulo accedit: quod estimatio plurimorum non reum merita sed fortune spectat euentum: eaque tantum iudicat esse uisum: que felicitas contemderit. Quo fit: ut existiat bona prima omnia debeat infelices. Qui nunc populi rumores: quod dissona multiplicisque iniecit: piget remisci. B tamen dixerit ego uultima esse ad se fortune sarcina: quod duz misis aliquod crimine affigit: quod profert meruisse creditur. Et ego si quidem bonis omnibus pulsus: dignitati bene erit: existitatio sedatus ob beneficium tui supplicium. Adire autem videoz nebarias sceleratorum

bant ipsi log cum demonibus et eis sacrificare. Et dicitur b. fere omnia que uolebat facere sua sapia faciebat. id est putabant eum demonem habere familiarum tibi obsequantem sic apulegi opinatio est de socrate quod habet familiares deum de quod fecit librum quem intitulauit de deo socrati. Et uero. h. etiam. Dic boetio. ostendit se esse perturbatum ex fame sue lesione dicitur h. cumulo. i. augmentatio. accedit nostris malis quod existitatio. i. iudicium plurimorum. i. uulgarium non spectat. i. non respicit. merita reum sicut homo meretur. sed spectat euentum fortune. i. iudicat homines sed quod fortuna se habet circa ipsos. et ea tantum iudicat uulgus esse uisum a deo que contemderit felicitas. i. prospera fortuna. que fit. i. ex quod sequitur. ut existitatio bona debeat infelices. uisum me piget. i. tedet remisci quod nec sint rumores populi de me. et quod multiplices. quod pro et dissona. i. discordantes iniecit sunt de me. nam quod dicit me reum esse. quod non. Hoc tamen dixerit. i. uolui dixisse uultima esse sarcina. i. grauissimum pondus. ad uerse fortune. quod dum aliquod crimine affigit. i. imponit. miseris. i. infelices. ipsi creditur meruisse super. illa que ipsi mihi profert. i. patiuntur. Et ego bonis omnibus pulsus. quod in exilium relegatus. et ex parte dignitatis quod datur de preceptis. et fedat. i. maculatur existitatio. ego quod plus uirtute honeste reputabar. nunc scelerate deformis reputor et tui. i. recepi supplicium. i. penam ob beneficium. i. propter beneficium. Nota quod uulgares non iudicant sed merita reum. ut homo mereatur aliquod uult non. sed iudicat sed euentum fortune. Unum homines bene fortunatum iudicant felicem. male fortunatum iudicant miserum sed tale iudicium falsum est. Unum dicitur scilicet 45. epla. Non felicem hunc esties: quem uulgus appellat felicem. ad quem pecunia fluxit. sed illum cui omne bonum in animo erectum et extensum. Itaque bona estimatio debeat infelices. quod primo malum quod infelices icurrunt est quod uulgus male de ipsis opinatur. creditur. n. uulgus ea que miseri patiuntur quod ex merito talia patient. Uidetur autem vi. B boetio. ostendit se esse perturbatum ex his que uident in mundo generaliter. scilicet bonos deprimi et malos extolli. D. Ego uideoz uideri. i. cogoscere. nebarias officias. i. malas societates sceleratorum hominum fluitates gaudio. quod pro et leticia. et queque perditissimum. i. pessimum. imminet. i. insistentem nouis fraudibus delatorum. i. accusatorum. et uideo bonos iaceri perstratos. i. dispersos. et non nisi discrimis. et et uideo queque flagitiosum. i. prauum homines. i. citati ad au. i. ad presu. facin. i. per. i. punita te. i.

sciendo in ydoz
ambit
o homo simpli
des.
penetrat
smach

Primus

sine pena. vo p sz. icitari pmys ad efficiendū. i. ad ppetrā
dū. facin. i. pctm. aūr. p sz. Ego video isontes. i. inocentes
nōmō. i. nō tū. puatos securitate vey et defensione. Ita
q; p g. libz. i. placet mihi exclamare ad deū celi. qre ta/
lia pmittat i mūdoyt mali exaltent z boni depmant.

C Nō q; bo. q erat turbate mētis z i statu miserie videba
tur q; mali i b

mūdo eent po/
tētes z viuerēt
ipuniti. boni at
ipotētes z viue
rēt irremūera/
ti. sz phia in q̄r
to h' ipz solā/
do. probat ma/
los sp eē ipotē/
tes z bonos eē
potētes. z malif
nunq; deesse
sua supplicia z
bōis nūq; sua p
mia. **C** Nō q;
officine dñr do
m' officialium
vbi reponūtur
ea q̄ ad ipos spe
crāt. z ad corū
officia sicut sunt celaria z granaria z alia hā. Dic at acci
piūt officine p gregatōe maloz z dñr ab offō officis. qd
ē noceo ces.

officinas : gaudio leticia q; flui
tātes. pditissimuz quēq; nouis
olatōuz fraudib' iminētē. iacef
bonos nri discrimis t̄oze pstra
tos. flagitiosū quēq; ad auden
dū qdē facin' ipunitē: ad effici
endū sō pmys icitari. isontes
āt nō mō securitate vey ipa et
d̄fēsiōne priuatos. Itaq; libet
exclamare ad deum celi.

C Metz qntum primi libri.

O Stelliferi ditor orbis
Qui ppetuo nex' solio
Rapido celi t̄bie vsas:

C Metz qntū primi libri.

O Stelliferi ditor orbis. Dic icipit qntū metruz
hui' pmi qd dñr pidaricū ab iuētoze. anapesticū
a pede p̄domināte. Est aut anapest' pes tri' da/
crilo stās ex p̄mis duab' breuib' z tertia lōga sillaba. z
est metz achathalecticū. i. sine defectu. In b aut metro
bo. exclamat q̄ puidentiā dinā. admirās q̄ oia regant a
deo p̄ter act' hūanos. sz b falsū sit. tñ bo. sic videbat p̄m
statū turbatū. Et diuidit. Primo cōmēdat dinam pui
dētiā ex gubernatōe celestiu z terrestriu. z tangit act'
hūanos n̄ regi a do. tertio rogat deū vt regat act' boium
scdā ibi. Dia certo. z ibi g'igs rez. Prima diuidit. p̄ cōm
dat regimē dine puidētie circa celestia. z mag' circa ter
restria ibi. Tuavis variū tpet. Primo dic. **O** ditor. i. cre
ator. orbis stelliferi. i. ferētis stellar. q nex'. i. adiuct'. ppe
tuo solio. i. eterne sedi. vsas. i. freq̄nter v̄tis celū. rapido
turbine. i. veloci motu z cogis sydera pati legē. i. debituz
ordine. vt ipa luna. nūc. i. aliqñ lucida pleno cornu. sicut
i plenilunio. obuia. i. opposita totis flāmis. i. lumib'. fris
i. solis. ipa luna cōdat. i. abscondat. minores stellas. q̄ i ple
nilunio nō vidēt pp mai' lumē. z tu cogis nūc. i. aliqñ vt
ipa luna ex n̄s pallida obscuro cornu ipa ex n̄s ppior phe
bo. i. soli pdat. i. amittat. luia. i. lucez. q. d. tu facis vt luna
q̄nto magis recedit a sole tāto magis illumiat z lumine
suo obscurat miores stellas: z quātomagis appropiquat
soli. tātoplus obscurat. z tu cogis vt hesper'. i. stellayesp
tina. q agit algētes. i. frigidos ort' tpe noctis. i. i crepuscu
lo qd ē pma ps noctis seq̄ndo solē. iste hesper' d̄ māe lu
cifer dicit' pallēs i ortu phebi itez mutat solital' hēnal. i.
solitos cursus. nā cū de vespe seq̄ solē d̄ mane p̄cedit ipz
z tu strigis. i. coartas. lucē. i. diē. breuiore moza tpe bru
me. i. hyemis. frōdifiue. i. faciētis frōdes fluere. cū ferui
da estas ve nerit. tūc tu diuidis. i. distiguis. agiles horas
i. breues horas noctis. q. d. tu facis q; tpe hyemali noctes
sūt plixiores dieb'. i tpe estiuali ecouerfo. **C** Notādum

q; de' dñr ditor stelliferi orbis. q; ab ipso depēdet celuz z
tota nā ex. iz. meth. z dñr residere i ppetuo solio. q; i celo
qd ē ppetuū. nā celū ē loc' deoz z spūuz. z oēs barbari z
greci z gcūq; putāt dos eē. eū locū q; surfū ē deo attribū
unt taq; imortale imortalitati coaptātes pmo celi z mū
di. z dñr v̄tere celū rapido turbine. mot' eni firmamenti

Legēq; pati sydera cogis.
Et nunc pleno lucida cornu
Totis fratris obuia flāmis :
Condat stellas luna minores.
Nūc obscuro pallida cornu
Phebo ppior lumina pdat.
Et qui prime tpe noctis
Agit algētes hesper' ortus:
Solitas itez mutat habenas
Phebi pallens lucifer ortu.
Tu frōdifiue frigore dñm.
Strigis lucē breuiore moza.
In cū feruida venerit estas
Agiles noctis diuidis horas.

dñ rapid'. quia
suo motu rapit
secū alias spaf.
Uñ nō q; v̄so ē
v̄buz fr eq̄ntati
uū z significat
freq̄nter v̄tere
z i b̄ inuit q; ce
lū sp mouet z n̄
cessabit. q; diē z
mētator n̄ ē tūm
dū q; celuz ster.
Et rō q; mouēs
mouet sine fati
tōe z sine p̄a
meth. **C** Itē
de' ē nexus ppe
tuo solio. i. cōiū
ct' ppetuo celo.
Uñ de' triplici
ter ē i vniuerso. f.

eēntialr seu p̄ntialr. sacramētalr seu mysterialr. z misē
cordialr. Eēntialr seu p̄ntialr ē i suavera claritate i q̄ ipz
hō nūq; vidit. sic diē p̄phia. deū nemo vidit vnq; sic ipse
ē i ppetuo solio. Sacramētalr seu mysterialr. de' ē i sacro
eucharistie qd rata fide credim'. Sz misēcordialr de' ē
vbiq; p; q; diē scriptura. misēcordia dñi plena ē terra. z
ide puēt dñm cōe f; q; diē scriptura. de' ē vbiq;. **C** Nō
f; hūgu. soliu ē sedes regal' ex solidis lignis scā. dca a so
litate. i. a firmitate. **C** Nō q; de' cogit sydera pati le
gē nō violēta nec coacta motōne. q; nullū violētū ppetu
um. sz cogit ea volūtaria ordinatōe obfuarē legē. i. d̄ter
minatū motū vt tpe eis statuo oriāt z occidāt. **C** Nota
q; luna de se ē corp' opacū recipiēs lumē a sole. z i ea pte
q̄ ē versus solē illumiat. cū at directe opposita sit soli. si
cut i plenilunio tūc lumine suo obscurat miores stellas
eo q; mai' lumē obfuscat min'. sz cū luna ē i ista pte celi i
qua ē sol sic cōtigit i cōiūctōe. tūc supior ps q̄ ē versus so
lē ē illumiat. z inferior ps q̄ ē versus nos ē obscurata. et
tūc nihil videm' d̄ luna. sz cū icapit elōgari a sole tūc ps
elōgata icapit modicū appere nobis. z tūc dicim' eē nō
uilunū. z q̄ntoplus elōgat. tātoplus appet nobis illumi
nata. **C** Nō bo. diē solē eē frēm lune. q; f; fabulas iupi
ter cōcubēs cū latona genuit ex ea duos gemellos. i. phe
bū q; dñr sol. z dianā q; dñr luna. z sic fm fabulas sol ē fra
ter lune. **C** Nō stella q; de vespe seq̄ solē z d̄ mane p̄ce
dit. h; diuersa noia. p; p̄ v̄sū. Lucifer aurozayen' vespe
rus hesper' idē. Quō at sit possibile q; eadē stella d̄ vespe
sequat solē z d̄ mane p̄cedat: dñt aliq; q; b̄ n̄ cōtigit i vna
z eadē pte ani. sz i diuersis. dñt. n. q; i estate seq̄ soles z i
hyeme p̄cedit. sz b̄ ē d̄ oēs anctozes dicētes. b̄ eē i eodē
tpe anni. Alij dñt q; mercuri' z ven' sint stelle silis colo
ris z q̄ntitat' q; vna q; seq̄ solē alia p̄cedit. z sic v̄ eē
vna stella q; seq̄ z p̄cedit. sz b̄ n̄ ē. Dug. diē q; ven' ē alti
or sole z loq; f; atiqs astrologos. q; locauerit venerē. s. so
lē. cū igr' p̄tigit q; ven' z sol simul veniūt ad occasū. q; ve
n' ē altior diuti' vidēt i sero q; sol eadē rōne citi' vidēt i
māe q; quis eq; cito discurrāt nā citi' vidēt ascēdētia re

Deq; est gdnor
orbis

verso

Deq; triptur
inunq; s.

Solūz

una

Soll de fē hū

add

offinne

Epicieli
 mota q̄ p̄p̄iqua ⁊ diuti⁹ vident̄ descēdētia remota q̄ p̄
 pinq̄. lz eq̄li motu icedāt. S; moderni astrologi locāt ve
 nerē sub sole. Alij dicūt q̄ vna ē stella q̄ vno tpe seq̄ so
 lē alio tpe p̄cedit. Et dicūt fm̄ ptolomeū q̄ illa stella h̄z
 epicieli i cui⁹ circūferētia deferēt corp⁹ ei⁹. Est at̄ epicieli⁹
 circūl⁹ puus cui⁹ cēt̄z ē i circūferētia orbis deferēt. nūc
 aut̄ ē ita q̄ epl̄
 cieli⁹ veneris sp̄
 ē cuz sole. ita q̄
 si protrahāt li
 nea a cētro ter
 re p̄cēt̄z epici
 cli veneris ad fir
 mamētū eadez
 linea trāsibit q̄
 cētrū sol. vel n̄
 multū distabit
 ab eo. cū at̄ ve
 n⁹ ferat̄ i circū
 tu epicli alioñ
 erit i eadē li
 cū sole. aliq̄
 cedit aliqñ leg
 tur. Itēz mora
 solis sup̄ orizō
 tē facit diē. cuz
 dies sit latio so
 lis sup̄ terram.
 mora at̄ sol sub
 orizōte fac̄ no
 ctē. ⁊ qz sol lōgiore fac̄ morā tpe estiuāli sup̄ orizōntes. ⁊
 breuiore sub orizōte. iō dies estiuales longiores sunt no
 ctib⁹. i hyeme aut̄ fit ecōuerso p̄pter quod dies hyema
 les breuiores sunt noctib⁹.

Tuavis va. rē. Dic bo. cōmēdat regimē dine puidē
 tie magis circa terrestria. s. circa ptes anni: dicēs. **O** de
 tuavis. i. v̄t. rpat. i. ordinat variū annū. i. diuersas ptes
 āni. vt̄ mitis zeph̄ir⁹. i. v̄t⁹ vernalis. reuebat. i. reducat
 frōdes q̄s aufert. i. d̄struit sp̄s boree. i. flat⁹ boree. ⁊ tua
 vis tpat. vt̄ q̄q̄. i. q̄cūqz semina vidit arctur⁹ illa stella il
 las altas segetes. i. lōgas segetes. v̄rat siri⁹. i. stella cāicu
 la tpe estiuāli. ⁊ subdit. Nihil solutū. i. segregatuz. antiq̄
 lege. i. eterna lege dine puidētie. liḡt. i. d̄reliq̄t. op⁹ p̄p̄ie
 statōis. i. ad qd̄ opandū ē statutū. **N**ota q̄ q̄tuor sunt
 ptes anni. vt̄. hyems. autūn⁹. ⁊ estas. In vere flat vent⁹
 q̄ d̄r zeph̄ir⁹ q̄ ē collateralis fauony. ⁊ qz flat⁹ ei⁹ ē lenis:
 iō d̄r mitis ⁊ p̄ducit viridia. In hyeme ⁊ maxie i p̄ncipio
 viget flat⁹ boree. q̄ ē vent⁹ collateralis aglonis cui⁹ flat⁹
 ē fortis ⁊ frigid⁹. ⁊ d̄struit viridia denuadādo arbores.
Nō q̄ arctur⁹ ē stella circa maiorē v̄sā q̄ d̄r videre se
 mina. qz tpe sui orz⁹. q̄ oriz̄ cū sole tūc seminat sic i autū
 no. **N**ō. siri⁹ ē stella q̄ alio noie d̄r canicula. ⁊ d̄r siri⁹
 a siriē qd̄ ē tract⁹ p̄pter lōgū tractū calozis. ⁊ apparet cū
 solē i cācro. ⁊ d̄r v̄zere segetes. i. maturare. **N**ō. de ar
 cturo diē ysid⁹. i. li. ethimol. arctur⁹ ē sidus p̄ caudā maio
 ris v̄se posituz. ⁊ oriz̄ tpe autūnali. s; vegeti⁹ diē arctuz
 oriri p̄ id⁹ septēbris. i. 7. kl̄as octobris. Itē diē ysid⁹. canu
 cla ē stella ⁊ d̄r siri⁹ q̄ estiuis mēsb⁹ i medio cētro celi ē.
 ⁊ iūcta cū sole duplicat̄ caloz eius. ⁊ dissoluūt̄ corpa a q̄
 stella d̄r dies caniculares i qb⁹ moleste sūt purgatōes.
Dia certo si. rē. In ista pte bo. tāgit act⁹ hoīuz n̄ regi
 a puidētia dina s; d̄relictos regimi fortune dicēs. **O** de
 us tu gubernas oīa certo fine. i. certo ordie ad finē. ⁊ re
 spuis. i. sp̄nis regere solos act⁹ hoīuz. gō rector de⁹ tu me

rito cobibere. i. coerearis. cur lubrica fortuna. i. instabil
 fortuna v̄sat. i. v̄t̄. tātas vices. i. alternatōes. qz ip̄a p̄mit
 ilontes. i. inocētes. noxia pena debita sceleri. i. boi sceler
 rato. ⁊ pueri mores. i. hoies pueri in morib⁹. residēt in
 celso solio. i. alro loco. ipsi nocētes. i. mali. calcāt scā colla
 .i. colla scōz hoīuz iniustavice. i. iusta alternatiōe. q̄ sci
 poti⁹ deberent
 calcaī colla no
 cētū q̄ ecōuer
 so. ⁊ clara v̄t̄
 .i. hō clare v̄tu
 tis. latet p̄dita
 .i. abscondita. ob
 scuris tenebris
 .i. ab hoibus vi
 cio obscuratis.
 ⁊ iust⁹ hō tulit
 .i. sustulit. crim̄
 inig hoīs. ⁊ p̄u
 ria nil nocent
 ip̄is iniquis. ne
 fra⁹ cōpta. i. or
 nata. mēdacy
 colore. i. falsa
 appētia nocet
 ip̄is. sed cū pra
 uis libuit v̄t̄ vi
 rib⁹. i. exercere
 vires. quos pra
 uos metuūt in

Clara tenebris. iustusqz tulit
Crimen iniqui.
Nil piuria: nil nocet ipsis
Fraus mēdaciū cōpta colore.
Sed cū libuit virib⁹ v̄t̄:
Quos inumeri metuūt poplī:
Sūmos gaudēt subdere reges.
O iā miseras respice terras:
Quisqz rex federa nectis.
O peris tanti pars non vilis
Hoies quatinur fortune salo.
Rapidos rector p̄p̄ie fluct⁹.
Et quo celū regis imensum
Firma stabiles federe terras.
Profa gnta primi libri.

Hecubi p̄tinato dolor d̄
 latraui. illa vultu placū

numeri pplī. i. vulgares. tē ip̄i gaudēt subdere. i. supplā
 tare sūmos reges. i. bonos ⁊ sapiētes q̄z ē regere ⁊ alios
 gubnare. **I**tē de oīa gubnat certo fine. qz diē mēta
 tor. iō. meth. De⁹ ē mēsurā oīum ⁊ reglā ⁊ ifallibilr̄ v̄z
 metz. ⁊ p̄ntator diē p̄ celi ⁊ m̄di. Entia dina nos gubnat
 ⁊ regūt ⁊ nob sūt q̄si finis. **I**tē illd̄ qd̄ ē sapiētissimū re
 git certo fine cū sapiētē regere. s; de⁹ sapiētissim⁹ eo q̄
 sapia a dō p̄cessit. **U**n̄ scriptura. **D**is sapia a dō ē. **N**ō
 bo. vidit in mundo bonos dep̄mi ⁊ malos exaltari. cum
 tñ poti⁹ fieret ecōuerso. **I**ō sibi vidēbat q̄ act⁹ ⁊ opatōes
 hoīum nō regerent̄ a deo. sed magis a fortuna que hūc
 humiliat ⁊ hunc exaltat. **I**deo Boeti⁹ deo cōquerit.
O iā mi. rē. **H** bo. rogat vt̄ de⁹ regat act⁹ hoīuz. ⁊ hoies
 sic regit celū. d. **O** q̄s de⁹ es tu gnectis. i. p̄iugis. federa
 .i. cōrdias rex. respice misas terras. i. hoies i terris bitā
 tes. **N**os. n. hoies n̄ sum⁹ vilis ps̄ valde nobil̄ tāti tui
 opis. i. m̄di. nos q̄timur. i. p̄cutimur. salo. i. mari. ⁊ ama
 ritudie fortūe. iō tu de⁹ p̄p̄ie. i. restrige. rapidos fluct⁹. i.
 magis ipet⁹ fortūe. ⁊ eo fedre. i. regimie. q̄ regl̄imē sū celū
 tu firma. i. robora. stabiles fras. i. hoies stabiles i terra.
Nō. b. diē hoiez n̄ ē vilē p̄tē m̄di. qz scribit̄ i p̄logo li.
 d̄ pomo arif. **H**ō ē dignissima creaturaz silitudo oīum
 ad imaginē di scūs. ⁊ z: d̄ aia. qd̄ d̄mō aia p̄uēt cū oib⁹
 creaturis: cū angel⁹ i itelligēdo cū brutis i sētiedo. cū plā
 tis i vegetādo. cū lapidib⁹ i ecēdo. **N**ō bo. rpat fortu
 nā salo. i. mari. **S**ic. n. nauis v̄ndis marinis iactat̄ i altuz
 nūc ⁊ n̄ i p̄fūdū. sic hō p̄ fortunā n̄ i p̄spitate leuat̄. nūc
 i aduersitate deycit. **P**rofa gnta p̄mi libri.

Hecubi p̄tinato. Dic icipit gnta p̄sa hui⁹ p̄mi in
 q̄ bo. oñdit quō phia se habuit ad suā q̄rimoniā
 ⁊ qd̄ ex ea coguerit. ⁊ phia q̄dam d̄cā boety ir
 rōnabilia p̄uipedit. ⁊ sub breuitate recolligit ea q̄ ip̄z bo
 etiū p̄turbāt. q. phia dat modū remedēdi ip̄z bo. **S**ecū
 da ibi. Ita qz nō tā me loci hui⁹. **T**ertia ibi. Et tu qdem

Epicieli

A. s. p̄p̄iam

vt̄ung stella ē
sireg stella ē

Cam' m̄tas stella ē

Primus

8 tuus. Quarta ibi. S; qm plurib; Dic pmo. Postq; ego
bo. delatraui. i. rone locur; su h. sup. pdca. rtinuato do
loze. i. affidua turbatoe. illa. sup. phia placito vultu nihil
mota. i. irata. meis qstib;. de meis qrimony. igt. i. dixit.
Lu. i. qm. egovidisse te bo. mestu. i. tristē. q; p r. lachrymā
tē. i. flentē. illico. i. statū. cognoui te miser. q; p r. exulem
. i. paciētē exili

us. s; q; longi/
quū. i. remotū.
eēt illud exiliū
ego nesciebā. i.
ig; abā. nisi tua
ofo. i. pmo. mi/
hi pdidisset. i.
reuelass;. s; tu
sup. bo. qdez p
certe. n̄ espul/
sus q; pcul. i.
valde remote.
apria. i. a iudi/
cioronis. s; ab
errasti. i. duici/
sti. at p s; s; te
mauis. i. magi/
vis. existimari
pulsū a pria po
ti; sup. tu ipe pe
pulisti te Bo.
Nā p q; qdez

p certe. id sup. repellere te a pria nūq; fuisset phas. i. lici
tū. cuiq; sup. hoī. Si. n. reminiscaris. i. recorderis. cui; pa
trie. i. de q; pria sis oriund;. i. nat;. nō vti p sicut. sup. citas
atheniēsiū quōdā regit ipio. i. ex pcepto multitudinis. i.
multoz rectoz. seq; grecū qd tm̄ valet i latino. s; vn; est
dñs r; vn; rex vn; r; princeps q; letat. i. gaudet. d̄ frēqntia. i.
frēqnti i habitatōe. ciuiū. i. icolaz. r nō depulsione. cuius
regis agi. i. duci. frenis. i. pceptis. atq; p r. obtēpare. i. obe
dire. iusticie sūma ē libertas. An p nūqd. ignozas illā an
tigss mā legē. i. statutū que ciuitatis. i. recte ronis. q; sanc
tū. i. pfirmatū est ius nō eē. i. ad eā nō ptinere. exulare. i.
exiliū pati q; s; i. q; cunq; maluerit. i. optauerit. fundare
. i. locare i ea cita; e sedē. i. bitatōem suā. naz p q; q; ptine/
tur. i. cōprehēdit vallo ac munime ei; sup. citatis. nullus
met;. i. timor. ē illi vt mereat eē exul. at. p sed. q; s; desie
rit. i. cessauerit. velle inhabitare eā ciuitatē pariter desinit
ēt mereri. i. meritū cōseq;. C Nota q; dlatrare pprie est
canū. i. pposito aut delatrare ē vrgēte dolore cōtra rōnē
log. r sic bo. q; dixit act; hoīum nō regi a deo cōtra rōnē
loq; bat ergo dixit se delatrasse. C Nota n̄ ē hoīs sapiētis
moueri ex his q; dicunt ab īsipiētē rōnē. s; magis debz
īsipiētē īstruere r ipz cōsolari ergo phia nō fuit mota ex
qstib; boety. s; magis ipz cōsolabat;. C Nō. phia coguit
boetiū eē miser r exulē. miser ē ille cui; ai;us seq; muta
tionē rez tpaliū ita q; extollit i psp̄eris. r deprimit i ad
uersis. Exul in pposito ē ille nō q; mutat regionē s; q; agit
ptra rōnē. C Nota q; p lachrymas pōt cognosci q; ratio
hoīs ē turbata. s; qstū turbata sit nō cognoscit nisi pmo/
ne dolentis. ergo dicit phia lachrymis. cognoui te eē exu
lē. s; quātū eēt exiliū nesciebā. nisi tua ofo mibi pdidiss;
C Nota. ille pulsus ē a pria q; oino rōnē amittit. s; ille ab
errat q; ifra priam in aliquo rōnē retinet r i aliquo amit
tit. Bo. autem nō erat pulsus pcul a pria. q; nō totā rōnē
amiserat. credebat enī oia regi a deo. s; i hoc aberrabat
q; act; hoīum a deo regi nō putabat. C Nota. de patria

hoīs q; ē recta rō log; Seneca i de remedys fortuitorū
dicēs. Patria ē vbiq; hō bene ē. illud aut qd bñ i hoie
ē nō in loco est i hoīs iquam ptate ē. si sapiēs ē nō pigrina
tur. si stult; exulat. C Nota a patria rōnis nullus boeti
um expulit nisi ipse seipm. q; bo. non alieno ipetu s; pro
prio dfectu terminos r limites rōis exiuit. C Nota citas

atheniēsiū re/
gebat ipio ml/
titudinis. pmo
eni eam rege/
bant reges. po
stea succedēte
tpe principes.
tādē p regimi
ne eius singu
lis annis elige
bantur. 38. sa
pientes. s; pa
tria rōnis tātū
vno pncipe re
gitur. i. deo q; ē
regula recte ra
tionis. C No
ta. pmo dī ori
undus a patria
rōnis inq̄tum
anima ei; intel
lectiua que vti
tur recte rōne

a deo ozitur. C Nota itantum homo manet i patria ra
tionis inquātum deo subycit r legi dīne. r q; de; in subi
ectōe suozum delectatur. ideo letatur in multitudine ci
uium r non i expulsione eoz. Repellitur aut aliq; a pa
tria rōisa deo rebellādo r a recta rōne recedēdo. C No
ta. q; obtēperat se deo est sūme liber. q; inq̄tum aliquis
agit fm rectaz rōnem intantum est liber. s; per obtēpe
rare se deo homo maxime agit fm rōnem. ergo talis ma
xime liber est. Unde se. s; epistola dicit. Queris que sit
libertas. libertas vera ē nulli rei ptereq; deo seruire. eq;
nimiter prospera r aduersa ferre r fortunam in equum
ducare. Nota q; a ciuitate rationis nullus exulat nisi p
affectionez tēporalium. talis aut affectio est volūtaria r
ideo sola volūtate aliq; exulat a tali citate. r q; talis af
fectio nō potest hominē occupare q; diu est infra termi
nos recte rōnis: iō dicit phia. nā q; vallo eius rē.

C Itaq; non tā meloci hui;. Dic phia quedam dicta ir
rationabilia Boety pui pendit dicēs. Ex quo aberrasti
a patria rōnis. itaq; pro ergo. non tā. i. nō tm̄. facies. i. di
spositio. huius loci. i. exily. q; i. q̄tum. tua facies. idest in
terior dispositio mentis tue. mouet. i. perturbat. me phi
losophiā que deiecta est aduersitate fortune. r q; supius
cōquestus fuit de carentia bibliothecae libroz. istam ca
rentiam pui pendens phia dicit. Nec ego philosophia re
quiro. i. iuestigo. pietes bibliothecae. comptos. i. ornatos
eboze. i. ossibus elephantū. ac p etiā. vitro. i. gemmis pre
ciosis. q; i. inq̄tum. sup. ego requiro sedem. i. tranquilli
tatem tue mentis. in qua mente non collocaui. i. nō por
tui libros sed id. i. illud quod facit precium. i. preciosita
tem. libros. i. snias meoz librozum. C Nota q; Boeti;
supra conquerendo d̄ statu suo soluz deplanxit incōmo
da corporalia non curans deiectionem animi sui. Unde
phia cōtra hoc solum deplāgit sui animi deiectionem r
incōmoda corporalia pui pedit. r q; superi; quarta pfa
dixit Boetius. Nunqd non mouet te facies huius loci.

30 phia hic sibi ridens dicit. multo plus moueo: ppter
animi tui deiectione: q̄ ppter locū exily i q̄ existi: hō enī
fortis aīo oī locoytū p p̄ria. Un̄ ouidi' i li. de fastis. Dē
solū forti p̄ria ē vt piscib' equoz. ⁊ qz ēt q̄st' fuit de bi
bliotheca r̄idet phia q̄ ipa poti' deplāgat snias librozū
q̄s p obliuionē pdidit q̄ carētiā bibliothecē ⁊ libroz.

Et tu qdē d
tuis. Dic phia
sub breuitate
recolligit q̄ bo
etiā p̄turbaue
rūt: dicēl. Et tu
boeti dixisti ve
ra d̄ tuis meri
tis. i. fcis. i. cōe
bonuz ⁊ ppter
oīuz boīuz vti
litate. s̄ sup. di
xisti pauca sup.
beneficia. tibi
euenisse p mu
litudine gestoꝝ
.i. fcōꝝ tuoz
tu memorasti.
.i. recitasti. no
ta. i. manifesta
cūctis boīb' de
honestate. i. de
saluatōe sena
r'. v. falsitate
.i. cōpilatōe fal
saz l̄raz. obie
ctoꝝ. i. iputaro
rū tibi. qdē pro
certe. tu stricti
putasti. i. existi
masti. attigen

dum sup. cē. recte. i. rōnabilr. de scelerib'. i. d̄ vituz. q̄ p
⁊ fraudib'. i. deceptionib'. delatoꝝ. i. accusātū. q̄ ea. i.
oīa ista. celebrent. i. memoꝝent meli'. q̄ p et. vberi'. i. co
piof'. ore. i. f̄mōe. vulgi recognoscētis. i. memorāt. Dia
ēt tu bo. icrepuisti vebemēter. i. fortiter. f̄cūm. i. op'. iniu
sti senat' sup. toti'. ⁊ tu ēt doluisti de n̄ra criminatōe. i. vi
tupatōe. ⁊ ēt tu fleuisti. i. defleuisti. dāna. i. crimina. lese
opinionis. i. imaculate fame tue. Postremo. i. vltimo. do
loꝝ icādūit aduersus fortunā. i. d̄ fortunā. q̄ p et. sup. tu
boeti ⁊ quest' es nō cōpensari. i. tribui. equa. i. digna pze
mia. meritis. i. p meritif. In extremo. i. i fine. seuiētis mu
se. i. furiētis metri. tu posuisti. i. dedisti. vota. i. p̄ces. q̄ ea
pax sup. dine puidētie. regeter terras. i. boles terrenos.
vtiqz p sic regit celū. **N**ō q̄ ista oīa fuerūt cā p̄turbatō
nis mēt' bo. ⁊ ptractāt ea i 4^a p̄sa ⁊ i si. metri. o stelliferi.
Sz qm̄. Dic phia dat modū medēdi ipm̄ bo. dicens.
Sz qm̄ plurim' tumult'. i. valde magna multitudo. affe
ctuū. i. passionū. icubuit. i. istitit tibi. ⁊ dolor ira ⁊ meroꝝ
.i. tristicia. distrahūt te diuersū. i. ad diuersa. sup. iō. vti p
sicut. nūc mētis es. nōdū ⁊ tīgūt. i. respiciūt te. validioꝝa
remedia. i. fortioꝝa medicamēta. Itaqz nos vtemur pau
lisp. i. modicū. lenioꝝib' sup. remedys. vt ea q̄ iduruerūt
.i. idurauerūt i tumorē. i. i flaturā. p̄turbationib'. i. tristi
cys aī. i. fluentib'. i. eueniētib' ⁊ vt illa mollescāt. i. mollia
fiāt. blādioꝝe tactu. i. leuioꝝi medicina. ad recipiēdā vim
acriozis. i. fortioꝝis. medicamis. **N**ō q̄ bo. fuit distra
ct' multitudie affectōuz. s. ira meroꝝe ⁊ dolore. Nam ira

Et tu qdē d̄ tuis i cōe bonū me
ritis vera qdē: s̄ p multitudine
gestoꝝ tibi pauca dixisti. de ob
iectoꝝ qdem tibi vel honestate
vel falsitate cūctis nota memo
rasti. de sceleribus fraudibusqz
delatoꝝ recte tu quidem stricti
qz attingēduz putasti: q̄ ea me
lius vberiusqz recognoscentis
oīa vulgi ore celebrētur. Incre
puisti etiaz vebementer iniusti
f̄cūm tenatus. de n̄ra ēt crimi
natōe doluisti. Lese quoqz opi
nionis damna fleuisti. Postre
mo vero aduersus fortunam
dolor icādūit. q̄stusqz n̄ equa
meritis p̄mia p̄pensari: in extre
mo muse seuiētis vt vtiqz celuz
te rras quoqz par regeter vota
posuisti. Sz qm̄ plurimus tibi
affectus tumult' icubuit: diuer
sūqz te dolor ira meroꝝ distra

trahit hoies ad vidcāz. dolor ad d̄spatōez. meroꝝ ad to
ti' mētis aggrauatōez. iō dic phia q̄ sua p̄turbatio iā nō
possit sustiere fortioꝝa remedia. s̄ velit sibi adhibe lenia
vt p talia p̄par' ⁊ d̄sposit' n̄r possz p̄cipe remedia acio

C Metrum sextum primi libri.
Qum pbebi radys graue. Dic icipit. sextum me
trū hui' primi

hūt: vti nūc mētis es: nōdum te
validioꝝa remēdia ⁊ tīgūt. Itaqz
lenioꝝib' paulisp̄temur: vt q̄ i
tumorē p̄turbatōib' i fluentib' in
duruerūt: ad acioꝝi vi m̄dicamis
f̄cipiēdā tactu blādioꝝi molescāt
C Metrus sextum primi libri.

Qum pbebi radys graue
Lacri sydus inestuat:
Lū q̄ larga negātibus
Sulcis semina credidit:
Elusus cereris fide
Quernas pergat ad arbores.
Nūqz purpureū nemus
Lectur' violas petas:
Lū senis aq̄lonibus
Stridens camp' inhorruit.
Nec queras auida manu
Aernos stringere palmites:
Vuis si libeat frui
Autūmo potius sua
Bacchus munera contulit:

⁊ si fiāt ex suū tps n̄ p̄spanē. ⁊ p̄bat trib' exēplis. ⁊ tā
git tpa n̄ p̄misceri q̄ de' distixit. ibi. Signat tpa. Primū
exēplū ē d̄ semie qd̄ si semiat n̄ d̄bito tpe n̄ p̄fert fructū
Ut si q̄s semiare i iulio v' i augusto. vñ dic sic i l̄ra. Luz
p q̄i. graue sid' cācri illi' signi. iestuat. i. iardescit. radys
pbebi. i. sol. tū. i. i illo tpe q̄ credidit. i. ⁊ misit. larga semia
.i. copiosa semia. sulcis. i. cauernis. terre. negātib' sup. spē
messis. tal' elusus. i. frustrat'. fid. i. b̄nificio. cerer'. i. de fru
gū: p̄gat. i. accedat. ad arbores q̄rnas. i. q̄rcū. ⁊ vescat fru
ctib' eaz'. **T**ē pōit scōꝝ exēplū d̄ flozib' q̄s hō frustra q̄rit
tpe byemali cū tps eoz sit i vere. Un̄ dic i l̄ra. Tu lectu
rus. i. collectur'. violas. tales flores. nūqz petas. i. accedat
purpureū nem'. i. floridā siluā. cū. i. q̄i. cāp' stridens. i. fo
nās cāp'. i. horruit. i. horribilr appuit. senis aq̄lonib'. i. cru
delib' vētis byemalib'. **T**ūc pōit tertiū exēplū ⁊ ē d̄ vuis
q̄ mature sūt i autūno. ⁊ iō frustra q̄rant tpe vernali. Un̄
dic i l̄ra. si libeat frui vuis n̄ q̄ras auida. i. cupida māu stri
ger' vnos palmites. i. vnales vites qz bach' de' vini. poti'
⁊ tulit sua mūera. i. vuas. autūno. i. tpe autūnali. **N**ō
q̄ sid' cācri d̄ graue. qz sole ex̄nte i cācro hoies grauat
nimio calore q̄ tpe n̄ ē seminādū. qz ad b̄ q̄ semē ⁊ uale
scat regri' humor q̄ calore sol feruido tpe resoluit ⁊ eua
porat. **N**ō s̄z fablas cū pluto rapuerat p̄spinā m̄ ei'
ceres q̄res ipaz i terr' ⁊ n̄ iueniēs d̄negauit hoib' b̄nificiū
frugū. ⁊ tē hoies p̄gebāt ad arbores q̄rcū ⁊ cōēbāt glā
d̄. ⁊ sic loq̄. p. i l̄ra. **N**ō d̄ b̄ q̄ dic stridēs cāp': dic bu.
q̄ strido. d̄s. v' l' stridio. d̄s. ē fōtū fōare v' d̄etes ⁊ cutere.

Sic' cācri

Primus

C Signat tpa pro. Dic ondit phia tpa nō pmisceri que de' distixit dicēs. De' signat. i. ornat. tpa aptās ea pprijs officijs nec ipe de' patit misceri vices. i. alternatōes tempoꝝ ita q' tpsvni officio deputatū cōueniat alteri q' vices tēpoꝝ ipe coercuit. i. distixit. z addit sicut q'rens aliq' tpe nō debito frustra i' q'redo. sic illud q'd deserit certuz ordinē p'cipiti. i.

festinavia. illud nō hz letos exitus. i. p'sperū eue'tū. sic a simili si phia relicto d'bitō tpe mistras'tz Boetio fortem medicinā: n' fu'issz p'spata i' me dicādo ip's.

C Nō q' p' d'bitū ordiez res cōfuāt i' suo eē z i' sui nā. z q'd deficiat ab ordie. et d'ficat ab eē. Un' Bo. q' rto h'. se'cūda p'sa. Est. n. q'd retiet ordiez fuatqz nām. q'd vō ab h' deficit: eē q'd i' suā nā si' tū ē d'relingt. p' p'ter q'd d'bit' ordo in omnibus est obseruand'

Unde poeta. Est ordo summa limes sapientis in arte. Ergo dicit phia q' p'cipiti via. **C** Nota oē agens i' agēdo v'z p'stituere sibi bonū finē. qz rōne boni finis agēs mere'tur. z rōne mali finis demere't. Un' poeta nō dat extim'plo bona p' p'mordia merces Lōgrua: s'z rect' p'mia finis h'z. Lū igi' i' ordiatio i'pediat bonitatē finis i' vitāda ē.

C Prosa sexta primi libri.

Primū igi' pateris. Dic ē sexta z vltima p'sa b' p'mi i' qua phia inrigt eāz radicalē i'firmat' boety ex q'busdā interrogatōib'. Et p' phia captat beniuolētiā Boety. scdo pōit suas i'terrogatōes ibi. Tū illa. Dicit p'mo: **O** Boeti anteq'z adhibeā tibi remedia. ne p' nūqd. pateris. i. admittis. me phiaz. p'mū pauculis rogationib'. i. i'terrogationib'. attigere sup. p' cognitōez. atqz tēptare. i. rimari. statū. i. dispositōez tue mētis vt intelligā. i. cognoscā. q' sit mod' tue curatōis. i. sanatōis. vō p' s'z. Ego Boeti' in quā. i. dixi. tu phia rogato. i. i'terrogato. tuo arbitratu. i. p'm tuā volūtate. q' voles. vt p' sicut. r'ri' surū. i. volētē respōdere. **C** Nota q' phia more boni me dici nō solū scruta't cās doloris p' signa extriseca sic me'dici p'zinā z pulsum: qz h' signa q' n' fallūt: s'z et scruta'tur cās doloris Boety p' r'isōne ad q'ōnes. z p'mo captat ei' beniuolētiā reddēdo ip'm attentū p' hoc q' dicit pauculis rogationib'. Nota q' i'firmi h'nt nālē i'potētiā aliqd patiendi: q' ex facili p'turban't: n' solū p' multas i'terrogatōes: s'z ex vna sola. Volēs ergo phia mouere paucas q' stiones Boetio i'firmo: p'mo captat ei' beniuolentiam. **C** Tū illa. Dic phia facit i'terrogatōes. scdo cās toti' i'firmi' ex r'isōnib' Boety recolligit. tertio ondit ip's curabile eē dādo modū p'cedēdi circa curatōez ei'. scdo ibi. Quare plenissime. tertia ibi. S'z sospitat' actori. p'ri

mo phia q'rit de mūdi gubernatiōe. scdo de circūstātys gubernatōis. ibi. S'z dic mihi. Adhuc diuidit. qz phia q'rit. scdo Boeti' r'ndet. tertio phia ei' r'isōnez approbat. Dicēs ergo. **O** boeti putas hūc mūdū agi. i. regi temerarijs. qz p' et. fortuitis casib'. i. euētib'. an. i. nunqd. tu credis nullū regimē rōis. i. puidētie d'ine inesse ei mūdo

Atqui inquam nullo existima- uerim modovt fortuita teme- ritate tā certa moueantur. Ae- ruz operi suo cōditozem p'side- re deum scio. Nec vnqz fuerit dies q' me ab hac snie veritate depellat. **P**. Ita est inqt. Naz id etiaz pauloante cecinisti: ho- minesqz tm diuine exortes cu- re esse deplorasti. **P**. ce- teris qui rōne regerēt nihil mouebare. **P**ape at' vehement' ad miroz cur i' tā salubri snia loca- tus egrotas. **A**ez alii' p'scrute- mur. nescioquid abesse cōiecto **S**ed dic mihi quoniā a dō regi mundū non ambigis: quib' etiā gubernaculis regat' aduertis? **B**. **A**ix inquam rogationis tue

Ego Boeti' in- quāz. i. dixi atq' .i. certe. n' existi- maueri. i. puta- uerivllo mō. vt tācerta sup. en- tia moueant. i. regāt fortuita temeritate. i. i' prouisa stulti- cia. s'z scio deū cōditozē. i. crea- tozem. p'sidere cō operi. i. sue- ratōi. nec di- es r'ndet vnqz. i. i' aliq' tpe. q' di- es. d'pellat. i. re- moueat me bo- etiū: ab hac vi- tate snie iā d'cē **T**unc phia ap- probās eius r'is- sionē. d. phia inqt. i. dixit ita ē. naz tu cecini- sti. i. dixisti. et

illō pauloate. i. i' s' metro b' p'mi. qz p' z. tu d'plorasti. i. plā xisti. tm. i. solūmō. ipos hoies eē exōtes. i. carētes v' n' p'ti- cipel d'ine cure. i. d'ine puidētie. nāqz p' qz. tu nihil moue- bare. i. dubitasti. d' ceter'. sup. creaturis. qn regerēt rōne sup. puidētie d'i. at' p' s'z. pape ē i'teriectio admirātis. ego admiroz vehement' q' tu locat'. i. p'ost'. i' tā salubri snia. egrotas. i. lāgues. v'ez p' s'z. nos p'scrutemur alii'. i. p'fun- di' ego nescio qd. i. aliqd sup. sit illō. q'd ego p'iecto. i. opi- noz. abesse tibi boetio. **C** Nō q' i'firmi' boety p'ti fuit ex ordiata affectōe. i' q'tū. n. boeti' voluit d' t'paliū reruz amissioe. z p'ti fuit ex falsa existimatōe q'tū ad duo. Esti- mabat. n. malos hoies eē felices z potētes. z estimabat hoies n' regi a d'ina puidētia. q' phia igr'it cāz radicalē p' p'ter quā boeti' icidit i' istas icōmoditates. z qz radix to- ti' morbi fuit igr'atie d'ine gubnatōis q'tū ad hoies. iō p' q'rit d' mūdi gubnatōe. Nō q' Bo. inuit duas rōes q' mū- d' regat' a dō. p'mā ibi. Tā certa. q' tal' ē. Ea q' sūt certa z d' termiata n' regūt a casu z a fortua. cū regimē taliū sit icer- tū. S'z entia b' mūdi sūt certa. qz a cert' causis p'ducta. Scdaz rōne inuit ibi. **A**ez opi suo. q' tal' ē. Lātū regit' a sua cā. s'z de' ē cā mūdi: cū ab ipō d'pēdeat celū z tota nā g' r'ē. **C** Nō phia rōabil'r mirat' q' bo. credēs mūdū regi a dō putabat hoies n' regi ab ipō: qz possz phia sic argue- re. de' regit mūdū s'z te bo. s'z hoies sūt p'ncipal' p's mūdi sic p' dixisti i' metro. opis tāti p's n' vil'. g' hoies regūt a dō. **C** S'z dic mi. Dic phia q'rit d' circūstantys gubernatōis mūdi. z qz res gubnate dirigūt i' suū finē. iō z q'rit de fi- ne rez. z qz gubnatio d'i s'z rei vitatē et ē circa hoies. iō z q'rit d' cognitōe hois. z' ibi. S'z dic mihi. z' ibi. S'z h' q'z. p' d'ic. s'z o bo. dic mihi phie. qm n' ābigl'. i. dubitas mūdū re- gi. i. gubnari a dō et nūqd aduert'. i. cog'scl. q' b' gubnacul'

Liber.

mundus regat. ego Boetius inquam. i. dixi. vix nosco finem. i. intellectum. tue rogationis. i. tue interrogationis. nescio. i. ad hoc non. queam. i. possim. respondere ad inquisita. i. ad interrogata. super. philosophia inquit. i. dixit. nunquid fecellit. i. decipit me. super. philosophiam. abesse. i. deficere tibi aliquid per quod velut hiante. i. patente. robore. i. firmitate. valli. i. munitiois. morbus perturbacionum.

irrepperit. i. subintraverit. i. intravit. i. tuus animus. q. d. nunquid enim verus fuerit quod dixi tibi aliquid abesse per quod abesse siue per quem defectus dolor intravit te sicut aptum ostendit. Nota quod deus non regit mundum aliquid. i. berna culis. i. trifec. q. d. si non eest per se sufficientissimus. sed regit ipsa sua potentia que attribuit patri. sua sapientia que attribuit filio. sua pietate et clementia que attribuit

spiritui sancto. et hoc patebit in secundo libro. Nota illud quod aliquis homo vix intelligit aliquo modo intelligit. sed cum difficultate ex hoc ergo quod Boetius dicit se vix intelligere interrogationem philosophie. inuit se aliquo modo intelligere tamen cum difficultate propter dolorem opprimere rationem. et ideo respondere non potuit.

Nota. quoniam robur valli alicuius munitiois hinc propter aliquam rupturam in eo scilicet tunc hostes ingrediuntur munitiones. Sic a simili quoniam munitionem rationis que animus munit tanquam vallo hinc propter defectum alicuius cognitionis. tunc necessario perurbationes affectuum subintrant animus.

Sed dic mihi. etc. Dic philosophia querit de cognitione finis reze dicens. Dic mihi ne. i. an. meministi. i. recordaris quod sit finis reze super. omnium. ve. p. vel. quo. i. ad quem finem. intentione totius nature. tunc dat. i. labore. ego Boetius inquam. i. dixi audieram super. olim. sed meror. i. perturbatio hebetavit. i. obsecravit. memoria. i. intellectum. Atque per certo. scis vix cuncta. i. omnia entia. pcesserit. i. principium suum habuerunt. Ego Boetius inquam. i. dixi noui. q. d. per et respondendi deum esse super. principium omnium reze. et dicit philosophia. et quod. i. quod. potest fieri hoc ut cognito. i. notio principio. i. omnium reze. ignores. i. nescias. quod sit finis reze super. omnium. ve. p. s. hi mores perturbationum sunt. et ea valentia. i. vigor vel potestas perturbationum est. ut quod. i. certe possint mouere hominem loco. i. a stabilitate perfecte cognitionis. atque per sed non possint euellere super. radicem. q. d. per et extirpare. i. eradice sibi totum. Nota. philosophia rationabiliter querit Boetium an cognoscat finem omnium reze. quod finis est causa causa. et est optimum cuius gratia alia fiunt. propter quod ignorato fine. nihil perfecte cognoscit eorum que sunt ad finem. nam secundum exigentiam finis cetera moderantur. Nota quoniam principium et finis coincidunt in unum sicut in circulo idem est principium et finis: tunc videtur mirabile quod tunc principium cognoscit et finis ignoret. cum ergo deus sit principium et finis omnium reze. cognito ipso sub ratione principii videtur et cognosci sub ratione finis. Quod autem deus sit principium omnium reze: quod ab ipso derivatum est singulis esse et

viuere. primo celi et mundi. Quod autem sit finis omnium reze. quia gratia eius omnia fiunt et ad ipsum ordinantur. nam in rebus constantibus ex arte et natura spiritus vultus est propter melius. Deus autem est optimum eorum que in natura sunt. ex prebentio metaphisice.

Nota. sed perturbati aliquam cognitionem reze habent: tamen ipse diuine perfecte cognoscant. Licet ergo Boetius aliquam

cognouerit deum esse principium rerum. tamen quod turbatur fuit perfecte natura huius principii non cognouit et ideo ignorauit ipsum esse finem reze.

Nota quod passio est motus principii appetitive secundum fantasia boni et mali sed Eustratius. et ethi. et hi sunt mores passionum que possunt hominem mouere a stabilitate perfecte cognitionis sed totaliter ipsum non possunt euellere ab omni cognitione.

Sed hoc quoque respondere velis

hoc quoque respondeas veli hominem ne te esse meministi. B. Quid mihi inquam memineri. P. Quid igitur homo sit poterit ne proferre. B. hoc cuncte interrogas an esse me sciam rationale aial atque mortale. Scio et id me esse profiteor. et illa. P. Nihil ne te aliud esse nouisti. B. nihil. P. Jam scio igitur morbi tui aliam vel maximam causam. quod ipse sis nosse desisti. Quare plenissime vel egritudinis tue rationem vel aditum recociliande sospitasti inueni. Nam quoniam tui obliuiois confunderis: et exulere te et expoliatum propriis bonis esse voluisti. quoniam non quod sit reze finis ignores: nequam homines atque nepharios: po-

dic philosophia facit aliam interrogationem de cognitione humane nature dicens. Sed ego et velis tu respondeas. i. respondere des hoc. i. ad hoc. ne pro nunquid. tu meministi. i. scis te esse hominem. Ego Boetius inquam. i. dixi. quod. i. propter quod mihi. nisi. meminerim. i. sciuerim. et quod vltimum philosophia. Igitur ne. i. nunquid. poteris proferre. i. dicere. quod sit homo. i. diffinitionem hominis. respondet Boetius. nunquid philosophia tu interrogas me hoc cuncte. i. hoc. an. i. vtrum. scio me esse rationale. atque per et mortale aial. ego Boetius scio et profiteor. i. fateor. me esse id super. aial rationale et mortale. et illa super. philosophia dixit. ne pro nunquid. nihil nouisti te esse aliud quam aial rationale mortale. dicit Boetius nihil. super. philosophia inquit. i. dixit. iam ego scio aliam causam super. quam ignoratiam diuine prouidentie. vel maximam causam tui morbi. tu desisti. i. cessasti. nosse. i. noscere quod sis. Nota. sed homo sit mortalis secundum corpus. non tamen secundum animam intellectiuam que est dignior pars hominis. Et quod Boetius dixit se esse nihil aliud quam rationale et mortale: ideo non quod scit nisi bona mortalia. de quorum bonorum amissione voluit non curans partem immortalis. scilicet animam rationem cuius debuit appetere bona immortalia. ideo philosophia dicit quod Boetius se non nouerit. Nota quod causa maxima morbi hominis est seipsum ignorare: quod dicit Boetius secundo huius. prosa quinta. Quod additio humane nature est ut se cognoscat quod ceteras res excellat. Cum autem nosse se desierit eadem natura infra bestias redigatur. nam ceteris animalibus sese ignorare naturaliter est. hominibus vero uicio venit. Et dicit Themistius super de anima. Quid turpius est anime cum sit aliorum cognoscitiua quam suipsam esse ignara. anima seipsam ignorans quomodo de aliis fida putabit cognoscitiua. q. d. nullo modo.

Quare plenissime. Dic philosophia ex oculis Boetii recolligit omnes causas totius infirmitatis eius dicens. Quare pro igitur. ego philosophia inueni plenissime. i. perfectissime. rationem. i. causam tue egritudinis. i. infirmitatis. vel inueni aditum. i. accessum. reconciliande sospitatis. i. recuperande sanitatis tue quod declarat. Nam pro quod. quoniam tu confunderis. i. confusus es. ob-

Primum

liuione. i. ignorātia tuypsi. tu doluisti te eē exulē. q̄ p̄ r̄
expoliatū. i. p̄uatum. p̄p̄rys bonis. i. diuitijs. q̄m̄ p̄ q̄r. tu
ignoras. i. nescis. q̄s sit finis rex̄ oīz. tu arbitrar̄. i. putas
nequā. i. malos. atq̄ p̄ r̄. nepharios. i. iniq̄s hoies eē po-
tētes. q̄ p̄ r̄. felices. Q̄m̄ p̄ q̄r. tu oblit̄ es q̄b̄ guber-
naculis. i. regiminib̄. ipe mūdus regat̄. tu estimas. i. opi-
naris. has vi-
ces. i. istas al-
ternatōes for-
tunaz. i. rerū
fortuitaz. flu-
itare. i. diuaga-
re sine rector̄
iste s̄t magne
cause nōmō. i.
nonsolum ad
morbū vey p̄
s̄. s̄t ad iteri-
tū. i. ad mortē
v̄l ad p̄ditōez
aie. C̄ Nota
hō seip̄s igno-
rās eē limitel
recte rōnis po-
sit̄ ē r̄ talis d̄r
eē exul̄ v̄t p̄s
visum est.
C̄ Nō. hō se-
ipsum ignorās
tm̄ se estiman-

tates felicesq̄ arbitraris. Q̄m̄
No. q̄b̄ gubnaculis mūd̄ regat̄
oblit̄ es: has fortunaz vices esti-
mas sine r̄ctore fluitare: magne
n̄ ad morbū mō: vey ad iteritū
quoq̄ cause. S̄z sospitatis au-
ctori gr̄tes: q̄ te nōdū totū nā d̄sti-
tuit. Habem̄ maximū tue fomi-
tē salutē verā de mūd̄i gubnatōe
sniam: q̄ eā nō casuū temeritatē
sed diuine rōni subditā credis.
Nihil igit̄ ptimescas. iaz tibi ex
hac minima scintilla vital̄ calor il-
luserit. S̄z q̄m̄ firmiorib̄ reme-
dijs nōdū t̄ps ē v̄ri: r̄ eā mētium
p̄stat eē naturā: vt quotiēs abie-
cerint mentes veras falsis opi-

do mortales dolet de amissione bonoz mortaliū. q̄ dicit
phia. q̄r tui obliuione p̄funderis. exulē te r̄ expoliatum
p̄p̄rys bonis doluisti. C̄ Nota ex affecutōe v̄l p̄ditōe
vltimi finis hō d̄r potēs v̄l ipotēs. ex q̄rto huī. q̄r ergo
boetī ignorauit vltimū finē rex̄ iō putabat malos esse
potētes. C̄ Nota boetī ignorauit q̄b̄ gubernacul̄ mūd̄
dus regeret̄ iō ignorauit q̄ deus sua bonitate oia dispo-
neret. q̄ putabat vices fortunaz esse sine rectorē.

C̄ S̄z sospitatis auctori grates. Dic phia oñdit boetiū
eē curabilē: dādo modū p̄cedēdi circa curatiōez eī d̄i-
cēs. Tu des grates auctori sospitatis. i. sanitatis. q̄ nō
dū. i. nō adhuc: nā. i. vigor nālis destituit. i. deseruit. te to-
tū. i. totalr. nos phia habem̄ maximū fomitē. i. radicez
tue salutis. i. sanitatis. i. verā sniaz. i. intellectū. de mundi
gubnatōe q̄ tu credis eaz sup. gubnatōez. nō eē sub-
ditā. i. subiectā. temeritati casuū sup. fortuitoꝝ s̄z diuie
rōni. igit̄ nihil ptimescas iā tibi boetio ex hac minima
scintilla. i. parua vitate. illuserit vitalis calor. i. ardor
mēte veritatis aīaz viuificās. Tūc dat modū p̄cedēdi
circa curatōez eī dicēs. S̄z q̄m̄ p̄ q̄r. nōdum. i. non ad-
huc. ē t̄ps firmiorib̄ remedijs v̄ri. r̄ p̄stat. i. manifestū ē
eā eē naturā mētium vt q̄tiēs abiecerit veras opiniones.
Iduānt. i. iuoluānt falsis opionib̄. ex q̄b̄ falsis opionib̄.
caligo. i. obscuritas. p̄turbationū. i. passionū. orta. i. crea-
ta. p̄fundit illū vey ituitū. i. cognitionē mētis. ego sup.
phia tēptabo attenuare. i. remouere. paulisp̄. i. modicū.
hāc caliginē lenib̄. i. facilib̄. q̄ p̄ r̄. mediocrib̄ fometl̄
. i. medicinis. vt dimotis. i. remotis. tenebris fallatiū af-
fectionū. i. falsaz opinionū vel passionū. possis agnosce-
re. i. intelligere. splēdorē. i. claritatē vere lucis. i. lucide ve-
ritatis. C̄ Nota sicut i morbo corpali vigente p̄ncipali
mēbro puta cōde pōt p̄ medicinas iroduci sanitas alyz
mēbris s̄z nāli calore destituēte ipm̄ cor frustrať spes sa-
nitatis. sic i morbo spūali manēte i boetio cognitione il-
li p̄ncipy. q̄ de gubernet mūdū. pōt p̄curari salus q̄stū

ad errozē i alyz. q̄ dicit phia q̄si p̄gratulādo boetio d̄bes
reddere grates auctori sospitatis. C̄ Nota q̄m̄ itellec̄
abycit veraz opinionē. statim afficiť falsa opinione. q̄r i-
tellect̄ nō abycit verā opinionē nisi p̄pter aliquā p̄sua-
sionē p̄ d̄riuz. nihil aut̄ d̄riat vero nisi falsū. iō itellec̄
nō pōt abycere vey nisi accipiēdo falsū. C̄ Nō tenebre

nionib̄ induantur: ex quibus or-
ta p̄turbationum calligo ve-
rum illum confundit intuituz:
hanc paulisper lenibus medio-
cribusq̄ fomentis attenuare tē-
ptabo: vt dimotis fallatiū af-
fectionum tenebris splēdorēz
vere lucis possis agnoscere.

C̄ Metz septimuz primi libri.

Nubibus atris. Cōdita: nullum
Fundere possunt
Sydera lumen.

Si maī voluēs Turbid̄ auster
Adisceat estum. Vitrea dudū
Parq̄ serenis Unda diebus:
Ador̄ r̄soluto Sordida sceno:

Nubibus atris. Cōdita nullū. Sic incipit septimū r̄
vltimū metz huī p̄mi q̄d vocat̄ metz adonicū
ab iuētoze. dimet̄ a numero pedū. dactylicum
a pede p̄domināte. In q̄ metro phia p̄bat p̄ exempla q̄d
dixit. dixit. n. phia q̄ calligo p̄turbationū ipedit ituituz
vitatis. hoc p̄ p̄bat phia trib̄ exēplis. sc̄do hortat̄ nos
ad fugā p̄turbationū ibi. Tu q̄q̄ si vis. p̄ma i tres s̄z tria
exēpla q̄ patebūt. dic̄ p̄. Sydera cōdita. i. abscondita. atr̄
nubib̄. i. obscuris nubib̄. nullū lumē p̄nt ifudere ad il-
luminādū terrā. Tūc ponit sc̄dm̄ exēpluz. Si turbidus
auster. i. obscur̄ v̄etus. voluēs. i. mouēs mare. misceat. i.
miscet̄ cū sceno q̄d ē ifudo. estū maris. i. seruoze. tunc
vnda dudū. i. pus. vitrea. i. trāsp̄ares ad modū vitri. par-
. i. similis. serenis. i. claris dieb̄. mox. i. statim sup. illa aq̄ fa-
cta sordida p̄ flatū v̄t̄i r̄soluto sceno. i. eleuato luto. ob-
stat. i. resistit. visib̄. i. oculis nō potētib̄ penetrare vnda
maris. Tūc ponit tertiū exēplū. Amnis. i. fluii q̄ de al-
tis mōtib̄ vagat̄. i. discurrit. ille sepe resistit. i. reflectit̄
obyce. i. obiectōe. soluti saxi. i. rupti lapidis. rupe. i. d̄ mō-
te. C̄ Nota similitudo quā phia p̄tedit ē ista. Sicut syde-
ra p̄suet̄a nobis lucere r̄ terrā illuminare cessāt B̄ facere
p̄pter p̄p̄onē nubiū obscuraz. sic itellec̄ r̄ rō q̄ lucēt r̄ il-
lumināt hoiez i cognitōe vitatis ipediūt caligine p̄tur-
bationū. C̄ Nota q̄ similitudo secūdi exēpli i hoc p̄sistit.
Sic aq̄ maris manēte clara ad modū vitri. visus pōt eā
penetrare r̄ videre q̄ sūt sub aq̄. s̄z si turbať illa p̄ v̄tuz
tūc obstat visui. sic aīus hois q̄r nō ipedit iudiciuz rō-
nis. s̄z si moueat r̄ turbať affectōe t̄paliū. statim obsistit
rōni ipediēs eī iudiciū. C̄ Nota q̄ similitudo terty exē-
pli talis ē sic aq̄ currēs de altis mōtib̄ libere recto tra-
mite p̄cedit. r̄ p̄ obstaculū lapidis q̄ resoluit̄ de mōte v̄-
pediť ne r̄cte p̄cedat. sic rō liba n̄ ipedita recte iudicat.
si at̄ rō afficiť motib̄ affectuū ipediť i iudicio r̄ vitat̄ co-
gnitōe. C̄ Nota q̄ rupe est moles lapidea siue mons
lapideus. sed saxum est pars resoluta a rupe. i. a monte.

Rupes

Liber

Tu quod si vis. Dic phia hortat ad fugam perturbatorum sine affectionum animi dices. Si tu vis cernere. i. videre vel iudicare. vey. i. vitate. claro lumine. i. via cognitione. et si vis et carpe. i. attingere. calle. i. via vitatis. recto tramite. i. processu rationis. tunc tu pelle. i. repelle. gaudia. s. q. sunt de bonis partibus. et pelle. i. remoue a te timorem super. de futuro malo

q. p. et tu fugato spem super. q. e. de bona fortuna. nec etiam affit dolo super. q. e. d. presenti amissione bonorum. super. quia mens e nubila. i. obscura vel apta. q. p. et e victa. i. ligata frenis. i. ligaminibus. vbi. i. i. q. mente. hec super. p. dicta. regnat. i. dominat. s. gaudium de partibus bonis. timor de futuro malo. spes d. futuro

Visib' obstat Quicq' vagatur
Abontib' altis Desluēs amnis
Sepe resistit Rupe soluti
Obice sari Tu quoq' si vis
Lumie cláro Cernere verum:
Tramite recto Carpe callez:
Gaudia pelle Pelle timorem
Spēq' fugato Nec dolor affit
Nubila mēs ē Viciaq' frenis
Hecy regnant.

Incipit prosa prima scdi libri
Post hec paulisper ob-
ticit atq' vbi attentione
mea modesta taciturni

bono. dolor de parti malo. Nota sic pus tactu e. affectio e mot' p'icule s'firiue sub fatasia boni vel mali. animu afficiēs et rectu rōnis iudiciu ipediēs. Et sūt qtuor affectōes tales pncipales ad q's oēs aliereducūt. s. gaudiu spes. timor. et dolor. qz sufficiētia sic accipiūt. Dis passio vel e respectu boni vel mali. Si respectu boni hoc dupliciter. vel respectu boni pntis sic e gaudiuz. qd e de pnti bono. Si e respectu boni absēti. sic e spes. q e de futuro bono. Si aut passio e respectu mali. hoc duplr vel respcu mali pntis sic e dolor. q e d pnti malo. Si e respectu mali absēti. sic e timor q e de futuro malo. Nota q iste passiones nō sūt pellēde vt nō sint i aio hoīs. qz vix iuenit hō sine ipfis. s. sic sūt pellēde vt nō dominant i hoīe vñ sedare hō passiones vt nō dominēt e hoīs vtuosi. qz vtus p'sistit i moderatōe passionū. Si aut regnant et dominant i hoīe. tūc ipediūt iudiciu rōnis. pp qd dixit Eustrati' sup li. ethi. oportet reluctari d' passiones s'firiuas q si pualuerit ipediūt vires aie. Nota iste passiones et affectōes si ordinant ad terrena. tūc sūt nociue. attamē pnt eē meritoze et vtuose si fuerit ad debitas fines ordinate. Un richardus i li. iz. patriarchaz dicit. Ordinatū et vey gaudiū tūc habem' qn de veris et eternis bonis gaudem'. Etia timor e vtuosus si fuerit ad deū ordinat'. qz scriptū e. Initiū sapie timor dñi. Et idē richard. dicit. Prima vtutuz ples sine q ceteras h'fe nō pōt. est timor dei. Itē spes vt dic idē rich. efficiūt ordinata. si de indulgētia venie generat. Un dic. ve et absq' dubio qto q's frequēt'. quātoq' vehemēt' de suo reatu iterno dolore afficiūt. tāto certior tātoq' securior p spem de indulgētia venie efficiūt. Sitr dolor e vtuosus qn fit ad deplāgēdū culpā. Un rik. Quāto q's vehemēt' metuit penā quā meruit tāto acerb' plāgit culpam quā fecit.

Explicit liber primus.

Incipit secundus. Prosa prima.
Post hec paulisp. Dic e scds lib boety d' solatōe phie. q' r'inaat ad libz pcedētē i hunc modus.
Postq' phia i p' libro iuestigauit cās radicales ifirmita-

tis. B. i. B. scdo pcedit ad ei' curatōez. pmo adbibēdo sibi remedia leuia. scdo remedia validiora i libris pscqn' tib'. Dūc enī modū medicādi phia pmissit boetio. Et diuidit iste liber. i. i. 6. ptes. qz sūt octo pte et octo metra huius secūdi. q' ptes patebūt. qd āt i qlibz pte agat sitr vide b'f. Prima p'fa diuidit. pmo oñdit boeti' qd phia ege-

tate collegit: sic exorsa est. **P**.
Si penitus egritudinis tue cās
habitūq' cognouit: fortune prio
ris affectu desiderioq' tabescis.
ea tm̄ animi tui statū sicuti tibi
fingis mutata puertit. **I**ntelli
go mltifōmes illi' pdigū fucos
et eousq' cuz his quos eludere
nirit' blandissimā familiaritatē
exercet: Dū itollerabili dolore
p'fundat eos quos ispata reliq'
rit. Cui' si nām mores ac meri
tū remiscare: nec habuisse te in
ea pulchz aliq' d: nec amississe co
gnosces. **S**ed vt arbitroz hand

rit p' p'dicta et resumit vnaq' cās doloris boetij. scdo phia ponit quēdaz effectū fortune. tercio excusat se de qdaz q'rtō tāgit oportunitates medēdi boetiū. qnto pcedit ad leuia medicamēta eius. scda ibi. **I**ntelligo. tercia ibi. **S**ed vt arbitroz. q'rtā ibi. **S**z tps est qnta ibi. **Q**uid est igit' o hō.

Primo dicit.

Post hec q' dca sūt phia obticit. i. tacuit. paulisp. i. mōi cū. atq' p. et vbi. i. postq'. collegit. i. itellexit. mea attentione. i. diligētia. modesta taciturnitate. i. p'pato silētio. exorsa est. i. incipit loq'. sic. i. totaliter. p. qz. ego coqui cās. i. rōes radicales. qz p. et habitū. i. dispōnez egritudis. i. ifirmitat'. tu boeti' tabescis. i. tristar'. affectu. qz p. et d'fiderio pōris fortune q' fuit tibi p'pā. ea fortuna mutata. i. variata apud te. puertit. i. mutauit. statū. i. dispōitōez tui ai. i. tue mētis sicut tu tibi fingis. **N**otādū q' phia post p'dicta obticit. vt boeti' magis aio deliberatōyba phie colligere possz. et sibi r'ndere qz fm señ. i. puerbys. Deliberare vtilia mora tutissima e. Deliberādū e diu q' q' fa ciēdū e. semel discute qd audias pba qd credas. Et ideo phia obticit tāq' lassata ex qōnib' pus motis. Un señ. i. li. de vtutib' cardi. nō sp' i actu sis. s. iterdū aio tuo regem dato et reges illa plena sit sapia. **N**ota de h' qd dicit modesta taciturnitate. duplex e taciturnitas. qdam moderata. alia supflua. Moderata taciturnitas e qn tacet qn tacēdū e. de q' loq' señ. i. puerb. dices **T**ene spvo cis et silēty tpamētū. tñ i h' libēt' icūbe vt libēt' audias qz loq'ris. q' enī nescit tacere. nescit loq'. **S**upflua taciturnitas e qn tacet cū loqndū e. de q' dicit poeta. Nam nimiu tacuisse nocet. **N**ota q' boeti' i statu miserie n' erat magnanim'. qz habuit aiūm puerū fortuna. Magnanim' enī e q' d' diffōmes ifult' fortune vnanimi mētis p'fātia militat' fm albertū sup p' li. ethi. et señ in eplā ad lucillū dicit. Primū arguētū p'pōite mētis existimo posse p'sistere et secū morari. **N**ota q' phia dicit fortunā eē mutatā circa boetiū sicut ipse fingit. hoc dicit p' tāto. quia fm rei vitatē fortuna non erat circa ipm mutata sicut phia. infra probabit.

Intelligo multiformes. Dic phia ponit qndā effectū fortune dicens. ego itelligo. i. cognosco. multiformes fucos. i. deceptōes. illi' pdigū. i. fortune. et eousq'. i. tādiu. i. ipsa fortuna exercet blandissimā familiaritatē cū his q's nirit'. i. laborat. eludere. i. decipe. dū. i. donec. p'fundat. i. p'rabat. itollerabili dolore eos q's fortuna ispata. i. sine

audius
mo
pes
olor

Seneca

Distin

magnim'

Moderata
Tantumtas
supflua

Secundus

spe. reliquit. i. dimiserit. cui. s. fortune. si tu boeti remini
scare. i. recorderis. natura mores. ac p. et. meritum. i. digni
tate: nec et cogites te boeti in ea fortuna habuisse aliquid
pulchrum. nec amilisse. et p. nris de amissione ei. nihil e. do
ledu. Nota q. pdigiū ē miraculū pter solitū cursuz
nature puenies. et or. pdigiū qsi porro pducēs hoies in
admirationē.

Uel fm bug.
pdigiū ē mon
strū ad vastā
dū paratū di
ctuz a pdigo.
gis: qd ē vasto
stas. *Fortuna*
āt pōt dici p
digiuz. primo
qz ducit hoies
i admirationē
eo q. bōis ma
la et malis bōa

mlū tibi hec i memoriā reuo
care laboraueris. Solebas enī
pntē quoq. blādītē virilib. in
cessere vobis eāq. de nro aditu
platis i sectabare sētētys. *Uex*
ois subita mutatio rez nō sine
quodā qli pfectu ptingit aior.
Sic factū ē. vt tu quoq. paulisp
a tua tranquillitate discesseris.

tribuit. Uel or. pdigiū scdo mō qz vastat aium hois. pspa
.n. fortuna vastat aium hois p nimā sollicitudinē. aduer
sa p nimā desolationē. Nota fucus i vna significatōe
or. color supraposit. nāli color. et ponit. p. deceptiōe: qz
talis color decipit visuz cū facit mulierē deformē appa
rere pulchrā. Nota q. fortuna sua familiaritate deci
pit hoies et pfundit. qz dicit sen. i. li. de consolā. filij elye.
Neminē aduersa fortuna pminuit nisi quē secūda dece
pit. Et dicit i. puerbys. Fortuna quē nimū fouet hūc stul
tū facit. Fortuna nulli semel obesse pōtēta ē. Fortuna vi
trea ē. dū splēdet frangiē. Et seneca. 3. epla. dicit. Neminē
eo fortuna puexit vt nō tātū illi minaret. q. tū p miserat
noli hui. trāglitari cōfidere. memeto q. mare euertit.
et eodem die vbi luserunt nauigia absorbentur.

Et vt arbitror haud. Dic phia excusat se de quodaz
dicēs. Sz vt ego phia arbitror. i. opinor. haud multū. i. nī
multū. laboraueri reuocare. i. reducere. tibi hec sup. pdi
cta de morib. fortune i memoriā. n. p. qz. tu solebas. i. cō
suet. fuisi. pntē. i. astātē fortunā. q. q. i. et blādītē icesse
re. i. arguere virilib. i. asperis vobis. q. p. et i. sectabare pfe
q. baris. eā fortunā de nro aditu. i. nra i formatōe. platis.
.i. pnūciatis sētētys. *Uex* p. s. ois subita. i. festina muta
tio. nō cōtigit. i. aduenit. sine quodā pfectu. i. turbatione
aioz. sic. i. taliter. scilicet ē. s. de te. vt tu discesser. paulisp
i. modicū. a tua trāquillitate. i. a tua mētis gete. Nota
q. sapiētis et magnanimi ē. fortunā pstatē militare et nī
p. uillo aio succūbere. Uel seneca i libro de clemētia dicit
Magnos viros q. maligne fortune succūbere nesciūt
et aduersas res sue vtutes expimēta faciūt. Nā fm arif.
p. ethi. Sapiēs scit bñ ferre fortunā. qz bz se sine vitupe
rio. sic tetragonū. Corp. n. tetragonū q. cūq. p. uicē firmi
ter stat. sicut aius sapiētis pstat pmanet q. cūq. fortuna
iminēte. Nota q. ges animi sit p sedationē passionū q.
causat ex ordinatōe rōnis. cū deliberatōe. s. subite mu
tatōes pueniūt deliberatōez rōis. iō mutant et turbant
aiuz. pp. qd dicit phia. Dis subita mutatio rez nō ptingit
sine conflictu animozum.

Et tps ē haurire te aliqd. Dic phia tāgit opportuni
tatē medēdi ipm boetiū dicēs. Sz tps ē. i. istat te boetiū
haurire. i. recipe. ac p. etiā. degustare aliqd molle. i. faci
le. atq. p. et iocūduz. i. delectabile. qd sup. leue v. delecta
bile. trāsmisuz ad iterioza. s. tui animi. fecerit vias vali
diorib. haustib. i. fortiorib. remedys. igf. p. g. suadela.
.i. psuasio. rethorice dulcedinis. i. rethorici ornat. affit.
.i. p. nris sit. q. rethorica pcedit tū. i. solūmodo. tunc recto

calle. i. recto via. cū nō deserit. i. breliq. nra istituta. i. docu
mēta. Cūq. hac. s. rethorica. musica. i. arismetica. vnacla
.i. famula nri laris. i. nre dom. s. affit et succinat. i. decan
tet. nūc. i. aliq. leuiores modos. i. faciliores vsus. et nung
.i. aliquādo grauiiores. i. difficiliores. Nota q. phia inui
tat duas scias ad curatōez boety. s. rethoricā et musicāz.

Sed tps ē haurire te aliqd ac
degustare molle atq. iocūduz:
qd ad iterioza trāsmisuz validio
rib. haustibus viā fecerit. Affit
igf. rethorice suadela dulcedi
nis. q. tunc tū calle recto pcedit
cū nra istituta nō deserit: Cūq.
hac musica laris nri vernacula
nūc leuiores: nūc g. uiores mo

metro timur eleuatione. q. ducte si
et timur de p. sione. q. breues
cordia p. portionali. Nota dicit tū.
rice sue q. eloq. tia sine sapia plerūq. obesse pōt. nūq. at
p. desse. cū igf. rethorica sit scia eloq. ndi ornate. ipa nō p.
dest sine sapia. iō dicit phia q. rethorica tūc pcedit recto
calle q. nō dicit nra istituta q. s. istituta et documta sapie.
Quid ē igf. o. bō. Dic phia adhibet boetio leuia med
camēta. Ubi nota q. leuia medicamēta siue remedia di
cunt rōnes sūpte fm cōem vsuz hoiz. psuadētes nō eē
dolēdū de aduersitate fortune. Remedia aut validio
ra sūt rōnes q. sūt cōem opinionē hoiz. o. n. dētes quid
sit sūmū bonū. et q. p. stat. et quō ad ipz pueniāt. et q. ma
li sūt ipotētes et bōi potētes et silia. Primo g. o. n. dicit phia
nō eē dolēdū de fortuna qz suat p. p. rā nām circa ipm. et
hoc o. n. dicit q. q. rōnib. psuasuis. Scdaz ponit ibi. Si p.
bas. Tertiā ibi. An vō. Quartā ibi. Q. si nec. Quintā ibi.
Postremo equo et. Prima rō talis ē. Nullus i mesticiā
et luctū deycit nisi ppter aliqd nouū vel iustitātū ptingēs
circa ipm. s. mutatio fortune nō ē aliqd nouū v. i. iustitātū.
g. ei. mutatio nullū d. z deycere i dolozē. Dicit g. i. lra
Igr o. bō. i. tu boeti qd ē illud qd deiecit. i. pstrauit. te in
mesticiā. q. p. z. luctū ego phia credo q. tu boeti vidisti
aliqd nouū. q. p. z. iustitātū. i. icōsuetū sup. ptingere. cir
ca te. tu boeti putas. idest estimas. ipsam fortunam esse
mutatam. idest peruersam a sua natura. erga. idest cir
ca te. erras. i. false estimas. qz hi sp. sunt ei. mores. ista est
nā ei. q. nūc sit aduersa nūc pspa. ipsa fortuna seruauit
circa te poti. p. p. z. p. stat. i. ipsa sui mutabilitate. qz mu
tatio fortune ē sua p. stat. talis. n. erat. s. mutabilis. cum
tibi blādīebat. i. adulabat. cuz tibi alluderet illecebris.
.i. delectatōib. false felicitatis. i. p. p. tatis. tu de p. bendi
sti. i. cognosti. ambiguos vult. i. dubias facies. ceci numi
nis. i. ecce deē fortune. q. s. fortuna adhuc velat. i. occul
tat. sese. i. seipaz. alys sup. hoib. tū applandēdo eis p. spe
ritate. ipsa tibi tota inotuit. i. manifesta ē. p. sus. i. oino.
.i. p. speritate et aduersitate. Nota q. illecebra. bre. ē. d. i.
lectatio carnalis illicita hoiez alliciēs. s. inueniāt p. q. cū
q. alia delectatōe. Nota sicut bestia v. l. auicula v. l. pi
scis delectatōis spe decipiē. sic bō delectatōe p. p. tatis
fortune fallaciter irretit. Uel sen. 8. epla. L. i. movitate
quecūq. casus tribuit. ad omne fortuitū bonū suspiciosi
pauidiq. subsistite. Nā fera et piscis spe aliq. oblectante
decipt. Nota delectatōes fortune sunt false. Nāz s. z.
bca. aug. Prospera hui. mūdi aspitate hūc verā. iocun

Rethoricā i
uicat rōe pfe
i q. vti rōnib.
psuasuis re
thorice colo
rib. adornat.
Musica inui
tat ppter me
tz. nā sic i mu
sica ytimur ar
si et thesi. i. p. cō
di eleuatione
et de p. sione vo
cis. sic similit
ibe eleuantur
munē qdā cō
demio retho
rice sue q. eloq. tia sine sapia plerūq. obesse pōt. nūq. at
p. desse. cū igf. rethorica sit scia eloq. ndi ornate. ipa nō p.
dest sine sapia. iō dicit phia q. rethorica tūc pcedit recto
calle q. nō dicit nra istituta q. s. istituta et documta sapie.
Quid ē igf. o. bō. Dic phia adhibet boetio leuia med
camēta. Ubi nota q. leuia medicamēta siue remedia di
cunt rōnes sūpte fm cōem vsuz hoiz. psuadētes nō eē
dolēdū de aduersitate fortune. Remedia aut validio
ra sūt rōnes q. sūt cōem opinionē hoiz. o. n. dētes quid
sit sūmū bonū. et q. p. stat. et quō ad ipz pueniāt. et q. ma
li sūt ipotētes et bōi potētes et silia. Primo g. o. n. dicit phia
nō eē dolēdū de fortuna qz suat p. p. rā nām circa ipm. et
hoc o. n. dicit q. q. rōnib. psuasuis. Scdaz ponit ibi. Si p.
bas. Tertiā ibi. An vō. Quartā ibi. Q. si nec. Quintā ibi.
Postremo equo et. Prima rō talis ē. Nullus i mesticiā
et luctū deycit nisi ppter aliqd nouū vel iustitātū ptingēs
circa ipm. s. mutatio fortune nō ē aliqd nouū v. i. iustitātū.
g. ei. mutatio nullū d. z deycere i dolozē. Dicit g. i. lra
Igr o. bō. i. tu boeti qd ē illud qd deiecit. i. pstrauit. te in
mesticiā. q. p. z. luctū ego phia credo q. tu boeti vidisti
aliqd nouū. q. p. z. iustitātū. i. icōsuetū sup. ptingere. cir
ca te. tu boeti putas. idest estimas. ipsam fortunam esse
mutatam. idest peruersam a sua natura. erga. idest cir
ca te. erras. i. false estimas. qz hi sp. sunt ei. mores. ista est
nā ei. q. nūc sit aduersa nūc pspa. ipsa fortuna seruauit
circa te poti. p. p. z. p. stat. i. ipsa sui mutabilitate. qz mu
tatio fortune ē sua p. stat. talis. n. erat. s. mutabilis. cum
tibi blādīebat. i. adulabat. cuz tibi alluderet illecebris.
.i. delectatōib. false felicitatis. i. p. p. tatis. tu de p. bendi
sti. i. cognosti. ambiguos vult. i. dubias facies. ceci numi
nis. i. ecce deē fortune. q. s. fortuna adhuc velat. i. occul
tat. sese. i. seipaz. alys sup. hoib. tū applandēdo eis p. spe
ritate. ipsa tibi tota inotuit. i. manifesta ē. p. sus. i. oino.
.i. p. speritate et aduersitate. Nota q. illecebra. bre. ē. d. i.
lectatio carnalis illicita hoiez alliciēs. s. inueniāt p. q. cū
q. alia delectatōe. Nota sicut bestia v. l. auicula v. l. pi
scis delectatōis spe decipiē. sic bō delectatōe p. p. tatis
fortune fallaciter irretit. Uel sen. 8. epla. L. i. movitate
quecūq. casus tribuit. ad omne fortuitū bonū suspiciosi
pauidiq. subsistite. Nā fera et piscis spe aliq. oblectante
decipt. Nota delectatōes fortune sunt false. Nāz s. z.
bca. aug. Prospera hui. mūdi aspitate hūc verā. iocun

ibe eleuantur
munē qdā cō
demio retho
rice sue q. eloq. tia sine sapia plerūq. obesse pōt. nūq. at
p. desse. cū igf. rethorica sit scia eloq. ndi ornate. ipa nō p.
dest sine sapia. iō dicit phia q. rethorica tūc pcedit recto
calle q. nō dicit nra istituta q. s. istituta et documta sapie.
Quid ē igf. o. bō. Dic phia adhibet boetio leuia med
camēta. Ubi nota q. leuia medicamēta siue remedia di
cunt rōnes sūpte fm cōem vsuz hoiz. psuadētes nō eē
dolēdū de aduersitate fortune. Remedia aut validio
ra sūt rōnes q. sūt cōem opinionē hoiz. o. n. dētes quid
sit sūmū bonū. et q. p. stat. et quō ad ipz pueniāt. et q. ma
li sūt ipotētes et bōi potētes et silia. Primo g. o. n. dicit phia
nō eē dolēdū de fortuna qz suat p. p. rā nām circa ipm. et
hoc o. n. dicit q. q. rōnib. psuasuis. Scdaz ponit ibi. Si p.
bas. Tertiā ibi. An vō. Quartā ibi. Q. si nec. Quintā ibi.
Postremo equo et. Prima rō talis ē. Nullus i mesticiā
et luctū deycit nisi ppter aliqd nouū vel iustitātū ptingēs
circa ipm. s. mutatio fortune nō ē aliqd nouū v. i. iustitātū.
g. ei. mutatio nullū d. z deycere i dolozē. Dicit g. i. lra
Igr o. bō. i. tu boeti qd ē illud qd deiecit. i. pstrauit. te in
mesticiā. q. p. z. luctū ego phia credo q. tu boeti vidisti
aliqd nouū. q. p. z. iustitātū. i. icōsuetū sup. ptingere. cir
ca te. tu boeti putas. idest estimas. ipsam fortunam esse
mutatam. idest peruersam a sua natura. erga. idest cir
ca te. erras. i. false estimas. qz hi sp. sunt ei. mores. ista est
nā ei. q. nūc sit aduersa nūc pspa. ipsa fortuna seruauit
circa te poti. p. p. z. p. stat. i. ipsa sui mutabilitate. qz mu
tatio fortune ē sua p. stat. talis. n. erat. s. mutabilis. cum
tibi blādīebat. i. adulabat. cuz tibi alluderet illecebris.
.i. delectatōib. false felicitatis. i. p. p. tatis. tu de p. bendi
sti. i. cognosti. ambiguos vult. i. dubias facies. ceci numi
nis. i. ecce deē fortune. q. s. fortuna adhuc velat. i. occul
tat. sese. i. seipaz. alys sup. hoib. tū applandēdo eis p. spe
ritate. ipsa tibi tota inotuit. i. manifesta ē. p. sus. i. oino.
.i. p. speritate et aduersitate. Nota q. illecebra. bre. ē. d. i.
lectatio carnalis illicita hoiez alliciēs. s. inueniāt p. q. cū
q. alia delectatōe. Nota sicut bestia v. l. auicula v. l. pi
scis delectatōis spe decipiē. sic bō delectatōe p. p. tatis
fortune fallaciter irretit. Uel sen. 8. epla. L. i. movitate
quecūq. casus tribuit. ad omne fortuitū bonū suspiciosi
pauidiq. subsistite. Nā fera et piscis spe aliq. oblectante
decipt. Nota delectatōes fortune sunt false. Nāz s. z.
bca. aug. Prospera hui. mūdi aspitate hūc verā. iocun

Vide quing. rat
q. b. p. b. a. q. a.
tan. fortune
in. dolenduz

x ratio

Illecebra

delectationes
fortune. fol

pe. pdigiuz
vni. d. d.

fortuna de
pdigiuz

f. unis q.
significat.

Seneca

No

quo causat
m. quib. an.

Liber

ditatem fallā. certū dolorē. incertā voluptatez. **C** Nota phia appellat fortunā cecū numē. Dugui. dicit qd numē est virtus dei vel ipse deus vel dei prās vel maiestas.

Dic aut accipit p dea. qz antig fortunā colebat p dea.

C Nota q fortunā dicit eē cecā. dicit tullius i li. d. amicitia.

Fortunayt medicus ignarus multos excecauerit. nō q ipa

ceca sit. s; eos

cecos plerūq;

efficit q̄s com

plexa est.

C Nō q for-

tuna antiq;

spungebat du

plici fronte.

calua ⁊ capil-

lata. p caluas

designādo ad

uersitatē. p ca

pillatā pspi-

ratē. ergo dicit

phia. de phei-

disti ābiguo-

vultus fortū-

is. **C** Si probas

utere morib;

Dic ponit se-

scdas rōnez q̄

talis ē. de illi-

amissione nō

ē dolēdū qd ē

pniciōsus. ⁊ q̄

hito hō nunq̄

ē securus. fortu-

na ē hōyt tan

git i lra. g. ⁊ c. Dicit g. Si pbas. i. approbas fortunā. utere

morb; ei; ne q̄raris. i. q̄raris. si phozrescis. i. p̄mescis.

pfidiā ei; sperne atq; abyce fortunā ludētē. i. ludēdo i-

ferētē. tibi pniciōsa. i. dānosa. Nā fortuna q̄ nūc ē tibi cā

tātī meroris p sui absētiā. hec debuit eē tibi cā trāglita

tis. i. securitatis p sui p̄ntiā s; n̄ fuit. eniz p qz. fortuna re

ligt te. quā nō relicturā nemo vnq; poterit esse securus.

C Nota circa B qd dicit pniciōsa ludētē dicit sen. Ludit

fortuna cū suis morib; ⁊ qd dedit aufert. ⁊ qd abstulit red-

dit. nec vnq; tuti; ē illā expiri. q̄ cū locū iurie nō habz.

C Nota q securitas maxime hoiez delectat pp qd est

appetēda. Un̄ sen. 6. epla. Nec me res vlla delectabit lz

sit eximia ⁊ salutaris q̄ q̄ mihi vni securus sū. **C** Nota

q pspitas fortune n̄ reddit hoiez securz. qz dicit sen. Du

nera fortune amica puteris isidie sūt. qsq; v̄m tutā vitā

agere volet. q̄ plurimū pōt fortune bñficia deuitet. i. q̄

b; misfrimū fallunt. H̄e putam; honores i p̄cipitia cur-

sus iste deducit. Nota sen. i. de remedys fortuitoꝝ. Exo-

nerauit te fortuna si itelligis ⁊ tutiore loco posuit dānū

putas remediū ē clamas qd opib; expoliat; es tuo vicio

ista tibi iactura tā grauis ē nō tā moleste ferres si tanq;

perditurus habuisses.

C An vō tu p̄ciosas estimas. Dic phia ponit tertiā rōnē

q̄ talis ē. Istud nō ē putādū p̄ciosū ⁊ charz qd nō ē man-

suz ⁊ suo recessu ē afflicturum. s; fortuna ē hō. gnō ē re

putāda p̄ciosā ⁊ chara. ⁊ p̄ p̄ns nō dolēdū de ei; amissio

ne. nec gaudēdū de ei; possessione. Un̄ dicit in lra. vō p s;

an tu estimas felicitatē abiturā. i. recessurā sup. eē p̄cio-

dos succinat. **Q**uid ē igit o bō

qd te i mesticiā luctiq; deiecit.

Nonū credo aliqd inusitatūq;

vidisti. Tu si fortunā putas er

ga te eē mutatā: erras. Nī semp

ei; mores sūt. ista natura. Ser

uauit circa te ppriā poti; i ipsa

sui mutabilitate p̄statiā. Talis

erat cū blādiebat; cū tibi false il

lecebris felicitatē al luderet. de-

phēd; i. cū i numinis ābiguos

aus. Que se se adhuc valeat

alijs tota tibi p̄sus innotuit.

Si pbas: utere morib; ne q̄ra-

ris. Si pfidiā phozrescis: spne

atq; abyce pniciōsa ludētē. Nā

q̄ nūc meroris tibi cā tātī ē: hec

eadē trāquillitatis eē debuissz.

Reliquit eniz te: quā nō relicturā

nemo vnq; poterit eē securus.

pm arif. **F**ortuna vel ē felicitas vel ē p̄xima felicitati.

Un̄ i li. de bo. for. dicit arif. qd nō p̄tigit eē felicē sine re

bus exteriorib; q̄z fortuna ē dñā ⁊ hoc ē itelligēdū de

felicitate pollitica ⁊ nō speculatiua q̄ p̄sistit i actu sapie.

C Nota fortuna discēdēs iducit merorē. qz dicit sen. i li.

de trāglitate animi. Letiores reliqt q̄s fortuna nūq;

respexit q̄s q̄s

defuit. Et bo

eti; postea di-

cet. qd ifelicis

simū gen; in-

fortuny ē fel-

licē fuisse.

C O si nec ex

arbitrio reti-

neri. Dic pōit

q̄rtā rōnem q̄

talis ē. Illud

qd ē iudiciuz

future misie

nec ē charum

nec p̄ciosuz

nec p̄ p̄ns de

ipō dolenduz

fortuna est hō

sic tāgit i lra.

Un̄ dicit qd for-

tuna si nec po

test retineri. i.

hōi. ex arbit-

rio. i. s; volū-

tatē. ⁊ ipa fu-

giēs. i. recedēs

facit calamito

fos. i. miseros. qd aliud ē. suple fortuna fugax q̄ qd dam

iudiciū. i. signū future calamitatis. i. miserie. enim p qz

neq; sufficit itneri. i. ispicere. illud qd sitū. i. positū. ante

oclos. i. qd ē p̄ns. v̄ez p s; prudētia. i. hō prudēs. metit.

.i. mēsurat. exit; .i. finis rez. qz p z. eadez mutabilitas. i.

istabilitas. i. alterutro. i. i aduersitate ⁊ p̄spitate. nec fa-

cit minas. i. isfidias. fortune eē formidādas. i. timendas.

nec facit blādittas eē exoptādas. i. desiderandas.

C Nō calamitas ē miseria cū aliqs nihil hz nec i re nec

i spe. ⁊ ē dicta a calamo qd ē vacu; ⁊ ianis. **C** Nota qd nō

sufficit itneri solū p̄ntia sed et futura. qz lz qnq; p̄ma sal

ua fiant iudicia vltima tñ alteri; saporis ingnamēta p

manebūt. hec i fine de disciplina scolariū. Et tullius. z.

retho. dicit. Errāt qd i p̄spis oēs ipet; fortūe putāt effugif

se sapiēter cogitāt qd in t̄pib; p̄spis cās aduersas reformi

dāt. ⁊ Seneca in de q̄tuor v̄tutib; cardinalib; dicit. Si

prudēs es anim; tu; trib; t̄pib; dispensēt. p̄ntia ordina-

futura p̄uide. ⁊ p̄terita recordare. Nā qd nihil de p̄terito

cogitat. pdit vitā. Qui nihil de futuro p̄meditat; p̄ oia i-

caur; icedit. pone āte aiuz tuū mala futura ⁊ bōayt ista

possis sustinere ⁊ illa moderari. ⁊ Hāfred; i poetria. Exē

pla syrenes habe docearis i illis. Sub meliori statu sēp

peiora caueto. Nulla fides rez seq; post mella venenū

Et claudit nox atra diem nebule q̄s serenum.

C Postremo equo aīo. Dic ponit quitā rōnē q̄ talis ē.

Quicūq; alreri; iugo se submittit. oportet qd mores ei;

patienter sustineat. sed hō affectione tēporaliū submit-

tit se iugo fortune ergo oportet qd mores fortune patiē-

Fortuna de
ceca

calua

Fortuna

capitata

ratio

virtus appetenda

ratio

ratio

de cal
mitas

ratio

Libet

Prosa secunda secundi libri.

Ullé aut pauca. Dic incipit p̄sa sc̄da h̄i sc̄bi i q̄
p̄bia p̄bat boetio nō eē q̄rēduz de fortuna. qz
nihil sibi abstulit. z it̄oducit fortunā alloq̄ntez
boetiū. Et diuidit qz p̄mo p̄suadet boetio it̄oducōem
fortune. Sc̄do it̄oducit eā ibi. qd tu o hō. p̄mo p̄bia

diē. o beti ego
p̄bia velle te
cū pauca agi
tare. i. discute
re v̄bis ip̄sus
fortune. tu v̄o
aiaduerte an
ius. i. iusticia
postulet hoc.
Nota qz p̄
militudo ōo
nis q̄nq̄ gene
rat fastidiū iō
q̄nq̄ ip̄az op̄a
mutari. U
tulli. 4. li. re
tho. dic. Ser
monez i dicē
do cōmutari
oz vt facile so
cietas varia
te viterur. iō
p̄bia h̄ variat
ōonē p̄ intro
ductōez noue
p̄sone vtendo
p̄sopopeya. q̄
figura a tullio
vocat̄ āfōma
tio. p̄suadet
iḡ p̄bia boe
tio it̄oductōz
fortune. dicēs.
Uellēat̄ zc.

Prosa sc̄da sc̄bi libri.

Ullé at pauca tec̄i for
tune ip̄si verbis agita
re. Tu iḡ an ius postu
let aiaduerte. Quid tu o hō reā
me quotidianis agis querelis?

Quā tibi fecim̄ iuriā? Que tibi
tua d̄traxim̄ b̄da? Quous in
dice de op̄i dignitatē qz meuz
possessione p̄tēde. Et si cuiusq̄
mox tibi p̄p̄si qd hoz eē mon
straueris: ego ea tua fuisse q̄ re
petis sponte p̄cedā. Cū te m̄is
v̄tero natura p̄duxit: nudū reb̄
oib̄ iopēqz suscepti: te meis opi
bus foui. z qd te nūc ip̄atientē
nūc facit. fauore p̄na indulgenti
educavi. Et oium q̄ mei sūt iur
is affluētia z splēdore et̄re dē
di. nūc mibi retrahere manū li
bet. habes gr̄a velut vsus alle
nis: non habes ius q̄ rele: an h̄
p̄sus tua p̄didit. Quid er
go igemiscis nulla tibi a nobis
illata ē violentia. Opes: bono

Quid tu o hō. Dic p̄bia it̄oducit fortunā alloq̄ntez
boetiū q̄ ost̄dit q̄rimoniā ip̄i eē iustā. qz nihil sibi abstu
lit. p̄mo q̄ fortuna ost̄dit qz nihil boetio iniuste abstulit.
sc̄do q̄ndā rāssionē boety excludit ibi. An tu mores. p̄
mo fac̄ qd d̄c̄i ē. sc̄do r̄idet tacite q̄nī ibi. An ego. p̄
mo dicit fortuna ad boetiū. O tu homo quid agis. i. ve
ras v̄l facis me reā q̄ridianis. i. assiduis q̄relis. q. d. face
re nō deberes. quā tibi fecim̄ iniuriā. q. d. nullā. que tua
bona tibi d̄traxim̄. q. d. nullā. p̄tēde mecū i iudicio de
possessione op̄i z dignitatē corā q̄cūqz iudice. z si mon
straueris aliqd eē p̄p̄iū hoz bonoz cuiusq̄ mortaliuz.
ego sponte p̄cedā tibi ea q̄ repeti fuisse tua. qz at̄ n̄ sint tua
nec alicui hōis p̄p̄a p̄ho tibi. qz cū nā p̄duxit te d̄v̄tero
m̄is ego suscepi te nudū et inopē. i. carētē oibus reb̄us.
z foui te meis opib̄ z ego p̄na. i. p̄mpta educavi. i. nutri
ui te. indulgētī. i. clemētī. fauore. i. gr̄a mea. qd te nūc fa
cit ip̄atientē n̄. i. d̄ nos. qz si boeti a p̄ncipio nō fuissz nu
trit̄ p̄speritate fortune nō fuissz ip̄atiēs de amissioe ei.
Et subdit. Ego circūdedi te affluētia z splēdore oium bo
noz q̄ sūt mei iuris. i. p̄tatis. nūc autē libet. i. placet mibi
retrahere manuz. tu habes gr̄am. i. mibi referre gr̄as
tanq̄ vsus alienis. nō habes ius q̄ rele tanq̄ tua p̄didit.
Quid iḡ igemiscis q̄mulando. nulla tibi a nobis illa
ta ē violentia opes honores zc. talia sūt mei iuris. i. p̄tāt
z famule mee. s. honores z p̄tates. cognoscūt me d̄nam.

meū veniūt. me abeūte discedūt. i. recedunt. audacter
affirmē si tua foret q̄ q̄reris amissa nullo mō ea p̄didit
ses. Nota qz tota rō fortune i h̄ p̄sistit. nulli manet rō/
nabilis q̄rimonia d̄ eo qz nihil alioz auferret. s. p̄p̄a p̄ suo
libito disposuit. s. fortuna nihil abstulit qd erat boety
s. p̄p̄a disposuit p̄ suo libito. ḡ zc. Nota de h̄ qz dicit

res: ceteraqz talis mei sūt iuris.
Dñaz famule cognoscunt. me
cuqz veniūt. me abeūte discedūt.
Audacter affirmē si tua forent
q̄ amissa q̄reris nullo mō p̄di
disses. An ego sola meuz ius
exercere probibeoz. Licet celo
p̄ferre lucidos dies: eos dēqz te
nebrofis noctibus p̄dere. Licet
anno terre vultū nunc floribus
redimere: nunc nimbis frigori
busqz p̄sūdere. Ius ē marī nūc
strato equore blandiri: nūc p̄cel
lis ac fluctib̄ ihorrescere. Nos
ad cōstātā n̄ris morib̄ alienā i
expleta hoium cupiditas alliga
bit. Hec n̄ra vis ē. Hūc p̄tinuuz
ludū ludim̄. Rorā volubili or
be versam̄. infima sūmis: sūma
infimis mutare gaudem̄. Ascē
de si placet. s. ea lege ne vti cuqz
ludicri mei rō poscet descēdere
iniuriā putes. An tu mores
ignorabas meos? Nesciebas
Cresum regem lidoruz Lyro

riora nō sunt p̄p̄ia hois. qz dicit sen. Nihil p̄p̄iū ducas
qd mutare possit fortuna. reposcit quod dedit donum.
qd dare potuit auferre potuit z qd fortuna n̄ d̄dit n̄ eripit
An ego sola meū ius exercere. Dic r̄idet tacite q̄nī
Diceret aliqz fortune. s. bona exteriora sūt tua. tñ post
qz ea homini p̄tulisti nō deberes amplius auferre. Hūc
q̄nī respondet fortuna dicens qz hoc esset d̄ ius z cōtra
naturā suam. quaz nullus d̄z sibi auferre imo debet vti
sicut z cetera res vtunt̄ sua natura. Uñ dicit. Nūgd ego
sola p̄hibeo exercere ius meum. cum oia alia exerceāt
naturā suam. quod declarat. qz s. i. licitum est. celo p̄fer
re lucidos dies eos dēqz condere. i. abscondere tenebro
fis noctibus. z s. anno redimere. i. ornare. vultū. i. super
ficiem terre. nūc. i. aliqñ floribus sicut i vere. nunc frugi
bus sicut in estate. nunc confundere eam nimbis. i. plu
uijs. z frigorib̄ sicut in autūno z hyeme. Ius. i. natura ē
marī. nunc. i. aliqñ. s. tpe sereno blandiri. i. blandum eē.
equore strato. i. pacificato. s. tpe tēpestatis inhorrescere
. i. horriduz apparere. procellis ac fluctib̄. i. iundatō. b̄
nūgd iexpleta. i. insatiabilis cupiditas hoium. alligabit
nos ad cōstātā alienā n̄ris morib̄. q. d. nō eniz hec ē n̄ra
vis. i. nāl̄is p̄tās. hūc ludū p̄tinuū. i. omni tpe v̄l p̄tinue
ludimus. rorā versam̄ volubili orbe. i. veloci circulatōe
z nos gaudem̄ mutare infima. i. aduersa. sūmis. i. p̄spis
z sūma infimis. i. p̄spira aduersis. Tu boeti ascende ro

q̄ tibi tua. Se
neca dicit d̄ re
medys. Nō ē
tuū quod for
tuna fecit eē
tuū. Alienū ē
omne quicqd
optādo euēit.
z nihil ip̄i p̄
p̄riū putari s
qd eripi p̄t.
Nō qz hō
p̄ducit nud̄
ex v̄tero ma
tris. p̄ h̄ inuit
magna ei m̄
seria. Si ei hō
nudus nascit̄
z nullo idige
ret min̄ esset
miser. s. qz nu
das nascit̄ ni
hil possidēs z
p̄lib̄ indigēs
iō magis mis̄
ē. Uñ pauper
henric̄. p̄ri
mi. i. mundo
tecū tua q̄nta
tulisti. Nud̄
eras primo et
postea nudus
eris. Nota
qz bona exte
riora nō sunt p̄p̄ia hois. qz dicit sen. Nihil p̄p̄iū ducas
qd mutare possit fortuna. reposcit quod dedit donum.
qd dare potuit auferre potuit z qd fortuna n̄ d̄dit n̄ eripit

Secundus

tam nram: si placet: s; ea lege. i. ditiōe. vti ne putes tibi fieri iniuriā si ptingit te descendere. cū rō mei ludicri. i. lu di iocosi B poscet. **C** Nota q; q̄libz res i sua nāli opatōe delectat. frustra ḡ laborat q; naturaz rei auferre conat. cū nā nō assuescat i ditiū. Un̄ paup̄ henri. Nōne sua licz quis sic vti arte. Qd̄ sibi fors dderit vti ois bō. Miles eqs. piscator

ags. clericus hymnis. Nau ta fretis. pugi les marte. poe te metr. Ru stic' arua pa rat. numerat mercator aua r'. virgo legit flores stultus amator amat Semiat i spi nis nature iu ra retractans **C** Nō q; diē cupiditatē ho minū cē in ex pletā. q; dicit arif. z. vol. In finita ē p̄cu pia hoīuz: ad

repletōem mlti viuūt. Et sen. i. 6. epistola. Nālia desi deria finita sūt ex falsa aut opinione nascētia vbi d̄sināt n̄ hūt. z. 4. z. epla. Dia aliq; p̄tēnere pōt oia at̄ b̄re n̄ pōt **C** An tu mores ignorabas meos. Sic fortuna excludit. quādam r̄n̄sionē boety. Possz. n. dicere boeti'. o for tuna ego q̄st' suz de tua mutabilitate q; iḡraui mores tuos. hāc r̄n̄sionē excludit fortuna p̄plā nō boetio ex q; bus poterat p̄p̄edere mores z̄ instabilitatē suā. z̄ dicit nū qd tu ignorabas mores meos. q. d. nōne sciebas quō cre sus rex lidoz q; pus erat formidabilis cyro regi p̄faz. s; postea capt' fuit a cyro z̄ tradit' ignib' ad cremādūz. s; imbre misso celit' fuit defensus z̄ euasit. Nūqd̄ et̄ prete rit te quō paulus p̄sul roman' fudit pias lachrymas sup calamitatibus. i. miseris p̄si regis quē captiuauerat. qd̄ enī aliud deflet clamor tragediaz. i. poematū rep̄hēdē tiū vicia hoīuz. nisi me fortunā subuertētē felicia regna idiscreto ictu. i. icerto euētū. nōne ex̄nis adolescentulus didicisti iacere i limie. i. i domo iouis duo dolia vini vnū bonū aliud malū. de qb' oportuit vnūquēq; itrantē gu stare. qd̄ q̄reris si vberi' d̄ bonoz pte sūpsisti. qd̄ q̄re ris si a te nō tota discessi. qd̄ q̄reris si hec ipsa mei mu tabilitas ē tibi iustacā sp̄adi meliora. i. p̄spa. tñ ne p nō cōtabescas. i. deficias. aio. z tu locat' itra p̄mune regnuz oibus. s. i mūdū desideras viuere p̄prio iure. q; hoc eē n̄ pōt vt eximaris a cōi lege hoīuz. **C** Nō q; cū cresus rex lidoz eēt pugnatur' d̄ regē p̄faz ipse cōsulut appollinez de successu pugne q; r̄ndit sibi h̄s versiculo. Cresus p̄det aliz trāsgressus p̄lima regna. Aliz ē fluiū' qd̄ā. quē versu culū cresus sic intellexit. q; Cresus trāsgressus ali p̄det. i. destruet p̄lima regna ipsi' Lyri. s; appollo sic intellexit. Cresus trāsgressus alim p̄det. i. amittet plurima regna sua. z hoc p̄tigit. nā ipse cū trāsgressus eēt alim vic' est a cyro z̄ i ignē posuit. s; tāta inūdatio pluuiē facta fuit. q; extinct' fuit ignis z̄ euasit. de quo cū multū gloriaret. di xit filia sua nomine fama. Qp̄ expecta vltimū diē ante quē nō ē gloriādū. Quadaz vō nocte vidit Cresus i sōno q; eēt sup altā arborē vbi iuppiter eū rigabat. z p̄hebus

eū siccabat. qd̄ sōnū cū retulisset filie sue. r̄ndit filia. Tu eris capt' a cyro z̄ i cruce suspēsus. vbi iuppiter. i. pluuiā te rigabit. z p̄hebus. i. sol te siccabit. qd̄ ad vltimū p̄tigit. ex q; pōt p̄p̄edi mutabilitas fortune. **C** Notādū q; pau lus p̄sul roman' missus fuit pugnare d̄ regez p̄faz q; erat sup̄bissim' hoīuz. cū aut̄ ipm̄ deuicisset p̄siderās p̄spita

si a te non tota discessi. Quid si hec ipsa mei mutabilitas iusta tibi causa est sperandi meliora: tamē ne anio p̄tabescas. z̄ intra p̄mune oibus regnum locatus proprio iure viuere desideras.

Metz scdm libri secundi.

S quantas rapidis fla tib' incitus

Mont' versat arenas:

Aut quot stellifer' edita noctib'

Celo sydera fulgent:

Tantas fundat opes: nec retra hit manum

Pleno copia cornu:

cunē tragende poete: q; antiq̄ gesta et facinorosa scelera toz regū luctuoso carmine p̄plo spectāte. i. respiciēte cō cinebāt sicut diē Jsid. li. ethimo. **C** Nota homer' volēs oñdere mutabilitatē fortune describit i domo iouis ia cere duo dolia vini. vnū bonū: aliud malū. z oēs itrātes domū d̄ vtroq; oportebat gustare. s; q̄sdā plus de bono q̄sdā vō plus de malo. Et hec descriptio publice depige bat athenis i tēplo iouis. vbi boeti' studuit ex̄nis adole scēs sicut ip̄e testat i de scholariū disciplina. Per domū aut̄ iouis homer' significabat mūdū p̄ duo dolia p̄spita tē z̄ aduersitatē. z oēs q; viuūt i mūdō de vtroq; gustāt. qd̄am plus de p̄speritate: qd̄am plus de aduersitate.

C Nota dicit fortunā subuertētē felicia regna. diē gam fred' i poetria. Hoc vnū p̄scire potes: q; nulla ptās. Esse morosa pōt: q; res fortuna fecūdas. Impat eē breues. si vis exēpla: p̄ores. Respice fortunas. enarrat illa p̄ozuz Glorida p̄spitas. mios subuertit athenas. Jlion atrides. magne carthaginis arces Scipio. s; multi romani sunt alia fati. Trāp̄sā breui breuis ē distātia leti. Dis z̄ mesti nox ē vicina diei. Nec aliena docēt z̄ te tua scā docebūt.

Metrum secundum secundum libri.

S quantas rapidis flatib' icit'. Jstud ē scdm me truz h' scōi. qd̄ d̄r asclepiadiū ab iuētoze. coriā bicū a pede p̄domināte. q; sit pes coriāb' p̄' h̄i tū ē. Et p̄stat illud metz ex p̄mo spōdeo z̄ duob' coriā bis z̄ pyrricheo vel iābo. q̄le metz ē isti' hymni. Sctōz meritis. Scdm metz d̄r ferregratiū ab iuētoze. cōstās ex p̄mo spōdeo. scōdo dactilo. tertio spōdeo vel trocheo. In h̄ ḡmetro fortuna q̄riē de iexpleta cupiditate ho minū: dicēs. Si copia. i. fortuna: quā gētiles deam copie appellabāt. pleno cornu fūdat hoīb' tantas opes q̄ntas arenas v̄fat. i. voluit. pōt'. i. mare. icit'. i. cōmot'. rapidis flatib'. i. ipetuosis vētis. z si fūdat tātas opes q̄t sydera fulgēt i celo edita. i. orta. stelliferis noctib'. z ipa copia n̄ retrahit manū auferēdo opes. haud p̄ n̄ iō humanū ge n' cessat flere. i. flēdo p̄ponere miserā q̄relas. z q̄uis d̄s p̄dig'. i. diues mlti auri. i. ad modū p̄digimlū aux̄ difi

fundēs. ipse de libēs excipiat votaboiuz. 7 ornet auidos .i. cupidos claris honorib⁹. tñ iā parta. i. acq̄sita 7 possessa nil videtur eis. s; seua rapacitas vorās q̄sita. i. acq̄sita p̄dit. i. manifestat. alios hiat⁹. i. receptacula cupiditat. 7 tūc q̄rit fortuna: q̄ iā frena retētēt. i. detinebūt. certo si ne cupidinē. i. auariciā boiūm. p̄cipitē. i. p̄cipitātē boiez cū sitis. i. desīderiū habēdi fluens largis munerib⁹ ardescit i boie. 7 iō ille q̄ trepid⁹ d⁹ terroze aduersitat. 7 gemēs credit se se egētē. ille nunq̄ diues agit. i. vitā ducit. ¶ Nō circa B q̄ dicit: ple

no copia cor- nu. q̄ cuz her- cules quodaz tpe luctaref cuz achileo. 7 achile⁹ muta- ret se i tauruz hercules app- hēdēs ipm p cornu efregit

Humanū miserā band iō gen⁹
Cessat flere querelas.
Quāuis vota libēs excipiat d⁹
Aulti prodigus auri.
Et clar⁹ auidos ornet honorib⁹
Nil iam parta videntur.
S; q̄sita vorās seua rapacitas
Alios pandit hiatus.
Que iā p̄cipitē frena cupidinē
Certo sine retentent.
Larg⁹ cū pot⁹ munerib⁹ fluēs
Sitis ardescit habendi.
Nunq̄ diues agit qui trepidus
gemens.
Sese credit egentem.

Prosa t̄tia sc̄di libri
His igit si p se tecū hōbis

illud 7 repletū pomis 7 florib⁹ odoriferis sacrificauit il- lud fortune. q̄d cornu dī fortuna gbusdā p̄pinare plenū gbusdā vacuū. gbusdā semiplenū s; diuersū statū. p̄spe- ritatis 7 aduersitatis hoīuz. ¶ Nota q̄ fortuna iuehit s; auariciā boiūm. q̄d tullī⁹ in libro tusculanz q̄onuz di- cit. Auaricia studiū pecunie hz quā nemo sapiēs cōcupi- uit. ea enī q̄si malis venenis ibuta corp⁹ aiūmq; virilē offēdit. ipsa. n. isatiabilis manens neq; copia neq; inopia minuit. 7 i eodē hoc dicit. Quid ē q̄ mlti cupiditate pe- cunie ferunt. q̄z ita pturbāt animi vt nō mltuz absint ab isania. Et dicit sen. 66. eplā. Auaritia nullū hz magis malū nisi q̄ igrata ē. 7 6z. eplā. auaros cōparat canibus dicēs. Vidisti aliquē canez missū a dño panis frustra aut carnis apto ore captātē. q̄cqd arripit ptin⁹ itegrū deuo- rat 7 semp ad spes futuri ibiat. Idē euenit nobis q̄cquid nobis fortūa expectātib⁹ porrigit. illō sine oī volūtate di- mittim⁹ 7 statī ad rapinā alteri⁹ erigimur. ¶ Nō q̄ cre- dit se egētē. non ē diues s; paup. qz dicit seneca p̄ma eplā. Nō q̄ paz hz. s; q̄ plus cupit paup ē. Qui. n. refert q̄tuz illi in archa: q̄tū i horreis iacet si alieno hiatu imminet ¶ Nota q̄ diuitie nō tollūt auaritiā s; augmentāt. Uñ seneca. i6. eplā dicit. Lōgerat in te q̄cqd locupletes pos- siderūt vltra puatū pecunie modū. Fortuna te puebat auro tegat. purpura vestiat. terrā marmorib⁹ abscondat accedāt statue 7 picture 7 q̄cqd vlla ars elaborauit. ma- iora cupe ab his nō d̄sistes. vñ iuuenal. Interea pleno dū turget saccul⁹ ere. Crescit amor nūmi q̄tū pecūia crescit

Prosa tertia secundi libri.

His igitur si p se tecū fortuna. Dic incipit prosa tertia huius secundi libri. In q̄ p̄bia pbat boetiū nō debere p̄queri de fortuna. qz multa bona sibi stulit. Et p̄mo ingrit p̄bia qd sentiat de dictis fortu- ne. sc̄do bona fortune sibi collata enumerat. ibi verūtñ. P̄mo oñdit p̄bia q̄ boeti⁹ nihil habeat loq̄ s; fortunā sc̄do boetius r̄idet. tertio p̄bia ei⁹ r̄is̄sonem approbat

si patebit. dicit p̄. Si fortuna loq̄ret̄ his tecum verbis p se. p̄fecto p̄ certe. tu nō h̄res qd s; h̄sceres. i. nō haberes vñ apires os ad r̄ndēduz fortune aut si qd ē q̄ tuaz que / relā iure tuearis. oportet. i. necesse est. vt proferas. dabi- mus tibi locū dicendi. T̄ ego boetius in quaz. idest di- xi vel r̄ndi. Speciosa qdem sunt ista que fortuna dixit.

fortuna loqueretur: qd profe- cto contra h̄sceres n̄ haberes. Aut si qd ē quo q̄relā tuaz iure tuearis: p̄feras opz. dabim⁹ ti- bi dicēdi locū. B. Tū ego spe- ciosa qdē ista sūt iquā oblitaq; rethorice ac musice melle dul- cedis: tū tñ cū audiūt oblectāt S; miseris maloz altior ē sen- sus. Itaq; cum hec auribus i- sonare desierint: insit⁹ aiuz me- roz p̄grauat. P̄. Et illa. ita est inquit. Hec enim nondū morbi tui remedia: s; adhuc p̄tumad aduersuz curatōem doloris fo- mēta q̄dam sunt. Nam q̄ i p̄fū dū sese penetrēt: cū tēpestium

7 sūt oblita. i. delimita. mel- le. i. delecta- tione rethori- ce dulcedinis. .i. q̄tum ad p̄ sam. ac pro et musice dulce- dinis. .i. q̄tuz ad metz 7 tñ tū. i. tūc oble- ctāt. i. d̄lectāt aiūm meū cū audiuntur. s; sensus. i. prece- ptio maloz ē. altior. i. p̄fun- dior miser! q̄ isti possint at- tingere. quasi dicat. q̄tuis v̄- ba fortune su- perfiaciā me d̄lectēt. tñ ad

pfunditatē mei doloris nō attingunt. Itaq; .i. q̄ cuz hec verba fortune desierint. i. cessauerint. insonare auribus meis meroz insitus. i. imissus p̄grauat aiūm meū. Tunc p̄bia approbat r̄is̄sonēz boety dicens. Ita est. hec enim verba fortune nōdum sunt remedia tui morbi. sed sunt quedam fomenta. i. lenimenta. aduersum curatiōem. i. s; sanationē p̄tumacis doloris. nam remedia q̄ penetrēt. .i. imittēt sese in pfundum p̄turbationum expellendo causam radicalem tui morbi. ista admouebo. i. apponaz cum fuerit tempestium. ¶ Nota q̄ boetius nihil h̄uit loqui contra verba fortune. quia verum dixit 7 contra veritatem non est loquendum. Nam vero omnia p̄son- uant: 7 veritas sibi ipsi attestat s̄m aristo. ¶ Nota h̄isco est verbum inchoatiuum. 7 profertur per syncopam. quia regulariter deberet dici h̄yasco. vnde h̄iscere. i. h̄ia- tum inchoare. cum aliquis aperit os.

¶ Nota q̄ oblitus altera p̄ducta est participiū v̄bi obli- uiscor. Sed oblitus altera correpta descēdit a v̄bo obli- uio. 7 oblitus. i. maculatus. vñ versus. Immemor obli- tus notat. oblitus est maculatus. ¶ Nota circa hoc q̄ dicit insitus meroz animuz aggrauat. q̄ qz non doleret de infortunio nulli p̄tigit nisi aio mltū eleuato supra for- tunam. Quia dicit seneca. 65. eplā. Plus equo te dolere nolo. sed vt non doleas. vix exigere audeo. nulli autem ista firmitas animi p̄tigit nisi multum supra fortunam eleuato. et subdit. illud agamus vt iocunda nobis fiat amissorum recordatio. nemo libenter ad id reddit qd n̄ si e tormento cogitaturus est. ¶ Nota q̄ p̄ rethoricas 7 musicam dulcedinem fortune boetius adhuc nō fuit restitutus virtuti 7 sapie. qd attestat eius meroz aggra- uans animum. Nam v̄tus 7 sapia dolorem et merozem opprimit. vnde seneca. 65. epistola. Quemadmodum minuta summa claritas solis obscurat. sic dolores me- sticias iniurias. sapientia 7 virtus sua magnitudine eli- dit. atq; opprimit.

Secundus

Uerūtamen ne te existimari miser velis. Dic phia enumerat bona fortune boetio collata rōe quoz nō debuit se estimare miser. Et pmo enumerat bona pterita q̄ ipm felicē fecerūt. postea enumerat i q̄rta p̄sa bona q̄ ipz ip̄iti felicē oñdūt. p̄mo igit̄ phia describit felicitatē suā p̄teritā. sc̄do excludit quādā obiectiōē ibi Quis

iccirco. p̄mo enumerat q̄dā bōa coia. sc̄do magis sp̄alia. sc̄da ibi p̄terea libet. p̄mo dicit. O boetio. i. nō velis te existimari miser. nūqd oblit̄ es numerum. q̄ pro moduz felicitatis tue. taceo. i. p̄trāseo. q̄ te desolatū. i. p̄natū. parēte. i. p̄re r̄ m̄re cura sūmorū viroz. i. p̄sulū romanorū te suscepit. et tu delectus. i. de aly electus i affinitatē p̄ncipū ciuitatis cepisti p̄us eē

fuerit admouebo. **U**erūtamen ne te miser existimari velis: an numerum modūq̄ tue felicitatis oblit̄ es. Taceo q̄ desolatū parēte sūmorū te viroz cura suscepit delectusq̄ i affinitatē p̄ncipuz ciuitatis: q̄d p̄ciosissimū p̄pinq̄tatis gen̄e. p̄m̄ char̄ q̄ proximus eē cepisti. Quis nō te felicissimū cū tāto splendore socerorū cū p̄iugū pudore cū masculīne quoq̄ plis opportunitateq̄ p̄dicabit. **P**reterea: libet. n. p̄terire coia. assūptas i adolescentia negatas senibus dignitates. ad singularē felicitatē tue cumuluū venire delectat. **S**igs rez mortaliū fruct̄ vllū b̄titudinis pondus h̄z: poterit ne illī memoria lucis q̄ntalibet igruētū malo-

charus q̄ p̄xim̄. q̄d est p̄ciosissimū gen̄e p̄pinq̄tatis. q̄s nō p̄dicabit felicissimū cū tanto splendore tuoz socerorū. cū tāto pudore p̄iugis. i. vxoris. r̄ cū opportunitate. i. oportuna felicitate masculīne plis. q̄. d. nullus ē q̄ nō iudicauerit te felicē i his. **N**ō q̄ triplex est gen̄e p̄pinq̄tatis. p̄mū q̄d d̄bit̄ ex genealogia: r̄ i tali p̄pinq̄tate aliq̄s s̄l̄ efficit̄ p̄xim̄ r̄ char̄. nā frater fratri ē char̄ r̄ p̄pinq̄. Alia est p̄pinq̄tate q̄ d̄bit̄ ex m̄rimonio: r̄ vocat̄ affinitas: r̄ i tali p̄pinq̄tate aliq̄s p̄us efficit̄ p̄pinq̄ q̄ char̄. Tertia p̄pinq̄tate d̄bit̄ ex bonis morib̄ r̄ v̄tutib̄. r̄ h̄ ē p̄ciosissimū gen̄e p̄pinq̄tatis r̄ i tali aliq̄s p̄us efficit̄ char̄ q̄ p̄pinq̄. r̄ sic boetio p̄us sc̄us fuit romanis p̄ncipib̄ char̄ rōne virtutis: q̄ p̄pinq̄ m̄rimoniū d̄bēdo cū eis. **N**ō q̄ phia dicit boetiū fuisse felicē splendore socerorū i plurali. cū tñ nō habuerit nisi vnū socer. Nā socer d̄r cuī filiā aliq̄s ducit. r̄ nō legit̄ q̄ boetio habuit duas vxores. Ad hoc pōt dici. q̄ h̄ accipit̄ socer large. nō tñ p̄ p̄re vxoris. s̄z etiā p̄ fratre q̄ large etiā pōt dici socer. q̄ dicit̄ pl̄r̄ socerorū. **N**ō q̄ ex trib̄ phia dicit boetiū felicē fuisse. ex honestate socerorū. ex pudore p̄iugis. ex oportunitate masculīne plis. i. suoz filioz.

Preterea libet. n. p̄terire coia. Dic phia enumerat q̄dā bona sp̄alia: ex q̄b̄ boetio nō d̄z se estimare miser. Et dicit. Ego p̄tereo. i. p̄trāfire volo: q̄z mihi libet p̄terire coia supple bona: r̄ delectat me venire ad singulare. i. specialē cumuluū tue felicitatis. s̄. ad sumptas dignitates i adolescentia negatas senib̄. Et subdit.

Sigs fruct̄ rez mortaliū h̄z vllū p̄dus b̄titudinis. i. s̄l̄ p̄pter aliq̄d tēporale bonū hō debet dici felix: poterit ne memoria illī lucis. i. tue felicitatis: quā iā dicā de eri quāt alibet mole. i. quocūq̄ pondere ingruētū ma-

loz. q̄. d. nō pōt deleri. r̄ q̄ est illa felicitas cū tu vidisti liberos tuos. i. filios tuos. pariter p̄sules. i. p̄sules electos. p̄uebi. i. duci de domo tua. sub frequentia patrū. i. diligētia. patrū. s̄. femoz. r̄ sub alacritate. i. sub gaudio plebis. r̄ cum tu eisdē filijs tuis isidētib̄ curules. i. sedes iudiciarias. orator. i. p̄dicator regie laudis meruisti gloriā ingenij r̄ facundie. cum tu

rum mole deleri. **C**ū duos pariter p̄sules liberos tuos domo p̄uebi sub frequentia patrū: sub plebis alacritate vidisti: cū eisdem in curia currules insidentibus tu regie laudis orator ingenij gloriāz facundie meruisti. cum in circo duoz mediū consulum circumfusa multitudinis expectatōez triūpbali largitiōe satiasti. dedisti vt opinor vba fortune duz te illa demulceret: dū te vt suas delicias fouet **A**dunus q̄d nullivnq̄ p̄iuato p̄moderauerat abstulisti. **V**is ne q̄ cū fortuna calculū ponere. **N**ūc te primū liuētū oculo p̄strinxit. **S**i numerum modūq̄ letozum tristium ve p̄sideres ad hoc te felicē negare non possis.

cūdie. cum tu mediū i circo. i. in circūdatiōe. duoz cōsulū. s̄. filiozū tuoz satiasti expectationē circūfusa multitudinis. triūpbali largitiōe. i. victoriali triūphatōe. vt ego opinor tu dedisti vba. i. acceptōes fortune. dū te illa demulceret: dū te fouet vt suas d̄licias. tu abstulisti mun̄ q̄d nūq̄ cōmodauerat vlli. i. alicui. p̄iuato. i. extraneo. vis ne q̄ cū fortuna ponere calculū. i. cōputa-

tionē. nūc ipsa fortuna p̄mū p̄strinxit te oculo liuētū. i. iudicando si consideres numerum r̄ modum letoz. ve pro vel tristium: idest p̄speritatis r̄ aduersitatis adhuc non possis te negare felicem. **N**ota phia per hoc q̄ dicit p̄tereo r̄ prius dixit taceo. vt̄ quodā colore rhetorico q̄ d̄r occupatio. r̄ diffinitur sic a tullio. Occupatio est cum dicimus nos p̄terire aut nescire: aut nolle dicere illud q̄d tamē maxime dicimus. **N**ota q̄ mos erat romanorū ante. 30. annos nulli conferre aliquā dignitatem: nisi propter singularē dignitatē vel probitatē. vel p̄pter publice rei euidentem vtilitatem. boetius aut in adolescentia ante. 30. annos electus fuit in consulem. et hoc phia vocat felicitatē cōmunē. nō q̄ cōmuniter oibus hoc cōcederet. sed q̄ nō solū boetio s̄z aly paucis hoc accidit. **R**efert eniz tullius i li. de amicitia. q̄ Scipio ante. 30. annos bis factus est cōsul. Similiter germanicus iuuenis p̄sul factus est ante. 30. annos. sed singularē felicitatē boetio tāgit dicēs. **L**uz duos pariter cōsules. **N**ota q̄ s̄z Isido. in li. ethymo. currules erant sedes in quibus magistratus sedētes iura reddebāt. Et dicūtur currules a curru: q̄z tali sede vtebātur in curru iudices quo vehebātur vt expeditius p̄plo iudicia redderēt. **N**ota q̄ p̄suetudo erat apud romanos i electōe p̄sulum: habere sermonē ad populū de laudibus regū r̄ electoz in magistratū: r̄ sic bene predicabāt: ide gloriā cōsequēbatur. huiusmodi sermonē fecit boetius i electōe suoz filioz in consules: r̄ ex inde sua gloriā fuit geminata. Et q̄z consimilis sermo p̄sueuit fieri in triumphis in laudem eoz q̄ obtinuerāt victoriam: ideo huiusmodi sermonem vocat triumphalem largitionem. **N**ota q̄ bonum aliq̄d promittit r̄ non adimplet: ille dat verba r̄ non rem. r̄ sic

decipit. g̃ dicit phia. dedisti fortune ṽba. i. deceptōes p̃mittēdo ei aliqd boni q̃ ipsa te ita fouet. ¶ Nō q̃ calculus i vna significatōe ē paru⁹ lapillus q̃ calcādo nō ledit. z qz talib⁹ lapillis vtebatur antiq̃ i cōputādo. iō calcula re vel calculū ponere ponit p̃ cōputare vel p̃ rōez face re. g̃ dicit phia. vis ne cū fortuna calculū ponere. q. d. nō debes si cōpu

tabis cum ea. ip̃a iueniet te multo felicio re q̃ misere.

¶ Qz si iccirco te fortunatū esse. Dic phia excludit quā dā obiectōez. posset aliq̃ dicere: hec p̃dicta bona n̄ faciūt me felicē qz sūt p̃trāsita. hanc obiectōne excludit phia: dicēs

Qz p̃ s̄. si non estimas te fortunatū. i. felicem: quā abierūt q̃ tūc videbant le

¶ Qz si iccirco te fortunatū eē nō estimas: quā q̃ tūc leta videbatur abierūt. Nō est qd̄ te misere putes: quā q̃ nūc mesta creditur p̃tereūt. An tu i hāc vite scena nūc primū subitus hospesqz venisti: vllā ne humanis rebus iesse p̃statiā refert: cū sepe ip̃z hominē velox hora dissoluat. Nā z si rara ē fortunā manēdi fides: vltim⁹ tū vite dies mors qd̄az fore ane ē etiā manendū. Quid g̃ referre putas: Tu ne illā moriēdo d̄pas: ante illa fugiēdo d̄pat

¶ Metrum tertium secundi libri.

Quam polo p̃hebus roseis quadrigis

ta. etiā n̄ ē qd̄. i. p̃p qd̄. tu putes. i. estimas te misere. quā q̃ nūc credūt. i. vidēt mesta p̃tereūt. An nūc p̃ nūqd tu venisti p̃mū i hāc scenā. i. vmbra vite. subit⁹. i. ip̃z uisus. qz p̃ z hospes. i. aduena. ut ignores q̃ gerant i hac vita. ne p̃ nūqd reris. i. opinaris vllā p̃statiā iesse humanis reb⁹. cū ip̃m hoiez sepe dissoluat velox hora mortis. nā si fortunatis reb⁹ ē fides p̃manēdi. licet rara. tū vltim⁹ dies vite ē qd̄ā mors fortune. etiā manētis fortune. qd̄ igit̃ putas referre. i. distare. ne. i. an tu deseras illā fortunā moriēdo. an p̃ vel. illa te deserat fugiēdo. q. d. nihil refert q̃tū ad icōstatiā fortune. siue fortuna hoiez deserat siue deserat. manifestū ē qz p̃manere nō pōt. ¶ Nōndū q̃ i reb⁹ humanis nō sit p̃statiā. Cui⁹ rō ē. In isto qd̄ ē genitū nulla ē cōstatiā: qz nihil ē genitū qd̄ nō ē corruptibile z nō p̃manēs: s̄ res humane sūt genite z p̃ducte. g̃ rē. ¶ Nōndū qz nō ē durabilis fortune p̃spitas: qz ipsā cito fugat aduersitas. vñ g̃fre. i. poetria. Ominib⁹ ne crede tuis. si tpe paruo fluxere tibi: mox sūt clausura serene nū Nubula fata diē: iducētqz crepuscula noctē. p̃p qd̄ n̄ ē adhibēda fides reb⁹ fortunatis. ¶ Nō qz phia tāgit vnā rōne qz fortuna nō sit p̃statiā: q̃ talis ē. Nō nō est p̃statiā. g̃ nec fortuna. ancedēs p̃z: qz hoiez sepe dissoluit velox hora mortis. sequētia p̃bat ex h̄. qz fortuna nō h̄z eē nisi circa hoiez: cū sit i agētib⁹ a p̃posito. z. phico. g̃ dicit phia nihil differt q̃ ad icōstatiā fortune. siue fortuna derelinquat hoīem fugiēdo: siue hō derelinquat ipsam moriēdo quocūqz mō fiat semp̃ ipsa ē icōstatiā z nō p̃manēs.

¶ Metrum tertium libri secundi.

Quam polo p̃hebus roseis quadrigis. Istud est metrum tertium hui⁹ scdi. cui⁹ p̃m⁹ vsus d̄ saphic⁹ ab iuētoze. trochaic⁹ a pede p̃dñante. Metrum aut̃ scdi vsus d̄ glyconicū ab iuētoze. coriābicū a pede p̃dñante. In hoc g̃ metro phia declarat trib⁹ exēplis mutabilitatē mūdanoz. Primū exēplū ē de corpib⁹ celestib⁹ tale. Sole lucēte i celo tūc obscurat̃ lumē aliaz stellaz. Ecce

mutatio stellaz quo ad lumē quod tū pus apparebat tpe noctis: s̄ sole nobis lucēte nō apparet. vñ dicit i l̄ra. Lū p̃heb⁹. i. sol. cepit. i. incepit. spargere. i. emittere lucē. roseis q̃drigis. i. roseo curru. stella hebetata. i. obscurata flamis. i. luminib⁹ solis p̃mētib⁹. ipsa pallet. i. pallida fit fm albētes vult⁹. Scdm̄ exēplū ē i terrenascētib⁹ tale.

Lucez spargere cepit:
Pallet albētes hebetata vult⁹
Flāmis stella p̃mentibus.
Cū nem⁹ flatu zephyri tepentis
Aernis irrubuit rosis:
Spires isanū neblōsus auster:
Jam spinis abeat decus.
Sepe trāquillo radiat sereno
Immotis mare fluctibus.
Sepe feruētes aquilo p̃cellas
Verso concitat equoze.
Rara si p̃stat sua forma mūdo:
Sitantas variat vices:
Crede fortunis hoīuz caducis:
Bonis crede fugacibus.
Cōstat eterna positūqz lege est:
At constet genitum nihil.

zephyro flāte terra ornatur florib⁹: s̄ auro flāte flores deficiunt. Ecce mutatio i terrenascētibus. vñ dicit i l̄ra. Luz. i. q̃n. nem⁹ irrubuit vnis. i. vnali bus ros. flatu zephyri tepēt. i. calētis. si auster nebulo sus spiret. i. flare iceperit. in sanus. i. isane. iā dec⁹ rosaz. abeat spinis. i. recedat d̄ spinis. Tertium exēplū est de mare tale. Quā

mare nō agitat̃ vētis apparet trāquillū. sed vētis agitatū efficiē tepestuozum. Ecce mutabilitas maris. vñ dicit i littera. Sepe mare rediat. i. splēdet. trāquillo sereno. i. serena trāquillitate: imotis. i. nō motis fluctibus. sepe aquilo cōcitat. i. puocat. feruētes p̃cellas. i. tepestates. verso equoze. i. moto mari. Tūc hortat̃ phia ne credamus bonis fortune dicēs. Si mūdo cōstat. i. p̃manet sua forma rara vt ex dictis patet z si mūdus variat tantas vices. i. alternatōes. tūc crede caducis. i. transitorijs fortunis hominū. i. noli credere. z loquitur ironice. debet enim itelligi p̃trariū. crede. i. noli. credere bonis fugacibus: qualia sūt bona fortune. qd̄ patet ex hoc: qz cōstat idest manifestū est: z est positū. i. stabilitū. eterna lege. i. diuina lege. vt nihil gēitū cōstet: idest imutabiliter permaneat. ¶ Nota qz poete attribuūt soli quadrigā: q̃ dicit̃ a numero q̃tuoz equoz. Poete enim fingunt currū solis trahi quatuoz equis p̃pter quatuoz diuersitates solis. Nā sol cū orit̃ est rubēs. hora tertia: splēdēs. hora meridei est. feruens: sed hora vespertina est tepens. Lune vero attribuūt bigā p̃pter duas p̃prietates lune. Nam luna virtualiter est frigida z humida. ¶ Nota circa hoc qz dicit crede fortunatis bonis: seneca dicit in li. de solatione filij helye. Nunq̃ ego fortune credidi: que cū mecum videre pacē agere. oīa quecūqz in me indulgentissimē cōferebat pecuniā. honores. gratiā. eo loco posui. vn de posset sine motu meo repetere. Internallū magnus iter me z ipsam habui. itaqz nec illa abstulit nec euulsit. Neminē aduersa fortuna cōminuit: nisi que secūda de cepit. Fortuna fortes metuit. ignauos expauit. opes aufferre potest: animum aut̃ surripere non potest. ¶ Nota qz phia bona fortune appellat caduca. quia dicit sen. 78. epistola. Omnia ista i que fortuna dominiū exercet sua sunt: sicut pecunie honores ibecilla sunt fluida mortalia sunt z passiones incerte. ¶ Nota dicit nullū genitū esse cōstans. dicit seneca epistola p̃allegata. Omnia mor

Secundus

talia minuunt. cadunt. deferunt. decrefcunt. exbauriunt. Itaq; i illis i forte ca incerta ieq; litas e. diuoz at vna na e.

C Prosa quarta libri secundi.

Quam ego vera iqua. Dec e q; rta pfa hui' scdi. i q; phia pbat boetio non ee q; redū de fortuna pp pntia bona q; sibi derelict. Et pmo boeti' pfitet

se fuisse felicē
deplāgēs pñ/
tē ifelicitatē.
scdo phia oñ/
dit ipz ee felī/
cē in pñti. ibi.
S; q; tu. dic
g boetius. **O**
philosophia nu/
trix oīuz vir/
tutū tu pme/
moras vā. nec
possuz ificiari
.i. negare. ve/
locissimū cur/
sū. i. recessum
mee pspitatē:
s; b e q; cogt
.i. ariat. vehe/
mēter me re/
colētē pteritā
pspitatē. Nā
i oī aduersita
te fortune ife/
licissimū gen'

C Prosa quarta libri scdi.

Quam ego vera inq; cō/
memoras. **O** virtutuz
oīuz nutrit: nec ificiari
possū pspitatē mee velocissimū
cursū. s; hoc e q; d recolētē vebe
mētē cogt. Nā in oī aduersita
te fortune ifelicitissimū gen' e in/
fōtunū fuisse felicē. **P.** S; q; d
tu inq; false opinionis suppliciu
luis: id reb' iure iputare nō pos
sis. Nā si te b inane nomē for
tuite felicitatē monet: q; plimis
maximifq; abūdes mecū repu
tes s; . Jg; si qd i oī fortune tue
cēsu p̄ciosissimū possidebas: id
tibi diuinit' illesū adhuc iniola
tūm q; seruat. **P**oteris ne me

ifortunū e fuisse felicē iā nō ee. **C** Nō phia dī nutrit
oīuz virtutū. q; oīs vt' p̄sistit i medio. mediū nō attigit nī
si recta rōe: q; recta rō e sapie r phie. **C** Itē cū phia diui
datur i p̄acticā r speculatiuā: ipsa icludit prudētiā q; e
recta rō agibiliū ex. 6. e. bi. prudētia aut colligata e oib'
virtutib' ex eodē. 6. p̄pterea phia dī nutrit oīum virtutū.
C Nō q; recordatio p̄terite felicitatis cogt boiez. iō di
cit señ. 65. epla. Illud agam' vt iocūda nobis fiat amis/
soz recordatio. s; aut p̄tigit cū aiūs p̄parat' e ad amis/
sionē eoz. **C** Nō q; duplex e ifortunū. q; dā p̄tinuum:
aliud iterpellatū siue discōtinuū. p̄mū ifortunū e ifelix.
scdō e ifelicitissimū. Infortunū. n. p̄tinuū ex cōsuetudine
min' nocet. q; dīc señ. i. li. de trāgl. ai. Tollerabili' e bo/
na nō acgrere: q; acq; sita amittere. iōq; letiores videbis
q; s fortuna nunq; respexit: q; q; s de p̄uit. Idē dicit i. li. de
psol. filij helye. Unū h; bonū assidua ifelicitas. q; illos
idurat q; s verat. Infortunū aut discōtinuū est cū aliqs
mutat de aduersitate i p̄spitatē: r itez de p̄spitate i ad
uersitatē. r tale e ifelicitissimū gen': q; sepe deicit boiem
i despationē. vñ Samariēf. als pau. hein. **O** bona p̄spi
tas vbi nūc es. nūc mea v̄sa e In luctū cithara. sit lachry
mosa lira. **O** mala dulcedo subitoq; absūptavenēo. Que
que recompensas mellea felle graui.

S q; tu inq; false opinionis. Dic phia oñdit boetiū
i p̄nti ee felicē pp mlta bona q; adhuc possidet. scdo pbat
felicitatē fortuitā nulli posse totalr euenire. tertio pbat
verā felicitatē i bōis fortuitis nō p̄sistere. scda ibi. Quis
ē. n. tertia ibi. Atq; vt agscas. **P**rimo ponit phia q; nō d; z
q; rulari boeti' de ifortunio. cū abūdet adhuc plib' bo/
nis. r illa bona phia enumerat. Scdo ipsa psolat eū ibi.
Cum igit. Dicit pmo. **O** boeti' q; tu luis. i. patiaris sup/
pliciu false opinionis id. i. illud nō possis iure iputare re/
bus. nā si mouet te iane nomē fortuite felicitatis. s; . i. li.
citū e. vt tu reputes. i. cōputes. mecū q; plimis. q; p r. ma

ximis bonis abūdes. si igit illud bonū tibi fuit diuinit'
illesū. q; p r. i. uiolatū qd tu possidebas p̄ciosissimū in oī
cēsu. i. thesauro tue fortune. poteris ne. retinēs q; q; me/
lioza iure cāri. i. q; rī de ifortunio. q. d. nō. Tunc enume/
rat bona ei' atq; p certe. illud p̄ciosissimū dec' humani
gnis. s. symach' socr tu'. iste viger. i. floret vel viuit. i. cor

lioza queq; retinens de infortu
nio iure causari. Atq; viger ico
lumis illud p̄ciosissimū huma
ni gnis decus: Symach' socr
r q; d vite p̄cio non segnis eme
res. vir tot' ex sapia virtutibusq;
fact' suaz secur': tuis igemiscit
liuris. **A**uit vxoz igenio mo
desta: pudicitie pudore p̄cellēs
r vt oēs dotes ei' breuiter iclu
dā: p̄i sllis. **A**uit inquā tū q;
tm vite huius exosa spm seruat.
Quo vno felicitatē minui tuaz
vel ipsa p̄cesserim: tui desiderio
lachrymis ac dolore tabescit.
Quid dicā libos psulares: quo
rū iā vt i id etat' puerū vel p̄ant'
vel auti specimē elucet igenij.

lumis. i. san'.
qd supple de/
cus nō segnis
.i. nō tardus.
emerēs p̄cio
vite. q. d. tu tā
tū diligis euz
q; vitā tuā p
eo exponeres
Symach' vir
totus scūs ex
sapia r virtutibus. ille secu
us suaz sup
le iniuriā.
gemiscit d tu
iniurijs. vi
uit vxoz tua
modesta ige
nio: p̄cellēs pu
dore pudici
tie: r vt icludā
breuiter oēs
dotes. i. vtutē
ei'. ipsa e sllis

p̄i suo. s. symacho. r ipsa exis exosa. i. tediosa hui' vite.
tū tibi fuit spm. i. tm ip̄aviuit pp te. q. i. in q; vno. ego cō
cesserim tuā felicitatē minui: supple q; vxoz tua tabescit
.i. tristat' lachrymis ac dolore d̄siderio tui: qd dicā libe
ros tuos psulares. q; p̄ specimen. i. silitudo igenij p̄ni. i.
tui v̄l auiti. i. aui ip̄oz. s. symachi. q; fuit au' ip̄oz ex p̄e
m̄ris. elucet vt i id etatis pueris. q. d. liberi tui sunt filijs
p̄i r auo ip̄oz in prudētia inq; tū etas p̄mittit. **C** Nōn
dū sic iferi' p̄babit. q; i reb' fortuitis nō pōt p̄sistere ve
ra felicitas. **J**ō illi q; adepti dē taliū rez felices se existi
mabāt. r ex amissione eaz ifelices falsa opinione d̄cipie
bātur. r lz i opinione eoz sic eēt: nō tñ erat i re. **J**ō dicit
phia ad boetiū. q; tu false opinionis suppliciu luis. i. reb' i/
putare si possis. **C** Nō suppliciu false opinionis e i aīo nō
i re. vñ señ. 17. epla. **M**ltis parasse diuitias nō fuit finis
miseriā: s; mutatio animoz. nec b̄ miroz. nō. n. i reb' e
viciū s; i aīo. sepi'. n. opione q; re laboram'. g; ifortunūz
boety n̄ erat ip̄tādū reb' q; nō erat. s; ip̄tādū fuit sue
false opinionis. **C** Nō q; phia oñdit p̄ntē felicitatē i tri
bus p̄sistere. s. i amicis. i vxoz pudica. r filioz suoz pru
dētia. **P**rimo. n. ad felicitatē regrunt amici. **N**az amic'
e p̄ciosissimū gen' diuitiaz ex. 8. pfa hui' scdi. Et aristo.
9. etbi. **N**emo eligit vinere sine amicis h̄ns reliq; bona.
Et s; tullū i. li. de amicitia. **Q**ui amicitia tollit de mūdo
solē tollere v̄t. Et seneca i de remedys fortuitoz: nihil e
pei' q; amicos nō h̄e. si amicū pdidisti aliū q; re. r ibi eū
q; ras vbi iuenias. q; re iter artes liberales. iter recta r ho
nesta officia. q; re in laborib'. ad mēsa ista res nō q; rī. **S**e
cūdo regrit' ad felicitatē politicā vxoz pudica q; rara e.
vñ señ. i. d̄ remedys fort. **M**lte iter p̄bas m̄fimonial' or
dinis cepeēt eē exēpla meretriciaz: q; mltras ex diugib'
optimis pessimas videm'. ex diligentissimis dissolutissi
mas. ex liberalissimis rapacissimas. Et iā si bonā vxozē
habuisti: n̄ potes affirmare eā eē p̄māsurā i illo p̄posito

nihil tā mobile: nihil tā vagū q̄ feminaz volūtas. Ter-
tio regit ad felicitatē politicā ples. qz s̄z arif. p. ethico.
Nō oīno felix ē q̄ spē turpis ē: aut solitari: aut ple carēs.
C Nō s̄z huguionē specimē ē pulchritudo vel silitu-
do vel signū vel imago vel noticia vel expimētū vel bo-
nū operis documētū. s̄z i pposito accipitur p silitudine.

C Itē s̄z eū-
dē auitus. ta-
tum. i. ab auo
habit⁹ vel pos-
sessus vel ad
ipz ptinens. z
ponit q̄qz p
antiquo.

C Lū igit̄ p̄ci-
pua mōtalib⁹
Dic phia ex
dictis solat
boetius dicēs
Ex quo hoib⁹
ē p̄cipua cura
.i. maxima cu-
ra. retinēde vi-
te. i. saluande
vite. o te felu-
cez si coḡscas
tua bona cui
etiā nunc sup-
petūt. i. abun-
dant talia bo-
na. quia nemo
dubitāt eē ca-
riora ipsa vita
q̄re iam sicca
lachrymas et
noli flere. nō-
dū. n. oīs for-

tuna ē tibi exosa. i. aduersa. ad vñū. i. oīno nec tibi icubu-
it. i. istetit. tēpestas aduersitatis nimīū valida. qm̄ tena-
ces anchorē. i. amici iseparabiles. berēt. i. firmiter manēt
q̄. s. anchorē nō patiātur tibi abeē solamen p̄ntis t̄pis nec
sp̄z futuri t̄pis. Et dicit boeti⁹. p̄cor vt hereāt. i. maneāt
ille anchorē. qz ips̄s manētib⁹. v̄tūqz. i. q̄lreūqz res se
habeāt. nos enatabim⁹ euadēdo aduersitatē fortune. s̄z
o phia tu vides q̄tū dec⁹ n̄ris ornamētis bonoz extero-
rū q̄b⁹ ornabamur decesserit. Subiūgit phia. Nos p̄mo-
uim⁹ aliq̄stulū aiuz tuū ad solationē si nōdū piget te to-
ti⁹ tue fortis. qz maior ps salua tibi manet. s̄z nō possū fer-
re tuas delicias: q̄ tā luctuosus. i. plen⁹ luctu. atqz anxius
q̄r̄erl aliqd abeē tue b̄titudini. i. tue felicitati. C Nō q̄
sicut mors ē oīuz amarissima: qz oīa abscidit. oīa duorat
z qz aliq̄ iudicat se nō timere mortē: z tñ timēt s̄z senecā
i de remedys for. Sic vita ē oīuz dulcissima. oīa. n. appe-
tūt eē z viuere. iō vnūq̄qz n̄r̄ nitit̄ ad saluādū vitā: q̄
nihil ē chari⁹. Si ḡ boeti⁹ possedit bona q̄ chariora sūt vi-
ta: nō debuit se estimare miser: s̄z magis felicē. C Nō q̄
phia amicos appellat anchoras. sic. n. tēpestas icubēte
p anchorā nauis retinet̄ z a piclitiōe saluat̄: sic iminē-
te aduersitate fortune hō fidelib⁹ amicis ne succūbat i
fortunio subleuat̄. Fideles. n. amici retinēt hoīem ipetu
fortune agitatū ne totaliter deñciat̄ a sua stabilitate.
C Nō s̄z huguionē suppetere. i. submistrare v̄l supabū
dare. s̄z pigere ē piger eē v̄l p̄iterere v̄l grauare v̄l offēdere
C Quis ē. n. tā cōposite felicitat̄. Dic phia pbat felici-
tatē nulli posse totalr euenire. Secō oñdit q̄ q̄to aliqz

Cū igit̄ p̄cipua sit mortalib⁹ vi-
te cura retinēde: o te si tua bo-
na cognoscas felicē: cui suppe-
tunt etiā nūc q̄vita nemo dubi-
tat eē chariora. Quare sicca tā
lachrymas. Nōdū ē ad vñū tibi
ois exosa fortūa: nec tibi nimīū
valida tēpestas icubuit qm̄ te-
naces berēt anchorē: q̄ nec p̄n-
tis solamē nec futuri sp̄z t̄pis
abess̄ patient. B. Et bereant
p̄cor: illis nāqz manentib⁹
v̄tūqz se res habeāt humane:
enatabim⁹. S̄z q̄ntū dec⁹ orna-
mētis n̄ris decesserit vides. P.
Et illa p̄mouim⁹ inqt aliquātū
lū si te nōdū toti⁹ tue forz piget
S̄z delicias tuas ferre nō pos-
sum q̄ abesse aliqd tue b̄titudi-
ni tā luctuosus atqz anxius q̄ra-
ris. Quis ē eni tā cōposite felici-
tatis: vt nō aliq̄ ex pte cū status

ē felitior tāto leuiori aduersitate p̄sternit. Tertio clu-
dit ex his felicitatē fortuitā amarā eē z miserā. Quarto
iuehit̄ hoīes. Secō ibi. Adde q̄ felicissimi. Tertia ibi.
Quā multis. Quarta ibi. Quid igit̄ o mortales. Primo
dicit. Quis ē hō tā cōposite felicitatis. i. tā copiose felix.
vt non rixet. i. discordet ex aliq̄ parte. cū q̄litate. i. cum

sui q̄litate rixet. Anxia eni res ē
humanoz p̄ditio bonoz: z q̄ v̄l
nūqz tota pueniat: vel nūqz p̄-
petua subsistat. Huic cēsus eru-
berat: s̄z ē pudori degener san-
guis. Hūc nobilitas notū facit:
s̄z angustia rei familiar̄ iclusus
eē mallet ignor⁹. Ille v̄troqz cir-
cūfluus vitā celibē deflet. Ille
nuptijs felix: orb⁹ liberis alieno
cēsū nutrit heredi. Ali⁹ ple leta-
tus: filij filieue delictis mestus
illacrymat. Jccirco nēo faci-
le cuz fortune sue p̄ditioe p̄cor-
dat. Jnest eni singulis qd̄ ier-
pt⁹ ignoret: exptus exhorreat.
Adde q̄ felicissimi cuiusqz de-
licatissimus sensus est: z nisi ad-
nutuz cuncta suppetāt: omnis
aduersitatis insolens minimis
quibusqz prosternit. adeo peri-
gua sūt q̄ fortunatissimis sumā

dispositōe sui
stat⁹. i. sue for-
tune. q. d. nul-
lus ē ita felix.
qz p̄ditio. i. ita
tus humanoz
rū bonoz ē an-
xia res. i. mise-
ra res. q̄ nūqz
hoī tota pue-
niat. vel nūqz
p̄petua subsi-
stat. Tūc dēla-
rat q̄ nō tota
pueniat hoī.
qz huic. i. ali-
cui hoī. exube-
rat cēsus. idest
abūdāt pecu-
nia. s̄z aliud s̄
bi deficit: qz
degener san-
guis. i. ignobi-
litas ē sibi pu-
dori. hūc sup-
ple aliū hoīez
nobilitas fac̄
notū: s̄z ipse i-
clusus āgustia
reifamiliar̄. i.
pa uprat. mallz

.i. mag⁹ vellet eē igt⁹. Ille. i. alē hō. circūflu⁹. i. circūdat⁹.
v̄troqz. i. tā diuities q̄ nobilitate. ipe d̄flet celibē vitā. i. ca-
stā vitā: qz n̄ pōt forzā ducere vxorē. ille. i. alē. felix nuptijs
.i. hūdo vxorē. orb⁹. i. carēs liberl. i. puerl. ipe nutrit. i. cō-
gregat cēsū alieno heredi. Ali⁹ at letat⁹ ple: ipe mest⁹ illa
chrymat. i. igemiscit. d̄lict. i. p̄ crimib⁹ filij v̄l filie sue. Jd
circo nēo facile p̄corat cū p̄ditōe sue fortune. Jnest. n. sin-
gul⁹ supple hoib⁹. aliqd qd̄ ipe ierpt⁹ igt̄. vel expt⁹ ipm
exhōreat. z sic rixat̄ cū q̄litate sui stat⁹. C Nō q̄ nō ē hō
tā felix: qn̄ iueiat aliq̄ p̄ditōz i se quā vellet n̄ h̄re: pp qd̄
mīsa ē p̄ditō hūanoz bonoz. qz nūqz hoī tota puenit: qz
aliqz p̄tenere oīa pōt. s̄z oīa h̄re nēo pōt. Et elicit̄ vna rō
ex l̄ra. Jlli p̄ditō hūanoz bonoz n̄ tota pueit. cui su⁹ stat⁹
i aliq̄ displicz. s̄z null⁹ iuenit̄ tā felix cui stat⁹ su⁹ n̄ displice-
at i aliq̄. sic d̄clarat i l̄ra. ḡ zc. C Itē sāguis hūil⁹ p̄ditōis d̄f-
d̄gener. qz hoīes n̄r̄ liberi sūt s̄z p̄ fruitutē d̄gnant a nā.
C Nō vita casta d̄r vita celebs: q̄st̄ celestl. qz i carne viue-
re p̄ter carnē: ē vita celestl z āgelica. C Nō s̄z huguio-
nē illachrymari ē it⁹ lachrymari v̄l cū dolore lachrymari
z ē d̄ponēt̄ ḡnis. s̄z s̄z ātiqz iueniat̄ neutri⁹ ḡnis. z sic boe-
ti⁹ ponit h̄ i neutro ḡne: cū dicit mest⁹ illachrymar.
C Adde q̄ feli. cuiusqz. Dic oñdit phia q̄ hō magl felix
leuiori aduersitate p̄sternit: cū h̄ p̄pado boetū ad alios
Et d̄r adde p̄dictl q̄ s̄fus cuiusqz hoīs felicissimi. i. fortu-
natissimi. ē delicatissim⁹. i. ipatiētissim⁹. nisi ad nutū suū
cūcta suppetāt. i. abūdēt. ipe erit isolēs. i. ipatiēs oīs aduer-
sitat̄. z p̄sternit a sua felicitate q̄b⁹ q̄ mimis aduersitatib⁹
ado p̄xigua s̄. i. vald̄ exigua. q̄ fōtūatissimis d̄trabūt. i.

Secundus

auferūt. sūmā. i. pfectionē btitudinis. **O** boeti q̄ mlros eē pietas. i. opinaris. q̄ sese arbitretur p̄ximos eē celo. i. deo. si eis p̄tingat minima ps de reliquys. i. de particulis tue fortune. Dic loc⁹ que tu vocas exiliū: ē p̄ria icolētib⁹. i. habitātib⁹. ⁊ ita coz iudicio spectat ad felicitatē. vlr̄ ḡ de reb⁹ fortuitis p̄cludit. Adeo nihil ē misēz nisi tu cū putes. i. ni-

si ex reputatiōe ai tui esti mes q̄ p̄ r̄. i. p̄xiū omnis fors ē btā eq̄nimitate. i. patientia ani tolerātis. Quis ē ille raz felix. q̄ cū dederit man⁹ ipatientie. i. cū fuerit fact⁹ ipatiēs. gn̄ ip̄e nō optet mutare statū suū. q̄ d. null⁹ ē taz felix. **¶** Nota q̄ foris aliqs diceret. nulli hoī placet status su⁹ si deest sibi magnum fortunū. S̄z

defect⁹ modici boni nō ipedit cōplacētā stat⁹ gn̄ hō totalr̄ sit felix. **B** excludit p̄hia dicēs. Quāto aliqs ē felici⁹ or tāto ē delicatior. ⁊ q̄to ē delicatior tāto magis grauat̄ ex defectu modici boni: ⁊ sic felicissimis detrahāt cōplemētū btitudinis. **¶** Nōndū q̄ vna ⁊ eadē res ē quā vn⁹ iudicat spectare ad miseriā: ali⁹ iudicat spectare ad felicitatē. ḡ dicit p̄hia. loc⁹ que tu exiliū vocas icolētib⁹ est p̄ria. **¶** Nōndū q̄ tūcūq̄ sit hō abūdās reb⁹ fortuitis: si aliqd̄ displicet sibi i statu suo: ipse optat statū suū mutari: p̄medādo statū alteri⁹: vñ miles emerit⁹ laudat statū mercatoris. ecōtra mercator expt⁹ p̄icta marina laudat militiā. Silr̄ legispti laudāt agricolos. ⁊ agricole vrbanos. Silr̄ exēplū p̄z i boetio de scolariū disciplina de filio icōstātie: q̄ hñs displicētā vn⁹ stat⁹ sp̄ aliū ⁊ aliū assūpsit. **¶** Nō q̄ dicit nihil est misēz nisi cū putes. vñ dicit señ. 9. epla. Miser ē q̄ se btr̄m nō iudicat. lz̄ mūdo iperet nō est btūs q̄ se btr̄m nō esse putat.

¶ Quā multis amaritudinib⁹. Dic p̄hia oñdit fortuitā felicitatē eē amarā ⁊ miserā dicēs. Quā multis amaritudinib⁹ dulcedo humane felicitatē est resp̄sa. i. p̄mixta q̄ctiā si videat̄ iocūda hoī fruētī. tñ nō possit retineri q̄ minus abeat ea cum velit. idest nō potest retineri ad volūtātē hoīs. ⁊ liquet. i. manif estū ē. q̄ misera. sit btitudo rez mortaliū. q̄ nec p̄petua pdurat apud eq̄nimos. i. apd̄ p̄stātes vel patiētes. nec ipsa tota. i. sll. delectat anxios. i. miseros. **¶** Nō q̄ felicitas ⁊ dulcedo humana nō ē sine amaritudine. qz dicit btūs bern̄. Nunq̄ i bonore sine la bore. nunq̄ i p̄latatōe sine tribulatōe. nunq̄ i sublimitate sine vanitate q̄ eē pōt. Itē alan⁹ i anticlaudiano dic̄. S̄z nihil iuenio qd̄ i omni parte btē viuat gn̄ multas nobis deferre q̄relas possit si n̄raz velit accusare mineruā. **¶** Quid igit̄ o mortales. Dic p̄hia iuebit̄ hō hoīs: ⁊ dicit sic. **O** mortales q̄re petitis. i. q̄ritis. ex. i. i reb⁹ exteriorib⁹ felicitatē positā itra vos. error ⁊ iscitia. i. ignozanti

p̄fudit vos. oñdā tibi breuiter cardinē. i. radicē sūme felicitatis. est ne aliqd̄ tibi p̄ciosi⁹ teipso. nihil inges. si igit̄ fueris cōpos tui p̄ trāglitatē animi. tu possidebis qd̄ nūq̄ amittere velis. s. delectationē i opatiōe p̄fecte vtutis. nec fortuna poterit tibi auferre. **¶** Nō q̄ duplex ē btitudo. p̄fecta ⁊ ip̄fecta. **¶** Perfecta btitudo h̄ post hāc vitā. Et est vita eterna de q̄ loq̄ btūs Job. d. hec est vita eterna vt coḡscāt te solū ve rū deū: ⁊ que misisti iesum xp̄z. Alia ē btitudo ip̄fecta: q̄ pōt eē i p̄nti vita. quā p̄hi posuerūt p̄fere i opatiōe vtutis. n̄ radix talis btitudinis est trāglitas animi ex moderatiōe ⁊ sedatiōe passionū p̄ habitū vtutis. p̄ talē aut̄ trāglitatē hō efficit̄ sui cō-

tota delectat. **¶** Quid igit̄ o mortales ex̄ petid̄ itra vos positā felicitatē. Error vos iscitiaqz p̄fudit. **O** hñdā breuiter tibi sūme cardinē felicitatē. Est ne aliqd̄ tibi teipso p̄ciosi⁹: nihil inges. Igit̄ si tui p̄pos fueris: possidebis qd̄ nec tu vnq̄ amittere velis: nec fortuna possit auferre. Atqz vt agnoscas i his fortuitis reb⁹ btitudinē p̄stare nō posse sic collige. **¶** Si btitudo est sūmū nāe btitudinis est ratione degentis: nec illud est sūmū bonū quod eripi vllomō pōt: qm̄ p̄cellit id qd̄ neq̄at auferri: manifestū est q̄ ad beatitudinem percipiendam fortune istabilitas aspirare nō possit.

pos vt non deiciatur passionibus. ista autem tranquillitas nō est q̄reda in rebus exteriorib⁹. sed solū habet eē in animo homis. de qua btitudine ⁊ trāquillitate hic loquitur p̄hia dicēs. qd̄ igit̄ o mortales r̄. Et señ. loquens de eadē felicitate. 9. epistola dicit. Sūmū bonū extrisecus instrumenta nō querit: domi colit: ex se totum est: incipit fortune esse subiectū si quā partes sibi foris querit. Itē señ. 23. epistola Felicitatē auiditas tuta ē: que sit aut vnde proueniat queris. ex bona p̄sciētia. ex honestis cōsilijs. ex rectis actionibus. ex contemptu fortuitoꝝ. Et 31. epistola dicit. Illud bonū est querēdum qd̄ nō fiet de die in diē peius. quid est hoc: animus. sed hic rectus. bonus magnus. quid aliud voces hunc animū. q̄ deum in corpore humano hospitatū. Et. 41. epistola dicit. Lauda bonū in domine qd̄ eripi non potest: qd̄ est p̄xiū hominis. q̄ris qd̄ sit illud. aiūs ⁊ rō p̄fecta. rōale nāqz aial ē hō. **¶** Atqz vt cognoscas i his. Dic p̄hia p̄bat veram felicitatē nō posse cōsistere in rebus fortuitis tribus rōnibus scōdam ponit ibi. Ad hec. tertiā ibi. Et quoniā. p̄rima rō talis est. In illo nō consistit felicitas hominis qd̄ pōt auferri ab hoie. sed bona fortuita sunt h̄. ergo r̄. Maior nota. qz sūmū bonū ē p̄xiū homis. bonū aut̄ qd̄ auferri pōt nō ē sūmū bonū. qz illud qd̄ auferri nō pōt meli⁹ ē eo qd̄ auferri pōt. Adinor patet. bona fortuita possunt auferri cū sint mutabilia. vñ dicit i lra. Ut agnoscas btitudinē nō posse p̄stare i reb⁹ fortuitis sic collige p̄ tales rōnes. Si btitudo est sūmū bonū nature degētis rōne. i. nature rōnalis. nec illud ē sūmū bonū qd̄ vllomodo pōt eripi. i. auferri. qz illud. s. bonū qd̄ neq̄at. i. nō pōt auferri hoc p̄cellit. i. meli⁹ ē eo qd̄ pōt auferri. s. ex quo manifestū est q̄ istabilitas fortune nō possit aspirare. i. accedere ad btitudinē accipiēdā. **¶** Nota q̄ btitudo est sūmū bonū. qz i tertio bui⁹ scōda p̄sa d̄ q̄ btitudo est stat⁹ p̄fect⁹ aggregatiōe oīuz bonoz. ⁊ btitudo ē sūmū bonū nature

Libe.

degetis. i. viuēt rōe. i. nature rōnalis sicut hoīs: qz hoīz gen^o viuūt arte z rōe. ex phemio metaphi. Nullū. n. alio rū aīaliū ē felix. ex. io. ethi. Bruta. n. aīantia nemo felicitabit. i. ethi. z talis bītudo nō cōsistit ī bonis exteriorib^o. s; ī actu sapie. qz dicit arif. ī li. pok. Testis mibi ē dō qz ī bonis exteriorib^o nō cōsistit sūmū bonū. z idē. ī eīdē nos sum^o felices z

dy. dy aut nō sūt felices bōīs exteriorib^o. g nec homines. **C** Nō s; ī bonis exteriorib^o b^o fortuitū nō cōsistat felicitas formalr z eēntialr: tñ felicitas cōsistit ī eīs organice: qz deficiūt a felicitatē vera. sine. n. re b^o exteriori qruz fortuna dñā ē: nō ptingit esse felicē. supple organice. ex li. de bona fortuna. et ex. io. ethicoz. Op^o est exte

Ad hec quez caduca ista felicitas uehit: vñ scit eā vel nescit eē mutabilē. Si nescit: qñā beata fors eē pōt ignorātie cecitati. Si scit: metuat nece est ne amittat qd amitti posse nō dubitat: qre p̄tinu^o timor nō finit esse felicē. An vñ si amiserit negligēdū putat: Sic quoqz perile bonum ē qd equo aio ferat amissūz. Et qm̄ tu idē es cui p̄suasū eē atqz ista p̄mulā demōstratōib^o scio mentes hoīz nullo eē mō mortales. Cūqz clarū sit fortuitā felicitatē corpis morte finiri: dubitari neqt si hec afferre bītudinē pōt: qn oē mortaliū gen^o in miseriam mortis sine labatur.

riori p̄speritate oī enti. natura enī p se nō ē sufficiens ad speculādū: s; oz cibū potū z reliquū famulatū p̄existere. **C** Ad hec quez caduca ista felicitas uehit. Dic phia pōit scōaz rōnē q talis ē. Ille q felix ē fortuita felicitate: aut scit eā mutabilē eē: aut nescit. si nescit: ē ī grās. z p̄ nō ē felix. si scit eā eē mutabilē: nece ē q timeat ne eā amittat. cui at iest p̄tinu^o timor felix eē nō pōt. vñ dicit ī lra sic ad hec. s. p̄dcā addā aliā rōem. Nō quez uehit. i. ducit. ista caduca. i. fortuita felicitas. vel scit eā eē mutabilē vñ nescit: si nescit: qñā fors brā. i. q felicitas brā pōt eē cecitati ī grātīe. q. d. nulla. Si scit eā eē mutabilē nece ē vt metuat ne amittat illud qd nō dubitat posse amitti qre p̄tinuus timor nō finit ipz eē felicē. Et forsā diceret. hō n̄ timet amissionē fortune. qz nō curat vtz eā amittat vel nō s; excludēs phia dicit. si amiserit bonū fortuitū. z putat illud negligēdū. i. nō curādū. tūc illud bonū erit valde exile qd amissūz ferat eā aio. i. eqli aio. sic p̄suatū: z p̄ nō illud nō ē sūmū bonū. **C** Nō ex tertio huius p̄sa. 9. Vera z p̄fecta felicitas facit hoīez potētē. reuerēdū. celebrē z letū. g vera felicitas excludit timorē. z p̄ nō p̄tinuus timor q excludit leticiā n̄ finit eē felicē. vñ sen. 9. epla. Ille bītissim^o ē z securus sui possessor. q crastinū diē sine sollicitudine expectat. **C** Itē nō ex quo felicitas cōsistit ī speculatōe dei z substātiāz separatāz. ipsa excludit cecitatē ignorātie: in q ignorātia felicitas eē nō pōt. **C** Et qm̄ tu idē es. Dic phia ponit tertiā rōnē q talis ē. Si bītudo cōsisteret ī reb^o fortuitū. cū bona fortuita finitū morte hoīs: seqt q oīs hō ī morte fieret miser. qd n̄ est vez qz multi p mortē p̄secuti sūt felicitatē. sicut martyres z aly scī: q p̄pessi sūt maxia tormētayt p̄seqrēt bītudinē ī aīa. dicit ergo sic ī lra. Qm̄ tu idē es hō cui ego scio eē p̄suasū p̄mltis. i. valde multis demōstratōib^o mētes. i. aīas hoīz nullo mō eē mortales. Et cuz sit claz. i. manifestū. fortuitā felicitatem finiri. i. terminari morte

corpis hoīs. neqt. i. nō pōt dubitari. si hec fortuita felicitas pōt afferre. i. dare bītudinē. qn oē gen^o mortaliū. i. hoīz. labat ī miserā ī fine mortis. S; si scim^o multos. i. scōs q̄sisse fructū bītudinis nō solū morte. verū etiā dolorib^o z supplicib^o. i. z supplicib^o qñāmō. i. p̄ que moduz: p̄ns vita supple bonis fortuitis ornata. pōt facere brōs. que vita

Qsi multos scim^o nō morte solū verū etiā dolorib^o supplicib^o qz bītudis fructū q̄sisse: quonā mō p̄ns vita facere brōs pōt: q miserōz transfacta nō efficit:

C Adetrū quartū libri scōi.

Quisqz volet phēn em
Cautus ponere sedē:
Stabilisqz nec sonori
Sterni flatib^o euri:
Et fluctibus minantem
Curat spernere pontum:
Adontis cacumen alti
Bibulas vitet arenas.
Illud p̄teruis auster
Toris viribus vrgēt.
De pendulū solute
Pondus ferre recusant.

trāfacta. i. terminata. non effiē miserōz. q. d. nullo mō. **C** Nota cui^o p̄ntia ē cā felicitatis: ei^o absentia ē cā miserie z ifelicitatī. Sicut. n. nauta p sui p̄sentia ē cā felicitatī nauis: sic ei^o absentia ē cā piclitiōis ei^o. ex. z. phi. Si ergo bona fortuita p sui p̄ntia cēt cā bītudinis: p sui absentiaz eēt cā miserie. Cū aut ī morte homis bona fortuita

reliquūt hoīem fugiēdo: z hō reliquat ea moriendo. oīs hō post mortē esset miser z ifelix: qd falsum est. nā multi post mortē p̄sequētur bītudinē: z qz forsā aliqz diceret mortuo homine morit^o z aīa eius. z sic post mortē homo nullā p̄seqtur bītudinē. hoc excludit phia dicēs ad boetū. tu es idē ille cui p̄suasum est multis demōstrationibus aīas hominū esse imortales. **C** Nota qz oēs leges ī hoc p̄ueniūt qz aīa intellectiua homis sit imortalis. separāt enim ab alyz sicut p̄petnū a corruptibili. ex. z. de aīa z hoc est rōnabile: qz aīa intellectiua imaterialis nō ē educta de potētia materie. sed ab extra. s. a deo. Ipsa enīz s; beatū augu. creādo īfundit: z īfundendo creatur. p̄pter qd cū abscisio materie sit causa p̄petuitatis per cōmentatozem p̄mo celi z mundi. anima intellectiua imaterialis existens: ipsa est imortalis.

C Metrum quartum libri secundi.

Quisqz volet phēnē. Dic icipit quartū metrū huius secūdi. qd dicit metrū anacremicū ab iuēto re. iābicū a pede p̄dñante. dimetrū a numero pedū. cathalecticum qz deest vna sillaba ad cōplemētum metri. huic metro adiūgit metrū feregratiū: sic dictum ab iuētoze de quo superius dcm̄ est. In hoc ergo metro phia cōmēdat vitā mediocrē p talē methaphorā. Edificiū cōstructū ī loco nimis alto vrgēt tēpestatibus vētoz. z fundatū ī loco arenoso defluit. sed fundatum ī loco humili z saxoso vtrūqz vitat icommodum. sic vita p̄sens nimium elcuata p̄speritate vel nimium depressa aduersitate frequēter euentu īnopinato calamitatibus defluit mediocris aut secura p̄manet. Dicit ergo ī lra. Quisquis hō cautus volet ponere sedē p̄bēnē. i. firmā mātionem z ipse stabilis ex̄ns. nec velit sterni. i. deyci. sonoris flatibus euri illius vēti. qz curat sp̄nere potū minātē fluctibus. i. mare fluctuās. ille vitet cacumē. i. summitatē alti mōtis. z vitet arenas bibulas: idest fccas. Tūc assignat

Secundus.

causā q̄re debeat vitari i edificādo cacumē alti mōtis. q̄ illud. f. cacumē alti mōtis yrget. i. ifestat auster pter/ uis. i. vēr^o ipetuosus. Tūc assignat cāz q̄re debeat vita/ ri arene. q̄ be. f. arene solute. i. disūcte p siccitatē. recu/ sāt ferre. i. nolūt portare. pēdulū pōd^o. i. labile pōd^o. Tu ergo fugies piculosā sortē. i. enētū. amene sedis. i. amene māsiōis. z cer

e^o exis memē to figere. i. sta bilire. domuz tuā in humili saxo. i. dep̄sō lapide. q̄uis vēr^o miscens eāra. i. voluēs maria. tonet. i. seuiat. rui/ nis. i. flatib^o ru inofis. tu felix p̄dit^o robōe. i. firmitate ge/ ti valli. i. mu/ nitōis. z tu se/ ren^o. i. trāgl^o duces. i. ages euuz. i. vitam tuā. ridens. i. deridēs z pro

Fugiens periculosa
Sortem sedis amene:
Humili domum memento
Certus figere saxo.
Quāuis tonet ruinis
Adscens equora ventus:
Tu conditus quieti
Felix robore valli:
Duces serenus cum
Ridens etheris iras.

¶ Prosa q̄nta libri secundi.

Sed quoniam rationū iā in te meaz fomēta de/ scēdūt: paulo validiori b^o vtēdū puto. Age. n. si iā cadu

nibilo hīs. iras. i. p̄secutōes ether. i. aure vel vēr^o seuiē tis. ¶ Nota q̄ ois vēr^o supfluitate corūp̄t. cū vēr^o p̄sistat i medio. Est enī vēr^o b̄it^o electu^o i medietate p̄sistēs recta rōne d̄terminat^o. iō ois supfluitas tāq̄ viciosa vitāda ē. ¶ Phia q̄ docet vitare supfluitatē. p̄spitatē. quā designat p cacumē alti mōtis. q̄ p̄spitas plerūq̄ ipugnat inuidia z potētia magnatū. q̄ p̄vētū ipellētē designat. Docet ē vi tare nimia paup̄tatē. quā designat bibula arena: q̄ paup̄ tas recusat ferre idigētia nēcior. q̄ p̄ pōd^o pēduluz desi/ gnat. Indigētia enī grauat hoīez ad modū pēduli pōde ris. ¶ Nota securitas s̄z tullii i rethorica sua. Est v̄tus icōmoditates iminētes z inchoate rei fines non formi/ dans. q̄ securitas maxie appetēda est. pp q̄d phia docet appetere vitā mediocrē que reddit hoīez securz. s̄z illud poeticū. Medio tutissim^o ibis. z catho. Tuta mage pu/ pis ē modico q̄ flumie ferē. Quā vitā mediocrē designat p humile saxū. in q̄ edificū iperuvētū. nō deycit. nec mū datiōib^o tāq̄ bibula arena dissoluit. ¶ Nota q̄ duplex ē paup̄tas. volūtaria z leta: alia iuolūtaria z tristis. p̄ma paup̄tas ē appetēda sc̄da fugienda. De p̄ma loq̄t sen. in epla. Honestas res ē leta paup̄tas. paup̄tas. n. expedita se/ cura ē. Et. 18. epla. O lucille icipe cū paup̄tate h̄re p̄mer/ ciū. aude p̄tēnere opes. nemo als ē dō dign^o. q̄z q̄ opes cō tēpserit. Sc̄da paup̄tas. s. iuolūtaria z tristis fugiēda est. q̄z mortalis ē: z rōne tristicie stupefacit z corūpit nām.

¶ Prosa quinta libri secundi.

Sed quoniam rationū iā in te. Dic icipit q̄nta p̄sa b^o sc̄di. in qua phia ponit remedia mouentia boetium ad oīdēdū q̄ bona fortune sūt p̄tēnēda: z min^o eē dolēdū de amissione eoz. Ista aut remedia sūt rōes sū/ pte ex p̄ditōe p̄ticulariū bonoz fortune. s. diuitiaz. bono/ rū. p̄tātū z glie. Et p̄ oīdlt h̄ de diuitijs: q̄ n̄ s̄ magnope appetēde: ponēdo v̄nā rōez ḡnālē respiciētē oīa bona for/ tune. Sc̄do ponit rōes de diuitijs. ibi. diuitie. p̄mo itē dit talē rōne. Nullus magnope d̄z illud appetere q̄d nō p̄t eē suū. z q̄d i se p̄sideratū ē vile: s̄z oīa bona fortuita sūt h̄z: q̄z sūt mutabilia. iō nō p̄t eē p̄pa hoīs. z i se p̄si

derata vilescūt. ḡ zē. v̄n̄ dīc i l̄ra. Quā fomēta. i. medica/ mēta meaz rōnū: i te d̄scēdūt. q̄z ego video te paulatim fortunā p̄tēnere. puto eē vtēdū paulo validiorib^o sup/ ple rōib^o. i. magis mouētib^o. Age ē aduerbiū hortādi. s̄ .n. dona fortune n̄ eēt caduca. i. casualia. z momētanea. i. trāsitoria ad modū momēti. q̄d ē i eis. q̄d v̄n̄q̄ q̄at fie/

ca z momētanea fortune dona nō eēt. Quid in eis est q̄d aut vestrū v̄n̄q̄ fieri queat aut non perspectū p̄sideratūq̄z vilescat. Diuitie ne vel v̄ri vel sui natu/ ra p̄ciosa sunt. Quid earum potius: aurum ne an vis conge/ ste pecunie. Atqui hec effūdē do magisq̄z coaceruādo meli^o nitent. Siquidem auaricia sē/ per odiosos: claros largita fa/ cit. Q̄ si manere apud quemq̄z non potest quod transfertur in alterū: tūc est p̄ciosa pecunia cū trāsata in alios vsu largiēdi

ri v̄z aut p̄spe/ ctū z i se p̄side/ ratū n̄ vilescat q̄. d. nihil.

¶ Nō q̄ bo/ na fortune s̄ caduca z trās/ toria: q̄z dicit seneca. 76. epi/ stola. Dia bo/ na fortune no/ bis accidūt s̄z n̄ adherēt z si a ducant si/ vlla n̄ri la/ matōe di/ cedunt. ex q̄ p̄z: si mutabi/ lia sūt q̄ n̄ sūt p̄pa bona ho/ minis: q̄z s̄m cūdē senecā.

Nihil p̄prium dicas quod mutari potest. ¶ Nota q̄ bo/ na fortuita in se considerata vilescant: quia dicit Joan/ nes chris. Bona fortune in seipsis veterascunt z consu/ muntur: aut ab extraneis dolo vel violentia vel calum/ nia diripiuntur.

¶ Diuitie ne v̄l v̄ri v̄l sui nā. Dic phia ponit rōes d̄ diui ty si sp̄a i q̄ n̄ s̄ magnope appetēde. Sc̄do p̄bat h̄ ḡnāl^o d̄ diuitijs. ibi. Quid at. p̄ria didit i q̄nq̄ ptes s̄z q̄ q̄nq̄ s̄ ḡnā diuitiaz. q̄ p̄bat n̄ mltū eē appetēda. s. pecunia. gē me. possessiōes. vestes z famuli. p̄mo oīdit p̄positū d̄ pecunia. sc̄do d̄ gēmia. ibi. An gēmaz. t̄rio d̄ possessiōib^o ibi. An vos. q̄rto d̄ vestib^o ibi. Jā v̄o. q̄nto de famul. ibi. An v̄o. p̄mo duab^o rōnib^o p̄bat diuitias n̄ mltū eē ap/ petēdas. sc̄da ibi. An eadē. p̄ma rō talē. Illa n̄ s̄ mltū appetēda. q̄ nec ex sui nā nec ex nā vtēt sūt p̄ciosa. diui/ tie sūt h̄z ḡ zē. maior nota: q̄z nihil appetit nisi bonū z p̄/ ciosū. Mino: d̄clarat. diuitie nō sūt bone ex sui nā. q̄z n̄ faciūt bonū cū cui adueniūt. nec sūt bone ex pte vtētis. quia non inquātum conseruantur sic enim faciunt ho/ minem auaz. nec inq̄tum distribuunt: q̄z sic reliquūt hoīez. dīc. n. i l̄ra. Diuitie vel sūt p̄ciose sui nā: aut nā v̄ri vtētū eis. z q̄d eaz ē pot^o. i. p̄ciosi^o. an auz an vis d̄ge/ ste pecunie. i. d̄gregate. Atq̄ p̄ certe. hec. s. diuitie n̄ s̄ p̄/ ciose p̄suādo eas: q̄z meli^o nitēt effundēdo. i. distribuēdo eas q̄z coaceruādo. i. retinēdo eas. sigdē auaricia q̄ pecu/ niā coaceruat: sp̄ fac hoīes odiosos. z largitas q̄ pecuniā effūdīt: fac claros. i. honestos. Sc̄dit. z si illd̄ q̄d trāsferē i alterū n̄ p̄t manere apud quēq̄z: t̄ ē p̄ciosa pecunia lo/ quēdo ironice. cū ipa vsu largiēdi trāsata i alios d̄sinit possideri. ¶ Nōndū q̄ aliqd ē bonū dupl^o: v̄l ex nā sui: vel ex nā vtētis. Illud d̄r bonū ex nā sui: q̄d a se vel i se h̄z v̄n̄ sit bonū: z cuiq̄q̄ aduenit facit ipz bonū sic rō re/ cta. paz z silia. S̄z illud d̄r bonū ex pte vtētis: q̄ si aliqs cō ueniēter v̄tāt aliqd boni ide puenit. ¶ Un̄ nō s̄z b̄m̄ ber. Sol^o error hoīuz fac q̄ auz z argētū reputāt p̄ciosa cū sint nisi tra rubea z alba. ¶ Nō q̄ seneca. 88. epla. p̄/ bās diuitias n̄ eē bonas sic arguit. Qd bonū ē bonos fac.

Secundus

Si illud quod videtur magis esse non inest: nec illud quod minus. sed magis videtur quod homo dicitur gloriari de pulchritudine celi et stellarum et non dicitur quod nihil horum est suum. et minus dicitur gloriari de pulchritudine agrorum et aliarum possessionum. ¶ Non quod non est oneranda superfluis. sed est alenda paucis: quia paucis pretiosa est. unde sancti Iohannis epistola. Si ad vitam vixeris nunquam eris pauper: si ad opinationes nunquam eris dives. Exiguam naturam desiderat: opinio vero immensa. Et beatus Augustinus dicit. Sumenda sunt alimenta tamquam medicamenta. Et Gregorius. Dum venter nimia satietate extenditur: aculeus libidinis suscitatur. ¶ Non quod Aristoteles in quadam epistola ad alexandrum dicit. Qui transgreditur de bitum modum in pleno et in vacuo. non poterit evadere furorē egritudinis et molestias infirmitatum.

Qui ergo appetit vivere et dominari: renunciet desiderio proprie voluptatis. nec amestione amestioni supradat. quia omnis incōtinēs voluntarie egerat. et ethi. Et subdit. Audivi ab Ippocrate quod servavit dietas pro quibus debilitatē corporis sustinebat. Qui dixit suus discipulus. Doctor egregie si velles bene comedere: non sustineres tantam corporis debilitatē. Qui respondit Ippocrates. Ego comedo ut vivam. non vivo ut comedam unde dicit Aristoteles. ibidem. Alimētum pro durabilitate est quod reduit: non durabilitas pro alimētum. Subdit. Multos novum quod diminnerunt de alimēto et amestione abstinētes a suis appetitibus et peccates gulae viētes tepate pro dietas: quod fuerunt sanissimi corporis longioris vite et boni appetitū.

¶ Jam vero. Dic phia ostendit quod non sit gaudendum de pulchritudine vestium tamquam de proprio bono. et arguit sic. De illius pulchritudine non est gaudendum quod non est hominis pulchritudo. sed pulchritudo vestium non est hominis pulchritudo. sed est ipsarum vestium. igitur etc. unde dicitur in littera. Jam putas pulchrum esse. i. tue pulchritudini ascribendum. fulgere variis vestibus. quod dicitur non debes habere putare. quod est vestium. si spes. i. pulchritudo est grata. i. delectabilis intuitu. ego mirabor naturam materie vestium. aut mirabor ingenium. i. subtilitatem artificis vestis formati: nihil ascribendo tibi. ¶ Non quod splendor habitus exterioris non facit hominem meliorem. nisi fulgeat habitus mentis interior in eo. unde sancti Iohannis. Nullus dicit gladium esse bonum si baltheus eius deauratus est. et vagina gemmis distincta. sed gladius bonus est qui bene incidit et bonum acumen habet et mucro bonus est qui omnem munimē ruptur est. unde sunt versus. Aurea nobilitas lutea si vestiat ollam. Non ideo sequitur hanc minime est luteam. Item poeta inquit. Linge caput lauro: tege corpus gemmis et auro. Si fueris peditem remanebis rusticus idem.

¶ An vero te loquor ordo famulorum. Dic phia ostendit non esse gladium multitudinis famulorum tamquam de proprio bono. et arguit sic. Samli autem si pueri in moribus: et sic sunt nocivi. aut sunt bene morigerati: tunc nihil ad te. quia hec probitas est famulorum et non tua. unde dicitur in littera. An vero loquor ordo famulorum facit te esse felicem. quod est famuli. si sint viciosi moribus: tunc sunt preciosa sarcina. i. pi-

culosum. pedus ipsi domini. et sunt vehementer inimica sarcina ipsi domino. si vero sint probi: quoniam modo. i. pro quod modo. aliena probitas numerabitur. i. computabitur in tuis opibus. quod dicitur nullo modo. et tunc concludit de omnibus predictis dicens. Ex quibus omnibus predictis monstratur ligido. i. apte. nihil horum esse bonum tuum: quod tu computas in tuis bonis. quibus si nihil est appetere pulchritudinis supple quod tibi ascribi poterit. quod est. i. quod re est. quod tamen doleas de amissis: vel leteris retentis. quod pro se. si predicta sunt pulchra natura. i. pro natura pro prias. quod refert id tua. i. quod pertinet ad te. quod dicitur nihil. nam hec sequestrata. i. divi-

natura pulchra sunt: quod id tua refert. Nam si pro se a tuis quoque opibus sequestrata placuissent. Neque enim idcirco sunt preciosa quod in tuas venire dicitur. sed quoniam preciosa videbatur: tuis ea divitiis annumerare maluisti. Quid autem tanto fortune strepitu desideratis. fugare credo indigentiam quodritis copia. Atqui hoc vobis in paratis cedit. Pluribus quippe adminiculis opus est ad tuendam preciose suppellectilis varietatem. Verum illud est. pro multis indigere eos: quod pro multa possidet. Contraque mimo indigere quod abundantiam suam nature necessitate: non ambit?

sa ideo maluisti ea annumerare tuis divitiis. ¶ Nota quod serui pueri in moribus sunt familiares inimici domini et totius domus: de quibus postea dicitur tertio huius. quanta pro se. Non est peius efficacior ad nocendum quam familiaris inimicus. et si videtur tur aliqui amici: hoc est ratione utilitatis non ratione veritatis. de quibus loquitur Seneca in de remediis dicens. Mel musce sequuntur: cadavera lupi: frumenta formice. pro dicitur sequitur ista turba non homines. Item Seneca dicit. 4. epistola. In homine illud laudandum est quod ipsi est. si familiam formosam habet et domum pulchram. si multum ferit. si multum fenerat. nihil horum in ipso est: sed circa ipsum. laudandum in illo quod proprium est: quod nec auferri nec eripi potest. ¶ Quid autem tanto fortune strepitu. Dic phia ostendit generaliter divitias non esse appetendas magnopere. Et facit hoc tribus rationibus. Sedas ponit ibi. Ita ne. tertia ibi. Ego vero nego. Prima ratio est ista. Illa non sunt multum appetenda pro quod homo non consequitur ea propter quod appetunt. sed pro divitias homo non consequitur ea propter quod divitie appetunt. appetunt enim divitie propter fugam indigentie: quam fugam indigentie homo non consequitur pro divitiis. sicut declarat in littera dicens. Quid autem tanto strepitu. i. labore desideratis. i. cum desiderio insistitis fortune. credo vos queritis fugare indigentiam copia. i. divitiis. quod dicitur ideo desideratis divitias ut suppleatis vestram indigentiam. sed hoc cedit vobis in diu. quia pluribus adminiculis. i. adiutoribus. est opus ad tuendam varietatem preciose suppellectilis. i. possessio. verum illud est. pro multis eos indigere qui pro multa possident. et etiam dicitur. pro diu. illi minimo indigent quod metiatur. i. mensurat suam abundantiam. non superfluitate ambitus. i. cupiditatis: sed necessitate nature. ¶ Nota secundum Senecam. pro multis indiget quod pro multa possidet. propter quod multe divitiae non fugant indigentiam. sed magis excitant. unde poeta. Nulla vitari ratione potestis avari. Vos faciunt iopes: quos cumulatis opes ¶ Nota circa hoc quod dicitur: nimium indiget. dicit Seneca. 62. epistola. Thaurus paucissimorum ingez pasuis implet. et vna silva pluribus elephantibus sufficit. homo terre pascur et mari. quod igitur tam insatiabile ventrem non dedit nobis: cum tam modica corpora nobis dederit. ut fastissimorum

edacissimorumq; aialiu' audiatē vincere. quātulū. n. est qđ nature dat: paruo illa educat. nō fames nri vōris nobis magno pstat: s; ambitio. ventri aut obedienter lo/ co aialiu' numeremur: nō hoiz.

C Ita ne aut nullū. Dic ponit scđam rōnē. scđo cōcludit manifestū errozē hoiz: ibi. qđ vero late. Et ratio talis est.

Ille non sunt appetēda qđ appetitis hō putans se tali bus ornari: fa cit iurias suo creatori. s; bo na exteriora sic diuitie sūt hō. vt decla rat i lra. g. 7. Et dic. O ho mines nūqd nullū bonū p priū atq; i sūt. i. nāle. i. rificū vobis itayt querat bonayra i ex ternis reb'. i. i extrificis re b'. i. reb' se positis. i. ayo bis seorsū po sitis. q. d. imo i vobis est bo nū si cōsidera re vultis. sed sic est versa. i. mutata cōdi tio rez: vt ani mal diuinū. s. hō q est filis

deo: nō aliter videat sibi splēdere nisi in possessione sup plectilis inaiate. i. bonoz exterior q sūt inaiata. i. alia qđ ab hoie pōta sūt suis bonis: vos aut hoies deo pōles mēte captatis. i. qritis ornāmēta vre excellētis nature a reb' ifimis. s. inaiatis. qđ erroneū est. nec itelligitis quātā iuriā faciatis vro pōtiori. supple puertēdo ordinē ab eo i sūtū. Ille eni pōtor voluit humanū gen' pōtare. idest pcellere oib' terrenis. s; vos detruditis vestrā dignitatē ifra queq; rez ifima. qđ pbat ex hoc. Nam oē bonum est pōsi' eo cui' ē bonū. cū vos iudicatis vilissima rez sicut sūt dona fortune: eē vestrā bona. vos submittitis. i. suby citis vosmet ipsos eisdē vra existimatōe. i. opinione. i. hoc nō imerito cadit. i. accidit hoī. Nā illa est pōtio humane nature. q. tū. i. tūc. tūc excellat ceteris rebus: cū se cogno scit. eadē tūc nā humana redigat ifra bestias si defierit se nosse. Nā ceteris animātib' nā est ignorare sese. s; hoibus venit. i. puenit ex vicio. **C** Nō q hoī est insitū p priū bo nū qđ est recta rō. q semp depeatur ad optima. i. cui' actu i speculatōe pōstistit felicitas. qz sapiēs maxime est felix. io ethi. i. hō curās itellectū deo amantissim' videat: ibidē. iō nō est qredū bonū hoibus i rebus: externis. **C** Nō q hō mēte rōne est similis deo. qz fm senecā. Rō nihil aliud est qz pars diuini spūs: mersa i corpus humanuz. Et dicit idē. q anūm rect' est qđ de' in humano corpe hospitat'. Et idē dicit. Disce poti' animū extollere i imēsū: nobilis enī i generosa res est. **C** Nota q hō seipz ignorās dete

rior est bestia. vñ boeti' in tractatu de summo bono alle gans pmetatozē dicit. Ueh vobis hoib' q de numero be stiaz cōputati estis. diuinū qđ i vobis est nō cognoscētes ppter qđ ad supiora ascēditis: i. deo similes estis. Et sub dit. Diuinū aut i hoie vocat itellectū i rōnē. **C** Nō q ni bil phibet vñ i idē eē nobili': i. ignobilius qđ diuersifi

ifra bestias redigat si se nosse de fierit. Nā ceteris aiantibus sese ignorare natura est: hoib' vero vicio venit. Quā vero late patet videat hic erroz: qui ornari posse aliqd ornāmētis existimat alie nis. At id fieri neq. Nam siqd ex appositis luceat: ipsa qđ que sūt apposita laudant: illud vero his tectū atq; velatū in sua nibi lomin' feditate pdurat. Ego nego illud eē bonum qđ noceat hñti. Nū id mētiō: minime i ges Atq; diuitie possidentibus pse pe nocuerūt. Cū pessim' quisq; eris alieni magis auid': qcquid vsq; auri gēmarūq; ē: se solū qui bz dignissimū putat. Tu igit qui nunc contuz gladiūq; sollicitus pertimescis: si vite huius calles vacu' viator intrasses: coram la trone securus cantares. O pre clara opū mortaliū bñtudo quā adept' vbi fuer' secur' eē desisti.

chritudine ppria: tūc apposita illa laudatur. s; illud qđ e velatū i tectū appositis illis: illud nihilominus pdurat. i. psenerat i sua feditate. i. turpitudine. **C** Nō si aliqd ē fe tidū i se: ei' fetiditas nō tollit p ornātū extrificū. vñ dicit poeta. Aurea nobilitas luteā si vestiat ollā: Nō iō segtur hāc min' eē lutū. Et qđā cleric' rñdēs mulieri qreū vtz eēt pulchra: dixit. O dña pulchra sūt tibi appēsa.

C Ego nego illud eē bonū. Dic ponit tertiā rōnē q ta lis ē. Illud nō ē multū appetēdū qđ nocet possidēti. s; di uitie sepe nocuerūt possidētib'. quod declarat ex duob'. Primo: qz diuitie faciūt possidētes de se falsa opinari vel existimare. Scđo: qz faciūt possidētes amissa securitate timere. vñ dicit i lra. Ego phia nego illud eē bonū qđ no ceat hñti. nū id mētiōz inges minime. atq; p certe. diuitie psepe nocuerūt possidētib'. qz qsq; hō eo q ipse ē auidus magis alieni eris. ipse putat illū hoiez solū dignissimū. q bz. i. possidet: qcqd vsq; ē auri i gēmarū. Tu igit hō q i di uitis pōstistit nūc ptimescis gladiūq; p i contū. si itra s; ses callē. i. semitā huius vite. tanq; viator vacuus corā la trone secur' cātares. Tūc iuehit i diuitias. O p clara bñ tudo opū mortaliū. i. loqtur ironice. q. d. minime p clara. quā tu hō cū adept' fueris: secur' eē desisti. **C** Nō diui tie nocēt hñti. vñ ari. i. ethi. dic. Talē qđ errozē hñt bona q ml' pōtīgūt detrimēta ex ipsis. mlti. n. pp diuitias pie rūt. **C** Nō. q mali tūc diuites reputat eē dignos. vñ dic amb. Ita icubuerūt mores hoiz i admiratōe diuitiaz vt

caī fm cōdi tionē seu cō siderationem. Vñ quis hō s; se i simplr sit nobiliō be stys: tñ iquā tuz deficit ab aliquo qđ si bi debet fm nās. s. cogno scere se: quod nō debet be stys. sic est ignobilior be stia.

C Quāvo la te pz. Dic phi losophia cō cludit mani festū errozē hoiz dicēs.

O hoies qz la te pz vñ erroz g existimatis aliquid posse ornari orna mētis alienis sed illud fieri neq. Nam si aliqd luceat ex apposit' si bi i nō ex pul

hō pōs deo mēte

Secundus

nemo nisi diues putetur dignus. **C** Nō diuitie nō reddūt
hoies secuz. vñ iuuenalis. poeta. Pauca lz portes argenti
vascula puri. Nocte iter igressus contū gladiūq; timebis
Et mote ad lunā trepidabis arūdinis vmbzā. Latabit va
cuus corā latrone viator. Et señ. i. 4. epif. di. Nudū latro
trāsmittit etiā i obfessa via paup; pax ē. 2. 74. epla dicit.

Quisq; se ml
tū fortune de
dit: igētes sibi
mām pturba
tiōis fecē. vna
hecyia est ad
tuta vadendi
externa despi
cere: 2 hone
sto cōtētū eē
C Metrum
qntū secundi
libri.

Felix nimit
um p
oz etas. Dic i
cipit qntū me
trū. hui? scōi:
qd dicit pēti
tacū ab iūeto
re anapesticū
a pede predo
minante. 2 est
dimetrus. qz

q̄tuoz pedū. nā duo pedes ynū metz cōstituunt. 2 est cata
lecticū: qz in q̄rto pede vna syllaba deficit ad cōpletū
metri. In quo metro p̄bia cōmēdat primā etatē q̄ erat si
ne cupiditate diuitiaz: deplāgēdo p̄ntē etatē in qua dñā
tur: 2 regnat auaritia. Primo cōmēdat etatē antiquoz.
scōo n̄faz etatē deplāgit: ibi. Utinā mō. Primo dicit. p̄oz
etas nimitū felix fuit p̄tēta fidelib? aruis. i. fideli agricultu
ra. nec fuit pdita. i. deprauata. ierti luxu. i. graui supfluita
te. q̄ etas solebat soluere. i. remouere. sera. i. tarda ieiunia
facili glāde. i. vili fructu. nec illa etas nozat. i. nouerat. cō
dere. i. miscere bachica munera. i. vina. ligdo melle ad fa
ciēdū mellicratū. sic mō fit. nec etiā nouerat miscere. i. in
tigere. lucida vellera. i. albā lanā. sez. i. illoz p̄ploz tyrio
veneno. i. sāguine cōbilioz: q̄z copia apud tyz iuenit ad
faciēdū purpureū colorē. Verba dabat eis salubres som
nos: nō. n. dormiebāt i lecti eburneis: s; i herb. 2 lubricus
amnis. i. labil aq̄: dabat eis potū. 2 pin? illa arbor altissima
dabat eis vmbzas. i. vmbzozas hitatōes. nō. n. i domib? 2
i curiosis edificijs hitabāt. Nōdū hospes aliq; ex̄nis seca
bat. i. diuidebat nauigādo. alta. i. p̄fūda maris. qz adhuc
nō erat vsus nauū: nec mercib? vndiq; lecti. i. collecti. vi
derat noua littoza. i. alienas terras: qz manebāt i p̄ria. tūc
i illa etate tacebāt seua classica. i. tube vel cornuavocātia
hoies ad bellū. dca classica a calo qd ē voco. neq; cruoz fu
sus acerbis odys tixerat. i. madidauerat horrida arma: qz
tūc nō erat vsus armor. qd eim. i. p̄p qd. hostic? furoz vel
let p̄oz arma mouere cū videret seua vulnera. nec videret
vlla p̄mia sāguis: qz nihil erat p̄ q̄ pugnaret. **C** Nō circa
B q̄ diē p̄oz etas. q̄tuoz etates distinguunt fm̄ poetas. In
p̄ma fuerūt hoies boni 2 simplices paucis p̄tēti: q̄ comede
bāt glādes. bibebāt aquā. nō colebāt vineas. hāc etatē vo
cabāt poete aureā. 2 erat sub saturno. de q̄ boeti? loquitur i
lfa. Scōa etas dicebat argentea. q̄ erat sub ioue cū hoies
magl astuti iuenerūt agriculturā. 2 ceperūt ibitare do

mos 2 plātare vineas. Tertiā etatē vocabāt eneā: in qua
hoies p̄p p̄pziā curā rez ceperūt alios depellere: 2 se ali
qualr malicie dare. Quartā etatē vocabāt ferreā: qñ itā
tū abūdabat malicia 2 auaricia hoiaz: q̄ nec fides nec iu
sticia māsit i terra. in q̄ etate nos sum?: quā i fine boetius
deplāgit. **C** Nō. circa B q̄ diē ierti luxu. q̄ iertia 2 ocuz

stē cā luxurie.
vnde poeta.
Ocia si tollas
piere cupidis
artes. Itē ora
tius. Querit
egistus q̄re sit
scūs adulter.
In p̄mptu cā
est: desidio
sus erat. Est
aut̄ triplex lu
xuria ex: d̄ sco
lariū discipli
na. q̄dā cōstitit
coitu. q̄dā in
crapula: et q̄
dā i vestitu: 2
q̄libet ē fugiē
da. **C** Nō cir
ca B q̄ diē: lu
cida vellera
sez. seres sūt
qdā homines
apud q̄s p̄te

Cruoz horrida tixerat arma.
Quid eni furoz hosticus vlla
Vellet p̄roz arma mouere:
Cū vulnera seua videret
Nec premia sanguinis vlla.
Utinā modo nostra redirent
In mores tempore p̄iscos
S; seuior ignibus etbne
Feruens amor ardet habendi.
Deu quis primus fuit ille
Auri qui pondera tecti
Semmasq; latere volentes
Preciosa pericula fodit.

C Prosa sexta secundi libri.

Quid aut̄ de dignitatib?
q̄ potentiaq; differā: quas
vos vere dignitatē ac po
testatis inscū celo exequatis?

xi? lana de arborib?. fila q̄ avmib? q̄ dñr bōbices operā
tur: illa vocat h̄ lucida vellera. **C** Nō q̄ thir? ē v̄mis ve
nenosus i cui? sāguine itigit purpura. Alij dicūt q̄ sit gen?
cōbilioz. i. quoz sanguine itigit purpura. quoz cōbilioz
copia iuenit apud thiz in isula.

C Utinā mō n̄ra redirent. Dic p̄bia deplāgit p̄ntē etatē
dicēs. Utinā n̄ra tpa. i. cōditōes. nostri tēpōris. rediret mō
.i. redigerent. i. p̄scos mores. i. i mores antiq̄s. s; heu nō est
ita: s; amor. i. desiderium h̄ndi. feruēs seuior. i. piculosior.
ignib? etbne. illi? mōt? ardet. Deu q̄s fuit ille q̄ p̄m? fodit
.i. effodit. pōdera tecti auri. i. absconditi. 2 effodit gēmas
volētes latere q̄ sūt p̄ciosa picula: qz mlri p̄p eoz p̄ciosita
tē picula icidūt. **C** Nō Seneca i li. de diuisione sciaz cō
mēdās p̄oz etatē diē. O felix p̄oz etas q̄ tot ptulit sapien
tes q̄b? velut stellis fulgētib? mūdi tenebras irradiaret.
s; heu nūc alij terrenis curi infuiūt: alij t̄pālis dignitatis
ambitōe iardescūt oēs vere circa studiū sapie elāguescūt

C Nō q̄ ethna est mons sicilie q̄ frequēter ignib? iarde
scit: ad cui? similitudinē h; se auaricia 2 cupiditas hoiaz: q̄ i
satiabilis nunq; penit? extriguit. vñ Tull? i li. de finib? bo
noz 2 maloz diē. Cupiditates hoiaz sūt isatiabiles: q̄ nō
mō singulares. s; vniuersas familias euertūt. Ex cupidit
tatib? .n. odia seditōes discordie bella nascūtur. ex q̄bus
vitā amarissimā necesse est effici.

C Prosa sexta libri secundi.

Quid aut̄ de dignitatib?. Dec ē sexta p̄sa hui? scōi.
q̄ in q̄ p̄bia oñdit q̄ dignitates 2 p̄tates nō sūt ma
gnope appetēde. Et p̄mo p̄bat itētū de dignitate
2 p̄tate simul. Scōo de p̄tate diuissim. ibi. Quevero. Ter
tio iterato sil de dignitate 2 potestate. ibi. Ad hec. Primo
itēdit rōnē talē. Illa nō sunt multū appetēda q̄ cuz adue
niūt malis faciūt d̄teriores: 2 bonos nō efficiūt meliores.
sed dignitates 2 potestates h̄sunt: sicut declarat i lfa. igit
2c. vnde dicit sic. Quid differā. i. dicā. de dignitatibus. q̄

p. r. potētia. quas vos in scy. i. ignari. vere dignitatis et potestatis exequatis. i. assimilatis. celo. i. summo bono. que si ceciderint in queq; improbissimū. i. viciossimū. que icen/ dia ethne illius montis dederint tātas strages. i. pericula flāmis eructuātib⁹. i. exeūtib⁹. et qd diluuiū dederit tātas strages sicut illi mali qbus adueniūt dignitates. q. d. plura mala pueniūt ex dignitatibus et potestatis ma/ lozum q̄ ex incendio ignis v' diluuiū fluy. et subdit pbia. vti p sic arbitro te meminisse v' i veteres. i. atigo/ res romani. cupierūt abo/ lere. i. delere. i. peritū cōsul/ re. i. dignitatē cōsulare ppter supbiā cōsuluz qd i. peritū cōsulare fuerat pncipiū liber/ tatis. qz roma/ ni liberi v' uebāt sub cōsulib⁹ q̄ sub regib⁹ q̄ romani ēt p'us abstu/ lerāt d' ciuitate nomen regū ppter eā/ dē supbiā. s. re

gū. Ex quo p̄ qd dignitates faciūt malos deteriores. Si aut p̄tates et dignitates deferantur p̄bis: qd p̄rax ē: qd in eis aliud placet dignitatibus q̄ p̄bitas vtētū. q. d. nihil. ita fit. i. ppter hoc fit vt virtutib⁹ nō accedat honor ex dignitate: s; honor accedit dignitatib⁹ ex virtute vtētū eis. et ita dignitates nihil boni adyiciūt ipsīs bonis. ¶ Nota duplex est dignitas et p̄tās. qdā mūdāna siue tpalis q̄ cōsistit i bonis tpalib⁹ exteriorib⁹: et i tali nō cōsistit vera felicitas cū sit resp̄sa multis amaritudinib⁹. Alia ē dignitas et p̄tās. aie siue spūalis q̄ cōsistit in sciētuz et virtutib⁹: et illa nō pōt supari vicio nec aduersitatib⁹ nec p̄speritatibus in q̄ cōsistit b̄ritudo et b̄tā vita. Un̄ Ambro. i. li. de offi. diē. Dico b̄tās vitā cōsistere i altitudine sapie. i. suauitate p̄sciētie et i virtutis sublimitate. ¶ Nō q̄ iscy dignitates et potestates mūdānas adequāt celo: qz nō recte indicāt. iudicāt. n. s̄m occupiscētiā et nō s̄m rei veritatē. i. periti. n. velut alōge distātes a vitate speculātur p̄mo elēcoz. ¶ Nō q̄ mali dignitatib⁹ et p̄tātib⁹ p̄diri plus nocēt q̄ ignis vel diluuiū aq̄z: qz mali dignitate sua et p̄tate extollunt i supbiā: alios iugo fuitutis opp̄mēdo. p quo exequēdo mouētur bella q̄b⁹ humanū gen⁹ plus offēdit q̄ igne vel diluuiū. ¶ Nō q̄ ciuitas romana a tpe romuli sui cōditōris a regibus erat gubernata: postea romani exigēte malicia et supbia regū ipsos delenerūt. et cōsules istinuerūt q̄ etiā ppter eoz supbiā erāt abiecti. ex quo p̄ qd dignitas et p̄tās maloz eos effēc peiores. ¶ Nō q̄ honor nō debet alicui rōe dignitatē s; potē rōe vtut. Un̄ aristo. 4. ethi. Nō erit

vtiq; dign⁹ honore p̄rau⁹ existēs. vtutis. n. s̄m iū honoz est Unde s̄m veritatē solus bonus est honozādus.

¶ Que vero est ista v̄ra. Dic pbat sp̄alr de p̄tate qd nō sit multū appetēda duab⁹ rōnib⁹. scda ibi. Quid aut est. Rō talis ē. Illa p̄tās nō est multū appetēda q̄ nō est magne et fortis reputatōis s; tm̄ ē fragilis et ibecillū. s; p̄tās tpalis ē

quos sepe musculaz quoq; vel morsus vel i secreta queq; reputantiū necat itroitus. Quo vero q̄sq; ius aliq̄d in quēpiā nisi i solū corp⁹ et qd est ifra corpus: fortunā loquoz: possit exercere. Nū quid vñq; libero ipabis aīo? Nū mentē firma sibi rōne coherētē: de statu pprie getis amouebis? Cū liberū quēdā virū supplicijs se qdē tyrann⁹ adacturum putaret: vt aduersū se facere p̄iuratio/ nis p̄scios p̄deret: linguā ille mordit atq; abscidit: et in os senientis tyrāni abiecit. Itaq; cruciatus quos purabat tyrannus in materiam crudelitatis: vir sapiens fecit esse virtutis. Quid autem est quod in alium quisq; possit facere qd sustinere ab alio ipse non possit? Busirides accepimus necare hospites solitum ap̄ bercule hospite fuisse macta-

hō: qz p̄cā hō non pōt supra aīaz: s; tm̄ supra corp⁹ et super ea bonū q̄ corpis sūt. humano aut corpore nihil ē i/ becillū. Dicit ḡ i s̄ra. Que ē ista v̄ra experibilis. i. desiderabilis. ac p̄ clara. i. nobil⁹ potentia. q. d. nulla ē. nōne p̄siderat/ terrena aīalia q̄ bus videamini p̄sidere. i. p̄ esse. s̄. n. inter mures videres vñū p̄ ceteris. sibi v̄dicātē. i. vsurpātem. ius ac p̄tate sup alios mures. o q̄to cachino. i. risu tu moueris. qz derisibile eēt. et

talis ē p̄tās terrena. s. derisibil⁹ q̄ nō extēdit se nisi ad cōp⁹ ¶ Quid vō si tu spectes. i. p̄sideres. corp⁹ inbecillū. i. debili⁹ hoīe. q. d. nihil. q̄s hoīes sepe necat. i. interfic. morsus musculaz. i. puoz v̄mū. v' ēt itroitus i secreta. i. in interiora hoīs. q̄q; reptatiū. i. sp̄ētū. q̄ vō. i. quō q̄sq; possit exercere ius aliq̄d i quēpiā nisi i solū corp⁹ et i fortunā. i. bona fortuna q̄ s̄ ifra corp⁹. q. d. nullo mō. nūqd tu vñq; ipabis lifo aīo. q. d. nō. nūqd tu amouebis d' statu p̄pe geti mētē sibi firma rōe coherētē. q. d. nō. et pbat exēplo cuiusdā p̄hi: q null' tormēt' ad h̄ potuit p̄pelli vt illd' faceret qd rō nālis iudicabat n̄ faciēdū. vñ diē. Cū qdā tyrān⁹ putaret se adactuz. i. p̄pulsuz. supplicijs quēdā libez viz. i. p̄h̄z. vt ipē p̄deret p̄scios fēcē p̄iuratiois aduersū se. ille liber hō linguā mordit atq; abscidit et abiecit eā i os. i. i. faciē senient' tyrāni. Ita illos cruciat⁹ q̄s tyrān⁹ putabat eē mās. i. cās crudelitat'. vir sapiēs fēcē eē mās vtut': qz h̄ p̄ vtute n̄ p̄ crudelitate ei reputatū ē. ¶ Nō q̄ muscula ē diminutiū hō nois musca. et p musculā dat itelligere q̄cūq; aīalia venenosav' v̄mes venenosos. et ab isto loco recepit auctor floz cū dixit: obili⁹ qd sit mare q̄s nece musca p̄dit. ¶ Nō q̄ aīus hoīs libē et cogi n̄ pōt. vñ sen. Errat siqs fuiturē credit trāsire i totū hoīez. nō. n. trāsit i aīam. qz libtas ē aīa. ¶ Nō q̄ hō lib⁹ et p̄tās null' supplicijs vici pōt qz diē sen. i. li. d. clemētia. Magni aī p̄pū ē placidū eēt trāglū: et iurias et offēssiones supbie d̄spicere. et. 28. epla. trigita tyrāni Socratez circūsteterūt nec potuerūt aīuz ei⁹ ifrigere. ¶ Quid aut est. Dic pbia ponit scda; rōne q̄ ē talis. Illa

Secundus

ptas nō ē multū appetēda: p quā nemo pōt facere qd ali^o nō possit in ipz qd ipse pōt i aliū. s3 ptas tpalis ē h^o sicut in lra declarat ponēs duo exempla de busiride z Regulo. Primū exēplū ē de Busiride. Busirides fuit fili^o Neptuni z matre libia q hospites suos mactabat. Hercules aut apud ipz hospitat^o ipz ecōtra mactabat. Scd3 exēplū est d regulo. Re-

gulus fuit cōsul roman^o q cū mlta bella īgessit cū carthaginēsbus multos ex eis captiuauit: s3 eadē ab eis fuit capt^o. Ex q p3 q gcqd potest aliquis in alium facere, pōt etiā illud ab alio pati. Unde Latho Victorē a victo zc. z p nōs nulla est potētia humana q Bitercipe nō pōt. vñ dicit lra Quid ē q qd q3 possit facere i aliū quod ipse nō possit sustinere ab alio. q. d. nihil qd declarat. Nos accepimus. i. cognovimus. Busiridē solitū. i. cō-

suetū necare hospites. ipm fuisse mactatū ab hercule hospite sup. suo. Aliud exēplū ponit. Regulus cōsul roman^o ples penoz. i. carthaginēsbū captos bello diecerat. i. posuerat i vincula. s3 mox ipse pbuit manus cathenis victoz. i. carthaginēsbū. nūquid īgit vllā putas eē hoīs potētiā q nō possit efficere ne ali^o valeat i se qd ipse pōt i alio. q. d. nulla reputāda est hec potētia.

Ad hec si ipsis dignitatib^o. Dic pbat phia fil^o de dignitatib^o z ptatib^o: q nō hnt in se aliqd nāle bonū pp qd sint appetēde. scdo oñdit q idē pōt cludi de oib^o bonis fortuitis. ibi. Postremo. pmo facit qd dcm ē. scdo oñdit falsā noiatiōē exteriorū bonoz. ibi. De qb^o etiā illud. Rō quā itēdit ē illa. Illud qd i se nāl^o ē bonū nō pōt adiūgi pessimis. s3 dignitates z ptates pessimis adueniūt. g zc. maior declarat i lra. Unū dicit. Si ipsis dignitatibus z ptatibus iesset aliqd nāl^o z ppriū boni: nunq3 puenirent pessimis. neq3. n. aduersa. i. opposita solēt sibi sociari. qz nā respuit. vt q3 dria iūgātur. i. stēt siml. cū g nō sit dubiū pessimos plerūq3 fūgi. i. vt i dignitatib^o: illud etiā liquet. i. manifestū ē. ipsa nō eē bona sui nā q se pessimis patiātur herere. i. cōmanere. qd qdē dcm de dignitatib^o z ptatib^o dignius pōt existimari de cūctis munerib^o fortune. que. i. munerā vberiora. i. copiosiora pueniūt ad quēq3 iprobissimum. C Nō q duplex est bonū. vnū qd quertit cū ente. z sic dignitates z ptates licet malis adueniāt tñ sūt bone. Aliud est bonū qd est qdā qlitas derelicta ex bonis opatōibus z

vocat bonū moris. z sic dignitates z ptates bone nō sūt: qz vt plurimū pessimis sociātur.

De qb^o etiā. Dic phia pbat q bona fortuita nō pnt in suū effici. z sic p nōs hnt falsā denoiatiōem arguēdo sic. Omne qd ē nāl^o bonū efficit qd ei ppriū z expellit dnuz. sic fortitudo facit fortē: velocitas velocē. s3 bona fortune

nō efficiūt qd vidēt esse pprium qz diuitie nō faciunt diuitē: cū non restringāt auariciā. nec potētia facit potētē. nec dignitas dignū. pp qd diuitie false nominant: Unū dicit i lra. De qb^o bonis fortuitis illud etiā puto cōsiderādū qz nemo dubitat illū eē fortē cui cōspexerit icē. fortitudinē: z illū eē velocē cui cūq3 adest velocitas. et sic musica facit musicos: medicina facit medicos: rhetorica rhetores. Nā. n. cuiuscūq3 rei agit qd sibi ē ppriū: z nō miscet effectis

cos: medicina medicos: rhetorica rhetores facit. Agit enī cuiuscūq3 rei natura qd ppriū est: nec p trariā rez miscet effectib^o: z vltro q sunt aduersa depellit. Atq nec opes inexplētā restringere auariciā queunt. Nec ptas sui cōpotem facit quē viciose libidines insolubilib^o astrictū retinēt cathenis. Et collata iprobis dignitas non mō non efficit digno. s3 pdit potētia z ostētat idignos. Cur ita puenit: Gaudet enī sese resaliter habētes falsis pcellare nominib^o: q facile rez ipsaz redarguunt effectū. Itaqz nec ille diuitie: nec illa potētia: nec hec dignitas iure appellari pōt. Postremo idē de tota fortuna pcludere licet: in qua nihil expetēdū: nihil nature bonitatē in esse manifestum est: que nec se bonis semper adiungit: z bonos qbus fuerit adiuncta non efficit.

bus dria rez. z vltro. i. spōte repellit q sunt aduersa. i. dria. atq p certe. nec opes. i. diuitie queūt. i. possunt restringere. i. expletā auariciā hoīuz. i. insatiabilē. nec ptas facit illū cōpotē sui. i. potētē. quē viciose libidines retinēt astrictū insolubilibus cathenis. i. passionib^o. z dignitas collata iprobis nō mō. i. nō tm. nō efficit dignos. s3 pdit z ostētat idignos. Cur ita puenit: q bona fortune nō efficiūt qd vidēt eis esse ppriū. hoc est ideo. qz vos hoīes gaudetis sese alr hntes qz videātur cōpellare. i. denoiare falsis nominibus q noiatiōes facile redarguūtur effectū ipsaz rez. Itaqz nec ille diuitie iure pnt appellari cū nō faciunt diuitē. nec illa potētia: nec hec dignitas iure appellari pōt. C Nō q diuitie nō faciūt diuitē qz nō restringūt auariciā. nā diuitie fm Senecā. z 7. epla. sūt cōposita paupertas in lege nature. talis aut paupertas fm legē nature excludit auariciā q insatiabilis ē. Natura. n. paucis pteā ē. C Nō q dignitas iprobos ostētat iprobos: qz iprob^o tāto a plibus cognoscit qto magis inotescit ei^o vitiū: z qto aliq3 i maiori dignitate cōstituit: tāto plus cognoscit. pp qd dixit Seneca i puerby loco ignominie apud idignū ē dignitas.

Postremo idē de tota fortuna. Dic phia oñdit idē posse pcludi de oib^o bonis fortuitis dicēs. Postremo. i. finaliter. licet hoc idē pcludere de tota fortuna. i. qua nihil est expetēdū. i. desiderādū. nihil iesse sibi nature bonitatis. i. naturalis. manifestū est q fortuna nō adiūgit se semp bonis: z qb^o fuerit adiūcta bonos nō efficit. C Nō q bonus

fortune facit illud bonum addit. sicut musica facit musicum: et virtus facit virtuosum. sed quia fortuna malos quibus aduenit non facit bonos. patet quia nihil nature bonitatis si ubi inest qualiter autem mali malos faciunt bonos patebit in quarto huius psalmo sexta. **C** Metrum sextum libri secundi.

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

C Metrum sextum libri secundi.

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

Ntrum huius sed: quod oratio sapientia ab iudice: trochaicus cum a pedibus: dicitur: et est casyllabus. quia gliberus co tiner. ii. syllabus: et est catalecticum: quia nulla syllaba deficit ad perfectionem metri. In quo metrum prophetia declarat per exemplum quod dignitates et patres malis aduenientes non faciunt eos bonos: et hoc declarat per Nerone

quod quanto fuit potentior tanto fuit peior. tangit autem prophetia quatuor malicias neronis in metro. Prima est quod urbe romanam incendit quod arsit septem diebus et septem noctibus. ut spectaculo illius ignis cognosceret quod tunc olim fuerat ignis qui troiam capta arserat. Secundum malum est quod nero magna parte senatus sine ulla causa interfecit. Tertium est quod proprium fratrem occidit ut solus securus regnaret. Quartum est quod matrem suam occidit ut videret locum ventris in quo iacuit. Dicit ergo in ista. Nouimus quantas ruinas. in quibus pericula dedit nero. urbe. supple. romana flammata. i. incensa. quod per. et ceteris. i. occisis. patribus. i. senatoribus. quod Nero quondam ferus. i. crudelis. iterum pro fratre. ipse etiam maduit cruore matris effuso. et designans eius crudelitatem cetera matrem dicit. et ipse nero perierat. i. transiens visu gelidum corpus. i. in frigidatum corpus matris. non tinxit. i. madidauit ora. i. faciem suam lachrymis. sed ipse potuit sine omnibus lachrymis esse ceteros. i. iudex exacti decoris. i. interfecte matris quam decora fuerat. tamen hic Nero licet ita malus esset regebat populos sceptro. i. imperiali dignitate. hoc in quibus populos rexit quod perhibet. i. sol ventrem ab ortu extremo. videt pedes. i. abscondens. radios suos sub vndas. et loquitur more poetarum. quod dicitur. ipse rexit omnes populos quod erant ab ortu solis usque ad occasum. Sicut regebat populos quod septem triones. i. septem stelle quod sunt in maiori parte quod dicitur triones: quasi triones: quia illam plagam terunt. gelidi. i. frigidi permittunt. plaga. n. septentrionalis frigida est. quod dicitur. regebat omnes populos aquilones et istos regebat quod nothos. i. ille ventus collateralis austro. violentus exis torret. i. cremat. sicco estu. i. calore. nothus inquam recoquens ardetes. arenas. i. calidas. venit. n. ille ventus a torrida zona. et non calidus est. quod dicitur. Nero etiam regebat omnes populos australes. et sic per quatuor plagas mundi ostendit eius potentiam super omnes populos. tandem celsa patris. i. magna. non valuit vitare. i. mutare rabie. i. crudelitatem prauis heronis. Et tunc deplacit coniunctionem magne patris cum magna malicia. quia multa mala ex ea perueniunt dicens. Deum super. dico esse grauem sortem. i. euentum. quod tunc iniqui gladii. i. iniqui patris. addit seuo veneno. i. venenose crudelitati. **C** Non habet ari. s. etibi. principat? vix ostendit. mali

ela. n. hois vel phitas ostendit principatu. sic per in nerone. cuius malicia et crudelitas in imperio sue dignitatis apparuit. per quod dixit aristo. Seuissima est iniusticia habens arma. Et. 7. ethi. dicit. Sicut est igitur comparare iniusticiam homini iniusto. est. n. de terior bestia decies milies. plura enim vitioque mala faciet homo malus quam bestia. **C** Non propter hec mala Nerone quod tangitur

Celsa non tandem valuit potestas terere prauis rabieque Nerone. Deum grauem sortem quoties iniqui? Additur seuo gladius veneno.

C Prosa septima libri secundi.

Tam ego scis in quibus ipsa minimam nobis ambitio ne mortaliu reum fuisse dicitur. Sed materia gerendis rebus optauimus? quo ne virtus tacita com senesceret. **P**. At illa atque huius vni eorum prestantes quod denique metes: sed non dicit ad extremam manum virtutum perfectione perductas allicere possunt: glie. i. cupido: et optimorum in republicam famam meritoque. Que quod sit exilis et totius poderis vacua sic

ista multo plura ipse perpetravit. nam dicit prophetia tertio huius contra psalmum. Nero Seneca familiarum suum preceptorem. coegit ad eligende mortis arbitrium. et quod nero fuit crudelissimus hominum. id Seneca scripsit quedam libellum ad ipsum quod intulit liber de clementia. id quod hortatur eum ad fugam crudelitatis: et ad usum clementie quod liber sic incipit.

Tibi scribere de clementia Nero cesar institui. **C** Prosa septima secundi libri.

Tam ego scis in quibus. Hic incipit septima psalmi huius secundum. in qua ostendit prophetia quod gloria mundana non sit multum appetenda. Et primo inducit boetium confitentem se non desiderasse multum predicta. i. potestates et dignitates. nisi in quantum sunt materia reum gerendarum. secundo ostendit prophetia quod gloria sit peribile bonum: et sit non multum appetenda secunda ibi. Et illa. Dicit primo. Tum per tunc ego Boetius inquam. i. dixi. o prophetia. tu ipsa scis ambitionem. i. cupiditatem reum mortaliu. de quibus dixisti minimum nobis fuisse dominatam. sed bene optauimus materiam rebus gerendis. quo ne pro ut non. com senesceret in nobis virtus tacita. i. non excitata

C Nota quod in sapiente non dominatur cupiditas reum temporaliu. quia prophetia inducit mobilis affluetie preceptum ex li. de platis. Et socrates cum Athenis ad studium pergeret. magnam pondus auri in mare proiecit dicens: mergas te ne mergar a te.

C Nota quod materia reum gerendarum sunt ista: sine quibus res conuenienter geri non possunt: et sunt tria. sapientia. auctoritas. et potentia. Sine enim sapientia nihil conuenienter geritur. ut de se patet. Res etiam gerenda auctoritate ornatur. quia homo authenticus libentius auditur et facilius ei creditur. Potentia vero mali deprimuntur et boni extolluntur. hac materiam boetius desiderans potentiam et dignitates quesivit. **C** Nota quod Boetius materiam dignitatis et potestatis ideo quesivit. ne virtus sua tacita com senesceret. i. ne dum ipse ad senectutem proueniret. virtus sua tacita esset: dum nullus aliquid loqueretur de laude sue virtutis vel scriberet. Tunc enim virtus tacita senescit: quando non agit aliquis vni aliquid loquatur: et dum nihil scribit de suis beneficiis. quia virtus habentem perficit. et opus eius laudabile reddit.

C At illa atque hoc vni est. Hic prophetia ostendit gloriam mundanam non esse appetendam. et primo permittit quod cupido glorie multos allicit. secundo probat eam esse exilem et vanam ibi. Omne terre ambitum primo dicit sic. Ex quo boetius quod

Secundus

quod dignitates et potestates: ne virtus sua tacta senesceret. videtur quod ista propter laudem et gloriam quaesit. ideo dicit philosophia. Hoc unum est. scilicet cupidus glorie et fama optimorum meritorum in re publica: quod fama possit allicere mentes hominum. nam persistentes. id est excellentes: sed non dum. id est non adhuc. productas ad extremam manum perfectione virtutum. id est ad summam perfectionem: que fama et gloria

quod sit exilis et vacua totius potestatis. id est propter ciositatis. sic considera ex sequentibus.

¶ Non quod cupidus vanae glorie multos allicit et delectat. unde Seneca. si epistola dicit. Illud precipue nos impedit quod cito nobis placemus: si iuvenimus qui nos bonos viros dicat: quod prudentes: quod sanctos. non sumus modica laudatione contenti: quod quod in nos

adulatio sine pudore proferat tanquam debitum putamus: optimos nos esse sapientissimosque affirmantibus assentimus cum sciamus nos sepe multa mereri a deo quod indulgemus nobis ut laudari velimus in id cuius maxime facimus. ¶ Non quod duplex est bonitas mentis. scilicet naturalis et acquisita. Naturalis bonitas est secundum quam aliqui naturaliter sunt per mansueti sobrii et casti. sed haec bonitas si non emendat virtute et sapientia cito extollit homines ad inanem gloriam. Alia est bonitas acquisita exercitio virtutum et scientiarum que non permittit homines extolli vana gloria: quod sapiens fructum suum ponit in scientia. Stultus autem in laude secundum Macrobius. Ideo dicit philosophia: quod cupidus glorie allicit mentes nam persistentes. non dum. id est non adhuc virtutibus perfectas. ¶ Non quod fama est frequens laus optimorum meritorum in republica. Sed gloria est clara noticia cum laude. vel gloria est late patens preconium: id est annunciatio.

¶ De mundi ambitu. Hic philosophia ostendit gloriam mundanam esse exilem: nec multum appetendam. Primo ostendit hoc ex parte spatii in quo dilata. Secundo ostendit hoc ex diversitate nationum ad quas non divulgatur. Tertio ostendit idem ex diversitate morum propter quos de eodem iudicatur. Quarto ostendit idem ex breuitate durationis propter quam non perpetua. scilicet ibi. Adde quod hoc. tertia ibi. Quid quod diversitas. quarta ibi. Sed quod multos. Primo ostendit tale rationem. Latitudo fame consistit in latitudine terre super quam dilata. sed terra non est lata super quam fit dilatatio fame. sicut declarat in littera. ergo fama late non potest diffundi. et prosequens de exilis nec multum appetenda. Unde dicit in littera. Tu accepisti. id est didicisti. astrologicis demonstrationibus omnem ambitum terre. id est spatium terre. obtinere. id est habere rationem puncti. ad spatium celi. id est ad magnitudinem celi. quod magis exponens dicit. Ut si terra proferat. id est compararet ad magnitudinem celestis globi. ipsa iudicet prosum nihil spatium habere. huius igitur tam exigue regionis. id est terre in mundo. fere quarta portio. id est quarta pars est. quod incolat. id est inhabitat ab astantibus nobis cognitis. sicut tu didicisti a ptolemeo hoc probate. si subtraxeris cogitationem. hinc quarta parti terre quaeritur maria et paludes praesunt. id est occupant. et quaeritur vasta. id est ampla regio. diste

dit sicut. id est siccitate. tunc vix reliquet hominibus angustissima area. id est artissimus locus inhabitandi. in hoc ergo quodam minimo puncto puncti. id est minima portione terre. vos homines circum septi atque conclusi cogitatis de puulgada fama. de proferendo. id est extollendo. nomine. id est fama. et hoc fit inutiliter. sed quod habeat. id est potest habere. gloria amplius. quod propter et magnificum quod artata est

puncto circum septi atque conclusi de puulgada fama: de proferendo nomine cogitatis. Et quod hoc amplius magnificum gloria tam angustis exiguis limitibus artata. Adde quod hoc ipsum brevis habitaculi septem plures incolunt nationes: lingua: moribus totius vite ratione distantes: ad quas tam difficultate itinere: tum loquendi diversitate: tum commertii insolentia: non modo fama hominum singulorum: sed ne verbum quidem pervenire queat. Etate denique Marcii Tulii: sicut ipse quodam loco significat: non dum caucasum montem romane republice fama transcendit: et

tam angustis et exiguis limitibus. id est terminis. quod dicitur. nihil hoc magnificum ¶ Non quod terra respectu celi non est alicuius quantitas sensibilibus. sed hoc se sicut punctus. quod orison qui terminat visum non dividit celum in duo media: quod non est si terra in comparatione ad celum habet aliquam quantitatem.

¶ Itē si terra est alicuius quantitas sensu

bilis respectu celi: tunc stelle non semper apparerent nobis eiusdem quantitatis. quod patet falsum. quia in ea parte ubi terra esset magis gibbosa et propeior celo apparerent stelle maiores: et opposita parte minores. ¶ Itē minima stella fixa visu notabilis est maior tota terra. si ergo talis stella apparet nobis existentibus in terra sicut punctus: multo magis terra respectu celi erit sicut punctus. ¶ Itē punctus est quodammodo indivisibile: a quo linea equaliter distans facit circumulum et quia celum ex omni parte equaliter distat a terra. ideo terra respectu celi habet se sicut punctus. ¶ Nota quod tres partes terre sunt inhabitabiles. una propter nimium calorem: due propter nimium frigus. sed quarta pars que est temperata in caliditate et frigiditate a nobis inhabitat. sed quia adhuc non tota inhabitatur propter maria et paludes. et propter nimiam siccitatem. ideo dicit philosophia quod quarta pars fere est habitabilis. Vel dicit fere secundum alios quod estus solis non facit torridam zonam totaliter inhabitabilem. cum quedam civitas dicta zenit supra quam prolemus dicit fundasse astrolabium directe sit sub egnociali. sed diei inhabitabilis. quia est gravis inhabitatio. sed ultra egnociale oino est inhabitabilis: propter nimium calorem. ¶ Itē dicit quartam partem terre inhabitari ab animantibus nobis in cognitis. hoc forsitan dicit propter antipodes si sunt qui nobis sunt ignoti.

¶ Adde quod hoc ipsum. Hic philosophia ostendit gloriam non esse appetendam ex diversitate nationum ad quas non divulgatur intendens tale rationem. Diverse nationes et diversa idiomata non solum impediant promulgationem fame hominum. sed etiam verbum: sed in terra habitabili sunt diverse nationes diversorum idiomatum. ergo promulgatio fame per talia impedit: et prosequens non est multum appetenda. unde dicit in littera. Adde predicte rationi quod hoc ipsum septem. id est spatium brevis habitaculi. id est parvi spatii. in quo nos habitamus. incolunt. id est inhabitant. plures nationes. id est gentes. distantes. id est differetes. lingua. id est idiomate et moribus. et ratione totius vite. id est ratione modi vivendi. ad quas non potest pervenire. non modo. id est non tam. fama singulorum hominum. sed etiam nec fama verbum tum. id est tam difficultate itinere. id est via. tum. id est tam diversitate loque

Liber

di. i. idiomatū. tū. i. tam. i. solētia. i. icōsuetudine cōmercy. qz alig hoies non cōsueuerūt cū alyc cōmunicare i cōmercy. qz etate. i. tēpore Marci Tully. sicut ipse marcus tullius significat. quodā loco. i. i qbusdam suis scriptis. fama romane reipublice nondū trāscēderat caucasum mōtē. z tñ fama romanoꝝ erat adulta. i. ab antiquo nota. etiā for midolosa. par
this. talib^o ho
minibus. z ce
teris gētib^o. i.
locoꝝ circa
caucasum mō
tem. vides ne
igitur q̄ angu
sta sit glia q̄
compressa. i. i
modicū reda
cta. quā labo
boratis dila
tare z ppaga
re. an p nūgd.
glia vni^o hois
romani illuc
pgrediet. i. p
ueniet. vbi fa
ma romāi no
minis. i. roma
ne vrbis negt
trāfire. q. d. n̄.
C Nō parē
terre hitabilē
vocat septuz.

qz ē septa. circūdata mari. Un̄ liconiēsis i tractatu suo de spera: z etiā Macrobi^o dñt q̄ q̄rta portio n̄ra habitabilis vndiq; cigit mari. C Nō q̄ i solētia s̄z senecā ē spēs false magnitudinis: s̄z fm̄ Duguitionē i solētia ē supbia vel fatuitas. i. pposito aut pōt exponi p icōsuetudine. z tunc d̄r ab i qd̄ ē nō. z soleo qd̄ ē p̄suesco. C Nō q̄ caucasus ē mōs qd̄a sit^o i pte septētrionis ad quē nō puenerat fama roma ne vrbis. licet parthis z alyc gētib^o assidētib^o fama roma noꝝ erat formidolosa. i. formidabilis.

C Quid q̄ diuersaz. Dic ondit glia mūdānā eē exilē ex pte diuersitat^o moꝝ. pp q̄s de eodē apud diuersos d̄rie iudicat: z itēdit talē rōnē. Cōtrarietas institutionū z legum ipediūt fame dilatationē. s̄z hoies d̄riaz institutionū z le gū terrā ihabitāt. ḡ diuersitas institutionū z legū ipediunt dilatationē fame. z p̄ n̄s nō ē multū appetēda. Un̄ dicit i l̄ra. Quid supple ē iudicādū q̄ moꝝ z iustitia z leges di uersaz gētū iter se discordāt vt illud qd̄ apud alios iudi ceē dignū laude: apud alios iudicēē dignū supplicio. quo fit. i. pp qd̄. vt si p̄dicatio. i. dilatatio fame. delectat quē. i. aliqū. nullo mō pducatur. i. labore. p̄ferre nomē. i. famāz suā. i. plimos pp̄los. qz licet ab aliqb^o laudaret. ab alyc tñ vituperaret. Erit igit q̄s q̄tēt^o glia puagata. i. dilatata iter suos: z illa p̄clara nec immortalitas fame: z loquitur ironice: qz nō est p̄clara. nec immortalis illa coartabit. i. cō striget i tra terminos vni^o gētis. i. vni^o idiomatis. C Nō q̄ tāta ē diuersitas moꝝ i gētib^o q̄ illud qd̄ reputat apud alios laudabile. apud aliquos reputat vitupabile. reputa tur. n. apud syrios laudabile comedere p̄tes mortuos: ne comedatur a v̄nib^o i terra: qd̄ apud alios extraneos ē ex ecrabile. s̄z apud iudeos reputat laudabile ducere vxores p̄saguitate p̄rimas qd̄ apud xp̄ianos p̄hibet. Itē i tri uall laudabile ē occidere p̄ez sexagēariū z cremare ip̄z: qd̄ apud alios ē vitupabile. Un̄ dicit poeta. Sūt loca s̄t gētes:

q̄b^o ē mactare p̄tes z p̄bas: z pietas dū lōga supuēit etas. C S̄z q̄ mltos clarissimos. Dic phia ondit exilitatē glie ex breuitate duratōis p̄pter quā nō p̄petuat. Et diuidit i tres ptes. p̄mo ondit s̄ ex hoīuz obliuione. sc̄do ex t̄pis breuitate. ibi: vos v̄o. tercio ondit glia a viris v̄tuosis n̄ eē appetēda. ibi. Vos aut. p̄mo dicit q̄ fama z glia non sit

q̄ multos clarissimos suis tēpo ribus viros scriptoꝝ inops dele uit obliuio. Quāq; qd̄ ipsa scri pta p̄ficiūt que cū suis auctoꝝ p̄mit lōgioꝝ atq; obscura vetu stas. Vos ergo immortalitatē vo bis ppagare videmini: cū futuri famā tēporis cogitatis: qd̄ si ad eternitatis infinita spacia pertra ctes: quid habes q̄ de tui nomi nis diurnitate leteris? Anius enim hora momenti si decez mi libus conferat annis: quoniam vtrunq; spaciūz diffinitum est: minimā licz: h̄z tñ aliquā p̄por tionē. At hic ip̄e numer^o annoꝝ eiusq; quātūlibz multiplex ad i terminabilē diurnitatē nec cō

mortalis. p̄z qz q̄ multos viros clarissi mos. i. gliosos suis t̄pib^o ole uit iops. i. de/fectuosa obli uio scriptoꝝ. q̄q; etiā ipsa scripta p̄fici/ant qd̄. i. p̄az. q̄ scripta lōgi/oz. i. obscura vetustas t̄pis p̄mit. i. consu mit. cū suis au ctoꝝ q̄z sūt scripta C Nō q̄ p̄ scripturā fama gestoꝝ trāsmittit ad posteros. talis a ūt scriptura q̄n̄ q̄z defit v̄l pp̄ iopiā scri ptoꝝ: vel qz

ipsa scripta i se vetustate p̄sumūtur. Et ideo fama z glia i obliuionē pueniūt. Un̄ Salusti^o i cathilinario p̄q̄rit res gestas romanoꝝ min^o eē famosas pp̄ iopiā scriptoꝝ. athe niēsiū v̄o maioris fame q̄ romanoꝝ pp̄ scriptoꝝ copiā.

C Vos ḡ immortalitatē vobis. Dic phia ondit famā z glia nō eē durabilē z immortalē ex t̄pis breuitate dicēs. Vos ḡ hoies videmini vobis ppagare. i. facere immortalitatē. cuz cogitat^o famā futuri t̄pis. z i s̄ frustra cogitat. qz exilis est duratio fame p̄ t̄ps. qd̄. i. t̄ps si p̄tractes. i. p̄pares. ad ifini ta spacia eternitat^o qd̄ h̄s q̄ leter^o de tui nois diurnita te. i. tue fame. q. d. nihil ē. etenim moza vni^o momēti si p̄fe rat. i. p̄paret. io. milib^o ānis h̄z aliq; p̄portionē. licet minū mā. i. valde puā. qm̄ vtrūq; spaciū t̄pis ē diffinitū s̄z h̄z nu mer^o ānoꝝ. i. io. milia. v̄l ei^o numeri q̄tūlibet mltiplex sic duplū v̄l triplū n̄ pōt p̄pari ad i terminabilē diurnitatē q̄ ē eternitas. etenim p̄ qz finit^o ad seiuicē fuerit qd̄a collatō .i. p̄patio. In finiti v̄o z finiti nulla vnq; pōt esse collatio. i. p̄patio. Ita fit vt fama t̄pis q̄tūcūq; plixi si cogitef p̄pa rādo cū i exhausta. i. ifinita eternitate. ip̄a videat n̄ puā: s̄z plane nulla eē. C Nō q̄ oē qd̄ icipit i t̄pe necio h̄z finē in t̄pe. cū t̄ps sit cā corruptōis t̄paliū. 4. etbi. cū igit fama sit t̄paliū icipiēs i t̄pe ip̄a desinet i t̄pe. z p̄ n̄s nō est p̄petua. C Nō q̄ t̄ps q̄tūcūq; magnū p̄patū ad eternitatē mini mū reputat. z q̄si nulli^o momēti. i. n. finitoꝝ ad seiuicem possit eē p̄patio z iter ip̄a pōt eē p̄portio: tñ finiti ad ifini tū nulla pōt eē p̄patio. Cū igit eternitas sit duratio ifini ta tota s̄l ex̄n̄s: z t̄ps q̄tūcūq; magnū sit finitū: t̄ps nullā hēbit p̄portionē ad eternitatē. z p̄ n̄s fama q̄tūcūq; p̄ lixi t̄pis cōparata ad eternitatē nulla videf eē.

C Vos at nisi ad p̄pares aures. Dic phia ondit glia a vi ris v̄tuosis nō eē curādā. z s̄ onab^o rōnib^o. sc̄da ibi. Quid aut ē. p̄ma rō ē illa. Illud qd̄ spectat ad leuitatē arrogā tie a sapiētib^o nō est curādum. s̄z gloria p̄pter quā homo

Secundus

recte facit ppter laudes hoium illa spectat ad leuitatem arrogantie. et est digna derisione. q̄ rē. Qd̄ autē talis arrogancia sit quedam derisio declarat illittera. et dicit. Vos homines nescitis recte facere. nisi ad populares aures. i. ad populorum cōplacentias et ad inanes rumores et laudes. et vos postulat. i. desideratis. premia de sermūculis alienis. r̄icta.

i. postposita. p̄stātia. idest dignitate vestre conscientie et virtutis. ppter quā deberetis recte operari. accipe. i. cōsidera q̄ festiue. idest gloriose. aliquis illuserit. i. deriserit quādam dicentes se eē p̄m̄ leuitate b̄ arrogantie. Nā cū quidam tyrānus esset adorsus p̄tumelys idest incepissit alloqui contumeliose quendam hominē: qui induerat. idest usurpauerat sibi falsum nom̄ p̄m̄ non ad vsum vere virtutis.

Sed ad superbam gloriā. et tyrānus adiecisset. i. dixisset. se iam sciturus an iste esset p̄m̄. si quidem illatas sibi iniurias patienter leuiterq̄ tolerasset. ille qui dixit se philosophum paulisper patientiam assumpsit. i. in p̄ncipio. q̄ p̄ et accepta p̄tumelia a tyranno velut sibi insultans inquit ad tyrannum. intelligis ne me eē p̄m̄. tūc ille tyrannus mordaciter inquit. intellexeram te p̄m̄ eē si tacuisses.

Nota s̄m̄ cōmentatorē i prologo. s̄ physico. ver⁹ p̄m̄ debet esse perfectus omnibus generibus virtutis. et per p̄m̄ debet esse magnanimus. sed s̄m̄ Senecam in libro de clementia. magnanimi est iniurias et offensiones superbi despiciere. et persequens verbis cōtumeliosis prouocari non debet. Item p̄m̄ est non vincī a passionibus sed potius debet moderare et refrenare passiones. cum virtus consistat in moderatione passionum. Unde aristot. 4. ethicorū dicit. Mansuetus vult iperturbatus eē et n̄ duci a passione. Unde quidam p̄m̄ p̄tumeliose sibi insultanti dixit. Tu didicisti maledicere: sed ego didici maledicta p̄temnere.

Quid autē est quod ad p̄cipuos viros. Dic p̄m̄ ponit scōdam rōnem que talis est. homines virtuosī vel totaliter moriuntur corpore et anima. vel aīa viuit post mortē. si totaliter moriuntur nihil spectat ad eos de gloriā post mortem si aīa eorū viuit post mortem. illa petit celum spernens oē terrenū negociū et sic nihil ad eam de terrena gloriā. ergo apud virtuosos hoies nulla debet eē cura de gloriā. Dic ḡi l̄ra. Quid eē qd̄ ad p̄cipuos. i. ad virtuosos viros attineat de fama post resolutū corpus extrema morte. q. d. nihil de

pari qd̄ pōt. Et eis finitis ad se iuicē fuerit quedā: i. finiti vero atq̄ finiti nulla vnq̄ poterit eē collatio. Ita fit vt quāticiq̄ proluxi t̄pis fama si cū iexhausta eētitate cogitē: nō pua s̄ plane nulla eē videat. Vos at nisi ad populares aures inanesq̄ rumores recte facere nescitis: et r̄icta p̄scie virtutisq̄ p̄stātia: de alienis p̄mia postulat s̄m̄ūculis. Accipe in h̄mōi arrogātie leuitate q̄ festiue aliquis illuserit. Nā cū qdam adorsus eēt hoies p̄tumelys q̄ nō ad vere virtutis vsum: s̄ ad superbam gloriā falsū sibi p̄m̄ nomē induerat: adiecissetq̄ tā se sciturus an ille p̄m̄ eēt: si qd̄ illatas iniurias leuiter patienterq̄ tolerasset. Ille patienter paulisper assumpsit: accepta q̄ p̄tumelia velut insultas: iaz tāde inquit intelligis me esse p̄m̄.

bis. n. viris est sermo noster. qui petunt. i. querunt gloriā virtute. i. operibus virtuosis. Nam si homines toti moriuntur corpore et anima vt qdam putant quod tamen nostre rationes. i. philosophice rōnes. vetant. i. p̄hibent credi. qz s̄m̄ philosophiā: anima itellectiua est imortalis nulla est oīno gloriā post mortē. cū iste oīno nō extet. i. nō sit cuius ea gloriā eē dicit. Sin vero mens b̄n̄ sibi cōscia. i. illesa. resoluta. i. liberata terreno carcere. i. a corpore post mortem. libera petit celum. nōne ip̄a anīa que celo fruēs gaudet se exemptam terrenis ip̄a spernet oē terrenum negociū. et per p̄m̄ terrenam gloriā. q. d. sic.

Tū ille nimis mordaciter itellegerat iquit si tacuisses. Quid autē eē qd̄ ad p̄cipuos viros: de his enī p̄mo eē: q̄ virtute gloriā petūt: qd̄ i q̄ eē qd̄ ad hos de fama p̄ resolutū morte sup̄ma corpus attineat. Nā si qd̄ nostre rōnes credi vetat toti moriuntur hoies: nulla eē oīno gloriā: cū is cui⁹ ea eē d̄ nō extet oīno. Sin vero b̄n̄ sibi mēi p̄scia terreno carcere resoluta celū libera petit: nōne oē terrenū negociū spernet: q̄ se celo fruēs terrenis gaudet exemptā.

Metz septimū scōi libri.

Quicumq̄ solam mente precipiti petit: Sūmūq̄ credit gloriā Late patentes etheris cernat Artūq̄ c̄raz sitū: plagas. Brenē replere n̄ valētis ambitū: Pudebit aucti nominis.

conscientiam. tales pauci curantes conscientiam sunt virtuosī et philosophi de quibus loquitur Boetius in fine tractatus de summo bono dicens. Pauci sunt viri honorandi sicut philosophi qui contemnunt desiderium sensus et sequuntur desiderium intellectus. Plurimi autem sunt qui curant famam. sicut sunt vulgares qui relicta virtute conscientie propter laudes hominum recte faciunt de quibus dicit scriptura. Amen dico vobis receperunt mercedem suam. Nec etiam fama spectat ad viros virtuosos in futura vita qui virtuosī si totaliter moriuntur nihil ad eos de fama. Si autem anima viuit post mortem ista euolat ad celum et nihil curat de fama. spernit omne terrenum negociū. et potius gaudet quia est exempta a curis terrenis et gaudio celesti fruatur in eternum.

Metz septimum secundi libri.

Quicumq̄ solam mente precipiti petit. Dic incipit metrum septimum huius secundi quod dicitur archiloicum ab inuatore. iambicum a pede predominante. et constat ex primo versu trimetro et secundo dimetro. in quo metro philosophia docet quomodo gloriā sit contemnenda ex consideratione amplitudinis celi et strictitudinis terre dicens. Quicumq̄ petit: idest desiderat precipiti mente solam gloriā. et credit istam esse summam. idest precipuum inter appetenda. iste cernat. i. cōsideret. plagas etheris. idest partes celi. late patentes. et cernat artum situm terrarū. i. strictū spaciū

Liber.

terre t̄ comparatōe ad celum. ille pudebit .i. verecundabit̄
aucti nomis. i. aucte fame sue. nō valentis replere breuē
ambitum. i. parū spaciū terre. Et tunc exclamat dicēs.
O propter hoc miroz. quid. i. ppter quid. superbi gestiūt.
.i. cupiunt. frustra leuare. idest extollere. colla sua mōtali
iugo. idest mortali fama. licet enim fama diffusa means.
idest trāsiens

per r̄motos po
pulos explicet
se linguas. idest
per linguas po
puloz. et licet
magna dom̄
tua. i. nobilis
pentela. v̄l fa
milia fulgeat
claris titulis.
.i. laudibus ta
men mors sp̄
nit altam glo
riam. z mors
pariter. idest
simul. inuol
uit humile ca
put. i. miserū
hominē. z cel
sum. i. nobilez
vel diuitem z
mors equat i
fima summis
nulli parcēdo
quod d̄clarat
dicēs. Ubi nē

Quid o supbi colla mōtali iugo
Frustra leuare gestiunt.

Licet remotos fama per popu
los means

Diffusa: linguas explicet.

Et maḡ titul̄ fulgeat clar̄ dom̄

Mors spernit altam gloriam.

Inuoluit hūile p̄t̄ z celsū caput

Equatq̄ summis infima.

Ubi nunc fidelis ossa fabricij
manent.

Quid brut̄ aut rigid̄ catho?

Signat superstes fama tenuis
pauculis

Inane nomen litteris.

Sz qd̄ decora nouim̄ vocabla.

Nam scire p̄sumptos datur.

Jacet ergo p̄sus ignorabiles

Nec fama notos efficit.

manēt ossa fidelis Fabricij. quid Brutus rigidus aut Ca
tho: supple est. q. d. quid manet de gloria eoz post mortē:
v̄tq̄ modicum. s. illud manet quod tenuis fama. i. exilis
superstes. i. manens. signat inane nomen eozum pauculis
litteris scriptis in epitaphijs. sed quid. i. ad quid. nouimus
decora vocabla scripta. nungd̄ itelligit̄ per ea ipsos eē cō
sumptos. i. mortuos. q. d. immo tacer. ergo mortui p̄sus
ignorabiles nec fama efficit vos notos. Et quia aliquis
diceret licet ipsi sint mortui corpore. tamen viuunt fm̄ fa
mam. dicit phia. Si putatis vitam vestram longi trahi.
idest plangari. aura mortalis nominis. i. splendore mor
talis fame. cum sera. i. vltima dies. vobis hoc rapiet. idest
famam auferet. iam vos manet. i. expectat. secūda mors
q. d. si estis prius mortui corpore. i. fama manēs est vitave
stra. illa cessante. secundo moriemini.

¶ Notandum Fabritius fuit p̄sul romanus q̄ cuz mitte
ret pugnare cōtra pirrū regem epirotaz. rex promisit sibi
partē regni sui vt trāstret ad ipm̄ qd̄ Fabritius contēpfit.
sequenti anno pirrus obtulit sibi magnā pecuniam auri.
vt traderet sibi romanū imperiū. cui ait Fabritius. Ro
ma non vult aux. sed vult imperare habētib̄ aux. ppter
hoc ipse dictus fuit fidelis Fabritij. Dicitur etiam de fa
bricio. q̄ cum qdam ad eum venisset. pmittens se pirrus
regem occisuz. si fabricius sibi pecuniā aliquā dare vel
let. Ipse vero fabricij hūc traditorē ligatū misit ad pirrū
p̄ tali scelere puniendū cui tūc pirrus dixit. Possibilis ē
solē a suo tramite deuiare q̄ fabriciū a via recte rōnis di
scedere. ¶ Nota q̄ brutus fuit p̄mus p̄sul romanus q̄
amore libertatis z iusticie propter stuprū. Lucretie plu
rima egit. z multa bella pro romanis inuit. ppter quod ē
famosus fuit. ¶ Nota q̄ Catho dictus est rigidus ppter
rigorez animi. q̄ ad nihil turpe flecti potuit z tāte iusticie

fuit vt lucan̄ ipm̄ d̄s p̄paret i iudicanda cā. q̄ fuit inter
Julii cesarez z pompeū dicēs. Victrix cā d̄s placuit sed
victa Cathoni. z de hoc magis p̄z quarto huius p̄sa sexta
¶ Prosa octaua libri secundi.

Sed ne me inexorabile. Ista est octaua z vltima
p̄sa huius sc̄di. z qz phia oñdit bona fortune nō m̄

¶ Si putatis lōgius vitaz trahi

Mortalis aura nominis.

Cuz sera vobis rapiet h̄ ē dies

Iam vos sc̄da mors manet.

¶ Prosa octaua libri secundi.

Sed ne me inexorabile
Fortunā bellū gerere pu
tes. Est aliqñ cū d̄ hoib̄

illa fallax. nōnihil bñ mereat:

tū. s. cū se apit: cū frōtē d̄tegit mo
resq̄ p̄fitef. Mōdū forte qd̄ loqr̄

itelligis. Miruz ē qd̄ d̄te gestio

eoq̄ sniaz v̄bis explicare vix q̄o

Etenī plus reoz hoib̄ aduersā

q̄ p̄sperā prodesse fortunam.

Illa enī sp̄ sp̄e felicitat̄ cū v̄ blā
da mērit̄. h̄ sp̄va cū se instabilē mu
tatōe d̄mōstrat. illa fallit. h̄ instruit

Illa mēdaciū sp̄e bōz mētes fruē

tunam sup. scias quod aliqñ ē. i. contigit. q̄ ipsa fortuna fal
lax. nō nihil. i. aliquid bñ mereat̄ de homibus eo q̄ aliqđ
bonū euenit hoib̄ p̄ cā. tuz. s. cū fortuna se apit. māifestādo
suā falsitatē: cū detegit frōtē p̄ sui aduersitatē. cum p̄fitef
mores suos p̄ instabilitatē. z subdit phia. nōdū forte itelli
gis qd̄ loqr̄. qz m̄z est qd̄ ego gestio. i. cupio d̄te. eoq̄. i. iō
vix queo explicare sniaz v̄bis. Et. n. ego reoz. i. opinōz ad
uersaz fortunā plus p̄desse hoib̄ q̄ p̄sperā. ¶ Nota qñ
cūq̄ i aliquo dicto videt̄ eē repugnātia illō videt̄ mirabi
le dictū. s. d̄te fortunā aduersā hoib̄ p̄desse. videtur esse
quedam repugnantia i dicto. Nam esse aduersū alicui. z
sibi p̄desse adiucē repugnāt. iō d̄ic phia. Mirum ē qd̄ ge
stio d̄te. s. fortunā aduersā magis p̄desse q̄ p̄speram.

¶ Illa enī sp̄ sp̄e felicitatis. Dic phia p̄bat intentū q̄ for
tuna aduersa melior sit q̄ prospera tribus rationibus. se
cunda ibi. Postremo. tertia ibi. An hoc. primo dicit illa
fortuna p̄spera semper mentitur cum videtur. i. apparet
blanda specie felicitatis. i. p̄spitatis. s. bec. i. fortuna ad
uersa sp̄ v̄a ē cū demonstrat se esse instabilē sui mutatōe.
ostendit enī se esse talē qualis est: z ita per eā nō decipiūt
hoies. s. illa. s. p̄spa fortuna p̄fidēs i se fallit. bec aures
aduersa fortuna hominem instruit oñdendo q̄ nō sit cō
fidendum p̄sperē fortune ppter eius mutabilitatē. Illa
.i. p̄spera fortuna ligat. s. fallendo mentes. fruentium ho
minum sp̄e bonoz mēdaciū. bec. s. aduersa fortuna. ab
soluit. i. liberat. s. mentes hominum cognitiōe. fragilis. i.
transitorie felicitatis. Et tunc recolligit effectus v̄triusq̄
q̄ fortune dicens. Itaq̄ illam. s. prosperam fortunam v̄
deas ventosam. i. superbam. fluentē. i. p̄digam et sui p̄st̄
ignaram. nam hoies in p̄speritate p̄tinua seipsos non co
gnoscunt. hanc. s. aduersam fortunam tu videas sobriam.
z succinctam. i. humilē nō supbaz. z prudētē exercitatiōe

tum esse appe
tenda: aliquis
putaret q̄ in
fortuna nihil
esset bōi. ideo
iaz oñdit phia
cuiusmodi bo
nū sit i fortuna
z p̄bat fortunā
aduersā plus
esse bonam q̄
p̄sperā. z p̄mo
pmittit suā i
tentionem se
cundo probat
itentum ibi.
Illa enī. Pri
modi. ¶ hoc
ti ex dictis pa
tet q̄ fortuna
est contemnē
da. sed ne pu
tes me gerere
idest facef bel
lū inexorabile.
idest implaca
bile cōtra for

Secundus

aduersitatis. **C** Nota q̄ ex ista lra p̄fit formari tres rō-
nes q̄ fortuna aduersa melior sit p̄spa. Prima rō est ista
Bona fortuna spē vere felicitatis decipit hñtē ip̄as. s̄z for-
tuna aduersa nō decipit. s̄z vera ē oñdēs se talē q̄lis est. ḡ.
aduersa melior ē q̄ p̄spa. Sc̄da rō ē. Prospera fortuna li-
gat mētes hoīum mēdacib⁹ bonis s̄z aduersa liberat mē-

tes a falsa feli-
citate. ḡ ē me-
lior. Tertia rō
ē. Prospera for-
tūa reddit ho-
mies sui igna-
ros. s̄z aduersa
facit hoīes sa-
piētes. ḡ meli-
or ē q̄ p̄spera
C Postremo
felix a vō bo-
no. Dic p̄bia
ponit sc̄das
rōnē q̄ talis ē.
Quecūq̄ for-
tūa trahit ad
ingstionez ve-
ri hōi illa me-
lior est q̄ que
retrahit a ve-
ro bono. s̄z for-
tuna aduersa
est hō. ḡ zc̄. vñ
dicit. i. lra. po-

stremo felix. i. p̄spa fortuna cū suis blandicys. trahit de-
uios. i. errātes a vero bono. s̄z aduersa fortuna plerūq̄ re-
trahit vñco. i. tenaculo reducens ad vera bona. **C** Nō q̄
q̄ p̄spera fortuna videt eē p̄p̄nqua felicitati: eo q̄ sine
bonis fortune nō pringit eē felicē ex de bona fortuna: iō
suis blandicys trahit hominem sensualē a vero bono. q̄d
consistit i speculātōe dei. aduersa autem fortuna q̄z osten-
dit p̄sperā fortunam esse mutabilem. ipsa reducit hoīem
ad verum bonum quod est immutabile.

C An hoc iter minima estimādū putas. Dic p̄bia ponit
vltimā rōnē q̄ talis ē. Illa fortuna ē melior p̄ quā cogno-
scunt veri amici. s̄z aduersa fortuna ē talis ḡ zc̄. vñ dicit i
lra. An p̄nūgd. putas hoc eē estimādū iter minima bo-
na. q̄z hec aspa. i. aduersa fortuna detexit. i. monstrauit. ti-
bi mētes. i. corda fidelīū amicorū. q̄. d. illud ē bonū de ma-
ximis bonis. z hec supple. p̄spa fortuna. secretuit. i. distixit
tibi certos amicos z abiguos vult sodaliū. i. amicorū. q̄. d.
aspa fortuna docuit te discernere iter veros amicos z fal-
sos: q̄z p̄spa fortuna a te discedēs abstulit tuos. i. q̄ erant
amici rōne p̄speritatis. z reliq̄ tuos amicos q̄ te dilexe-
rūt nō p̄pter tua. **C** q̄nti. i. quāto p̄cio. tu emissēs hoc ite-
ger. i. i. integritate fortune p̄stitit. cū videbaris tibi fortu-
nat⁹ vt potuisses cogscere veros amicos. nūc desine. i. ces-
sa. q̄rere opes. i. diuitias amissas. q̄z iuenisti veros amicos
q̄d ē p̄ciosissimū gen⁹ diuitiarū. **C** Nota i aduersitate fal-
si amici fugiūt. s̄z i tpe p̄speritatis manēt. vñ Seneca i li. de
remedijs. Quē tu felicē credis illū multi comitāt vt mel-
lusce sequūt. cadauera lupi. frumēta formice. p̄dam ista
turba seq̄ nō hominē. **C** Nota q̄ aduersa fortuna oñdit
fideles amicos. Un̄ Seneca. 20. epla. Turba familiaris
cum a te pasci desierit ip̄a te nō pascet. z q̄d tu bñficio tuo
scire non poteras paupertate scies. illa veros amicos reti-
nebit. discedit gcūq̄ non te sed aliud sequebat. Est autē
p̄pter hoc vñum amanda paupertas q̄ a quibus ameris

oñdi t. vnde pauper Henric⁹. p̄reualet s̄ solo mala for-
q̄ monstrat amicos. Qui boni qui mali monstrat vtrāq̄
viā. Itē poeta. Tpe felici nō cogscunt amici. Sorte patz
misera q̄ sit dilectio vera. Item alibi. Cum fuerit felix ml-
tos numerabis amicos. Tempoz: si fuerint nubila solus
eris. Item Tobias. Gluctuat ad cēsum venalis amicus

egenum. Sed
verus inouat
vt fabricatus
amor. **C** Nō
q̄ fidelis amic⁹
est preciosissimū
gen⁹ diui-
tiarum: quia
amicus. 9. etb.
est alter ego. i.
amicorum est
idem velle et
nolle. Nemo
enim eligit vi-
uere sine ami-
cis habens re-
liqua bona.
Et Seneca. 9.
epistola dicit.
Sapiens est
p̄tentus sit se
ip̄o tñ amicū
habere vult.
p̄ nihil aliud
nisi vt p̄erce-

at amicitiam: ne tam magna virtus lateat. Et Tullius i li-
bro de offi. dicit. Donozes diuitie: dignitates nunq̄ sūt
amicitie anteponende. **C** Metz octauū sc̄di libri.

Quod mūd⁹ stabili fide

Quod mūd⁹ stabili fide
Cōcordes variat vices.
Q̄z pugnancia semina
Fodus perpetuum tenent.
Q̄z p̄bebus roseum diem
Curru prouebit aureo:
Et quas duxerit besperus:
P̄bebe noctibus impero.
Et fluctus auidum mare.
Certo sine coberceat:
Me terris liceat vagis
Latos tendere terminos.
Danc rerum seriem ligat
Terras ac pelagus regens:
Et celo imperitans amor.

at amicitiam: ne tam magna virtus lateat. Et Tullius i li-
bro de offi. dicit. Donozes diuitie: dignitates nunq̄ sūt
amicitie anteponende. **C** Metz octauū sc̄di libri.

Quod mūd⁹ stabili fide. Dic icipit octauū vlti-
mū metz hui⁹ sc̄di. q̄d d̄r gliconiū ab inētoze. am-
pbimacy a pede p̄dñante. z ē amphimach⁹ pes
antiq̄z. Istas ex p̄ma z vltima lōga z duab⁹ breuib⁹ medi-
is. dicit⁹ ab amphy. q̄d ē circū z macros lōgū. q̄ñ hñs circū
quaq̄ lōgā syllabā. In quo metro p̄bia p̄medat amorē ex
q̄ dixit q̄ amici sūt p̄ciosissimū gen⁹ diuitiarū. Et p̄men-
dat amorē diuinū. Sc̄do oñdit quō humana natura ami-
citia p̄seruat. ibi. Dic sc̄ds. Primo sa hoc q̄d d̄cñ ē. sc̄do
oñdit q̄ ablato diuino amore oia corrupūt. ibi. Dic si fre-
na. p̄mo d̄c. Amor d̄n⁹ regens terras ac pelag⁹ z iperitās
.i. frequēter iperās celo. ille amor ligat hāc seriē. i. p̄cordiā
rerum. q̄ mundus stabili fide variat p̄cordes vices. i. ale-
ternationes tēpoz anni noctis z diei. z q̄ semina pugnan-
tia. i. elemēta p̄raria. teneāt p̄petuū fed⁹. i. p̄cordiam. ne
vñz totaliter aliud corumpat. q̄ p̄bebus. idē sol. curru
aureo p̄uehit. i. p̄ducit. roseū diē. i. claz diē. idē amor. faē
vt p̄bebe. i. luna. imperet. idēst p̄fuit noctibus. quas no-
ctes besperus. idēst stella vespertina duxerit. idēst addu-
cit. z vt auidum mare ad exēundum coerceat fluctus su-
os. certo sine. idēst determinato sine. ne liceat sibi tende-
re. idēst extendere. latos terminos. vagis terris. idēst am-
plis terris. supple totaliter cooperiēdo terram. **C** Nota
q̄ tullius loquens de amicitia dicit. Amicitia est virtus
mouens superiora ad p̄tectionē inferiorum. z inferiora
ad subiectionē superiorum. Amicitia enī sublata omnis
in vita tollitur iucunditas. **C** Nota q̄ elementa appel-
lat semina: q̄z ex ipsis tanq̄ ex seminibus elementa pdu-
cuntur. sicut. n. semen est p̄ncipium fructus sic elementa
sunt p̄ncipia corporum mixtorum. z dicit elementa pu-
gnantia propter ipsorum p̄rarietate. naz aliq̄ sūt calida.

Liber.

alia frigida: quedā humida. quedam sicca. Nec elemen-
ta diuino amore ordinante tenent pprium fed^o. quia gra-
uitas inferiorum non aufert leuitatem superiorum. nec econ-
uerso. et simul totaliter se non corrumpunt.

C Hic si frena remiserit. Hic ostendit q^o amore diuino
subtracta omnia corrumpunt dicēs. si hic amor diuinus
remiserit fre-

na. i. legem gu-
bernandi res.
quicquid nunc
amat inuices.
i. concordat. illud
cōtinuo geret
bellum. et ipsa
elementa cer-
tant. i. litigant
soluer. i. destru-
ere machinas
s. mundanas
quam nunc so-
cia fide. i. con-
cordi federe i-
citant pulchri-
motibus. i. fa-
ciunt ordina-
ri mouere.

Hic si frena remiserit
Quicquid nunc amat inuicem
Bellum continuo gerit.
Et quam nunc socia fide
pulchris motibus icitant:
Certant soluere machinam.
Hic sanctos populos quoq^{ue}
Iunctos federe continet.
Hic et coniugij sacrum
Castis nequit amoribus.
Hic suis etiam sua
Dictat iura sodalibus.
O felix hominum genus
Si vestros animos amo-

C Nota q^o sublato amore et concordia omnia dissolunt.
Vnde alanus in antiochiano loquens in persona amoris
et concordie dicit. Si mea iura meas leges mea federa mun-
dus. Olim seruasset vel adhuc seruaret amoris. Vincula
non tantis gemeret sub cladibus orbis.

C Hic scōs populos quoq^{ue}. Hic ostendit p^hia quō p^o amore
seruat et conciliat amicitia humana dicēs. Hic amor con-
tinet. i. seruat. scōs. i. vniuersos et populos iunctos federe.
s. amicitie. et hic amor nequit sacz. i. sacramentum coniu-
gy castis amoribus viri et uxoris et hic amor dictat iura sua.
i. imponit legem amicitie fidis sodalibus. et quia ista p^o-
ueniunt ab amore diuino tanq^{ue} a suo principio. iō subiūgit.
O felix genus hominū sup. dico. si amor. s. diuinus quo ce-
lum regit. regat aios vestros. sup. causando in eis concor-
diam amicitie. **C** Nota q^o amor dictat iura fidis sodali-
bus. iura aut^{em} amicorū et sodalium inuit Seneca. 3. ep^ola di-
cens. Dum cogita an aliquis in amicū sit tibi recipiendus. sed
cum placuerit fieri toto illum pectore admitte taz auda-
cter cum illo loquere q^{ue} tecum. Tu quidem ita viue vt ni-
hil tibi amittas nisi q^{ue} etiā amico tuo amittere possis. Tuz
amico tuo omnes curas. omnes cogitationes misce si fi-
delem putaueris. Sunt. n. quidā q^{ue} amicis sūt tū cōmit-
tenda oibus narrant. q^{ue}dam charissimorū conscientiam re-
formidant nulli credituri. neutrū faciendum ē. vtrūq^{ue}. n.
vitiū ē et oibus credere et nulli. **C** Nota circa predicta q^o
amicitia pprie dicta tū inuenitur in rebus rōnalibus. et
vt sic amicitia est par voluntas bonorū inter aliquos. sed
large accipiēdo amicitiam. sic et est irrōnalibus. et vt sic
amicitia est concordia diuersarū rez adinuicem.

C Explicit liber secundus.

C Incipit tertius.

C Prosa prima.

I Am cantum illa finierat. Iste ē terti^o liber Bo-
etij de consolatioe p^hie. et continuat ad libros prece-
dentes i hunc modū. Postq^{ue} p^hia i p^omo libro
scrutata ē causas doloris boetij. et i scōdo li. adhi-
buit sibi remedia facilia i presenti libro et i seq^{ue}ntib^{us} p^hia
adhibet Boetio remedia grauiora. sunt autem remedia
grauiora rōnes contra cōm opinionem hominum. p^hia
tes q^{ue} in bonis exterioribus non consistit vera felicitas

ostendo i quo sit felicitas vera. et quō ad ipsā pueniatur.
Et diuiditur iste liber i vigintiquatuor par. quia huius li-
bri sunt. i. z. prose. et. i. z. metra. que partes patebunt in pro-
cessu libri. quid autem et de quo determinetur in quali-
bet istarum partium similiter patebit. Prima prosa hui^{us}
terty diuiditur in tres partes. Primo ostendit Boetius

Quo celum regitur: regat.

C Libri secundi de consolatio-
ne p^hilosophie finis.

C Incipit liber tertius.

C Prosa prima.

I Am cantū illa finierat
cum me audiendi au-
dum stupentemq^{ue} ar-
rectis ad hec auribus carminis
mulcedo defixerat: itaq^{ue} paulo
post o iq^{ue} sūmū lassorūq^{ue} solamē
aiorū quantū me vel sententiarū
pōdere vel canēdi et iucunditate
refouisti: adeo vt me iā p^o hac i-

quō post p^odi-
cta allocutus
fuerit p^hiam.
Scōdo pōit rō-
tionem p^hie.
Tertio boeti^{us}
dirigit quan-
dam petitōez
ad ipas. secun-
da ibi. Tuz il-
la. tertia ibi.
Tum ego. Di-
cit p^omo. Jam
illa p^hia fine-
rat cantum. i.
metruz quod
erat de cōmē-
datione amo-
ris diuini et ami-
cicie. et tuz ego

Boetius essem allectus dulcedine metri ad audiendum
cum auiditate et admiratioe verba p^hie auribus arrectis.
ego dixi. O p^hia que es summum solamen animorū lassorū
quantum me reuocillasti tuis p^his et metris stantuz
q^{ue} tam bene possum resistere iultibus fortune. et ideo dic
remedia q^{ue} p^oris dixisti esse grauiā non timeo sed ea audire
diligenter expecto. **C** Nota q^o boetius metrum vocat
cantum. sicut. n. i. cantu est eleuatio et depresso vocis. sic si-
militer i metro rōne quātitatis correpte et producte sylla-
baz attendit quedā eleuatio et depressio. quia rōne quā-
titatis producte fit eleuatio ratione quantitatis correpte
fit depressio. **C** Item quia metrum est subtilius et dele-
ctabilius prosa. ideo animuz demulcet. Unde auctor po-
etrie metruz comparat domicelle dicens. Vultq^{ue} venire
metruz tanq^{ue} domicella compro crine. nitente gena: sub-
tili corpore. Forma egregia. Ideo dicit boetius. mulce-
do carminis. idest metri. **C** Item homo debet esse aui-
dus et stupens circa p^hiam. Auidus inq^{ue} quia dicit Sene-
ca. i. 7. epistola. Proyece omnia ista si sapias immo vt sapi-
as et ad p^hiam magno cursu totisq^{ue} viribus tende. Etiam
homo debet esse stupens. idest admirans de p^hia. q^{ue} ipsa
est res mirabilis et diuina s^um Aristotelem in principio li-
bri sui de mundo. et p^hilosophia cōfert mirabiles delecta-
tiones. 10. ethicorum. **C** Item animi lassusant graui cura
vel aduersitate aliqua opp^ossi. horum p^hilosophia est sū-
mum solamen. quia ipsa persuadet magnanimitatez qua
contra aduersitates fortune homo constanter debet mi-
litare. **C** Item p^o p^hilosophiā homo bene potest resistere
ictibus fortune. quia primo ethicorum dicit aristoteles.
Sapiens bene scit ferre fortunas. et habet se sine vitupe-
rio sicut tetragonum. Unde dicit in littera. Jam illa sup-
ple p^hilosophia. finierat cantum. i. metrum de amore di-
uino. et cū micedo. i. suauitas carminis defixerat. i. stabili-
erat me auidū. i. cupidū audiēdi. q^{ue} p^o et stupentē. i. admi-
rantem. supple verba p^hie. auribus meis. arrectis. idest
eleuatis ad hec. s. verba. itaq^{ue} paulo post ego inq^{ue}. i. dixi.
O summum solamen lassorū animorū supple per aduersi-
tatem quantum me refouisti pondere sententiarū sup. p^o
se. vel etiā iocunditate canēdi. i. metri. adeo. i. itatuz. vt

Tertius

ia posthac non arbitrer me esse imparē. i. dissimilē i resistendo ictibus. i. insultibus fortune. Itaque remedia illa quae paulo ante dicebas esse acriora. i. grauiora. non modo. i. non tamen non phorresco. i. non timeo. sed ego auidius audiendi super ea vehementer efflagito. i. exoptulo. **U**bi sciendum quod si buguitōez efflagitare est valde flagitare: exoptulare. petere cum clamore poscere

Tū illa sensu inquit. Dic ponit responsionē phie dicens. Ego bene sensi illud cum tu tacit. i. attentius recepisti verba nostra. et cum ego profeci mentem tuam. talia enim sunt remedia quae adhuc restant ut ipsa degustata primo sint amara sed postea dulcescant. Sed quia tu dicis te esse cupidum audiendi verba nostra. O quanto desiderio arde

res si cognosceres quod laboramus te ducere. et dicit boetius. Quo vis me ducere? Respondet phia: ad cognoscendum vere felicitatis quam animus tuus quasi somnians adhuc vix cognoscit: quia est occupatus imaginibus false felicitatis. **N**ota quod Boetius tacitius verba phie rapiebat. **S**ilio Seneca dicitis. Esto verborum tacitus auditor: auditorum promptus repetitor. **N**ota quod precepta phicalia primo sunt amara postea dulcescunt. **S**icut illud poetae. Discrete sit charybdis primo sit amara. Et Eustratus. per ethi. dicit. Sciunt docti quoniam laboriosa est possessio virtutis sed propter amaritudinem phia non est abiectio. quia non est dignus doloris acumine: quia amaritudinis neque iussari grauiamine. **S**icut boetius in de disciplina scolariū. **N**ota sicut somnians putat fantasmata sibi occurrentia esse veras res de quibus somnians. et tamen non sunt ipsae res. sic boetius in istis temporalibus putauit esse veram felicitatem quam tamen non est. sed tamen sunt quaedam similitudines vere felicitatis. sicut fantasmata somniorum sunt similitudines rerum.

Nota quod bona exteriora vocat imagines vere felicitatis. sicut. n. imago est rei imitatio et non est ipsa res. sic bona exteriora videntur exprimere formam vere felicitatis: sed vera felicitas non est in ipsis. vnde dicitur in littera. Tū pro tunc. illa supple phia inquit. ego sensi. i. noui. super intentionem tuam. cum tu tacit. quia pro et attentius rapiebas verba nostra. quia pro et cum ego expectaui. alia littera habet expectaui. i. reuocaui habitum tue mentis. Uel quod est verius dicere cum ego ipsa habitum tue mentis profeci. quia pro mixta talia sunt supple remedia. quae restant supple sumenda. ut ipsa quaedam degustata primo mordeant. i. displiceant. iterum autem recepta dulcescant. sed quia tu dicis te cupidum audiendi. supple illa remedia. O quanto ardore. i. desiderio. flagrares. i. arderes. si agnosceres. quoniam nam. i. ad quem locum aggrediamur. i. incipimus te ducere. Ego boetius inquit. i. dixi. quo nam super. vis me ducere. inquit supple phia. ad veram felicitatem quam tuus animus somnians. i. imperfecte cognoscit. sed visu. i. cognitione occupato ad imagines. i. ad bona temporalia. quae sunt imagines et similitudines felicitatis. tamen non potes intueri. i. inspicere. ipsam supple veram felicitatem.

Tum ego fac obsecro. Dic Boetius dirigit petitionem phie. et ponit consensum sue petitionis dicens. O phia ro-

go ut sine dilatione demonstras mihi que sit vera felicitas. et phia consentiens dicit: libenter faciam tui causa sed prius ego ostendam tibi falsam felicitatem tibi notiozem ut illa cognita per contrarium possis postea agnoscere veram felicitatem. **N**ota circa hoc quod dicit facias tui causa libenter: quia phia petitiones hominum admittit. vnde Seneca. Nulli conclusa est virtus sapientie. omnibus patet. omnes iuuat omnes admittit. non eligit donum neque censuram sed nudo homine contenta est.

te dicere aggrediamur agnosceres. **B.** Quo nam inquit? **P.** ad veram inquit felicitatem quam tuus quoque somnians animus: sed occupato ad imagines visu: ipsam illam non potes intueri. **B.** Tunc ego fac obsecro: et que illa vera sit sine cunctatione demonstra. **P.** Faciam inquit illa tui causa libenter. sed que tibi causa notior est ea prius designare verbis: atque informare conabor: ut ea perspecta: cum in contrariam partem flexeris oculos: vere specimen beatitudinis possis agnoscere.

ca. Nulli conclusa est virtus sapientie. omnibus patet. omnes iuuat omnes admittit. non eligit donum neque censuram sed nudo homine contenta est.

Nota innata est nobis via procedendi ex nobis magis notis ad minus nota. primo phisicorum. et secundo de anima. Tunc igitur bona exteriora sint magis no-

bis nota in quibus aliqui posuerunt consistere felicitatem quam bona interiora. ideo phia primo vult determinare de falsa felicitate nobis magis nota que ponitur in bonis exterioribus ipsam extirpando. ut per eam agnoscamus veram felicitatem tanquam per contrarium. **N**ota quod Seneca in de virtutibus cardinalibus dicit. Scire de bes quod quedam non videntur esse bona et sunt. quedam videntur bona et non sunt. quecumque autem ex rebus transitorius possides non hec magna existimes non mireris quod caducum est. Ex quo patet quod vera felicitas non consistit in bonis exterioribus. que videntur esse vera bona et tamen non sunt. vnde dicit in littera. Tunc pro tunc. ego supple Boetius dixi. o phia obsecro. i. peto. fac. i. duc me ad illam felicitatem. et demonstra mihi sine cunctatione id est sine mora. que sit illa vera supple felicitas. Illa philosophia inquit: facias libenter tui causa. sed ego prius conabor. i. laboro. tibi designare verbis. atque pro et informare que causa. id est que felicitas habens rationem cause finalis. sit tibi notior. id est manifestior. ut ea supple falsa felicitate perspecta. id est cognita. possis agnoscere specimen id est similitudinem. vere beatitudinis. cum flexeris oculos supple cognitionis in contrariam partem false felicitatis.

Metrum primum tertii libri.

Quasi serere ingenuum volet agrum. Istud est primum metrum huius tertii quod dicitur metrum choristum ab inuētoze. dactylicum a pede predominante. et primus versus huius metri est ypercatbalecticus quia post primum pedem abundat una syllaba. s. re i bac dictione serere et quia phia predixit quod prius esset ostendendum que sit falsa felicitas. et postea que sit vera. ideo philosophia in hoc metro commendat hunc ordinem per quatuor exempla. Primum est. quicumque vult seminare bonum agere oportet prius extirpare nocuas herbas ut ager bene fructificet. Si vero aliquis volens cognoscere veram felicitatem oportet prius extirpare falsam. vnde dicitur in littera. Qui volet serere agere ingenuum. i. nobilem. prius liberat arua. id est agros

felicitas falsa

fructibus .i. radicibus que impediunt ne semine crescat. et ille rescat .i. pscindit rubos .i. paruas arbores. q. p. r. filicem .i. herbas iutille. falce .i. falcastro. vt noua ceres eat .i. pficiat grauis .i. onusta fruge. scdz exeply e. Sicut p gustado aliqd ama ru mel appet dulci. sic pp cognitoez false felicitatis ma gis cogscit vera felicitas. Un dic i lra. Labor apiu e ma ge dlcioz id e mel est magis dulce. si mal' sapo pus edat .i. inficiat ora. Tertiu exem plus e. sic post rps nebulosu gratioz e sere nitas. Ncp' co gnitoez false felicitatis gra tior e cognitio ve felicitatis. Un dic in lra. Ubi p postqz noth' .i. vent' australis. desi nit .i. cessat. da re imbriferos sonos .i. flat' p ducetes ibres tuc astra nitet grati' .i. delectabili. Quartu exeply e. Sic pluchra dies seqt tenebras noctis. sic cognitio ve felicitatis seqt cogni tionem false felicitat. vn dic i lra. Ut .i. postqz lucifer .i. stel la matutina. pepulerit .i. fugauerit. tenebras noctis. tunc pulchra dies agit .i. ducit roseos eqs solis. tc applicat ex epla ad ppositu dicet. Tu pus debes r siderat falsa bda. r extirpatis ipis debes cogscere va bona i qb' r sistit felici tas. vn dic i lra. Tu qz pus tuet .i. respiciet falsa bona. ici pe retrahere colla iugo .i. iugo false felicitatis. debic .i. po stea va bona subierit .i. subitrabut. aiunt tuu. Nota q sicut pus extirpada sut vicia: r postea iserende vtutes: sic ager pus e purgad' r postea seminad'. vn Thobias. Spi nis r tribulis purgari noualia debet agri r semine fructifi cari qat. Nota q frutex e huguitoez e defitas vularu vl arboz vel spinaz. vel e alios frutex e arboz pua q ter ra frode tegit. Nota q filix e iutil' herba hns folia ad modu filoz. de q dic psius. No tn ista filix vlllo masuescit i agro. Nota q post amaritudinē dulcedo e gratioz r sefi bilioz. Un poeta. Dulcia no meminit q no gustauit amara Nag p oppositu noscit oe bonu. Nec paup henricus. Nota q boeti' h dic apiu p apu i genituo plali. qd est alexadru q dic. Um dat apis rē. Et q h dicat apiu r non apu. p3 p metz qd sp stat ex trib' dactilis r iunius. si aut poneretur apum non essent tres dactili continui. posset tamen dici q causa metri ponitur apium pro apum.

Adet primum tertij libri. Si serere igennum vo let agrum: Liberat arua pri' fru ticibus.

Falce rubos filicemqz resecat Et noua fruge grauis ceres eat. Dulcior e apium niage labor / Si malus ora pri' sapor edat. Gratius astra nitet: vbi nothus Desinit imbriferos dare sonos. Lucifer vt tenebras pepulerit: Pluchra dies roseos egit equos. Tu quoqz falsa tuet bona pri': Incipe colla iugo retrahere. Vera dehinc aiunt subierint.

Nota qz post amaritudinē dulcedo e gratioz r sefi bilioz. Un poeta. Dulcia no meminit q no gustauit amara Nag p oppositu noscit oe bonu. Nec paup henricus. Nota q boeti' h dic apiu p apu i genituo plali. qd est alexadru q dic. Um dat apis rē. Et q h dicat apiu r non apu. p3 p metz qd sp stat ex trib' dactilis r iunius. si aut poneretur apum non essent tres dactili continui. posset tamen dici q causa metri ponitur apium pro apum.

Prosa secunda tertij libri. Um defixo paululu visu. Nec e psa scda b' terty i q phia poit diuersas opiniones circa falsā felici tate. r p Boeti' ondit quō se phia habuit post p dicta. scdo phia ondit q oēs hoies nitut puenire ad btitu dinē quā ipsa diffinit. tertio ondit q hoies sepe abducit a va felicitate diuersis errozib'. qrtō poit errozes siue opi niones circa felicitatē. scda ibi. Dis mortaliuz. tertia ibi. Huc vti. qtra ibi. Quoz qdē. dic p. Postqz phia pmissit or dinē pcedēdi de falsa felicitate ad verā. tn p tuc. ipa pati lulu defixoyisu. i. inclinatis oculis. r recepta velut i angustaz

.i. nobile sedē mētis sue. sic cepit .i. cepit loq. Nota q ca pitis iclinatio e signū subtilis imaginatōis pp qd subitlr r pfunde imaginātes caput iclinat. r qnqz nō vidēt dela ta corā oclis. Jo phia volēs subitlr spectari d felicitate cuius speculatio difficilis est ipa inclinatio visu contraxit se in nobilem speculationem sue mentis.

Prosa scda tertij libri. Um defixo paululu visu: r velut i angustā sue mētis sedē rcepta: sic cepit. Dis mortaliuz cura quā multi pliciuz studioz labor exercet: di uerso qdē calle pcedit: s3 ad vnu tñ beatitudinis finē nitit puenire Id at e bonu: quo qs adepto ni hil vltterius desiderare qat. Qd qdē est oium sumū bonoz: cun ctaz itra se cōtinēs bona. Cui si qd abfozet: sumū bonū eē n possz qm relinqret extriseq' qd posset optari. Liqt igit eē btitudinē sta tū bonoz oiu3 r gregatōe pfectū.

Dis mortaliuz cura. h phia a ondit q oēs hoies nitunt puenire ad vnu finē btitudis: quā beatitudi nē ipa eē diffi nit r dicit sic. Dis cura. i. sol licitudo. mor taliū. i. hoium quā curā exer cet labor mul tiplicium stu dioruz. qz aliq studēt i lratu ra. aliq in mer cantia. r sic de alijs. illa cura pcedit diuer so calle. i. di uerso mō viuē

di. s3 tn nitit puenire ad vnu finē btitudis. Illō aut ad qd hoies nitunt puenire e tale bonū q qs adepto nihil vlt teri' qat desiderare. qd. s. bonū e sumū oiu3 bonoz. r inēs itra se cūcta bona. cui. s. bono. si qd. i. aliqd. abfozet. i. deēt nō posset eē sumū bonū. qz relinqret aliqd extriseq'. i. eē aliud bonū qd posset optari. Ex qbus dictis phia rcludit diffinitōez btitudinis dicēs. Liqt. i. manifestū e btitudi nē eē statū pfectū r gregationē oium bonoz. Nota co gnitio vltimi finis magnū icremētuz r fert ad vitā. p ethi qz fm exigētā finis cetera moderant' s3 linconiesē. p po sterioz. id phia tradit nobis cognitoez vltimi finis. s. bea titudinis. Nota finis e magis eligēd' bis q s p finē. vt p3 p Aristo. 3. topicoz. Itē ibidē: cui' finis e bon' ipm qz bonū. Itē oia denoīanda sunt a fine. Un poeta. Si finis bonus e totū laudabile phas e. Nota finis i agibilib' habet se sicut pncipium i speculabilib'. sicut g intellect' no ster naturaliter adberet pncipis. sicut appetit' noster naturaliter adberet vltimo fini est sumū bonum. Nota q duplex e finis. s. finis quo: et finis gratia cui' omnia fiunt. Ille enim est vnus sicut deus vel beatitudo r iste finis appetit' ab omnibus sub vna rōne in qtum est bonum satiās appetitū hominis. Finis aut q est opatio q hoies nitunt adipisci finē gratia cuius. r talis finis nō est vnus sicut nō e vna opatio oium. Jo dic phia q cura bo minuz procedit diuerso calle ad rsequēdū vltimū finē. Nota illud ad qd omnes hoies nitunt puenire est bo num. qz bonū e qd oia appetūt. p ethi. Nota quia bea titudo h3 rōnem vltimi finis ipa e tale bonū q adepto ni hil vltteri' desiderat. nā de rōne finis e eē vltimū r vltra illud qd e vltimū nihil ē. gēt opz illud ee sumū bonū. qz il lud q adepto nihil vltteri' desiderat e sumū bonū. tale at e btitudo. Nota qz beatitudo e bonū optimū pulcher rimum r delectabilissimū. ideo beatitudo est status per fectus congregatione omnium bonorum continens in se oia bona. si. n. aliqd bonū sibi diceret nō eēt sumū bonū. Huc vti dixim'. In ista pte ondit phia q hoies a vera

Frutex
filix

beatitudo

beatitudo ginet
sub bo no
formale
Actualis

bonuz
vile
delectabile
honestuz

Secundus 39

felicitate diuersis errorib' abducit dices. Huc. s. statum
bitudinis. oēs mortales sic dixim' ponat adipisci diuer/
so tramite. i. diuersa via. qz cupiditas. i. appetit' veri boni
nat' e inserta mentib' hoīuz. sed beatitudo est vtz bonū
quia sumū. sed deuius error abducit hoīes ad falsa bona
C Nō qz beatitudo aggregat i se omnia bona: id e' cupi/
ditas natura/
liter e hoīb' i/
serta. Ubi tñ
sciēdū qz bea/
titudinem cō/
tinere omnia
bona potest i/
telligi duplr.
Uno mō for/
maliter. sic nō
p'inet omnia
bona: qz felici/
tas formaliter
z essentialiter
potest esse si/
ne bonis exte/
rioribus vt si/
ne diuitijs z ce/
teris bonis.
Alio modo in/
telligitur con/
tinere ea vir/
tualiter ita qz
beatitudo ex/
cellat oia bōa
z sic e vera.

Hunc vti dixim' diuerso trami/
te mortales omnes conant' adi/
pisci. Est eniz mentib' hominū
veri boni naturaliter inserta cupi/
ditas: s; ad falsa deui' error abdu/
cit. Quoz quide; alij sumū eē
bonum nihilo idigere credētes:
vt diuitijs affluat elaborat. Alij
ho bonū qd sit dignissimū vene/
ratioe iudicātes: adeptis honori/
bus reuerēdi ciuib' suis eē nitit'.
Sunt qui sumū bonum i sum/
ma potētia eē p'stituant. Hi vl re/
gnare ipsi volūt: vel regnātibus
adherere conāt. At qb' optimū
qddaz claritas videt: hi vel bel/
li vel pacis artib' gloriosuz nomī
ppagare festinant. Plurimi ve/
ro boni fructuz gaudio leticiaqz

estimātes i hoc p'sistere vtz gaudiū qd e erroneū. C Nō
gnq; sūt i qbus errātes a vero bono posuerit p'sistere verā
felicitatē. s. diuitie: honores: ptātes: gloriā: voluptates.
Quoz sufficiētia sic accipit. Tū finis habeat rōnez boni
fm diuersitatez boni diuersificat' finis. Est at triplex bo/
num. vtile delectabile. z bonū honestum z illi q intend e/
bāt bonoyti li
posuerunt fe/
licitatē i diui/
tys. sed qui i/
tendebant bo/
no delectabili
ponebāt volu/
ptates. z i illis
posuerit finē z
felicitatē. qui
āt itēdebant
bono honesto
isti diuersifica/
bāt: qz bonuz
honestū e bo/
nū s; rōz. Rō
āt e duplex. s.
speculatiua z
practica d bo/
no honesto qd
p'sistit i specta/
tōe n loqban'
isti: quia tale
bonuz e latēs.
ipi at posuerit
felicitatē i bo/
no hōesto. qd e

metiunt. Hi felcissimū putāt vo/
luptate defluere. Sūt etiaz qui
hoz fines causasq; alterutro p/
mutāt: vt q diuitias ob potētiā
voluptatesq; desiderant: vel qui
potētiā seu pecunie causa: seu
proferēdi nominis petunt. In
his igitur ceterisq; talibus hu/
manorum actuum votozumq;
versat' intentio: veluti nobilitas
fauozq; popularis: que vidēt
quandam claritudinem cōpara/
re. Eror ac liberi que iucundita/
tis gratia petuntur. Amicorum
vero quod sanctissimū qdem ge/
nus est: nō i fortuna sed in virtū/
te numerat'. Reliquū vero vl po/
tētie cā: vel delectatōis assumit'
Iā vero corporis bona p'mptū e

Vide in qbz con/
tra p'ntas
aliquos

hic vti quadā figura que d' epitheton dicendo deui' er/
ror. nullus. n. error e qz nō sit deui'. vñ poeta. Sicut epithe/
ton si dicas trista bella. C Nota cū mens humana natu/
raliter desideret vtz bonū. nunq; tendit in falsuz bonuz
nisi inq̄tum ipm estimat esse verum bonuz. talis autem
estimatio est deuius error. q deui' error ad falsa abducit.
C Quoz qdē aly sumū bonū eē. Dic phia pōit diuersas
opinionēs circa felicitatē: oīdens quō hoīes p errozes ad
falsa bona ducebant. scōo oīdit q in talibus bonis posue/
runt beatitudines. tertio oīdit q naturalr eoz itentio tē/
debat ad veram btitudinē scōa ibi. Quib' oib'. tertia ibi.
Sed ad hoīum studia. Primo oīdit quō hoīes errabant
circa falsa bona statuendo in eis finē. scōo oīdit quō qdā
fines adiuicē pmutabāt. tertio alia bona fortuita redu/
cit ad p'dicta. scōa ibi Sunt etiā. tertia ibi. In his igit. pri/
mo dicit. Quoz supple hominū q ducunt ad falsa bona.
aly credētes sumū bonū eē nihilo idigere. ipsi elaborant
vt affluat. i. abūdēt diuisponedo oēs sufficiētiā eē i diuis/
z i hoc errabāt. Aly vō sumū bonū iudicātes qd dignissi/
mū sit veneratōe. i. honore. tales adeptis honorib' nitit'
eē reuerēdi suis ciuib'. putātes in honorib' t'palib' veraz
dignitatē p'sistere: z in hoc errabāt. Sūt aly q sumū bonū
p'stituāt in sūma potētia. hi vel ipsi volūt regnare: vel co/
nant adherere regnantib' tanq; cōsiliary vel familiares
eoz. p hoc putātes se eē vere potētes z i hoc decipiunt. s;
qb' claritas. i. fama. videt eē optimū bonū. illi festinat' p/
pagare. i. dilatare. gloriosuz nomē. i. pulchrā famā artib'
. i. studijs. belli sic viri militares. vl artib' pacis. sic sapien/
tes mūdi credētes sep B acgrere gliaz imortalē z d'cipi/
unt p hoc. Plimi vō. i. mlti metiunt. i. mensurāt fructum
boni: gaudio z leticia exteriori. hi putāt. i. estimāt. felicissi/
mū dfluere. i. abūdare. voluptate. i. delectatōe corporali.

bonū rōis practice. tale g bonū vel p'sistit i opiniōe hoīuz
z sic e glia. vel p'sistit i exercitio act' realis. z B est duplici/
ter. vel. n. p'sistit i exercitio ppi act' circa alios: z sic e p'tas
vel consistit in exercitio act' alioz circa se. z sic e honoz
C Sūt et q hoz fines. In ista pre oīdit quō qdā istoz fi/
nes iā dictos pmutabāt. z dicit. Sūt et alig qui fines. q p r/
cās finales pmutāt alterutro. i. adiuicē d'siderātes vñū pp/
altez. nā qdā d'siderāt diuitias z voluptates. ob. i. pp potē/
tiā. z st aly q potētiā petūt. i. d'siderāt. cā pecunie. i. pp diuiti/
as. vl cā p'ferēdi nois. i. cā dilatatōis fame. C Nō s; arif.
z. et h. Qual vnuq; s; e tal' finis videt ei. s; g diuersā dis/
pōnē hoīuz diuersi fines eligūt. Illō at eligūt pp aliquē fi/
nē p qd qv posse pseg illū finē. cū igr ponētes finē eē di/
uitias mag' putabāt se diuitias pseg p potētiā. ipi appete/
bāt potētiā pp diuitias. z ecōuerso qb' videbāt se posse cō/
seg potētiā p diuitias. ipsi appetebāt diuitias ppter potē/
tiam z sic posuerunt permutationem finiu istoz adiuicē.
C In his igit ceterisq; ta. Dic phia reduc oia bona fortune
in qbus ponūt hoīes felicitatē i predicta gnq; z dicit. In
his igit gnq; bonis. qz p r. z ceteris talib'. s. reducibilibus
ad p'dicta. vlat itētio actuum humanoz z votoz. i. deside/
rioz. z manifestat exēplariter q alia reducāt ad ipsa di/
cēs. veluti nobilitas. qz p r. fauoz pplaris q videt cōpare/
qndā claritatē. i. gliaz. iō sup. reducūt ad gliaz. vroz aut r/
liberi. i. filij sūt q petunt gra iocūditatis. i. cā voluptat'. iō
ad voluptatē reducūt. s; scissimū gen' amicoz nō nūerat'
iter bona fortunē s; numerat' i vture. Reliquū vō qd ca/
dit sub exteriori fortuna illō assumit vl cā potētie. sic e ad/
ministratio officioz. vl assumit cā delectatōis. sic exerci/
tiū ludoz. s; bōa corporis p'mptū e vt referāt. i. reducāt et
ad supiorā bōa. qz robur. qz p r. magnitudo. q e signū for/
itudinis corporalis. videtur p'stare valentiā. i. potētiā. z sic

ad potētias reducunt. sic pulchritudo et velocitas videntur prestare celebritatē. i. gloriā ad quā reducunt. salubritas aut. i. sanitas. videtur referre voluptates. ad quā reducitur et sic oīa bona fortune reducunt ad p̄dicta quōq;. ¶ Nō indigētia alicuius boni auget desiderium illi boni. iō s̄ va-
ria indigētia hominum variat eorū desiderium. vñ arist. i. et bi.

dic q̄ egrotās sanitate: medicus diuitias cōscy at̄ sibiūpis ignorātie eos q̄ magnus alii qd̄ hñt supra se admiratur. s̄m ḡ diuersas dispositiones; hominum felicitas p̄obatur i diuersis bonis fortune. q̄ tñ sub p̄dictis bonis quōq; cōp̄hendunt.

¶ Nota licet amici afferāt iocunditatem tñ nō sunt cōputandi inter bona fortune. cū. n. amicitia sit virtus. opz q̄ amicitiate acgrānt. qd̄ at̄ v̄tute acgrī p̄ v̄tute cōseruatur: et tale non pōt eē bonum fortuitū. ¶ Itē amicitia fūdata sup bono honesto ē sanctissima et in virtute numeratur. sed amicitia fūdata super bono vtili et delectabili fortuita est.

¶ Quibus oībus solā beatitudinē. In ista parte probat phia q̄ oēs p̄dicti querebāt beatitudines in his bonis et dicit. Oībus desiderātib; p̄dicta bona liquet. i. manifestum est. ipsos desiderare beatitudinē: nā illud bonum qd̄ quisq; petit. i. desiderat p̄ ceteris. illud iudicat eē summum bonum: sed nos diffinim⁹ summū bonū eē beatitudinē. q̄re statū illū quez quōq; desiderat p̄ ceteris iudicat eē statum beatū. i. beatitudinē. Et tūc recolligit bona false felicitatis dicēs. habes an̄ oculos tuos p̄positā formā humane felicitatis. i. opes: honores: potētia: gloriā. voluptates. q̄ cōsiderās epicur⁹ cōstituit voluptatē eē summum bonū. eo q̄ oīa cetera videant afferre. i. dare. aīo iocunditatē. ¶ Nota q̄ oēs appetētes p̄dicta bona appetebāt beatitudinē. nā q̄cqd̄ aliq; eligit p̄ alijs s̄ videt̄ sibi eē summū bonū: s̄ aliq; p̄ceteri eligit diuitias. ḡ dītie videbāt sibi summū bonum. aliq; honores. et sic de alijs. ḡ omnes p̄dicti appetebāt beatitudinē. ¶ Nota q̄ p̄dicta bona videntur referre aliquā iocunditatē: oīa videntur eē ordinata ad iocunditatē tāq; ad finē. et q̄ i voluptatib; ē maxima iocunditas. iō epicuri posuerūt felicitatē cōsistere i voluptatib;. ¶ Sed ad hominum studia reuertor. Dic oñdit phia q̄ s̄ homines in p̄dicto mō errent. tñ eorū intentio semp fertur ad verā beatitudinē. sc̄do oñdit vñ hoc pueniat. ibi. In quo quanta sit. p̄mo p̄mittit itentū suū. sc̄do declarat ibi. Nū enim. p̄mo dicit. Ego reuertor ad studia. i. ad

ut ad supiora referant. ¶ Robur .n. magnitudoq; videt̄ p̄stare valētia: pulchritudo atq; velocitas celebritates: salubritas voluptatē. Quib; oīb; solā beatitudinē desiderare liquet. Nā qd̄ quōq; p̄ ceteris petit. id summū eē indicat bonū. S̄ summū bonū beatitudinē esse diffinimus: quare beatus iudicat esse statū que p̄ ceteris quōq; desiderat. Habes igitur ante oculos p̄positam fere formam felicitatis humane: opes: honores: potētia: gloriā voluptates. Que qd̄ sola p̄siderās epicur⁹ p̄nter sibi summū bonū voluptatē eē p̄stituit: q̄ cetera oīa iocunditatē aīo videant afferre. ¶ Sed ad hominum studia reuertor. quorū aīus et si caligāte memoria: tñ bonum summū repetit: s̄ velut ebri⁹ domū quo tramite reuertat̄ ignorat.

itēdes hominum q̄z aīus: et si p̄ quis memoria caligante .i. obscurata sup. desiderio p̄sentū bonorū. tñ sp̄ repetit p̄ nālē inclinātes summū bonū: s̄ iqr̄at quō illd̄ repetat velut ebri⁹ q̄ iqr̄at q̄ tramite. i. q̄ via reuertat̄ domū. ¶ Nō sic ebri⁹ scit se habere domū: s̄ p̄ defectū rōis nescit quō ad eā redeat. sic homines aliquo modo in generali sciunt et

¶ Num. n. videntur errare hi q̄ nihilo indigere nituntur. At qui nō est aliud qd̄ eque p̄ficere beatitudinē possit: q̄ copiosus bonorū oīum stat⁹: nec alieni egēs: s̄ sibiūpe sufficiens. Nūz vero labuntur hi qui qd̄ sit optimū id eēt reuerētie cultu dignissimū putant. Adinime. Neq; .n. vile qd̄dā cōtēndū q̄z eē qd̄ adipisci oīuz fere mortalium laborat intētio. An in bonis non est numeranda potentia? Quid igitur. Num imbecillum ac sine viribus estimandum ē quod oībus rebus constat esse p̄stātius? An claritudo nibili pendēda est? S̄ sc̄q̄strari nequit: quin oē qd̄ excellentissimū sit: id etiaz videtur esse clarissimū. Nāz nō eē anxiā tristēq; beatitudinem: nec doloribus molestijsq; subiectā. quid attinet dicere: quando in

cognoscūt summum bonum et naturaliter inclinatur ad illud tanq; ad principium a quo processerunt: s̄ inebriati amore tēpaliuz bonorū nesciunt quō ad id perueniant.

¶ Num enīz videntur errare hi. Dic de clarat itentuz suuz scilicet q̄ omnes quere tes p̄dicta bona querebant aliquid quod proprie conuenit summo bono. et primo oñdit hoc de diuitijs dicens Num. p̄ nunqd̄. isti videntur errare per itentione a summo

bono. qui nituntur nihilo indigere ratiōe cuius querebāt diuitias. q. d. non errant a summo bono: q̄z nihilo indigere maxime spectat ad summū. vñd̄ dicit. Arḡ pro certe. non est aliud quod eque possit p̄ficere beatitudinem: q̄z status copiosus omnium bonorum: nec alieni egens sed sibi ipse sufficiens. Tunc ostendit idem de honoribus dicens. Num vero labuntur. supple ab intentione summi boni. qui illud quod sit optimū putat id etiam eē dignissimum cultu reuerētie. i. honoris. et respōdet. minime supple labuntur. neq; .n. est vile et cōtēndum quod itentio oīum mortalium laborat adipisci. et sic quere tes honore querebant aliquid quod est in summo bono eo q̄ summum bonum est honorabilissimū. Tūc oñdit idēz potentia dicens. An p̄ nunqd̄. in bonis. i. iter bona. nō ē numeranda potentia. q. d. sic. Quid igitur est dicendū nisi quod quere tes potentia etiā tendunt ad summū bonum. cū summū bonū sit potētissimū. nō. n. istud est estimandum imbecilluz et sine viribus. i. sine potētia. quod cōstat eē p̄stantius. i. potētius omnibus rebus. Tūc oñdit idēz de gloria dicens. An claritudo. i. gloria. ē nibili pendēda itayt quere tes gloriā nō tēdūt ad summū bonū. q. d. nō ē nibili pendēda s̄ neq; .i. nō pōt sc̄q̄strari. i. negari. q̄n oē qd̄ sit excellentissimū illd̄ eēt videat̄ eē clarissimū. i. gloriōsissimū. Tūc oñdit idem de voluptate dicens. Quid attinet dicere. q. d. d̄ se manifestū est beatitudinē eē anxīā et tristē: nec subiectam dolorib; et molestijs. s̄ supple magis ē plena voluptate et iocunditate. et p̄ns quere tes voluptatem et leticiam tendunt ad summum bonum.

homines et vñd̄ aīus in bono sunt ebrii

Tertius

Ad aut locūditas et voluptas includat i bono sumo. pbat p locū a minori dices. Quā i minimis reb. s. appetēdis p3: qd aliqd appetit qd delectat hre et ipō frui. Hec igit sūt qd boies volūt adipisci. et ea de cā desiderāt. i. cupiūt vlt qrūt diuitias. dignitates. regna gliaz. et voluptates. qz p hec credūt sibi eē veturā sufficiētia: reuerētia: potētia: celebratē et letitiā. bo nū igit qd bo mies perūt di uersis studijs. i. itētōib.

C Nō qd ex tota ista lra potest forma ri vna rō. s. qd qrētes pdicta bona qrūt bti tudinē. Rō ē ista. Illi tēdūt ad bti tudines q tēdūt ad suf ficiētias. reue rētia. potētia. celebratē et letitiā. s. appe tentes pdicta bona. s. diuitias. dignitates. re gna. gloriā et

voluptates. tēdūt ad sufficiētia: reuerētia. et sic de alijs. q tēdūt ad beatitudinē. Maior ē nota. qz sufficiētia reuerē tia sūt ditiōes bti tudinis. q pfectissime rpiunt i bti tudine. Querētes qd ppetates bti tudinis tēdūt ad bti tudines. minor p3 ex lra. **C** Nota qd qrētes diuitias ppter suficiē tiā ferebant i sumū bonū nālī appetitu. qz i sumo bono ē vā sufficiētia et i b nō errabāt. s. qz sufficiētia q ē nulli i di gētie: putabāt sibi puenire p diuitias i b errabāt. Sitr qd rētes dignitates p reuerētia nālī itētione ferebant i be atitudinē eo q bti tudine ē reuerēdissima. s. qz sumā reue rētia putabāt sibi subuenire p dignitates tpales. iō in b errabāt et sic itelligit de alijs.

C In q quāta sit nature vis. Dic oñdit phia vñ hoc pne niat qd qstūcūqz itentio hoium sit diuersa. tñ itēdit i bea titudinē. et oñdit qd hoc puenit ex vi naturalis inclinatio nis q nulli auferrī pōt. et diē. In q. s. appetitu boni vel bea titudinis facile mōstrat quāta sit vis nature. cuz licz sint varie et dissidētes. i. discordātes snie hoium de sumo bono tñ hoies sntiūt. i. scordāt i diligēdo. i. diligēter appeten do. finē boni. i. bti tudinē. **C** Nota qd fine ente vno pnt di uersificari actōes tēdētes i illū finē. si. n. ppter diuersita tē actionū esset diuersitas finū nō eēt euenire ad vñū finē: s. pcederēt i ifinitū i finib. qd p3 falsuz ex scōo meta phisice. et hoc ē vey de fine cui qra oia fiūt qd ille est vnō et nō de fine qd vt pns visū ē. licz q sint diuersē snie et studia hoiaz. tñ pueniūt i appetēdo vñū finē. s. beatitudinem.

C Metz secundum tertij libri.

Q Uatas rex flectat habenas. Dic icipit scdm me tz hui' tertij. qd dī pindaricū ab iuente. anape sticu a pede pdiante. et ē dimetx. qz stat ex qtuor pedib' qz duo stituūt vñū metz. i. q metro qz phia. s. dixerat qd vis nature opaf. qd itētio hoium sp tēdit i bonū. iō b omē dat viz nature oñdēs. qd tāta ē vis nature qd qstūcūqz res abducat assuefactōe vel violētia ad aliqd qd ē sibi preter naturā. tñ sibi pnt derelicta sp redit ad illud qd lest sibi s3 naturā. et pmit tit suā itētōez. scōo māifestat pposituz ibi.

Quāuis. p diē. Mibi phie placet pmere. i. manifestare. cātu arguto. i. sonoro. lentis fidib'. i. cordis lēte sonantib' quātas habenas. i. nāles iclinatōes. potēs nā flectat. i. re. gat. qd' legib' puida natura seruat. i. seruat imēlū orbē et qd' legib' natura stringat ligās singula irresoluto nexu. i. iunctōe idissolubili. **C** Nota triplex ē nā. nā naturās

Legib' orbē puida fuet:
Stringatqz rigās irresoluto
Singula nexu: placet arguto
Fidibus lentis promere cantu.
Quāuis penis pulchra leones
Auicula gestēt: manibusqz datas
Captēt escas: metuātqz trucem
Soliti verbera ferre magistruz.
Si cruoz horrida tinxerit ora:
Resides olim redeunt animi.
Fremituqz graui memie. e sul.
Laxant nodis colla solutis.
Primusqz lacer dente cruento
Domitor: rabidas ibuit iras.
Que canit altis garrula ramis
Ales: cauee clauditur antro.

naturās siē est de' a q' depen det celū et tota nā. Alia ē nā naturās et na tura sil. sic ce lū qd dī natu ra naturata i qstuz depēdet a deo. et dī na tura naturās i qstū ifluit nar turis istoz ife rior. Alia est nā naturata tñ. quā beat' augu. sic diffi nit. Natura ē qdā vis et potē tia dicit' ifita reb' creatis q vnicuiqz rei suū eē tribuit

q cū qsqz male vtiē mal' eē iudicat. In pposito dcm phie pōt itelligi d nā tertio mō dca: licz qdā exponāt p nā p mō sūpra. Item leges nature hic vocat determinationes et pprietates naturales cuiuslibet rei a deo sibi stitutas. **C** Quāuis peni pulchra leones. Dic phia manifestat p/ positū p qtuor exēpla. scōo generaliter cludit silr esse in oibus alijs ibi. Repetūt. Prima i qtuor ptes s3 qnauoz exēpla q patebūt. Primū exēplū ē de qdrupedibus sicut de leonibus q licet ex qua assuefactōe doment. ita vt mi tescant metuēdo suuz magistruz. tñ si multū offendatur redit eoz crudelitas naturalis. ita vt pmo lacerēt denti bus magistz suuz. Unde diē i lra. qstus leones peni. i. libi ci. gestent. i. portent pulchra vincula. i. catbenas i collo. et captent. i. recipiant. escas datas. i. porrectas eis manibus sui magistri. et qstus metuant trucem. i. crudelē magistruz leones inqz soliti ferre. i. pati. verbera magistri. s3 si cruoz tinxerit. i. madidauerit. horrida boza. i. colla leonū per ni mia verbera. tūc animi leonū resides. i. quieti redeūt ad naturalem crudelitatem et leones meminere sui. i. natu re. graui fremitu. i. magno rugitu. ipsi laxant. i. soluūt col la. solutis nodis. i. ruptis vinculis. et pms solus domitor. s. magister. ille imbuit. i. recipit lacer. i. laceratus. rabidas iras. cruento dente. s. leonis. **C** Nota fm 380. li. et bimo. peni sunt hoies carthaginenses. Est aut carthago ciuitas libie: ppter qd leones libie vocat leones peni. et hō leones libie facili' dōmant. **C** Nota quātūcūqz leones dōmēt et assuefactione ducant a sua crudelitate. si tamē afficiāt cruore vel sanguine redeunt ad naturalez crudelitatem. **C** Que canit altis garrula ramis Dic ponit scdm exēplū quod est de volatilibus: et est tale. Auicula capta qd preter naturā domesticat quātūcūqz foueat delutys hoium. tñ habita oportunitate redit ad silnestritates. vñ dicit i lra. Ales garrula q canit alt' ramis si illa capta claudit i ātro cauee. i. domūcule. sup. vt ibi maneat ad solaciū hoium: li cet ludēs cura hoium ministret huic ani pocula illita. i. il lunita melle. qz pro et largas dapes ministret dulci studio

Et illa aulis salis ex arto tecto. i. ex arto domūcula. videri gratas vmbrae nemo. ipsa pterit pedibus suis escas sparsas. et ipsa mesta oritur detēta. regit silvas. et dulci voce susurrat. i. carat i siluis. Nota natura non assuecit in sruū. s. n. lapis centies millesies pyciat sursū. nō assuescit ascendere sursus. licet gāliq̄ p̄suetudine vel violentia natura possit ad

ips impediri. tñ spiciat ad p̄p̄m opus.

Validis quondam viribus acta. Dic ponit tertium exemplū d̄ vegetabilib⁹ sic de virga cre. scente qd̄ tale ē. licet virgula creata p̄ violētiā icuruet. tñ flecta p̄pe nature ipsa sursū erigit. vñ dicit i litera. Virga quondā acta. i. coacta. validis viribus sup. hoīs icurruat. eā ipsa flectit p̄nū cacumen: s. si dextra curuans remittit hāc. ipsa spectat. i. respicit

celus recto vertice. q. d. deposita violentia icuruantis virga redit ad naturalem rectitudinem. Nota licet natura iaiata nō facile assuescat i sruū tñ i hoibus rōnalibus multū facit assuescendo v̄ assuescēdo. qz liz aliq̄ sit male p̄plexiōat tñ p̄sū et p̄suetudinē habilitat et p̄plexio mutat. Vñ Seneca. Cōsuetudo ē altera natura.

Cadit hespias p̄bebus i vndas. Dic phia p̄bat intentus suū ponēdo q̄rtū exēplū i corporib⁹ celestib⁹ et ē tale. Sol mot⁹ ab oriēte i occidentē cadit i mare hespicū s. natura. li iclinatōe redit ad oriētē sub n̄o hemispio. Vñ dicit i l̄ra p̄bebus. i. sol cadit i vndas hespias. i. occidentales. s. secreto tramite. i. secreta via. s. sub terris. rursus. i. itez. v̄tit currum. i. cursus suū ad solitos ort⁹. i. ad p̄tes orientales.

Nota q̄ boeti⁹ hic loq̄t more poetarū. q̄ dicebāt soles tpe vesprino descēdere i mare occidentale vt ibi lauaret a sordib⁹ et a puluere quo macalatur fuit existēs i n̄o hemispio. s. hoc nō ē v̄ez qz sic apparet ruditati hominum.

Repetūt p̄p̄ios q̄q̄ recursus. Dic phia claudit idēz eē in oib⁹ alijs entib⁹. v̄z. q̄ oia entia quocūq̄ mō p̄ violētiā seu assuefactōez a sua abducant natura: tñ sibi derelicta sp̄ redeunt ad illud qd̄ iest eis p̄ naturā. Vñ dicit i l̄ra. Quēq̄. i. q̄libet entia. repetūt p̄p̄os recursus. i. naturales motus. et singula. i. oia entia. gaudēt suo reditu. sup. redēdo ad illud. sup. qd̄ puenit eis p̄ naturā. Nec vlli manet. i. adest tradit⁹ ordo nisi qd̄ suo fini iunxerit ortū. i. principū. et fecerit stabilem orbē. i. circulatōez sui coniungendo finē p̄ncipio. Nota q̄ orbis i p̄posito ē circūl⁹ vel linea circūducta rediēs ad idē p̄ctū. vñ i cepit eqliter distās a medio. fac̄ at hō stabilem sui orbē. p̄cedēs a deo tāq̄ a suo p̄ncipio: trāsit p̄ p̄alia in q̄bus nō s̄stit. sed redit ad deū tāq̄

ad suum finem per contemplationem mentis.

Prosa tertia tertij libri.

De quoq̄o terrena aialia. Ista ē tertia p̄sa hui⁹ tertij: in q̄ zin alijs sequētib⁹ oñdit q̄ vera felicitas nō p̄sistit i illis que qdam putauerūt eē sūma bona: s. tñ est falsa felicitas in ip̄s. et p̄ phia ea que dicta sūt i metro

De quoq̄o terrena aialia tenui l̄ imagine: v̄z tñ principū s̄oniatis: verū

q̄ illū b̄titudinis sinez: licet minime p̄spicaci: q̄licūq̄ tñ cogitatōe p̄spicitis: eoq̄ vos et ad verum bonū nālī ducit itētio: et ab eodē multiplex error abducit. cōsidera nāq̄ an p̄ ea q̄b⁹ se boies adepturos b̄tudinē putāt: ad destinātū finē valeāt puenire. Si. n. v̄ pecunia vel honores ceteraq̄z tale qd̄ afferāt: cui nihil bonorū ab eē videat: nos quoq̄z fateamur fieri aliquos horū adeptōe felices. Quod si neq̄z id valeat efficere quod p̄mittit: bonisq̄ plurib⁹ carēt: nonne liquido falsa in eis beatitudinis species deprehenditur. Primū igit̄ teip̄m q̄ paulo ante diuitijs affluēbas i terrogo: iter

adaptat spāl̄ ad boies. et cū hoc p̄p̄it itētum suū. sc̄do p̄bat itētū ibi p̄mūz igit̄. Dicit p̄mo dicitū ē q̄ oia reperūt suū finē vos q̄q̄o rena aialia. i. vos boies q̄ est̄ traditi terrenis. somnatis. i. i. perfecte coḡscitis vestrum p̄ncipūz. licet tenui imagine. i. exili similitudine. et p̄spicitis illum verum finem beatitudini. s. cognitione minime p̄spicaci: tamen qualicūq̄ cognitione coq̄. i. ideo naturalis inten-

tio ducit vos ad verum bonū. et multiplex error ab eodē vos abducit. Et tunc p̄ponit itentum suūz dicens. Cōsidera nāq̄o Boeti an homines valeant puenire ad destinātū finē. i. ad beatitudinem. per ea q̄b⁹ putāt se adepturos beatitudinem. Si. n. pecunia vel honores ceteraq̄z afferūt. qd̄. i. aliqd̄ tale. cui nihil bonorū videat abesse. nos fateamur aliquos fieri felices adeptōe horū bonorū: sed si nō valent efficere. i. facere qd̄ p̄mittūt. et carent p̄uribus bonis. nonne ligdo. i. manifeste falsa sp̄s beatitudinis in his deprehendit. q. d. sic. Nota p̄ncipium oīum rerūz quod est de⁹ est vera b̄tudo vt postea patebit. tale p̄ncipium q̄si somnando cognoscit et difficulter ad ip̄m deuenit. nō. n. p̄fecte i p̄nti statu ip̄m cognoscimus: qz intellectus noster habz se ad ip̄m sicut oculus noctue ad lumen solis. ex sc̄do metaphysice. Etiam ad talem beatitudinem cū difficultate puenit. vñ alanus i anti-claudiano dicit. Difficilis accessus ad hāc facilisq̄ recessus. Accessus paucis casus patet omnibus. In quam vix aliquis transire potest. Valet omnis ab illa declinare via. Que paucis peruia multis claudit̄ arta. nimis intranti larga ruine.

Primū igit̄ teip̄z. Dic phia p̄bat itētū suū q̄ ista bona nō efficiant qd̄ p̄mittūt. et p̄ n̄s i eis est falsa b̄tudo. et p̄ oñdit B de diuitijs. post idē de alijs bonis. Primo q̄ p̄bat q̄ diuitie nō cōferūt sufficiētā quam vident̄ p̄mittere. et p̄p̄ quā appetunt. Sc̄do p̄bat q̄ ditie cōferūt idigentiā. tertio p̄bat q̄ idigentiā n̄ auferūt. sc̄da ibi. At q. tertia ibi. Quis aut̄ modus. Primo itendit talem rōnez. In illis nō cōsistit vera felicitas. q̄ nō reddūt hoīem sibi sufficientem s. diuitie sūt h̄. g. et c. maior ē nota. qz felicitas ē bonū sufficientissimū nulli⁹ egēs. minorē declarat i l̄ra. et p̄cedit

Tertius

phia more didascalico. I. interrogado et rñdēdo et dicit sic. Primū igitur teipm boetiū interrogo q paulo atē diuitijs af-
 fluebas. i. abūdabas. nunq̄ ne anxietas. i. tristitia. cepra
 ex q̄libet iniuria pfudit aīuz tñū iter opes abūdātissimas
 et rñdet boeti. Atq̄ p certo. ego neq̄o reminisci me fuisse
 tā libero aio: qn sp angerer. i. offēderer aliq̄. Et dicit phia.

Nōne tibi ali-
 qd aberat. qd
 abeē nō velles
 vel tibi aliqd
 aderat quod
 adeē noluisse
 Rñdet boe-
 ti. Ita ē inq̄
 Tūc phia con-
 cludit dicens.
 Jō illi qd ab-
 erat pntiā dñi.
 derabas: huius
 aut qd aderat
 desiderabas
 absentiaz. Dicit
 boe. Cōfiteor
 inq̄. phia igit.
 Eget vō. i. car-
 ret qd qsq̄ dñi
 derat. Dicit boe-
 etius. Eget. et
 phia. Qui vō
 eget aliq̄ nō ē
 vsq̄quaq̄ sibi
 sufficēs. Di-
 cit boe. Mini-
 me sup. ē suffi-
 ciens. Et phia
 Tu itaq̄ hāc
 insufficientiaz su-
 stinebas plen^o
 opib^o. claudit
 q̄ phia ex cō-
 cessis dicē. igit
 opes neq̄unt

illas abūdātissimas opes: nunq̄
 ne aium tuū cepra ex q̄libet iū-
 ria pfudit anxietas. B. Atq̄ inq̄
 tā libo me fuisse aio: qn aliqd sp
 āgeret remisci neq̄o. P. Nōne
 qz vel aberat qd abeē nō velles:
 vel aderat quod adeē noluisse.
 B. Ita ē inq̄. P. Illi igit pntiā
 h^o absētiā desiderabas. B. Cōfiteor
 iq̄. P. Eget vō igit eo qd
 qsq̄ dñi derat. B. Eget inq̄. P.
 Qui vō eget aliquo: nō ē vsq̄q̄
 qz sibi ppe sufficēs. B. mīne. iq̄.
 P. Tu itaq̄ hāc insufficientiā ple-
 n^o igit opib^o sustiebas. B. Quid
 ni iq̄. P. Opes igit nihilo idigē-
 tē sufficētēqz sibi facere neq̄unt
 et hoc erat qd pmittere videbāt.
 Atq̄ hoc quoqz maxime pside-
 rādū puto: qd nihil habeat suap-
 te natura pecunia: vt is a qb^o pos-
 sidet iuitis neq̄at auferri. B. Fa-
 teor inq̄. P. Quid ni fateare cū
 eā quotidie valētior aliq̄s eripi-
 at iuito. Uñ. n. forenses q̄rimo-
 nie: nisi q̄ vel vi vel fraude a no-

facere nihilo idigētē et sibi sufficētē: et B erat qd pmitte-
 tere videbant. C. Nō q̄ oīs appetit^o ē rōe carētie. vñ illd
 qd qz hz ppe nō desiderat. s. magis amat. vñ aug. 9. li. de
 trini. dic. Idē appetitus q̄ qz inbiat rei cogscēde fit amor
 rei cognite. Jō dicit phia. eget vō qd qsq̄ desiderat. C. Nō
 phia dicit. q̄ eget nō est sibi sufficēs. Cōtra hoc diceret ali-
 qs. sapiēs eget. qz idiget bonis exteriorib^o sine qb^o viuere
 nō pōt. et tñ sapiēs ē sibi sufficēs p Senecā. 9. epla. q̄ dicit
 Sapiēs seipō pter^o ē. Ad hoc dicēdū qd sapiēs idiget qui-
 busdā ad viuēdū: s. ad beate viuēdū seipō pter^o ē. Uñ di-
 cit sen. 9. epla. Sapiēs seipō pter^o ē ad bte viuēdū. s. nō ad
 viuēdū. ad viuēdū. n. mltis reb^o illi op^o ē. s. ad bte viuēdū
 tñ pter^o est animo sano. et erecto et despiciente fortunā.
 C. Atq̄ hoc qz. Dic pbat phia qd diuitie pferūt idigētiā
 et p pns nō pstitit i eis felicitas. cū felicitas sit bonū sine oī
 idigētiā. pbat aut i lra qd pecunia pfert idigētiā p hoc. qz
 pecunia facit vt hō idigeat alieno p̄sidio. quo pecuniam
 suā tueat ne p violētiā auferat. vñ subdit i lra. Atq̄ p cer-
 to. ego puto B maxime p̄siderādū. qd pecunia nihil hēat
 suapte natura. i. i sua natura. vt neq̄at auferri his iuitis
 .i. nolētib^o a qb^o possidet. Dicit boeti. Fateor inq̄. Et phia
 Quid ni fateare. q. d. oz vt fateari. cū q̄tidie aliq̄s valētior
 .i. fortior. eripiat eā iuito. i. nolēti. Uñ. n. sūt q̄rimonie for-

renses. i. iudiciales. nisi qd pecunie erepte vi vel fraude re-
 perunt in iudicio. rñdit boeti. Ita ē inq̄. et phia. Egebit
 igit qsq̄ p̄sidio. i. auxilio ext. i. sec^o petito q̄ tueat suaz pe-
 cuniā quā posset amittere. Rñdit boeti. Dubitari negt
 Tūc phia claudit ex dictis. dicēs. Jgit res ē relapsa. i. mu-
 tata i p̄riū. Nā opes q̄ putabāt sibi facere sufficētes. faci-

unt poti^o indi-
 gentes alieno
 p̄sidio. C. No-
 ta illd quod p
 violentiā acq-
 rīt p violentiā
 pōt auferri. s. z
 pecūia p violē-
 tiaz acq̄rīt: qz
 dicit aris. p etbi.
 qd oīs pecunio-
 sus ē violētus
 q̄ violēter au-
 fert pecuniaz
 ppter q̄ violē-
 tiā fiūt q̄rimo-
 nie forenses.
 Ubi sciēdū qd
 forz ē loc^o rez
 venaliū. s. fo-
 rē loc^o exercē-
 daz litiū corā
 iudicio. Jnde
 forensis: qd idē
 ē qd iudicial.
 C. Quis autē
 mod^o est. Dic
 phia pbat qd
 ditie nō aufer-
 rūt idigētiā
 et sic p pns nō
 pstitit i eis fe-
 licitas. et dicit
 qz ē modus q̄
 idigētiā pellat
 diuitijs: nūqd
 diuites neq̄unt
 esurire. q. d. sic. Nūqd nō pnt sitire. q. d. i-
 mo. nūqd mēbra pecuniosoz nō sētiūt frig^o hibernum. i.
 byemale. q. d. sic. S. tu inges. i. dices. opulētis. i. diuitib^o.
 adest aliqd q̄ famē satiēt. sitim qz p et frig^o depellat. Rñ-
 det phia. hoc mō idigētiā pōt p̄solari diuitijs: s. penit^o au-
 ferri nō pōt. Nā si bec. s. idigētiā. sp hās. i. desiderās et po-
 scēs aliqd explet opib^o. Necessē ē tñ vt maneat idigētiā
 q̄ possit expleri: qz q̄tūcūqz sitis ditis vel fames mitiget.
 adhuc diues post sitiet et esuriet. et qd nature minimū est
 auaritie nihil satis ē: qre si opes nō pnt ibidē sūmonere. i.
 repellere idigētiā s. faciūt idigētiā. qd ē. i. quō esse pōt. qd
 credat eas p̄stare. i. dare sufficētiā. q. d. nllomō oz credi
 C. Nota qd omnis indigentia vel est indigentia nature
 vel auaricie. Indigentia nature paucissimis suppleri po-
 test. eo qd natura paucis minimisqz contenta est. Uñ pro-
 pter naturā non oz multum querere diuitias. nec per di-
 uitias idigentia nature amoueri potest. sicut nec ipsa na-
 tura mutari potest. Indigentia vero auaricie est: que nul-
 lo mō expleri pōt. et ita diuitie eā amouere nō pnt. iō plus
 augēt. qz dñ. auar^o non implebit pecunia. C. Nota qd di-
 uitie nō solū non inducunt sufficientiā sed nec inducunt
 sapientiam. qd dicit Gene. Quid p̄sunt stulto multe diui-
 tie dum per eas non possit fieri sapiens.

unt poti^o indi-
 gentes alieno
 p̄sidio. C. No-
 ta illd quod p
 violentiā acq-
 rīt p violentiā
 pōt auferri. s. z
 pecūia p violē-
 tiaz acq̄rīt: qz
 dicit aris. p etbi.
 qd oīs pecunio-
 sus ē violētus
 q̄ violēter au-
 fert pecuniaz
 ppter q̄ violē-
 tiā fiūt q̄rimo-
 nie forenses.
 Ubi sciēdū qd
 forz ē loc^o rez
 venaliū. s. fo-
 rē loc^o exercē-
 daz litiū corā
 iudicio. Jnde
 forensis: qd idē
 ē qd iudicial.
 C. Quis autē
 mod^o est. Dic
 phia pbat qd
 ditie nō aufer-
 rūt idigētiā
 et sic p pns nō
 pstitit i eis fe-
 licitas. et dicit
 qz ē modus q̄
 idigētiā pellat
 diuitijs: nūqd

Quæritur tertium tertij libri.
Quævis fluente rē. Istud ē tertius metz huius tertij
 qd dicitur archiloicū ab inētoze. Jambicū a pede pdo
 minante. cui iungit metz elegiacū. i. quo metro phia iue
 hit ptra auaros qd i pntiuita sollicitudo diuitiaz affligit
 r i morte derelinqt r dicit. Quævis diues sup. auar. fluē
 te. i. abūdante

auri gurgite. i.
 mltitudine cogat. i. pgreget
 opes. nō exple
 turas suas cu
 piditate. r q
 uis diues one
 ret. i. pemat
 colla sua. bac
 cis. i. gemis p
 ciosis rubri lit
 toris. i. rubri
 maris. qz gem
 me colligunt i
 littoze rubri
 maris. r quævis
 scundat. i. diuis
 dat arā do ru
 ra opima. id ē
 agros fecūdos
 cetero boue.
 i. cū cētuz bo
 bus. adhuc cu
 ra mordax. i.
 sollicitudo. nō
 deserit ipm su
 pstitē. i. viuētē
 r leues opes q
 leuiter transe
 unt. non comi
 tāt ipm defū
 ctuz. i. mortuum.

sufficiētiam p̄stare credatis.

Quæritur tertium libri tertij.
Quævis fluente diues au
 ri gurgite.

Nō expletural cogat auar. opes
 Oneretqz bacca colla rubri littoz
 Ruraqz cetero scidat opia boue
 Acc cura mōdax d̄serit supstitē
 Defūctiqz lenes n̄ comitāt opes

Profa quarta tertij libri.

Sed dignitates honora
 bilē reuerēdūqz cui pue
 nerit reddat. Nū vis ea
 est magistratib⁹ vt vtētū mētī
 b⁹ virtutes iserāt: vicia depellāt
 Atq nō fugare s̄z illustrare poti⁹
 neqtā solēt. Quo fit vt idigne
 mur eas sepe neqssimis hoibus
 p̄tigisse. An catulus licz i curuli
 noniū sedētē: strumam tñ appel
 lat. Vidēs ne quātū d̄dec⁹ malis
 adūciāt dignitates. Atq min⁹ coz
 patebit idignitas si nullis bono

Nota qz circa lra: gurges s̄m bugui
 tiones r fidoz. li. ethinol. ē loc⁹ alt⁹. i. pfūdus i flumine
 et i pposito signat abūdātē affluentiā auri. **C** Itē s̄z hu
 gnitionē bacca p duplex c. iuenit postū p fructu oliue vl
 lauri. vel p quolibet fructu. aliqñ aut iuenit p gēma pre
 ciosa r sic sumit h. **C** Itē diues auar. duplici malo p̄mit
 i pntiuita sp sollicitat r post mortē nihil ipm de diuitijs
 comitat. de q diuite loq̄t alanus i li. de placty nature di
 ces. Ut oculis varia nūmoz fercula donet. Imponit p
 po diues ieiunia vētri. Itē ioculat ocellis diues in argen
 to s̄z v̄ter philosophari cogit. **C** Profa q̄rta tertij libri.

Sed dignitates. Ista ē q̄rta p̄sa hui⁹ tertij i q̄ pbat
 phia qz dignitates tpales nō cōferūt honozē r re
 uerētiaz quā p̄mittere vident r p p̄ns n̄ ē i eis ve
 ra btitudo r p̄mo pponit qz dignitates faciūt honozabilē
 sc̄do ip̄robat illd̄ ibi. Nū vis. p̄mo dīc. S̄z dignitates red
 dūt hoīem honozabilē r reuerēdū cui puenerit. **C** Nota
 honoz ē exhibitio reuerētie alicui i testimoniū vturis. sic
 accipit ex. 4. ethi. vel alr. honoz ē opinionis bñ factiue si
 gnū. vt dīc aristo li. rhetoricoz. qñ. n. opinamur nobis pos
 se bñ fieri ab aliq ipm honozam. S̄z reuerētia ē decēs ac
 matura gratuitas s̄m tullium.

Nū vis ea ē magistratib⁹. Dic phia ip̄robat pposituz qz
 druplici via. s. qz dignitates nō p̄ferūt honozē r reuerētia
 p̄mo qz malis sepe eueniūt. sc̄do qz p dignitates vicia i
 p̄boz inotescūt. tertio qz opinione hoīum vilescūt. q̄rto
 qz tēpoz mutatōe desinunt. sc̄da ibi. In q. tertia ibi. Atqz
 vt agnoscas. q̄rta ibi. S̄z B ap̄d. p̄mo dīc. Nūz p nūqd

ea vis. i. talis vt. ē magistratib⁹. i. dignitatib⁹. vt iserant v̄ra
 res mētīb⁹ vtētū eis vt depellāt vicia. q. d. nō. vñ subdit.
 Atqz p̄ certē. dignitates nō solēt fugare neqtā. s̄z poti⁹ illi
 strare. i. māifestā. q̄ fit. i. pp qd fit. vt nos idignemur eas
 sepe p̄tigisse hoību⁹ neqssimis. vñ catul⁹ q̄ erat vir sapiēs
 r vtuosus. Noniū q̄ erat hōyiciofus appellat strumā lz vi

rib⁹ iclarescāt. Tu quoqz nū tā
 dē tot piculis adduci potuisti: vt
 cū decorato gerere magistratū pu
 tares: cū i eo mētē neqssimi secu
 re delatorisqz respiceres? **N**ō. n.
 possum⁹ ob honozes reuerentia
 dignos iudicare: quos ip̄s ho
 rib⁹ iudicam⁹ idignos. At si quē
 sapia p̄ditū vides: nū posses euz
 vl reuerētia vel ea q̄ p̄dit⁹ est sa
 pia nō dignuz putare? **B.** Adini
 me. **P.** Inest. n. dignitas pp̄ria
 virtuti: quā p̄tin⁹ i eos qb⁹ fuerit
 adūcta trāsfundit. Quod qz po
 pulares facere nequeūt honozes
 liquet eos pp̄riaz dignitatis pul
 chritudinē nō h̄re. In quo illud
 ē aduertēdū magis. nam si eo
 abiectior ē quo magis a plib⁹ qz
 qz p̄tēnit: cum reuerēdos facere
 nequeat: quos plib⁹ ostēdat: de
 spectiores poti⁹ ip̄obos digni
 tas fac. **Atqz nō ip̄one: Reddāt**

ōrit ip̄s sedētē
 i curli. i. i sede
 dignitat iudi
 ciariavib⁹ iḡ
 q̄tū d̄dec⁹ di
 gnitates adūci
 āt hoīb⁹ mal. r
 māifestāt eos
 eē p̄tēptibiles
 a hōis. Atqz p̄
 certe. indigni
 tas. i. malicia.
 eoz min⁹ pa
 tebit si nullis
 honozib⁹ icla
 rescāt. i. splen
 deant. **O** boe
 ti. nuz. i. nūqd
 tu potuisti tot
 piculis addu
 ci. i. affligi vt
 cū decorato. i.
 tali viro magi
 stratum gere
 res. cū i eo sp̄i
 ceres mētē ne
 qssimi scurrez
 delatoris. q. d.
 n. nūqd possu
 m⁹ iudicare di
 gnos reuerētia
 ob honozes. i.

pp dignitates. qz iudicamus idignos ip̄s honozib⁹. i. di
 gnitatib⁹. q. d. nō. At si quē videres p̄ditū sapia lz nō h̄ret
 dignitatē nūqd posses eū nō putare dignū reuerētia vl sa
 pia q̄ p̄dit⁹ ē. q. d. non posses eū iudicare idignū sapia r vt
 tute sua. qz p̄pa dignitas iest vtuti. quā vt⁹ trāsfūdīt i eos
 qb⁹ fuerit adūcta. r qz p̄p̄ares honozes hoc faceret neqz
 unt. liquet. i. manifestū ē. eos pp̄riā pulchritudinē digni
 tatis nō h̄re. **C** Nota ex lra p̄t̄ formari talis rō. Illd̄ qd
 adueniēs alicui nō p̄fert r nō adueniēs nō anfert honozē
 illd̄ n̄ fac̄ vtē honozabilē: s̄z dignitates n̄ p̄ferūt honozē cui
 adueniūt nec tollūt si nō adueniūt. ḡ rē. **M**inoz p̄bat. qz
 honoz seḡ vtutē ex. 4. ethic. **U**n viciofū nullo honoze di
 gnū reputam⁹ i q̄cūqz dignitate fuerit. s̄z solū vtuosū. et si
 n̄ sit i dignitate. cū iḡ dignitates tpales n̄ p̄ferāt vtutē nec
 tollāt vicia manifestū ē qz honozabilē n̄ faciūt. **C** Nō ca
 tul⁹ erat vir sapiēs r vtuosus qz noniū sedētē i curuli ex ai i
 dignatione vocabat strumam: eo qz viro tam malicio
 so collata fuit dignitas. Est aut struma p̄geries humor i
 collo. sub hac aut similitudine ipm appellabat strumā. qz in
 pectore hūit p̄geriē viciozuz. **C** Nō qz rex Theodoricus
 voluit quēdā noīe decoratū violēter intrudere i magistratū
 vt vna cū boetio rēpublicā regeret. c⁹ neqtā boeti⁹ d̄resta
 t⁹: recusauit sibi associari: pp qd boeti⁹ mltis iurys affli
 ct⁹ fuit a rege Theodorico. **C** Nō qz scurra s̄z bugui. idē
 ē qd leccator vl vaniloqu⁹. p̄p̄e āt d̄r q seḡ curiā grā tibi
C Nō qz viri fac hoīez reuerēdū r nobile. n̄ dignitas. qz
 dīc sen. 4. 4. epla. vt nō accepit platonē nobile r reuerēdū
 s̄z fec. qd ē. n. generosus: vtuosus r dignus nisi q̄ ad vtutes

Tertius

Et hinc dispossit. Nō facit hoies nobile atriū plenus famosis
imagib⁹ et nūmis. s; aius et virtus supra fortunā surgens.
¶ In q̄ illō ē. Dic p̄bia pbat sc̄davia q̄ dignitates nō fa
ciūt hoies nobile et honōabile. q; vicia ip̄roboꝝ māifestāt
dicēs. In q̄. s. q̄ dignitas aduēit mal. illō ē magis aduē
tēdū q̄ si aliqs eo ē abiectoz. i. vilioꝝ. q̄. i. quātomagis cō
tēnit a plibus
cū dignitas ne
q̄at facit ip̄ro
bos ruerēdos.
ip̄os facit despe
ctioꝝ q̄s plū
b⁹ onit. verū
p̄ s; b̄ nō ē im
pune. i. digni
tas nō facit hoc
ip̄uita. nāq; p̄
q; ip̄robi parē
vicē reddūt di
gnitatib⁹. q̄s
ip̄i cōmaculāt
sua p̄tagione.
q. d. sic digni
tas maculat i
probos. q; eoꝝ
rū maliciā ma
nifestat. sic eō
ip̄robi p̄macu
lāt dignitates
¶ Nota p̄ di
gnitates vicia
ip̄roboꝝ inno
tescūt. q; p̄nci
par⁹ viz ondit
cū iḡ viciū fa
ciat hoies p̄te
ptibile: sp̄alis
dignitas adue
niēs ip̄roboꝝ facit eos despectioꝝ. Un̄ iuuenal⁹ poeta. Oē
ai vitiū tāto despecti⁹ i se. Crimē h; quātō q; peccat maior
h̄. Et sen. Loco ignominie ap̄d idignū ē dignitas.
¶ Atq; vt agnoscas. Dic p̄bia pbat tertia via q̄ dignita
tes nō faciūt reuerēdū. q; opinioē hoies vilescūt. q. n. di
tatib⁹ fugūt q̄uis a suis honozē tñ ap̄d extraneos hoies
nō curāt. vt ab ill⁹ q; sūt alteri⁹ dyoces. Un̄ dic. Atq; pro
certe. vt agnoscas verā reuerētiā q̄ ē b̄ritudo n̄ posse p̄tigere
alicui hoī per has dignitates ymbzantes. i. trāsitorias ad
modū ymbze sic collige. siqs hō fūct⁹. i. v̄sus multiplici p̄so
latu. i. dignitate. deuenerit forte i barbaras natiōes. i. ex
neas gētes: faciet ne honoz p̄sulat⁹ ip̄s venerādū barba
ris. q. d. nō. Atq; p̄ certe. si b̄. s. facere reuerēdū barbaris:
foret. i. nāle mun⁹ dignitatib⁹. nullo mō cessarent ab offi
cio suo. quoq; i. q̄cūq; loco gētū. Sic ignis vbiq; terrarū
nūq; d̄sistit calere. i. cremare. s; qm̄ id. s. ruerēdū facere.
eis annectit fallax opinio hoies et n̄ p̄p̄avis. ilico. i. stativa
nescūt. cū ad eos venerit q; nō estimāt eas eē dignitates.
sic sūt natiōes barbarice. i. ex̄nee. ¶ Nō q; res n̄ desituit
a sua p̄p̄a opatōe. cū. n. opatio sit finis h̄nt opatōez. sc̄d
celi et mūdi. res d̄stituta a sua opatōe desituerēt a suo fi
ne. et sic eēt frustra. Si ḡ facere reuerēdū eēt nālis opatio
dignitatū. vbiq; gētū facerēt hoies reuerēdū. s; videm⁹
q; dignitates que faciunt aliquem reuerendum apud su
os. apud extraneos non faciunt ipsum reuerendum
¶ S; b̄ ap̄d extraneos. Dic p̄bia pbat q̄rtavia q̄ sumit ex
b̄ q; dignitates tēpoꝝ mutatōe sordescūt. qd. n. magna oli

fuit dignitas modernotpe p̄ n̄bilo reputat. Un̄ dic. S; b̄
q̄d dixi vey ē ap̄d extraneos natiōes. i. ex̄neas. s; inter eos
ap̄d q̄s dignitates ore s̄ n̄ p̄petuo durāt. Atq; p̄ certe. nā
p̄fectura oli erat magna ptās ap̄d romanos. s; nūc ē iane
nomē. et cēsus. i. p̄ciositatē senatorū nūc ē grauis sarcina: q̄
oli erat magna dignitas. et siqs quondā curasset anonomam

ea p̄fectura qd̄ abiecti⁹. Et eni
paulo atē dixim⁹: qd̄ nihil h; p̄
p̄riū d̄coris: opinione vtētū: nūc
splēdorē accipit: nūc amittit. Si
igit̄ reuerēdos facere neq̄unt di
gnitates: si vltro ip̄roboꝝ p̄tagi
one sordescūt: si mutatōe tēpoꝝ
splēdere desinūt: si gētū estima
tōe vilescūt: qd̄ ē q; i se exp̄tēde
pulchritudinis habeant: neduz
alijs p̄stēt. ¶ Seq̄t mētrum

q̄rtū tertij libri.
Quamuis setyrio super
bus ostro.

Comeret: et nunciis lapillis
Inuisus tñ omnibus vigeat
Luxurie nero seuiens.

Sed quondam dabat impro
bus verendis

Patrib⁹ idecores curules.
Quis illos igit̄ putet beatos:

Quos miseri tribuūt honores.
¶ Prosa q̄nta tertij libri.

ē qd̄ h̄ant i se exp̄tēde. i. d̄siderāde p̄chritudis. nedū ali
is p̄stēt. q. d. nihil h̄nt i se pulchritudinis. et iō neceā ali
is p̄stare p̄nt. ¶ Nō q; p̄fectura quondā erat magna di
gnitas apud romanos. et dicit ille p̄fect⁹ q; ceteris maḡati
b⁹ p̄fuit. et oēs dignitates i ciuitate romana atēcellabat. s; p̄
postq; Julij cesar ip̄erū iuaserat talis dignitas ad ip̄era
toꝝ trāsferēbat et diminuebat ei⁹ ptās: ita q; nomē illius
dignitatis māsit sine re. ¶ Itē senatoria dignitas magna
fuit apud romanos q; officiū senatorū p̄us fuit honestū. s.
vtiliter p̄sulere reipublice. s; postea p̄plū fuerūt senatoꝝ
ad seruiendum voluntati p̄ncipis i dānum reipublice.

¶ Metrum quartum tertij libri. Sequitur.
Quamuis setyrio supb⁹ ostro. Dic icipit q̄rtū metꝝ
hui⁹ tertij qd̄ d̄ metꝝ valēticiū ab iuētoꝝe dacti
licū a pede p̄d̄ante. tetrametꝝ a nūcro pedū. In q̄ me
tro p̄bia p̄firmat p̄ exēplū q; dignitates nō faciūt vere re
uerēdū. et p̄ n̄s n̄ ē b̄ritudo q̄rēda i eis. q; dignitates ad
ueniebāt neroni q; pessim⁹ erat: et ab eo alijs p̄ferēbāt. vñ
dic i l̄ra. Quāuis supb⁹ Nero seuiēt luxurie comeret. i. oz
naret. se ostro tyrio. i. purpura ticta i sanguine tyri. et q̄uis
comeret se nunciis lapillis. i. albis margaritis. tñ ip̄e vige
bat. oib⁹ inuisus. i. odiosus. Nā ip̄roboꝝ nero dabat verē
dis p̄rib⁹. i. reuerēdis senatorib⁹ curules. i. tales dignita
tes. p̄ q; sedebāt i curulib⁹ idecores. q; ab idigno dabāt
Quis igit̄ putet. i. reputet illos honores b̄tōs. q; miseri. i.
ip̄robi et vicioꝝ tribuūt. q̄si d̄ret null⁹. ¶ Nō dic neronē
seuiētis luxurie. q; ep̄s lincomiensis noīe p̄cullus narrat.

q̄ nero oia theatra italie z grece plustras assupto vario d̄
 core vestit^o cytharistas tragidas z aurigas sepe superasse
 visus e. tantis libidinib⁹ exagitat^o vt nec a matre nec a so
 rore abstinuisse videat^o reuerentia p̄ sanguinitatis. Uiz i
 voro duxerat z ipe a viro i vxore icept^o e. z fuit luxurie ta
 ieffrenate vt retib⁹ aureis piscaret^o q̄ purpureis sumib⁹ ex
 hebant z laua
 bat ea frigidis
 et calidis vn
 guentis q̄ nuq̄
 minus q̄ mille
 talentis p̄fecit z
 nihilomi⁹ ipse
 Nero ta uicio
 sus dignitates
 ipialē adept^o e
 imo et alys di
 gnitates largi
 tus est.

¶ Prosa gn
 ta terty libri.

An vo re
 gna. hec
 e quinta
 p̄sa hui⁹ terty
 i q̄ ondit p̄bia
 q̄ regnū z re
 gū familiaritas
 nō p̄ferant ve
 ram potentia
 quas p̄mittūt
 z p̄p̄ qua appe
 tunt. Et p̄mo
 ondit vera po
 tetia non eē i
 regnantib⁹ se.
 cūdo q̄ nō i re
 gū familiaris
 b⁹ ibi. Nā qd

ego. Qd̄ at i regnatib⁹ nō sit v̄a potētia z p̄ h̄is nec btitu
 do. p̄bat q̄tuor v̄ys. Prima sumit ex paruitate duratiōis
 regnatū. Scda sumit ex puitate extēsiōis. Tertia ex an
 nexione timoris. Quarta ex defectu securitatis. Scda ibi
 Qd̄ si hec. Tertia ibi. Expt^o sort. q̄rta ibi. Atq̄ vellēt. Pri
 mo p̄ponit intētū p̄ modū q̄ōnis dicēs. An regna z reguz
 familiaritas valēt efficere potētē. z r̄ndet yronice. qd̄ ni.
 i. q̄re nō efficerēt potētēz. q̄n̄ eoz felicitas. i. ptās p̄petuo
 p̄durat. qd̄ sup. nuq̄z p̄ringit. v̄n̄ subdit. Atq̄ p̄ certe. vetu
 stas plena e exēploz. z et p̄ns etas q̄ reges mutauerit suā
 felicitatē calamitate. Et subdit. Op̄clara e potētia loq̄n
 do yronice q̄ nec iuenit̄ satis efficax ad p̄seruationē sui.

¶ Nota nulla felicitas p̄petuo p̄durat saltē t̄pal. hoc pa
 tuit p̄us exēploz vetustatis p̄posito de creso rege lidoz. B̄ et
 p̄z exēplis eoz q̄ erāt t̄pe boety. sic de ipatorib⁹ romanis
 q̄ crebro circa t̄pa sua mutabāt. nē bell̄ nē isidy opp̄si v̄l
 alio mō obiecti. Et idē testat̄ S̄afred^o i poetria dicēs. Hoc
 v̄n̄ p̄scire potes. q̄ nulla ptās esse morosa p̄t. si vis exē
 pla. p̄iores Respice fortunas. emicuit illa p̄oruz Gloriosa
 prosperitas. Minos subuertit athenas.

¶ Qd̄ si hec regnoz ptās. Dic ondit q̄ ptās regia nō e v̄a
 ptās nec btifica p̄p̄ puitatē extēsiōis ei⁹ dicens. Qd̄ si hec
 ptās regū e auctor. i. cā btitudis. nōne si q̄ pte d̄fuerit re
 gia ptās. ipa miuat felicitatē z ipōtet. i. iducat miserā. q.
 d. sic. s̄z q̄uis hūana ipia late tēdāt. t̄n̄ necē e p̄les gētes re
 ling. q̄b⁹ q̄sq̄ regū n̄ ipet. nō. n. p̄t eē q̄ v̄n⁹ oib⁹ ipet. q̄ v̄o
 pte d̄finit ptās faciēs btōs. hac pte subitrat ipotentia q̄

facit misos. Hoc ḡ mō necē e i regib⁹ eē maiorē portione
 misie q̄ felicitatis cū i maiori pte sint ipotētes. ¶ Nota
 si ptās regia effiē btū. ḡ vbi e defect^o ptātis regie. ibi erit
 d̄fect^o btitudis. cū iḡ p̄les sint gētes sup̄ q̄s n̄ e ptās v̄n⁹
 regis q̄ q̄ subiaceat sue ptati seḡ q̄ rex i maiori pte erit
 miser z n̄ btūs. iḡ i ptate r̄gia nō cōsistit vera beatitudo.

¶ Expt^o sort
 Dic ondit q̄ i
 regnatib⁹ n̄ sit
 v̄a ptās p̄ an
 nexione timo
 ris p̄ exēplū di
 cēs. qd̄ tyrā
 n⁹. s. dionysius
 expt^o sue sor
 tis. i. fortune.
 q̄tū eēt anxia
 piculū met⁹. i.
 timoris sui. ipe
 silauit. i. silitu
 dine d̄mōstra
 uit terroze gla
 dy supra v̄ticē
 p̄dētis. Que
 e iḡ hec ptās
 q̄ negt expel
 lere mortus. i.
 corrosiōes sol
 licitudinum.
 nec p̄t vitare
 aculeos. i. sti
 mulos formi
 dinū. i. timoz
 q. d. exil. i. pua
 e talis ptās.

¶ Nō q̄ dio
 nyfi⁹ fuit qd̄
 rex q̄ cū r̄gre
 ret a qd̄az suo

q̄ vellēt ipi vixisse securi: s̄z neq̄
 unt. Debit de ptate gliant. An
 tu potētē cēses quē videas velle
 qd̄ nō possit efficere. Potētē cē
 ses q̄ satellite lat⁹ ambit: q̄ quos
 terret ipse plus metuit. Qui vt
 potēs eē videat̄ i seruiētū manu
 sit⁹ est. Nā qd̄ ego de regū fami
 liarib⁹ disserā: cū r̄gna ipa tate i
 becillitatē plena d̄mōstrē. quos
 qd̄ r̄gia ptās sepe icollūis: sepe
 at lapsa p̄sternit. nero senecā fāi
 liarē p̄ceptorēq̄z suū ad eligēde
 mord̄ coegit arbitriū. P̄apinia
 nū diu int̄ aulicos potētē: militū
 glad̄is antoni⁹ obiecit. Atq̄ v̄
 q̄z potētē sue renūciare voluerit
 quoz seneca opes et suas trade
 re Heroni: seq̄z i oculū cōferre co
 nat⁹ e: s̄z d̄n̄ ruituros moles ipsa
 trahit: neū quod voluit effecit.
 Que e iḡ p̄o ista quā pertime
 scūt h̄ntes: quā nec cuz h̄re velis
 tut⁹ sis: z cū deponere cupias:

familiari. q̄ sp̄ tristaret cū t̄n̄ sp̄ h̄ret btāz vitā. iste diony
 si⁹ volēs sibi d̄signare cāz sue tristicie iussit eū poni inter
 eplas lautas: z sibi supra v̄ticē iussit suspēdi gladiū acutū
 tenui filo. Iste viso gladio p̄territ⁹ eplari nec letari potuit
 Lui dixit dionysi⁹: tal. n. e vita mea quā tu btāz putabas.
 sp. n. mortē mibi iminētē p̄uideo. Cōsidera ḡ quō felix eē
 potuerit q̄ timere n̄ d̄finit. ¶ Atq̄ vellēt ipi. B̄ p̄bia ondit
 idē q̄rta r̄ōe q̄ sumit ex defectu securitatis dicēs. Atq̄ pro
 certe. ipsi reges vellēt vixisse securi s̄z neq̄unt. i. nō p̄nt. d̄
 hinc. i. ex q̄ seḡ q̄ securi eē nō p̄nt. quō gloriāt de sua ptā
 te qd̄ nō e faciēdū: qd̄ p̄bat dicēs. An. i. nūqd. tu potētē cē
 ses. i. iudicas illū quē videas efficere. i. p̄ficere velle qd̄ nō
 p̄t. q. d. nō e potēs. An. i. nūqd illum censes potētē. qui
 ābit. i. circūdat lat⁹ suū satellite. i. mltitudie. q̄ pl⁹ metuit
 illos q̄s ipse terret: q̄ vt videat̄ potēs sit⁹. i. locat⁹ e i manu
 seruiētū. q. d. nō e potēs. ¶ Nota ex l̄ra p̄t formari tal
 r̄ō. illō qd̄ n̄ facit boiez secuz B̄ n̄ fac̄ v̄e btū. s̄z p̄o t̄palis e
 h̄. iḡit zc. Conseq̄ntia e nota. qz quāto maior p̄o tāto mi
 nor securitas. ¶ Nō r̄ges securi eē nō p̄nt. qz icōmodita
 tes iminētes n̄ p̄nt nō formidare. Narrat. n. valeri⁹ d̄ dio
 nysio supradicto. q̄ i tātū timuit tōsozes barbaz q̄ filias
 suas docuit detōdere barbas. ipis at̄ senescētib⁹ p̄cepit vt
 barbā z capillos sibi aburerēt. z lectū cubicularē i lata fos
 sa fec̄. i. quē se ligneo p̄te recepit. qz satellites z barbaros
 timuit. ¶ Nā qd̄ ego de regū. Dic p̄bia ondit q̄ i familia
 rib⁹ nō p̄sistit v̄a p̄o. z: excludit qd̄ā obiectōz ibi. An p̄si
 dio. p̄bat ḡ q̄ familiaritas regū n̄ fac̄ eē v̄e potētē. cū h̄

Tertius

familiaritas nō possit retineri ad nutū. et ipsa retēta frequenter vgit i nocumētū dicitur. Nā qd ego dixerā. i. dicā. de familiarib' rēgū. cū ipsa rēgna demōstrē eē tāte ibecillitatis qd .f. familiares rēgū rēgia p'ra' icolumis. i. sana sepe p'sternit. et ipsa regia p'tās lapsa ē. p'sternit ipos. quō at regia p'tās icolumis d'struat suos familiares. docz p' exēpla dicēs. Nero coegit senecā

familiarē suū p'ceptorē. i. magist' ad arbitrium eligēde mortis. Antōni' ipator obicit gladius militū Papiniani suū familiarē diu potētē iter aulicos Atqui p' certe vterqz seneca et papinian' voluerūt renūciare sue potētē p' crudelitātē p'ncipum voluerūt se sub

vitare nō possis. An p'fidio sunt amici: quos nō virt' s'z fortūa cōciliat. s'z quē felicitas amicitū fecit i'fortuniū faciet inimicū. Quē v' pestis efficacior ad nocēdum q' familiaris inimicus.

C Met' quintum tertij libri.

Qui se vollet eē potētē: Alios domet ille feroces Nec victa libidine colla fedis submittat habentis. Etenim licet indica longe: Tellus tua iura tremiscat Et seruiat vltima tili:

trabere ab eis. q'z duoz seneca conat' ē opes suas tradere neroni vt ipz placaret. et voluit se p'ferre i'ociū. i. i vitaz solitaria: s'z dū ipsa moles. i. magnitudo potētē. trahit ipos ruituros. i. casuros. neuter effecit qd voluit. q' ē g' ista potētē quā hūtes p'rimescūt. quā cū brevelis nō sit tū. et cū deponere cupias vitare nō possis. vt patuit de seneca et papiniano. Nota nero figebat se mag'z suū senecā timere postq' ipator fact' ē sic in puericia. Un' mādauit sibi vt gen' mortis eligeret. qz viuere nō possz. Seneca cibo et potu satiat' fec' apire venā et bibēs de anulo venenoso iterit Antiq. n. potētēs et nobiles sub gēma anuli venenū porta bāt: vt si qd aduersi eis p'rigisset ad mortē confugerēt.

C Itē atoni' ex'ns ipator i' suos tyrānicauit: q' papinianū suū familiarē diu iter aulicos potētē gladius militū occidit fec' ex q' p'z quō regia p'tās icolumis sepe suos familiares p'sternit. Quō at regia p'tās lapsa p'sternat suos familiares ex h' p'z. cū. n. familiares imitat' regīa potēstatem necesse est vt ipsa deficiente etiam ipsi familiares deficiāt.

C An p'fidio sūt. Dic p'bia excludit obiectōez. Possz enī aliq' d're q' hō pōt' p'seruari i' sua potētē p' amicos. vñ q' aliq' p'dūt p'tatē ē p' defectū amicōz. h' excludit p'bia dicēs q' h' nō pōt' eē v'z d' amicis q' fortūa p'ciliat. de amicis at q' de v'tute p'ciliat nō ē h' loq'ndū. cū nō p'putēt iter bona fortūe de q' h' loq'it. vñ dicit i' l'ra. An p'fidio. i. auxilio. sūt amici q's nō v't' s'z fortūa p'ciliat. q. d. nō: h' p'bat p' locū ab oppositis sic. Quē felicitas. i. fortūa fec' amicū. illuz i'fortuniū faciet inimicū. q' v' pestis ē efficacior ad nocēdū q' familiaris inimic'. q. d. nulla. qz inimicitia illi' caue re nō possūm' cū ei p'stēt secreta n'ra p' familiaritatē.

C Nō d' amicis sophisticis loq'it seneca. 9. epla. Qui vtilit' eā assūp' fuerit tādū placebit q' diu vtil' fuerit. Amicōz turba flozētes circūsedūt: s'z circa euerfos solitudo est vñ poeta. Nā p'cio q'st' amor cū munere cedit. Inq'ntū durat largitio durat amic'. Alter poeta. Dū fortūa tonat: fugiētes terret amicos. Nā q's amet q's nō v' p'cella docz. Et alter poeta. Dū cephyr' flabat mlti' i' comitabar amic'. Ast ois aglo turbine flate fugat. Et orati'. Dorrea formice nūqz ad iania tēdūt. Null' ad amissas ibit amic' opes. Qd at familiaris inimic' mltū noceat dicit poeta. Plus

noceat vt nostis ad cūcta domestic' hostis. Et res ipsa docet q' ipse noceat.

C Met' qntū libri tertij. **Q**ui se vollet eē potētē. Dic icipit met' qntū b' ter ty qd d' pamatiū ab iuētoze. anapesticū a pede p'diante. cataleticū. qz vna syllaba deficiat ad metri p'fectior nē. i. q' metro p'bia oñdit quō v' potētē sit acgrēda dicēs.

Tamen atras pellere curas Miserasqz fugare querelas Non posse: potentia non est.

C Prosa sexta tertij libri.

Gloria hō q' fallax sepe q' turpis ē. An nō iniuria tragic' exclamat. O glia glia i' millib' mortaliū nihil aliud scā nisi auris i'flatio magna Plures. n. magnuz sepe nomen falsis vulgi opinionib' abstulerūt quo qd turpi' excogitari pōt. Nā q' falso p'dicāt: suis ipi necesse ē laudib' erubescāt. Que si etiam

q' v' pō const' sit i' rep'medo viciosos mot' vt cupias in ordiatas. qz sine h' null' ē v' potēs q' tūcū q' dicit g' ille q' vollet se eē potētē. do met aios feroces. i. crudelitate hō assimilat' ferl. nec s' submittat collavit cta libidine. i. cupie. fedis habentis. i. v' ciosis motib'.

lz. n. tell' idica. i. terra idie tremiscat tua iura lōge. i. licet p'tās tua extēdat se ad idia. et licz tibi p'uiat vltima tili: q' ē isula vltra b'zitan'ā vbi sol fac' solsticiū estiuū vltra n' p'gredit'. tū nō posse pellere atras curas. i. obscuras sollicitudines et fugare miseras q' relas puenientes ex aduersitate fortūe nulla ē pō. Nota q' v' potēs ē q' s'exualitatē subyē rōni. vñ sene. Si vis oia tibi subyere: subyice te rōi. mltos. n. repperis si rō te repperit. Et aristot. 4. ethi. Quē ad modū puez oz viuēt s'z p'cepta pedagogi. s'z cupiscibi le' p'onare rōni. Itē seneca. Magnū ipius regit q' sibi ipsi d'nat'. Fortior ē q' cupiditatē vicit q' q' hostē subyē. Est. n. difficillimū vicere seipz. Et salomō. Fortior ē expugnator

C Prosa sexta libri tertij. **G**loria hō q' fallax. Ista ē sexta p'sa bui' tertij in q' p'bia oñdit q' glia mūdāna nō spectat ad verā b'itudinē: nec fac' v' beatū. Et p' oñdit h' d' glia p'p'v'turis. z' d' glia. q' pueit ex nobilitate s'guis. ibi. Jā vō. P'rio oñdit itētū d' glia q' puenit ex laude false v'tutis. Scdo d' illa gloria q' ex vis meritis p'cedit. ibi. Que si ēt. P'rimo oñdit talē rōnē. Illud qd ē fallax nō spectat ad b'itudinē: nec facit b'itū: s'z glia false acq'sita ē fallax: igr' rē. Un' dicit i' l'ra. Glia vō q' fallax ē et q' turpis sup. satis p'z. q' at sit fallax p'bat auēte cuiusdā poete q' tragedias p'posuit dicēs. Un' tragic' q' dā exclamat et pōit auēte ei' i' greco qd tātū sonat i' latino. O glia glia i' milib' mortaliū nihil aliud scā es q' mag' auris i'flatio. qd māifestat dicēs. p'les. n. magnū nomē. i. gliaz abstulerūt. i. false receperūt. falsis opinionib' vulgi Et oñdit q' h' glia sit turpis dicēs. Quo. si iam dicto. i. h' reglā falsis opinionib' qd turpi' excogitari pōt. q. d. nihil. Nā q' falso p'dicāt. i. laudāt. nec ē vt ipi erubescant suis laudib'. **C** Nō q' s'z tulliiū glia ē frequēs fama cū laude. Et ē duplex vana v'ra. vana glia ē q' nullo p'ficiēte p'cedit i' esse. Vera ē q' nullo p'ficiēte nō p'cedit i' esse. Sama at est cognitio alicui' nō solū i' p'p'quo: s'z eti' remoto. **C** Nō q' fama iducit gliaz falsā. glia falsa erubescētā. Nā erubescētā ē crimē i' gliatōis carū ex aliquo turpi' p'petrato. Cū at aliq' se cog'scat false acq'sisse glia tūc h' timet manifestari ex cui' manifestatione icidit gliatōez et verecūdiā **C** Que si ēt meritis q' d'ite. Dic p'bia p'bat q' glia meritis

acq̄sita nō spectat ad b̄titudinē. itē dē tāle rōnē. Illō nō spectat ad b̄titudinē de q̄ nulla ē cura sapiētī. s̄z d̄ gl̄ia ē merit̄ acq̄sita nlla ē cura sapiētī q̄ rē. Maior ē nota. Nā sapiēs maxie curat b̄titudinē cū sit maxie felix. iō. eth. minorē pōit ī l̄ta dīcēs. Que. s̄. laudes spectātes ad gl̄iā. s̄z sint p̄q̄sire meritis. qd̄ tñ adiecerit p̄scie sapiētis: q̄ bonū suuz metit̄ n̄ rūore

pp̄lari s̄z v̄ita/ te p̄scie q. d. ni bil. Sc̄do pro/ bat idē p̄ locū ab opposit̄ dī cēs. Qd̄ si pul/ chz ē pp̄gaf se nomē. ḡ mi/ serū ē nomen nō pp̄gafse: s̄z cū p̄ magna p̄ te terraz ne/ cesse sit nomē n̄ eē pp̄gatu nece ē p̄ maio ri p̄temiseruz eē: dīc̄ q̄. Qd̄ si b̄ ip̄z p̄lchz vi det. s̄. pp̄gaf se. i. diuulgasse. nom̄. i. gl̄oziaz consequens ē vt iudicē fe/ dū nō exten/ disse nomē. s̄z sic pauloante differni. neces se sit eē plures gentes. ad q̄s fama vni⁹ ho/

mis neq̄at puenire. fit. i. p̄tigit. vt p̄ maxima pte terraruz ille videat̄ igl̄ozī. que tu estimas gl̄iosuz. Et qz aliq̄s d̄ret sufficit ad b̄titudinē qd̄ hō sit gl̄iosus ī p̄plo suo h̄ndō fauo rē ppl̄i. Dīc̄ p̄bia iter hec bōa q̄ sūt ī op̄atōe v̄tuosa nō pu to gr̄az pp̄larē dignā p̄memoratōe. q̄ nec iudicio recte rō/ nis puenit. nec vnq̄s firma p̄durat. C̄ Nō q̄ sapiētī nō ē cura d̄ gl̄ia. qz dīc̄ Macrobi⁹. Sapiēs fructū ī p̄scia ponit stult⁹ at̄ ī gl̄ia. Et seneca. Cōsciaz poti⁹ q̄ famaz attēde. s̄z pleriq̄s famā. p̄nci p̄sciaz verēt. C̄ Nō q̄ fama pp̄lar̄ n̄ puenit ex recto iudicio rōis. plus. n. ppl̄s seq̄t̄ iclinatōem s̄sus q̄ iudiciū rōnis. Nec ē fama eoz p̄petue durat. qz s̄z diuersas passiōes vulgi variat̄ fama ppl̄i. Vñ vulgares iudicāt̄ s̄z p̄cupiaz n̄ s̄z rei veritatē. P̄zo tāto s̄les sūt auib⁹ q̄z ituitū nox illuminat̄ r̄ dies cecat. ex 4. b⁹ p̄sa q̄rta. C̄ Jā vō q̄ sit iane q̄ futile. Dic̄ p̄bat qd̄ gl̄ia pueniēs ex nobilitate s̄guis. ē n̄ spectat ad verā b̄titudinē. Et p̄ oñ. d. t̄ vanitatē h̄s gl̄ie. sc̄do oñdit qd̄ boni sit ī nobilitate. ibi qd̄ si qd̄. dīc̄ p̄. Jā vō q̄s nō videat̄ q̄ iane q̄ futile. i. labile sit nomē nobilitatis. q. d. manifestū ē. q̄. s̄. nobilitas. si r̄fer tur ad claritudinē. i. ad gl̄iaz aliena ē ab illis q̄ se nobiles eē gl̄iant̄. qd̄ p̄bat p̄ diffinitōez nobilitatis dīcēs. Namq̄ nobilitas videat̄ eē qd̄a la⁹ veniēs de meritis parētū. qd̄ si p̄dicatio. i. la⁹ fac̄ claritudinē: nece ē vt illi sint clari. q̄ p̄di cant̄. i. laudat̄. h̄s at̄ sūt parētes nō tu. q̄re si nō h̄s tuam claritatē q̄ ex laude tua pueniat. aliena claritudo nō effi/ cit te splēdidū. i. gl̄iosuz. C̄ Notādū qd̄ nobilitas s̄guis ē iane r̄ futile nomē. qz nihil v̄ nobilitat̄ hoiez nisi v̄t. Vñ alan⁹ ī l̄i. de plāctu nature. Quid tibi nobilitas: qd̄ claruz

meritis p̄q̄sire sint. qd̄ tñ sapiētī adiecerit p̄scie: q̄ bonū suū n̄ po pulari rumore: s̄z cōscie veritate metit̄. Qz si hoc ip̄z pp̄gafse no mē: nomē pulchz videat̄: p̄ns ē vt fedū nō extēdisse iudicē. S̄z cū vti pauloante differui: p̄les gētes nece sit eē: ad q̄s vni⁹ fama hois neq̄at puenire: fit vt quem tu esti mas eē gl̄iosū eē: p̄ maxima pte terraz videat̄ igl̄ozī. Jñ hec ve ro pp̄larē gr̄az nec p̄memoratōe qd̄e dignā puto: q̄ nec iudicio ve ro pueit: nec vnq̄s firma p̄durat. Jā vō q̄ sit iane: q̄ futile nobi/ lilitat̄ nomē: q̄s non videat̄: q̄ si ad claritudinē referat̄: aliena est. Videat̄ nāq̄ eē nobilitas qd̄a de meritis veniēs la⁹ parētuz. Qz si claritudinē p̄dicatio fac̄: illi sint clari nece ē q̄ p̄dicat̄. Quare splē didū te si tuā nō h̄s: aliena clari

nomē auoz. Si fu⁹ vicys fact⁹ ē ip̄e tuis. Jtē nobilis ē em̄ sigs v̄tute refulget. Degener ē sol⁹ cui mala vita placet. Et paup̄ Denric⁹. Nō p̄signe gen⁹. non claz nomē auoz s̄z p̄bitas v̄a nobilitate viget. Et sen. Nemo ē melior al tero nisi q̄ recti⁹ īgeniū h̄z altero. r̄ ad bonas artes ap̄tius. C̄ Qz si qd̄ ē rē. Dicoñdit cuiusmōi bonuz sit ī nobilitate

tudo nō efficit. Qz si qd̄ ē ī nobi/ lilitate bonū: id eē arbitroz solū: vt iposita nobilib⁹ necitudo videat̄ ne a maior̄ virtute degenerent. C̄ Adet̄ sextum libri tertij.

O Mne hūanū gen⁹ ī tris Simili surgit ab ortu. Unus enim rex p̄r est.

Unus qui cuncta ministrat. Ille dedit p̄beo radios. Dedit r̄ cornua lune. Ille homines etiam terris Dedit r̄ sydera celo. Hic clausit membr̄is animos Celsa sede petitos. Mortales igit̄ cunctos Edit nobile germen. Quid gen⁹ r̄ pauos strepitis. Si primordia vestra Auctozēq̄ deum spectes: Nullus degener extat: Ni vicys peiora fouens

dicens. Sigd̄ bonum est in nobilitate. il/ lud solum eē arbitroz. vt no bili⁹ videat̄ ipo sita necitudo ne v̄tute ma/ iorū. i. p̄geni/ toz d̄generēt sup. p̄ mozes viciosos. meli us ē. n. a patre ignobili descē dere r̄ mozege ratum eē. q̄ a nobili r̄ p̄vici cia degnare.

C̄ Notādum qd̄ gl̄iandū n̄ ē de nobilitate. qz dīc̄ sen. Si p̄lcher ē lauda naturā. si nobi lis lauda pen/ tes. si v̄tuosus et sapiens lau da teip̄m. si di ues lauda for/ tunaz si potēs expecta pauli/

sp̄ r̄ nihil eris. C̄ Notādum fm̄ Tullium optima here/ ditas a patrib⁹ tradit̄ liberis. oī p̄rimonio p̄statioz. s̄. gl̄ia v̄tutū r̄ d̄cor̄ rez gestaz. C̄ Met̄z sextū tertij libri.

O Mne humanū genus. Jstud est sextū met̄z hui⁹ tertij qd̄ d̄r̄ alemāicū ab inuenteoz. dactylicū a pe de p̄dominatē. trimet̄z a numero pedū. y p̄cata/ lericum quia vna syllaba superabundat. Jñ q̄ metro p̄bia p̄bat omnes homines eē nobiles p̄ter viciosos dicens. Dē genus hominū ī terris cuiuscūq̄ sit conditiōis surgit ab ortu simili. qz fm̄ aniam omnes sunt ab vno createoz. vn⁹. n. est pater reruz. i. vnus createoz sup. nobilis q̄ cuncta ministrat. sup. gubernando. ille vn⁹ pater dedit p̄beo ra dios suos. dedit lune cornua: dedit homines terris. i. habi tare ī terris. dedit celo sydera p̄pter ornatum eius. Hic pater clausit animos mēbris sup. corpeis animos inq̄s pe/ titos. i. acceptos. celsa sede. i. in celo. Jgitur nobile ger/ men. id est nobile principium. edit. id est producit. cunctos mortales. i. homines. O homines qd̄. i. ad qd̄. strepitis. i. cum strepitu iactatis. genus vestruz r̄ proauos vestros. si enim tu spectes. i. consideres auctozēz deum r̄ primordia v̄ra nullus extat. i. est degener. i. ignobilis. nisi fouēs. id est operans peiora vicys suis deserat̄ pp̄rium ortum. i. deus a q̄ p̄cessit. C̄ Nota qd̄ omnes hoies ex ea parte qua sunt hoies. sunt eque nobiles. cum. n. nobilitas sit quedam ex/ cellentia contracta ab origine. nobilitas hominis p̄ci/ pue debet attendi ex ea pte qua ē hō. s̄. ex p̄re anime. Luz igit̄ in omnibus hominib⁹ sit eadē origo aie: qz oēs anie sunt a deo: oēs homines sūt eque nobiles. Solū at̄ illi sūt

Tertius

igibiles. q. degnant a sua origine. aia aut a sua origine pdu
cta e a deo. r e silis deo. id illi solia nobilitate degenerat. q
viciosis morib' silitudine dei dturpat: qua ex origine d'pe
runt. C No dic aios celsa sede petitos: B logi more plato
nico. q voluit oes aias sil ee creatas i celo r postea mitte
rent i corpa. qd no evez. sz aie creant i corpb'. g logi mo
re platonico

q ds aias re
ceptas in celo
clausit men
bris corporeis
r de B magis
videbit. 9. me
tro h' terty.
C No q oi
um hoiuz est
vna origo. qz
a deo sut crea
ti. quem prez
oes vocam'. r
oes aie sunt a
deo. g null' e
nobilioz alio
sz creatione.
licz sz igeniu
bn. qz soli illi
sunt igibiles q
dgenerat sua
genealogiam
cu descndit a virtutibus r adheret vitijs.

Quid at d' copis volupta
tib' loqr: qz appetitia
qd e plena e anxietat: sa
tietas vo pne. Quatos ille mor
bos: qz itolerabiles dolores qsi
qndā fructū negtie fruetiū solēt
rferre corpb': qz mor' qd heat
iucūditat' igro. Tristes vo ee vo
lupratū exit': qsqz reminisci libi
dinū suaz volēt itelliget. Que si
btōs explicare possūt: nihil cau
se est qn pecudes quoqz brē esse
dicant: quaz ois ad explēdā cor
poralez lacunā festinat intentio.

Quid at rē. Ista e p'sa septima h' terty i q' phia oñ
dit b'itudinē nō ee voluptate. Et p. oñdit B d' vo
luptate gnāl'. scō d' qdā voluptate spāl'. scōa ibi. Dōne
stissima qdē: Primū pbat dupl'r sz q' ponit duas rōnes.
scōa ibi. Que si btōs. Primo itēdit talē rōnē. In illis n' p'si
stīt b'itudo ad q' sequunt' mlte icōmoditates. sz ad volu
ptates sequunt' mlte icōmoditates: sic declarat i l'ra r dic.
Quid loqr d' voluptatib' corpis. i. delectatōib' corp'alib'
qz appetitia. i. cupiditas plena e anxietat'. qz hō anxiat' cū
caret eo qd cupit. satietas vo. i. plenitudo voluptatū. ple
na e pne. i. pene. cū igi voluptatib' sit diūcta anxietas r pe
nitētia. i. eis n' p'sistit b'itudo. r addit q'ros morbos ille vo
luptates r qz itolerabiles dolores solēt referre corpb'us
fruetiū eis. qsi quēdā fructū negtie sup. satis pz. qz volu
ptatū mor'. i. affcūs. qd heat iucūditat'. i. voluptatis igno
ro. qsqz aut volēt reminisci suaz libidinum. i. voluptatū.
ipse itelliget: id est cognoscer. exitus: id est fines voluptatū
esse tristes. C Nota q' duplex est voluptas. i. intellectualis
r corporalis. p'ma est p'sequēda. scz intellectualis: qz cō
sistit i speculātōe animā beatificans. Secūda est fugiēda
quia p'sistit i delectatōe sensualī corpus mortificās. vnde
Seneca. sz. epistola dicit. Voluptates precipue extirpa
que latronū more nos amplectūtur vt strāgulēt. r Tull'
lius. Voluptas ipedit omne consiliū. atqz: vtsic dicā: ocu
los perstringit mentiū. r inimica est rationi. nullū vult cū
virtute habere cōmerciū. C Nota q' voluptas plena est
penitētia. Narrat enim valerius. q' cū Demostenes phus
quereret amorē Thaydis meretricis vt cōsensum ferret
ei centū talēta petentis. demostenes aspiciens i celum re
spondit: pro tāto precio nō emā tantum penitētie. sciebat
enim q' voluptatē i separabiliter sequit' penitētia. C No
ta q' voluptates multos morbos afferūt. quia dicit Se
neca i quadā epistola. Multos morbos multa fercula fe
cerūt. Et vult Aristoteles i ethicis. q' laborantes i passio

nibus veneris r crapule maxime trāsmutātur fm corpus
crapula enim plures occidit qz gladius.

Que si beatos. Dic philosophia probat p'clusionē p'us
positā alio modo deducendo ad iconueniens. Et est ratio
ista. Si i voluptatibus cōsisteret beatitudo. sequeretur q'
pecudes essent beate qd est falsuz. pecudes enim laborāt

ad explēdaz
corporis volu
ptatez. vnde
dicit. Que vo
luptate si pos
sunt explica
re beatos. ni
hil cause est. i.
nihil ipedit.
quin pecudes
dicantur esse
beate. quarū
omnis itentio
festinat ad ex
plēdam cor
poralem lacu
naz. i. igluuē
vētr'. C No
tādū q' cum
felicital sit bo
nū nature ra
tionalis: nul
lus bestias fe

Donestissima quidē cōiugis li
berozūqz foret iucūditas: sed ni
mis e natura dictū ē: nescio quez
filios iuenisse tortozes: quoz qz
sit mordax q'cūqz p'ditio: neqz ali
as exptū te: neqz nūc anxiū neces
se est admonere. In quo euripe
dis mei sniaz p'bo: q' carētē liberū
infortunio dixit esse felicem.

C Metru septimū terty libri.

Habet B voluptas ois.
Stimulis agit fruentes.
Apiumqz par volātuz:
Abi grata mella fudit:
Fugit: r nimis tenaci
Ferit icta corda morsu.

licitabit: qz tm genus hominū viuit arte r rōne. C Notā
dum q' ad fugā bestialiu voluptatū hortatur aristoteles
alexandrū quadā epistola dices. D alexander declina a co
natibus bestialiu voluptatū. que corruptibiles sunt. carna
lis enim appetitus inclinat ad corporales voluptates que
p'ristat itellectū. Et subdit. Conatus voluptatuz generat
carnalē amorē. Dic generat auariciā. hec generat deside
riū diuitiaz. qd generant iuerecundiā. iuerecundiā p'sum
ptionem. presumptio ifidelitatem. infidelitas latrocinū
propter que mala vitanda est voluptas.

Questissima qdē rē. Dic phia oñdit q' b'itudo n' p'si
stīt i qdā spālī voluptate. i. i m'rimonio. q' licita est pp gnā
tionē plis. itēdes talē rōnē. In illa voluptate n' p'sistit feli
citas q' hz anxietatē sibi anexā. sz voluptas m'rimony e hō
sic tāgit i l'ra: vñ dic' iucūditas iugis r liberoz foret ho
nestissima: sz nimis e ex nāz dcm: qz nā abhorret qd volo
d're. qz nescio. i. taceo. que. i. aliquē inuenisse. i. hūisse filios
tortozes. qz filioz qz sit mordax. i. anxia q'cūqz p'ditio si
ue bona siue mala neqz nece est te admonere als exptum
neqz nece e admonere te nūc anxiū. i. q' ego p'bo sniaz Eurip
edis mei phi q' dixit: carētē liberis ifortunio felicē esse.

C Nōndū q' anxietas iest p'rib' pp maliciā filioz. Narrat
.n. euripedes tropi' i historia romanor q' dmetrides i su
os seniēs filios: duos ex eis iterfec. r cū p'sequef tertiū. ille
p'gregato exercitu obsedit p'rez. P' at vidēs se n' posse eua
dere seipz iterfec. Et iā p' axiat' d' bōis filijs pp icēfā dile
ctionē eoz r p'motionē. qb' si aliqd aduerfi p'igerit. p're
putat se ifelicē. Ex q' pz q' voluptas iugalis hz anxietatē

Hibi annexā. **C** Metru septimū terty libri.
Habet B voluptas ois. Istud e metz septimū hui'
terty qd d' anacroaticū ab iuētoze. Jābicū v' l'ana
pesticū a pede p'dnante: qz hz p'mū pedē anapestū r reliqs
iābos. r e dimetrū. i. q' tuoz pedū. catalecticū. qz d' sic sylla
ba. nā post tres pedes remanet vna syllaba de q' rto pede.
In q' metrophia oñdit qd mali p'sequat' oēm voluptatē.
ois. n. voluptas p'ter anxietatē sibi annexā e trāsitoria. qd

Liber.

firmat p qdā exēplū dicēs. Disvoluptas bz B qd dicā. qz voluptas agit. i. vexat. fruētes stimulu. i. punitōib. z est par. i. siliis. stimulu apū volātū. vbi p postq apis fudit gra ta mella. fugit z ferit corda icta. i. pculsa arietate. nimis te naci morfu. q. d. iocūditas voluptat nimis ē trāsitoria. sz anxietas quā affert nimis ē p māsura. C Nōndū licz ois voluptas coz

poralis p dle ctet et postea pūgat admo dū apuz. cū B maxie iuenit i voluptate ve nereā. ad cui fugaz aristo. hoztaf alexā drū dicēs. O clemēs ipatō noli te multū inclinare ad coitus. qz coi tus ē qdā ppe tas porcoz. q igit tibi glia sit exerceas vi tiū bestiaz z acc? bzutorū. Crede mibi i dubitāter q coit? ē dstru ctō cozpis ab breuiatō vite. cozruptio vru tū. legis trās gressio. z gñat femineos mo res. Quatr at sit fugiēda d/

lectatio venerea docet alan? i de plāctu nāe dicēs. Sive nerē fugare vel. loca rpavita. Nā loc? z tps pabula donat ei. Et paup Deric? loqns d amore diē. Proscribas igit gla dys z fustib? ipz. Et fugiēdo fuga quē fuga sola fugat.

C Prosa octava tertij libri.
Nihil igit dubiū ē qn be ad britudinē vie dūia q daz sint: nec pducere eo quēqz valeāt ad qd se pducturas eē pmittūt. Quāt vero iplicate malis sint breuissime mōstrabo. Quid. n. pecuniā ne pgregare co naber? sz eripies bñti. Dignitari b? fulgere velis? dāti supplicab. Et q pīre ceteros honore cupis: poscēdi hūilitate vilescēs. Potē tiā ne dñderas? sublectoz infidū obno? picul subiacebis. Siaz ped? sz p aspa qz distract? secu rus eē desistis? Voluptariā vitā dgas. sz qz n spnat atqz abūciat vilissime fragilissimeqz rei cōpis fūū? Jā ho q bōa p se cozpis fe rūt: qz exigua qz fragili possessio ne nitūt. Nū. n. elephātes mole: thauros roboze supare poterit? Nū tigrēs velocitate pibid? Re

qd nō alr aspiciā qz aliqō viculū mee libertati circūdatū. C Jā vō. Dic phia pbat i spāli qz vilia sūt bona cozpis q aliq reputāt exilia bona. scdo breuiter recoll. git supradcā ibi. Ex qb? oib? pīmo oñdit itētū d magnitudine. forti tudine. z cozpis agilitate. scdo d pulchritudine. ibi. Forme vō. pīmo oñdit q bō nō dz mirari de magnitudine for

spice celi spaciū: firmitudinē: ce leritatē: z aliqñ dñnite vilia mira ri. qd qdez celū nō his poti? ē: qz sua q regit rōe mirādū. Forme ho nitor vt rapid? ē: vt velox: z vernaliū floz mutabilitate fuga tiō. Qz si: vt aristoteles ait: liceis ocul? hoies vterent vt eoz visus obstātia penetrarz. nōne itrospe ctis viscerib? illō Alcibiadis su p ficie pulcherrimū cozp? turpis sūmū videret? Jgit te pulchzū vi deri n tua nā h oclōz spectātiuz reddit i firmitas. Sz estimate qz vult nimio cozpis bōa: dū sciat B qd cūqz miramini triduane fe bris ignicō posse dissolui. Et q b? oib? illō ē i sūmā redigē licz. qz bec q nec pīstare q pollicetur bona pnt: Nec oīuz bonoz pgre garōe pfecta sūt: ea nec ad britu dinē qñ qdā calles ferūt: nec bea tos ipsa perficiunt.

titudine z agi litate cozporl qz illa excellē ti? iueniunt i brutl qz i hoib? bus dicēs. Jā vō q ferunt. i. cupiūt. bona cozpis p se. i. grā sui tāqz sit optima. qz exi gua. i. valō vi lia. qz fragili possessione ni tūt. i. laborāt Nū enim ele phātes mole. i. magnitudi ne: supare. i. exceder pote rit. nec thau ros roboze. i. fortitudine. Num tigrēs pēibitis ve locitate. Respice spa ciū. id est ma gnitudine ce li. firmitudi ne. i. fortitudi ne celi. celeri

tatē. i. velocitatē ei? z aliqñ dñnite. i. cessate. mirari vilia. i. inferiora bōa. qd qdē celū nō his pdcis poti? imo mltomū nus mirādū ē qz sua rōe. i. itelligētia q regit. sic silt i hoie mltomag? laudāda sūt bōa rōis qz bōa cozpis. C Nō qz bo na cozpis sūt magnitudo. fortitudo. agilitas n mltū sūt mi rāda qz diē señ. Nō magnitudine z cozpis velocitate ma gne res gerūt sz vrate. Un catho. Cōsilio pollet cui viz nā negauit. Jtē señ. Excellētia igeny pōt latere i B q cūqz pel le. C Nō sz Jsidoz i li. ethimo. Elephātē greci a magni tudine cozpis putāt dcm. eo qz formā mōtis pferat. apō i dos vō dī barro eo qz vox ei? barrit? dī. dētes ei? ebur. ro stz ei? pmosade dī. C Nō sz Jsidō. Tigrē ē bestia varus colorib? distincta. mirabil? velocitatis. ex cui? noie qdā flu uū? tigris appellat q rapacissim? ē oīuz fluuioz. Et sciēdū qz p bestia dī hec tigris i genitino tigris vel. vis. sz p flu uio dī tm hic tigris. z i genitino hui? tigris. C Sōme vō ni. Dic phia oñdit itētū d plchritudie forme sup. qz sit exile bonū. qz ē trāsitoria. z qz ē tm supficial. z diē vō p sz. nitō. i. plchritudo sōme. vt. i. qz rapid? ē. vt. i. qz. ve lox. i. veloci ē trāsies. z ē fugatiō. i. mutabiliō. mutabilita te floz vñaliū. q. d. satl ē euidēs. Un si hoies vterēt liceis ocul? vt ait ari. itavt eoz visul penetrarz obstātia. i. cōpa. n ne illō cozp? alcibiadis supficie plcherrimū itrospect? visce rib? turpissimū videret. q. d. sic Ex q dcludit phia. Jgr te plchz videri. n reddit. i. fac. tua nā. sz i firmitas oclōz spectā tiū. z i bdit. Sz estimate qz nimio vltl bōa cozpis. dū sciatl B qd cūqz fuerit d bōis cozpis posse dissolui ignicō. i. caloz re febris triduāe. febris. n. acura sz medicos quīqz itia die

Tertius

pimit. Et tūc breuiter recolligit supradicta dicēs. ex qbus oib' licz redigere i sumā. q' hec. s. p'dicta bona. nō pnt p'stare ea q' pollicent. i. p'mittūt. nec p'fca sūt gregatōe oium bonoz. nec ad beatitudinē ferūt q' si qdā calles. i. via. nec ipa p'ficiunt btōs. C Notandū q' pulchritudo corporis nō est durabilis. qz dicit virgili'. O formose puer niniū ne crede colo

ri. Alba ligu/stra cadūt va/cinia nigra le/guntur.

C Notandū q' cōiter dicitur q' visus licus obstātia corpora penetrat: sed illud nec ab aristotile nec ab aliquo autētico iuenit. vñ Jfidozus i li. etymologiaz loquēs de linceo dicit. q' linceo dicitur q' i lupo rū genere numerat. bestia maculis distincta. tergo vt pardus s'z silis lupo cuius vñ nā auerti i duriciē p'ciosi lapidis dicit q' liguri' appellat. Nihil aut

dicit Jfido. de penetratiōe visus. C Nota q' alcibiades mulier fuit pulcherrima quā vidētes qdā discipuli arif. duxerūt eā ad aristotile vt ipaz videret. q' visa dixit. Si hoies linceos oculos haberēt vt queq' obstātia penetrarēt. itrospectis vt scribit' corp' qd' appet p'cherrimū turpis simū videret. C Metru octauus tertij libri.

Heuheu q' miseros tramite deuio. Jfido ē octauū metru hui' tertij cui' p'm' vsus dicit metru asclepiadiacū ab inētoze. coriābicū a pede p'dnante. Scōs versus d'r metru archilogicū ab inētoze: iābicū a pede p'dnante. In quo metro phia deplāgit errorē hoiez q' i q'rēdo minima bōa sunt prudētes. s'z i querēdo summū bonū abducūt ignorātia. Primo facit B. scōo p'cat vt hoies tediati falsis bonis redeāt ad v'p' bonū. scōa ibi. Quid dignū. Dicit g'. Deu ē iteriectio dolētis z ē dissillabū pp metru. q' ignorātia abducit miseros deuio tramite. i. trāsuersa via sup. a v'o bono. vos hoies nō queritis aux i viridi arbore. nec carpitis gēmas i vite. vos nō abditis. i. nō absconditis. laqueos p' captura pisciū i altis mōtib'us. vt dicitis dapes pisce. z si vobis libeat seq' capreas. non captatis. i. nō acceditis vada tyrrhena. i. mare tyrrhenū qd' ē i ytaliam. qn etiā p' certe. hoies norunt. i. nouerunt. ipos recessos abditos. i. absconditos fluctib' equozis. et hoies norunt q' vnda sit feracior. i. abūdātor niueis gēmis. i. margaritis. vel q' vnda sit feracior rubentis purpure. i. xchilioz quoz sanguine sit purpura. z hoies norūt q' littoza p'stēt. i. abundēt. tenero pisce. vt asp' echinis. i. talib' piscib'. s'z qnāz. i. vbi lateat bonū. s. beatificū. qd' cupiunt nescire sustinent ceci/ exntes. z illud bonū qd' aby' trās polū stelliferū. illud bo

mines demersi cecitate ignorātie. petūt tellure. i. querūt i terra. C Notandū scōz Jfidoz li. etymo. caprea ē agrestis capra. q' qz acurissime videt greci eā midercuscepō. i. dozcas appellauerāt. C Nōndū s'z Jfidoz q' echinus est piscis puus semipedalis q' adherēdo videt retinere nauē. z est piscis asprimus admodū ericy ad edēduz satis suauis.

Et cū falsa graui mole paucit:
Tum vera cognoscāt bona.

C Prosa nona libri tertij.

Hacten' mēdad formā se/llicitat' oñdisse suffecerit
Quā si p'spicacit' ituer' or/do ē deiceps q' sit vera mōstrare
B. Atq' video inq': nec opib' sufficiētitiā: nec regnis potētiā: nec reuerētiā dignitatib': nec celebratē glie: nec leticiā voluptatib' posse p'rigere. B. An et cās cur id ita sit dep'ndisti? B. Tenui quidē veluti rimula mibi videt' or intneri: sed ex te cognoscere apertius malim. B. Atqui p'mptissima ratio est. quod eniz simplex est indiuisūq' natura: id error human' separat. z a vero atq' p'fco: ad falsū iperfectūq' traducit. Antu arbitrar' hoc quod nibilo indigeat: egere potentia:

C Quid zc. Dic precatur phia vt p' rediū falsoz bonoz hoies redeāt ad verū bonum. Et dicit. qd' dignū ego imprecer stolidis mētib' hoiez. q. d. nihil aliud nisi B q' hoies ambi at ipos honores z opes z cū paucit. i. acq'suerit si bi falsa bona. graui mole. i. tediosa sollicitudie. tādē tedio ducti cogscāt vā bona. C Nōndū q' ista de p'catio phie nō ē ex maliuolētia. s'z ex bēignitate: z iō nō op'at q' hoies p'māe at i d'fidiō bo

noz spaliū. s'z vt illō d'fideriū magl sit eis mediū p'ducēdi ad v'p' bonū nec ipa iprecat' cupiditatē v' abitionē honoris adesse s'z vt qbus adest p' hoc ad v'p' bonū deducant.

Hacten' mē. Jfida ē. 9. p'la b' ety i q' phia vlt' oñdere q' sit vā btitudo. Et p' p'riuat' d'ca d'cedit. z assignat cās false felicitat'. 3. oñdit q' sit vā felicitas. scōa ibi. Qd. n. tertia ibi. Dēs ig' iqt z formā. P'rio d'c. Dacten'. i. bucus q' suffecerit oñdisse formā mēdad felicitat'. i. false. quā si p'spicaciter ituer'. i. p'sideres. ordo ē. i. restat mōstrare. deiceps. i. postea. q' sit vā felicitas. Et d'c Boeti'. Ego video nec opib' sufficiētitiā posse p'rigere. nec regnis pōz. nec dignitatib' ruerētiā. nec celebratē glia. nec leticiā voluptatib' q' t'vidēt' p'mittere. Et sic falsa felicitas ē i eis. z dicit phia. Nūgd tu dep'ndisti cās cur illō ita sit. Et d'c boeti' Ego video itueri. i. cogscere tenui rimla. q. d. n. plene s'z i p'fco video illas cās. s'z apti' cogscere mali. i. magl vellē ex te. z d'c phia. Atq' p' certe. rō. i. cā false felicitat' p'mptissima ē. C Nō q' falsa felicitas d'r mēdad eo q' nō adplet qd' p'mittit. d'c n. p'mittūt sufficiētitiā. dignitates reuerētiā quā nō p'ferūt h'c p'z ex p'dcis. C Nō q' cognitio false felicitat' vtilē. qz cognitio mali expediēs ē ad cautelā s'z alanū i deplāctu nature. qz malū nō vitat' nisi cognitū. z qz noticia mali duc' i cognitionē boni p' appositū. ig' vult phia p' assignare cās false felicitat': z tē oñdere q' sit vā felicitas. C Qd. n. simplex ē. Dic phia assignat cās false felicitatis z declarās eā oñdit. q' sufficiētitiā. potētiā. z reuerētiā glia z leticia sint vñ i re. z oñdit quō hoies ista sepāt ab iuicē scōa ibi. Doc ig' qd' ē vñ. P'rio d'c q' cā f'le felicitat' ē. q'

error human^o id qd^o e^o simplex & idiuisi nā sepat. i. diuidit & error human^o traducit a vō bono & p̄fco ad falsum & ad ip̄fcm bonū. Et tūc dclarat istā cāz oñdēs q̄ reuerētia. potētia & oia talia sūt vnū & idē i re. & p̄ oñdit potētiā idē eē cū sufficiētia: & dicit. An tu arbitraris illud qd^o nibilo idigeat illud egere potētia. Et rñdet Boeti^o Minime inq̄.

ph̄ia approbat dicēs. Recte tu qdē rñdēs. Nā si qd est qd sit valētie ibecillior. i. potētie d̄bilis. i. vlla. i. in allq̄ re. nece ē q̄ h̄ egeat aliēno p̄fido. Et dicit boeti^o ita ē inq̄. Concludit q̄ ph̄ia dicēs. Igit vna & eadem ē nā sufficiētie et potētie: et dicit boeti^o. sic videt. Tē ph̄ia oñdit dignitatē eē eādē cū p̄dictis dicēs. Qz vō h̄ sit. i. sufficiēs. & potēs. ne. i. nūqd illud censes. i. iudices sp̄nēdū tanq̄ idignū. an p̄ non sp̄nēdū s̄z dignissimuz veneratiōe oīuz rerū. Rñdet boetius. Nō pōt dubitari qn hoc sit dignissimum oī veneratiōe. & ph̄ia. addam^o

B. Minime inq̄. P. Recte tu qdē. Nā si qd ē qd i vlla re ibecillioris valētie sit: i bac p̄fido nece ē egeat aliēno. B. Ita ē inq̄ P. Igit sufficiētie. potētieq̄ vna eadēq̄ ē nā. B. Sic videt. P. Qz vero huiusmodi sit sp̄nēdū ne eē cēsēs: an p̄ rez oīum veneratiōe dignissimū. B. At h̄ inq̄ nec dubitari qdē pōt. P. Addam^o igit sufficiētie potētieq̄ reuerētiā. vt h̄ triavnuz eē iudicem^o. B. Addam^o si qdē vera volum^o p̄fiteri. P. Quid h̄o igit: obscuz ne h̄ atq̄ iḡbile cēsēs eē: an oī celebritate clarissimū. Cōsidera h̄o ne qd nibilo idigere: qd potētissimū: qd honore dignissimū esse p̄cessū est egere claritudie: quā sibi p̄stare nō possit: atq̄ ob id aliq̄ ex p̄videat abiecti^o. B. Nō possu inq̄ qn h̄vri ē: ita ē celebrimū eē p̄fitear. P. Cōsequēs igit eēt claritudinē supiorib^o tribus nihil differre fateamur. B. Cōsequē inq̄. P. Qd igit nulli^o egeat alieni: qd suis cūcta virib^o possit: qd sit claz atq̄ reuerēdū: nōne h̄ ē p̄stat eē letissimuz. B.

ḡ sufficiētie & potētie reuerētiā q̄ hec triavnu iudicem^o. & dicit Boeti^o addam^o ḡ si volum^o vā cōfiteri. C. Nōndū q̄ potētia idē ē sufficiētie. q̄. n. aliqd oīno sit sufficiēs. ita q̄ nulli^o egeat & q̄ careat potētia. d̄dictionē includit. si careat potētia resp̄cū alicui^o polis nō eēt oīno sibi sufficiēs. C. Nōndū cuiq̄q̄ iest sūma sufficiētia & sūma potētia: eī dē iest & sūma reuerētia inq̄tū. n. aliqd h̄z rōnē p̄ncipy. i. tātū ē dignū reuerētia. vñ filij reuerent p̄res. qz sūt p̄ncipy eē eoz. & sui d̄nos. qz sūt p̄ncipy suoz i mandato monētia eos p̄ ipsū. & reueremur viros vtuosos. qz sūt p̄ncipy gubernātia vitā polliticā. Potētia at dicit rōz p̄ncipy. vñ illō ē maxime p̄ncipy qd ē potētissimū. & idē tle reuerēdissimū C. Quid vō igit. Dic oñdit p̄dictis eē ānexā gl̄iaz & leticiā dicēs. Quid vō cēsēs. i. iudices. Illud qd ē sufficiētissimū potētissimū reuerēdissimū ē. ne h̄ obscuz & ignobile. vt ē clarissimū oī celebritate. i. gl̄ia. Rñdet boeti^o. Ego p̄fitear illud eē celeberrimū. i. gl̄iosissimū sic ē. Tūc ph̄ia dcludit dicēs. Cōsequēs igit ē vt fateamur claritudinē. i. gl̄ia. nihil differre a trib^o supiorib^o. & dicit boetius. Cōsequē inq̄. Tūc ph̄ia oñdit idē de leticia dicēs. Illud qd nulli^o alieni

egeat. & qd cūcta suis virib^o possit qd sit reuerēdū & clarū nōne h̄ ē letissimū. rñdet boeti^o. nō possu cogitare. vñ tali vllus meror obzepat. i. itret. Tūc dcludit ph̄ia dicēs. Si supiora māebūt vā nece ē illō plenū eē leticie. & p eadē cōcessa nece ē eē noīa diuersa sufficiētie. potētie. claritudinis reuerētie & locūditatis. sed subaz eoz nullo modo discrepare. qd p̄cedēs boeti^o dicit nece ē inq̄

Sz vñ huic inq̄ tali meror vllus obzepat: nec cogitare qdē possu. Quare plenū eē leticie si qdē supiora māebūt nece ē p̄fiteri. P. Atq̄ illud quoq̄ p eadē neciū ē: sufficiētie: potētie: claritudis: reuerētie: luciditatis: noīa qdē eē d̄nā: nullo h̄o mō discrepare s̄baz B. Nece ē inq̄. P. Hoc igit qd ē vnū simplexq̄ nā p̄uitas humana d̄sp̄tit. & duz rei q̄ p̄tib^o caret p̄tē conat adipisci. nec portōez q̄ nulla ē: nec ipsā quā mime affectat asseq̄t. B. Quo nā mō inq̄ P. Qui diuitias igit petit penurie fuga de potētia nihil laborat. vñ obscuzq̄ eē maualt: mltas ēt sibi nāles quoq̄ s̄bzabit voluptates: ne pecuniaz quā paranit amittat. Sz h̄ mō nec sufficiētia qdē p̄tigit ei quē valētia deserit: quē molestia pungit: quē vilitas abijcit: quē recōdit obscuritas. Qui h̄o solū posse d̄siderat: p̄fili gat opes: d̄spicit voluptates: honorēq̄ potētia carētē: gl̄ia quoq̄ nihil p̄dit. Sz hunc quoq̄q̄ mltā d̄ficiāt vides. sit. n. vt aliq̄n necessarijs egeat: vt anxietatib^o

pare. qd p̄cedēs boeti^o dicit nece ē inq̄ C. Nōndū q̄ oēs creature p̄pant ad deū sic effcūs ad suā cām. & qz noticia cuiuslibet cāe relucet i suo effcū nece ē ipsi^o d̄b̄re noticiā p̄ effcū et noticiā cū laude. qz effcūs d̄i re p̄ntat ip̄z sub rōe bonitatis & p̄fcois q̄ ē mālandis. cū aut gl̄ia sit clara cū laude noticiā nece ē p̄ncipy oīuz rerū. qd est sufficiētissimū potētissimū & reuerēdissimū. ēt eē gl̄iosissimū. C. Nōndū q̄ sufficiētissimo nullū bonū deest. & tale h̄z appetitū getatū i bono adepto. q̄ es aut appetit^o i bono adepto ē leticia. ḡ bonū sufficiē-

tissimū ēt ē letissimū. C. Nōndū q̄ oia ista sufficiētia. potētia. reuerētia. gl̄ia & leticia sūt vnū i suba. nō aut sūt vnū i suba sic aggregatū ex diuersis reb^o. tūc. n. eēt ibi cōpositio. qd repugnat potētiissimo & dignissimo. eo q̄ simpliciora digniora sūt p̄positis. s̄z de h̄ postea meli^o patebit. C. Hoc igit rē. Dic ph̄ia oñdit q̄l^o hoies illō qd ē vnū r̄diuidūt. & monet dubitatōez ibi. Quid igit inq̄. P̄rio oñdit quō hoies diuidūt illō qd ē vnū. & dicit. Illō qd ē vnū & simplex nā. illō d̄sp̄tit. i. d̄dit p̄uitas humana. i. p̄ran^o error hoīuz q̄redovnu sine alio. & dū hoies conat. i. laborat adipisci p̄tē rei. q̄ p̄tib^o carz h̄o n̄ asseq̄t vllā portōez. i. p̄tē. nec ipsā rē itegrā quā affectat: & q̄rit boe. Quo nā mō diuidūt hoies ista: dicit ph̄ia. q̄ petit diuitias p̄ fugā p̄urie. i. cāe sufficiētie nihil labōat d̄ p̄. s̄z maualt. i. maḡ vlt. eē vil. i. idign^o & obscuz. i. igl^o. & ita n̄ curat d̄ dignitate & gl̄ia. tal^o ēt s̄bzabit sibi mltas voluptates nāles. ne amittat pecūiā quā p̄auit. i. lucēt^o. s̄z h̄ mō ne sufficiētia p̄tigit ei. quē valētia. i. p̄ d̄fit. quē molestia p̄ugit. quē vilitas. i. irr̄uerētia abijc. quē obscuritas. i. ifāia r̄cōdit. q. d. n̄. Tē oñdit d̄ p̄o idē. d. Qui vō solū d̄siderat posse. i. p̄z ille p̄fili gat. i. d̄sp̄git opes d̄sp̄it

o potētia / sufficiētia / claritudo / d̄tā b̄ s̄z p̄ d̄sp̄

Tertius

voluptates et honore carere potest. et nihil impedire gloria. sed vides hunc supple potest quod multa deficiat. sit. n. aliqui ut talis egeat necesse. ut mordeat anxietatibus. et cum nequeat ista depellere etiam illud quod maxime petebat. desistat esse potest. **S**icut licet ratiocinari de aliis tribus. scilicet de honoribus de gloria. de voluptatibus sicut de predictis duobus. nam cum unumquodque horum

perfecte acceptum sit id est quod cetera declaratum est. quod quis petit aliquid horum sine ceteris non apprehendit illud quod desiderat. **N**ondum quod querit parte rei indivisibilis parte non inueniet nec ipsa re cuius parte querit. quia in re non indivisibile parte non habet cuius igitur predicta quodque. scilicet sufficientia. reuerentia et ex parte rei sunt unum et indivisibilia. licet differant nominibus. quod querit unum sine alio non inueniet. **N**ondum quod ista quodque putant inueniuntur in rebus sensibilibus in quibus habent esse modo imperfecto et diminuto sic unum inuenit sine alio. in quibus aut accipiuntur sed esse perfectum et sed esse sumum putant inueniunt in beatitudine. sic sunt id est indivisibilia. et unum non inuenit sine alio. quia summa sufficientia est beatitudo. summa reuerentia est beatitudo. summa potentia est beatitudo. et sic de aliis.

Nondum quod quod homo naturaliter desiderat beatitudinem. tunc unumquodque predictorum quodque desiderat sed quod spectat ad beatitudinem. **B**eaute autem est sed esse perfectum in quibus eadem sunt beatitudini. et quod beatitudo cum sit omnia est indivisibilis. omnia quodque predicta sunt unum indivisibile. **E**x quo patet quod quod homines querunt ista sunt quod imperfecta in quibus sunt in sensibilibus. et tamen desiderant ea sed perfectione. id est homines non assentiuntur per ea quod desiderant.

Quid igitur inquit. **P**hilosophia monet dubitationem. quia deum est iam quod homo credo singulorum horum diuisis ipse frustra beatitudinem. potest ergo dubitari. ut credo omnia sunt gratia beatitudo. dicit ergo Boetius in littera. Quid igitur inquit. quod licet non gratia beatitudo credo unumquodque diuisim quod igitur erit si quis sit cuncta cupiat adipisci. nunquid ille sit velit summa beatitudinis. nunquid beatitudinem repiet in his bonis que demonstrauimus non posse conferre. quod pollicetur. id est promittit. **E**t respondet Boetius. Minime inquit. **C**oncludit ergo philosophia dicens. In his ergo nullo modo est inuestiganda beatitudo. quod creditur prestare singula expetendorum. id est desideratorum. **Q**uod Boetius dedit duces. Quod fateor. id est affirmo inquit ita est. et nihil veri dici potest. **N**ondum si aliquid querit omnia quodque sit ille querit beatitudinem in vltimo. sed errat in particulari credo ea istis temporalibus bonis in quibus non inuenit. non enim summa sufficientia nec potentia inuenit in eis. et sic patet quod quod querens unum illorum vltimo sit sed quod inueniuntur in rebus sensibilibus cum habeant esse in eis modo imperfecto non sequitur beatitudinem. querens autem unum istorum secundum esse perfectum cum omnia sunt unum indivisibile omnia querit et querit beatitudinem.

mordeat. **C**umque hec depellere nequeat. et id quod maxime petebat. potest esse desistat. **S**icut ratiocinari de honoribus. gloria. voluptatibus licet. **M**axime cum unumquodque horum id est quod cetera sit. quod quis horum aliquid sine ceteris petit: nec illud quod desiderat apprehendit. **B**. Quid igitur inquit. **P**. Si quis cuncta sit cupiat adipisci. summa quod beatitudinis velit. sed nisi in his ea repiet que demonstrauimus id quod pollicetur non posse conferre. **B**. Minime inquit. **P**. In his igitur que singula quod expetendorum prestare creditur beatitudo nullo modo inuestiganda est. **B**. Fateor inquit et nihil veri dici potest. **P**. Dabes igitur igitur formam false felicitatis et casus: deflecte nunc in aduersum mentis intuitum: ibi. n. vera quam promissum statim videb. **B**. Atque hec inquit vltimo ceco perspicua est eaque tu paulo ante monstrasti: dum false casus apire conabar. **M**axime nisi fallor: ea vera est et perfecta felicitas: que sufficientem potestatem. reuerendum. celebrer. letique perficiat. Atque ut me iterum aduertisse cognoscas: que unum horum: quoniam id est cuncta sunt: veraciter prestare potest. **H**anc esse plenam beatitudinem sine ambiguitate cognosco. **P**. De alium hac opinione felice siquidem habet igitur adieceris. **B**. Quid nam inquit. **P**. Esse ne aliquid in his mortalibus caducis rebus putas quod huiusmodi statim possit afferre. **B**. Minime inquit puto. atque a te nihil ut amplius desideret omnium est. **P**. Hec igitur vel imagines veri boni: vltimo ipsam quod dare bona moralibus videtur. vix autem atque perfectum bonum conferre non potest. **B**. Assentior inquit. **P**. Quoniam igitur agnisti que vera illa sit: que alium beatitudinem metiatur: nunc superest

Dabes igitur inquit. **P**hilosophia assignauit causam false felicitatis. hic ostendit que sit vera felicitas. **S**ecundo ostendit in quo sit constituta. ibi. Quoniam igitur agnouisti. **P**rimo philosophia dicit. Dabes igitur iam causas et formam false felicitatis. nunc deflecte intuitum mentis tue in aduersum: id est in contrarium false felicitatis hoc est ad veram felicitatem. ibi statim vides

debis veram felicitatem quam promissum. **E**t dicit hoc. **A**tque per cerre. vera beatitudo perspicua est. id est manifesta ex dictis etiam homini ceco. quod. d. ta manifesta est vera beatitudo ex dictis quod etiam ceco aliquid posset videre patere. et tu paulo ante monstrasti eam supple veram felicitatem. dum conabar apire. id est declarare. casus false felicitatis. et dicit boetius. Nisi ego fallor ea est vera et perfecta felicitas. que perficiat sufficientem potestatem et reuerendum. celebrer et letum. ut etiam tu philosophia cognoscas me boetium iterum. id est plenius aduertisse que sit vera felicitas: ego sine ambiguitate cognosco hanc esse plenam beatitudinem. que unum horum. scilicet predictorum veraciter potest prestare. quoniam id est cuncta sunt. et dicit philosophia quasi congratulando boetio. **O** alium ne hac opinione. te felice supple dico. siquidem hoc adieceris supple quod modo dicam. et dicit Boetius. Quid nam inquit. id est dicam. **D**icit philosophia. **P**utas ne aliquid esse in his rebus mortalibus et caducis. id est transitorius. quod possit afferre. id est dare huius statum. respondet boetius. **M**inime puto et illud ostensum est a te ut nihil amplius desideret a beatitudine. **C**oncludit ergo philosophia dicens. **H**ec igitur. scilicet sufficientia. reuerentia et.

que in rebus caducis inueniuntur vel sunt imagines: id est similitudines veri boni. et videntur dare mortalibus imperfecta bona: vix autem et perfectum bonum conferre non possunt. et dicit boetius assentior inquit. **N**ota sufficientia imperfecta que consideratur in rebus temporalibus non est vera sufficientia. sed tamen similitudinaria. **S**ufficientia autem perfecta includit omnia alia quatuor. et singulorum aliorum quatuor perfecte alia includit. et ideo illud quod dat unum perfectum dat omnia. sed illud quod dat omnia facit vere perfectum. ergo dicit boetius illud quod potest veraciter unum conferre illud cognosco esse beatitudinem. **I**tem assentior est verbum deponentale: et idem significat cum verbo neutrali quod est assentio.

Quoniam igitur que vera. **D**icit ostendit philosophia in quo vera felicitas sit constituta. et primo tangit ordinem huius partis ad precedentia. et docet diuinum auxilium esse implorandum ut cognoscatur in quo sit vera beatitudo. secundo inuocat diuinum auxilium. tertio ostendit intentum in quo sit vera

Libet.

bitudo. scda ibi. **O** g ppetua. tertia ibi. Qm igit. pmo dicit phia. **O** Boeti qm agnouisti q sit vera beatitudo z agnouisti q metiatur btitudine. nuc supelty agnoscas vn illa vera btitudine petere possis. Et dicit boeti. Illud ia dudū a te uehemēter expecto. z dicit phia. Lū diuinū pfi diū. i. auxiliū i minimis reb⁹ debeat iplozari sicut placet

platonī nro i thimeo: quid nūc cēses faciēdū supple i tāarduo negocio. Rndet boeti. Inuocādū sup. cē seo p rez oiu rez. s. deū sine quo nullū exordiu rite fundat. qd approbat phia dicēs. recte tu ingt cēses z sil sine interuallo phia ita modulata ē. i. pposuit iuocationē dei metrica modulatoe. **C** Nō q i oib⁹ diuinū auxiliū ē iplozādum. qz dsē q diuitias sue sapie ifus it i aias sapiētum. z tribuit studētib⁹ grāz cognoscēdi. cui nihil est difficile. z sine quo nihil possibile est possideri. ita scribit i plogo de regimine pncipū: z oē dātū optimū z omne donū pfectū desursū ē descēdēs a pte luminū. vt dicē alia scriptura. Et dicit btūs aug⁹. Nemo tā erudit⁹: nemo tā

doct⁹ q supna illustratōe nō idigeat. Ex btūs Grego. Nisi it⁹ sit q doceat. inuanū ligua doctoris laborat. **I**ō phia volēs oñdere i q sit vta btitudo iuocat dīnū auxiliū. q ptermis so nullū rite fūdat exōdiū. **C** Metrū nonū terty libri.

O Qui ppetua mūdū rōe gubernas. **I**stud ē metrū nonū hui⁹ terty. qd dicit omericū ab iuētoze qz omer⁹ ipm adiuenuit z dī eroicū a mā. qz gesta heroum. i. viroz illustrū. hoc metro describēbatur z dī dactylicū a pede p dñante. Ex metrū a numero pedū. qz cōstat ex sex pedib⁹. In quo metro phia iuocat diuinū auxiliū ad oñdēdū i quo sit vera btitudo. z quō ad ipsam pueniat. pmo g phia captādo beniuolētiā dei ipz multiplr smēdat. scdo petitionē suā expmit. ibi. Dapf. Circa p mū sciēdū q tria regrunē ad petitionē exaudiēdā. pmo regri potētia exaudiēdi. scdo volūtas. terto scia. De pms duob⁹ dī i q rto hui⁹ pfa. z. duo sūt i qb⁹ ois humanoz actiū effect⁹ ostat volūtas z ptās. qz si altez desit nihil est qd explicari queat. De scia pz. qz sine ea nihil rōnabilr gerit. Volēs g phia oñdere q ds possit. velit. sciat. exaudire suā petitionē. oñdit ipz eē potētē ex mūdi gubernatōe. ex celi z terre creatōe. ex tps pductōe. Scdo oñdit ipz volētē siue beniuolū ex sui bonitate z clemētia q pduxit cūcta terto oñdit ipz eē sapiētē ex q rūdā affectiū spaliū pductiōe. Scda ibi. Quē nō externe. tertia ibi. Tu numeris pma diē. **O** p q gubnas mūdū ppetua rōe. i. ppetua p uidentia tua. q es sator. i. creator terraz z celi. q iubes tps ire. i. pcedere ab euo. i. a ppetua duratōe. tu manēs stabil. i. imutabil. das. i. facis cūcta moueri. **C** Notādū q tota ista lra. Qui ppetua. vsqz ad illā ptē. da p. dz legi suspēsi ue. z pōt o hic teneri vocatiue admiratiue vel depcatiue. **C** Nōndū q gubnare ē res i debitū sui finē ordinare qd spectat ad oīnā bōitatē. regit at pma cā oēs res pter h qd pmissat cū eis ifluēdo sup eas vtutē vite z bōitat⁹ sz auctozē li. de causis. **C** Nōndū q mūd⁹ sz ari. i. li. de mūdo. ē ostitutio ex celo z terra z natur⁹ q i eis sūt. quē mūdū ds

gubnat ppetua rōe. i. sua puidētia ppetua q nō ē trāsitoria sicut puidētia humana. sz pmanet duratōe ifinita.

C Nōndū sic aliqs dī sator q semina plātax z arboz p uicit. sic ds dī sator ingtū celū z terrā creauit z pduxit. p celū aut z terrā etiā itelligunt elemēta q sunt i medio. dicit at z terraz. ponēdo numeruz pluralē p singulari p atite/

sim. **C** Nōndū q tps ē duratio successiua cum sit numer⁹ mot⁹ sz pus z poster⁹ ex q rto phycoz. q duratio pcedit ab euo. **C** Ubi nōndū q euū ē duratio pmanens tota sil nullā bōis successiōē vl mutabilitatē anexā. z ē idē qd eternitas. q ē ppa duratio dei. sz quā ds ē cā tps. sic. n. ds p snū eē ē cā cuiuslibet eē. z p suā bonitatem ē cā cuiuslibz boni. ita p suā duratiōē ē cā cuiuslibet duratiōis. **C** Nōndū q ds ē stabil. i. imutabil qz nulla spē mot⁹ mouet. n. gñatōe z cōruptōe cū sit ignābil z icōruptibil. nec augmētatōe z diminutōe cū nō sit q r⁹. nō altatiōe nec loci mutatiōe cū sit iptibil. Et pbat arif. 8. phy. ex ordie mouētū z mobiliū necē ē duenire ad

aliqd p mū oino immobile z p se z paccūs. **C** Nōndū q oia a p sūt mutabilia. vl sz eē vl fm opationē. Si sz eē h ē duplr. vl sz eē subale sic entia gñabilia z cōruptibilia. vl fm eē accñtale: sic corpa celestia q licz nō mutent gñatōe z cōruptōe. tñ mutant sz eē locale. Si at ē mutatio sz opationē. sic itelligētie si mutabiles. qz ipis ē successiō itellectōnū. sz g nō mutēt q ad eē tñ q ad opatōez. **A**lr expōit. **S**tabilqz manēs das cūcta moueri. vl oib⁹ spēb⁹ motū. vl aliqb⁹ spēb⁹ mot⁹. accipiēdo motū stricte vl large. **A**lr expōit. **S**tabilqz manēs das cūcta moueri. n. q oia moueāt. sz qcqd mouet te dāte mouet. z sile gen⁹ locutiōis hī **J**o. p. **I**lluminat oēs boiem veniētē i hūc mūdū. nō q oēs simul illuminētur. sz oēs q illuminātur a deo illuminātur. **C** Quē nō extet. **D**ic phia oñdit deū eē beniuolū ex bōitate clemētie q oia pduxit z diē. quē. s. deū externe. i. extrisece cāe. n. peplēt. i. n. coegeft. finger. i. p dēre. op⁹. i. creaturā fluitat⁹ mae. q fluit d eē ad n eē. z ecouerfo d n eē ad eē forme. **U**ez p sz. ifita. i. itriseca forma. sūmi boni. i. sūme tue bōitat⁹. i. sup. peplit te fingere op⁹ fluitat⁹ mae. **O** p tu ducl. i. p ducl. cūcta ab ex⁹ supno. i. ab exēplari ppetuo tuipe pulcherrim⁹ ab oī dformitate elogat⁹ gerēs mēte. i. memoria. plenu mūdū seu pulchzū mūdū. s. architicū. for mās. i. pducēs ipz mūdū sēfibile. sili imāgie sic pfuit i mēte tua. z tu iubes mūdū pfcū. i. pfcē pductū. absoluere. i. absolutū tenere sine defcū alicui⁹ pfcās pres. i. elemēta z elemētata. q spectāt ad itegritatē mūdi. **C** Nōndū q oē qd necitat a cā extrisece necitat ab efficiēte vl a fine. qz nō sūt ples cāe extrisece. efficiēs at necitat duplr. vel violētiā iferēdo. vt pyciēs lapidē sursū. vel aliqd pferēdo q nāl r moueāt sic gñans formā dās leuitat⁹ mouet ignē sursū d necitate nāe. ds at nō necessitat ab efficiēte p mō. s. necitate violētie: cū nihil sit potēt⁹ eo. nec necessitate scdo mō cū nihil ab alio recipiat. nec etiā necessitatur necessitate finis. quia qd necessitatur ab alio tanqz a fine comparatur ad ipz sicut iperfcū ad pfcū. eo qz finis est bonum z pfer

ta req sira
petitioez exau
daz

nystrur

gubnare

dege d'atru

ipe 4p9

ipe Eug

dege m
mutabilis

Tertius

etio illius qd est ad finē. deus aut a nullo extrinseco pficiē.

C Nōndū q sola bonitas diuina coegit ipz ad pducēdū op^o fluitat^r materie. nō at coegit ipz necitādo s3 libere mouēdo. **C** Nōndū q iuidia fac q aliqs bonū alteri nō cōi/ car: qz iuidia ē tristitia de bono alteri. 7 qz talis iuidia in deo nō est. iō sūmā bonitatē p creationem alysi coicauit

Un diē plato i thimeo. Ab optimo iuidia lōge relegata ē. 7 p nās sibi dissilis prout nāt^r cuiusqz capax bitu- dinis ēē pote- rat: efficiqz vo- luerit. **C** No- tā dū q sic in agētib^o p nās forma rei fiē- de pexistit in agēte s3 ēē re- ale. sic i agēti-

b^o s3 itellēz forma rei pducēde pexistit s3 ēē itellēuale. sic artifex volēs pducere domū. o3 formā dom^o pmo i mēte pexistere tanqz exēplar ad cui^o imitationē faciat domū i mā. cū igit dō sit agēs p itellēi pducēs mūdū. ipse p hūit i mēte sua exēplar mūdū 7 oīuz partiū ei^o. ad cuius imita- tionē pduxit mūdū ex. supple q mūd^o i mēte diuina pexistit dī archityp^o ab archos qd ē pnceps 7 typos silitudo qd p n- cipalis silitudo. cui^o imago dī iste mūdus sensibilis.

C Tu numeris elemēta ligas. Dic phia cōmēdat deū ex pte sapie q ad spālē effectū pductionē. Et p ex pductōe elemētōz. Scdo ex pductōe aie mūdū. Tertio ex pduc- tiōe nāz aiaz. scda ibi. Tu triplicis. Tertia ibi. Tu cau- sis. Primo dicit. Op^o tu ligas elementa numeris. i. ppor- tionib^o numeralib^o vt elemēta frīgida ueniāt. i. p cordēt flāmī. i. calidis elemētis. 7 vt arida. i. sicca elemēta. uen- niāt liqdis. i. hūidis elemēt. ne ignis purior. iter elemēta euolet. i. exeat sperā suā magis ascēdendo 7 ne pōdera. i. grauitates. deducāt. i. magis dōrsū ducāt. terras mersas. i. depssas. **C** Nōndū q elemēta hnt pportionē numeralē

iter se. sicut. n. duo numeri qdrati ueniūt i vno numero medio pportōali. sic duo elemēta tria in duab^o qlitatib^o ueniūt i vno elemēto medio pportōali vtriqz. Verbi- grā. Numer^o qdrat^o ē q stat ex ductu supps^o i seipz. di- cēdo bis duo. ter tria. bis duo i qternariū: 7 ter tria i noue- nariū. 7 accipe vnu numez mediū pportōabilē. s. senariū q s3 eādē pportionē excedit qtuor i q excedit a nouē. sic .n. nouē ptenēt sex 7 mediā pte sex. ita sex ptenēt qtuor 7 mediā pte qtuor. Sic silit ē i elemēt. Nā ignis 7 aq i dua- bus qlitatib^o triātur. ignis. n. ē calidus 7 sic^o aq frīgida. 7 q colligātur vno medio sup. aere. q uenit cū igne i cali- ditate. 7 cū aq i humiditate. silit ē de aere 7 terra respectu aque. Scdō hāc sniaz lra sic exponit. Tu ligas elemēta nu- meris. i. pportōib^o numeralib^o. vt frīgida. i. aque q fri- gide sūt. ueniāt flāmī. i. ignib^o. q calidi sūt p vnu elemē- tū mediū qd ē aer. 7 arida. i. terre q aride sūt ueniāt liqdis. i. p^o aeris q humide sūt p elemētū mediū qd est aqua.

C Tu triplicis mediā nature cūcta mouētē. Dic phia oñdit sapiāz ex aie mūdū pductōe. vbi sciēdum q ista lra coiter exponit ad itētione platonis i thimeo. s3 qz ista ex- positō ē difficillima 7 modice vtilitat^r ego eā ptrafeo: 7 po- nā facile expōnē. q est de mēte aristo. Ad cui^o cuidētiā est nōndū. q p aiam mūdū itelligit itelligētia mouēs orbē.

q p motū vtrū suā ifluit iferlorib^o. 7 hec itelligētia dī me- dia iter deū 7 aiaz humanā. Sic. n. in dignitate 7 pfectōe excedit a deo: sic ipa excedit aiaz nāz. **C** Nōndū q itel- ligētia hō dī esse triplicis nature pp tres opatōes qd h3. s. mouere orbē. itelligere deū. 7 itelligere seipsā. **C** Nōndū q orbēs celestes dīr psona mēbra itelligētic. qz p ipos tā-

C qz p organa et istrumēta itel- ligētia ifluit i- ferlorib^o. licet .n. itelligētia pma itētione moueat pp se tū scda itētōe mouet pp ife- riora. Dis p- missis lra pla- na erit. vñ dīc- sic. Tu dōs ani- mam. supple mūdū q ē itel- ligētia. mediā sup. iter deū 7 aiaz humanā. triplicis nature. i. triplicis opatōis. mouētē cūcta supple iferloria per ifluxū illū tu pnectēs. resoluis. i. distiguis eā per cōsona mēbra. i. p cōueniētes orbēs q aia cū secta. i. diuisa quātū ad opatōes. glomerauit. i. ipref- sit. motū i duos orbēs sup. i. orbē pmi mobilis. 7 i orbē pla- netaz. ipsa reditura: idest reflexa mear: idest pcedit in se- metipsam. supple itelligēdo qd est vna opatio. 7 ipsa cir- cuit mēte pfundā: idest mēte diuināz deū itelligendo. q est alia opatio. 7 ipsa cōuertit. i. mouet celū. simili ima- gine. i. itellectōe. qd est tertia opatio eius. **C** Adhuc nō licet corpora celestia sint diuersa. tamē rōne vnitatis ordi- nis possunt dici vnu corpus. Similiter itelligētie licet sint diuerse. tñ pnt dici vna itelligētia ppter vnitātē ordinis i opatōe mouēdi. ergo dicit i singulari aiaz 7 nō aiaz. **C** Tu causis aiaz paribus vitasqz minores. Dic phia cō- mēdat sapientiā dei ex animaz nostraz creatōe dicēs. O pater tu puehis. i. pducis aiaz. hominuz. 7 minores vitas .i. aiaz brutoz 7 plāta paribus causis. qbus animā mun- di pduxisti. s. tu aptās sublimes. i. aiaz rōnales hoium. le- uibus curribus. i. celestibus stellis. tñ seris eas i celū 7 ter- ram. i. i corpora terrena. quas aiaz cōuersas reduci igne. i. charitate reducēte. facis reuertī ad te benigna lege. i. ordi- natione tua. **C** Nota q aie bestiaz 7 plāta dicūtur mi- noris vite respectu aie homis. eo q nō habēt tot nec ita p- fectas opatōes vite sicut aie hoium. **C** Nota q p leues currus s3 itētione platonicoz itelligit stellas pparez cur- ribus. dixerūt. n. platonici q deus oēs aiaz simul creau- rit 7 seminauerit eas i celo delegēdo eas stellis pparib^o. a- gbus postea dilabātur i corpora. s3 bec opinio nō valet. s. q oēs aie simul sint create. imo omni die de nouo creant^r 7 create corporibus ifūdunt. Dīr aut aie seri i celū ppter virtutē celestē. ex q vno aie ad corpus pstrabit suā pyodū licet aia a deo pducā i corpore. tñ vno ex parte disposi- tionū corporaliū depēdet a vtrūte celesti. ideo dicit eas se- ri i celū 7 terrā. qz aie nō coaptant^r corporib^o nisi mediāte virtute celesti. **U**n. z. pphicoz. Dō. n. hoiez generat 7 sol. **C** Nota q deus aiaz. creatas aptat leuib^o currib^o. i. stel- lis pparib^o qd sic pōt itelligi. qz aia creata pparitatē 7 silit- tudinē h3 cū stella. Sic. n. stella ē nobilior ps sui orbis 7 ē ppetua sic aia rōal^r ppetuae. xns ē nobilior ps hois. Uel sic pōt itelligi q deus aiaz creatas aptat leuib^o currib^o. i. ra- tioni 7 itellectui q dicūtur currus aie qui ducunt hoiez i

qz p organa et istrumēta itel- ligētia ifluit i- ferlorib^o. licet .n. itelligētia pma itētione moueat pp se tū scda itētōe mouet pp ife- riora. Dis p- missis lra pla- na erit. vñ dīc- sic. Tu dōs ani- mam. supple mūdū q ē itel- ligētia. mediā sup. iter deū 7

aiaz humanā. triplicis nature. i. triplicis opatōis. mouētē cūcta supple iferloria per ifluxū illū tu pnectēs. resoluis. i. distiguis eā per cōsona mēbra. i. p cōueniētes orbēs q aia cū secta. i. diuisa quātū ad opatōes. glomerauit. i. ipref- sit. motū i duos orbēs sup. i. orbē pmi mobilis. 7 i orbē pla- netaz. ipsa reditura: idest reflexa mear: idest pcedit in se- metipsam. supple itelligēdo qd est vna opatio. 7 ipsa cir- cuit mēte pfundā: idest mēte diuināz deū itelligendo. q est alia opatio. 7 ipsa cōuertit. i. mouet celū. simili ima- gine. i. itellectōe. qd est tertia opatio eius. **C** Adhuc nō licet corpora celestia sint diuersa. tamē rōne vnitatis ordi- nis possunt dici vnu corpus. Similiter itelligētie licet sint diuerse. tñ pnt dici vna itelligētia ppter vnitātē ordinis i opatōe mouēdi. ergo dicit i singulari aiaz 7 nō aiaz.

C Tu causis aiaz paribus vitasqz minores. Dic phia cō- mēdat sapientiā dei ex animaz nostraz creatōe dicēs. O pater tu puehis. i. pducis aiaz. hominuz. 7 minores vitas .i. aiaz brutoz 7 plāta paribus causis. qbus animā mun- di pduxisti. s. tu aptās sublimes. i. aiaz rōnales hoium. le- uibus curribus. i. celestibus stellis. tñ seris eas i celū 7 ter- ram. i. i corpora terrena. quas aiaz cōuersas reduci igne. i. charitate reducēte. facis reuertī ad te benigna lege. i. ordi- natione tua. **C** Nota q aie bestiaz 7 plāta dicūtur mi- noris vite respectu aie homis. eo q nō habēt tot nec ita p- fectas opatōes vite sicut aie hoium. **C** Nota q p leues currus s3 itētione platonicoz itelligit stellas pparez cur- ribus. dixerūt. n. platonici q deus oēs aiaz simul creau- rit 7 seminauerit eas i celo delegēdo eas stellis pparib^o. a- gbus postea dilabātur i corpora. s3 bec opinio nō valet. s. q oēs aie simul sint create. imo omni die de nouo creant^r 7 create corporibus ifūdunt. Dīr aut aie seri i celū ppter virtutē celestē. ex q vno aie ad corpus pstrabit suā pyodū licet aia a deo pducā i corpore. tñ vno ex parte disposi- tionū corporaliū depēdet a vtrūte celesti. ideo dicit eas se- ri i celū 7 terrā. qz aie nō coaptant^r corporib^o nisi mediāte virtute celesti. **U**n. z. pphicoz. Dō. n. hoiez generat 7 sol. **C** Nota q deus aiaz. creatas aptat leuib^o currib^o. i. stel- lis pparib^o qd sic pōt itelligi. qz aia creata pparitatē 7 silit- tudinē h3 cū stella. Sic. n. stella ē nobilior ps sui orbis 7 ē ppetua sic aia rōal^r ppetuae. xns ē nobilior ps hois. Uel sic pōt itelligi q deus aiaz creatas aptat leuib^o currib^o. i. ra- tioni 7 itellectui q dicūtur currus aie qui ducunt hoiez i

cognitione rez: q̄s aias serit i celū z terrā. qz aia rōe z itel lectu hz cognitionē celestiu z terrestriu. ¶ Nō q̄ p ignē reducere itelligit ardore charitatis: q̄ hoiez auersū a deo vitys facit ipz redire vtutibus. nisi. n. hō deū amet ipz nō q̄rit. nisi q̄rat nō iueniet. nisi ineniat ad ipz nō renertē.

¶ Da p̄ angustā. Postq̄ phia captauit beniuolentiā dei ipm multiplr

pmendādo: h̄ expmit suam petitionez di cēs. Op̄ q̄ fa cis oia pdicta da. i. concede mēti sup. hu mane. scēde re angustā se dē. i. nobilē se dē sūmi boni. da lustrare. i. iuestigādo i uenire. fontē boni. i. deū gē fons ois boni. da luce repta. i. cognitōe p̄ habira i te de figere: scz per amore spicu os visus. i. cla ros intuit. ai. i. rōis z itelle ctus. Op̄ tu dislice. i. disp ge. nebulas. i. obscuritates. et pondera. i. grauitates ter

rene molis. i. dilectōis terrene. atqz mica. i. resplende tuo splēdoze. tu nāqz es serenū quo supple oia illustratur. Tu es trāglla reges p̄ys sup. mētib. te cernere. i. videre. est fi nis sup. oiu. tu idē ex̄ns es p̄ncipiū. qz origo oium rez. tu es vector qz vehis nos p̄ grāz q̄ puenire nō possum. p̄ nāz. tu es dux ducēs ab errore ignorantie ad vitatē sapie. tu es semita cū sis via z vitas z p̄ te ad teipz puenis. tu es termi nus. vltra quē nihil q̄rit cum sis sūmū z p̄fectuz bonum.

¶ Nō q̄ sedes sūmi boni d̄ angustā. i. subtilis. qz vix ma gno labore ad ipsā puenis. vel d̄ angustā. i. nobilis. qz ni hil sibi cōparari p̄t. ¶ Itē deū vocat fōtē sūmi boni. sic .n. riuuli h̄nt existere z fluere a fōte z ipe a nullo. sic a deo oē bonū hz eē. ipse aut a nullo. ¶ Nō ad B q̄ sedes sūmi boni scēdat̄ oz q̄ iuestiget̄. z qz nō sufficit iuestigare si nō iueniat. nec iuenire si nō dilgat̄. iō phia petit p̄ amore defigi visū animi. s. rōnē z itellectū in sūmū bonū. ¶ Nō qz itellect. z rō ipediūt̄ z obscurantur p̄ affectionē z desideriu terrenoz. qz corp. qd̄ corrupit̄ aggranat̄ aiaz qn̄ corpot̄ ē subiecta iō phia petit fugari nebulas terreni mo lis. z qz nō sufficit fuga tenebrāz nisi assit lux illuminās. ideo petit illuminationem dicēs. Atqz tuo splēdoze mica. ¶ Item dislico. cis. i. dispergo vel remoueo. z dicit̄ a dis prepositione inseparabili z a verbo ico icis.

¶ Prosa decima terty. libri.

¶ Uoniā igit̄ q̄ sit ip̄fecti. Ista ē decima p̄sa hui. q̄ terty. i. q̄ phia oñdit̄ vbi vera btitudo sit p̄stituta z p̄ p̄tinuādo se. p̄bat btitudinē p̄fectā eē i rez nā scdo oñdit̄ in q̄ sit vera btitudo. ibi. Quo vō. p̄mo dicit.

¶ Boeti qm̄ vidisti i p̄cedētib. q̄ sit forma ip̄fecti bo ni. z q̄ sit forma p̄sci boni. nūc reoz. i. opinor eē demōstrā dū. quonā. i. vbi hec p̄fectio felicitat̄. i. p̄fecta felicitas. sit p̄stituta. i. q̄ supple iuestigādo. illud ego arbitror p̄mū esse iqrēdū. an aliqd̄ h̄s bonū p̄scm̄ q̄le pauloate. s. octaua p̄sa diffinisti. possit existere i rez nām ne cassa. i. vana. imago

¶ Sz qn̄ existat: sitqz h̄ veluti qdē oium fons bonoz: negari neqt. De. n. qd̄ ip̄scm̄ d̄r eē: id dimi nutiōe p̄fecti ip̄fectūqz eē p̄hi bet. Quo sit vt̄ si i quolibet ḡne ip̄fectū qd̄ eē videat̄: i eo p̄scm̄ quoz aliqd̄ eē nece sit. Et. n. p̄fe ctiōe sublata: vñ illud qd̄ ip̄scm̄ p̄hibet̄ extiterit: ne fingi qdē p̄t. ¶ Itē. n. ab diminutū icōsumat̄. qz natura rez cepit exordiu: sz ab itegris absolutisqz p̄cedēs i bec extrema atqz effeta dilabit̄. ¶ Qz si vt̄ pauloate mōstrauim. ē qdā boni fragilis ip̄fecta felicitas: eē aliqz solidam p̄fectāqz nō p̄t dubitari. B. Firmissime inqz ve rissimeqz p̄clusū ē. P. Quo ve ro inqt̄ hitet ita p̄sidera. deū rez oiu. p̄cipē bonū eē: cois huma noz cōceptio p̄bat aioz. Nā cū nihil deo melius excogitari qat:

p̄hibet̄ ip̄scm̄ diminutōe. i. ex̄ defcū p̄sci. q̄ sit vt̄ si i q̄libz ḡne videat̄ eē qd̄. i. aliqd̄ ip̄scm̄ i eo ḡne nece sit aliqd̄ eē p̄scm̄. etenim sublata. i. circūscripta p̄fectōe. nec fingi p̄t vñ extiterit. i. eē h̄eat. qd̄ p̄hibet̄ ip̄scm̄. neqz. n. nā cepit exordiu a diminutis z icōsumat̄. i. ab ip̄scis. sz nā p̄cedēs ab itegris z absolut̄. i. p̄scis. dilabit̄ i bec extrema. i. iferio ra. atqz effeta. i. ifructuosa. ex̄ h̄ ḡaccipit̄ maior rōnis i q̄ cūqz repit̄ aliqd̄ ip̄scm̄ i eodē repit̄ p̄scm̄. Tūc subiūgit minozē dicēs. Sicuti pauloate mōstrauim. q̄ ē fragil̄ bor ni z ip̄scā felicitas. Et ponit̄ p̄clonē dicēs. Ergo dubitari n̄ p̄t eē aliqz solidā z p̄scām felicitatē. qd̄ p̄cedēs. B. dicit. verissime z firmissime p̄clusū ē. ¶ Nōndū q̄ in t̄palib. z sētibilib. nō p̄t eē sūmū z p̄scm̄ bonū z qz mlti sūt q̄ n̄ pu tāt eē alia bona p̄ter sētibilia. iō ne aliqs putet nullū eē p̄fectū bonū i rez nā. phia p̄ anqz oñdat vbi sit s̄tuz p̄scm̄ bonū p̄bat ipz eē. ¶ Nōndū q̄ res subiecta ē d̄ q̄ h̄r̄ fmo z cognitio. sz dū cogitam. de re q̄ nō ē tūc ē cogitatio cassa p̄ter vitatē subiecte rei decipiēs nos. ne at̄ tal̄ cognitio vi deat̄ eē sūmi boni. iō p̄ p̄bat ipz eē i rez nā. ¶ Nōndū q̄ ip̄scm̄ nō p̄t eē p̄ncipiū rez. qz p̄scm̄ p̄us ē ip̄scō. p̄ncipio aut̄ nō ē aliqd̄ p̄us. ex̄ quo segtur qvbi ē ip̄fectuz ibi est repire p̄scm̄. ¶ Nōndū q̄ est deuenire ad aliqd̄ p̄fectū a quo nā icipiēs p̄grediit̄ ad posteriora ip̄fecta. cuiusmo di sunt bec iferioza q̄ dicūt̄ extrema z effeta. qz sūt vlti ma causatoz nō causa alyz iferiozibus.

¶ Quo vō inqt̄. Dic phia oñdit̄ i q̄ p̄scm̄ bonū siue felici tas sit sita. scdo p̄cludit̄ qdā correlariū. tertio mouet du bitationē. scdo ibi. Sup̄ bec. tertia ibi. Atqz B qz. p̄mo

.i. spēs cogita tiōis nos deci piat p̄tervita tē subiecte rei .i. ex̄nt̄ rei. sz nequit negari qn̄ existet i re rū nā p̄fectuz bonuz z p̄scā felicitas. et B bonū sit velu ti fōs oiu. bo noz z tē p̄bat ipz eē tali rōe. In q̄cūqz ḡne ē repire ip̄fe ctū i eodē ē re p̄ire p̄scm̄. sz i ḡne rez̄ repi re ip̄scm̄ bo nū z ip̄fectaz felicitatez vt̄ p̄z ex̄ p̄cedēti b. q̄ i rez nā erit dare p̄fe ctū bonū z p̄fectā felicitatē. h̄ac rōnē p̄ tractat̄ i l̄ra z d̄ic. De qd̄ d̄r eē ip̄scm̄ illō

fico 118.

Tertius

dit vel ondit pfcās felicitatē eē f deo pstitutā. scdo on/ dit p que modū vt i deo. ibi. S3 q̄so. p̄mo ponit vnā pposi/ tionē notā. scdo ex ea pbat itētū ibi. Ita vero. p̄mo dic̄ Jā pbatū ē q̄ est dare pfcām bonū. q̄ vo. i. i quo. bitet illud pfcām bonū. Ita p̄sidera. Et tūc subiungit p̄pōnē. Dis p̄ce/ ptio cōis humanoz aioz. pbat. i. p̄cedit deū eē bonū p̄n/

apē oīuz rez
r q̄ d̄s sit q̄d/
daz bonū: p/
bat p̄ b̄: q̄ d̄o
nihil meli⁹ ex
cogitari p̄t.
et q̄s dubitat
illud eē bonū
q̄ meli⁹ nihil
ē: q̄. d. nullus.
¶ Nōndū q̄
deū eē p̄ncipē
oīum rez oēs
p̄cedūt. sed q̄
pitagōici duo
posuerūt esse
p̄ncipia rerū.
vnū bonū ali
ud malū. ne
ḡ aliq̄s occa/
sione h̄ nega/
ret deū eē bo
nū. iō b̄ pbat
ex eo q̄ nihil
p̄t meli⁹ ex
cogitari deo.
Un̄ dic̄ btūs

aug. i. li. de doctrina xp̄iana. Oēs latine lique sciētes cum
aures eoz sonus tetigerit quo p̄ferē deus mouētur ad co
gitādū excellētissimā quādā imortalē nāz. ita aut cogitat
deus vt aliqd quo nihil sit melius.

¶ Ita vo bonū eē. Dic̄ pbat itētū q̄ btitudo siue p̄fcti
bonū sit stū i deo tali rōne. Perfectū bonū est vera btitu
do. s3 i deo est p̄fctū bonū. ergo i deo est vera btitudo. vñ
dicit i l̄ra. Ratio ista demōstrat deū esse bonū vt iucat. i.
ifallibilr p̄cludat. i. eo eē p̄fctū bonū. nā ni. i. nisi deus sit
tale. i. p̄fctū bonū. nō poterit eē p̄nceps oīum rez. si. n. nō
sit p̄fctū bonū. erit aliqd p̄stātius. eo. possidēs p̄fctū bo
nū: q̄ oia p̄fecta claruerūt. i. manifesta sunt. eē poza min⁹
itegris. i. p̄fectis. q̄re nerō p̄deat. i. p̄cedat in ifinitū. p̄fctē
dū est summū deum eē plenissimū summi r p̄fcti boni. r
sic patet minor rōnis. i. q̄ i deo est p̄fctū bonū. Tūc pbat
maiorē dicēs. S3 p̄stitūm⁹. i. p̄bauimus nona p̄la. p̄fctū
bonū eē verā btitudinē. igit̄ restat p̄cludere q̄ necesse est
verā btitudinē sitā eē i summo deo. Cui Boeti⁹ p̄sentis di/
cit. accipio. i. p̄cedo inq̄. nec ē q̄ vllō mō queat p̄dici.

¶ Notādū q̄ si deus nō esset p̄fctū bonū sed ip̄fctū
p̄cederet in ifinitū sic arguēdo. Deus vel est p̄fctū bonū
vel ip̄fctū. si p̄fctū habet p̄positū. Si ip̄fctū erit
aliqd p̄us eo: cum p̄fctū sit p̄us ip̄fctū. Illud ergo p̄us
vel est p̄fctū bonū vel ip̄fctū. si p̄fctū illud erit de⁹.
r habet p̄positū. Si ip̄fctū erit aliqd p̄us eo. cū p̄fctū
sit p̄us ip̄fctū. Itēz q̄rit̄ de illo p̄ori. vel ē p̄fctū bonū
vel ip̄fctū. r sic p̄cederet in ifinitū. vel dabit̄ deū esse
p̄fctū bonum. r hoc inuit i littera cum dicit. Quare ne in
ifinitum ratio procedat.

¶ Sed queso te iquit. Dic̄ p̄ha ostēdit p̄ que modū vera
btitudo sit i deo. q̄ nō est i deo tanq̄ aliqd distinctū ab ip̄o
sicut accidēs a subiecto: sed est idē cū ip̄o. q̄ pbat q̄tuoz

rōnibus. scda ibi. Postremo. tertia ibi. Omnino. n. quarta
ibi. Respice iquit. p̄mo p̄mittit itētū suū cū quādā di
uisione cuius mēbra ip̄obāt dicēs. O boeti queso te vide
q̄ id sancte. i. firmiter r iuolabilr p̄bes: q̄ diximus sum
mū deū eē plenissimū summi boni. r dicit boeti⁹. Quonaz
modo sup. hoc pbat. Tūc ponit p̄ha diuisionē dicēs. p̄su
mas. i. putas

Quonā iquā mō. ¶ Ne hunc
rez oīum p̄rem illud s̄mū bonū
quo plen⁹ eē p̄hibet: vt extrise
cus accepisse: vt ita nāl̄ h̄e p̄su
mas: q̄si h̄n̄ dei habiteq̄ btitu
dinis diuersā cogites eē subam.
¶ Nā si extrisec⁹ acceptū putes: p̄
stātū id q̄ dederit: eo q̄ acce
perit existimare possis. S3 h̄c
eē rez oīuz p̄cellētissimū dignis
sime p̄fitemur. O si nā q̄dē iest:
s3 rōne diuersū: cū de rez p̄cipe
loq̄mur deo: fingat q̄ p̄t q̄s hec
diuersa p̄iuxerit. Postremo q̄d
a q̄libet re diuersū ē: id nō ē illud
a quo itelligit̄ eē diuersū. q̄re q̄d
a s̄mo bono diuersū ē: sui natu
ra id s̄mū bonū nō ē. q̄d nephas
ē de eo cogitare: quo nihil p̄stat

ne h̄c patrez
oīuz rez acce
pisse extrise
cus illud sum
mū bonū quo
p̄hibet eē ple
nus. vel p̄esu
mas ita nāl̄
h̄e a se illud
bonū. q̄si co
gites diuersā
esse subaz dei
h̄ntis r btitu
dinis habite.
Et tunc ip̄o
bat mēbra.
p̄mo q̄ deus
nō accepit s̄
mū bonū ab
extriseco di
cēs. Nā si pu
tes bonū q̄d i
deo ē extrise
secus acceptū
tunctu possis
.i. potes existi

mare esse p̄stātius. i. meli⁹ illud bonū q̄ dederit eo q̄ ac
ceperit sup. deo: q̄d ē falsū: q̄ cōfitemur h̄c p̄cellētissimū
oīuz rez. Tūc pbat q̄ p̄fctū bonū i deo nō est i ip̄o nāl̄
tanq̄ differēs a suba sua dicēs. O si natura. i. per naturā.
inest deo summū bonū sed est diuersum ab ip̄o rōne q̄di
tatiua. fingat que p̄t q̄s hec diuersa p̄iuxerit sup. deum r
summū bonū. q̄. d. nō est dare aliquē p̄ozē ista diuersa con
iugentem. ¶ Notādū q̄ ratio quā p̄ha p̄tēdit est ista.
Summū bonū q̄d est i deo vel est acceptum ab extriseco.
vel inest sibi naturaliter. si ab extriseco aliquid erit p̄e
stantius r nobilius deo. q̄ dans summū bonū p̄stātius
est recipiente ip̄sum. si aut̄ inest deo naturaliter vel tanq̄
idē sibi. vel tanq̄ diuersum ab ip̄o. si tanq̄ idē sibi habet̄
p̄positū. si tanq̄ diuersū ab ip̄o: erit aliqd p̄us q̄d ista di
uersa p̄iuxerit: talia aut̄ fingere: ē difficile.

¶ Postremo q̄d a qualibet. Dic̄ p̄ha ponit scdaz rōnez
q̄ summū bonū i deo non differt ab ip̄o. r est ratio talis.
Illud q̄d est diuersū ab alio nō ē illud a quo est diuersū.
Si ergo summū bonū esset diuersum a deo: deus nō esset
summū bonū q̄d nephas est dicere. vnde dicit in littera.
Postremo illud q̄d est diuersum a qualibet re. Illud non
est illud a quo itelligit̄. i. videt̄ esse diuersum. quare quod
sui natura diuersum est a summo bono: illud non est sum
mū bonū. si igit̄ summū bonū ita sit i deo q̄ s3 naturā est
diuersum ab eo. segtur q̄ deus nō sit summū bonū: q̄d ne
phas est cogitare de deo. quo nihil p̄stat esse p̄stantius.
¶ Nota si aliqd esset i deo diuersum ab ip̄o deus esset
cōpositus. r nō essentia simplicis q̄d est falsum. ¶ Item
q̄d est i deo diuersum ab ip̄o. vel est accidēs vel pars ei⁹.
non accidēs: q̄ deus non est subiectum alicuius acciden
tis. si est pars eius cū pars p̄cedat totū aliquid erit p̄us
deo. quod falsum est.

Liber

Cominino. n. nulli⁹ rei nā. Dic phia ponit tertiā rōnē q̄ talis ē. Illud qd̄ est p̄ncipiū oīuz formalr ē sūmū bonū. qz sūmū bonū nō pōt eē p̄ncipiātū: s; d̄s ē p̄ncipiū oīuz. ergo formalr ē sūmū bonū. sūmū aut̄ bonū ē b̄tudo. ergo de⁹ formalr ē summa b̄tudo. vñ dicit i l̄ra. **D**ino. i. gñalr nulli⁹ rei nā poterit existere. i. esse melior suo p̄ncipio. q̄re qd̄ oīuz sit p̄ncipiū sicut d̄s illud etiā cōcluseriz veris sūma rōne. sūmū esse bonū suba. i. per sui substātiā. cui assētiēs **Boeti⁹** dicit. **R**ectissime inq̄z conclusū ē: s; sūmū bonū esse b̄tudinē cōcessus ē. dicit **Boeti⁹** ita ē inq̄z. **C**oncludit ergo phia Igit̄ necesse est deum p̄fiteri ipsaz b̄tudinē. dicit **Boeti⁹**. nec queo refragari. i. resistere. p̄ozib⁹ p̄positis. i. p̄missis. et ego p̄spicio h̄ illatū eē. n̄s illis

Concl. **N**ō q̄ p̄ncipiū oīuz rez oz eē sūmū bonum substātiāl̄. qz si aliqd̄ aliud a p̄ncipio eēt sūmū bonū substātiāl̄ sicut aliqd̄ p̄ncipiātū. seqtur q̄ p̄ncipiātū sit nobilius suo p̄ncipio. nā bonū subalr nobili⁹ ē bono accidētāl̄. **C**Itē si p̄ncipiū nō ē bonū substātiāl̄ s; accidētāl̄ cū oē qd̄ ē tale p̄ acc̄is reducat̄ ad aliqd̄ tale p̄ se. tūc p̄ncipiū reduceret̄ ad aliqd̄: z p̄ n̄s nō esset̄ p̄ncipiū.

CRespicit̄ an hic. **D**ic ponit̄ q̄rtā rōnē q̄ b̄tudo in deo nō differt ab ipso. **S**i b̄tudo differret a deo cū vtrūq̄z tā de⁹ q̄ b̄tudo sit sūmū bonū: eēt duo summa bona. quoz vnū nō eēt alterz. z cū vnū desit alteri neutrum erit p̄fectū z sūmū bonū: qz p̄fectū ē cui nihil deest. ḡ necesse ē b̄tudinē eē idē cū deo. vñ dicit in l̄ra. **D** boeti respice an hic qd̄ mō dicā illud qd̄ p̄batū ē firmi⁹ approbet̄ duo sūma bona eē non p̄nt. q̄ sint a se diuersa. eteni liquet. i. manifestū est. q̄ bona q̄ discrepāt. nō eē alterz sup. eoz bonoz. qd̄ sit alterz q̄re euz alterz deest alterutri. i. alteri. neutz poterit eē p̄fctm̄: cū p̄fctm̄ sit cui nihil deest.

CSed manifestū est. illud nō eē sūmū bonū: qd̄ nō est p̄fectū. igit̄ nullo mō p̄nt esse diuersa ea q̄ sunt summa bona. **A**tqui p̄ certe. deū z b̄tudinē collegimus esse sūmū bonū. q̄re necesse ē ipsā nām q̄ sit diuinitas. i. nāz dei eē sūmā b̄tudinē. qd̄ **Boeti⁹** approbās dicit. nihil veri⁹ ē ipsa re: nec rōcinatōe firmi⁹: nec deo digni⁹ p̄cludi pōt. **C**Notādū ex q̄rto topicoz: qd̄ p̄ supabūdantiā d̄r vni soli d̄venit. cū igit̄ sūmū bonū dicat̄ p̄ supabūdantiā nō erūt duo sūma bona. **C**Itē si eēt duo sūma bona vel eēt eiusdē sp̄ei: vel differret̄ sp̄ei: si eiusdē sp̄ei erunt eqlr p̄fecta z vnū erit supflūū. si differūt sp̄ei vnū erit p̄fecti⁹ altero. qz ipossibile ē duas sp̄es eē eqlr p̄fectas: s; qd̄ ē ip̄fecti⁹ nō ē sūmū

mū bonū. ergo nō sunt plura summa bona.

CSup̄ hec iquit. **D**ic phia p̄cludit ex dictis quādā cōclusionē corolariā dicēs. **S**up̄ hec. s. p̄dicta ego tibi dabo corolariū. i. cōclusionē corolariā. ita. s. sicut geometre aliqd̄ solēt demonstratis suis p̄positis i ferre. q̄ illata ipsi vocant̄ porismata. i. ap̄tōes. **E**t tūc ponit corolariū q̄ oīs b̄tūs est

Atq̄ z b̄tudinē z deū sūmū bonū eē collegim⁹. q̄re ipsā necesse est sūmā eē b̄tudinē q̄ sit sūma diuinitas. **B**. Nihil inq̄z nec re ipsa veri⁹ nec rōcinatōe firmius: nec deo digni⁹ p̄cludi pōt. **P**. **S**up̄ hec inq̄t igit̄ veluti geometre solēt demonstrat̄ p̄positū aliqd̄ i ferre que porismata ipsi vocant̄: ita ego quoq̄z tibi veluti corolariuz dabo. **N**am qm̄ b̄tudinē adeptōe sūt hoies b̄ti. **B**itudo nō ē ipsa diuinitas diuinitatis adeptōe fieri b̄tūs manifestū ē. **S**ed vti iusticie adeptōe iusti: sapie sapientes fiunt: ita diuinitatē adeptos deos fieri sili rōne necesse ē. **D**is igit̄ b̄tūs d̄s. s; natura qd̄ vn⁹: p̄ticipatōe nō nihil p̄hibet eē q̄plimos. **B**. **E**t pulchz inq̄z h̄ atq̄ p̄ciosus siue porisma siue

B. dicit. **E**t pulchz inq̄z hoc. s. qd̄ mō p̄clusisti. atq̄ p̄ciosū siue porisma siue corolariū mauiis. i. magis vellis ipsū vocari. **C**Notādū q̄ oīs b̄tūs est deus: hoc p̄bat̄ ex l̄ra sic. **H**oies sūt b̄ti adeptōe b̄tudinē: s; b̄tudo ē diuinitas. ḡ hoies sūt b̄ti adeptōe diuinitatē s; adeptōe diuinitatē aliq̄s efficiēt̄ d̄s: ergo oīs b̄tūs ē d̄s. vel pōt sic argui. **A**deptōe diuinitatis aliq̄s efficiēt̄ deus. adeptōe diuinitatis aliquis efficiēt̄ b̄tūs cū diuinitas sit idē cū b̄tudinē: ergo omnis b̄tūs est deus. **C**Nota s̄m **D**ug. q̄ porus. ri. est subtile foramē i corpore p̄ qd̄ sudor emanat. ide porisma. tis. i. apparitio vel illuminatio sensus. **D**icūtur etiā porismata regule quas geometre p̄ponūt ad aliqd̄ oīdēdū eo q̄ aperiāt̄ z illuminēt̄ mētē lectoris: z ipse allegat̄ boetiū i hoc libro de hoc noie porisma. **C**Notādū s̄m eundē **D**ug. a corona venit coronariū qd̄ est p̄miū victorie vel p̄mium belli vel certaminis. s. coronā vel aliqd̄ aliud. vel coronariū est vnde aliq̄s mereēt̄ honorē: vel adipiscit̄ coronā. **E**t etiā allegat̄ **Boetiū** i hoc loco de hoc noie coronariū. s; cōmuniter ipsum nominamus corolariū. z est corolariū cōclusio sequēs ex p̄missis. **C**Nota aliq̄s diceret. **S**i omnis beatus est deus: cū plures sint beati. plures erūt dy. **R**ūdit **boeti⁹** q̄ vnus est deus naturaliter z essentialiter: sed participatiue. s. participatōe virtutis z immortalitatis possunt eē plures dy. vnde p̄s. **E**go dixi i dy estis z filij excelsi oēs. **C**Itē inuit̄ ph̄us. iz. methaph. vbi sic p̄cludit. **N**ō valet pluralitas p̄ncipiū. sit ergo vnus p̄nceps. s. s̄m nāz z essentialiam. **E**rgo dicit **Seneca**. **U**ir speculatiuus ē quasi deus i humano corpore hospitatus. **C**Pro quo vlt̄erius notādū q̄ deus est quadruplex. aliq̄s est deus nuncupatiue vt idolū. **A**lius vsurpatiue vt demones cultū dei sibi vsurpā

deus. qd̄ sic i fert. quia adeptione b̄tudinē sūt hoies beati: b̄tudo vero ē ipsa diuinitas vt p̄batū est. manifestū est hoies b̄tōs fieri adeptōe diuinitatis. s; sicut adeptōe iusticie fiunt hoies iusti: et adeptōe sapientie sapientes. ita necesse ē adeptōe diuinitatis eē b̄tūs siue deos. igit̄ oīs b̄tūs ē d̄s. s; nā qd̄ vn⁹ d̄s ē z nō p̄ticipatōe vō nihil p̄hibet p̄les deos eē. hanc cōclusionē p̄mēdans.

Tertius

tes vt dicit scriptura. **Q**es dy getiu demonia. **T**erti^o par-
ticipatiue vt hoies btitudine participates. **Q**uart^o e deus
na hns eentie eternitate. imutabilitate z coicabilitatem.
pimis trib^o modis pnt bn eeples dy. sz no qrtom^o. **C**Ul-
timo nota deitate siue diuinitate participare: non est nisi
imortalitate. impossibilitate. subtilitate z agilitate adipisci.

Na mortale
additu nobis
separat nos a
dys: vt dicit
porphyrius. g
adeptoe imo-
talitatis eri-
mus dy.

CAtq^o h q^o
pulchrius ni-
hil est. **D**ic
phia mouet
circa pdca qn
da dubitatio-
ne. scdo soluit
ea ibi. **L**uius
discretionez.
Primo dicit.
Ex quo dicit h
corolariu esse
pulchr^o. **A**tq^o
p certo h qd
ia dica nihil e
pulchrius. qd
ro psuadet ee
anectedu his
.i. supradictis
z dicit boeti^o
qd e pulchr^o
ill^o. dic^o phia.
cu btitudo vt
deat mltia pti-
nere. videat

vtz hec oia iungat. i. stituat veluti vnu corp^o btitudinis
qda varietate ptiu. an sit aliqd eoz qd opleat subaz btitu-
dinis. ad h cetera referatur. **T**uc Boeti^o petit hac qonez
magis elucidari dicēs. **U**ellē inq^o vt patefaceres illud qd
qris p memoratōe ipsaz rez sup. exēplificādo. z phia pde-
scēdēs Boetio qrit. **N**ōne cēsem^o btitudine eē bonū. dic^o
B. **C**erte sūmū bonū. cui phia. licet. i. licitū ē addas h sup.
sūmū oib^o his. **N**a btitudo ē sūma sufficiētia. eadē ē sūma
potētia. z iudicat eē sūma reuerētia claritas et voluptas.
dicit. **B**. **Q**uid igit^o sup. estimas dicēdū. rñdit phia. heccu-
ne. i. nūquid hec oia. i. sufficiētia. potētia ceteraq^o. sūt velu-
ti qda mēbra btitudinis. an cūcta referūtur ad bonū velu-
ti ad verticē. i. tanq^o ad sūmā rōnē appetēdi oia alia. **T**uc
Boeti^o fateē se itelligere qōnē z p̄stolari ei^o solutionē di-
cēs. **I**ntelligo qd pponas iuestigādū: sz desidero audire
qd stituas. i. diffinias qōnē dissoluendo. **C** **N**ōndū q^o q^o
stio quā phia mouet est ista. **U**tz p̄dicta qnq^o. i. sufficiētia
reuerētia zc. stituāt btitudine sicut diuersa mēbra vnuz
corpus. vel vtz oia sint eadē z referantur ad aliqd vnu. i.
ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista. **C** **N**ōndū qz i btitudi-
ne est sūmū bonū. z i btitudine est sufficiētia. reuerētia.
potētia. gloria z iocūditas. **I**deo qrit an ista sint i btitudi-
ne tanq^o diuersa: aut ad vnu relata. i. ad bonū rōne cuius
appetūtur. **C** **N**ota ad p̄mā partē q̄stionis debet respon-
deri q^o nō. qz mēbra vnu corpus stituētia. dicūt eē iter se
diuersa vt statim pbabit i lra sequēti. sz illa. s. sunt ynum

vt pbatū est ergo nō possunt esse partes btitudinis stitu-
entes ipsā sicut mēbra vnu corpus. etiā si sic seq̄ret q^o bea-
tudo seu deus nō eēt oino simplex qd ē impossibile.

C **L**uius rei discretionē. **D**ic phia soluit q̄stionem. z p̄mo
ostēdit q^o ista qnq^o nō sūt partes z mēbra btitudinis. scdo
ōndit q^o oia referatur ad bonū ibi. **A**d bonū vero. p̄mo

discretionē sic accipe. **S**i h oia
btitudinis mēbra forēt: a se quo-
q^o iuicez discreparēt. **H**ec est. n.
ptiū nā vt vnu corp^o diuersa cō-
ponāt. **A**tq^o h oia idē eē mōstra-
ta sūt. minime igit^o mēbra sūt.
Alioqn ex vno mēbro btitudo
videbit eē cōiūcta: qd fieri neq^o.
B. **I**d qdē inq^o dubiū nō ē. sz id
qd restat expecto. **P**. **A**d bonū
vero cetera referri palā ē. **I**ccirco
.n. sufficiētia petit: qm̄ bonuz eē
iudicat. **I**ccirco potētia: qm̄ id
quoq^o eē credit bonū. **I**dē de re-
uerētia: claritudine: iucunditate
piectare licet. **O**iuiz igit^o expetē-
doz sūma atq^o cā bonū ē. **Q**d. n.
neq^o re neq^o similitudine vllū i se re-
tinet bonū: id expeti nullo modo
pōt. **C**ōtraq^o etiā q^o natura bona
nō sunt: tamē si esse videātur q̄si
vera bona sint appetūtur. **Q**uo-
fit vti sūma cardo atq^o cā expetē-
dorū oiuiz bonitas eē iure credat

nime sunt mēbra btitudinis sed si i eis saluet ratio mem-
bri oia erūt vnu mēbrū. z tūc sequitur beatitudinē cōpo-
ni ex vno mēbro qd est impossibile. z hoc est q^o dicit aliogn
idest si aliter dicat q^o nō sunt mēbra. sed vnu mēbrū: vi-
debitur beatitudo eē iūcta ex vno mēbro qd fieri neq^o
Et dicit Boetius. **I**d qdem qd modo cōclusum est nō est
dubiū sed illud qd restat de veritate alterius partis q̄stio-
nis expecto. **C** **N**otādū q^o beatitudo est diuinitas vt p̄s
visum est. z quia diuinitas est omnino simplex z idiuisibi-
lis ex nullo potest esse cōstituta: cū enim cōstituens prius
sit constituto: esset aliqd p̄s deitate quod absurdum est.
ergo beatitudo non potest esse stituta ex pluribus mem-
bris vel ex vno membro.

C **A**d bonū vero cetera. **D**ic phia ostēdit q^o oia referan-
tur ad bonū tanq^o ad causaz. p̄pter quā appetūtur. scdo ex
dictis deducit quāsdā cōclusiones superius pbatas vt me-
lius itelligātur. secūda ibi. **L**uius vero causa. **P**rimo dicit
palā est cetera. i. qnq^o supradicta ad que oia appetenda
reducūtur ipsa referri ad bonū. idcirco enim petit. i. appe-
titur. sufficiētia: qz bonū esse iudicat. idcirco potētia desi-
derat. qz id etiā credit esse bonū. idē licet coniectare: idest
iudicare. de reuerētia claritudine: idest claritate. z iucun-
ditate. z sic vniuersaliter concludere q^o bonum est sūma
idest perfectio. z causa oium expetendorum: idest deside-
randorum. quod declarat per signum dicens. illud enim
quod neq^o i re neq^o i similitudine. idest apparētia. vllum

itendit talem
rōnē. **M**em-
bra stituen-
tia aliqd vnu
ad iucem di-
cūt esse diuer-
sa. sed ista oia
qnq^o sunt idē
ergo non sunt
mēbra z par-
tes beatitudi-
nis. vñ dicit i
lra. **L**uius rei
sup. posite in
q̄stione. sic ac-
cipe discretio-
nem. i. discre-
tā solutionē.
Si hec oia fo-
rent mēbra
beatitudinis:
tūc discrepa-
rēt a se iuicez:
hec. n. est na-
tura partiu:
vt diuersa cō-
ponāt vnum
corpus. **A**tqui
pro certo hec
omnia quicq^o
mōstrata sūt
idē esse sup. i
9. p̄sa. igit^o mi-

Liber

bonū retinet i se. illud nullo modo potest expeti. i. deside-
rari. & ptra. i. per ptra. i. illa que nō sunt bona natura. i. ex
natura. tamē si videātur. i. appareāt esse quasi vera bona
sint appetūtur. quo fit vti bonitas iure credat esse sum-
ma atq; causa oīuz expetēdoz. ¶ Notādū qd bonū est cā
oīum desiderādoz: qz deficiēte rōne boni i aliquo siue sit
bonū fm ap-

parētiā siue
existētiā. tolli-
tur rō appeti-
bil. posita vō
rōne boni i ali-
quo siue f3 rē
siue fm appa-
rentiā ex quo
ipsuz est appe-
tibile. ppter
qd dicit arist.
3. de aīa. Mo-
uet. n. appeti-
bile hoc qdēz
bonū hoc aut
apparet bonū
¶ Cuius vero
causa. Dic ex
dictis phia d/
ducit qsdā cō-
clusiones pūf
probatas vt
mel⁹ intelligā-
tur & sunt due
¶ Prima est qd
bonū & bñtu-
do sunt idez.

Scda qd deus & bonū idē sūt. deducēs ergo pmo pclusio-
nē dicit. Illud maxime videt optari. cuius causa qd. i. ali-
qd. expeti. i. desiderat. vt si cā salutis. i. sanitatis. qspiā. i.
aligs. velit egare. nō tam. i. nō tm desiderat motū egādi
qz. i. inq̄tū desiderat effectū salutis. i. sanitatis. cū igit oīa
petātur. i. appetātur gfa boni. illa nō poti⁹ desiderātur ab
oībus qz ipsum bonū. sed nos pcessimus bñtudine esse p.
pter qd cetera optātur. qre sola bñtudo tanqz finis oīum
alioz. querit. i. desiderat. ex quo ligdo. i. manifeste appa-
ret eē eādē substātiā ipsi⁹ boni & bñtudinis. Boetius enī
assentiēs isti deductōi dicit. Nil video cur qspiā possit dis-
sentire. ¶ Notādū quozūcūqz pprietas p se est eadē. ne-
cesse est illa eē eadē. cū igit bonū & bñtudo habeāt vnam
& eādē p se pprietatē erūt eadē. Nā p se ppriū est bñtudi-
ni. q oīa ppter eā desiderantur. silt illa pprietas est bo-
ni q oīa appetūtur qz bona. ergo bonū & bñtudo sūt idez.
¶ Nōndū qd illud magis appetit cuius causa aliqd appe-
tit. qz illud ppter qd aliqd appetit pūf est i causando mo-
tū desiderū. qz illud qd appetit ppter aliud. qz cā pmaria
pūf i fluit qz scdaria: & iō illud ppter qd aliqd appetit plus
i fluit desiderio qz illud qd appetit pp aliud sic finis plus
i fluit qz ordinata i finē. & hoc declarat p exēplū i lra de sa-
nitate. q plus appetit qz act⁹ egādi fcūs ppter sanitatē.
¶ Sed deū. Dic phia ex pclusionē pūf pbata deducit se-
cundā. scz deū & bonū esse idē fm substātiā & dicit. Sed
demonstrauimus deū & verā beatitudinē esse idē & vñū. di-
cit Boetius. ita est inqz. Ex quo pcludit phia dicēs. igit se-
cure licet pcludere substātiā dei sitā eē i ipso bono. nec vs-
qz alio. i. alibi. ¶ Nō qd ex pma pclusionē i ferē scda. acci-
piēdo pma pclusionē p maiore. arguēdo sic. Bonū & bñtu-
do sūt idē f3 subaz. s3 de⁹ ē vera bñtudo. q de⁹ & bonū sunt

idē fm substātiā. ¶ Metrū decimū terty libri.

Hic omnes pariter venite capti. Istud est metruz
io. huius terty qd dicit valenticū ab iuētoze. & est
vndecasyllabū p̄stās ex spōdeo & dactilo. & duob⁹
vel tribus trocheis. qz vltimo loco pōt poni spondeus vel
trocheus. In quo metro phia postqz ostēdit i quo sit sūma

Hic oēs p̄t vēite capti:
Quos fallax ligat ipzo-
bis cathenis

Terrenas bitans libido mētes.
Hic erit vobis requies laboruz.
Hic port⁹ placida manēs qete.
Hoc patens vnuz miseris asilū.
Non qcqd tagus aureis arenis
Bonar: aut herm⁹ rutilāte ripa:
Aut idus calido p̄p̄iquus orbi:
Cādidas miscēs virides lapillos
Illustrāt aciem: magisqz cecos
In suas p̄dūt animos tenebras.
Hoc qcqd placz excitatqz mētes:
In finis tellus aluit cauernis.
Splēdor quo regit̄ vigetqz celū:
Vitat obscuras anime ruinas.
Nāc qsqz poterit notare lucē:
Cādidos p̄hebi radios negabit.
¶ Prosa vndecima h⁹ t̄j libri.

vita laborantium. hic est portus. id est securitas manens
placida qete. hoc est asilū. i. domus refugij. vñū. i. solū. qz
tm ad deū est tutū refugij. patens. i. apertū miseris. Tūc
cōparat istud bonū ad bona tēporalia ostēdēs bona tēpo-
ralia eē dānosa: qz sui cupiditate obtenebrāt aīaz. d. Quic
qd donat tagus fluiū iste aureis suis arenis. Quicqd do-
nat hermus fluius rutilāte. i. splēdēte sua ripa: aut idus
fluius a quo dicit̄ idia. p̄p̄inquus calido orbi. qz vicinus
torride zone. idus inqz cōmiscens lapillos virides. i. smar-
ragdos. cādidas. i. margaritis sup. omnia illa nō illustant
aciē sup. mētis. sed magis cōdunt. i. inoluūt cecos aīos. in
suas tenebras. i. ignorātiās veri boni. hoc. i. bonū tēporale
qcqd. i. qd cūqz placet. i. excitat mētes ad cupiditatē. illud
tellus aluit i finis cauernis. i. pfundis. qz i pfundo terre
gignūtur metalla & gēme. Tūc ostendit vtilitatē boni
quod est deus i quo est vera beatitudo dicēs. Splēdor
.i. beatitudo splēdēs. quo splēdore tegit̄ celum. ille vitat
obscuras ruinas anime. qz splēdor & obscuritas se nō cō-
patiūtur i eodem. qsqz ergo poterit notare. i. notā habere
hanc lucē. ipse. negabit. i. nō curabit cādidos radios p̄hebi
.i. solis. ¶ Notādū ppter litterā qd asyluz fm Dug. dicit̄
domus refugij quā romulus fecit. ab a quod est sine & silō
qd est tactus. quasi sine tactu. qz non erat p̄has aliqū ibi
tāgere vel offendere. ¶ Notādū fm f̄sidoz. li. ethimol.
Tagus est fluius quē cartago hyspanie sic nūcupauit. ex
quo pcedit copiositas arenis auriferis. et ab hoc ceteris
fluiis hyspanie est prelatas. ¶ Notādū f3 Dug. qd her-
mus est fluius asie. q cāpos smirneos secat fluctibus. & ē
plenus aureis arenis. ¶ Indus aut fm f̄sidoz. est fluiū⁹
orientis. qui rubeo mari excipitur: a quo india nūcupa-
tur. abundans margaritis & smaragdis.

bñtudo: hor-
taē ad istā bñ-
tudinē pueni-
re dicēs. Oēs
capti quos fal-
lax libido .i.
fallax dlecta-
tio. habitās. i.
possidēs. ter-
renas mētes.
ligat iprobis
cathenis. i. vi-
ciosis cupidi-
tatibus. veni-
te piter huc
.i. ad summū
bonuz qd est
situm in deo.
Tūc ostēdit
vtilitatē ve-
niēdi ad illud
bonū dicēs.
Dic. i. in isto
bono quod ē
deus. erit vo-
bis requies la-
boz. cuz ipse
sit p̄miū i hac

Tertius

C Prosa vndecima terty libri.

A Sentior inq̄. Ista est vndecima p̄sa hui⁹ terty i qua p̄bia iducit Boetiū in cognitionē quorū dā q̄ pus factus fuit ignorare. s. q̄ sit finis oīum rez. et q̄b⁹ gubernaculis mūdus regat̄. p̄mo ducit ip̄z i cogni- tionē p̄mi. sc̄do sc̄di i sequenti p̄sa. p̄mo p̄bia inuestigat diffinitionez

boni. sc̄do ex hoc oīdit q̄ sit finis oīum rez. ibi. Et il- lanimiū. p̄mo p̄mittatur q̄ dā. sc̄do p̄bia aggredit̄ p̄po sitū. ibi. Non- ne inqt. p̄mo Boetius assentiēs p̄di- ctis dicit. Assen- tior inq̄. s. iaz dcis. cūcta. n. p̄stāt nexa fir- missimis rōi- bus. q̄z demō- stratiuis. Et p̄bia inquit. Quanti. s. p̄cy estimabis. si agnoueris qd sit ip̄m bonū. Rūdit Boe. Infiniti. s. p̄cy in quā esti- mabo. sigdez mibi p̄ter cō- tigit agnosce- re deum q̄ bo- nū ē. dicit p̄bia Atq̄ p̄ certe.

A Sentior inq̄ cūcta. n. firmīssimis nexa rōnib⁹ p̄stāt. p̄. Tū illa quāti inqt estimabis: si bonū ipsuz qd sit agnoueris. B. Infiniti inq̄: si qdē mibi pariter deū quoq̄ q̄ bo- nū ē p̄tingat agnoscere. p̄. Atq̄ h̄verissima iquit rōne patefaciā: maneāt mō q̄ pauloante p̄clusa sūt. B. Manebūt inq̄. p̄. Nō- ne iquit mōstrauim⁹ ea que ap- petunt a plurib⁹: iccirco vera p̄- fectaq̄ bona non eē: qm̄ a se iul- cem discreparēt. cūq̄ alteri abes- set alterū: plenū absolutūq̄ bo- nū affere non posse. Tū aut̄ vez bonū fieri cū in vñā veluti formā atq̄ efficiētā colligunt̄ vt q̄ suffi- cientia ē eadē sit potētia: reuerē- tia: claritas atq̄ iucūditas. Nisi vero vñū atq̄ idēz oīa sint: nihil habere quo iter expetēda nume- rent. B. Demōstratū ē inq̄ nec dubitari vllō mō pōt. p̄. Que igit̄ cū discrepant minime bona

hoc patefaciā verissima rōe. maneāt. i. p̄cedatur. modo. i. t̄m modo q̄ p̄clusa sūt pauloate. Et dicit Boe. maneāt si- ne omni p̄tractiōe i sui veritate. C. Nōndū q̄ ad p̄bādū aliq̄ p̄clusionē oportet p̄ncipia manere i sui veritate z ea p̄cedi. si. n. negarētur nō posset ex eis conclusio deduci. vo- lēs q̄ p̄bia ex his q̄ p̄clusa sunt tanq̄ ex p̄ncipis p̄cludere qd sit bonū. dicit hoc velle facere manentib⁹ his q̄ p̄bata sūt: z dicit Boeti⁹ q̄ maneāt i sui veritate.

C. Nōne inqt mōstra ea. Dic p̄bia aggredit̄ itētū oīden- do qd sit bonū. z itēdit p̄bare istā p̄clusionē. bonū ē illud qd oīa appetūt: quā p̄bat tali rōne. Unū z bonū sunt idē sed oīa appetūt esse vñū. ergo oīa appetūt bonū. Circa istā rōnē sic p̄cedit. p̄mo p̄bat maiore. sc̄do minore. tertio re- sūpta maiore ifert p̄clusionē. sc̄da ibi. Nosti ne igit̄. tertia ibi. Est ne igit̄. p̄bat ergo maiore q̄ vñū z bonū sunt idē p̄ modū q̄stionis. Et p̄mo q̄rit dicēs. Nōne supra mōstrauim⁹ i nona p̄sa ea q̄ appetūtur a plurib⁹ sup. sufficiētia. re- uerētia. potētia. iccirco nō esse vera bona z p̄fecta. quoniā discrepāt a se iucē sup. eo mō quo appetūtur a pluribus z cū altez abesset alteri non posse afferre plenū z absolutū bonū. qd nullo idigeat. tūc aut̄ sup. mōstrauim⁹ vñū verū bonū fieri cū colligūtur i vñā formā btitudinis atq̄ effi- ciētā. i. i vñā causā efficiētē. s. deū. vt q̄ sit sufficiētia. eadē sit potētia. z reuerētia. claritas z iucūditas. nisi vero oīa sint vñū z idē: mōstratū est ea nihil habere quo numerē-

tur. i. cōputētur iter expetēda. i. desiderāda. Et dicit Boe. demōstratū est inq̄ nec vllō mō dubitari pōt. Ulterius q̄rit p̄bia. Illa q̄ cū discrepāt minime sunt bona. z cū cepe- rint esse vñū sunt bona. Nōne hec p̄tingit fieri bona ade- ptione vnitatis. dicit Boe. Ita videt̄ inq̄. Et subdit p̄bia. sed omne quod est bonū participatiōe boni concedis esse

sunt: cū vero vñū eē cepint: bona fiūt: Nōne h̄ vt bona sint: vnita- tis fieri adeptiōe cōtingit. B. Ita inq̄ videt̄. p̄. Sed oē qd bonū est boni p̄cipatiōe bonū eē p̄ce- dis: an minime. B. Ita ē. Opor- tet igit̄ idē eē vñū atq̄ bonū simi- li rōne p̄cedas. Eadē nāq̄ s̄ba ē eoz quoz naturalr nō est diuer- sus effect⁹. B. Negare inq̄ ne- queo. p̄. Nosti ne igit̄ inqt oē qd est rādū manere atq̄ subsi- stere q̄diu sit vñū. S̄z iterire at- q̄ dissolui parit̄ atq̄ vñū eē desti- terit. B. Quonā mō. p̄. Et in- aīalib⁹ inqt: cū in vñū coeunt ac p̄manēt aīa corpusq̄: id aīal vo- catur. Cū vero h̄ vnitas vtriusq̄ se- paratione dissoluit̄ interire nec- tā eē aīal liquet: ipsū quoq̄ cor- pus cū i vñā forma mēbroz p̄i- ctiōe p̄manet: humana vñit̄ spe- cies. At si distribute segregate- q̄z p̄tes corpis distraxerit vnita- tem: definit eē qd fuerat. Eozq̄

non sunt bona nisi quia sunt vnum illa non sunt bona ni- si adeptione vnitatis. sed omnia sunt bona adeptiōe vni- tatis. ergo vñū z bonū idē sūt. vel alr arguit̄ sic. Dia sūt bo- na adeptione bonitatis oīa sunt bona adeptiōe vnitatis. ergo bonum z vnum sunt idem. Aliam rationem innuit i littera dicens. Illa sunt vnum quorum non est diuersus effectus. quia idem inq̄tum idē non facit nisi idem. ex se- cūdo de generatione. sed vñū z boni nō est diuersus effe- ctus. quia effectus vtriusq̄ est bonū. ergo sunt idem. z hec conclusio patet ex. 4. methaphice. vbi aristo. vult q̄ bo- num z vnum conuertantur.

C. Nosti ne igitur omne quod est. Dic p̄bia probat mino- rem. s. q̄ omnia appetunt esse vnum per talem rationem. Unumq̄q̄ tādiu manet atq̄ subsistit q̄diu est vñū. sed omnia naturaliter appetunt manere z subsistere. ergo oīa appetunt esse vnum. Illius rationis p̄mo declarat ma- iorem. secundo minore. ibi. Est ne igitur. tertio resumpta maiore concludit intentū ibi. si quod autē inquit. p̄mo ergo declarans maiore. q̄ vnumq̄q̄ tādiu manet q̄diu est vnum. dicit. Nosti o boeti. omne quod est tādiu mane- re atq̄ subsistere. q̄diu sit vnum. z cūz destiterit. i. definit esse vnum. pariter contingit dissolui atq̄ interire. querit boetius. Quonam modo. philosophia declarat i exemplo dicens. In animalibus hoc patet cum anima z corpus in vñū coeunt atq̄ p̄manēt vñū. illud vñū vocat̄ animal. cū

bonum an mi- nime. Et dicit Boeti⁹ ita est Tunc philo- sophia ex con- cessis conclu- dit maiorem dicens. igitur simili ratione oportet vt p̄ce- das vñū z bo- num esse idēz z p̄firmat illā conclusionēz per locum ab effectu dicēs. Nāq̄ eadem est substantia eorum. quoz non est natu- raliter diuer- sus effectus. quia idem in- quātum idēz natum est fa- cere idē. Boe- tius cōcedēs dicit. negare inq̄ nequeo. C. Nota. ex littera sic pro- batur q̄ vñū z bonum sint idē. Quecūq̄

Liber

vero hec vnitas dissoluitur separatoe vtriusq; sup. aie r coz
poris. liquet. i. manifestu est. aial iterire r no iam esse aial.
Ponit aliud exēplū. ipsum etiā corpus humanū cū pma
net i vna forma iunctōe mēbroz. tūc visū. i. videt. hu
mana spēs. sed si partes corporis distribute r segregate. i.
separate ab inuicē. distraherit vnitatē. corpus desinit eē qđ
fuerat. eodez

modo pcurrē
ti cetera. pcul
dubio patebit
vnūqđq; sub
sistere. i. pma
nere. dum est
vnū. cūz vero
desinit eē vnū
iterire videt.
Et dicit. B. mi
nime inq; vī
mibi aliud cō
siderāti plu
ra. C Nota
q; aliqs dice
ret non videt
q; eē r eē vnū
sint eadez. qz
mali sunt r tā
nō sunt vnūz.
pbatio vnū r
bonū sunt idē
vt iaz pbatū
est. s; mali nō
sūt boni. ergo
nō sunt vnūz.
Ista ratio sol
uitur ex q̄rto
huius negan
do maiorē qz
phia q̄rto hu
ius pbat ma
los nō solū nō
esse potētes.
sed simplr nō

esse. Unā mali bene sunt mali: s; q; simplr dicatur eē nō ē
vez sicut hō mortuū simplr nō ē hō. r de hō videbit i q̄rto.
C Est ne igit iquit. Dic phia pbat seu declarat minorē. s.
q; oia appetāt esse r pmanere. r pmo oñdit hoc. scđo pbat
q; talis appetitus est naturalis. secūda ibi. Neq; nūc nos.
Primo ostendit itentum i animalibus. secūdo i vegetabi
libus. tertio i rebus inanimatis. scđa ibi. Atqui non est. ter
tia ibi. Ea etiam. Primo dicit phia. Est ne aliquid q; inq;
tum naturaliter agat. desideret venire ad interitum. i. ad
mortem. r ad corruptionem relicta appetentia subsisten
di. Respondet Boe. Si considerē animalia que habēt natu
ram. i. appetitū volēdi. idest prosequēdi. r nolēdi. idest fu
giēdi aliquid. nihil iuentūq; abijciāt itentionem manen
di sup. i rez natura. r festinēt spōte. idest volūtarie. ad ite
ritum nullis causis extracogentibus. quia omne animal
laborat tueri salutē. r deuitat mortē r perniciem. sed ego
p̄sus dubito qđ de herbis r arboribus. r qđ de rebus in
animatis omnino p̄sentia. sup. an talia appetāt esse r pma
nere. C Nota Boe. nō dubitat qn animalia appetāt r p
manere cuius rationē inuit. Illud qđ laborat tueri salutē
r vitare mortē. hoc appetit esse r pmanere. sed omne ani
mal est hō ergo rē. Sed vtz ita sit i vegetabilibus r i rez
bus inanimatis de hoc dubitat. r pōt esse ratio dubitatio

modo percurreti cetera procul
dubio patebit subsistere vnūqđ
q; dum vnūz est. Cum deo vnū
esse desinit esse iterire. B. Con
siderāti inq; mibi plura minime
aliud videtur. P. Est ne igitur
iquit quod inq; tum naturaliter
agat relicta subsistendi appetē
tia venire ad interitū corruptio
nemq; desideret. B. Si anima
lia inq; considerem: que habent
aliquā volēdi nolēdiq; naturā:
Nihil inuenio quod nullis extra
cogentibus abijciāt manendi i
tentionem r ad interitum spōte
festinēt. Omne nāq; animal tue
ri salutem laborat: mortem vero
perniciēq; deuitat. Sed quid de
herbis arboribusq;: quid de iani
matis omnino consentiā rebus:
prosus dubito. P. Atqui non
ē q; de hoc possis ambigere: cū
herbas atq; arbores ituearis pri
mum sibi convenientibus inasci
locis. Ubi quātū earum natura
queat cito exarescere atq; interi

nis. quia i talibus non sunt operationes ita manifeste sub
seruientes appetitui naturali permanendi sicut in anima
libus. que mouentur ad percipiendum nutrimentum. r ad
alia que pertinent ad conseruationem vite.

C Atqui non est q; de hoc. Dic phia pbat q; vegetabilia
sicut herbe r arbores appetāt esse r permanere. r hoc p

re non possunt. Nam alie qui
dem campis: alie montibus orisi
tur. alias ferunt paludes. alie sa
xis herent. aliarum fecunde sunt
steriles arene: quas si i alia quis
piam loca trāsferre conetur: are
scāt. S; dat cuiq; natura quod
conuenit: r ne dum manere pos
sunt itereant: elaborat. Quid di
cam: q; omnes velut i terras ore
demerso trabunt alimenta radi
cib;: ac per medullas robur coz
ticemq; diffundūt. Quid q; no
bilissimum quodq; sicut i medul
la est in interiore semper sede re
conditur: extra vero quadam li
gni firmitate. Altimus autē coz
tex aduersum celi intemperiem:
quasi mali patiens defensor op
ponitur. Jam vero quāta est na
ture diligentia: vt cūcta semine
multiplicato propagentur. que
omnia nō modo ad tempus ma
nendi: verum generatim quoq;
quasi imperpetuum permanen
di: veluti quasdam machinas esse

bat q̄tuor mo
dis sicut pate
bit: pmo ex lo
corum quali
tate. qz i talib
bus locis na
scunt vbi diu
tius possūt cō
seruari i esse.
Unde dicit.
Atq; p certe.
Boeti non
ē q; possis am
bigere. i. dubi
tare de h. vtz
inanimata et
vegetabilia
appetant esse
p̄mum. i. pmo
signo. Cūz tu
ituearis her
bas atq; arbo
res inasci lo
cis sibi conue
niētibus: vbi
quātum earū
natura. idest
yigoz nature
queat nō pos
sunt cito exar
rescere r inte
rire. nā alie cā
pis oriūtur si
cut oliue: alie
mōtib; sicut
cipressi: alias

ferūt paludes sicut alnos r salices. Alie herent saxis sicut
herbe q; dicūtur capilli veneris r barba iouis. Aliaz her
baz sūt fecūde. i. abūdātes steriles arene vt illi herbe q;
dicit merica: quas si q̄spā. i. aliqs coneē trāsferre i alia lo
ca arescāt. sed natura dat vniciq; qđ sibi puenit r elabor
rat ne itereāt q̄ diu manere possūt. C Nota locus est p̄n
cipium generationis: qz saluat r p̄seruat locatū: r ipso me
diāte virtus celestis i fluit ipsi locato. Cū igit vegetabilia
sicut herbe r plāte regrāt determinata loca i qbus saluā
tur r alijs arescāt. p; q; ipsa appetāt esse r pmanere.

C Quid dicā q; omnes velut i terras. Dic phia pbat idē
alio signo qđ sumit ex modo situatiōis partiū s; m pueniē
tiā ad attractionē alimēti quo cōseruat esse eoz. Et dicit.
qd dicā ex hoc q; omnes. s. herbe r arbores trabūt alimē
ta radicibus velut ore demerso i terras: r diffundunt sibi
alimētū p medullas. p robur r p corticē quod non est nisi
ppter appetitū pmanēdi. Tūc ponit aliud signū qđ sumi
tur de dispositōe partiū ad p̄hibendū nocumētū extrise
secum dicens. qđ dicā ex hoc q; mollissimū qđq; sicut est
medulla semper recōdit. i. locat in interiori sede. i. i medio
plāte. extra vero tueē quadā ligni firmitate. vltimus autē
i. exterior cortex arboris. quasi patiens mali. i. potens susti
nere mala opponit defensor versus itēperie celi. i. aeris.

Tertius

Tunc ponit aliud signū qđ sumit ex ppagatione seminis. qđ ordinat ad p̄seruationē nature i alio simili i spē cū nō possit manere idē numero. Et dicit. Jā vero quanta ē diligētia nature vt cūcta ppagent semine multiplicato sup. cōsidera que omnia semina quis nesciat esse tāq̄ quasdam machinas. i. instrumenta manēdi. non modo. i. non trā ad r̄ps verū etia;

manēdi in p̄petuū: genera tim. i. successiua generatio. ne. q. d. nullus ē cui hec n̄ pateant. ¶ No tandum qđ radices plantarum ori filēs sūt: cū habeāt eandē operationē sup. tra hēre alimētū. habent autēz plāte radices infixas terre. quia ex terra humorē tra hūnt z alimētum quod p̄mo diffundit i medulla. de iude i robur. de iude in cortice. est medulla mollissimū qđ ē i medio plante vel arboris. non po-

tēs pati itēperie caloris z frigoris. ideo nā ipsam locauit i medio. quā circūdat robur qđ est lignū arboris. robur autē circūdat cortice exteriori tanq̄ defensore ab itēperie aeris. ¶ Notādū qđ qz vegetabilia nō possunt idē numero manere. ideo natura p̄ducit in eis semina p̄ quoz ppagationē p̄maneāt idē i spē. i. i suo simili.

¶ Ea etiā que ianimata. Dic phia p̄bat qđ etiā ianimata appetāt esse duobus signis. p̄mo ex iclinationē naturali eoz ad locū. Et dicit sic. Ea etiā que credūtur esse ianimata vt lapis. aer. ignis. nōne desiderāt. i. appetunt. queq̄. i. omnia ianimata. qđ suū est. i. sue nature p̄sonum est. simili rōne p̄pter p̄seruationē sui esse. q. d. sic. Cur. n. leuitas ve hit. i. mouet flāmas sursum. z p̄dus. i. grauitas. dep̄mit terras deorsū nō p̄pter aliā cāz. nisi qđ hec loca z motōes p̄ueniūt singulis sup. p̄ saluatōe eoz eē. z subdit. Porro illud qđ est p̄sentaneū. i. p̄ueniēs cuiq̄. illud sup. p̄seruat i esse vnūqđq̄. sicut ea qđ sunt inimica. i. d̄ia corrūpūt. Scđo p̄bat illud p̄ aliud signū sumptū ex p̄seruatōe nālis pprietatis. h̄ est p̄tinuitas quā q̄libet res nālis nitit p̄seruare. Unde dicit. Jam sup. ista vero qđ dura sūt vt lapides adherēt tenacissimis. i. firmissimis. suis partibus. z resistūt per suā duriciē ne facile dissoluātur. que vero sunt liquētia. i. mollia. sicut aer z aqua. ne facile cedunt diuidētibus. sed cito relabūtur. i. redeūt i ea a q̄bus sunt abscisa. sed ignis refugit oēs sectionē. ¶ Nota qđ hoc vltimū qđ dicit ignē fugere oēs sectionē. dupl̄r exponit. p̄mo sic. aliqd secatur cū partes eius abiucē separātur itayt i nullo p̄ueniāt s̄z partes ignis nō sic possunt secari. qn̄ semp i aliquo p̄ue-

niāt: vt maxime p̄z de igne qđ est flāma. Alio mō exponit sic qđ ignis refugit omnē sectionē. qz p̄pter vehemētiā sue actionis corrumpit ipsum quod debet secare z igniēdo ipsum in sui naturam conuertit.

¶ Neq̄ nūc nos. Dic phia ponit qđ desideriu eēndi nō ē appetitus volūtarius s̄z nālis. Et dicit. Neq̄ nos tracta-

mus qđ i somno sp̄m ducimus nesciētes. Nam ne i animalibus quidem manēdi amor ex anime volūtariis vey ex nature p̄ncipijs venit. Nam sepe mortem cogentibus causis: quaz natura reformidat: voluntas amplectitur. Cōtraq̄ illud quo solo mortalium rerum durat diuturnitas gignēdi opus quod natura semper appetit: interdum cohercet voluntas: adeo hec sui charitas non ex animali motōe sed ex naturali intēione procedit. Dedit enim p̄ouidentia creatis a se rebus hāc vel maximā manēdi cāz vt quoad p̄nt nālr manere desiderēt. Quare nihil est qđ vllō mō queas dubitare: cūcta qđ sūt appetere nālr p̄statiā p̄manēdi: deuitare p̄niciem. B. Confiteor inq̄ nūc me indubitato cernere: que

petit̄ manēdi nō sit ex voluntate. p̄bat dupl̄r. p̄mo p̄bat hoc. qz volūtas sepe amplectit̄ mortē qđ tollit eē idini di. Un̄ dicit. Volūtas sepe amplectit̄ mortē. quā nā reformidat. i. abhorret. cogētib̄ causis. i. extrinsecis. sicut p̄z de martyrib̄. Scđo p̄bat idē ex hoc. qđ volūtas qñq̄ cohibet operationē p̄seruatiuā eē specificī dices. p̄traq̄. i. p̄ d̄iū. illud opus gignēdi. quo solo durat diuturnitas. i. p̄manētia rez mortaliū. qđ natura appetit. iterdū cohercet volūtas. sicut p̄z i p̄tinētib̄. adeo hec charitas. i. appetit̄ sui sup. manēdi nō p̄cedit ex aiali motōe. sed ex naturali intentione quam deus indidit nature.

¶ Dedit. n. p̄uidētia diuina reb̄ creati a se. hāc maximā cāz manēdi. vt desiderēt p̄manere naturalr qđ diup̄nt. qđ re nihil est qđ vllō mō queas. i. possis dubitare. cūcta qđ sūt naturalr appetere p̄statiā p̄manēdi. z deuitare p̄niciē. qđ boeti p̄cedēs dicit. Cōfiteor inq̄. nūc me cernere idubitato. i. sine dubitatōe. qđ dudū icerta videbāt sup. qđ vegetabilia z ianimata naturaliter appetūt p̄manētia eēndi.

¶ Notandū qđ duplex ē appetitus naturalis z animalis. Naturalis est qđ p̄segitur formā naturalē. z qz p̄ma p̄fectio illius qđ h̄z formā naturale est esse. ideo appetitus cuiuslibet rei naturalis ē ad suū eē habēdū si careat. vel ad p̄seruādū si habeat. Appetitus aialis est qđ p̄segitur formā ap̄prebēsam: z si est forma ap̄p̄hēsa p̄ sensus. sic est appetitus sensitius. qđ semp tēdit i cōueniētia nature. si autē est forma ap̄p̄hēsa p̄ intellectū. tūc semp iclinationē p̄ueniēs est appetit̄ rōnalis qđ est volūtas. z qz illud qđ fm se ē discōueniēs nature sibi ē mors. illud bō ap̄p̄hēdit quādoq̄ tanq̄

in nūc de motibus volūtariis anime cognoscētis. sed de nāli itētiōe s̄z nāle est qđ trāfigimus. i. digerim̄. ac ceptas escas sine cogitatione. z qđ i sōno nesciētes ducimus sp̄m. i. respiramus.

Nāz amor. i. appetit̄. manēdi. i. subsistēdi i aialib̄. .i. non p̄uenit ex volūtariis sup. sic tu estimas. qz sup̄i posuisti solū i aialib̄ eē appetitū manēdi. s̄z venit ex p̄ncipis nature: qz nā reperit̄ tā i aiatib̄ qđ i inanimatis. Qz autē ap-

mae
appetit̄
amr

Liber

ueniens ppter aliud annexū. s. ppter p̄m̄ū eterne vite. id volūtas sepe amplectit̄ mortem quā n̄ reformidat ex quo p̄z q̄ appetit̄ eēndi nō ē p̄mo z p̄ncipalr̄ ex appetitu intellectiuo s̄z ex appetitu n̄ali. Nā appetit̄ intellectiuo non iuenit̄ i oib̄ i q̄bus iuenit̄ appetit̄ naturalis.

Quod aut̄ iquit̄ subsistere. Dic̄ phia resūpta maiore cōcludit̄ itentū dicēs. qd̄ aut̄ appetit̄ subsistere z permanere. illud d̄si derat̄ eē vnū. hoc enī sup. vno sublato n̄ p̄manebit̄ cui q̄ rei suū esse. dicit̄ boetius. v̄z est. clud̄ dit ergo phia. Dia igit̄ vnū eē desiderat̄. Et boetī consentiens dicit̄ d̄nsi. z tunc maiore p̄ncipalis sillogis̄ mi resumit̄ vt cludat̄ diffinitionez boni dicens. s̄z nos mōstrauim̄ vnū eē idipm̄ qd̄ bonū est. dicit̄ Boetī ita q̄d̄z. tunc

phia clud̄ itentū formādo diffinitionē boni dicēs. igit̄ cūcta bonū petūt. qd̄ bonū licet. i. licitū ē. vt ita describas bonū est qd̄ desideret̄ ab oib̄. Et dicit̄ Boe. nihil verī excogitari p̄t. q̄z vel ad nihilū cūcta referūt̄ z destituta vno vertice. i. p̄ncipio. cūcta fluitabūt sine rectore. Aut si qd̄ est ad qd̄ vniuersa festinet̄. illud erit s̄m̄ū oium bonoz. **N**ōndū q̄ omne qd̄ est vel appetit̄ p̄fici vel i sua p̄fectōe saluari. cū igit̄ p̄fici z i p̄fectōe saluari sit bonū. oia appetūt bonū. **N**otādū cū dic̄ oia appetūt bonū ibi non accipit̄ bonū p̄cise p̄ bono morali. nec p̄cise p̄ bono naturali. sed p̄ bono cōmuniter accepto. qd̄ bonū cōmuniter acceptū est esse essentialē vel accidentalē p̄ueniens rei vt p̄ficiatur. vel in sua perfectione saluetur.

Et illa nimis inquit̄. Dic̄ phia ex dictis reducit̄ boetiū in cognitionem cuiusdam quod supra se ignorare p̄fessus est. s. quis sit finis omnium rez. Et primo cōmendat̄ dictū Boety dicēs. **O**alūne nimis letor. q̄z tu fixisti. i. attigisti notam. i. cognitionem. mēte medie veritatis. i. perfecte veritatis que est in medio. sed hoc patuit tibi quod dicebas te ignorare paulo ante sup. in primo libro sexta prosa. Et querit̄ Boetius. quid inq̄ sup. est illud. dicit̄ phia. q̄s esset finis omnium rerum. Et subdit. **I**s enim est finis omnium rerum quod desideratur ab omnibus. quod quia bonum esse collegimus. vt p̄z ex diffinitione boni. oportet vt fateamur bonum esse finē omnium rez. **N**otādū q̄ p̄ notā medie veritatis intelligit̄ notitiam diuinam. sicut punctū est medium circuli. a quo omnes linee ducuntur. sic deus est medius veritatis a quo omnis veritas p̄cedit. **N**otādū q̄ omnia appetunt̄ sui finē cum finis sit perfectio rei. z res destituta suo fine frustratur. **L**um igitur de rōne

finis sit esse bonū q̄z auferentes finē auferūt naturā boni ex secundo methaphice. ideo finis omnium rez est bonus. **M**etrum vndecimum tertij libri.

Quisquis profunda. **I**stud est vndecimum metrum huius tertij qd̄ dicit̄ gliconicū ab inuenteore. iam bicū a pede predominante. in quo metro phia oñdit quō possu

paulo an̄ dicebas. **B.** Quid inq̄? **P.** Quis eēt igt̄ rez oium finis. **I**s est. n. profecto qd̄ desiderat̄ ab oib̄. quod q̄ bonū esse collegimus: oportet rerum omnium finem bonum esse fateamur.

Quisquis profunda mente vestigat verum:

Lupit̄ nullis ille deuis falli:
In se reuoluat̄ itimi lucē visus.
Longosq̄ in orbem cogat̄ isle-

Critens motus:
Aiumq̄ doceat̄ q̄cqd̄ eēt molit̄:
Suis retrusū possidere thesaur̄.

Dudū qd̄ atra textī t̄rozis nubes
Lucebit̄ ipso p̄spicacī p̄bebo.
Mō oē nāq̄ mēte depulit̄ lumē:
Obluiosa corp̄ inebēs molez.
Heret̄ p̄fecto semē itrozū veri:
Qd̄ excitatur̄ v̄tilate doctrina.

ciūt a vero deitare. ille reuoluat̄ i se. i. excitet̄ itra se. lucez .i. speculationez. itimi visus. i. rōnis z intellectus interioris. z ipse cogat̄. i. reducat̄. longos motus. i. operatōes anime p̄cedētes ab anima. islectens eos motus i orbē. i. i. circulū redeūdo ad animā. z q̄cqd̄ animū doceat̄ molit̄. i. laborat̄ speculādo extra. i. circa res exteriores. ille doceat̄ animū retrusum. i. ad se p̄uersum. possidere suis thesauris. i. potēt̄ tyz que sunt memoria z intellectus. z tūc illud qd̄ atra nubes. i. obscuritas ignorantie. dudū textit̄. i. occultauit̄. illud lucebit̄. i. apparebit̄. p̄spicacius. i. euidentius. ipso p̄bebo. q. d. qd̄ lōgo tēpore fuit obscurū lucidum apparebit̄ intellectui. **N**otādū q̄ qui vult cognoscere. v̄z dirigat̄ rationē z intellectū ad ipsā rez extra z ad rez p̄prietates. z si aliqd̄ cognoscit̄ ex his non statim iudicet. sed i se reuertat̄ deliberando an̄ ita sit vel non sit. quia sepe videtur homini esse qd̄ non est. z non esse qd̄ est. sine enim deliberatione nō est iudicādū. quod non est lōga deliberatōe p̄batū. ideo dicit̄ phia. reuoluat̄ i se lucē. itimi visus. **N**otādū q̄ orbis est linea circūducta rediens ad idem. in flectere ergo longos motus i orbem est cum virtus anime ab anima vsq̄ ad ipsam rem diuertitur. z ad animā reuertit̄ deliberando an̄ ita sit vel non sit s̄m̄ q̄ cognouit̄.

Non oē nāq̄ mente depulit̄ lumen. **D**ic̄ phia assignat̄ causam eius. qd̄ dictū est. scilicet quare possumus cognoscere verūz dicens. **N**ā corpus inuebens. i. iducēs obliuio sam molez. i. grauitatē qua hō fit obliuiosus. non depulit̄ omne lumen. i. cognitionē veritatis. mēte. i. de mente. q̄z habitus principiorum manet in mente. z subdit̄ profecto .i. p̄ certo. semen. i. principium veri. i. veritatis. heret. id est manet introsum. i. intrinsecus i aia. qd̄ excitat̄ v̄tilate. i.

dit quō possu
m̄ cognosce
re bonū z ve
rum z perue
nire in cogni
tionez rez. ex
quo boetius
pus fassus est
se mō scire qd̄
prius ignora
bat. **P**rimo
ergo ostendit̄
modum quo
possumus de
uenire i cogn
tionez verita
tis. **S**ecundo
assignat̄ cam
eius. ibi. **N**on
omne. dicit̄ p̄
mo. **Q**uisquis
vestigat̄. i. iue
stigare vlt̄. ve
rū p̄fuda mē
te. i. subtili. q̄
p̄ z. cupit̄ fal
li nullis diuis
. i. falsis opini
ouibus. q̄ fa

Tertius

exercente doctrina. q̄ aut̄ semē veri sit i ania p̄bať p̄b q̄ puer ignarus. quando recte r̄ndit ad interrogata vt vtruz qualitas sit numerus par vel impar. vnde dicit. Nā cur rogati. i. interrogati censetis. idest iudicatis. vel respondetis recta sponte. idest voluntarie. nisi fomes. i. radix veritatis. inersus. i. latens. viueret alto corde. i. profunda mente. et subdit q̄

si musa. i. sapientia platōis. p̄sonat veruz illō q̄ q̄sq; discit. i. r̄cordat̄ immemor. i. oblitus.

¶ Notādum q̄ platonim ponitur q̄ voluerit animas oia sciuisse anteq̄ iungeretur corporib; sed adiuncte corporib; oia tradidisse obliuioni. sed p̄ studium et exercitium sapientiaz recuperasse. q̄ voluit q̄ scire nō est aliud nisi q̄dam antiq̄ruz reminisci. ad quam intētio

nē videt̄ hic loq̄ phia s; nō ē dicēdū q̄ scire fiat p̄ reminiscētiā. s; scia de nouo acq̄rit̄ p̄ iuētōez vel doctrinā. veruz ē q̄ intellect; n̄ nātr̄ habet se i cognitionem p̄ncipiorum: per que virtute intellectus agentis et per doctrinam deuenit i cognitōem p̄ncipiorum. Vñ lunconiensis. p̄ posteriorum dic̄. Non solum vox doctoris exterius sonans nec littera visa docet. sed hec duo mouent et excitant. Verus aut̄ doctor est q̄ mentem vlt̄erius illuminat et veritatem ostendit. ¶ Notādum q̄ sicut sanitas q̄nq; causatur a p̄ncipio intrinseco. s. a corde quandoq; a p̄ncipio exteriori et exteriori puta a medico et corde. sed nunq; causatur a p̄ncipio exteriori sine interiori sicut scientia quandoq; acquiritur a p̄ncipio interiori puta ab intellectu agente sicut patet i habentibus sciam per iuētōem. quandoq; acquiritur a p̄ncipio exteriori et exteriori simul. sicut a doctore: et intellectu agente. nunq; autem acq̄rit̄ a p̄ncipio exteriori sine interiori.

¶ Prosa. iz. tertij libri.

Qum ego platonim inq̄. Ista est. iz. prosa vltima huius tertij i q̄ phia reducit in cognitionem boetij alterius cuius ignorantiam prius confessus est. s. quibus gubernaculis mūdus regat̄. Primo facit b̄ sc̄do boetius mouet quandam q̄n̄em phie. sc̄da ibi. Ludis ne me. p̄ ostendit phia q̄ deus omnia gubernat sua bonitate. secundo ostendit modum quo omnia gubernat. ibi. S; q̄ dicā. tertio ex his cōcludit malum nihil eē ibi. Sed vlt̄e. Primo boetius assentit dictis platonis i metro. et ostendit phia ip̄m posse deduci i cognitionem cuiusdam. cuius ignorantia confessus est. Secundo phia reducit ip̄m i cognitōem illius. secunda ibi. Mundum hunc. p̄mo dicit. Tū p̄ tunc. ego boetius inq̄ vehementer assentior. i. consentio platonim. Nam me o phia hoz sup. q̄ de

sit finis oium rez et sumū bonum. sc̄do commemoras. i. recordari facis. p̄mum q̄ amisi memoriā. i. quod erat in memoriā corporea cōtagione. i. corporeis grauedie. et me. de hinc. i. sc̄do commemoras bonum cū amisi memoriā. p̄ssus mole. i. pondere meroris. Tūc phia ostendit q̄ non tm̄ hoz recordabitur propter dicta. sed cuiusdam alterius q̄d̄ ignore

spiciā: plani; tm̄ ex te audire desidero. P. Abundū hūc inq̄t deo regi pauloate minime dubitādū putabas. B. Me nūc q̄dē arbitror inq̄z: nec vnq; dubitādum putabo. Quibusq; i hoc rōnib; accedā: breuiter exponā. Abūc; hūc ex tā diuersis cōtrarj; ptib; in vnā formā minime uenisset: nisi vn; eēt q̄ tā diuersa iungeret iuncta ho naturaz ip̄a diuersitas iuicē discors dissociaret atq; diuelleret: nisi eēt vn; q̄d̄ nexuit iuniret. Nō tā vero certo nature ordo p̄cederet: nec tā dispositos mot; locis: t̄pib;: efficiētia spacij; q̄l̄itatib; explicar; nisi vn; eēt q̄ has mutator; varietates manēs ip̄e dispōer; . hoc q̄cqd̄ ē quod dita manēt atq; agitant; v̄sitato

te quid afferas. i. quid de hoc dicas. ¶ Notandum q̄ boetij dic̄ se sc̄do commemoratū p̄dictoz. q̄ de sit finis rerum. et quid sit sumū bonū. p̄rio postq̄ mole corpis opp̄ssus ē amisi memoriā eoz. et postea p̄ studiū recordat̄ ē. et q̄ merore et tristitia affect; i ignorantia eoz lapsus ē. sed postea per instructōez phie ad memoriā reduxit.

¶ Mundum hunc inq̄t deo regi. Dic phia vult ostēdere itētū. et p̄mo admonet boetiū de quodā p̄us excessu. et boetij illud fateť et rōe p̄firmat. sc̄do phia ostendit quib; gubernaculis regat̄ mūd;. ibi. Tūc illa inq̄t. Primo dic̄. O boetij tu pauloate. s. i p̄mo libro putabas minime dubitādum hūc mūdū regi a deo. Dic̄ boetij minime arbitror dubitādū. nec vnq; putabo. et ego breuiter exponā q̄b; rōibus accedam ad hoc probandum. Et innuit boetij rōnes suas dicens. Dic mundus minime cōuenisset i vnā formā ex tam diuersis et contrarijs partibus. nisi esset vnus q̄ tam diuersa iungeret sup. q̄ est deus. et ipsa diuersitas naturaz hui; mūdij discors iuicē dissociaret. atq; diuelleret cōiuncta. nisi eēt q̄ cōtineret. i. p̄seruaret. quod nexuit. i. coniunxit. quod sup. ē de;. ordo vō nature tam certus nō p̄cederet. nec explicaret tam dispositos motus. i. ordinatos mot; loci t̄pib; efficiētia spacij; q̄l̄itatib;. nisi eēt vn; q̄ ip̄e manēs. s. immobil; dispōeret has varietates mutator; q̄cqd̄ at̄ h̄ ē q̄ dita. i. creata manēt. et agitant;. i. mouēt illd̄ v̄sitato cūctis vocabulo noio deū. ¶ Nōndū q̄ bo. inuit tres rōnes q̄ mūd; regat̄ a deo. P̄ria sumit̄ ex diuersaz rez iūctōe q̄ talis ē. Diuersa et tria nō vniūf iuicē p̄ se. cū iḡ mūd; d; vnit; sit ex ptib; trijs vt ex elemēt; o; vt aliqd̄ sit vniēs eas et hoc est de;. q̄ mūdus regit̄ a deo. Hanc rōnē tangit ibi. Mundus hic. Sc̄da ratio sumitur ex contrarioz sil coniuictorum conseruatione. que talis est. Diuersa

rare se dicebat dicens. si illa p̄ora concessa respicias. n̄ aberit. lōgins silicz a memoriā tua. quin facile recorderis quod duduz confessus es te nescire. i. ignorare in p̄mo libro. Et querit. Boet. Quid inq̄. dicit phia q̄bus gubernaculis mundus regatur. et dicit bo. Memini inq̄ me fuisse confessum isciā. i. ignorantiaz meam. et lz laz p̄spicias idest agnoscam. tm̄ desidero plamin audire ex

Libet.

contraria ex p̄p̄tate sue nature dissociant̄ ab iuicē: nisi ab aliquo p̄seruent̄. sed partes m̄di s̄nt diuerse ⁊ contrarie. ergo ⁊c. **D**anc rōnes tangit ibi. **L**ōiūcta vero. **T**ertia rō sumit̄ ex ordinata motuū dispositōe que talis est. **N**ihil certitudinaliter ⁊ regulariter mouet̄ s̄m dispositōem loci. tēp̄oris efficiēt̄ie. spatij ⁊ qualitatis nisi sit vnū rectificans ⁊ r̄gulās

sed mot⁹ eoz q̄ fiunt i m̄do fiunt regulariter s̄z p̄dicta q̄nq̄. ergo necesse est ponere rectificatē ⁊ regulantē qd̄ ē de⁹. q̄ m̄dus regit̄ a dō **D**anc rōnē tāgit̄ sibi. **N**ō tāz vero certus.

Notādum q̄ regulares mot⁹ fiūt i m̄do locis q̄tuz ad p̄ximatōz ⁊ elongatōem solis i obliquo circulo. fiūt ēt temporibus q̄tum ad variatōez diei et noctis. **S**iunt efficientia. qz luna efficit augmentationē ⁊ diminutōez humidoz s̄m sui crescentiaz et decrescētā

⁊ efficit fluxū ⁊ refluxum maris. **S**iunt etiā ordinati motus spacij: qz luna ⁊ alij planete maiori et minori spacio q̄nq̄ distāt a sole ⁊ ab iuicem. etiaz fiunt qualitibus: qz i n̄estate causatur calor. in hyeme frigus.

Tū illa cū hec inq̄t ita. **D**ic phia supposito q̄ mundus regat̄ a deo probat. q̄ ab ipso regatur per suam bonitatē ⁊ dicit. **O**boeti cum hec ita sentias q̄ mundus regitur a deo. puta mihi restare paruam opam. i. paruam laborem vt tu p̄pos. i. potens felicitatis. sospes. i. sanus. reuifas patriam. i. cognoscas beatitudinez. **T**unc probat q̄ deus regat mundum sua bonitate dicens. intueamur que propo suimus. nonne numerauimus supra in. 9. p̄ofa in beatitudine esse sufficientiam ⁊ concessimus deum esse ipsam beatitudinem. dicit **Boeti⁹**. **I**ta est inq̄. ex hoc concludit phia deum nullo indigere ad regendum munduz. dicit ergo ad mundum regēdū de⁹ nullis extrinsecis adminiculis indigebit. alioqn si ita esset q̄ aliquo egeat. non habebit plenam sufficientiam. **E**t dicit **Bo.** illud inq̄ est necessarium **J**ō concludit phia. de⁹ cūcta disponit. i. regit. p̄ se solū. dicit **boeti⁹**. negari neq̄. s̄z de⁹ mōstrat̄ ē. eē ipz bonū. memini inq̄ dicit **boe.** q̄ p̄ bonū de⁹ cūcta disponit: si q̄dez p̄ se regit oia. q̄ p̄sensim⁹ eē bonū. ⁊ hic de⁹ ē veluti q̄dam clau⁹ atq̄ gubernaculū. quo machina mundana seruat̄ stabilis ⁊ i corrupta. dicit **boet.** vehemēter. i. valde assētioz. ⁊ illud te diciturā pauloate p̄speri. s̄z tenui suspitione. dicit phia. **C**redo inq̄t q̄ hec p̄uidisti. i. n. vt arbitroz vigilantius q̄ p̄s

deducis oculos ad vera cernenda. **N**otādum q̄ ex l̄ra accipiunt̄ d̄uerōnes ad p̄bandū itēū. **P**rimo p̄bat q̄ d̄s p̄ se regit oia ⁊ talis i beatitudine est summa sufficientia sed deus est beatitudo. ergo in deo est summa sufficientia tale aut̄ non idiget extrinsecis gubernaculis. ergo per se deus regit oia. **S**cōda rō probat q̄ deus per suā bonitatez

que non disti-
guitur a dō re-
git oia sic de⁹
p̄ se regit oia
vt visum est.
sed deus ē ipz
bonum ergo.
per bonum re-
git omnia. vt
p̄z de se. qz p̄
sua bonitate ⁊
clementia.

Sed quod
dicam. **D**ic po-
nit per quem
modum deus
omnia guber-
nat. **E**t primo
ostēdit q̄ oia
gubernat sua-
uiter. quia oia
sibi obediunt.
Scōdo q̄ gu-
bernat omnia
quia nihil sibi
resistere pōt.
secunda ibi.
quid si conet̄
primo dicit. **J**l-
lud quod dicā
non minus pa-
tet adcontuē-
dum. i. ad desī

p̄speri. **P**. **C**redo inq̄t: iā enim
vt arbitroz vigilant⁹ ad cernenda
vera oculos deducis. **S**z qd̄ di-
cā nō min⁹ ad p̄uendum p̄z. **B**.
Quid inq̄. **P**. **C**ū de⁹ inq̄t oia
bonitatē clauo gubnare iure cre-
dat̄: eadēqz oia sicuti docui: ad
bonū naturali itēōe festinēt: nū
dubitari pōt q̄n volūtarie regāt̄
seqz ad disponentis nutū veluti
p̄ueniētia p̄tēperataqz r̄ctori spō-
te p̄uertāt. **B**. **I**ta inq̄z necesse est
nec b̄m̄ regimē eē videret: siq̄-
dē detrectatiū ingū foret: nō ob-
tēperatiū salus. **P**. **N**ihil ē igit̄
qd̄ naturā seruās deo p̄traire co-
net̄. **B**. **N**ihil inq̄z. **P**. **Q**uid si
cōet̄: ait: nū tādē p̄ficiet q̄c̄qz ad-
uersus eū que iure potentissimū
bitudis eē p̄cessim⁹. **B**. **P**roz
sus inq̄z nihil valeret. **P**. **M**on
ē igit̄ aliqd̄ qd̄ s̄mo huic bono
vel velit vel possit obsistere.
B. **N**ō iq̄z arbitroz. **P**. **E**st igit̄

derandum. ⁊ dicit **Boeti⁹**. quid inq̄. **E**t dicit phia. **C**um
de⁹ iure credat̄ oia gubernare clauo bonitatē sue. ⁊ oia fe-
stinēt nālī itēōe ad bonū. sicuti docui p̄sus i p̄sa d̄cima.
num. p̄ nūqd̄. pōt dubitari. q̄n volūtarie regantur spon-
te ⁊ conuertant se ad nutū disponentis veluti conueniē-
tia. i. obediētia. ⁊ p̄tēperata. i. coaptata suo rectori. dicit **bo.**
Ita inq̄z necesse ē. qz n̄ videret̄ b̄m̄ eē r̄gimē d̄i. si foret iugū
detrectantiū. i. recusantiū sicut bos lasciu⁹ recusat iuguz
⁊ si nō eēt salus obtēperatiū. i. obediētū. ergo dicit phia.
nihil est qd̄ naturā seruās conet̄. i. laborat contraire dō.
Dicit **boetius**. **N**ihil inq̄z. **N**ota q̄ cum gubernare ni-
hil aliud sit nisi i finē ordinare. nec aliud ē deū p̄ bonita-
tē gubernare. q̄ p̄ bonitatē i finē dirigere. ⁊ cū oia nālī tē-
dant ad bonum tanq̄z in finem: manifestum est q̄ omnia
sponte in finem diriguntur ⁊ ita naturaliter omnia spon-
te obediunt gubernanti. ⁊ per p̄sequens deus regit oia
suauiter. **N**ota q̄ voluntarium s̄m p̄fectam sui rōnē
tū iuenitur i habentibus voluntatem. sed extendendo
voluntarium ad oēm appetitum non coactū. sicut pōt re-
periri in omnibus. ⁊ sic accipit̄ hic. **N**ota q̄ nihil ser-
uans naturam repugnat deo. licet. n. peccator videatur
deo repugnare ipse non seruat naturam. quia peccatum
diminuit ⁊ deprauat naturā. **E**tia **boeti⁹** loq̄tur hic de ap-
petitu nature vt patet ex superioribus.

Quid si conet̄: ait nū tandem. **D**ic ostēdit phia q̄ deus
regit omnia fortiter: quia nihil ē quod possit sibi resistere

Tertius

Secundo affirmat B p quādā fabulā. Ibi accepisti. Primo dicit. Si qd conē resistere deo. nūqd aliqd pficiet aduersus eū. quē excessim^o eē potētissimuz iure britudis. i. ex eo qd ē btitudo. dicit boeti^o. Proxius nihil valeret supple resistere. Igit dicit phia. nō ē aliqd qd huic sumo bono vl velut vl possit obfistere. dicit boeti^o. Nō arbitroz. Jō dicit phia

sumū bonuz ē qd regit cūcta fortiter suauiterq; disponit. dicit boeti^o q. i. q. tuz. me ea summa rationum que nō conclusa est nō mō. i. nō tā tūmō me dlectat. vtz p s3 becipsa vba q b^o vteris multomagis delectat me. ita vt stulticiā. i. me stultū lacerantē. i. mala reprehendētē. magna. s. q. tāgūt diuinā gubernatōz pudeat sui. Tūc pfirmitat p fabulā qd nihil pōt resistere deo q talis ē. Gigantes volentes expellere deos de celo. posuerūt mōtes sup

montē vt ascēderēt qd vidēs iupiter ipos fulmie deiecit et mōtib^o depssit. et hec i scdo metamorpheos. Unū dicit. O boeti accepisti. i. didicisti i fabulā gigātes laceffētes. i. lacerare volētes celū. s3 fortitudo benigna. s. dei illos disposuit et dposuit vt i dīgnū fuit. C Nō phia hic alludit vbi sacre scripture q dicit. Attingit g a fine vsq; ad finem fortiter et disponit omnia suauiter. ideo dicit. B. se non tantum delectari in istis ratōibus quantum i suis verbis.

C Sz vsine rōnes ipas iuicē. Dic phia cludit ex dictis qd malū nihil sit. Et p petit assensuz boety. d. Usine ipas rōnes. i. ppōnes rōne pbatas. iuicē collidam^o. i. pponamus forsitan ex pflicatōe b^o dissiliat. i. pcedet. qdā plēbra scitilla vitatis. Et dicit Boe. fiat inq; tuo arbitratu. i. tua voluntate. Tūc ponit ppōnē māifestā dicens. Nemo dubitauerit deū eē oipotētē. dicit Boe. Null^o ppsus abigat. q mēte pssistat. i. q sane mētis ē. Tūc assumit aliā ppōnē dicens. q vo ē oipotēs. nihil ē qd ille nō possit. dicit boeti^o nihil inq; Tūc ponit aliā ppōnē de^o nō pōt facere malū. dicit boe. minime. igit cludit phia. malū nihil ē. cū illd facere nō possit. ille q nihil nō pōt facere. i. oia facere. C Nota sic de^o ē cā efficiēs oium ita ē finis oiu. vñ qd fit ab eo ordinatū ad ipz tāq; ad finē. si g de^o faceret malū ordinaret ad ipm tāq; ad finē. et cū ipse sit bonū malū ordinaret ad bonuz. g de^o nō pōt facere malū tāq; aliqd p se itētū. Est g clusio quā phia ifert qd malū nihil ē. rō clusionis ē. de^o pōt facere oē qd ē cū sit oipotēs. s3 de^o nō pōt facere malū. g maluz nihil ē. Et si dres si malū nihil ē cū bō dānet p malo. dā

nabit p nihilo. Dicēdū qd malū dicit defectū boni. nō negatue s3 puatiue. et iō malū ē defect^o boni qd d3 bñ. et qz i pte hois ē illd hñe. et si nō h3 illd bonū cū deberet habere. iō damnat et ponit exēplm. Aliqs tenet soluere centum libras. et si nō soluat icarcerabit. certū ē qd nō soluere nō est aliqd s3 nihil. non tam simplr dī aliqs icarcerari p nihilo

q nihil nō pōt. B. Ludis ne inq; me: in extricabilē laboritū rōib^o texens. Quo nec qdē q egrediar introeas: nūc vero quo introieris egrediare. Admirabilē quendā diuine simplicitatis orbē cōplicas. Etenim pauloate a btitudine incipiēs eā sumū bonū eē dicebas quā i sumo dō sitā loq;bare. Ip3 quoq; deum sumū eē bonum plenamq; beatitudinem disse rebas. ex quo neminem beatum fore: nisi q pariter de^o esset quasi munusculū dabas. Rursus ipaz boni formā dei. ac btitudis loq;bar eē sbaz. Ip3m q vnū idipz eē bonū dicebas qd ab oī rez natura peteret. Desi quoq; bonitatis gubernaculis vniuersitatē reger disputabas volētiāq; cūcta parere illi: nec vllā mali eē nāz. Atq; B nullis extrinsec^o sūptis: sed altero ex altero fidē trahēte ifid^o do

arts ea parte qua introeas et egrediare eo loco quo introieris. tu complicas quendam orbem admirabilem diuine simplicitatis. i. facis mirabilem circulatōem rōnis in diuina simplicitate. et tunc breuiter rcolligit rōes. d. tu paulo ante incipiens a beatitudine dicebas eam esse summum bonum. quam beatitudinem tu loquebare esse sitam in sumo deo. et diserebas deum esse summū bonū et plenam btitudinem. ex quo dabas. i. inferebas. quasi munusculū. i. corolarium neminem fore bñ nisi eēt deus. rursū tu loquebaris formam boni eē subam dei et btitudis. et dicebas ipm vnū esse idipz qd bonū. et illud bonū dicebas eē qd peteret ab oī natura rerū. et tu disputabas. i. disputado pbabas deum regere vniuersitatem gubernaculis bonitatis et cuncta volentia. parere. i. obedire deo. nec vllam esse naturam mali. et hec oia explicabas nullis rōnib^o sūptis extrinsecis. i. non accipiendo pncipia extrinseca. sed ifitis. i. intrinsecis. et domesticis. idest ppris. et conuenientibus probatōibus rei de qua agebatur altero assumpto trahente fidē. i. certitudinem ex altero. C Nota laboritū dicebat domus dedali quam cum aliqs itendebat intrare exiuit. et exeundo itrauit. et consueuit depigi circularibus ptractōibus. et transumit h ad designandū circu latōes et reuolutōes rōnum. C Nota qd circūuolutio. et cōnexio rationum quibus philosophia vsa ē nō ē sic circularis qd vna et eadez ppositio sit pncipium et conclusio respectu eiusdem. qz sic non contigit demonstrare circulo. vt p3 pma posterior. s3 dicitur connexio circulari qz rōes ex

sed iō qz nihil erat qd obuit aliqd esse.

C Ludis ne iqt me. Dic boeti^o mouet qd nē phie. scdo phia soluit ibi. Tū illa. pzio boet. admirās de cōnexionē et conuolutōe rōnum qbus phia vsa est q. rit vtz ista cōnexio rōnum sit ex delusio ne phie vel pueniat ex natura rei. et breuiter illas rōnes recolligit et dicit. O phia ludis. i. deludis ne me. texēs. i. formans laboritū. i. laborē difficilez rōnib^o faciendo rōes circulares. quo. s. laborito egredi

Liber.

inuicem dependent. ita q̄ p̄positio delusa i vna sit p̄ci-
pium alterius conclusionis i alia. nec propter istas diuer-
sas conclusiones est aliqua diuersitas in deo. sed omnia
sunt idem simpliciter.

Cū illa minime inq̄t. Dic p̄bia r̄ndet boetio ad q̄ōnez
z dicit. Minime ludimus. sed nos exegim⁹. i. perfecimus
munere dei

quē duduz de
p̄cabamur rē
maximā oīuz
rez. ea. n. i. tal
est forma. i. di
spositio diui
ne sube. vt ne
q̄ i externa. i.
i exteriora. di
labat. i. cadat
nec suscipiat
aliqud externū
.i. extrinsecū in
se. q̄d p̄bat au
ctozitate p̄me
nidis. quam p̄
ponit in greco
deide sensū e⁹
subiungit i la
tīo. d. S̄ sic p̄
menides d̄ ea
ait. s. s̄ba dīna.
q̄ diuina s̄ba
rez orbes mo
bilem rotat. i.
mutat res cir
culatiōe gene
rationis z coz
ruptionis. et
mutando res
ipsa nō mutat

metificisq̄ p̄batōib⁹ explicabas.
P. Tū illa minime inq̄t ludim⁹
rēq̄ oīum maximā dei m̄nere z
quē dudū d̄p̄cabamur: exegim⁹.
ea ē. n. diuine forma sube: vt ne
q̄ i externa dilabat: nec i se exter
nū aliqd̄ ipsa suscipiat. S̄ sic de
ea p̄menides ait: oēm tu circulo
adducis sp̄ote mltitudinē: idest:
Rez orbē mobilē rotat tñ se imo
bilē ipsa p̄seruat. Oz si rōes quoq̄
nō extra petitas: s̄z itra rei quam
tractabam⁹ ambituz collocatas
agitaui⁹: nihil ē q̄d admireret:
cuz platone sanciente didiceris:
cognatos de quib⁹ loquunt̄ rebus
oportere esse sermones.

C Metrum. xij. tertij libri.

Felix qui potuit boni
Fontes visere lucidum.
Felix qui potuit grauis
Terre soluere vincula.
Quondā funera cōiugis

sed se immobilē conseruat. O boeti si nos agitaui⁹. i.
commomus rōes. non extra. i. non ab extrinsecō petitas.
.i. sumptas: sed collatas itra rei ambituz. quam rez tracta
bamus. Nihil est q̄ de hoc admirere idest admireris. cuz
idest ex quo tu didiceris. Platone sanciente. i. confirmā
te: sermones oportere eē cognatos. i. p̄rios conuenien
tes rebus. de qb⁹ sup. reb⁹ loquunt̄. **C** Nota q̄ sermones
accipiēdi sūt fm̄ materiā subiectā. qz certitudo nō est sim
p̄l̄r querēda rōnib⁹ ex p̄mo est. vbi d̄r q̄ disciplinati ē tñ
ingrere certitudinē fm̄ vnū q̄d q̄ gen⁹ q̄tū nā rei patitur
Lū igit̄ deus sic regat omnia preter hoc q̄ cōmiscat̄ cuz
eis ex li. de causis. sermones de diuina substātia accipien
di sunt fm̄ intranea diuine substantie z non fm̄ extranea
cum non p̄miscetur cum eis.

C Metz. iz. tertij libri.
Felix q̄ potuit rē. Istud ē. iz. metrum z vltimum
hui⁹ tertij q̄d d̄r glionicū. ab iu entore. coriambi
cum a pede predominante. p̄mo. n. ponitur sp̄o
deus. dicendo felix. sc̄do coriambus dicendo q̄ potuit. ter
tio pirrichaus vel trocheus. in quo metro p̄bia postq̄z oñ
dit que sit vera beatitudo z vbi sit sita. hortatur nunc ad
perseuerandum i cōtemplatiōe illius btitudis. z p̄mo po
nit illū eē felicē qui relictis terrenis vacat dīne p̄teplatiōi
sc̄do oñdit qd̄ h̄ contemplationem ip̄ediat. tertium illd̄
ip̄edimentū vitare docz. secunda ibi. Quondā. tertia ibi.
Uos hec fabula. p̄mo dicit. Felix supple est q̄ potuit vise
re. i. desiderabiliter videre. lucidū fontem boni. i. deuz q̄

est fons omnis boni. z felix ē q̄ potuit soluere vincula. i. af
fectōes. grauis terre. i. terrenoz que sua grauitate trabunt
hoiez deozuz. **C** Notādū q̄ felix ē q̄ speculat̄ fontes bo
ni z q̄ p̄tēnit delectatōes terrenas. vnde i libro. de pomo
z morte aristo. scribit̄. Btā ē anima que nō est infecta pra
uis operibus huius mundi. z itellexit suū creatorē. ipsa ē

Vates thraicius gemens:
Postq̄z flebilib⁹ modis
Siluas currere: mobiles
Amnes stare coegerat:
Iunxitq̄ itrepidum latus
Seuis cerua leonib⁹:
Nec visum timuit lepus
Jam cantu placidum canem:
Cum flagrantior intima
Feruoz pectoris vreret:
Nec qui cuncta subegerant:
Abulcerent dominum modis:
Immites superos querens:
Infernas adyt domos.
Illic blanda sonantibus
Lardis carmina temperans
Quicquid precipuis dec
Astris fontibus hauserat.
Quod luctus dabat impotens:
Quod luctum geminans amor:
Deslet: trenera p̄mouens.
Et dulci veniam prece
Ambrarum dominos rogat.

q̄ reuertet̄ i lo
cuz suū i deli
cys magnis.
ve aut̄ anime
que non habz
posse redeūdi
ad patriam su
am. turpia enī
opera et dele
ctationes coz
porales impe
diunt ascensū
eius sursum.
C Quondā
funera cō. va.
Dic oñdit qd̄
impediat con
templationez
diuinorum q̄
est effect⁹ ter
renorum. qd̄
declarat per
quandam fa
bulam que ta
lis est. Orphe
us filius calio
pe fuit cytarie
sta. qui tanta
dulcedine cy
thare resona
bat q̄ nō tātū
hoies: sed etiā
bruta allexit: z itantū ea demulsit q̄ ipet⁹ suos naturales
dimittebāt. siluas currere. flumina stare fecit. hic habuit
vxoze dictā euridicē. quā cū pastor ariste⁹ adamare vellz
ip̄a fugiēs p̄ prata calcato qd̄ā sp̄ete iterijt z ad iferos d̄
sc̄dit. quā orphe⁹ volēs ab iferis d̄ducere deos supnos sua
cythara placare cepit. s̄z cū nō p̄ficeret ad ifernū descen
dit. z itantum deos ifernales deliniuit. q̄ concessa est ei
vxoze tali p̄ditōe anteq̄z exiret ifernum nō flecteret retro
aspectū vxoze respiciēdo. cū aut̄ iam p̄pe exiisset ophe⁹
amore allectus retrospexit z sic vxoze perdidit. Circa istā
fabulam sic p̄cedit. p̄mo oñdit quō orpheus ad inferos
descendens pro vxoze rogauit. sc̄do quō monstra inferni
placauit. tertio ostēdit quō vxoze ei concessa fuit z eaz p̄di
dit. sc̄da ibi. Strupet. tertia ibi tandem. dicit̄ p̄. Vates trabi
tius. i. orpheus de trabitia puincia oriundus. dictus va
tes. i. sapiens a multis. ille quōdā gemēs. i. deplorans fu
nera. i. morte z coniugis. postq̄z coegerat amnes. i. fluios
stare. siluas currere mobiles post ip̄z flebilibus modis. i.
modulatōibus cythare. quas flendo formauit. et postq̄z
cerua iunxit itrepidū lat⁹ seuis leonibus. qz cerua icede
bat sequendo modulatiōez orphei. nec lepus timuit canē
visuz iā placidū. i. placatū cātū. i. sono cythare. qz lepus et
canis silr̄ sequebant̄ ip̄m. Cum aut̄ feruoz. i. amor flagrā
tior. i. ardentior. vreret intima. i. iteriora pectoris orphei.
z cū modi. i. modulatiōes. qui cuncta subegerāt. idest sub
iecerant nō mulcerēt. i. non placarēt d̄m. s. orpheū. ipse
q̄rens superos. i. deos imites. qz placari nō poterāt. adyt

Tertius

domos infernas. i. infernales. illic t'pās blāda carnia sonā
tib' cordis. ipse d'flet. i. flebiliter decātat i cythara. q'qd
hauserat ex p'cipuis fōtib' m'ris. s. dee caliope. r ipse d'flet
q'd luct' ipotēs q' facit hoīez ipotētē. sibi d'bat. i. cōcessit.
r deflet illō q'd d'bat sibi amor geminās luctū. quō omo
uens. trenera. i. inferna. r rogat d'nos ymbraz. i. infernales

dulci p'ceveni
am. i. relaxa-
tōz sue vxoris
C Nō ēz arif.
z. meth. r cō
mētatozē. z. ce
li r mūdi. non
omnes accipi-
unt veritatez
pe unde z mo-
duz. tū ppter
diuersā suē
tudinem. tūz
propter diuer-
saz naturam.
tūm propter
paucitatem i
structionis in
logica. Unde
gam recipiūt
veritatez per
modum omō

**Stupet tergeminus nouo
Captus carmine ianitor.
Que fontes agitāt metu:
Ultrices scelerum dee
Jam meste lachrymis madēt.
Non ixionium caput
Velox precipitat rota.
Et longa siti perditus
Spernit flumina tantalus.
Vultur dum satur est modis:
Non traxit Ticy iecur.
Tandem vincimur arbiter
Ambraz miserans ait.
Donemus comitem viro
Emptam carmine coniugem.**

stratōis. qdam per modū auctoritatū. qdam per moduz
fabulaz. vt g'phia talib' satisfaciāt aliqñ demōstratōib'
aliqñ auctoritatib' vt i' aliqñ fabulas iterferit sicut iproz
posito. C Notādū q' orphe' dicit vates q' caria compo-
suit. d' aut vates a vi mētis vel a video. C Notādū q' tre-
nera dicit q' si lamētabilia. a tren'. ni. q'd ē lamētatio. Et
trenar' i singulari ē nomē cuiusdā mōtis i quo d' eē via
ad infernū. in plurali trenera significat loca infernalīa. sic
dicit hug. Cōiter aut iuenit hoc nomen scriptū sine. r. i. p'ma
syllaba. d' tenera vel tener'. sicut i doctrinali. Tener' in-
fern'. tñ bug. scribit tñ p. r. vt trener' r trenera. Un' forisā
ex vicio scriptozum quandoq' subtrahitur. r.

C Stupet tergeminus nouo. Dic oñdit quō orphe' mon-
stra inferni placauit dicēs. Ianitor inferni q' d' cerberus q' si
vorator carniū. ille tergemin'. i. habēs tria capita canina.
capt' fuit nouo carmine. i. melodia p'us iaudita. r stupet.
i. admirat. tūc oñdit quō alia mōstra placauerit dicēs q'
tres furie infernales Thesiphone. Alecto. Megera que sūt
vltrices scelerū iferētes metū peccatozib' iste lachryma
bant ppter dulcedinē cythare. Un' dicit dee. i. furie tres
vltrices scelez. i. pctōz. q' dee agitāt. i. vexāt. fontes. i. pec-
catozes. metu. i. timore. iste iā meste madēt. i. fluūt lachry-
mis. Tūc tāgit remissionē pene quozūdā i inferno r primo
Ixionis. Ubi sciendū q' ixion voluit ꝓcubere cū Junone
Lū aut Juno iterponeret nubē. ixion piccit semen i nubē
ex quo nati sūt centauro. ipe aut adiudicat' inferno ꝓtinue
voluit i rota. q' rota stetit orpheo modulāte. vñ dicit. Velox
rota n' precipitat. i. nō deiecit. caput ixionū. i. ixionis. sup. or-
pheo canente. Tūc tāgit remissionē pene tantali. C Ubi
scienduz q' tātalus d' lacerasse p'pium filium. dans cum
dys ad comedēdū p quo dānat' fuit. D' aut i inferno h're
aqua z vsq' ad mentū. r poma pendētla añ os r tñ defice-
re siti r fame. cum. n. vult sumere aqnā vel pomū fugiunt
ab eo. iste tantalus spreuit flumina. orpheo canente. vñ
dicit tantulus p'dit'. i. ꝓsumpt'. longa. i. magna siti. spreuit
flumina. Tūc oñdit remissionē pene Ticy. Un' scienduz
q' Ticy' voluit cōcubere cū latona matre apollinis. quez

apollo iterfecit r i infernū relegauit cuius iecur vultur de-
uorat. Orpheo aut canēte vltur cessauit laniare iecur ei'
vnde dicit: dum vultur est satur: modis. idest modulatio/
nibus orphei. non traxit. i. non lamauit iecur ticy.

C Tandem vincimur arbiter. Dic ostendit quō orpheo
vxoz sua concessa fuit. r quō eam perdidit dicēs. Tandem

**Sed lex dona coerceat:
Medum tartara liquerit:
Phas sit lumina flectere.
Quis legem det amantibus.
Maioz lex amor est sibi.
Dei noctis propet terminos
Orpheus euridicem suam.
Vidit: perdidit: occidit.
Vos hec fabula respicit:
Quicumq' in superum diem
Adentem ducere queritis.
Nam qui tartareum in specus
Victus lumina flexerit.
Quicquid precipuum trahit
Perdit: dum videt inferos.**

arbiter. i. iudex
dex ymbzarū
iste miserans.
i. misericor-
diam habens
ait. nos vinci-
mur. donem'
i. restituam'.
viro. s. orpheo.
comitem con-
iugem emptā
idest ꝓpatam
carmine suo.
sed lex. i. cōdi-
tio. coerceat.
ista dona. ne
phas sit sibi d'
ducenti vxoz
rem flectere.
lumina. i. ocu-
los respiciēdo
vxozem. dum

liq'rit. i. relinq'rit tartara. r tūc exclamat dicēs. Quis det. i.
iponit legē amatib'. q. d. amor n' d'z coerceri lege. qz amor
maioz lex ē sibi. i. maioz amor ē lege. Et subdit. Deu ppe
terminos noctis. i. inferni. Orphe' euridicē vxozē suā vidit
respiciēdo a tergo eā pdidit ab iferis nō deducendo. occi-
dit inferno eā reliquēdo. C Notādū q' apud iferos arbi-
ter. i. iudex ymbraz. d' adamāt' q' cogit aias ad fatenduz
peccata ꝓmissa: r vnicuiq' fm merita sua penā distribuit
Iste adamāt' dixit donemus viro coniugem.

C Notādū q' amor nō pōt lege coerceri: nā ex icēso amo-
re hō sepi' trāsgredit' legē. r amō fortioz ē ad aliqd iplēdū
q' lex ad coercedū. iō dicit q' legē det amatib': maioz lex ē
sibi. q. d. ꝓp qd lex dat' amatib' cū p se dura lex sit amare.
C Vos hec fabula respicit. Dic p'phia applicādo fabulā ad
ꝓpositū hortat nos vitare ipe d' mētū ꝓtēplatois sūmi bo-
ni r dicit. O hoies q' cūq' q'ritis. i. vultis. ducere mētē. i. men-
tis ꝓtēplatoēz. i. sup'z diē. i. i sup'nā claritatē. hec fabula iā
dicta respicit vos. qz ad vram iformatōez iducta. Nā qui
vict' affectu terrenoz. flexerit lumina. i. oculos rōis r itelle-
ct' i tartareuz spec'. i. i terrena q' ducūt ad tartareā ꝓfūdi-
tatē. Quicqd ꝓcipuū. i. bonū. trahit. s. laborādo. illō p'dit.
dū vidit iferos. i. dū itēdit terrenis. i. t'palib' q' sūt infima
C Nota q' ꝓcupia r affectus terrenoz ipe d'it ꝓtēplatio-
nē sūmi boni. Un' Boeti' i tractatu de sūmo bono dicit.
Inordinata ꝓcupia multos ipe d'it a sūmo bono. quosdaz
enī pigritiā sequi videmus. Quosdaz. n. delectationes sē-
suales. Quosdam enī desideria auri r argēti exceptis pau-
cis viris honorandis p'his qui contēnunt sensus deside-
ria r sequuntur desideria intellectus. r ppe finem eiusdē
tractatus dicit. P'his maxime delectatur in ꝓmo ꝓncipio
i ꝓtēplatoē sue bonitatis r hec sola ē recta delectatio: hec
enī ē vita p'hoz sine q' nemo venit vita recta. Et subdit.
Philosophum autē voco oēm hoīem viuētem ordie na-
ture tendens i alta r finiēs vitā acquirat vltimum finem
r optimuz vite humane qui est deus gloriozus benedict'
in secula seclozum.

Explicit liber tertius de solatōe p'hie.

*A matib' quib' da
legem*

*Affect' ꝓcupie
circa terrenaz
pediunt gremi-
toez sūm' bo-*

*Abta
yoyms*

*Abta
tantali*

*Abta
Ticy*

Liber.

Incipit liber quartus. Prosa prima.
Et cum philosophia dignitate vult. Sic incipit quartus li-
ber de solatio philosophie: cuius hec est propositio prima. In quo
libro philosophia assignat causas quare mala concedantur in
regno dei: cum omnium rector bonus existat. scilicet
deus. et probat bonos spiritus esse potentes et malos impotentes. et sic vi-

cia nunquam sunt si-
ne pena. ita virtutes
nunquam sunt
sine premio.
Probat etiam
quod omnis fortuna
tam prospera quam ad-
versa bonis est
ad perfectum ma-
lis autem ad inte-
ritum. Etiam pro-
bat quod omnia
quae fiunt a deo re-
cte fiunt et alia
plura sicut pa-
tebit. Et diui-
dit ille liber in
quatuor partes. quae se-
ptem sunt parte
et septem me-
tra huius quarti
libri patebit in
processu. Pro-
ponit boetius

Incipit liber quartus. Prosa prima.
Et cum philosophia digni-
tate vult et oris gra-
uitate fuata leuiter
suauiterque cecinisset.
Tum ego nondum penitus insiti-
meroris oblitus: intentionem
dicere adhuc aliquid parantis ab-
rupi. Et omnino inquam veri primum
luminis: que usque adhuc tua fudit oratio
tuis rationibus inuicta patuerunt. Ea-
que mihi: et si ob iniurie dolorem
nuper oblita: non tamen ante hac pro-
sus ignorata dixisti. Sed ea ipsa est
vel maxima nostri causa meroris:
quod cum rex bonus rector existat:

nis. quia ipsa clarificat animam et trahit eam ab obscuri-
tate ignorantie ad lucem sapientie et ad claritatem intel-
lectus ex libro de pomo aristotele. Vel ideo dicitur preuia
veri luminis. quia per ipsam tanquam per viam homo per-
uenit ad cognitionem veri luminis quod est deus: quia
scribitur in libro de pomo quod per philosophiam homo

vel esse omnino mala possint: vel impu-
nita pretereant. Quod solum quanta di-
gnum sit admiratione: perfecto con-
sidera. At huic aliud maius adiu-
git. Nam imperante florenteque nequitia
virtus non solum premis caret: ve-
runtiam sceleratorum pedibus subie-
cta calcatur: et in locum facinororum suo-
placia luit. Que fieri in regno scie-
tis omnia: potentis omnia: sed bo-
na tantummodo volentis dei nemo
satis potest nec admirari nec con-
queri. Sed tum illa et esse inquit
infiniti stuporis omnibusque horribili-
mostris: sicuti tu estimas in tanti ve-
lut patrifamilias dispositissima
domo: villi vasa colerent: preciosa

cognoscit suum
creatorem. quod
de nihilo fecit
omnia. qui est
inceptor om-
nium incepto-
rum. et omni-
um principio-
rum principium.
Et ibidem
scribitur. oportet
ut philosophia
mitteretur ad instru-
endum igno-
rantes. et eos
qui non cognou-
erunt suum
creatorem.
Sed ea
ipsa est. Sic
Boetius pro-
ponit causas sui
meroris di-

cens. Sed ea ipsa est causa nostri meroris et maxima cau-
sa. quod cum rector rerum. scilicet deus bonus existat. vel
esse mala omnino possint: vel pretereant impunita. quod
saltem si nullum aliud inconueniens sequeretur: confi-
dera quanta sit dignum admiratione. at pro sed. huic
adiungitur. id est additur aliud maius supple. admiran-
dum. Nam pro quia. imperante. id est precipiente. et flo-
rente. id est vigente. nequitia. id est nequitiosus hominibus
virtus. id est homo virtuosus. non solum. id est non tantum
caret premis. verum etiam ipsa virtus subiecta id est sub-
dita. calcatur pedibus. id est potentis. sceleratorum. id est
malorum. et ipsa virtus luit. id est patitur supplicia. id est
penas in locum facinororum. id est viciosorum loco. quod si predicta fieri.
id est permitti in regno. id est in mundo. scientis omnia. scilicet dei:
et potentis omnia. sed volentis. id est intendens. tamen modo bo-
na. nemo satis vel admirari nec conqueri potest. id est quod
rimoniam facere. Nota quod mala fiunt in mundo patet
quia ratio semper deprecatur ad bonum. Cum ergo mali
non regantur indicio recte rationis. sed vincantur passioni-
bus ire et concupiscentie ideo deficiunt a bono. Item super
abundantia et defectus sunt de genere malorum. cum vir-
tus consistat in medio. cum igitur in pluribus sit superabun-
dantia et defectus. patet quod mala fiunt in mundo. Cum autem
omnia dependant a deo celum et tota natura. et deus enim
taliter sit bonus. mirabile est quod mala esse possint. vel
saltem permaneant impunita. Nota quod quia boni attingunt
finem omnium rerum. scilicet summum bonum. ideo sunt
potentes. mali autem quia hoc ipsum attingere non pos-
sunt sunt impotentes. Et quod boetius in primo libro sexta prosa
dixit se ignorare quis sit finis omnium rerum. ideo puta-
bat bonos esse impotentes. malos autem potentes. et de hoc
boetius admiratur. ut patet in littera et ista est una causa sui doloris.
Tum illa res. Sic philosophia permittit. B. perfecta cura que consistit in
tractatione huius materiae. D. boetius et esse infiniti stuporis. id est ad-
miratiois et esse horribili omnibus monstris. id est deformitatibus si in

de dignitate

de dignitate

Quartus

dispositissima. id est inordinatissima. domo. s. in mundo. tanti patrifamilias. s. dei. si ibi colerentur. i. honorentur. vilia vasa. i. mali homines. et si preciosa vasa. i. boni homines sordescerent. i. vilescerent; sicut tu estimas. sed non est ita. Nam si ea que paulo ante conclusa sunt. seruantur inconuulsa. i. integra in sui veritate. tu auctore. id est doc-

toze. ipso deo. de cuius regno nunc loquimur. cognosces. sepe bonos esse potentes malos vero impotentes. nec unquam vicia esse sine pena: nec sine premio esse virtutes. et cognosces bonis semper contingere felicia. et malis infortunata. et cognosces multa id genus. i. huius generis. que corroborent te firma soliditate. s. contra aduersitatem fortune. querelis tuis sopitis. i. remotis. **C** Notandum sicut postea patebit omnia que fiunt recte a deo fi-

sordescerent. Sed non ita est. Nam si ea que paulo ante conclusa sunt: inconuulsa suant: ipso de cuius regno loquimur auctore cognosces: semper quod potentes bonos esse: malos vero abiectos sicut atque ibecilles: nec sine pena unquam esse vicia: nec sine premio virtutes: bonis felicia: malis sicut infortunata contingere. Adulteraque id genus que sopitis querelis firme soliditate corroborentur. **E**t quoniam de forma beatitudinis me dudum monstrate vidisti: quo est sita sit agnouisti: decursis omnibus que pretermittere necessarium puto: viam tibi que te domum reuehat ostendam. Pennas est tue menti quibus se in altum tollere possit affigam: ut perturbatione depulsa sospes in patriam meo ductu: mea semita: meis etiam vehiculis reuertaris.

C Adet primum quarti libri.

unt. Luz igitur ordo iusticie regit vicia puniri: virtutes remunerari. si mali manerent impuniti. et boni irremunerati: et sic puerfus esset ordo in domo dei. s. in mundo quod est horribilius omnibus monstris.

Et quoniam vere formam. Dic philosophia dat modum curandi ipsum boetium dicens. Quoniam dudum. s. in tertio libro vidisti formam vere beatitudinis me monstrante. id est docente omnibus decursis. i. praesentis. que puto necessarium pretermittere. ostendam tibi viam que te reuehat. i. reducat. domum. i. ad cognitionem vere beatitudinis. et ego affigam. id est apponam tue menti. pennas. i. rationes quibus mens possit se tollere in altum ut depulsa perturbatione contingente tibi ex affectu bonorum tripalium. reuertaris sospes in patriam meo ductu. mea semita. meis vehiculis. **C** Nota quod per pennas quas philosophia permittit affigere menti boetii intelligitur speculatione rationis et intellectus virtus et sapientia. Sicut enim auis volando in altum deducit auxilio pennarum. sic mens humana speculatione rationis et intellectus virtute et sapientia erigitur in contemplationem summi boni.

C Adet primum libri quarti. **S**unt etenim penne. Istud est primum metrum huius quarti cuius primum versus dicitur metrum alemanicum ab iuuetore dactylicum a pede predominantem. secundus versus dicitur metrum archiloicum ab inuettore. iambicum a pede predominantem. In quo metro philosophia ostendit viam per quam peruenitur ad cognitionem summi boni. et est per considerationem creaturarum que gradatim sunt transcendende. quousque inueniatur aliquid quod pemineat omni creature. et

istam viam tradit sub similitudine auis volantis. Primo tradit viam que mens perueniat ad cognitionem summi boni. secundo ostendit quod mens iudicabit cum illuc peruenit secunda ibi. Duc te. Primo dicit. dixi quod affigam pennas menti tue. Sunt etenim mihi penne volucres. i. veloces. s. virtus et sapientia. que conscendant. i. penetrant. celsa. i. alta poli. que

Sunt et n. penevolucres mihi. Que celsa conscendant poli. Quas sibi cum velocum mens induit: Terras posita respicit. Aeris inmensi superat globum. Nubesque post tergum videt. Quicquid motu agili calet etheris: Transcendit ignis verticem. Donec in astriferas surgat domos Pheboque perlungat vias. Aut comitem iter gelidi senis Adiles choruscus syderis. Al quoque micans nox pingit: Recurrat astri circulum. Atque ubi iam exhaustum fuerit satis: Polum relinquat. extimum. Dorsaque velocis premat etheris: Compos verendi luminis. Hic regum sceptrum dominus tenet: Orbisque habenas temperat. Et volucrum curam stabilis regit Rex choruscus arbiter.

pennas. cum mens velocum sibi induit. i. assumit. ipsa per se. i. odio habens terras. respicit eas que vltimus creator et mens superat globum. i. sperit cum corpus inmensum aeris. cognoscendo quod vltima aerem est creator. Nubes videt post tergum: quod vltima tra nubes que cognitionem summi boni. et transcendit verticem. i. summitatem ignis. quod ignis calet agili. i. veloci motu. etheris. i. celi. et vltimus per cedit mens inuestigando dorsum nec surgat. i.

eleuetur in domos astriferas. i. in orbem planetarum. et perlungat vias suas phebo. i. soli inuestigando quod sol non est deus. donec comitem iter gelidi senis. i. saturni. qui supra solem. mens in quo exhaustum fuerit choruscus syderis. i. dei qui est splendidum sydus. et vltimus ascendit supra orbem planetarum donec recurrat. i. pertranseat. circulum astri. i. celum stellatum. quod. s. astro pingitur. id est ornatur nox micans: quia nox stellis firmamenti illuminatur. ubi. i. postquam satis fuerit exhaustum. i. speculatione euacuatum quod nulla stellarum est deus. mens vltimus transcendit donec relinquat extimum polum. i. vltimum celum et premat dorsa velocis etheris. i. firmamenti. s. oppos. i. potes reuerendi luminis. s. dei. hic supra vltimum polum. dominus regum tenet sceptrum. i. imperium. et temperat. i. moderat. habenas. i. regimen. orbis. et manens stabilis in se. regit volucres. i. velocem. currum. i. circularum motum corporum celestium. dens existens choruscus arbiter. i. splendidus iudex rex. **C** Notandum quod dicit ignem calere motu celi. ex quo videtur quod calor non sit propria et per se qualitas ignis. cum sibi debeat per motum celi. sed dicitur quod locus non solum est causa conseruatiua locati sed omnium accidentium naturalium consequentium. Unde quod celum est locus ignis non solum est causa ipsius ignis: sed est ipsius caloris ignem consequentis et quod propria dispositio celi firmam quam habet caliditatem super oia est motus eius. id dicit ignem calere motu celi. non excludens per hoc quin calor sit per se qualitas ignis. **C** Notandum quod saturnum vocat gelidum senem. non quod sit gelidus formaliter sed effectiue. est enim effectiuus gelu et frigidus. et dicitur senex. quod motus eius tardus est ad modum senis. Nam cursum suum complet pluri tempore quam sol vel luna.

Cunc te si reducē. Hic ostendit. phia qd mens iudicabit
cū trāscendit creaturas ⁊ puenit i cognitionem dei dicēs.
O mens si via ducat te reducē. i. reuertētē a temporalib⁹
huc. i. ad cognitionem dei. quā viam nūc imemor regis.
Tūc dices. Ego memini que obnubilata fui affectu tēpo
raliū. hic. s. i. contēplatoe dei ē mibi patria. hinc. s. a deo est
me⁹ ort⁹. qz ad

ei⁹ imaginem
creata. hic. s. in
p̄tēplatione
dei sistam. i. si
gam gradum.
i. ponam fina
lem quietem.
Qd si placeat
tibi existenti i
cognitiōez dei
visere. i. cum
ōsiderio vide
re. noctem ter
raz relictā. tu
cernes. i. vide
bis. toruos ty
rānos. i. crude
les principes.
quos mifi po
puli timent. il
los toruos eē
exules a vera
patria sua.

C Notādum
fm apostoluz
non habemus
hic manentes
patriā: s; futu
rā ingrim⁹. Dec. n. est vā patria a q̄ aīa rōnalis p creatōez
a deo exiuit. ad quā nisi reuertat eē qd a deo accepit affe
ctione terrenoz: deturpata p̄sus amittit. p̄pter quod di
xit i secūdo metro terty libri. Repetunt p̄rios queq; re
cursus. Redituq; suo singla gaudēt. nec māctvlli tradit⁹
ordo. Nisi q; fini iuxerit ortū. Stabileq; sui fecerit orbē.

C Prosa secunda quarti libri.

Tum g pape inq̄. Hic incipit sc̄ba p̄sa huius q̄rti.
Circa quā est sciēdū q; phia i p̄mo libro: sexta p̄
sa iuestigando cām ⁊ radicē ifirmitatis Boety: cognouit
q; boeti⁹ ex ignorātia finis rez malos hoies potētes. bo
nos vō ipotentes putabat. Itē q; ignorabat q; bus guber
naculis mundus regat. fortuitaz vices estimabat fluita
re sine rectore. q; vero phia iam ostendit quis sit finis rerū
a quib⁹ gubernaculis mundus regat. Nūc phia vult ad
hibere boetio p̄fectam curā remouendo dolores in quos
boeti⁹ icidit ex ignorantia p̄missaz. Et p̄mo phia hoc pe
tit ⁊ phia sc̄do illud p̄segtur. ibi. p̄rimū igit. dicit p̄mo
Tū igit. s. finito sermone phie. ego boeti⁹ inq̄ pape est in
teriectio admirātis. O phia tu magna p̄mittis. nec dubi
to qn possis efficere. i. ad effectū p̄ducere. tu mō ne moze
ris. i. nō p̄trahas me quē excitaueris. s. ad audiendum.

C Notādū q; sapiens nihil p̄mittit quod adimplere nō
possit: q; opus sapientis est non mentiri. Ergo dicit boe
tius phie: sic magna p̄mittis nō dubito qn efficere possis.

C Primū igit inq̄. Hic phia p̄segtur intentum. ⁊ p̄mo p̄
bat bonos semper esse potentes: ⁊ malos ipotentes. cuius
oppositū putabat boetius. ⁊ tangit p̄mo modum p̄ quem
vult hoc ostēdere. secūdo ostendit ⁊ p̄bat intentū suū rōibus:
ibi. Duo sunt. p̄mo dicit. O boeti p̄mū licebit vt agno

scas bonos semper adesse potētiā. ⁊ malos eē desertos. i.
p̄uatos cunctis viribus. quoz altez. s. bonis semper adef
se potētiā demonstrat ex altero. s. ex hoc q; mali sūt virib⁹
deserti. ⁊ huius cām subdit dicens. Nā cū bonum et ma
lum sint p̄traria. si bonū esse potēs cōstitit. liquet. i. ma
nifestum fuerit. ibecillitas. i. ipotētiā mali: ⁊ si fragilitas

Sz vti nostre snie fides abūdan
tior sit alituro calle p̄cedaz: nūc
hic nūc idē p̄posita confirmās.
Duo sūt q; ois hūanoz actuz
p̄stat effect⁹. voluntas. s. ac p̄tās
quoz si alituz desit nihil ē qd ex
plicari queat. Deficiēte ⁊ enī vo
luntate ne aggredit qdē q; q; qd
nō vult. at si p̄tās absit: voluntas
frustra fit. Quo fit vt si quē vide
as velle adipisci qd minime adi
piscat: huic obtinēdi qd volue
rit defuisse valētiā dubitare non
possis. B. p̄spicū ē i q;: nec
vllō mō negari pōt. B. Quem
nō effecisse qd voluerit videas
nūc potuisse dubitabil: B. Ad
nime. B. Qd vero q; potest
in eo validus: qd vero nō potest
in hoc imbecillis esse censendus
est. B. Fateor inq̄.

clarescat mali
firmitas boni
nota ē. S; vt
p̄ seut. abūda
tior sit fids no
stre snie alter
utro calle. id ē
vtraq; via p̄
cedam confir
mans p̄posita
nunc hinc. s. ex
ifirmitate bo
ni. nūc inde ex
fragilitate ma
li. C Notādū
q; phia dictus
snū. q; si boni
sunt potentes
mali sūt ipotē
tes: fundat su
per considera
tionez topicā.
si p̄positus in
p̄posito: ⁊ op
positum in op
posito. vt si sa
nitas est bona
egritudo ē ma
la. dicit q; ver

lit p̄cedere vtraq; via ex potētiā bonoz p̄bando ipoten
tiam maloz. ⁊ ex ipotentia maloz potētiā bonoz: q; si
tm̄ vnum istoz p̄baret. ⁊ ex hoc reliquū cōcluderet p̄ lo
cum a p̄trarijs esset argumentū verisimile ⁊ nō necariuz
⁊ iō vtraq; p̄tē vult p̄bare ⁊ ex vtroq; reliquū cōcludere.
C Duo sūt q; ois. Hic phia p̄bat itētū rōnib⁹. sc̄do ex
cludit q; dā dubitatōez. ibi. S; p̄nt. tertio p̄firmat p̄ncipa
le itētū aucte platonis. ibi. Ex quibus omnibus. p̄mo
probat bonos semper esse potētes. ⁊ malos ipotētes dua
bus rōnibus. secundo ad idem ostendendum coaceruat
breues rōnes. ibi. Sed quoniā te. p̄mo i duo fm duas
rationes. secūda ibi. Rursus inq̄. p̄mo p̄mittit duo
necessaria ad p̄mam rōnem. secundo ex his arguit. ibi.
Omnes igit homines. p̄mo p̄mittit vnum necessari
um. sc̄do aliud. ibi. Meministi ne. p̄mo dicit duo sunt
p̄ncipia quibus constat. i. p̄manet. omnis effectus huma
noz actū. s. volūtas ⁊ potestas. quoz si alterum desit ni
hil est quod queat effectus explicari. i. fieri. quod decla
rat. deficiente. n. voluntate nullus effectus p̄ducit. quia
nullus aggredit qd nō vult: ⁊ si p̄tās absit volūtas frustra
fit. quo fit. i. ex quo seq̄. vt si videas aliquē velle adipisci
qd minime adipiscat: nō possis dubitare huic defuisse va
lentā. i. potētiā obtinēdi quod voluerit. ⁊ iō dicit boeti⁹
p̄spicū est nec vllō modo negari potest. Et subdit phia
Quem vero videas effecisse quod voluerit. nūc dubitabis
cum potuisse licet non habuisse potentiam. Et dicit boe
ti⁹: minime. Tūc phia concludit tanq; manifestum ex di
ctis dicens. Illud quod quisq; potest i eo est validus. i. po
tens. quod vero nō pōt i eo est cēsendus. i. iudicandus im
becillis. i. impotens. ⁊ dicit Boetius. Fateor inq̄.

Quartus

C Notādū q̄ p̄bia dicit nullus aggredit̄ quod nō vult. Contra: aliq̄s nolens interficit hominem vel ledit hominem, ergo aliquis aggreditur quod non vult. Item aliq̄s cogitur facere aliquid contra voluntatem suam & sic aggreditur quod non vult. Dicendum q̄ p̄bia loquitur hic de effectu spontaneo: qui ex intentione procedit: non de eo q̄ casu contingit. Unde dicendum ad p̄mum q̄ voluntas potest cōparari vel ad ipsam actionē quam aliquis primo aggreditur. & sic nō deficit voluntas, vel potest comparari ad consequens illam actionē & sic potest deficere voluntas, vt si aliq̄s nolens hominem interficit. Ad secundum dicēdūz Illud quod q̄s coactus facit est voluntarium mixtum: tamen simpliciter est inuoluntarium.

Aliquis enim coactus magis vult hoc facere q̄ sustinere penam vel perdere vitam. & ita respectu talis effectus non

deest voluntas: sed quantum ad actum interiorē voluntas semper libera est. & cogi non potest.

C Meministi ne igit̄ inq̄t. Dic p̄bia premitit secundūz vtile ad rōnem & est resumptio quorūdam prius dictorū dicens. Meministi ne esse collectum. i. conclusum superioribus rōnibus omnem intentionem humane voluntatis, festinare, id est tendere ad beatitudinem que voluntas agitur, id est ducit̄ diuersis studiis. Respondet Boetius Memini inq̄z illud esse demonstratum. Itē querit p̄bia, nunq̄d recordaris beatitudinem esse ip̄m bonū, & eo modo desiderari bonū ab omnibus, cum beatitudo petitur. i. desideratur. Respondit Boetius minime recordor, qm̄ pro q̄z illud fixum teneo memorie. **C** Notandūz q̄ recordari est aliquid reducere ad memoriāz quod p̄ obliuionem ē lapsū a memoria, & q̄z beatitudinem esse ip̄m summum bonū nō exciderat a mente Boetii. Sed semper remanebat in habitu: ideo dicit se nō recordari de B̄ sed in memoria tanq̄z fixum tenere.

C Omnes igitur homines. Dic p̄bia arguit ex dictis p̄bans bonos esse potentes & malos impotentes, tali rōne: q̄cūq̄ adipiscuntur quod volunt sunt potentes & qui non adipiscuntur quod volunt sunt impotentes, ex primo & p̄

ambulo, sed boni adipiscunt̄ quod volunt, s. summūz bonum, mali licet velint non adipiscuntur ip̄m, quia si mali adipiscerentur summum bonū non essent mali, ergo boni sunt potentes: mali impotentēs, vnde dicit i littera Omnes homines boni & mali nituntur peruenire ad bonum indiscreta intentione. i. indiuisa intentione. dicit boetius.

C Vn̄ naturali officio idip̄z agat atq̄ p̄ficiat: alter vero naturale illud officium minime administrare q̄at: Alio hō mō q̄ nature cōuenit nō qdē impleat p̄positū suū s̄ imitet̄ implet̄: quēnā hōz valētiorē eē d̄cernis. **B.** Et si p̄iecto inq̄z qd velis: plani⁹ tñ audire d̄sidero. **P.** Ambulādi iquit motū s̄m naturā eē hōib⁹ nū negab⁹. **B.** Minime inq̄z. **P.** Eiusq̄z rep̄dū officium eē naturale nū dubitas. **B.** Nec h̄ qdē inq̄z. **P.** Si q̄s igit̄ pedib⁹ icedere valēs ābullet: aliūq̄z cui hoc naturale pedū desit officium manib⁹ nitēs ābulare conet̄: quis iure hōz valētior existimari pōt. **B.** Cōtere inq̄z cetera: nā quā naturalis officij potēs eo qui idē neq̄at valētior sit null⁹ ambigit. **P.** S̄z sumus bonū quidē eē malis bonisq̄z p̄positus boni quidē naturali officio virtutū petit̄: mali vero variā cupiditatē qd̄ adipiscendū boni naturale officium nō ē: idip̄suz conantur adipisci: an tu aliter exi-

tat de B̄ n̄ pōt cōsiderare nām rez: nec p̄ntiam rationum. **C** Notādū q̄ q̄z veritas p̄positionū fundat̄ sup naturas rez: q̄ negat veritatē p̄positionū non pōt considerare naturam rez. s̄ n̄ agans veritatem p̄positionum non pōt considerare cōsequentia rōnū. q̄z p̄nā rōnum supra veritatem p̄positionum fundat̄, ideo dicit boeti⁹. Qui dubitat de p̄missis non potest considerare naturam rerum nec consequentiam rationum.

C Rursus inquit. Dic p̄bia ponit scōam rōnem dicens Si sint duo q̄bus sit idem p̄positum. i. eadem intentio faciendi aliquid s̄m naturam & vnus eorū agat idip̄sum & p̄ficiat ip̄m naturali officio. i. naturali organo, alter vero minime q̄at administrare. i. adimplere illud officium, s̄ alio mō q̄ nature conuenit, nō impleat p̄positū: s̄ imitet̄ implet̄: quē hōz duorū d̄cernis, i. iudicas eē valētiorē. i. potentiorē, dicit boeti⁹. Et si p̄ quis p̄iecto. i. cōsiderē qd velis, tñ ego desidero plani⁹ audire. Tūc p̄bia d̄clarat sibi i exemplū dicēs. Nū negabis motū ābulādi hōib⁹ icesse s̄m nām dicit bo. minime nego. Et p̄bia: et nū dubitas ei⁹ rei. i. act⁹ ābulādi eē officium naturale pedū, dicit boeti⁹: nec hoc dubito. & p̄bia. Si q̄s igit̄ ābullet valēs icedere pedib⁹. Ali⁹ autē cui B̄ officium desit, manib⁹ nitēs, i. laborās, ābulare conet̄

Ita consequens est ad dicta. Sicut p̄bia certum ē bonos fieri adeptione boni, certum est dicit boetius. Igitur concludit p̄bia: boni adipiscuntur quod appetūt. i. volūt. dicit Boetius: sic videtur. si mali adipiscerent̄ bonum quod appetunt non possent eē mali. Ita est dicit boetius. Igit̄ cōcludit p̄bia Luz vtriq̄z petant bonū, sed bi. s. boni illud adipiscantur: illi vero mali minime. Non est dubiūz bonos esse potentes: qui vō mali sūt imbecilles. i. impotentēs. Respon- dit boetius. Quisquis id ē quicūq̄ dubi-

Liber

q̄s bonoꝝ p̄t̄ existimari valētior. dicit boetius. Cōtepe cetera q̄. d. p̄cede i rōne tua: q̄ nullus abigit q̄n potēs naturalis officij sit valētior eo q̄ neq̄at. i. nō p̄t̄ i idē officium. Tūc phia. isti p̄positioni p̄misse tāq̄ maiorū adiungit vnā minorē dicēs. S̄z sūmū bonū q̄d eq̄ bonis z malis ē p̄positū boni q̄dem petūt. i. adipiscun̄ i. officio naturali. i. virtute malivo conāt̄

adipisci idip̄z p̄ varias cupiditatem rerū temporalium quod nō ē officij naturale adipiscēdi boni. An tu o boetii estimas aliter. Cui boetius Minime inq̄ z boetius quasi precurrendo cōcludit p̄ncipale intentus dicens. Nam etiā illud q̄d ē p̄ns patet mihi. Ex his enī que concesseriz necesse est bonos esse potentes: malos vero ibecilles z phia applaudens boetio dicit. Recte inq̄ p̄curris. z illud ē signū sic medici solent spare iudiciū. i. signū erecte nature

z nature resistentis supple ipsi morbo. ¶ Notandū q̄ ex littera format talis ratio. quando duo intendūt aliquod propositum naturaliter quod id p̄positū consequitur officio naturali est potens. z quod non p̄sequitur illud p̄positū naturali officio est ipotens. sed tam boni q̄ mali tendunt naturaliter ad b̄titudinē. z boni ipsaz p̄sequunt̄ naturali officio. i. virtute. mali aut̄ non. ergo boni sunt potētes malivo impotentes. ¶ Nota circa vltimum q̄ medici solent accipere signa p̄nostica sanitatis ex egro. quādo patiens erigit se. z p̄ se nitit̄ fortiori remedio. Sic i boetio signū erat conualescentie z sanitatis: q̄ ipse rōnem philosophie remediātem quasi precurrens per se compleuit.

¶ S̄z q̄m te. Dic phia coaceruat q̄sdā alias rōes breues ad p̄positū oñdēdū z sūt q̄tuor rōes. sc̄da ibi. Cōsidera v̄o tertia ibi. In q̄ re. q̄rta ibi. Cur. n. p̄rio dicit. S̄z q̄m te p̄spicio p̄mptissimū ad itelligēdū. ego coaceruabo. i. p̄ponaz crebras rōnes. vide. n. q̄nta pateat ifirmitas viciosoz boninū. q̄ nec ad hoc q̄nt puenire. ad q̄d duc̄ z cōpellit eos nālis itentio. z q̄d eēt de istis malis cēsēdū. si desererēt b̄ auxilio nature p̄euntis tā magno ac pene iuicto. q̄. d. nihil aliud cēsēdū ē. nisi q̄ ipotentie eoz hoc ascriberetur.

¶ Notādū q̄ tā boni q̄ mali vlr̄ redūt ad bonuz: z mali deficiūt ab eo q̄d p̄petit eis s̄m n̄m. ex hoc arguit̄ sic. maxima ipotētia ē b̄ficere ab eo q̄d nā itēdit. s̄z hec faciūt mali q̄ mali sūt ipotētes. ¶ Notādū q̄ dicit pene iuicto. q̄ appe

stimas. B. Adime inq̄: nā ē q̄d ē p̄sequens patet. Ex his. n. q̄ concesseriz bonos q̄dē potētēs: malos vero eē necesse ē ibecilles. ¶ Recte inq̄ p̄curris: idq̄: vti medici sperare solēt: iudiciū ē erecte iā resistentisq̄ nature. S̄z q̄m te ad itelligēdū p̄mptissimū eē cōspicio: crebras coaceruabo rōnes. Vide. n. quāta viciosozum boiuz pateat ifirmitas: q̄ nec ad b̄ q̄dē puenire queūt: ad q̄d eos naturalis ducit ac pene cōpellit itētio. Et q̄d si hoc tā magno ac pene iuicto p̄euntis nature desereretur auxilio. Considera vero quāta sceleratos hoies habeat ipotētia. neq̄. n. leuia aut̄ ludicra p̄mia petūt: q̄ p̄seq̄ atq̄ obtinere n̄ p̄nt: sed circa ipsam rez sūmaz verticēq̄ deficiūt: nec i eo miseris p̄trigit effectus: q̄d solū dies noctesq̄ molit̄. In qua re bono-

ritus nālis boni nō h̄z triū repugnās q̄ vincat̄. s̄z tm̄ p̄igrātia z errorē vicioꝝ p̄uertit̄. z ita aliq̄ mō viciū s̄z n̄ directe. ¶ Cōsidera v̄o q̄nta. Dic phia p̄t̄ sc̄dam rōne z dicit. Cōsidera ex his q̄ dicā quāta ipotētia h̄eat sceleratos hoies neq̄. n. petūt. i. appetūt p̄mia leuia z ludicra. i. iocosa. sed ipsi deficiūt circa ipaz sūmaz sup̄le p̄fectionē rez atq̄ vti

ri vires eminet. Sicut. n. eū qui pedib⁹ icedēs: ad eū locum vsq̄ puenire potuisset quo nihil vltius puiuz iaceret icessui: ambulādipotētissimum eē censerēs: ita eū q̄ expetēdoꝝ finez: quo nihil vltra ē app̄bēdit: potētissimū necesse ē iudices. Ex quo fit q̄d huic obiacet: vt idēz scelesti viribus oibus videantur eē deserti. Cur enīz relicta virtute vltia sectant̄: iscitia ne bonoz: sed quid enervacius ignorantie cecitate: an sectanda nouerant: sed transuersos eos libido precipitat: sic quoq̄z itemperātia fragiles qui obluarivirio nequeunt. An scientes volentesq̄ bonū deserunt: ad vicia b̄flectit̄. S̄z hoc mō nō solū potentes esse: sed oino esse desinunt. Nam qui cōmunē oium que sunt finem relinquunt: pariter quoq̄ esse desistunt.

dit malos maxime eē ipotētes. Et dicit. In q̄ re. s̄. assuetudine boni desiderati eminet vires bonoz supple z vires maloz nō. Sicut. n. censerēs. i. iudicātes. eē ābulādipotētissimū: q̄ pedib⁹ icedēs potuisset puenire vsq̄ ad euz locū. q̄ vlti⁹ nihil puiū. i. manifestū iaceret icessui. ita necesse ē q̄ eū indices potētissimū. q̄ app̄bēdit finē expetēdoꝝ. q̄ nihil ē vltra. tales autēz sūt boni. Ex quo fit. i. segtur q̄d huic obiacet. i. triū est. vt idē scelesti. i. mali videantur deserti oibus viribus. ¶ Notādū q̄ sicut viator aliq̄s dicitur potēs cū ābulat ad eum locū vbi nihil amplius restat de via. sic boni quando perueniunt ad finem z ad bonum q̄d trāsēdi nō p̄t̄. iō dicuntur potētes. mali autēz q̄z ipm̄ attingere non possunt dicuntur ipotentes.

¶ Cur. n. v̄tute Dic phia ponit quartā rōnez. sc̄do excludit quādā dubitatōez. ibi. Qd̄ q̄dē. Rō quā intendit i sūma ē ista. mali q̄n relicta v̄tute declināt ad vicia. aut sc̄iunt bonū eē adherere v̄tuti aut nesciūt. si nesciūt peccāt p̄ ignorantia. nihil aut̄ ē ipotentius ignorantia. q̄ mali peccantes ignorantia sunt ipotentes. Si aut̄ sciūt bonū esse adherere v̄tuti z declināt ad vicia aut volentes derelinquunt bonū. aut non. Si nō volentes sed attracti libidine passionum conuertunt̄ ad vicia. sequit̄ q̄ sunt ipotentes. q̄ maxima ipotētia ē n̄ posse resistere passionib⁹. Si aut̄ sciētes z voletes reliquunt bonū. segtur q̄ nō tm̄ sūt ipotentes: sed et q̄ oino nō sūt. Cū. n. ois natura inq̄tum

ce. Nec contingit ipsis misis effect⁹ boni in eo. i. p̄ hoc q̄ ipsi molunt̄. .i. laborant ac greere dies et noctes. i. trāsitoria et t̄palia bona. ¶ Nota ex l̄ra format talis rō. q̄nto magis ē illud a q̄ aliq̄s b̄ficet. tāto maior ē su⁹ b̄fect⁹ z i maiorē ipotētiā cadit. s̄z illō a q̄ mali b̄ficiūt. nō ē q̄d vile z modicū s̄z ē sūmum bonū. q̄ maloz maxima est ipotentia.

¶ In q̄ re bonoz. hic phia ponit tertiam rōne p̄bando bonos maxime eē potētes p̄ tractādo exēplū sup̄apostitū. z ex b̄ p̄clu

Quartus

hō habeat ordinē ad finē: inq̄tū aliqd̄ desistit ab ordine ad finē: itantuz desic̄ a natura. ⁊ p̄ n̄s ab eē ipsi⁹ nature. Istam rōnem pretendit i lra. d. Cur enī relicta v̄tute mali sectantur vicia. ne pro nunqd̄. hoc est ex iſcitia. idest ex ignorantia bonorum. Sed qd̄ est enernatius. i. debili⁹ cecitate ignorātie. quasi diceret nihil. an ipsi nouerunt secunda bona.

Sed ipsos trā sueros libido .i. cupia precepitat i vicia. ⁊ sic ipsi fragiles itemperātia. idest p̄ i temperantiaz libidis: nequeunt vicio obluctari. i. resistere. An sciētes ⁊ volentes deserunt bonum: ⁊ defleatuntur ad vicia voluntate ⁊ scia. scd̄ hoc modo non solum potentes esse desinunt. sed omnino desinūt eē. Cui⁹

assignat rationem. nam q̄ reliquūt cōmunem finem oīuz que sunt. s. deum q̄ est ipm̄ esse. pariter esse desinunt.

¶ Notādum q̄ p̄mum ens verissime habet eē. ipuz ē cā eē oib⁹ vt sint. vt p̄ per cōmentatores. ⁊. metaph. et p̄mo celi ⁊ mundi. Ab hoc ente deriuatū est singulis esse ⁊ viuere. quanto ergo magis pyicia recedit a p̄mo esse tanto magis desinit. Unde bt̄us greg. i lib. mora. loquens de dyabolo dicit: q̄ dyabolus bene dī non esse qz a summa essentia recessit. ⁊ p̄ hoc quotidie ex crescente defectu tēdit ad nō esse. quoniā ab eo q̄ ē v̄p̄ esse cecidit. ¶ Notādum q̄ phia tres assignat cās ex qb⁹ omne peccatū p̄cedit. Dis. n. peccās vel peccat ex ignorātia. ⁊ hunc modū p̄mo tangit. vel peccat ex ipotētia resistēdi. ⁊ istū ⁊. rāgit. v̄l ex voluntate ⁊ malicia. ⁊ illum modū qz grauior ē vltimo ponit.

¶ Quod qdem cupiā. Dic phia excludit dubitatōem. Aliqs. n. dubitaret. quō aliqs possit esse malus ⁊ tñ dici n̄ esse. hoc excludit phia dicēs. Dix̄ forte videat̄ cupiaz. i. alicui. vt malos q̄ plures sunt hominū dicamus ipos n̄ esse. Sed ita res sese h̄z q̄uis miruz videat̄. Nam q̄ sunt mali eos esse malos nō abnuo. i. nego. s̄ ipsos simplr̄ ⁊ pure esse nego. Nā sicut cadauer hoiez mortuū dixeris. simplr̄ aut hoiez appellare nō possis. Ita viciosos malos esse ⁊ cesseris. s̄ nequeā p̄fiteri ipos absolute eē sine determinatōe distrabēte ⁊ replicat cām p̄us dictā dicēs. solum. n. illud ē qd̄ ordinē recte seruat i natura. qd̄ aut ab hac nā ⁊ ab ordine desic̄: et quod i sui natura sitū est dereliquit.

¶ Notādū q̄ malū est determinatio distrabens sic ⁊ mortuū. Un̄ sicut cōcedēdum est cadauer hois esse hoiem mortuū: tamen nō simplr̄ cōcedēdū ē cadauer eē hoiez. sic quēcūqz malum cōcedēdū ē eē malū: nō tamen simplr̄ ceter est concedēdū ipm̄ esse. Unde sicut patebit tertia prosa homines conuersi i maliciam humanam amiserūt naturā. ergo per maliciā homies desinūt eē qd̄ fuerant.

¶ Sed p̄nt inq̄es mali. Dic phia excludit dubitatōem contingentem circa p̄ncipale propositum. Ostensum enī

est q̄ mali sunt impotentes. Aliqs dubitaret quomodo. verum sit. cum tñ consuetū sit dicere q̄ mali possunt: hoc soluit phia: scd̄ ostendit q̄ potentia malozum nulla sit. ibi. Nam si vti. dicit p̄mo. O boetiu inq̄es obyciendo contra predicta: q̄ mali possunt fm̄ consuetum modum loquendi. Respondet phia: ego non quidem negauerim

ab imbecillitate descēdit. Possūt etiam mala que minime valerēt si in bonoz efficiētia manere potuissēt. Que possibilitas eos cui dentius nihil posse demonstrat. Nam sicut pauloante collegimus: maluz nihil est. cum mala tātūmodo possint nihil posse improbos liquet. B. P̄spiciū ē. P̄. Atq̄ vt itelligas quenam sit hui⁹ potētie vis: summo bono nihil potētius eē pauloante diffiniūm. B. Ita ē inq̄. P̄. Sed idem inq̄t malum facere nequit. B. Adinime. P̄. Est igr̄ inquit aliqs qui omnia posse homines putet. B. nisi q̄ insaniat nemo.

vt patet ex dictis. Que possibilitas maloz. qui possūt mala. demonstrat eos euidentius nihil posse. ¶ Notanduz q̄ dicit malos minime posse mala si permaneat i efficacia bonoz. ex quo videtur q̄ boni non possunt facere malū: nec per consequens peccare. quod falsum est. cum iustus septies in die cadat: ⁊ fortior resurgit fm̄ scripturam. Ad hoc dicendum q̄ boni non possunt facere malum ex electione recte rōnis. que semper deprecatur ad optima. s̄ de potentia absoluta possint facere malū. inq̄tum tamē potentia eoz iungitur voluntati ⁊ electioni qua eligunt bonum ⁊ non malum. sic dī nō posse facere malum.

¶ Nam sicut pauloante. Dic p̄bat q̄ potentia malozū nulla sit tripl̄. scd̄a ibi. Atq̄ vt itelligas. tertia ibi. Duc accedit. P̄io dicit. Sicut collegim⁹ ante: malum nihil est. et malū tñ possint mala. ex hoc liquet improbos nihil posse. Et dicit boetius: p̄spiciū est. ¶ Notandum q̄ ratio sic formatur. posse malum ē posse nihil: cum malū nihil sit: sed mali tñ possunt mala. ergo possūt nihil. ⁊ per n̄s nulla est eoz potentia. ¶ Notandum de hoc q̄ maluz nihil sit visum est p̄us. Et dicit beatus augus. Cum vniuerse nature per verbum dei facte sint: inq̄tas per ipsum facta non est. qz inq̄tas nulla substantia est. ⁊ peccatum nō est nā sed viciū nature appetentis illd̄ qd̄ nō ē sui ordinis.

¶ Atq̄ vt itelligas: Dic probat idem alio modo dicēs. O boeti quenam sit vis huius potētie qua mali dicunt̄ posse sic considera ex dicēdis. Nos pauloante diffiniūm⁹ nihil esse potētius summo bono. s. deo. Ita est dicit boe. ⁊ phia. Sed idem. s. sumū bonū negt. i. non potest facere maluz. Minime dicit boetius Et philosophia. Est igitur aliquis qui putet hoies omnia posse. Nemo dicit boetius nisi quis insaniat. ⁊ idem homines possunt mala facere: vt inam non possent dicit boeti⁹. Igitur phia arguit. Luz igitur tñ modo potēs bonoz possit oia. non autem q̄ant idest possunt omnia potentes malozum. manifestum est eosdem minus posse qui mala possunt. ¶ Notandum q̄

q̄n mali possunt: s̄ hec potētia ipsoz non descendit a viribus. sed ab imbecillitate. idest a fragilitate. quod declarat. quia mali possunt quidem mala que minime valerent. idest possent. si potuissent manere i efficiētia eozum. idest si efficiētia malozum esset talis qualis illa quā habēt boni. que potissima est

Libe

posse malum magis arguit impotentiam q̄ potentiam. qz si argueret potētia: tūc deberet oipotētissimo. s. dō qd̄ falsum est. Un̄ potest argui ex lra sic. De pot̄ oia: z nō pot̄ malū. mali nō p̄nt oia. z p̄nt malū. ḡ posse malū magis arguit impotentiam q̄ potentiam.

C Huc accedit. Dic pbat idem tertio mō dicēs. Huc accedit q̄ oēm

potentiaz esse numerādam inter expetenda. qz p̄ z oia expetenda. i. desiderāda referri ad bonū velut ad quoddā cacumen. idē ad perfectōes sue nature. s. z possibilitas. i. potētia patrādi sceleris. i. faciendi. malum non pot̄ referri ad bonū. igitur expetenda nō ē. omnis aut̄ potentia expetēda est. liquet igitur possibilitatem. i. valentiam siue potentiaz malorum non ē potentiam.

C Notādus q̄ rō sic pot̄ formari ex littera. Dis potētia q̄ ē potētia nā ē appetēda z referri ad bonū. ḡ potētia mali non est potentia.

C Ex quibus oibus bonoz. Dic ex dictis concludit conclusionem p̄ncipalē cōfirmādo eā aucte platonis dicens. Ex qbus iam declaratis apparet minime dubitabilis potentia bonoz. z infirmitas maloz. z liquet veram esse illam sniam platonis. Solos sapientes posse facere qd̄ desiderant improbos vero explere posse quod libeat. i. quod libidini placeat. quod vero desiderant rationali appetitu malos explere non posse. faciunt enī supple mali que. s. libido libet. i. expetit. dū putāt se adepturos bonuz qd̄ desiderāt. p̄ ea qbus delectant̄ s. z minime adipiscunt̄ qm̄ p̄bra. i. vicia vel homines viciosi non veniunt ad beatitudinē. **C** Notādum q̄ desiderium est appetitus rōnalis. libitū aut̄ spectat ad appetitum sensualē. licz ergo mali affectent beatitudinem appetitu rōnali. tum qz faciūt quod libet sequentes appetitū sensitivum. idē ad beatitudinē nō pueniūt. Sapiētes aut̄ q̄ p̄tēnt delectatōes sēsuales. z inīunt̄ intellectualib⁹ ipsi sūt q̄ p̄ficiūt aiām suā scia sui creatoris qui de nibilo fecit ens. vt scribitur in libro d̄ pomo. Anima non tristabitur neque cōturbabitur cū recedit a corpore: vt scribitur in eodem.

C Metrum secundum libri quarti.

Q Uos vides sedere celso. Istud est metrum secundūz bui⁹ quarti. z est metrum mixtū. p̄mū dicit̄ ale

manicū ab iumento trochaicū a pede p̄dñante. scōz d̄ fe regraciū ab iuetōe. spōdaicū a pede p̄dñante. In q̄ metro phia oñdit quō potētia maloz sit cōsiderāda: in q̄b⁹ maxime videt̄ eē sicut sūt reges z p̄ncipes. z dicit̄ icipiēdo cōstructōez i septimo vsu. Sigs detrahāt. i. remoueat. p̄ cōsideratōez z intellectū. tegmina. i. tegimīa vni cult⁹ exte

tant. sed minime adipiscunt̄ qm̄ ad beatitudinē p̄bra non veniunt.

C Versz scdm libri quarti.

Q Uos vides sedere celso
Solij culmine reges:
Purpura claros nitēte

Septos tristibus armis:

Ore toruo comminantes:

Rabie cordis anhelos:

Detrahit si quis superbis

Vani tegmina cultus:

Jam videbit intus artas

Dominos ferre catenas.

Dinc enim libido versat

Auidis corda venenis.

Dinc flagellat ira mentem

Fluctus turbida tollens.

Aderoz aut captos fatigat.

Aut spes lubrica torquet.

Ergo cum caput tot vnum

Cernas ferre tyrannos:

Non facit quod optat ipse

Dominis pressus iniquis.

C Prosa t̄tia libri q̄rti.

V Ides ne igit̄ quanto i sce

talium tyrānoz auidis venenis. Dinc. i. ex alia parte. ira turbida flagellat. i. punit. mentem ipsoz. ira inq̄ tollens. i. excitans. fluctus. i. disturbia. aut captos infortunio alio quo meroz ipsoz fatigat. aut spes lubrica. i. vana torquet. Cū ergo cernas vnum caput. i. vnu p̄ncipē ferre. i. sustinere. tot tyrānos. i. passiones tyrānicantes ipse p̄ssus iniquis dominis. i. vicis dñantib⁹. non facit qd̄ optat. **C** Nota q̄ intentio phie est dicere si q̄ visu posset penetrare corda p̄ncipū. quos videt̄ sedere i altis solys ornatos claris indumentis. hñtes arma terrētia. i. toruovultu. respiciētes miseros. statim visu coḡsceret i. sos ligatos multis catenis i solubilibus. s. passionib⁹ ire: spei. timoris. z sic ligati passionib⁹ nō faciūt qd̄ optāt. z per p̄ns sunt ipotētes.

C Notādum q̄ dicit homo p̄ssus iniquis dominis. i. vicis dominantibus nō facit qd̄ optat. dicit b̄tus augus. i. lib. de ciui. dei. Bon⁹ etiā si seruiat liber est. malus aut̄ si regnat seruus est. nec vni⁹ bois. s. qd̄ graui⁹ ē tot dñoz seruus est

quot vicioz. **C** Prosa t̄tia quarti libri. **V** Ides ne igit̄. Ista ē. p̄sa t̄tia huius quarti i. qua oñdit phia malis nunq̄ deesse supplicia. z bonis nunq̄ deesse p̄mia. Et p̄mo phia cōtinuando se ad precdentia. p̄mo p̄mittit intentū suū. scōo p̄sequitur itētum. ibi. Rex eteni. p̄mo dicit sic. Vides ne igitur o boetti i quanto sceno. idēst in quantavilitate impotētie. voluānt̄

rozis supbis regib⁹. Quos reges vides sedere celso culmine. i. altitudine. soly. idē cathedre. q̄s vides claros purpura nitēte. septos. idē. circūdatos armis tristib⁹. i. tristibus reges inq̄ cōminantes. i. minas imponentes miseris toruo ore. idē crudeli aspectu anhelos. i. cupidos vel festuos rabie cordis. i. crudelitatem mortis. Jam videbit dominos tales ferre intus. in artas catenas. idē. viculavicioz. qd̄ manifestat subdēnt hic. n. i. ex vna pte. libido. i. concupia. vsat. i. precipitat. cōda

Quartus

Proba. i. hoies probi & viciosi. vides et q̄ luce. i. q̄ claritate potēt respicere virtuosoz hoium. In q̄ sic i suo antecedēte p̄picuū ē h̄ p̄ns. i. nunq̄ bonis p̄mia: nunq̄ scelerib⁹. i. hoibus sceleratis deesse sua supplicia. **C** Notādū q̄ mali dicūt volū i sceno. qz mali & maxime libidinosi sub⁹ assimilant. sicut postea patebit q̄ voluunt i sceno: p̄m illud.

Sus magis in sceno gaudet: q̄ i fonte sereno. De quibus dicit scriptura perierūt iumēta in stercore suo. p̄biautez luce respicēdēt qz virt⁹ ē p̄bitas q̄ vltra humanā naturā hoiez p̄uebit & dys assimilat.

C Rex eteni que gerunt.

Dic p̄bia p̄se: q̄ itētum. & p̄bat q̄ bonis nūq̄ desūt p̄mia. scđo oñdit qd sit illud p̄miū ibi. ad cuius p̄my. p̄mum

p̄bat duab⁹ rōnib⁹. scđoz ponit ibi. Postremo. p̄ma rō talis ē. Dis res p̄pter quā aliud gerit ē p̄miū illi⁹ rei q̄ gerit. s. p̄pter bonū oia fiūt & gerunt. q̄ bonū ē p̄miū oium q̄ gerunt. s. bonū a bonis separari n̄ p̄t. qz iā n̄ eēt boni. q̄ bonis nūq̄ desūt sua p̄mia. Unde dicit i l̄ra. Rex q̄ gerūt. i. fiūt illud p̄pter qd vnaqueqz res gerit. i. sit. illud videri nō p̄t iniuria eē p̄miū illi⁹. h̄ declarat exēplariter.

Uti currēt i stadio. i. i aliq̄ spacio. corona est p̄miū p̄pter quā currit. s. oñdit⁹ p̄bitas beatitudinē eē idip̄m bonum. p̄pter qd oia gerunt. q̄ ip̄m bonū ē veluti cōe p̄miū actib⁹ humanis p̄positū. s. hoc bonū nō p̄t separari a bonis. Nō. n. bonus iure vocabit q̄ careat bono. q̄re p̄bos mores. i. hoies bñ morigeratos. nō relinquūt sua p̄mia. quātūcūqz q̄ seuiant mali & bonos: tñ sapiētī nō decider corona. i. p̄miū nec arefcet. i. minuet qz aliena improbitas nō decerpit. i. nō aufert p̄ziū dec⁹ p̄bis animis: q̄ si boni accepto premio extrinsec⁹ letarēt poterat hoc aliq̄ auferre ab eis. vel salte ille q̄ stulisset. s. qz illud p̄miū sua p̄bitas vnicuiqz confert. tūc quilibet carebit suo p̄mio cuz desierit eē probus

C Notādū q̄ p̄suetudo fuerat apud romanos currere i stadio. i. in aliquo spacio. qd vocabāt stadiū & q̄ citi⁹ venit ad metā sustulit p̄miū. i. coronam vel aliqd aliud. sic dicit apls. Nescitis q̄ hi q̄ i stadio currūt: oēs qdē currūt s. vn⁹ accipit b̄rauiū. sic currite vt app̄hendatis. q̄ id p̄pter qd currūt ē p̄miū currētū. **C** Notādū q̄ boeti⁹ non p̄t carere

p̄mio. qz illū a q̄ hō denotat bon⁹ ē vt⁹ vel opatio vtuosa qz p̄m aristo. z. et h̄. Dis virt⁹ erit vtiqz habitus ex q̄ hō fit bon⁹ p̄pter qd dignitas vtuōse ē p̄miū vtuōse opantiū: s. oporans vtuōse nō p̄t p̄uari vtuōse: q̄ bon⁹ nō p̄t carere suo p̄mio. **C** Notādū q̄ tūcūqz mali seuiāt: tñ sapiētī nō decider corona. qz p̄m senecā: nūq̄ itantū viciū contrahit nec

suo premio carebit: cū p̄bus esse desierit. Postremo cū omne p̄miū iccirco appetat: quoniā bonū eē credat. qz boni cōpotez p̄miū iudicet exptē. At cuius p̄miū oium pulcherrimi maximiqz.

Ademēto. n. illi⁹ corolarij quod pauloate p̄cipuū dedit: ac sic collige. Cum ip̄m bonū beatitudo sit. bonos oēs coipso q̄ boni sūt fieri beatos liquet: s. q̄ beati sūt. deos eē cōuenit. Est igit p̄miū bonozū: qd nullus deterat dies: nullius minuat potestas: nulli⁹ fuscet improbitas: dos fieri. Que cū ita sint: de maloz quoqz inseparabili pena dubitare sapiens nequeat: nam cū bonum malūqz item pena atqz p̄miū aduersa fronte dissideāt: q̄ in boni p̄mio videmus accidere: eadē necesse est in mali pena cōraria p̄te r̄ideant. Sicut igit p̄bis probitas ipsa sit p̄miū: ita improbitas neq̄tia ipsa supplicium est. Jā vero q̄ qz afficiūt

qz rōnalis. q̄cūqz igit ē rōnalis ē hō. sic sūt p̄miū n̄ appetit nisi qz bonū. q̄ ḡ est cōp os boni est compos p̄my. sed bonus est compos boni. q̄ nō deest sibi premium.

C At cui⁹ p̄my. Dic ostendit qd sit illud p̄miū qd bōi assequunt. i. maximū & optimū. qd ē fieri dos. vñ dicit. At cui⁹ p̄my. s. boni nō sūt expertes. i. carentes. R̄ndet p̄bia: oino pulcherrimi & maximi p̄my. qd p̄bat ex quodam corolario supra decalarato. d. Ademēto corolarij illi⁹ qd p̄cipuū ate dedit. & sic collige. i. ex illo corolario clude. Cū ip̄m bonū sit beatitudo: liquet oēs bonos eo q̄ boni sūt fieri btos. s. q̄ beati sūt eos p̄uenit eē deos igit p̄miū bonoz ē fieri deos. qd p̄miū bonoz nullus dies deterat. i. cōsumit. nullius potestas minuat. nulli⁹ p̄bitas fuscet. i. obscurat. **C** Notandum q̄ i ista deductōe p̄bia non accipit beatitudinem p̄ statu quē boni habituri sūt post hāc vitam sed p̄ statu beatitudis: qualis i hac vita haberi p̄t quez hō p̄legit p̄ vtuōse. Uñ q̄ eēntialr ē bon⁹ essentialiter est beatus & deus. & q̄ non est essentialiter bonus sed participatiue: hic eēt ē participatiōe beatus & deus.

C Que cum ita sint. Dic ostēdit p̄bia q̄ malis nūq̄ desūt sua supplicia. scđo oñdit quale sit illud suppliciuū ibi. Vide aut. p̄ma in duas scđm duas rōnes. secunda. ibi. Jam vero. p̄mo dicit. Que cum ita sint. s. q̄ boni nūq̄ carent p̄my. sequitur q̄ nullus sapiens possit dubitare de inseparabili pena maloz. Nam cum bonū & malū

malicia iualefcet & vtuōse gn nomē p̄bie sacz & venerabile p̄maneat sic sūt ē d malis & stultis re spectu bonoz & sapiētū.

C Postremo cū oē p̄miū. Dic p̄t secū dā rōnē q̄ ē talis. p̄miū n̄ h̄z rōnez p̄my nisi inq̄tū bonū q̄ igit est cōpos boni ē cōpos p̄my. dicit q̄ i l̄ra. **C** Postremo cū oē p̄miū iccirco appetat quia credit esse bonū. qz iudicet cōpotez boni exptū eē p̄my q. d. nullus.

C Notandū q̄ argumētuz p̄bie simile ē isti: ac si arguatur. bō nō h̄z rōnē hois nisi

Liber

pena et p̄miū aduersa frōte dissideant. i. opponant̄ abiuu-
cē. est q̄ in boni p̄mio videmus accidere eadē necesse est
q̄ r̄ideant̄ d̄ria pte i pena mali. sic̄ igit̄ p̄bis. i. bonis ip̄a
p̄bitas sit p̄miū. ita negtia ip̄a i p̄obis suppliciu. ¶ No-
ta q̄ncūq̄ subiectis d̄rys insunt d̄rie passiōes. si vni subie-
cto onditur i esse sua passio. tūc p̄ locū a d̄rys reliq̄ subie-

cto assignat̄ i
esse similit̄ sua
passio. Cū igit̄
bonū et maluz
sint diuersa su-
biecta: p̄miū
et suppliciu sic̄
diuerse passio-
nes. si ostēdit̄
hōis nō deesse
p̄mia: ostēsum
est malis non
desse suppli-
cia.

¶ Jam vero
q̄s. Dic po-
nit scōam rō-
nē que talis ē.
Pena nō ha-
bet rōnem pe-
ne. nisi ex hoc
q̄ malū ē q̄d
dam. q̄ qui est
affectus malo
ipse est affectus
pena sed mali
sunt affecti i
mo i affecti ma-
lo: ergo sunt af-
fecti pena et p̄
p̄ns supplicio.
Uñ dicit i l̄ra.

Jam vero q̄s afficitur pena. malo nō dubitat se eē affe-
ctū. cū supple pena non habeat rōnem pene nisi q̄ mala.
igit̄ si ipsi mali se ipsos existimare velint. p̄nt̄ ne sibi vide-
ri exptes supplicij. quos malos oīum maloz extrema ne-
gtia. i. maxima i genere mali. nō mō. i. t̄m nō afficit. veruz
p̄ s̄ vehementer ificit. q. d. non ¶ Notādū q̄ sicut argu-
mētum tenet sub hac forma. homo non ē homo nisi q̄ est
rōnalis. q̄ q̄ est rōnalis est homo. sic arguit̄ i p̄posito. pena
nō h̄z rōnē pene nisi q̄ malū ē q̄dā. q̄ q̄ ē affectus malo: est
affectus pena. sed mali sūt affecti malo q̄ malū nō deest ma-
lis. et per conseques supplicium.

¶ Uide at̄. Dic p̄bia ondit q̄le sit p̄miū maloz. s. trāsfor-
matio in bestialitatē. scōo ondit quō p̄ diuersa vicia hoies
transformant̄ i diuersas bestias. ibi. Auaricia. p̄ dic. Uide
o boeti q̄ pena comitef̄ i p̄obos ex aduersa pte bonozum
idest p̄ d̄rium ad bonos. didicisti. n. paulante. s. in tertio li.
Omne q̄d est eē vnū: et didicisti vnū eē bonū. cui p̄ns ē vt
oē q̄d sit videat̄ eē bonū. Igit̄ q̄d deficit a bono desistit
eē. q̄ sit vt mali desinat̄ eē q̄d fuerāt. s̄ ip̄a reliq̄ spēs hu-
mani corporis adhuc manēs i eis ostētat malos fuisse ho-
mines. Quare versū i maliciā amiserē humanā naturam.
sed cum sola p̄bitas possit quēquē hoīem p̄uehere vltra
hoies. s. i naturā diuinā. nece ē vt quos i p̄obitas ab hu-
mana p̄ditōe deiecit: ip̄a detrudat hoīem i fra. i. i
dignitatē hois i naturā bestialitatis. igit̄ euenit vt nō pos-
sis estimare hoies. s̄ bestia quē videas vicys trāsformatū.
¶ Notādū q̄ cū gradus entiu distinguant̄ fm nobilitatē

et ignobilitatē. q̄ nō ē accipe duas species eque p̄fectas. s̄
vna est dignior alia. id̄ o3 q̄d oē ens quod non est hō sit su-
pra hoīem vel i fra hoīem. mali aut̄ vt p̄batū ē p̄ maliciā
desinūt eē hoies. ergo necesse est malos eē supra homines
vel i fra. cū aut̄ sola p̄bitas vebat hoīem supra humanam
naturā. s. ad naturā d̄orū sequit̄ q̄ malicia deiciat malos

infra naturaz
humanam. s.
ad naturaz be-
stialitatis.

¶ Auaricia
feruet aliena-
rum opum.
Dic p̄bia ostē-
dit q̄liter ho-
mines per di-
uersa vicia
transforman-
tur i diuersas
bestias dicēs.
Aliquis homo
feruet auari-
cia. s. violentus
ereptor. i. abla-
tor vel raptor
alienarū opuz
talē dixeris si-
milem lupi. s̄
homo ferox et
inget̄ q̄ exer-
cet linguam li-
tigys. talis cō-
parabilis ē ca-
cani. Homo
occultus insi-
diatur q̄ gau-
det subripuis-
se aliena frau-

vicys videas: hoies estimare nō
possis. Auaricia feruet alienarū
opū violentus ereptor: siles lupi
dixeris. Ferox aut̄ inget̄ linguā
litigys exercet: cani compabilis.
Insidiator occultus surripuisse
fraudib⁹ gaudet: vulpeculis exe-
quet̄. Ire intēperās fremit leōis
animū gestare credat̄. David⁹
ac fugax nō metuēda formidat:
cervis silis habeat̄. Segnis ac
stupidus torpet asinū viuit. leuis
ac icōstās studia p̄mutat nil ab
auib⁹ differt. Fedis imundisq̄
libidinib⁹ imergit̄: sordide suis
voluptate detinet̄. Ita fit vt qui
p̄bitate deserta hō esse desierit:
cum i diuinā p̄ditōez trāsfire non
possit: vertatur in beluam.

¶ Detrus tertium quarti libri.

Vela naricy ducis
Et vagas pelago rates
Eurus appulit insule.

dibus. talis exeq̄t̄. i. p̄paret̄ vulpeculis. s̄ homo i p̄ans. i.
itēperatus. s. ire fremit. talis credat̄ gestare animū leonis
sed homo pauid⁹ et fugax q̄ formidat habeat̄ silis cervis.
homo autē segnis et stupid⁹ ille torpet. i. tardus est. et talis
viuit asinū. i. asinine. Homo autē leuis et iconstans q̄ p̄mu-
tat studia sua. i. opera. nihil differt ab auib⁹. s̄ hō q̄n imer-
git̄ fedis et imūdis libidinib⁹. ille detinet̄ voluptate sor-
dide suis. i. p̄pat̄ suis. et sic de ceteris vicys. p̄tingit̄ loq̄
vñ p̄cludit p̄bia dicēs. Ita fit vt q̄ deserta p̄bitate d̄sierit
esse hō cū non possit trāsfire i p̄ditōez diuinā vtat̄ i beluā
.i. in bestiam. ¶ Notādū q̄ i nobis ē duplex virtus co-
gnoscitiua. s. intellectus et sensus. Intellect⁹ ē q̄d diuinū in
nobis p̄ quez ad superiora ascendim⁹ et deo similes sum⁹
Sensus autē inq̄tum non obedit rōni est quid brutale in
nobis p̄ quez i fra naturā humanā redigimur et bestys siles
efficimur. Jō dic̄ boeti⁹ i tractatu de sūmo bono. Ue vo-
bis hoibus q̄ de numero bestiaz estis p̄putati diuinuz q̄d
i vobis est non coḡscentes p̄ quod ad supiora ascēditis et
deo siles estis. diuinū aut̄ i homine vocat̄ intellectum.

¶ Metrum tertium quarti libri.

Vela naricy ducis. Istud ē metz̄ tertiū hui⁹ quar-
ti q̄d d̄r̄ gliconicū ab inētoze. coriabicū a pede p̄-
dominatē i q̄ p̄bia ondit transformationē hoīum i bestias
p̄ quādam fabulam. scōo ostendit̄ transformationem mē-
tis p̄ vicia esse peiozem transformationē corporis ibi. O le-
uē. Fabula quam intendit̄ est de transformatione socioz
p̄lixis. et talis. Ulixes post bellū troianū. cuz redeundo

Quartus

ad ppa diu errasset i mari: puenit i quādaꝝ isulam quam
ihabitabat quedā dea noie Circe: filia solis: que per gra-
mina z potiones plucuit hospites suos mutare i diuersas
bestias: q̄ etiā socios vlyxis q̄ ad ipsam peruenerāt p suas
potōes mutauit. sed mercurius dedit vlyxi album florez
p quem mutauit transformatōem z potionem veneficaz

q̄uis auteꝝ so-
cy sui eēnt mu-
tati i bestias
q̄stum ad figu-
ram corporis:
tamen reman-
sit i eis mens
itegra exclusa
oī bestiali seui-
cia. Unde dī i
lra. Eurys vē-
t' tal: appulit
vela duc nari-
cy. idest vlyxis
q̄ demomina-
tur nariti' a lo-
co vel a regio-
ne de qua ori-
undus erat. z
appulit vagas
rates. i. naues
pelago. i. mari
cuidam isule.
qua. i. i qua isu-
la residēs pul-
chra dea. Cir-
ce. edita. i. ge-
nita ex semie
solis. illa mi-

Pulchra qua residens dea
Solis edita semine:
Abiscet hospibus nouis
Lacta carmine pocula.
Quos vt in varios modos
Vertit herbipotēs manus:
Hūc apri facies tegit.
Ille marmaricus leo
Dente crescit z vnguibus:
Hic lupis nuper additus
Flere dum parat vlyulat.
Ille tigris vt idica:
Tecta mitis obambulat.
Sed licet varijs malis
Numen arcadis alitis
Obsitum miserans ducem
Peste soluerit hospitis:
Jam tamen mala remiges
Ore pocula traxerant.
Jam sues cerealia
Glande pabula verterant.

scet nouis hospibus. i. focus Ulyxis. pocula tacta carmi-
ne. i. icantatōe. quos. s. hospites. vt. i. postq̄. manus Circe
herbipotens. i. potens herbaz. vertit. i. mutauit socios vly-
xis i varios modos. i. i varias figuras bestiaz. Dunc. idest
vnum illoꝝ tegit facies apri. ille. i. alius marmaricus leo.
.i. africanus leo factus. crescit dente z vnguibus. Dicitur
est alius nuper lupis additus. idest cōiunctus dum parat
flere ppter suam transformatōem ipe vlyulat. Ille. i. alius
obambulat. i. circuit tecta. i. domus. mitis vt idica tigris.
idest indie.

¶ Sed licet numen. i. deitas. arcadis. i. mercurij. q̄ colit
i arcadia q̄ dī ales. eo q̄ fingit habere alas i pedibus ad
designandum velocitatē sui motus. Ille mercurius mise-
rans ducem. i. vlyxem obsitū. i. circūdatum varijs malis.
ipse soluerit. i. liberauerit eum a peste hospitis. s. circe. tñ
remiges. i. focus vlyxis. iam traxerant. i. biberant. mala po-
cula ore. z iam sues effecti. verterant. i. mutauerant. pabu-
la cerealia. i. nutrimenta panis. qui panis est cibus hoium
glande. i. i glandes. q̄ est cibus suis. z nihil manet itegrus
.s. de figura humana. ipsis perditis. i. mutatis. voce z cor-
pore. sola aut mens stabilis manens gemit supra monstra-
i. supra trāsformatōez corporis quā patit. ¶ Notādū q̄
transformatio hominis i bestia remanente aia rōnali non ē
possibilis fm rem. q̄ si esset possibilis. vel esset possibilis
fm trāsformatōem substantialem vel accidentalez. nō
fm substantiale q̄ per talem itroduciē noua forma sub-
stantialis. z sic due forme substantiales specificē differē-
tes. vt forma lupi z hois simul iformarēt idēz corpus q̄
falsum est. nec ē possibilis fm accidentia ppria que dispo-
nant materiam ad determinatam formam. q̄ impossibi-

le est materiam fm vnam z eandem dispōnē pportiona-
ri diuersis formis. Unō oino ē ipole aiam itellectiua vniri
materie disposite ad formā lupi. q̄ trāsformatio de qua h
loquitur si est possibilis solū fm accidentia idiuidui pue-
nientia ab exteriorib' causis quē admodū videt' p̄tigisse d
rege Nabuchodonosor: de q̄ legit' i danielē. q̄ ex hoib' eie-
ctus est z fenū

Et nihil manet integrum
Voce corpore perditis.
Sola mens stabilis: super
Abonstra que patitur gemit.
Oleuem nimium manum:
Nec potentia gramina:
Abembra que valeant licet
Lorda vertere non valent.
Intus est hominum vigor
Arce conditus abdita.
Hec venena potentius
Detrabunt hominem sibi.
Diraq̄ penitus meant.
Nec nocentia corpori
Abentis vulnere seuiunt.

¶ Prosa quarta libri quarti.

TAm ego fateor inq̄ nec
iniuria dici video vicio-
sos tamen si humani cor-
poris spēm seruent: in beluas ta-
men animoꝝ qualitate mutari.

quandam apparitōez fantasticā. vnde non videtur rōna-
bile q̄ nabuchodonosor transtulerit se ad iumenta come-
dēs fenum nisi q̄ quadam inania z apparitōe fantastica
agitatus seipm reputabat iumentuz aut bestiam: ppter
quod a consortio hoium eiectus cū feris habitabat.

¶ Oleuē nimium manū. Dico ostendit trāsformatōez mētis
p vicia eē deteriorē trāsformatōe corporis eo q̄ mēs nobil-
lior ē tāto corpore z dicit. Ego dico manū circe. i. ptatē. eē ni-
mū leuē. i. ibecillē. nec dico gramina ei' eē potētia q̄ licz
valeant vertere mēbra. s. corporis. nō tñ valēt vertere cor-
da. q̄ itus ē vigor hoium z dicit. i. absconditus. arce abdita. i.
i mēte abscondita. s. hec dira venena. i. vicia. potēt' dtra-
hūt hoiez sibi. q̄ venena siue vicia penit' meāt. i. p̄trāseūt
z nō nocētia corpi seuiūt. i. seuire faciūt hoiez vulnere mē-
tis. ¶ Notādū q̄ q̄ aia nobilior et excellētior ē corpore
trāsformatio facta i aia de v̄tutib' ad vicia stāte corpore
humano. ipsa ē deterior q̄ facta trāsformatōe corporis hu-
mani i spēm bestie aia remanēte itrāsmutata. q̄ aia itrās-
mutata dato q̄ corp' trāsmutet' adhuc hō dī hō rōe aie.
s. remanēte cōpēhuano z aia trāsmutata: iā hō nō dī hō
nisi equoce. q̄ trāsformatio aie peior ē trāsformatōe corporis
aia remanēte itrāsmutata. ¶ Prosa q̄rta q̄rti libri.

Tum ego fateor inq̄. Ista ē q̄rta p̄sa hui' q̄rti
i qua p̄ncipaliter tria probat. Primo p̄bat malos
eē miseriores q̄ cupita pficiūt q̄ si ea nō pficerēt
Secdo p̄bat malos esse miseriores si sint impuniti q̄ si sint
puniti. Tertio ostendit illos eē miseriores qui faciunt in-
iuriam q̄ illi qui patiuntur. scda ibi. Nam hoc quoq̄. ter-
tia ibi. Nam ne illud. Primo boetius consentiens p̄dictis
fac q̄dā notū. z p̄bia sibi r̄ndet. scdo p̄bia p̄seq̄ p̄ncipale

Liberal

itentū. ibi. Etenim. Primo dicit. Tū ego boetius finito carmine inq̄. i. dixi. ego fateor. i. cōcedo vep̄ eē q̄ dcm̄ ē. nec iūria. i. n̄ iūste video dici viciosos mutari i belnas. i. besti as. qualitate. i. vicio aioz tāctsi p̄ quis. seruēt spēm hu mani corporis. Tunc boetius faciens norum dicit. Sed eis quoz mens atrox. i. crudelis seuit p̄nicie bonoz. idip̄z noluissem eis

licere. s. vt seui ant malū in bo nos. Rūdet p̄bia. nec licet inqt vti mon/strabitur con/uenienti loco: tamen si idip̄z quod credit eis licere. hoc auferat a ma/ lis. releuat pe na sceleratoz hoium ex ma gna parte.

¶ Notandū licet credatur malis licere q̄ seuiant cōtra bonos non tamē i rei veri tate licet. qz i sexta p̄sa hui⁹ quarti oñdit p̄bia q̄ nihil li cet malis cōtra bonos nisi q̄/ tum pmittit ex ordiatōe di uine puiden tie ad vtilita/ tez bonoz.

¶ Etenim q̄d incredibile. Dic p̄bia p̄seḡ p̄ncipale itentum probando q̄ improbi sunt miseriorez q̄ cupita pficiunt q̄ q̄ perfice re non possunt. sc̄do oñdit q̄ i hac vita nihil est diurnuz i comparatione ad vitam eternam. tertio ponit admira/ tōem Boety super quodam. sc̄ba ibi. Neqz. n. tertia ibi. Tum ego. Primo dicit. Necessesse est malos eē ifeliciozes. i. miseriorez cum perfecerint cupita q̄ si non possunt iplere quod forte videatur cuiq̄. i. alicui ier edibile. cuius p̄ba/ tio est. Nā si miser eē voluisse p̄na miser eē potuisse. si ne q̄. s. posse. langueret. i. deficeret. effect⁹ misē volūtatis. Itaqz cū singulis tribus. s. volūtati potētie z effcū. sit sua miseria: necesse ē vt illi vrgeant̄ triplici ifortunio. i. malo q̄s videas scel⁹ velle: scel⁹ posse. scel⁹ pficere. diē boe. acce/ do inq̄. i. cōfessio. s. ego vehemēter. exopto. vt mali deserti politate patrādi scelerl cito careat B ifortunio. z diē p̄bia Carebūt iqt oci⁹. i. citi⁹ q̄ tu forsitas velis. i. velle doleas. v̄l q̄ illi estiment sese. i. se ipsos carituros. ¶ Notandū q̄ p̄bia diē q̄ posse malū sit pei⁹ q̄ velle malū. B videt falsū qz posse peccare nō ē malū: s. velle peccare. Un̄ s. sene. De peccatū i actōe ē. z ois actio ē volūtaria. ḡ oē pctm̄ est volūtariū. p̄ tāto ēt diē aug. Tollevolūtate z ifern⁹ n̄ erit ḡ pei⁹ ē velle malū q̄ posse malū. cui⁹ s̄riū h̄ diē. Ad B di/ cēdū q̄ si posse z velle s. se z absolute cōsiderent̄. tūc pei⁹ ē velle malū q̄ posse malū. Si at̄ accipit̄ posse vt sequens malā volūtate z subseruiēs eidē. vt volūtas mala pficiat̄ i exteriori ope sic pei⁹ ē posse q̄ velle. qz sine tali posse lā/

gueret volūtatis effect⁹. i. nō pficeretur op⁹ eius extra. si cut aut̄ dicto mō pei⁹ ē posse malū q̄ velle. sic peius ē per/ ficere malum q̄ posse. ita q̄ vnūquodq̄ istorum trium. velle posse perficere aliqd mali addit supra p̄cedens. ¶ Neqz. n. ē aliqd. Dic p̄bia qz boeti⁹ optauit malos citi⁹ carere potentia patrādi sceleris p̄bat q̄ i hac vita ni/

¶ Neqz eniz est aliqd in tamberu/ bus vite metis ita serum quod expectare longum imortalis p̄sertim animus putet: quoz ma/ gna spes z excelsa facinoz ma/ china repentino atqz insperato sepe sine destruitur: quod q̄dez illis miserie modū statuit. Nam si nequitia miseros facit: miseri/ or sit necesse est diuturnior neqz. Quos ifelicissimos eē iudicarez si nō eoz maliciam saltem mors extrema finiret. Etenim si de pra/ uitatis ifortunio vera cōclusim⁹ ifinitam liquet esse miseriā: quā cōstat eē eternam. B. Tum ego mira q̄dem inq̄ z concessū dif/ ficilis illatio: sed his eam q̄ pri⁹ concessa sunt n̄m̄ cōuenire co gnosco. ¶ Recte inqt estimas: sed qui conclusioni accedere du rum putat: equuz ē vel falsū ali/ qd p̄cessisse demōstret: v̄l colla/ tōez p̄ponuz nō eē efficacē neca/ rie cōclusionis oñdat. alioqn p̄cessis

si neq̄tia fac̄ miseros vtiqz ex deis. necē ē vt diuturnio neqz sit misior. q̄s malos iudicare ifelicissimos. si nō extrema mors eoz maliciā finiret. Si. n. cōclusim⁹ vera de ifortunio prauitatis q̄ ifortunio. i. malū tāto ē mal⁹ q̄to ē diutur/ ni⁹ liq̄t miseriā eoz eē ifinitā: quā cōstat eē eternā. Esset at̄ miseriā maloz eterna si morte nō finiret. ¶ Notandū q̄ b̄ oppositis opposito mō iudicādū ē. cū oppositoz opposite sint cāe. Sic ḡ i bonis illud q̄ ē diuturni⁹ ē meli⁹. sic i ma lis q̄ diuturni⁹ ē pei⁹. Lū igr̄ malicia fac̄ miseros malos: ifi nita eēt eoz miseriā si p̄petuo pdurarēt i vita. sed qz mors termiat eoz maliciā iō eoz miseriā z ifelicitate diminuit. ¶ Tū ego. h̄ p̄bia pōit admiratōez boety super dductōe p̄bie. d. O p̄bia mira ē illatō tua. z cōcessū. i. ad cōcedēdū dif/ ficil. q̄ p̄bat miseriā maloz diminui p̄ mōtē. s. cogico eā ni miū dūēre his q̄ cōcessa s̄t p̄us. diē p̄bia. recte iq̄ estimas. s. q̄ p̄dicte illatōi difficile credit̄. s. q̄ dūz. i. difficile putat ac cederē cōclusioni ip̄az cōcedēdo. equū ē vt ip̄e demōstret aliqd falsū p̄cessisse i p̄missis. v̄l oñdat collatōez p̄ponū necarie cōclusionis non esse efficacē. alioquin concessis p̄cedē/ tibus nihil est q̄d causef. i. cōquerat̄ de illatione. Unde ne cessariū est eā cōcedere quātūcūqz videat̄ dūz. ¶ Notan dum q̄ si non cōsentiē cōclusioni. hoc est vel p̄pter pctm̄ in materia: vel p̄pter peccatū in forma. p̄pter peccatum i materia: vt si aliqua p̄missa sit falsa. p̄pter peccatū in forma: vt si non sit debita cōnexio p̄positionū respectu cōclusionis icidente aliqua fallacia. Si aut̄ nihil istorū ac

bil ē diurnuz vel duratuz i p̄patōe ad p̄petuā vitā di/ cēs. Neqz eni ē aliqd seru. i. tardū vel du/ rabile. i. tā bre uis⁹ met. i. ter minis p̄sentis vite q̄d imor/ talis animus putet per lon/ gum tempus expectare. i. manere. quo/ rum maloz magna spes quā habent s̄ lōganimitate vite et excelsa machia. id est magna poten tia facinozum sepe destruit̄ sine. i. mōtē. fi ne inq̄ ispera to z repentino q̄d. s. s. finiri morte statuit ip̄s mal⁹ mo/ dū. i. terminū sue miserie. q̄d p̄bat p̄b. Nā

Quartus

videtur necessario sequi conclusio ex premissis.

Cum hanc quod dicitur. Dic phia pbat malos esse miseros si non puniatur quam si puniantur. scdo soluit quoddam dubium. tertio ponit quedam epilogus predictorum. scda ibi. Sed quod tertia ibi. Id vero hactenus. Primo permittit conclusionem quam ppare intendit excludendo quosdam modos probationis quibus obloppari posset.

scdo potest alium modum probationis ab istis ibi. Et illa. Primo dicitur. Hanc quod dicitur non minus videatur mirum. sed eque necessarium videatur concludi ex his que supra sunt et quod. Boetius. Quid nam est hanc dicitur phia. Ego dico improbos esse feliciores luentes supplicia: quam si nulla pena iusticie eos coerceat. i. puniat. sed ego non molior. i. non intendo nunc quod alii cui veniat in mentem prauos mores. i. homines prave morigeratos corrigi ultione. i. pena et terrore supplicii ipsos adduci ad rectum. et non intendit

precedentibus nihil persuasum est quod de illa ratione cause. nam hanc quoque quod dicitur non minus mirum videatur: sed ex his que sumpta sunt eque est necessarium. **B.** Quid nam inquit? **P.** feliciores inquit est improbos supplicia luentes quam si eos nulla iusticie pena coerceat. Neque id nunc molior quod cuius veniat in mentem corrigi ultione prauos mores: et ad rectum supplicii terrore adduci. Ceterum quoque exemplum est fugiendi culpanda: sed alio quodammodo infeliciores est improbos arbitror impunitos tamen si nulla ratio correctoris: nullum respectum habeat exempli. **B.** Et quod erit inquit propter hos alio modo? **P.** Et illa bonos inquit est felices malos vero miseros nonne processimus? **B.** Ita est inquit. **P.** Si inquit inquit miserie cuiuspiam bonum aliquid addat: nonne feliciores est eo cuius pura ac solitaria sine cuiusquam boni ammittit miseria est? **B.** Sic inquit vult. **P.** Quid si eadem misero quod cunctis careat bonis: propterea quod miseria est malum aliud fuerit annexum: nonne multo infeliciores eo censendus est: cuius infortunium boni principa-

do ceteris hominibus pena malorum est exemplum fugiendi culpanda. i. mala. Sed propter istas duas causas est alia a predictis que arbitror improbos esse feliciores punitos tamen si pro quibus. nulla ratio correctoris et nullum respectum exemplum habeat. et quod. Boetius. Quis erit propter hos alio modo? **C.** Non quod due sunt cause propter quas videtur melius malos esse puntos quam impunitos vna est quod propter penas mali corriguntur. et resipiscunt a malo. Scda causa: quod alii timore pene malorum declinant a malo et sic pena malorum est exemplum aliis fugiendi malum. licet iste due cause sint vere tamen phia dicitur eis non intendit. sed vult assignare aliam causam propter istas. **C.** Et illa. Dic phia potest alium modum propter predictos probando malos impunitos esse miseros quam punitos. scdo declarat. quoddam assumptum in probatione ibi. Sed puniri. Primo resumit quod supra probatum est tertia pars dicens. Nonne processimus bonos esse felices malos vero miseros dicit. Boetius ita est inquit. et philosophia. Si miserie alicuius addat aliquid bonum nonne ipse est feliciores eo cuius miseria est pura et solitaria sine admixtione alicuius boni. dicit Boetius Sic inquit videtur. vltimus querit phia. Si eadem misero quod cunctis careat bonis aliud malum fuerit annexum nonne censendus est infeliciores eo cuius infortunium. i. malum releuat. i. participacione boni. dicit. Boetius. Quid nam inquit. i. que non. inquit dicit phia. improbi. i. mali cum puniuntur habent aliquid boni annexum. i. pena. que ratione iusticie bona est et cum idem improbi carerent supplicio. i. pena.

est eis aliquid alterius mali. i. ipsa impunitas. quam merito. i. iure iniquitatis confessus es esse mala. dicit Boetius. negare non possum. Inquit concludit phia quod improbi multo sunt infeliciores donati. i. additi iusta impunitate. i. mala impunitate. quam puniti iustavltione. i. pena. **C.** Non dum quod ratio quam phia intendit est ista. Cuiuscumque hominis malicie addit aliquid boni ipse feliciores est eo cuius malicie nihil boni addit.

ratione releuatur? **B.** Quid nam inquit? **P.** Sunt inquit improbi cum puniuntur quod de bono aliquid annexum: pena ipsam. i. que ratione iusticie bona est. idemque cum supplicio carerent eis uest aliquid alterius mali ipsa impunitas: quam iniquitatis merito malum esse confessus es. **B.** Negare non possum. **P.** Adhuc inquit infeliciores improbi sunt iusta impunita donati quam iustavltione puniti. Sed puniri improbos iustum: impunitos vero elabi iniquum esse manifestum est. **B.** Quis is neget? **P.** sed ne illud quod ait quod negabit: bonum esse omne quod iustum est: propterea quod iniustum est malum licet esse. **B.** Tu ego ista quod de ratione sunt eis que paulatim conclusa sunt. Sed quod inquit te: nulla ne aiarum supplicia post defunctum morte corporis relinquit? **P.** Et magna quidem inquit: quorum alia penali acerbitate: alia vero purgatoria clementia exerceri puto. Sed nec de his differere possit non est. Id vero hactenus egimus: ut quod indignissima tibi videbatur malorum propterea: eam nullam esse cognosceres. quosque impunitos querere:

nunc. et est. i. propter rationem quod iniustum est. licet. i. manifestum est. ipse esse malum Ego. **B.** dixi ista iam deca ratione sunt eis que paulatim conclusa sunt. **C.** Non dum quod phia inuit duplicem rationem. prima talis est: pena malorum est iusta: sed iniustum est bonum. ergo pena malorum est bona. Scda ratio est. impunitas malorum est iniusta. sed iniustum est malum: ergo impunitas malorum est mala. **C.** Sed quod inquit. Dic. **B.** soluit dubium. Querit. n. Boetius. phia quod te inquit. nunc quod nulla aiarum supplicia propter mortem quod malorum alia ego puto exerceri. i. puniri penali acerbitate sicut mala damnatorum. Alia vero puniri purgatoria clementia. i. igne purgatorio. sed differere. i. disputare de his partibus que debent aiarum propter mortem nec non est consilium. **C.** Non dum quod partem quod est tunc quod propter impunitatem voluntas ad malum. est mortale partem. peccates ergo mortali et tunc partem decedentes puniunt eterna pena propter mortem. Nam sed. b. Bre. ad magnam iusticiam iudicantur di partinet ut nuncque careant supplicio: quod nuncque carere volunt partem. Quodque at partem est tunc quod constat cum voluntate bituata ad bonum: sicut est partem veniale: tunc non puniunt eterna propter mortem. sed quod ad iusticiam di partinet ut nullum partem maneat impunitum. id est quod ut homo puniatur ad tempus propter partem veniale. et quod propter talis pena aiarum purgat ad receptionem plenam partem. id est illa pena de pena purgatoria. **C.** Id vero tunc. Dic phia potest quoddam epilogus supredictorum. et ostendit. **B.** opinionem vlti esse rationem opinionem phie. ibi. Tu ego. prolo. d. Id egimus. i. tractauimus hactenus. i. hucusque. ut propterea malorum que tibi videbatur indignis manentem eam esse cognosceres: sicut ostendimus in scda parte. et illos

hil boni addit. sed cum malus homo puniatur sue malicie addit aliquid boni. i. pena que ratione iusticie bona est. cum autem non puniatur malicie additur aliquid malum. i. impunitas que mala est. ergo malus puniuntur feliciores est malo impunito.

C. Sed pro. 22. Dic phia declarat quoddam assumptum in probatione. i. quod pena malorum sit bona. et quod impunitas sit mala dicitur. Manifestum est quod puniri improbos est iniustum. et iniquum elabi. i. euadere impunitos est iniustum. i. iniustum. dicit. **B.** Quis neget illud. sed inquit phia. nunc quod illud aliquid negabit omne quod est iniustum esse bonum

malos quos tu querebare ipunitos. tu nunquam videres carere supplicij sue improbitatis: sicut ostensum est tertia psalms. Et nos etiam egimus ut licentiam seueri contra bonos quam tu cito precabaris finire. disceres eam non esse longam et infeliciores esse potentiam ad malum si esset diuturnior: et infeliciores esse si esset eterna: sicut in ista psalms ostensum est. post hec probatum est eadem psalms ipro-

bos esse miserrimos. dimissos. i. relictos iusta impunitate: quod punitos iustitiam. Cuius est cum creduntur esse ipuniti vrgentur grauius supplicij. Nota dicitur circa predicta cum dicitur illud esse miseriores qui peccat ipone quam qui punitur pro peccato. hoc est intelligendum de miseria presentis vite utrobique ut sit conformis operatio. Accipiendo. n. miseria presentis vite ex vna parte: et ex alia parte miseria que est post mortem esse difformis operatio et extra propositum: quod hic non loquitur de miseria que est post mortem.

Tunc ego. Sic Boetius ostendit opinionem vulgi esse contrariam opinionem philosophie. scilicet ostendit philosophia non esse consentiendum opinioni vulgari. scilicet ibi. Quid igitur. primo dicit. O philosophia cum ego considero tuas rationes. i. inquisitiones. puto nil verum dici supplementis illis. Sed si reuertar ad iudicia hominum vulgariu supplementis aliter videbitur. Quis. n. est ille cui hec supplementis dicta tua. non modo. i. non tantum. videatur credenda: sed etiam non audienda. Dicit philosophia. Ita est quod vulgares nequeunt oculos rationis et intellectus. assuetos. i. assuefactos. tenebris passionum. attollere. i. exigere ad lucem perspicue veritatis. supplementis ut vix videatur iudicio recte rationis. et sunt similes auibus. s. noctuis et bubonibus quare ituitum. i. visum nox illuminat. et dies cecat. dum enim vulgares non ituentur ordinem rerum quod habet se ad modum lucis: sed ituentur suos affectus. i. desideria que habent se ad modum tenebrarum. ipsi putant felicem esse ipunitatem scelearum. i. malorum. vel licentiam supplementis seueri contra bonos quod tantum non est. Vide autem quod sanciat. i. statuatur eterna lex. i. diuina pudentia. si reformaueris animus tuus melioribus. i. virtutibus. nihil est tibi operum iudice exteriori deferente premissum. quod tute ipse addidisti excellentioribus. et proinde factus es deus. Si autem studium deflexeris ad peiora. i. ad vicia. ne pro non queris extra vltorem. i. vindicem: quod tute ipse detrusisti te in deteriora et persequens factus es belua. hoc declarat in simili. veluti si respicias humum et celum. vicibus. i. vicissim. nunc celum nunc terram. cum cunctis supplementis iudicij extra cessantibus. ipsa sola ratione cernendi videaris nunc iteresse sceno. i. terre nunc syderibus. i. celo supplementis eodem modo. cunctis extra cessantibus ipsa sola ratione operatur

videres nunquam improbitatis sue carere supplicij. Licentiam quam cito finire precabaris: nec longam esse disceres: infelicioresque fore si diuturnior: infeliciores vero si esset eterna. Post hec miserrimos esse iprobo: iusta ipunitate dimissos: quod iusta vltore punitos. Cuius snie persequens est: ut tunc demum grauioribus supplicij vrgentur: cum ipuniti esse credunt. B. Tunc ego cum tuas inquisitiones considero: nihil dici verum puto. At si ad iudicia hominum reuertar: quod ille est cui hec non credenda modo: sed saltim non audienda videantur. Ita est inquit illa. Nequeunt enim oculos tenebris assuetos ad lucem perspicue veritatis attollere. similesque auibus sunt: quare ituitum nox illuminat: dies cecat. B. enim non rerum ordinem sed suos ituentur

di bene vel male assequeris premissum vel supplicium diuina iusticia hoc ordinante. sed vulgus ista non respicit propter predictam causam. Nota quod quia natura visus requirit medium illuminatum. ideo secundum communem naturam visus noctue et bubones melius deberent videre in die quam in nocte. cuius tamen contrarium accidit eis. vel propter debilitatem naturalem visus. sicut

in noctuis. de quibus dicit Isidorus quod ortu splendore solis visus noctue eberat. vel propter consuetudinem ad tenebras sicut creditur esse de bubone. Cum enim bubo habeat alias aures sibi inimicas. ideo de die in cauernis latitat et alys auibus quiescentibus propter necessitatem vixit de nocte volat. Nota dicitur. Vide quod eterna lex sanciat. dicit beatus Augustinus in libro de libero arbitrio. Lex eterna est qua iustum est ut omnia sint ordinata. et ideo secundum ordinem eius. nunquam iustus destituitur premij: nec malus supplicij.

le visus. sicut in noctuis. de quibus dicit Isidorus quod ortu splendore solis visus noctue eberat. vel propter consuetudinem ad tenebras sicut creditur esse de bubone. Cum enim bubo habeat alias aures sibi inimicas. ideo de die in cauernis latitat et alys auibus quiescentibus propter necessitatem vixit de nocte volat. Nota dicitur. Vide quod eterna lex sanciat. dicit beatus Augustinus in libro de

libero arbitrio. Lex eterna est qua iustum est ut omnia sint ordinata. et ideo secundum ordinem eius. nunquam iustus destituitur premij: nec malus supplicij.

Quid igitur his ne accedamus. Sic ostendit philosophia non esse consentiendum opinioni vulgari dicens. O Boetius quid igitur dicis: nunquid debemus accedere per consensum his vulgaribus quos monstrauimus similes esse bestijs. quasi dicat non. et hoc manifestat per exemplum dicens. quid dicis si quis homo amisso penitus visu: obliuisceretur etiam seipsum habuisse visum et arbitraretur nihil deesse sibi ad perfectionem humanam. nunquid homines videntes. id est iudicantes eadem cum ceco. putarem esse cecos quasi dicat immo. supplementis similiter si vulgares dicerent se recte iudicare. et se non esse beluas: adhuc non esset eis consentiendum. Nota dicitur quod vulgares et imperiti iudicant tanquam longe distantes a veritate. quia iudicant secundum concupiscentiam non secundum rei veritatem: propter quod non est astandum eorum iudicio. Unde Seneca in de remedys fortuitozum. dicit. Male opinantur homines de te: sed mali. mouerer autem si sapientes hoc loquerentur: nunc autem malis displicere est laudari. Male de te loquuntur: mouerer si hoc iudicio facerent. nunc autem morbo ignorantie faciunt. male de te loquuntur quia bene nesciunt loqui.

Nam ne illud quidem acquiescent. Sic philosophia probat illos esse miseros qui faciunt iniuriam quam qui patiuntur. secundo ex hoc concludit quod iniuria non est ipsius patientis sed inferentis. tertio inuebitur contra oratores secunda ibi. Hac igitur. tertia ibi. Atque nunc. primo dicit nunquid vulgares

Quartus

non acquiescent. i. credent. illud quod nititur eque validis firmamentis rationum. i. infeliciores esse eos qui faciunt iniuriam quam qui patientur. Dicit Boetius. Vellem audire has passiones. tunc philosophia intraret duos syllogismos ad probandum iterum quod probum est. Dis improbum est miser: sed omnis dignus supplicio est: improbum ergo omnis dignus supplicio est miser. et propter hoc dignior est supplicio tanto est miserior. Se-

cundus syllogismus est. quanta aliis est dignior supplicio tanto est miserior. sed faciens iniuriam dignior est supplicio quam patientes. ergo faciens iniuriam miserior est quam iniuriam patientes. Primo inuit primum syllogismum dicens. nunquam negas omnem improbum esse dignum supplicio. boetius dicit. minime nego. et multipliciter liquet eos esse infelices qui sunt improbi. ita est dicit Boetius. Igitur dicit philosophia. qui digni sunt supplicio non dubitas eos esse miseros. dicit Boetius. uenit inquam supple predictis.

Tunc inuit secundum syllogismum pro modo interrogatois dicens. O boetius si tu resideres cognitor. i. index causarum. cui putares inferendum supplicium. vel ei qui fecisset iniuriam. vel ei qui protulisset iniuriam: dicit Boetius. non ambigo. i. non dubito. quoniam ego satisfacere pro peccato iniuriam dolore. i. cum supplicio facietis iniuriam. Igitur dicit philosophia. illator iniurie videret tibi esse miserior quam acceptor iniurie. dicit Boetius. sequitur inquam. supple predicta. Non dum quod ad eadem conclusionem sic posset argui. Quicumque operatur malum ex proposito magis peccat et miserior est quam ipse sustinet sine proposito et voluntate. sed inferens iniuriam peccat ex proposito et ex voluntate. sustinet autem sustinet sine voluntate. ergo inferens iniuriam peior est et miserior patiente iniuria.

Hac igitur aliusque de causis. Dicit philosophia concludit ex dictis quod quilibet iniuria non est miseria patienti. sed inferenti dicens. Hac igitur de causa quod inferens iniuriam miserior est patiente et ex aliis causis ea radice. i. fundamentum nitentibus. i. fundamentum. quod turpitudine facit homines miseros suapte natura. i. sua propria natura. Ex hoc apparet iniuriam culibet illatam non esse miseriam accipienti. i. patienti eam sed inferenti. Non dum quod ex ista sic potest argui turpitudine propria natura sua facit homines miseros. sed turpitudine est inferente iniuriam et non inferenti. ergo inferens iniuriam est turpis et miser. et propter hoc iniuria non est miseria patientis: sed eam inferentis.

Atque nunc ait. Dicit philosophia iubeat oratores. scilicet concludit ex dictis quod odium non habet locum apud sapientes ibi. Quo fit. Primo iubeat oratores. qui inducunt iudices ad miserandum patienti iniuriam. cum tamen potius miserandum sit facienti iniuriam: et oratores. i. causidici. quorum officium est persuadere iudici. Isti faciunt nunc dicitur quod ipsi conantur excitare miserationem iudicum pro eis qui peccati sunt

ratio debeat: quos non ab ira: sed a propriis potius miserantibusque accusatoribus ad iudicium veluti egros ad medicum duci oportebat: ut culpe morbos supplicio reseraret: quo pacto defensorum opera vel tota frigeret. Vel si prodesse hominibus mallet: in accusatoris habitum intraret. Ipsi quoque improbi si eis aliquid rimula virtute relicta fas esset aspicere: victoribusque sordes penarum cruciatibus se deposituros videret conpescatorem adipiscende perbitas: nec cruciatus esse diceret: defensoribusque opera repudiareret ac se totos accusatoribus iudicibusque promitteret Quo fit ut apud sapientes nullus prosus odio locum relinquat. Nam bonos quos nisi stultissimus oderit: malos vero odisse ratione caret. Nam sicuti corporum languor: ita viciosa est quasi morbum animorum. Cum egros corpore minime dignos odio sed potius miseratorem iudicem: multo magis non insequendi sed miserandi sunt: quorum mentes omni languore atrocior vixet improbitas.

Defensor fieret accusator. Ipsi quoque improbi si esset eis fas aspiceretur virtute relicta aliquid rimula. i. cognitorem. ipsi videret se deposituros sordes vitiorum cruciatibus penarum. proescatorem. i. causa adipiscende perbitas. Nec ipsi darent. i. reputaret cruciatibus: sed ipsi repudiareret. i. sperneret opera. i. diligentiam defensorum et se totos promitteret accusatoribus et iudicibus. Non quod miseria et misatio est virtus: sed quia aliis quod patienti aliene miserie. Cuius est maior miseria ei debet maior miseria. sed declaratam est maiorem esse miseria inferenti iniuriam quam patienti quod miserandum eis maxime debet induci iudices: dicitur faciunt oratores qui inducunt iudices ad miserandum patientibus iniuriam. Non dum quod facientes iniuriam accusandi sunt non ex ira sed ex passione et miseria et penali remedio morbum culpe eorum auferant: sicut non est insultandum sed potius dolendum. sicut et istis qui morbo viciorum afficiunt: et potius sunt accusandi quam defedendi ut penali acerbitate eorum malicia minuatur. et si mali proderet sordes viciorum et dignitates virtutum non reputaret cruciatibus: sed se accusatoribus et iudicibus voluntarie afferret puniendos.

Quo fit. Dicit philosophia ex dictis concludit quod odium non habet locum apud sapientes et dicit. Quo fit. i. ex dictis sequitur ut apud sapientes nullum locum relinquat odio. Nam quos oderit bonos nisi stultissimus: malos vero odisse carum ratione. i. est irrationabile: nam sicut languor est morbum corporum ita viciosa est morbum animorum. Cum ergo

grauet et acerbum quod cum magis iustior miseratio debeat admittentibus. i. facientibus malum. quos iniurias oportebat duci ad iudicium: veluti egros ad medicum. non ab iratis accusatoribus. sed a propriis et miserantibus. ut reserarent morbos culpe supplicia. i. pena. Quo supple ordine pacto si homines mouerentur miseria erga facientes iniuriam. opera. i. diligentia. defensorum. i. defendere volentium ipsos. illa tota frigeret. i. cessaret. vel si mallet prodesse hominibus iniuriaribus: tunc defensorum eorum videret in hitum accusatoris. ita quod ille qui facit

egros corpore minime iudicemus dignos odio: sed potius miseratōe multo magis nō iſequēdi ſunt odio: ſed potius miſerādi: q̄z mētes v̄get iprobitas. i. malicia. ex̄tis atrocior. i. crudelior oī lāguore corpali. ¶ Nō q̄ ſapiētes non debēt odire malos. qz dicit Seneca ad lucillū. Hūc affectū ſapiētes habeāt aduerſus malos: quē h̄z medic⁹ aduerſus egros ſuos q̄ eos nō odio ſed remedio ſtudet contre ctare: q̄ nec religas egrozuz neceſſuſa de dignatur in tueri.

¶ Metrum quartuz libri quarti.

Quid iuuat excitare motus. Dicenci pit q̄rtuz metrū hui⁹ q̄rti: qd̄ oī valēti cū ab iuētoze ſcōz oī pētha metrum ſiue elegiacum: in q̄ phia exclamat: h̄oies q̄ bellicis motibus ex odio ſe metipſos ad mortē deducunt dicens.

Quid iuuat. i.

q̄ vtilitas ē. excitare tātos mot⁹. ſ. ody. z qd̄ iuuat ſollicitare. i. ſollicite exgrere fatū. i. mortē. p̄a manu. q. d. nulla ē vtilitas. Eſt aut̄ rō hec. qz ſi mortē petitis. i. deſideratis. ſiue v̄taz ſiue alioz. p̄p̄iat ſpōte ſua. nec remora. i. retardat. volucres. i. veloces equos. Mirādū eſt etiā q̄ homines quos leo: ſerpēs: tigris: v̄ſus: aper: dēte petūt. i. iuadūt q̄ idē hoies petūt. i. iuadūt ſe enſe. vt ſe mutuo interficiāt. Et q̄rit phia. Nunqd̄ hoies mouēt iniuſtas. acies. z fera bella. z volūt p̄re alternis telis. i. mutuis ſagittis. iō qz mores eoz diſtat z diſidet. i. diſcordāt. Certe iſta rō ſentit nō eſatis iuſta vis. ergo referre. i. reportare aptā vicez. i. viciffitudinē meritis tā boni q̄z mali. dilige bonos z miſereſce malis. ¶ Nōndū q̄ diē morte nō retardare ſuos equos. p̄ equos mortis itelligūtur p̄iales diſpoſitōes p̄o di p̄ q̄s hō ad mortē tēdit. Quilibet. n. hō h̄z certā z determinatā p̄odū ſue vite. eo q̄ forme oīuz rez ſūt i terminis. i. i corporeb⁹ celeſtib⁹ v̄tuat̄. vt p̄z. z. de ḡnātōe. ¶ Nōndū q̄ phia hic nō excludit licētā gerēdi iuſtū bellū. ſz iuſtū. qz dicit iniuſtas acies. bellū n. iuſtuz p̄cedit. z iō gerit vt aliq̄s nitēs p̄tra iuſticiā ad iuſticiā reducat.

¶ Sequitur proſa quinta quarti libri.

Hinc ego video. Iſta ē ḡnta p̄ſa hui⁹ q̄rti: qz Boetius p̄us p̄q̄rebat bonis mala z malis bona p̄tingere: p̄pter qd̄ etiā reputabat iſtaz fortunaz vices nō ex ordine diuine p̄uidētie ſz ex caſu p̄uenire: ideo phia ſup hoc ſolaſ boetiū aſſignādo cās q̄re bonis mala z malis bona p̄tigāt. Et p̄mo Boeti⁹ exp̄mit ſuū dolorē in

hoc q̄ vices fortunaz vidētur p̄fuſe z lozordinate diſponi. ſcōo aſſignat phia cās hui⁹ apparētie. tertio ip̄z ſolaſ aſſignando cās p̄dictoz. ſcōa ibi. Nec miſz. tertia ibi. Ita eſt iquit. p̄mo boeti⁹ p̄mittit qd̄ā. ſcōo exp̄mit cās ſui doloris ibi. Cū p̄fertim. p̄mo dicit. Ego video hinc. i. ex oī q̄ felicitas ſit p̄ſtituta in meritis p̄boz. ſ. deos fieri. z q̄ ſ

minioſuſq̄ eſſe malit: potiusq̄ pollēs opib⁹: bonore reuerēdus potētia validus: i ſua p̄manens vrbe florere. Sic enim clari⁹ reſtatiuſq̄ ſapiētie tractat officiū: cum in contingentes populos regētium quodā modo britudo trāſfundit. Cū p̄fertiz carcer lex ceteraq̄ legalis tormēta penarū p̄nicioſis poti⁹ ciuib⁹: p̄p̄t quos etiā p̄ſtituta ſunt debeātur. Cur hec igit̄ verſa vice mutētur: ſcelerūq̄ ſuplicia bonos p̄mant: p̄mia virtutū mali rapiāt: vehemēter admiroz: queq̄ tā iniuſte p̄uſionis rō videat̄ ex te ſcire deſidero. Adin⁹ eteniz mirarer ſi miſceri oia fortuitis caſibus crederē. Hūc ſtuporē meū de⁹ rector exaggarat: q̄ cū ſepe bonis iucūda: malis aſpera: cōtraq̄ bonis dura tribuat: malis optata p̄cedat: niſi cauſa deprebēdat̄ qd̄ ē

tius. i. cū maiori teſtimonio. qz talibus plus credit̄. cū britudo regētium trāſfundit. i. dilatat̄ i p̄p̄los p̄rigētes. i. victinos. ¶ Notādū q̄ i bonis fortuitis eſt aliqd̄ boni. qz per ipſa ſapiēs expeditius tractat officiū gubernādi ſubditos. Qui. n. diuitijs. potētia z fama p̄cellūt alios: aptiores ſūt ad regēdā rēpublicā qz aptiores ſūt ad ſubuniēdū opp̄ſis. z ad dep̄mēdū malos. ad p̄tegēdū bonos. ad expugnādū inimicos. z ita ſapiēti q̄ tractat negociū rēpublice neētia eſt potētia z diuitiaz abūdātia. S̄z ſapiēti q̄ vacat p̄replatōi diuitie ſunt oneroſe quia nimia idē gerit ſollicitudinē. ¶ Cum p̄fertim carcer lex. Dic Boetius exp̄mit cās ſui doloris z admirationis dicens. Cum lex z carcer z cetera tormēta legalium penarum. potius debeantur p̄nicioſis. id eſt malis ciuib⁹ propter quos conſtituta ſunt. Ego vehementer admiroz cur hec tormēta viceuerſa. i. contrario modo mutentur. ita vt ſuplicia ſclerum. i. malozum. p̄mant bonos. z mali rapiant p̄mia virtutuz. i. virtuoſoz. z ego deſidero o philoſophia ſcire ex te que videtur eſſe ratio. id eſt cauſa tam iniuſte conſuſionis miſus enim mirarer ſi crederem omnia miſceri fortuitis caſibus. Nunc aut̄ deus rector omniū exaggarat. i. augmētat ſtuporem meum. qui deus cum ſepe bonis iucūda malis aſpera tribuat. z contra. i. per contrarium bonis dura tribuat malis optata concedat. niſi deprebēdat̄. i. cognoscatur cauſa huius. quid eſt hoc quod videatur differre a fortuitis caſibus. q. d. nihil. ¶ Notandum q̄ tormēta legalia ſicut carcer. membrouz mutilatio. flagellatio

miseria cōſtituta i meritis improboz. ſ. trāſformari i beluas. ſz ego p̄p̄do. i. iudico. nō nihil. i. aliqd̄. boni v̄t mali: eē i hac forma p̄plari. i. i p̄p̄eritate fortuita: qd̄ p̄bat. Neq̄. n. q̄ſq̄ ſapiētium. malit. i. magis vult eē exul. iops igit̄ miſioſus. i. i famis. potius q̄ pollēs opib⁹. q̄z reuerēdus honore. validus potentia. et in ſua vrbe p̄manēs florere. ſicut. n. per h̄ bona fortune officium ſapie. i. ſapientis tractatur clari⁹. z teſta-

mitti iustū
betta geri.

Quartus

h^{is} sunt lucenta propter malos. et ista sepius videtur infligi bonis: malis euadentibus. sup hoc admirat Boetius: cum tñ deus debeat punire malos. et remunerare bonos. et nisi huius rō cognoscat. quare hoc contingat. nihil est qñ talia videtur contingere a casu et a fortuna et nō subiacere regimini prouidentie diuine. quod absurdum est.

Nec mirū inquit. Dic phia assignat causam apparitionis. qz sic videt esse ppter ignorantia cause. et dicit. Nec mirū sigd credatur psumū et temerariū. s. casuale i istis inferioribus. ignorata rōne ordinis. s. diuine prouidentie. sed quis tu ignoras causā tate dispositōis diuine tanq̄ bonus rector

quod a fortuitis casib⁹ differre videatur. **P.** Nec miruz inquit siquid ordinis ignorata ratione temerarium confusumq̄ credatur. **S**z tu quis cām tate dispositōis ignores: tamen quoniam bonus mundū rector temperat: recte fieri cuncta ne dubites.

S **C** Metz. v. q̄rti libri. Iqs arcturi sydera nescit

Propinqua sūmo cardine labi.
Cur legat tard⁹ plaustra boetes:
Adergatq̄ seras equore flāmas:
Cū nimis celeres explicet or⁹.
Legem stupebit etheris alti.

s. deus repperat mūdū sua bonitate. ideo nō dubites cūcta recte fieri. **N**otandū q̄ mix est cuius causa nescit: pro tātō. n. multi mirat de eclipsi solis. qz cās ignorat. et qz boeti⁹ ignorabat cās huius psumōis q̄re bonis mala et malis bona contingat. ideo hoc admirabat et cā admiratōis ei⁹ fuit ignorantia dispositōis diuine prouidentie.

Metrum quintum quarti libri.

S I quis arcturi sydera nescit. Istud est gntū metz hui⁹ quarti qd dicit alemanicū ab iuētore dactylicū a pede p̄domināte. thetrametru. i. quatuor pedū. p̄ cathalecticum. i. abūdās i vna syllaba. i. quo metro phia declarat quō ea quoz cause nō apparēt videtur mira. scōo oñdit quō cognita causa cessat admiratio ibi. Nemo mirat flamina. **P**rimo oñdit q̄ ppter latētiā causarū homines mirantur. et iducit de hoc duo exēpla. **P**rimū est de eo qd accidit i stellis iuxta polū septentrionalē. quia ille stelle ceteris stellis remotioribus tardius mouētur. et tñ velocius oriūtur. q̄ aut ignorat causam hui⁹ illi videt hoc mix. vnde dicit. **S**igs nescit sydera arcturi. i. maioris v̄se. labi. i. volui. p̄p̄qua summo cardine. i. cardini ponēdo ablatiuum p̄ datiuo causa metri. i. polo septentrionali. ille stupebit. idest admirabit. legē alti etheris. idest firmamētū. **C**ur boetes. idest stella tarda. legat. i. p̄trāseat. plaustra. i. stellas plaustri. i. maioris v̄se. et mergat seras flāmas equore. loquēs more poetico q̄ sequētes iudiciū vulgi. dicit stellas t̄ngi i mari quādo occidūt. et dicit boetes mergere seras flāmas. i. lumina sua tarda. qz nunq̄ ea mergit et est modus loquēdi id qd nunq̄ fit tarde fit. cū tñ boetes explicet ortus nimis celeres. eo q̄ in principio noctis nobis statim apparet. **S**cōm exēplū est de eclipsi lune. quā nescientes causam adeo aliqui admirantur. q̄ putant eius eclipsim contingere per incantationem: et volentes auxiliari lune et impedire ne audiat incantationem: concutiant omnia vasa erea et sonoza tēpore eclipsis: vnde dicit in lra **C**ornua plene lune palleāt quia incipiente eclipsi luna incipit apparere corniculata. cornua infecta metis. idest termi

nis. opace noctis. idest ymbre terre. et p̄bebe. idest luna. cōfusa. s. p̄uatōe luminis. detegat. i. apparere faciat astra mi noza. que teperat. idest latere fecerat. fulgētioze. i. abundantia sui fulgoris. **T**ūc publicus error quo putatur luna incantari cōmouet gentes. et lassant. idest fatigant. era. i. vasa erea vel campanas crebris pulsibus. **N**otandum q̄

Palleant plene cornua lune
Infecta metis noctis opace.
Queq̄ fulgenti teperat ore
Confusa p̄bebe detegat astra.
Cōmouet gētes public⁹ error:
Lassantq̄ crebris pulsibus era.
Nemo miratur flamina chozi
Littus fremēti tundere fluctu:
Nec niuis duram frigore molē.
Feruētī p̄bebi soluiet estu.
Hic. n. causas cernere p̄optū ē.
Illic latētes pectora turbant.
Cuncta q̄ rara prouebit etas:
Stupetq̄ subitis mobile vulg⁹.
Cedat inscitie nubilus error:
Cessent p̄fecto mira videri.

arcturus dicit ab arctos qd est v̄sa. q̄ est qdādam signū iuxta polū septentrionalē. qd nos vulgariter plaustrū noiam⁹ et sic accipit btūs Grego. sup iob dices Arcturus septē stellis maxime lucet sēper mouet. et nunq̄ mergit. **N**ōndū q̄ stelle circa polū arcticū motē sic arctur⁹. et alie stelle mouent tar

di⁹ alyis stellis remotioribus a polo arctico. qz minorē circulū suo motu describūt. et stelle remotiores maiorē. vñ cū stelle remotiores i eqli tpe p̄trāseat maiorē circulū. i. quo die naturali. patet p̄ diffinione velocitatis et tarditatis. qz stelle p̄p̄quiores polo tardius mouētur et remotiores veloci⁹. **I**llud. n. mouet tarde qd i equali tpe p̄trāsit minus spaciū. et illud mouet velociter qd i eqli tpe p̄trāsit mai⁹ spaciū. **N**ōndū q̄ luna recipit lumen suū a sole. si ergo corpus opacū iterponit ipediēs ne lumē solis pueniat ad lunā. vel i toto vel i parte. necesse est lumē lune deficere vel i toto vel i parte. et hoc est lunā eclipsari.

Nemo mirat flamina chozi. **D**ic oñdit phia q̄ cognita causa cessat admiratio dices. Nemo miratur flamina chozi: talis vēti: tūdere. i. pcutere. littus fremēti fluctu. s. maris. et hoc dicit p̄ tātō. qz vēto flāte aqua maris cedit et ad littus resistēs repercutit. nec etiā aliqs mirat molē. i. magnitudinē niuis frigore durā. i. gelatā. soluiet. i. solui. et hic est pagoge. i. additio syllabe ad finē dictōis propter necessitatē metri. ergo ponit soluiet p̄ solui. feruenti estu p̄bebi. i. solis. hic enim. i. i istis exēplis p̄mptū est cernere causas. quare vētus ipellit mare. quare sol liquefacit niuē. sed illic i p̄oribus exēplis. latētes cause turbāt pectora supple p̄ admirationē. et mobile vulgus stupet. i. mirat. hit. i. pducit rara etas. i. que raro eneniūt. scd si vis cassare admirationem. nubilus error inscitie. idest ignorantie causarum cedat. idest recedat et accedat noticia causarum p̄fecto. idest p̄certo tunc cessent videri. mira que p̄ins staute ignorantia videbantur mira. **N**otandum q̄ sacerdotes in egypto propter admirari inceperunt philosophari. videntes enim eclipses solis et lune: et ignorantes causas. mirabantur: causas earum inquirentes quibus iuentis habuerunt scientiam earum eclipsium: eo qz scire est causam rei cognoscere: cognita ergo causa cognoscitur res. et per consequens cessat admiratio.

¶ Prosa sexta quarti libri.

Ita est inq̄. Dic̄ incipit sexta p̄sa hui⁹ q̄rti. i. qua p̄
sa p̄bia p̄solando Boetiū assignat cās p̄dictor̄: q̄
videtur mira i diuina gubernatiōe. p̄pter ignorā
tiā cause. z p̄mo Boeti⁹ petit sibi explicari istas cās. z p̄bia
tāgit difficultatē explicatiōis eaz. secūdo p̄mittit se velle
assignare cās

z tertio eas af
signat secūda
ibi. Sed qm̄.
tertia ibi. Di
um generatio
p̄mo boe
ti⁹ p̄cedit qd̄
dcm̄ ē de ad
miratiōe ho
minuz p̄pter
ignorantiam
cārū dicens.
Ita est inq̄.
tunc petit ex
plicari cās ad
miratiōis eoz
q̄ p̄tigūt i diui
na p̄uidētia
z dispositione
dicēs. Q̄ p̄bia
cuz euoluere
.i. elucidare
cās latētū re
rū. sit tui mu
neri. i. tue gr̄e
z explicare rō
nes velatas ca

ligine. i. rōes obscuras z difficiles. q̄so vt hinc. i. de ista diffi
cultate. discernas. i. iudices z edisseras. i. disputes. qm̄ hoc
miraculū maxime me p̄turbat. i. q̄re malis bona z bonis
mala eueniāt. z p̄bia paulisp̄ arridēs. Boetio inq̄. ad rem
maximā oīuz q̄sū. i. ad maximā q̄stionem. vocas. i. citas
me. cui vix q̄c̄q̄ exhausti satis sit ei ad quā exhauriēdā et
soluēdā vix aliqd̄ sufficit. talis nāq̄ ē mā quā petis decla
rari. vt vna dubitatiōe succisa. i. soluta. innumerabiles alie
succrescāt. velut capita hydre. quoz vno ablato tria suc
crescebāt. nec fuerit modus. i. terminus dubitationū. nisi
qs̄ eas coherceat viuacissimo igne. i. ardētū iuestigatiōe mē
tis. In hac. n. mā q̄ri solet de p̄uidētie simplicitate. de se
rie fati. de repētinis casibus. de p̄destinatiōe diuina. de li
bertate arbitry. q̄ oīa quanti oneris. i. difficultatis sūt ad
de. terminādū tui p̄p̄edis. ¶ Notādū q̄ sapiētis ē scire
oīa vt p̄tigūt ex p̄hemio methaphice. z cū scire sit p̄ causā
p̄mo posterior. Sapiētis est euoluere cās rez latentū. iō
dicit boetius ad p̄biaz. Tui muneris est euoluere causas.
¶ Nōndū q̄ dicit p̄biaz paulisp̄ sibi arrisisse. p̄ hoc p̄bia
inuit morē z habitū sapiētū. q̄ audita simplicitate ip̄erito
rū arridēt eis z gratulādo q̄ ipsi cū auuiditate sapiāz q̄rūt.
¶ Nōndū fm̄ fabulas hydra fuit serpens i lerna palude.
h̄ns plura capita quoz vno succiso tria excresebāt quem
cum hercules cuz sagittis iterficere non posset greco igne
ip̄sum consumpsit.

¶ Sed qm̄ hec. Dic̄ p̄bia p̄mittit velle assignare causas
dicēs. Qm̄ hec nosse te est q̄dā portio. i. pars tue medicine
q̄q̄z s̄mus septi. i. clusi. angusto. i. breui limite t̄pis. tamē
aliqd̄ deliberare conabimur. s̄ si te oblectāt delectamē
ta. i. suauitates. musici carminis. i. metri. oportet q̄ diffe
ras paulisp̄. i. modicū h̄ac voluptatē. donec p̄t̄ro. i. forma

bo rōnes sibi nexas. i. diūctas ordine. dicit Boetius vt
bet inq̄. i. vt tibi placet. tūc ipsa p̄bia orsa. i. incipiēs loq̄
velut ab aliquo p̄ncipio. ita differuit. i. disputauit. ¶ N
tādū p̄ h̄ q̄ dicit. Nos septi āgusto limite t̄pis. inuit p̄
p̄tē m̄az adeo eē difficilē q̄ totū t̄ps p̄ntis vite qd̄ bre
est vix sufficit ad p̄dicta plenarie declarāda. ¶ Notādū

quāti oneris sint ip̄e p̄p̄edis. S̄
qm̄ hec quoq̄ te nosse q̄dā medi
cine tue portio ē: quāq̄ angusto
limite t̄pis septi: t̄n aliqd̄ delibe
rare conabimur. Q̄ si te musici
carminis oblectamēta delectāt:
h̄ac oportet paulisp̄ differas vo
luptatē. Dū nexas sibi ordine cō
t̄ro rōes. B. Et libet inq̄. P.
Tum velut ab alio orsa p̄ncipio
ita differuit. Diuz ḡnatio rez cū
ctosq̄ mutabiliū nāz p̄gressus:
z q̄c̄q̄ aliquo mouet mō cās or
dinē formas ex diuine mēt̄ stabi
litate sortit̄. Hec i sue simplicita
tis arce p̄posita: multiplicē rebus
gerēdis modū statuit: q̄ mod⁹ cū
i ip̄a diuine itelligētie puritate p̄spi
cīt p̄uidētia noiat̄. Cū h̄o ad ea
q̄ mouet atq̄ dispōit referēt fatū a

neētia. sc̄do ponit suā determinationez. sc̄da ibi. Que vero
inges. p̄mo p̄bia determinat de p̄uidētia diuina z de
fato. sc̄do oñdit q̄ sint ea q̄ fato disponunt̄. sc̄da ibi. Ea seri
es. p̄mo oñdit qd̄ noiet̄ diuina p̄uidētia. z qd̄ fatū. sc̄do
tāgit differētā it̄er ea assignādo diffinitōes vtriusq̄. Ter
tio ponit diuersas opiniones circa fatū. Quarto ifert quā
dā clusionē circa fatū z p̄uidētiā. sc̄da ibi. Que lz diuer
sa. tertia ibi. Siue igit̄. q̄rta ibi. Quo sit. p̄mo dicit. Se
neratio oīuz rez. cunctosq̄ p̄gressus nāz mutabiliū z q̄
qd̄ alio mō mouet. illud sortit̄ cās ḡnatiōis z mutatiōis. z
ordinē ḡnatiōis z mutatiōis. z formas q̄b⁹ ḡnat̄ vel mouet̄
subales vel acc̄ntales oīa ista sortit̄ ex diuine mēt̄is stabi
litate. Hec. n. mēs diuina cōposita. i. stabilita. i. arce. i. i al
titudinē sue simplicitatis. statuit reb⁹ gerēdis. i. fiēdis ml
tiplicē modū. q̄ modus cū p̄spicit̄. i. p̄siderat̄. i. ipsa purita
te diuine itelligētie. i. s̄z eē qd̄ h̄z in it̄lectu diuino noiat̄
p̄uidētia. cū vō iste modus referēt ad ea q̄ mouet z dispo
nit. a veterib⁹. i. ab antiqs̄ fatū appellatū ē. ¶ Nōndū q̄
oīa a p̄mo sūt mutabilia. aliq̄ mouēt̄ur fm̄ substātiā vt ge
nerabilia z corruptibilia q̄tū ad illa dicit. Diuz genera
tio rez. Alia aut̄ sunt mutabilia fm̄ locū z nō fm̄ substan
tiā. vt corpora celestia. q̄tū ad illa dicit. Lūctosq̄ mutabi
liū nāz p̄gressus. Alia sunt mutabilia solū fm̄ opationez
.i. fm̄ itelligere nō fm̄ substātiā nes fm̄ vbi p̄p̄rie sicut i
telligētie. q̄tū ad illas diē. Et q̄c̄q̄ aliquo mouet̄ modo.
Aliter exponit̄ quod i rebus mutabilibus triplex est di
sp̄ositio. vna est qua trāseūt de nō esse ad esse p̄ generatio
nē q̄tū ad hoc dicit. Diuz generatio rez. Aut res p̄ma
nent i existentia per aliqd̄ t̄pus. postq̄ generate sūt. q̄tū
ad illas dicit. Lūctosq̄ mutabiliū naturaz p̄gressus.
Aut res procedūt de esse ad nō esse p̄ corruptionē. q̄tū ad

q̄ dicit p̄biaz
orsa fuisse ab
alio p̄ncipio.
nā illa q̄ p̄bia
pus probauit
deducunt̄ ex
hoc p̄ncipio
q̄ d̄s ē p̄c̄m
bonum z vlti
m⁹ finis oīuz
q̄ aut̄ nūc vlt
demonstrare
deducunt̄ ex
h̄ p̄ncipio q̄
d̄s est p̄ncipiū
effectū oīuz
vt patebit.

¶ Diuz ge
neratio rerū.
Dic̄ p̄bia p̄se
quit̄ it̄ētū vo
lēs assignare
cās: q̄re bonis
mala z malis
bona p̄tigāt. z
p̄mo declarat
q̄dā ad suā de
terminationē

Quartus

las dicit. Et quod aliquo modo. ¶ Nōndū q̄ qdā
vicit. fatū esse quandā dispositionē derelictā i rebus i
ioribus ex actōe corporū celestū. s̄m quā inferiora neces
sitatur & striguntur ad immobiles effectus. Et sic b̄tus Bre
garius i omel. epiphaniē iprobat fatū dicēs. Absit a fide
lū cordibus vt fatū esse aliqd dicamus. s̄. necessitas i se
riora. quia sic

oīa veniēt ex
necessitate.

Alio mō acci
piē fatū p̄ di
spōsiōe rez
s̄m quam res
depēdent ex
diuina volū
tate & p̄tate. &
sic fatum p̄ce
dit aliqd esse
Est ergo pui
dētia diuina
ordiatio siue
dispositio exi
stens in men
te diuina qua
cuncta i se
ra sunt p̄uisa
s̄m statū sue
nature. fatū
autē ē disposi
tio diuina exi
stens i rebus
mobilib⁹ qua
singla suis an
nectunt ordi
nibus. vt magis patebit.

¶ Que diuersa eē facile liquebit. Dic ponit differentias
iter puidētia & fatū. assignādo diffinitōes vtriusq̄. sc̄do
ōndit q̄ vnū eoz depēdet ex altero: ibi. Que licz diuersa.
¶ Primo dicit. Que duo. s̄. fatū & puidētia diuinā. liquebit
.i. patebit esse diuersa. siq̄ mēte p̄spererit. i. p̄siderauerit
vtriusq̄ vim. i. nāz & essentiā. & diffiniēs puidētiam dicit.
¶ Prouidētia ē ipsa diuina ratio. q̄ est i summo p̄ncipe oīz
rez p̄stituta. que. s̄. ratio cūcta disponit. Tūc diffiniēs fa
tum dicit. Fatū est dispositio iherens rebus mobilibus. i.
tēporalibus per quā dispositionē puidētia neccit queq̄
suis ordinibus. Tūc declarat istas diffinitōes ex p̄p̄rieta
tibus vtriusq̄ itēdēs. q̄ puidētia cōplectit̄ omnia simul
sed manifestū est q̄ omnia nūq̄ sunt simul nisi i mēte di
uina. ergo oportet q̄ puidētia sit ratio existēs i mēte diui
na. ad fatū vero spectat vt ea que fato subdūtur distribu
antur p̄ tēpora & loca. Ita q̄ ordo fatalis quādā successio
nē tēporalē ipoztat. talis autē successio nō est: nisi i ipsis re
bus mobilib⁹: quare oportet q̄ fatū sit i rebus mobilib⁹
Unde dicit i littera. Prouidētia nāq̄ cūcta cōplectit̄ pa
riter q̄uis diuersa & i finita. Fatum vero digerit. i. diuidit
singula distributa i motū. locis: formis. tēporibus. ita. s̄. vt
hec tēporalis explicatio que ad fatū p̄tinet. adunata i p̄
spectu diuine mētis sit puidētia. Eadē vero adunatio di
gesta. i. diuisa & explicata tēporibus. que successione ipoz
tāt vocet̄ fatū. ¶ Notādū q̄ qz p̄us dixit q̄ diffinitio rez
rum faciēdaz vt est in intellectu diuino dicit̄ puidētia: vt
autē referē ad res mobiles dicit̄ fatū. Posset alicui videri
q̄ fatū & puidētia significaret eandē rem sub diuersis rō
nibus. Ideo p̄bia hoc excludēs ostendit ea realiter distin
gui ponēs diffinitionē vtriusq̄. ¶ Notādū q̄ cognitio dei

babet se ad res sicut cognitio artificis ad artificata: sicut
ergo oīa artificata subdūtur ordini & rōni artis. sic neces
se est oēs res subdi rōni & ordini diuine puidētie propter
q̄d oīdit q̄ puidētia est diuina ratio que cūcta disponit.
¶ Notādū q̄ dispositio que ponit̄ in diffinitōe fati acci
pitur p̄ ordine. & dicit̄ ille ordo iherēs rebus mobilibus.

¶ p̄cedit. Sic enī artifex faciēde
rei formā mēte p̄ciplens mouet
opis effectū: & q̄d simplr p̄nta
rieq̄ p̄spererat: per t̄pales ordi
nes ducit: Ita de⁹ puidētia qui
dem singulariter stabiliterq̄ fa
ciēda disponit: fato vero bec ip̄a
que disposuit multipl̄ ac t̄palit̄
administrat. Siue igit̄ famulā
tib⁹ q̄busdā puidētie diuis spiri
tib⁹ fatū exerceat: seu aia: seu to
ta i seruētē natura: seu celestib⁹
sydex motib⁹: seu angelica virtu
te: seu demonum varia solertia:
seu aliquibus hoz: seu oibus fata
lis series t̄ctit̄: illud certe mani
festū est immobile simplicēq̄ ge
rendaz formā rez esse puidētia:
fatū vero eoz que diuina sim
plicitas gerenda esse disposuit.

ad differenti
ordinis q̄ est
i ipsa rōne di
uina. que iam
vocalimus p̄
uidētiam. s̄m
que ordinem
puidētia di
uina annectit
queq̄ suis or
dinibus. s̄. vt
illa eueniant
illo tēpore. et
alia alio tēpe
re. Dec p̄us.
illa posteri⁹.
¶ Que licet
diuersa sint.
Dic oīdit q̄
licet fatū & p̄
uidētia differ
rāt t̄n vnū de
pēdet ex alte
ro dicēs. Que
lz sint diuersa
tamē alteruz
pēdet ex alte
ro. sc̄z fatum

depēdet ex puidētia. nā ordo fatalis p̄cedit ex simplicita
te puidētie. sicut declarat i simili dicēs. Sicut enim arti
fex puta edificator formā faciēde rei sicut domus. mente
percipiēs. i. p̄ficiēs. mouet. i. p̄ducit effectū operis. & q̄d
simpliciter & p̄sentarie p̄spererat mente. s̄. formā domus
cū suis partib⁹ simul ducit p̄ tēporales ordines supple ad
effectū. p̄mo fundamētū. postea parietes. vltimo tectuz.
Ita deus puidētia sua singulariter. i. simplr & stabiliter
disponit oīa faciēda. s̄. fato. i. p̄ fatū ea q̄ disposuit tēpora
liter administrat. ¶ Notādū q̄ puidētia diuina habet
esse i p̄ma causa. fatū vero i rebus causatis. Itē puidētia
diuina habet motū vnitū. qz est i vno simplici. sc̄z i mente
diuina. fatum autē habet motū pluralitatis. qz i pluribus
causatis habet esse. Itē fatum dependet a prouidētia
diuina. sicut effectus a sua causa. s̄. nō econuerso. Sicut. n.
forma rei artificialis depēdet a forma p̄existente i mē
te artificis. & non econuerso. sic fatum dependet a prou
idētia diuina non autem econuerso.

¶ Siue igitur famulantibus. Dic ponit diuersas opinio
nes circa fatum & dicit. Siue fatum exerceat quibusdam
diuinis spiritibus famulantibus diuine prouidētie. siue
exerceat anima siue tota natura i seruētē. siue exerceat
motibus corporū sydex i. celestium. siue angelica virtute
siue demonū solertia. siue aliquibus hoz. vel oibus. hoc est
icertū. tamē istud est certū prouidētia diuinā esse immobile
& simplicem formam rez gerendaz. id est fiendaz. sed fa
tum esse mobile nexū. id est dispositionē. & ordinē tēporalē
eoz que diuina simplicitas disposuit gerēda. i. p̄ducēda.
¶ Notādū q̄ fatum est tēporalis dispositio rerum in
q̄tum ea que p̄uisa sunt a deo p̄ducuntur ad effectū me
diātibus causis secundis administrātib⁹. de q̄bus causis

diuerse fuerunt opinionēs. q̄s Boeti⁹ t̄git i littera: sed nul- lam eaz affirmat. Nā qdā antiquoz dicebāt fatū exerce- ri mediātib⁹ diuinis spiritib⁹ deo famulātibus. Alij dice- bant ip̄sū exerceri ab aia mūdāna: sicut platonici: qd̄ alij exponūt de aia humana: qz per ipsā tāq̄ p causā secundā exercēt act⁹ liberi arbitry q sub puidētia cadūt. Alij di- xerant fatum

exerceri. rota natura i serui- ente. itelligen- tes p totas na- turā pplexioz nem oīuz ele- mentoz. Alij dicunt fatum exerceri moti- bus corporuz celestiu. sicut astrologi. Alij q̄ per variam solertiam de- monū. z dicū- tur demones i pposito spūs habitātes cir- ca humectaz ptē aeris: s̄m doctrinā quo- rūdā platonī- coz q dñr ca- codemones. i. malū sciētes. Alij dicunt fa- tum exerceri

angelica virtute. Ubi notandū q̄ i p̄ma opinione fatū d̄r exerceri mediātib⁹ spiritib⁹ deo famulantib⁹: qd̄ est itelli- gendū de spiritib⁹ oīa disponētib⁹: sed immobilr permanē- tib⁹. Qz aut̄ dicit̄ in q̄nta opione fatū exerceri v̄tute ange- lica: itelligendū est de angelis siue spiritib⁹ applicātib⁹ se diuersis locis missis i ministeriū. Angelus enī nunci⁹ iter- pretat̄: z est nomē officij non nature s̄m. b. grego.

¶ Quo fit vt oīa. Dic̄ isert quādā c̄clusionē circa fatum z puidētiā: sc̄do declarat eā in exēplo ibi. Nam vt orbiuz. p̄mo dicit̄ ex quo dictū ē fatū depēdere a puidētia diua. Quo fit. i. ex quo sequit̄ vt oīa q̄ subsunt fato etiā puidē- tiē sint subiecta. Cui etiā puidētiē ipsum fatū subiacet: s̄z nō ecōuerso. qz quedā q̄ locata sunt sub puidētia superāt seriem fati. s. ea q̄ imediate p deū administrātur sicut crea- tio rez. z gl̄ificatio creaturaz rōnaliū. ea vero que sunt p p̄iqua p̄me diuinitati stabilr fixa. i. imobilia: Nec excedūt ordinē fatalis mobilitatis. i. mutabilitatis. ¶ Nōndū q̄ qz fatū depēdet a puidētia sicut effectus a sua cā: necesse est illā q̄ depēdet a fato etiā a puidētia depēdere. non aut̄ ecōuerso: qz effcūs nō adquat̄ sue cause: puidētia aut̄ ad diuinū itellectū spectat: fatū v̄o ad ea q̄ i creaturā gerunt̄.

¶ Nā vt orbiū. Dic̄ declarat illā c̄clusionē p exēplū oī- dēs quō qdā subiacēt fato magis: qdā minus: z qdā totalr excedūt fatū. sc̄do ex dictis c̄cludit habitudinē fati ad p- uidētiā p qdā silia ibi. Igit̄ vti est: dicit̄ p̄mo. Nā sicut or- biū. i. circuloz: v̄tētū. i. mouētū se circa eūdē cardinez. i. axem. ille q̄ est itimus. i. vicinior siue p̄ximior axi accedit ad simplicitatē medietatis. i. axis vel cētri qz tardiori mo- tu mouet̄: z ideo magis accedit ad imobilitatē axis. z iste circulus respectu exterioris h̄z se ad modū cētri circa qd̄ exterior verfat̄. vñ subdit q̄ est veluti qdā cardo. i. cētrū

ceteroz orbiū extra locatoz circa quem versent̄. Sicut mediolus i rota adberet axi z ē sicut cardo qdā circa quē voluuntur cancri z radij. Extimus vero. i. vltimus orbiū exterior. rotatus. i. motus maiore ambitu. tāto explicatur amplioribus spacys: q̄to discedit̄ a media indiuiduitate p̄cti. i. cētri. Si qd̄ vero illi medio se p̄nectat illud cogit̄

dit maiorib⁹ fati nexibus iplicat̄. ac tāto aliqd̄ fato libez ē: quāto illū rez cardinē vicini⁹ petit. Qd̄ si superne mend̄ beserit firmitati motu carēs: fati quoqz sup̄gredi- tur necessitatē. Igit̄ vti ē ad itel- lectū rōcinatio: ad id qd̄ ē id qd̄ gignit̄: ad eternitatē t̄ps: ad pun- ctū mediū circulus: ita ē fati seri- es mobilis ad puidētiē stabilez simplicitatē. Ea series celū ac sy- dera mouet. elemēta i seiuiicē tē- perat: z alterna cōmutatōe trās- format. Eadē nascētia occidētia qz oīa p silēs fetuū seminūqz re- nouat p̄gressus. Nec actus etiā fortunazqz hoīum indissolubili- cāz p̄nexionē p̄strigit. q̄ cum ab imobilis p̄uidētiē pficiscatur exordijs: ip̄as quoqz imitabiles

.i. cōpelliē in simplicitatez .i. imobilitatez axis: et cessat diffūdi z dis- fluere p ma- gnū spacū. Sitr̄ illud qd̄ lōgius a p̄ma mēte discedit sicut creaturē corruptibili- les. maiorib⁹ nexibus fati iplicat̄ z tāto magis aliqd̄ ē liberuz a fato q̄to vicinior petit .i. acce- dit illū cardi- nē rez. s. deū q̄ si firmitate sup̄nemētl beserit super- gredit̄ necessi- tatem fati.

¶ Nōndum q̄to magi en-

tia sūt p̄pinā p̄mo cāto min⁹ sūt mutabilia. z q̄to remo- tiora tāto magis mutabilia. qd̄ declarat p̄bia exēplo di- uerfoz circuloz ab eodē cētro ductoz. i. qd̄ circulus re- motor a cētro est maior. z veloci⁹ mouet̄. qz mai⁹ spacū p̄rāsit i eqli tpe. q̄ aut̄ ē vicinior cētro minor ē z tardius mouet̄ min⁹ spacū p̄rāsēdo. circuli vero medij medio mō se h̄nt z ē optima p̄patio cētri circuli ad creatorē. Sic̄ .n. cētrū ē indiuisibile z ab ip̄o possēt p̄les circuli p̄cedere: ita creator vn⁹ z indiuisibil̄ ex̄ns ifinita creat z gubernat.

¶ Igit̄ vti ē. Dic̄ p̄bia c̄cludit h̄itudinē fati ad puidētiā diuinā p qdā silia z dicit̄. Series fati ita est. i. ita se h̄z ad stabile simplicitatē diuine puidētiē sicut rōcinatio se h̄z ad itellectū. Ubi sciēdum q̄ illud qd̄ itellectūs simplici ve- ritate itelligit rōcinatio p modū discursus z successiue ap- p̄hēdit. Etiā fatū se h̄z ad puidētiā sicut illud qd̄ gignit̄ h̄z se ad illud qd̄ est. Ubi sciēdum q̄ illud qd̄ gignit̄ est i qdā fluxibilitate z motu. qd̄ vero actu est genitū est i qdā pmanētia. Etiā h̄z se fatū ad puidētiā sicut t̄ps ad eterni- tatē. Ubi sciēdum q̄ i tpe ē successio partiū t̄pis p̄ntis. p̄- teriti z futuri. eternitas aut̄ est sine successione tota simul ex̄ns. Itē fatū h̄z se ad puidētiā sicut circulus ad mediū p̄ctū. Ubi sciēdum q̄ circulus distēdit̄ z per partes di- uidit̄ mobilis ex̄ns p̄ctū aut̄ ē imobile z indiuisibile. qz ex p̄mo euclidis p̄ctū est cuius pars non est.

¶ Ea series celū zc. Dic̄ p̄bia oñdit q̄ sint illa que fato di- sponūtur. sc̄do c̄cludit q̄ illa q̄ itellectui p̄fusa vidētur. in diuina gubernatione sūt rōnabilr ordinata ibi. Quo fit. p̄mo dicit̄: ea series fati de q̄ dicit̄ ē mouet celū z syde- ra. t̄pat elemēta i seiuiicē ne totalr se cor̄rūpāt. z transfor- mat ip̄a alterna cōmutatōe. ita q̄ ex aq̄ fiat aer z ecōuerso z eadē series fati renouat oīa nascētia z occidētia. i. mouē

Quintus

Cur tãto flagrat amore. Dic phia obicit 3 solutões
Si. n. aia ignorat istas subtiles cõiunctões: vñ e q̄ deside
rat eas scire: cū nihil ignotū possit desiderari. vnde dicit.
S3 cur aia flagrat. i. ardet. tãto amore. i. desiderio. repire
notas rectas. i. notificatões latētes. veri. i. veritatis. Scit
ne mens illud qd̄ ipsa anxia. i. sollicita appetit nosse. q. d.

nō. qz null⁹ ap
petit scire illd̄
qd̄ scit. z hoc e
quod dicit.
Quis labo
rat scire nota.
q. d. nullus. o3
igr̄ d̄re q̄ ne
sciat. z tē seḡ
aliud icōueni
ens. s. q̄ aia d̄
sideret illd̄ qd̄
nescit. vñ d̄c.
Si nescit illd̄
quod petit. qd̄
petit. i. deside
rat. mēs ceca.
.i. ignorans.
Quis. n. nesci
us optet qd̄.
Quis. n. vale
at. i. possit seḡ
nescita. aut q̄
nescius possit
noscere q̄ iue
niat sup. illud
quod querit. z
q̄ ignarus. i.

nescius queat. i. possit noscere formā reptā. q. d. nullus.
C Notādum q̄ dictū ē i rñsione q̄ aia ignorat p̄passibi
litate puidētie z liberi arbitry: s3 desiderat eā scire. Lon
tra hoc arguit sic. Nullus appetit scire quod scit. Si ania
desiderat scire aligd̄. vel ignorat illud vel scit. Si scit. ḡ n̄
desiderat ipm̄ scire. qz nullus appetit scire qd̄ scit: cuz ois
appetit sit rōne carentie. Si aut̄ ignorat illud qd̄ deside
rat. quō ignotū desiderat cū volūtas nō querat icognitū
ideo si ignorat nūq̄ cognoscet. Quis eni ignotū inueniet.
Si eniz pater familias quereret seruū fugitiuū quē igno
raret. possit sibi multotiēs occurrere q̄ ipm̄ non inueni
ret sicut dicit Linconiensis super primo posteriorum.

C An cū mentez cerneret altā. Dic soluit obiectionem.
Ubi notādū q̄ plato posuit animas esse i celo creatas et
habere cognitōez oium perfectaz. sed p̄ lapsuz ad corpo
ra eā obliuisci cognitōem rez i particulari z retineri eam
i vniuersali. z postea p̄ exercitiū recuperare cognitionez
rez i particulari. vnde dicit sic. An est nota solutōis cum
aia cerneret. i. specularetur. altā mentē. i. pfundā mētem
dei. ipsa pariter. i. simul. nozat. i. nouerat. sūmā. i. vniuersa
lem cognitōez. z singlā. i. singularez cognitōez rez. s3 nūc
ipsa condita. i. tecta nube membror̄. nō est oblita sui i to
tū. i. totaliter. sed ipsa tenet sūmam. i. cognitōez vniuersa
lem rez. pdens singula. i. singularē cognitōez. igr̄ q̄s req̄
rit. i. uestigat cognoscere vera. talis ē neutro habitu sup.
vt p̄fecte cognoscat vel q̄ oio ignoret. Unde dicit. Nam
neq̄ nouit. s. i speciali z perfecte illud quod querit. nec pe
nitus nescit oia. sed ipse meminit. i. i memoria habet. sū
mam. i. vniuersalē cognitōem. quā retinēs cōsulit supple
actuali p̄sideratōe retractās. i. reuocās p̄ studiū. alte. idē
subtiliter. visa. i. p̄s i speciali cognita. vt ipsa q̄at addere

oblitas partes p̄tibus seruatissupple i memoria.

C Notādū q̄ fm̄ istā viāz platonis soluere rō p̄stacta
vel aia scit qd̄ desiderat. vel nescit. Dico q̄ nescit i sp̄ali z
i p̄pā forma: s3 scit i vniuersali. Et cū d̄ nullus desiderat
notū v̄z est sicut notum i vniuersali. tñ desiderat ipm̄ vt
ē ignotū i speciali. Et cū d̄ si ignorat nunq̄ iueniet. v̄z

est si ignorat
tam in genera
li q̄ i speciali.
z si ignorat in
potentia z i ac
tu. si tamē scit
i potentia z in
vniuersali. z
ignorat actu z
in p̄pā forma.
pōt ip̄s iueni
re z addiscere
C Prosa q̄r
taq̄nti libri.

C U3 il
la ve
tus i
gt. Nec ē q̄rta
prosa hui⁹ q̄n
ti. in qua phia
icipit dissolue
re questionez
de p̄passibili
tate puidētie
et liberi arbi
try. Et primo
tangit difficul
tatem huius

C Prosa quarta libri quinti.

C Am illa: vetus inqt̄ hec
est de puidētia querela:
a Marco tullio cū diuī
natōem distribuit vehementer
agitata: tibiq̄ ipsi res diu p̄sus
multūq̄ quesita: s3 haud q̄q̄ ab
vllō v̄m̄ batenus satis diligen
ter ac firmiter expedita. Cui⁹ ca
liginis cā est: q̄ humane rōcina
tiōis motus ad diuine p̄scientie
simplicitatem nō pōt admoueri
Que si vllō mō cogitari queat:
nihil p̄sus relinquet̄ ambigui.
Quod ita demuz patefacere at
qz expedire temptabo si p̄zins ea
quibus moueris expendero.
Quero enim cur illam soluētis
rōnem minus efficacem putes:
que qz p̄sciam nō eē futuris reb⁹

questionis z cām difficultatis. z tangit modum p̄ceden
di circa eius solutōez. secundo dissoluit eam ibi. Quero
eniz. Primo dicit. Nec querela. i. questio hec de puiden
tia est vetus. z est vehementer agitata. i. p̄tractata a mar
co tullio. cum distribuit. i. diuidit. diuinatōem. i. i libro di
uinatōem. vbi diuidit diuinatōem i suas sp̄es. non solum
hoc sed tibi ipsi est res multum diu quesita. Sed haud q̄
q̄. i. non alicubi. ab vllō v̄stz̄ satis diligenter z firmiter
expedita. cuius caliginis. i. difficultatis causa est q̄ mor⁹
.i. actus humane rōis. nō potest admoueri. i. applicari ad
simplicitatem diuine puidētie. que si vllō modo excogi
tari queat nihil relinquet̄ p̄sus ambi. qd̄. s. rōnem z cām
difficultatis. ita demuz patefacere z expedire temptabo
si p̄sus expendero. i. declarauero. ea quibus tu moueris.

C Notanduz q̄ questio de puidētia diuina z libero ar
bitrio est oium q̄onum difficillima. de qua multi antiquo
ruz dubitabant. z nōnulli modernor̄ p̄pter eius difficul
tatem lapsi sunt. quaz tullius i lib. diuinationum pertra
ctans non valuit dissoluere eius difficultatem. negās
penit⁹ puidētiā z p̄sciaz futuroz a dō i p̄dcō li. diuinatōez.
C Quero eniz. Dic phia accedit ad solutiōem q̄onis. p̄i
mo discutit motiua boety. sc̄do soluit dubitatōem siue q̄
stionem. ibi. Qm̄ igr̄. Circa p̄mum sciendum. q̄ duo fue
runt motiua boety p̄ncipalia. circa hanc questionē. p̄i
mum. qz videtur necessariuz si deus p̄uidet futura q̄ ne
cessario eueniant. Sc̄dm motiuum q̄ futura quoz eue
tus est icertus sicut sunt futura contingentia non possūt
a deo certa p̄videri. p̄imo ergo pertactat p̄mū mo
tiuuz. sc̄do sc̄dm. ibi. Sed hoc inquis. p̄imo ostendit q̄
si deus p̄uidet futura. nō p̄pter hoc necessario eueniūt.
Sc̄do mouet dubitatōem ibi. Sed q̄ fieri potest. p̄imo

Liber.

ostendit q̄ ex p̄scia dei non infer̄ necessitas libero arbitrio. Sed ostendit q̄ p̄scia dei non sit signum necessitatis futuroꝝ ibi. Sed p̄scia. Circa p̄mum sciendum. q̄ p̄us improbat quādam r̄sionē. qua q̄dam nitebant impedire r̄onem ostendentē nō eē libez arbitrium p̄pter p̄sciaz diuinam. quā r̄sionē hic resumit ostēdēs eā aliquo mō esse bonam q̄ sufficienter impedit intentionē aduersarij. Nam aduersarij ex nullo alio probat necessitatē futuroꝝ: nisi q̄ sunt p̄scita a deo. cum igit̄ ex responsiōe habeat q̄ p̄scientia nullā causalitatē habet super futura. videt̄ sufficienter ostēdēs esse q̄ ea que p̄cedunt ex libero arbitrio nō sunt necessaria. Primo q̄ ponit istā responsiōē resumendo ē solutōez dicens Quero. n. cur istam r̄onem

soluētū putes minus eē efficacē. que putat libertatē arbitrii nō impediri a p̄scia: q̄ existimat p̄sciaz nō eē cāz necitat̄ futuroꝝ. Quā at̄ per istā r̄sionē impediā illatio necitat̄ futuroꝝ p̄ ex B q̄ tu n̄ trahis aliūde argumētū necitat̄ futuroꝝ nisi q̄ ea q̄ p̄sciūt nō p̄nt nō euenire. Si igit̄ p̄notio. i. p̄scia futuroꝝ. nullā adycit. i. iponit necessitatē reb̄ futuris. vt dicit r̄sio. et tu etiā fatebare pauloante. quid est. i. qd eē poterit. q̄ voluntarij exitus cogant̄ ad certuz euentū. et ita p̄ istam r̄sionē excludit̄ necessitas futuroꝝ et manifestat se ī exēplo dicens. Ut aduertat qd cōsequat̄ gratia positionis. i. exempli. statuam̄. i. ponamus p̄ possibile nullā eē p̄sciam futuroꝝ. igit̄ hoc posito q̄tus ad hoc. i. q̄tum ad istam illatōez. qua ex p̄scia cōcludit̄ necessitas futuroꝝ. ea q̄ eueniunt ex arbitrio coguntur ne ad necessitatē. dicit boetius. Minime. et p̄hia statuam̄ itez esse p̄uidentiā: sed nihil necessitatis iniungere rebus futuris manebit vt opinor eadē libertas volūtatis itegra et absoluta ab omni necessitate. C̄ Nōndū q̄ p̄or solutio improbat fuit bona et mala. i. hoc fuit bona: q̄ posuit p̄sciam non eē cām necessitatis futuroꝝ. Dixit enī. Ideo futura eueniunt nō q̄ de ea p̄uidet. Sed in hoc fuit mala. q̄ posuit futura eē cām p̄scie dei. Dixit enī. q̄ futura sunt ideo deus ea p̄uidet. patet ergo ex responsiōe antiquozum q̄ p̄scia non est causa necessitatis rebus futuris.

C̄ Sed p̄scia inges. Dic ostendit p̄hia q̄ p̄scia diuina nō sit signū necessitatis rebus futuris. Sed ostendit q̄ modus p̄bandi ex signo nō est efficac̄. ibi. Jam vero. Primo dicit. Tu inges. i. dicere poteris. etsi p̄ quis. p̄scia nō est necessitas eueniendi rebus futuris. tñ est signum ea necessario esse ventura. et ita ex p̄scia potest inferri necessi-

tas futuroꝝ tanq̄ ex signo. Hoc igit̄ modo ponendo p̄sciaz eē signū necitat̄ futuroꝝ. Ostendit exī. i. euent̄ futuroꝝ esse necessarios. etiā si nō fuisset p̄cognitio. quod p̄bat ex natura signi dicens. Omne nāq̄ signū tm̄ ostendit qd sit. i. manifestat illud cuius est signū. sed non efficit qd designat. quare vt p̄notōem. i. p̄uidentiā appareat eē si-

gnum necessitatis futuroꝝ demonstrandum erat p̄us nihil p̄tingere non ex necessitate. i. oia euenire necario. aliq̄n si hec necessitas futuroꝝ nulla eē nec illa p̄scientia poterit esse signū eī rei que non eē. et ita non valet h̄ arguere necessitatem futuroꝝ ex p̄scia tanq̄ ex signo. C̄ Notandum q̄ signū non est causa eius cuius est signum. s̄ tm̄ manifestat signatum eē. vt circulus nō est causa vendi-

edōis vini: sed tm̄ est signū venditionis. Si ergo p̄scientia esset signum necessitatis futuroꝝ p̄supponeret futura eē necessaria. et sic ad ostendendum p̄scientiam esse signū necessitat̄ futuroꝝ oportet p̄us ostendere futura necario eē futura: atēq̄ p̄scia eēt signū necitat̄ futuroꝝ. al̄s p̄scia eēt signū alicuī rei que non est. quod est absurdum.

C̄ Jam v̄o. Dic ostendit modū p̄bandi ex signo nō esse efficacem. et dicit Constat. i. manifestum eē. r̄onē subnixam. i. firmatā demonstratōe. eā nō eē dicendaz ex signis neq̄ ex argumētis extrinsec̄ petitis. i. acceptis. sed firma rō ducēda est ex cōuenientib̄. i. ex p̄p̄is et necessarijs causis. Cū ergo predicta rō p̄cesserit ex signo non est efficac̄ et demonstratiua. cum sit a posteriori. demonstratio aut̄ que est potissima p̄bationū ipa est a p̄ori cum sit ex causis p̄ se immediatis p̄oribus et notioribus. et p̄ tato eēt demonstratio eē syllogism̄ faciēs scire efficac̄ ad p̄bādū ex p̄mo posteriorum. C̄ Sed qui fieri potest. Dic p̄hia mouet quādam dubitatōem et soluit eaz. videtur enī. ex dictis leḡ q̄ aliqua pos sunt p̄sciri q̄ tm̄ nō necessario eueniūt. si aut̄ non necario eueniunt. possunt non euenire. et sic segtur q̄ aliquod p̄scitum a deo non eueniat. Primo ergo p̄hia dubitando h̄ hoc querit dicens. Ex q̄ ita est q̄ ea que sunt p̄scita nō sūt necessaria. sed possunt non euenire. q̄. i. quō fieri potest. vt ea que p̄uidetur futura eē nō pueniant. Tunc soluit dubitationem dicens q̄ non negat q̄ p̄scita non eueniant: imo oportet dicere q̄ p̄scita eueniant. sed tamen non eueniunt de necessitate. vnde dicit. quasi vero. quasi diceret. Ista dubitatio p̄cedit quasi non credamus ea que p̄uidentiā p̄noscit non esse euentura. sed hoc non est verū sed potius arbitremur illud. i. q̄ licet futura eueniant. nu-

Quintas

bil tamen necessitatis habuisse i sui natura vt euenirēt. ⁊ manifestat i exēplo quō aliqd certe cōprehendit quod tñ non est necessarium dicēs. qd aliqd cognitū eneniat ⁊ tñ nō necessario. licebit qd tu hoc ppendas hinc. i. ex tali exēplo inuenimur. n. plura exēpla oculis dū fiunt. i. dū sūt i fieri sicut ea q̄ spectant. i. vident aurige facere i moderandis ⁊ flectēdis quadrigis ⁊c. Uidemus ad hūc moduz vt q̄ fiunt i alijs actibus voluntariis. nungd vlla necessitas conpellit aliquod illoz ita fieri sicut oculis vidēt. dicit boetius. Minime. et assignat rōnem. Frustra enim esset effectus arti si oia mouerent coacta. ⁊ frustra eēt ars flectendi quadrigā si necessario flecterēt. igr̄ illa que cuz fiunt earent necessitate existendi: eadez sunt futura sine necessitate p̄fieri q̄ fiunt. Ex q̄ concludit qd q̄dam sunt eue-

arbitremur lz eueniāt: nihil tñ vt euenirent sui natura necessitatis habuisse: qd hinc facile perpendas licebit. Plura. n. dum sūt subiecta oculis inuenimur: vt ea q̄ in quadrigis moderādīs atq̄ flectēdis facere spectant aurige: atq̄ ad hūc modū ⁊ cetera. Nam igr̄ qd illoz ita fieri necessitas vlla cōpellit. B. Adinime. Frustra. n. esset artis effectus: si omnia coacta mouerent. Que igr̄ cum fiunt carēt existendi necessitate: eadez priusq̄ fiant sine necessitate futura sunt. Quare sunt quedaz euentura quoz exitus ab omni necessitate absolut⁹ fit. Nam illud qdem nullū arbitroz esse dicitur: qd que nūc sūt: priusq̄ fierēt euentura non fuerit. Nec etiā igr̄ p̄cognita libos habent euentus. nā sicut scia p̄sentium rez nihil bis que fiunt:

tura quoz exitus. i. euentus sit absolut⁹ ab oī necessitate. Et forsan aliquis diceret ea que nunc fiunt non erant futura anteq̄ eēt. hoc excludit dicēs. Nulluz arbitroz esse dicitur qd que nūc sūt euentura nō fuerūt. hoc. n. esset nimis irrōnabile. iō necessario cōcludit. qd hec eēt p̄cognita habent euentus liberos qz sicut scia p̄ntium nihil importat necitatis his rebus q̄ sūt i p̄nti. sicut p̄z i exemplo predicto de regimine quadrigę. Ita p̄ntia futurozū nihil importat necessitatis his q̄ vētura sunt. C Notanduz qd futura i cōparatōe ad dīnam p̄uidētiam. sunt necessaria necessitate cōditōata. non tñ oia sūt necessaria necessitate absoluta. Multa. n. h̄re eueniunt sicut ea q̄ fiunt ab arte ⁊ a voluntate. vt regimen q̄drigę. Si. n. regimen q̄drigę necessario eueniret. frustra esset ars regendi q̄drigā. C Notandū qd sic res actu fiūt. ita erūt future: s̄ qdā actu libere fiūt. gerāt libe future. ⁊ p̄ nō oia sūt necario futura: licet necessitate cōditōata in q̄tum comparantur ad p̄uidētiam dīnam nō tñ i sui natura cōsiderata necio eueniūt necessitate absoluta. sicut postea videbit vbi distinguet duplicem necessitatem. cōditōatā ⁊ absolutam. C Sed hoc inq̄. Dic phia discutit motiunū boety. vt futura icerta sicut sūt contingētia possint certe p̄sciri. et p̄mo mouet dubitatōem de hoc. ⁊ t̄git rōnē dubitatōis sc̄do assignat cāz erroris ibi. Cuius erroris cā est. dicit p̄mo. Sed tu inq̄ o boeti hoc ipsum dubitatur. an possit eē vlla p̄notio. i. p̄scia illaruz rez. q̄ nō h̄nt necessarios exitus. i. euentus. hoc. n. nullo modo vidēt possibile. Cum enim

vident hec dissonare. s. p̄scia ⁊ contingētia. Tu enī putas si p̄uideant contingētia necessitatem ipsa cōseq. ⁊ si necessitas desit minime ea p̄sciri. ⁊ putas nil posse cōprehēdi p̄scia dīna nisi certum. Et si ea que sunt icerti exitus. i. euentus sicut contingētia. si p̄uidetur illa q̄si certa. tu putas illud eē caliginem opionis nō veritatem scie. ⁊ i B tu

ita p̄scia futurozū nihil bis q̄ ventura sūt necessitatis iportat. S̄ hoc inq̄ ipm dubitat: an earuz rez que necessarios exit⁹ nō habent vlla possit eē p̄notio. dissonare etenim vident: putasqz si p̄uideant cōseq necessitatem. si necessitas desit: minime p̄sciri. nihilqz p̄scia p̄bendi posse nisi certum. Qd si que icerti sunt exitus ea quasi certa p̄uidēt: opinionis adesse caliginē nō scie veritatem. Aliter. n. ac sese res habeat arbitrari ab integritate scientie credis esse diuersum. Cuius erroris causa est: qd omnia q̄ q̄sqz nouit: ex ipsozū tñ vi atq̄ natura cognosci estimat q̄ sciunt: qd totū contra est. Omne enī quod cognoscit: non p̄m sui vim s̄ p̄m cognoscentiū potius cōprehendit facultatem. Nam vt hoc breui liqueat exemplo: eandē cor-

beat ex parte cognoscentis bene est scientia: et sic futura contingētia licet in se sint incerta. possunt tamen p̄sciri a deo sine errore falsitatis. C Cuius erroris causa est. Dic assignat cām erroris. Ubi notandum qd causa erroris quare putamus futura icerta non posse certe p̄sciri. qz putatur qd facultas cognitiōis sit p̄m facultatem rei cognite. ⁊ non ipsius cognoscentis. quod est falsum. P̄mo ergo premitit h̄c cām erroris. Sc̄do improbat ipam. ibi. Nam vt hoc breui. dicit p̄mo Cuius erroris cā est. qz existimat qd oia q̄ q̄sqz nouit illa cognosci tñ ex vi ⁊ natura ipsozū q̄ sciunt ⁊ non ex vi cognoscētis. quod totum est d̄. i. p̄ d̄rium. qz res magis cognoscunt p̄m naturam cognoscentis. Omne enim quod cognoscit non p̄prehendit p̄m sui vim. i. p̄m moduz sue nature. sed potius p̄m facultatem cognoscentis. C Notandum qd si cognitio esset p̄m facultatem rei cognite. tunc res ab oibus eodem modo cognoscere. ⁊ sic aliquid p̄prehēderet eodem modo ab intellectu humano ⁊ diuino. qd falsū ē. qz que sunt icerta p̄prehensione humana. sunt certa p̄prehensione diuina. cognitio ergo potius attendit p̄m facultatē potentie cognoscentis. ita qd q̄to potētia ē efficacior ⁊ certior. t̄to certior ⁊ limpidiuz rem cōprehendit. C Nam vt hoc breui exēplo liqueat. Dic p̄bat qd facultas cognitiōis est secundum facultatē potentie cognoscentis ⁊ non rei cognite. P̄mo declarat hoc exemplis. Sc̄do p̄bat hoc idem per rōnem. ibi. Neqz id iniuria. P̄ma i duas p̄m duo exempla. Sc̄dm ibi. Ipsum quoqz. P̄mo

deceptōis causa est error tuus circa iudiciū cognitiōis. Credis enī diuersuz esse ab integritate scientie aliter arbitrari rem q̄ sese habeat. et i hoc erras. C Notandum qd qz nos non possumus futura contingētia certe p̄cogscere: putamus si militer deum hoc non posse res enī eodez modo se h̄ns diuersimode a diuersis p̄t cognosci. vnde cognoscere rē aliter q̄ se habet ex parte rei cognite nō est scia sed cognoscere rem aliter q̄ se ha-

beat ex parte cognoscentis bene est scientia: et sic futura contingētia licet in se sint incerta. possunt tamen p̄sciri a deo sine errore falsitatis. C Cuius erroris causa est. Dic assignat cām erroris. Ubi notandum qd causa erroris quare putamus futura icerta non posse certe p̄sciri. qz putatur qd facultas cognitiōis sit p̄m facultatem rei cognite. ⁊ non ipsius cognoscentis. quod est falsum. P̄mo ergo premitit h̄c cām erroris. Sc̄do improbat ipam. ibi. Nam vt hoc breui. dicit p̄mo Cuius erroris cā est. qz existimat qd oia q̄ q̄sqz nouit illa cognosci tñ ex vi ⁊ natura ipsozū q̄ sciunt ⁊ non ex vi cognoscētis. quod totum est d̄. i. p̄ d̄rium. qz res magis cognoscunt p̄m naturam cognoscentis. Omne enim quod cognoscit non p̄prehendit p̄m sui vim. i. p̄m moduz sue nature. sed potius p̄m facultatem cognoscentis. C Notandum qd si cognitio esset p̄m facultatem rei cognite. tunc res ab oibus eodem modo cognoscere. ⁊ sic aliquid p̄prehēderet eodem modo ab intellectu humano ⁊ diuino. qd falsū ē. qz que sunt icerta p̄prehensione humana. sunt certa p̄prehensione diuina. cognitio ergo potius attendit p̄m facultatē potentie cognoscentis. ita qd q̄to potētia ē efficacior ⁊ certior. t̄to certior ⁊ limpidiuz rem cōprehendit. C Nam vt hoc breui exēplo liqueat. Dic p̄bat qd facultas cognitiōis est secundum facultatē potentie cognoscentis ⁊ non rei cognite. P̄mo declarat hoc exemplis. Sc̄do p̄bat hoc idem per rōnem. ibi. Neqz id iniuria. P̄ma i duas p̄m duo exempla. Sc̄dm ibi. Ipsum quoqz. P̄mo

Liber.

dic. q. cognitio fit fm facultate cogscētis liqat breui exē
plo. Nā visus aliter agnoscit eadē cōpis rotunditatē z alit
tactus. Ille. n. visus manēs emin⁹. i. a lōgiquo. itueit totuz
corpus simul iactis radijs visualib⁹. hic vero. supple tac
tus coherēs et iunctus orbi. i. rotunditati z motus circa
ipsū ambituz. i. circa corpus rotundum. comprehendit. s.
eius rotundi/
tatē. partibus
i. per partes.

C Notādum
q. inuit dupli
tem differen
tiam iter mo
dum cogscēdi
visus z tactus
p. prima ē q. vi
sus a remotis
existēs cogno
scit aliquod
corpus rotun
dum. Tactus
aut nō cogno
scit ipz nisi cō
iunctus. Scda
differentia est
q. visus totuz
corpus simul
comprehēdit.
tactus autem
per partes.

Talis autem
diuersitas i co
gnoscēdo non
esset si res co
gnosceret ex

sui natura. cui eadem res manet in vtraq. cognitione.

C Notādum. quidam dixerunt visionem fieri p. emissio
onē radioz visualiuz ab oculis vsqz ad rem visam. Sed
hec opinio est contra aristotelem. visio enim non fit ex
tramittendo s. itus suscipiendo. patiēte. n. aliquo sēsitiuo
fit ipm videre. z. de aia. Dic aut loq. opione antiq. z. cui
dic. q. visus itueit totū corp⁹ iacti radijs.

C Ip. q. q. hoiem. Dic ponit scdm exēplū i vtutibus co
gnoscitiuis subordiat. Scdo ostēdit quō iste vtutes se ha
beant adiucē ibi. In quo illud. p. primo ergo declarat quō
idē a diuersis potentis diuersimode cōprehēdit. dicēs.
Sensus exterior aliter cōtueit ipm hoiēz. alit imaginatio
alit rō. alit itelligentia dina. Sensus. n. exterior sicut visus
iudicat figurā hoiē i subiecta materia. i. i sēsbili materia
s. imagiatio solā figurā iudicat. i. discernit sine materia.
i. i absētia rei materialis. Rō vero hanc imagiatioēz trāscē
dit. z ipam spēm. i. naturā specificā hoiē q. singularibus i
est. perpēdit. i. discernit vniuersali cōsideratōe. oculus vō
i. cōsideratio itelligentie est celsior. q. itelligentia dina sup
gressa ambitū vniuersitatis q. existit i singularib⁹. illā sim
plicē formā. i. ydeā hoiē que ē i mēte dina. cōtuetur pura
acie. i. specularōe mentis. **C** Notādū q. p. mū exemplum
fuit de virtutibus cognoscitiuis non subordinatis: sicut
de visu et tactu. Istud autem exemplum est de virtuti
bus subordinatis. que sunt quatuor. scilicet sensus exte
rior qui iest oibus aialibus. imagiatio que tñ iest aniali
b⁹ pfect. rō q. tñ ē i hoiē. z itelligentia p. quā itelligit di
uinā cognitōem. Iste vtutes hnt diuersum modū cogno
scēdi eandem rem. s. hominem. vt declaratur in littera

quod non esset nisi cognitio fieret fm facultatem virtu
tum cognoscentiū z non rei cognite.

C In quo illud maxime. Dic ostēdit p. hia quō p. dicte vtu
tes cogscitine se hnt adiucē. ostēdēs q. q. q. d. pōt vt⁹ iferio
oz pōt ēt z superior z ampli⁹. z p. mo hoc ostēdit de itelligē
tia respectu aliarū virtutum. Scdo ostēdit idē de rōne. z^a

āplectitur iferiorē. Inferior ve
ro ad superiorē nullo mō modo
p. surgit. Neqz. n. sensus aliquid
extra materiā valet: vel vniuer
sales spēs imaginatio p. tuet: vel
ratio capit simplicē formaz: sed
itelligentia quasi desuper spectās
p. cepta forma que subsūt cūcta
diuidicat: sed eo modo quo for
mam ipsaz que nulli alij nota ēē
poterat: p. prehēdit. Nā z rōis
vniuersuz: z imaginatiois figu
ram z materiale sensibile cogno
scit. Nec rōne vtēs: nec imagia
tione: nec sensibus: sed illo vno
ictu mentis formaliter: vt ita di
cam: cuncta prospiciens. Ra
tio quoqz cum quid vniuersale
respicit: nec imaginatione nec
sensibus vtēs: imaginabilia vel
sensibilia comprehendit. Nec

ma. itelligentia at dina q. si d. sup spectās. cū sit i supmo gra
du cogscitōis ipa p. cepta fōma ydali diuidicat ēt cuncta
q. subsūt illi fo. me vt cogscēdo ydeā hoiē cogscit oia q. sūt i
hoie. s. eodē mō p. hēdit ipaz formā q. nulli iferiori vtuti
nō ēē poterit. nā ipa cogscit vniuersū. i. vlez formā rōis et
figurā imaginationis z materiale sensibile. q. d. spectat ad
sensem exteriorem non vtēs ratione: nec imaginatione
nec sensibus: sed prospiciens cūcta vno ictu mētis. i. absqz
decurfu cogscit. quod non facit ratio.

C Nōndū q. q. vt⁹ supior vtutē icludit iferiorē: sic tetra
gonuz icludit tragonū. vtz. z. d. aia. iō q. q. d. pōt vt⁹ iferioz
pōt z supior z magl. q. mō magl. vli p. hēdit q. d. iferio mō
magis p. iculari. s. nō ecōuerso. iō q. pōt itelligentia hūana
p. hēdere. pōt z dina itelligentia. s. non econuerso.

C Rō q. q. cū qd vlt respicit. Dic ostēdit idem de rōne. q.
sicut itelligentia cōprehēdit alias tres vtutes iferiores:
sic rō ēt p. hēdit sub se alias duas vtutes. s. imagiatioēz. et
sēfū dicēs. q. cū rō respic. i. cogscit. qd vlt. non vtēs imagia
tōe nec sēfū. z p. hēdit imagiabilia z sēsbilia vli cōphē
sione. hec. n. est rō. que ita definit vlt sue p. ceptōis. homo
est animal bipes rōnale. que diffinitio cū sit vltis notio. i.
notificatio. tūc nullus ēt ignorat rem esse imaginabilez z
sensibile: que hac diffinitione explicatur. Illa rō confide
rat vniuersale non vtēs imaginatione vel sensu. s. rōna
li conceptione. Tunc ostēdit q. sicut ratio comp. hē
dit imaginationem z sensum. sic imagiatio sensum comp.
hēdit. dicēs. imaginationem quoqz tamēsi pro i. q. uis.
sumpsit exordium ex sensibus visendi et formandi figu
ras: tamē absente sensu exteriore. imagiatio collustrat. i.

ibi. Rō quoqz
p. mo dic. In
q. i. i. ordie ista
rū vtutū. illud
ē maxime p. si
derādū q. vis
p. hēdendi su
pior amplecti
tur i se iferio
rē. q. vt⁹ supe
rior cogscit
oē illō qd iferi
oz. Inferioz at
nō p. surgit ad
superiorē. ita
vt apphēdat
illō qd superi
oz. qd manife
stat i exemplo
dicēs. Neqz
. n. sēsus aliqd
valet apphen
dere ex mām
z imagiatio cō
tuet spēs vles
. i. min⁹ p. icla
ref. s. rō capit
simplicē. i. v
niuersalē for

Quintus

coḡscit queq; sēsbilia: nō sēsbilē s; imaginaria rōne iudi-
candi. r tūc cōcludit dicēs. Vides ne igr quō cūcta poti?
vtantē sua. i. ppa facultate i coḡscendo. q; facultate eorū
que coḡscunt. ¶ Notādū q; lz rō i pprehendendo suum
vle nō vtaf imaginatōe r sensu: tñ in actu suo p̄supponit
imaginatōez r sensuz. q; nihil ē i intellectu nisi fuerit i sē-

su. Similiter
lz imagiatio i
sua operatiōe
nō vtaf sensu:
tamē p̄suppo-
nit sensuz fuis-
se i actu. q; fā-
tasia quā h̄yo-
cat imagiatio-
nez: est motus
factus a sensu
fm̄ actum. z.
de anima.

¶ Neq; id in-
iuria. Dic con-
firmat dictuz
suū prōnez. d.
311. f. res coḡ-
scit n̄ s; sui na-
turā s; s; nās
coḡscētis. illd
nō p̄tigit iniu-
ria. i. irrōabl̄r.
Nā cū oē iudi-
ciū coḡscitiōis
sit act? r ope-
ratio. iudican-
tis. i. potentie
coḡscitiue. ne-
cesse ē vt q; q;
coḡscens per-
ficiat suā ope-
rā. i. suā opera-
tōez coḡscendi. nō ex aliena ptāte. f. rei cognite. s; ex ppa
ptāte. i. ex vtute coḡscētis. ¶ Notādū q; ex lra format
talis rō. Dis act? r opatio seq̄ r ditiōez illi? potētie cui? ē
act? r opatio. s; iudicare siue coḡscere ē act? r opatio potē-
tie coḡscētis r nō rei cognite. ḡ iudicare r cognoscere se-
gtur modū r ditiōem potentie coḡscētis r nō rei cognite.

¶ Metrum q̄rtum q̄nti libri.

Quondā porti. attu. Istud ē metry q̄rtū hui? quiti
qd̄ d̄r glionicū ab iuētore. coriambicū a pede p̄-
dominante. in q̄ metro iprobat opionē stoicoz ex q̄ videt̄
seq̄ p̄rium dictis suis. fuit. n. opio stoicoz q; cognitio itel-
lectiua solū pficeret̄ ex b. q; corpora exteriora suas silitu-
nes ip̄riant i mentem. ita vt mens solum se habeat i rō-
ne patientis: r res eē i rōne agentis. Ex q̄ sequitur cum pa-
tiens trahat̄ ad naturā agentis r nō ecōuerso. q; cognitio
sequeret̄ nām rei cognite. r nō naturā rei cognoscētis. qd̄
est d̄ dicta. Primo ḡ ponit opionē stoicoz. sc̄do improbat
eam. ibi. Sed mens. Primo ḡ dic. Quondā porti? attu.
lit senes sup. stoicos. q; dicebat̄ senes pp̄ maturitatē moz
senes inq; nimū obscuros sup. i sētētis. q; stoici credunt
sēsus r imagines. i. rez sēsbiliū formas ip̄ri mētib? ex
cōpib? extumis. i. extiorib?. r posuerit illa corpa eo mō ip̄ri-
mere imagies mētib?. vt q̄ndā mos fuit alicui scribēti ce-
leri stilo figere p̄ssas lras. eq̄re. i. i planicie pagine. q; pagina
nllas p̄us notas hēat. ¶ Notādū q; stoici dicunt a stoa
greco qd̄ ē porti? latine. q; arthenis i māifestissima porti-

cu r alyz loci publici stoici disputare solebāt r illi posuerit
aiam tm̄ habere se i rōne patientis respectu rez exterio-
rum. r q; cognitio magis videt̄ seq̄ virtutē actiuāq; passi-
uā. ideo fm̄ eos cognitio potius debet attendi fm̄ facul-
tatē rei cognite q̄ est actiua: q; aie cognoscētis. q̄ ē passiuā.
¶ S; mēs. Dic iprobat hāc opionem. sc̄do ponit suaz ve-
ritatem. ibi.

E corporib? extimis
Credant mentib? imprimi.
At quondam celeri stilo
Ados est equore pagine
Que nullas habeat notas
Pressas figere litteras.
Sed mens si pp̄rijs vlgēs
Nihil motib? explicat.
Sed tm̄ patiens iacet
Notis subdita corporuz.
Cassasq; i speculi vicem
Rez reddit imagines.
Unde hec sic animis viget
Cernens omnia notio:
Que vis singula p̄spicit:
Aut que cognita diuidit:
Que diuisa recolligit:
Alternūq; legēs iter
Nūc sumis caput iserit:
Nūc decidit i infima.
Tum sese referens sibi:
Veris falsa redarguit:
Hec est efficiens magis
Longe causa potentior:

ritatem. ibi.
Hec est effici-
ens. Primo ḡ
ōducit ad plu-
ra iconueniēs-
tia istam opio-
nem dicens.
Sed si mens
vigens nihil
explicat pp̄rijs
motibus. idē
si nullā actōez
pp̄am habet.
sed tm̄ iacz pa-
tiens. subdita
notis. i. silitu-
dinibus cōpo-
rum. r si ipsa
reddit. i. repre-
sentat cassas
imagines rez
.i. silitudines i
vicem speculi
.i. ad modum
speculi. Tunc
queritur vnde
viget hec no-
tio. id est hec
cognitio ani-
mis. q; anima
est cernēs oia
non tm̄ corpo-
ralia sed etiaz

incorporalia. ¶ Notandū q; p̄mum inconueniens est si
cognitio itellectiua fieret p̄ solā ip̄pressionez corporuz i aia
tunc non esset vtus p̄ quā aia coḡsceret icorporalia. q; per
solā ip̄pressionē corpoz tm̄ coḡsceret corporalia. nūc autē
māifestū ē q; ē icorporalia coḡscit. Aliud icōueniēs pōit
dicēs. Si aia tm̄ est passiuā. q; vis aie singula p̄spicit. i. iu-
dicat. aut que vis aie cognita diuidit. aut diuisa recolligit
aut que vis anime legēs. i. apprehendens. alternum iter
p̄ponendi r diuidendi. nunc iserit caput summis genera-
lissims ascendendo a specialissimis ad generalissima col-
ligendo multitudinem. r nūc decidit vel decedit fm̄ aliā
lram. i. cadit in infima. i. i specialissima p̄cedendo a gene-
ralissimis ad specialissima diuidēdo. Tum i. tandem aia
referēs. i. p̄parās sese sibi redarguit falsavis. i. p̄va. ¶ No-
tādū q; ex lra tal' format rō. Illa aia n̄ ē tm̄ passiuā s; actiua
q; iudicat p̄pōit r vidit r vis falsa r darguit. s; aia itellectiua
ē h̄. g. Maior nō ē q; iudicat. p̄pōere. dider. redaguer vt
dēt eē opatōes actiue. mior appet anima iudicat iter vez
r falsuz. cōponit predicatū cum subiecto. aliquando diui-
dit predicatum a subiecto. r falsas opiniones redarguit
¶ Hec ē. r. h̄ p̄bia pōit vītātē d. Hec mēs ē magl cā effi-
ciēs. q; ē cā lōge potētior q; illa q; mō māe. i. silitudie māe
patif notas ip̄pressas. r q; aliqs crederet q; i aia nulla esset
passio. Jōsb̄dit qd̄ā passio. p̄cedit opatōes aie i viuocoꝛpe
excitās r mouēs vires ai ad opandū. vt qñ lux ferit oculos
tē patif visus. vel cum vox istrepit. i. isonuit auribus tunc

patit̄ auditus/ & tandē vigor mentis excitus. i. excitat̄ vo
cās spēs qua itus tenet ad similes motus applicat eas no
tis exteris. i. similitudinibus exterioribus. & miscet. i. appli
cat imagines exteriores corporū formis. i. spēsbus itrosū
idest in anima reconditis. ¶ Notādum q̄ Boet. hie vti
tur inia platonica que ponit spēs rerum a principio natu
raliter iditas

aie. S; aia so
pita ē i corpōe
ita q̄ nō itelli
git p eas nisi
excitē p imu
tationem sen
suum extero
rum. excitata
autem euocat
speciem simi
lem illi quam
sensus exteri
or impressit et
applicādo eaz
rei exterozi.
sic intelligit p
eam. ad hanc
intentionem ē
logtur linconi
ensis pmo po
steriorum. di
cens. Ratio i
nobis sopita n̄
agit nisi prius
per operatōes
sensuuz qbus
admisceat fue
rit experrecta
¶ Notādum
q̄ ex litteravi

Quæ que materie modo
Impressas patit̄ notas.
Precedit tamē excitans
Ac vires animi mouens
Viuo in corpore passio.
Lum vel lux oculos ferit.
Vel vox auribus istrepiit.
Tum mentis vigor excitus:
Quas intus species tenet:
Ad motus similes vocans:
Notis explicat exteris.
Introsuūq; reconditis
Formis miscet imagines.

¶ Prosa quinta libri quinti.

Quod si i corporibus se
ntiendis: quibus afficiat̄ in
strumēta sensuū forise
cus obiecte qlitates: aiq; agētis
vigorē passio corporis atcedat
q̄ i se actuz mentis prouocet: ex
citetq; iteri qescētes itrisec̄ for
mas: si in sentiendis inq; corpo

detur q̄ intellectus possibilis intelligendo etiam sit actiu⁹
cum sit causa efficiens vt dicit̄ i lra. Aristo. autem. 3. de aia
vult q̄ itelligere sit pati. & q̄ intellectus nullam habet na
turam nisi q̄ est possibilis vocatus. Ad hoc dicunt aliqui
q̄ qz aia pprehendit tam itellectum possibilem q̄ agētes
i aia est actiua immo causa effectiua itellectōis rōne in
tellectus agentis. sed est passiuā rōne itellectus possibilis
vel dicendum q̄ itellectus possibilis est potentia passiuā
saltem quo ad p̄num eius actum cum itelligere sit pa
ti. sed ois potentia passiuā de necessitate regit potentiā
actiuā que reducat ipam ad actum. Tale autē actiuū
nō potest eē res corporalis extra cum agens sit pstantius
passio. iō tale actiuū ex parte aie erit itellectus agēs cu
ius operatio est facere potētia itellecta actu itellecta. ita
q̄ a rebus extra virtutem itellectus agentis imprimitur
aliquid itellectui possibili per qd̄ i actuz itelligendi redu
citur. Non est ergo itentio boety negare qn mens sit pas
siua rōne itellectus possibilis. sed vult q̄ mēs siue anima
magis habeat efficientiam i itellectione q̄ sit passiuā ab
ipsis corporib⁹ extra. & p̄ dñs efficientia itellectus nō d̄
attribui rebus extra quod erat de itentione stoicoz.

¶ Prosa quinta quinti libri.

Quod si i corporibus sentiendis. Dec est gnta p̄sa
huius quinti libri. In qua pbat spāliter diuinaz
cognitionem esse p̄m modum coḡsentis & nō rei
cognite. Sc̄do oñdit itufficiētiā eoz q̄ ex vero modo co
gnosendi iprobāt puidētiāz diuiaz. ibi. Quid iḡ. Primo
facit quod dictum est. sc̄do ifert duas p̄clusiones. ibi. Hac
itaq; p̄mo dicit̄. Si i sentiendis. i. i cognoscendis corpo

ribus anim⁹ noster non tm̄ insignitur. i. afficiit̄ passōe cor
poris. sed ex sua vi iudicat passionem subiectam corpori
ita q̄ i cognoscendo seq̄ p̄p̄m motum. q̄uis qualitates
obiecte forinsecus afficiant. i. imurent. instrumenta. idest
organa sensuum. & passio corporis antecedit vigores agē
tis animi. que passio puocet actum ment̄ in se. & excitet

ribus anim⁹ nō passione ifignit̄:
sz ex sua vi subiectā corpi idicat
passionē: quanto magis ea q̄ cun
ctis corporū affectiōib⁹ absoluta
sūt: i discernēdo nō obiecta ex
trinsec⁹ sequunt̄: sed actum sue
mentis expeditit̄. Hac itaq; rōe
multiplices cognitiōes diuersis
ac differentib⁹ cessere substātis
Sensus. n. solus cūctis alijs co
gnitiōib⁹ destitutus imobilibus
animantibus cesset. quales sunt
cōche maris. queq; alia saxis be
rētia nutriunt̄. Imaginatio ve
ro mobilib⁹ beluis. q̄b⁹ iā inesse
fugiēdi appetēdiue aliq; videtur
affect⁹. Ratio vero humani tan
tum generis est sicuti intelligen
tia sola diuini. Quo fit vt ea no
ticia ceteris p̄stet que suapte na
tura nō mō p̄p̄iū sz ceteraz quo
q; noticiariū subiecta cognoscit.

formas intrin
sec⁹ qescētes.
Si hoc est in
aio nostro ml
to magis ea q̄
absoluta sunt
cunctis affe
ctiōibus. idest
qualitatibus
cōporū. Sicut
itelligētie se
parate & preci
pue deus. illa
i discernendo
non sequitur
obiecta extri
secus. sed ex
pediunt. idest
perficiunt ac
tum sue men
tis. i. operatio
nem intelle
ctiuā p̄m na
turam p̄p̄am.
¶ Notādum
q̄ ex lra sic po
test argui. Si
id de quo mi
nus videt̄ in
esse inest: & de
quo magis.

Sed minus videtur q̄ animus noster in cognoscēdo se
quatur motum suum & non rei cognite & tamen sequitur
facultatem sue cognitionis. ergo multo magis intelligen
tia diuina sequitur in cognoscendo proprium motum sue
cognitionis q̄ ipsius rei cognite.

¶ Hac itaq; rōne. Dic infert duas conclusiones ex p̄mis
sis dicens. Ex quo cognitio seq̄tur naturam cognoscentis
& non rei cognite. & cum cognoscentia sint diuersa p̄m na
turam. o; diuersis cognoscentib⁹ puenire diuersas cogni
tōes. Un̄ dicit̄. Hac itaq; rōne. qz cognitio seq̄tur naturāz co
gnoscentis. multiplices cognitiōes. cessere. i. cesserunt di
uersis ac differentib⁹ substātis. sensus. n. sol⁹ destituit̄ alijs
cognitiōibus. cessit aiantibus imobilibus. quales conche
maris. & quecunq; nutriuntur herentia saxis. Imagina
tio vero cessit mobilibus beluis que mouent̄ motu pro
gressiuo. qbus videtur iesse affectus. idest appetit⁹ fugiē
di malū vel appetēdi bonum. Rō vero per quā p̄p̄edi
mus vlt̄ tm̄ ē humani generis. sic itelligētia ē diuini generi
Tūc ponit sc̄dam p̄clusionem. q̄ illa cognitio est notior &
nobilioz que non solum apprehendit p̄p̄m obiectum sz
etiam obiecta aliaz noticiāz. i. cognitiōum. Un̄ dicit̄. Quo
fit vt ea noticia. i. cognitio p̄stet. i. nobilioz sit ceteris. q̄
suapte natura. i. p̄p̄ia natura. non modo. i. non tm̄ modo.
p̄p̄m obiectum cognoscit. sed etiam cognoscit subiecta
ceterarum noticiarum. ¶ Nota circa p̄mā p̄clusiones q̄
cum actus & opatōes diuersificent̄ p̄m diuersitatē agen
tiū & opantiū. sequitur si agētia & opantia sint diuersa q̄
habeant diuersas opatōes & cognitiōes. p̄pter quod sēsus
sine alijs cognitiōibus cessit animalibus imobilibus. et

Quintus

accipit hic sensus stricte p apprehensione sensitua: que solū imutat ad pntiam sensibilis. Sic enī distinguit contra imaginatōem q̄ nō tm̄ apprehendit rē pntem. s̄ etiā absentem. ¶ Notandum circa sc̄dam conclusiōem q̄ q̄ cūq̄ potētia plura cognoscit videt̄ eē p̄stātor ea que cognoscit pauciora. Si ergo aliqua potentia cognoscit p̄prium obiectum

et cum hoc obiecta aliarum potentiarū inferiorū. sicut est intelligentia diuina. et nō eō uerso. seq̄t̄ q̄ potentia superior plura cognoscens sit nobilior inferiori. ¶ Quid igit̄. Dicitur ostēdit insufficientiā eorū q̄ ex modo cognoscendi nō improbant diuinam prudentiam. sc̄do hortatur nos ad cōsiderandū modū diuine cognitionis. ibi. Quare in illi. p̄mo manifestat insufficientiam eorū per simile. sc̄do applicat illud simile ad p̄positū. ibi. Simile ē.

Similitudo aut̄ quā itendit talis est. Sensus et imaginatio sunt cognitōes inferiores q̄ rō. Si igit̄ sensus et imaginatio uellent iudicare modū recognoscēdi rōnis ex modo cognoscendi p̄p̄o. et dicere q̄ vniuersale nihil eēt quod rō apprehendit. vel si v̄z eēt iudicium rōnis vel eēt particulare et sensibile. rō v̄o diceret tr̄ium. Manifestum ē q̄ nos q̄ v̄gemus v̄traq̄ cognitōe potius assentiremus rōni iudicando motiūm sensus. et imaginationis eē insufficientes. dicit ergo. Quid igit̄ si sensus et imaginatio refragentur. i. d̄dicant rōni. dicentes nihil esse vniuersale id q̄ ratio putat sese itueri sic arguendo. Quod enī est sensibile aut imaginabile id non posse esse vniuersū. i. vniuersale sc̄d̄ iudicium sensus et imaginatōis. Aut igit̄ iudicium rōnis necesse est esse verum. et p̄ p̄ns nec q̄q̄ esse sensibile. q̄ est absurdum. Aut q̄m̄ notum sit sibi sup̄. sensui et imaginatōi plura eē subiecta sensibus et imaginatōi. que necesse ē esse sensibilia. crederes ne conceptōes rōnis eē inanē. que consideret illud q̄ sit sensibile et singulare. quasi q̄d̄ daz vniuersale. Ad hec si rō r̄ndeat se p̄spicere i rōne vniuersali quod sit sensibile et imaginabile. Illa vero. i. sensum et imaginatōem non posse aspirare. i. peruenire. ad cognitōem vniuersitatis. i. vniuersalis. q̄ notio. i. cognitio eorū nō possit excedere figuras corporales. et diceret rō potius esse credendum firmiori et perfectiori iudicio rez. In h̄ igit̄ lite. s̄ iter sensum et imaginatōem ex vna parte. et rōne ex altera parte nos q̄bus iest tam vis rōcinādi q̄ imagi-

nandi et sentiendi. nōne potius pbarem̄ cām rōnis. et reputarem̄ motiua sensus et imaginatōis esse insufficientia q̄. d. imo. ¶ Notandum q̄ iudicio nobilioris potentie potius est standum q̄ iudicio potentie ignobilioris. cum igit̄ ratio sit potentia nobilior q̄ sensus et imaginatio. eo q̄ rō apprehendit p̄prium obiectum. et obiectum sensus et ima-

est q̄ humana rō diuinā itelligētia futura nisi vt ipsa cognoscit non putat intueri. Nam ita differis: si qua certos ac necessarios habere non videant̄ euent̄: ea certo euentura p̄sciri nequeat. Harū igit̄ rerum nulla est p̄scia: quā si etiā in his esse credamus: nihil erit q̄d non ex necessitate proueniat. Si igit̄ v̄ri rōnis p̄cipēs sumus: ita diuine iudicij mētis habere possem̄: sic imaginatōes sēsūq̄ rōni cedere oportere iudicauimus: sic diuine sese menti humanam submittere rōne iustissimum censeremus. Quare in illius summe intelligentie cacumen si possemus erigamur. Illic. n. rō videbit q̄d in se nō p̄t̄ itueri. Id aut̄ est: quo nā mō etiā q̄ certos exitus nō habent: certa tamen videat ac definita p̄notio: neq̄ id sit opinio: sed summe pot̄ scientie nullis t̄minis inclusa simplicitas.

nulla est p̄scia. quam. s̄. p̄sciam si credamus esse i his. nihil erit quod nō p̄ueniat ex necessitate. Si igit̄ sicut sumus participes rōnis. ita possem̄ h̄re iudicium diuine mētis. sicut nunc iudicauim̄ imaginatōes et sensum oportere cedere rationi. sic censeremus. i. iudicarem̄. iustissimum humanam rationem sese submittere diuine menti. ¶ Notandum q̄ simile est de iudicio sensus et imaginatōis respectu rōnis. et rōnis respectu intelligentie diuine. Nam sensui et imaginationi videtur q̄ ratio aliter non possit comprehendere rem. nisi sicut ipsa apprehendit q̄d tm̄ falsum est. Sic similiter videtur rōni humane. q̄ intelligentia diuina non possit res incertas cognoscere aliter q̄ ipsa cognoscit. quod falsum est. Nam que rō humana icerte cognoscit intelligentia diuina certa comprehendit. ¶ Quare i illius summe intelligentie. Dicitur hortatur vt erigamus nos ad cognitōem diuine intelligentie dicens. Quare si possemus erigamur per diligentem considerationem i cacumen illius summe intelligentie sup̄. diuine. Illic. n. rō videbit q̄d i se nō potest itueri. s̄. quō certa et definita p̄notio dei cognoscat illa que non habent certos exitus. et illud non sit opinio. sed potius sit simplicitas summe scie nullis terminis inclusa. q̄ simplicitas summe sapientie est infinita. ¶ Notandum q̄ si cognitio sequerēt facultatem rei cognite. et non virtutis cognoscentis. tunc sicut ratio humana cognoscit futura contingētia icerte sic similiter intelligentia diuina ea incerte cognosceret.

ginatōis et nō econuerso. ergo potius astādum ē iudicio rōnis q̄ potentiarū inferiorū. ¶ Simile ē. Dicit applicat illud simile ad p̄positum. et dicit Illud quod ē dictum de sensu et imaginatōe respectu rōnis. simile est ei q̄ humana rō nō putet diuinam intelligentiam itueri. nisi vt rō ipsa cognoscat. quod apparz ex ipso modo arguendi. Nā ita differis. i. arguis. si qua non videant̄ nō h̄re certos et necessarios euent̄ talia nequeat p̄sciri certo euentura. Igit̄ talium rerum

sed qz facultas cognitiouum est scdm facultate vtutu co-
gnoscentiu z itelligetia diuina i cognoscendo excedit ro-
nem humanā. poterit ipsa certe cognoscere q̄ rō humana

Quam varijs terras. Hic incipit quintum metrum
huius gnti. qd̄ d̄r archiloicum ab iuenteore. dacti-

licum a pede pdominante
i quo ostēdit hoīem esse di-
spositum ad contēplatoēz
celestium ex figura corpis
sui. z p̄mo describit figurā
corporalem aliarūz bestia-
rum. scdo figuram homis
ibi. Unica gens. p̄mo di-
cit. Animalia permeant ter-
ras q̄ varijs. i. valde vari-
is figuris. namqz alia aia-
lia extento corpore sic sūt
serpētes z reptilia. illa ver-
runt. i. vertunt puluerem.
z icitata. i. mota vi pectori.
trahunt continuum sulcū
sup. in puluere. Sunt alia
animalia quibus icta vaga le-
uitas alarūz que verberet
ventos. z enatet. i. transiat
ligdo volatu spacia longi
etheris. i. aeris. Sunt alia
que gaudent vestigia pres-
sisse solo. i. terre gressibus
suis z transmittere. i. ptrā-
fire virides campos. z gau-
dent subire siluas. que oīa
animalia: licet videas ea di-
scerepare varijs formis. n̄
facies eorum. p̄na. idest ad
terram inclinata. valet in-
grauare. i. ingrauatōs osten-
dere sensus hebetes. idest
brutales. **C** Notādū qz
ph̄ia tāgit tria genera aia-
liū. s. reptibilia. volatilia. z
gressibilia que licet differ-
rant i formis. qz qdam for-
manē ad reptādū vt spen-
tes. qdā ad volādū vt aues
qdā ad gradiendum vt be-
stie. tamen i hoc oīa pueni-
unt qz habent faciem inclinatam ad terram.

C Unica gēs hoīūz. Hic describit figurā hoīs. d. Unica
gēs hoīūz. i. solū gen^o hūanū. leuat cellū cacumen. i. caput
suū alti^o. z leuis stat recto. i. erecto corpore. z despicit terras
vultu eleuato ad celū. tu hō terren^o. qz recto vultu petis
celū. z exeris. i. erigis frōtē. hec recta figura admonet te.
qz tu male desipis. nisi et feras. i. extollas aiūz tuū i subli-
me. i. i celestia. ne mēs grauata. i. grauedie dep̄ssa. pessū. i.
sub pedib^o vt sub^o. z ē pessū aduerbiū loci. ne illa mēs si-
dat. i. fideat. inferior corpore eleuato celsi^o. **C** Notādū cū
hō hēat figurā corpis erectā ad celū. si aia nō erigere ad
contēplatoēz celestiu. videre^o corp^o eē nobili^o aia. **C** Nōn-
dū f̄z arist. i. iō d̄ aīalib^o. hō inter oīa animalia hēt figurā re-
ctilinearē d̄ q̄ figura ēt loq̄ ouidi^o i li. metamorphoseos
d. Pronaqz cū spectat animalia cetera frā. Os hoī subline
dedit celumqz videre Jussit: z erectos ad sydera tollere
vultus. **C** Prosa sexta quinti libri.

Quoniam igitur vti pauloate. h̄ incipit sexta p̄sa z vltia

C Metrum quintum libri quinti.

Quam varijs t̄ras animalia permeant figurā.
Namqz alia extento sunt corpore pul-
ueremqz verrunt.

Continuūqz trahūt vi pectoris incitata sulcus.
Sūt qb^o alarū leuitas vaga verberetqz vētos.
Et ligdo longi spacia etheris enatet volatu
Nec pressisse solo vestigia gressib^o gaudent.
Vel virides cāpos trāsmittēt vl̄ subire siluas.
Que varijs videas lz oīa discrepare formis:
Prona tñ facies hebetes valz ingrauare sēsus.
Unica gēs hoīūz celsus leuat altius cacumen.
Atqz leuis recto stat corpore despicitqz t̄ras.
Nec nisi terren^o male desipis admonet figura
Qui recto celū vultu petis: exerisqz frontem.
In sublime feras aiūz quoqz ne grauata pessū
Inferior sidat mens corpore celsius leuato.

C Prosa sexta z vltima.

Quoniam igitur vti pauloante mōstra-
tum est omne quod scīti non ex sua sed
ex comprehendentiū natura cogno-
scitur. intueamur nunc: quantum fas est: quis
sit diuine substantie status: vt que nam etiam
scientia eius sit possimus agnoscere. **B**eū igit
eternum esse: cunctoz rōne degentium cōc iu-
diciū est. Quid sit igit̄ eternitas considerem^o
hec enim nobis naturam pariter diuinam sciē-
tiamqz patefacit. Eternitas igitur est intermi-
nabilis tota vite simul z perfecta possessio.
Quod ex collatione temporalium clari^o liquet.
nam q̄cqd̄ viuūt i tpe. id presens a preteritis in

huius gnti. i. qua determinat v̄tatem d̄ passibilitate p̄scie
diuine z liberi arbitry. Et p̄ pōit suā determinatōez. scdo
subiūgit vtilē exhortatōez circa finē libri ibi. **A**uersamini
igit̄. p̄rio ostēdit modū diuine cognitōis. z^o soluit obiectōes
factas d̄ diuā puidētiā. 3° cludit passibilitatē liberi ar-
bitry cum puidētia diuina. scdo ibi. Quid igit̄ postulas. 3° ibi.

Que cū ita sint. p̄ determi-
nat de statu dei q̄ ē eterni-
tas. z^o ex h̄ declarat modū
diuine scie. ibi. Qm̄ igit̄ oē ia-
diciū. p̄mittit qz determi-
nādū sit d̄ eternitate. scdo
determinat ea. ibi. Eterni-
tas igit̄ ē intermiabilis. p̄ri-
mo dicit. Qm̄ mōstratus est
pauloate. qz oē scīti qd̄ cog-
scīti. n̄ ex sua nā. i. nō ex nā
rei scite lz ex nā p̄p̄dētū
.i. cognoscētūz. it ueamur
nūc. q̄tū fas est. qz sit stat^o
diuine eētie vel substantie
vt possimus agnoscere que
sit eius scia. z subdit qz cōc
iudiciū cūctoz degētūz. i.
vtētū rōne ē deū eē eter-
nū. adeo p̄sideremus qd̄ sit
eternitas. hec. n. nobis pa-
tefacit nām z diuinā sciaz

C Notādū qz v̄ri degen-
tes rōe sunt v̄ri p̄diti luce
sapie. z oēs isti p̄cedūt deū
eē eternū. Nā p̄hs. 8. p̄hy.
ex eēnitate mot^o ostēdit eēnī-
tatē motoris. z oēs tā greci
qz barbari putātes dōs eē
estimat̄ eos imortales.

C Notādū qz eternitas d̄i
z nā z scia dei nō d̄nt p̄m
sbaz. iō cognita eternitate
cognoscit̄ nā z scia dei.
C Eternitas igit̄. h̄ p̄seḡ
de eternitate. Et p̄ pōit ei^o
diffōnē. z^o declarat eā. ibi.
Qd̄ ex collatōe. p̄rio dicit.
eternitas ē possessio vite i-
terminabilis ex n̄s tota sil^o
z p̄fecta. **C** Nō f̄z al̄b. sup
li. d̄ causis. Aliqd̄ ē eēnū z

ē i eternitate. z ē ip̄a eēnitas sic d̄s. Aliq̄ sūt eēna z sūt i eter-
nitate. lz n̄ sūt ip̄a eternitas. sic sube sepate. alia sūt eterna n̄
i eternitate nec sūt ip̄a eternitas. vt mot^o tps z mundus.
C Nōndū cū dicit̄ eternitas ē possessio vbi v̄ri noie posses-
siois ad designādū inmutabilitatē z idēficiētā eternitatē
qz ip̄a firmiter possidet z q̄te h̄. z dicit̄ vite ad inuēdū qz
n̄ viuētia n̄ mēsurat̄ eēnitate. Et dicit̄ intermiabil^o ad d̄riā il-
li^o vite q̄ h̄z t̄minū a p̄te aī z a p̄te p̄. sic vita hoīs. vl̄ a p̄te
aī tñ sic vita āgeloz. z dicit̄ tota sil^o ad d̄riāz vite angelice.
q̄uis. n. eē āgeli f̄z sbaz sit totū sil^o. n̄ tñ f̄z op̄atōz. cū hēat
op̄tōes successiuas z itellectōes. z dicit̄ p̄fca ad d̄signādū
qz eēnitati nihil d̄est. p̄fca. n. ē cui nihil d̄est. p̄ celi z mūdi.
C Quod ex collatōe. Hic declarat diffinitōem. scdo re-
darguit quosdā qui vocabulo eternitatis abutebant̄. ibi.
Un̄ nō recte. p̄mo q̄ declarat diffinitōem eternitatis i cō-
paratione ad tēpus dicens. Un̄ dictum est qz eternitas
ē possessio tota simul intermiabilis vite. qd̄ liquet clari^o
ex collatōe. i. ex cōparatione t̄paliū. Nāz quicquid viuūt

Quintus

in tempore illud presens existens procedit per successivam mutabilitatem a preteritis in futura. et nihil est in tempore constitutum. quod pariter possit amplecti. i. comprehendere totum spacium vite sue. sed crastinum nondum apprehendit. hesternum vero tempus iam perdidit. et in hodierna vita non amplius vivit. i. nihil plus est presens de hodierna vita. nisi quod in isto mobili et transitorio momento continetur de vita. et de momento illud indivisibile instans quo futurum copulatur cum preterito. quicquid igitur patitur temporis conditionem. i. successionem. id non quod ceperit esse. nec desinat esse sicut aristoteli. censuit mundo. et in vita. i. duratio eius. tendat. i. extendatur cum infinitate temporis. nondum tamen tale est ut iure credatur esse eternum quod non comprehendit neque complectitur simul totum spacium vite. i. sue durationis. licet infinite. i. infinito tempore. daretur futura nondum habet transacta. i. pertransita et preterita non habet. Quicquid igitur comprehendit et possidet pariter totam plenitudinem interminabilis vite. cui nihil absit futuri. nec aliquid fluxerit preteriti. illud iure perbetur esse eternum. quod illud eternum sui compos eo quod nihil sibi desit. necesse est semper sibi assistere presentis. et est necesse se presentem habere infinitatem. i. infinitam durationem temporis mobilis. i. successivi. ¶ Notandum quod per cognitionem temporis devenimus in eternitatis cognitionem. eo quod opposita iuxta se posita magis elucescunt. ideo per naturam et successiones temporis declarat nobis naturam eternitatis. Sicut enim ratio temporis consistit in successione et apprehensione prioris et posterioris in motu. cuius una pars preterit et alia est futura. Sic ratio eternitatis per oppositum consistit in apprehensione uniformitatis illius quod omnino est ex motu apprehendens sicut preteritum et futurum tam presentis. ¶ Notandum quod ipsi eterni nihil transierunt in preteritum. id est se sibi presentis assistit. quod vero nunquam deficiet sicut nec unquam incipit. cum habeat vitam interminabilem necesse est quod assistat quilibet ordine temporis et si ponatur tempus

futura procedit. Nihilque est in tempore constitutum: quod totum vite sue spacium pariter possit amplecti. Sed crastinum quidem nondum apprehendit: hesternum vero iam perdidit. In hodierna quoque vita non amplius vivit: quod in illo mobili transitorioque momento. Quod igitur temporis patitur conditionem: licet illud: sicut de mundo censuit aristoteles: nec cepit unquam esse nec desinat: vitamque eius cum temporis infinitate tendat: nondum tamen tale est ut eternum esse iure credatur. Non enim totum simul infinite licet vite spacium apprehendit atque complectitur: sed futura nondum transacta iam non habet. Quod igitur interminabilis vite plenitudinem totam prater apprehendit ac possidet: cui neque futuri quicquid absit nec preteriti fluxerit: id eternum esse iure prohibetur. Idque necesse est: et sui propositis sibi se assistere: et infinitatem mobilis temporis habere presentem. Unde quodam non recte: quod cum audiunt visum platoni mundum hunc nec habuisse initium temporis nec habitum esse defectum: hoc modo aditorem mundum fieri coeternum putant. Aliud est. non per interminabilem duci

bil. quod est proprius divine mentis. Et quod aliquis diceret. Si mundum nunquam incipit esse coeternum deo. Ad quod respondet. Quod deus est prior mundo non antiquitate temporis sed simplicitate nature. Unde dicit. Neque ei deus videtur antiquorum rebus aditis quantitate temporis sed proprietate simplicis nature. ¶ Notandum sicut per ex lib. thimei. Plato voluit mundum incipisse sed finem non habere. et hoc idem aristoteli sibi imponit in lib. celi et mundi. dicens quod solus plato generat mundum. Quid est quod dicit Boetius. quod plato non posuit mundum incipisse. Ad hoc dicitur quod dum plato dixit mundum habuisse initium intelligit quod habuit initium institutionis non autem temporis. sicut ponit exemplum de vestigio pedis. ut si pes ab eterno stetisset in pulvere pes esset cum vestigio naturaliter procedens vestigium sed non tempore. ¶ Hunc enim vite immobilitatem manifestat quo temporalia deficiunt simplicitate divine nature quam nituntur imitari. Ille infinitus motus rebus temporalium imitatur quantum prater. hunc presentium statum vite immobilis. et eternitatis. et cum eum non poterit effingere. i. exprimeret et eque. deficiet ab eius immobilitate successive accedendo quod sicut habere non potuit et ex simplicitate presentie deficiet in infinitam quantitatem preteriti et futuri. et cum nequeat possidere prater totam plenitudinem vite sue habet

ifinitum et quod eodem modo assistit ordinis tempus per quem motus in se subsistit. motus autem in quo subsistit est presentium. id est et assistit diversis ferentibus temporis per motum presentium. id est dicitur quod necesse est eternum presentium habere infinitatem temporis mobilis.

¶ Unde non recte putatur. Sic philosophia improbat quod dicitur quod abutebatur vocabulo eternitatis. Secundo docet proprius motus loquendi ibi. Itaque si digna primo facit quod dicitur est. Secundo manifestat quod temporalia deficiunt a simplicitate divine nature quam nituntur imitari ibi. Hinc enim primo dicitur dicitur quod eternitas non solum dicitur interminabiliter. sed et simplicitate. unde non recte quod dicitur putatur quod cum audiunt visum esse platoni mundum non habuisse se initium temporis nec habitum defectum. i. finem sed modo putant mundum aditorem fieri coeternum non conditori.

vitam: quod mundo Plato tribuit aliud interminabilis vite totam pariter complexam esse presentium: quod divine mentis proprium esse manifestum est. Neque de presentibus rebus antiquorum videri deus temporis quantitate: sed simplicis potius proprietate nature. Hunc enim vite immobilis presentium statum ifinitus ille temporalium rebus motus imitatur. Cumque cum effingere atque equare non possit ex immobilitate deficit in motum. Et ex simplicitate presentie decrescit in infinitam futuri ac preteriti quantitatem. Et cum totam prater vite sue plenitudinem nequeat possidere: hoc ipso quod aliquo modo nunquam esse desinit: illud quod implere atque exprimere non potest: aliquatenus videtur emulari: alligans se ad qualemcumque presentiam huius erigui volucrisque momenti. quod quam manentis illius presentie quondam gestat imaginem quibuscumque contigerit id prestat ut esse videatur. Quoniam vero manere non potuit ifinitum temporis iter arripuit. Eodem modo factum est ut presentium vitam esse: cuius plenitudinem complecti non valuit permanendo.

¶ Hinc autem quod non recte putatur est quod aliud est duci per interminabilem vitam cum quod dicitur successione quod plato tribuit mundo. et aliud est prater. i. sicut esse complexam totam presentiam vite interminabilem. quod est proprius divine mentis. Et quod aliquis diceret. Si mundum nunquam incipit esse coeternum deo. Ad quod respondet. Quod deus est prior mundo non antiquitate temporis sed simplicitate nature. Unde dicit. Neque ei deus videtur antiquorum rebus aditis quantitate temporis sed proprietate simplicis nature. ¶ Notandum sicut per ex lib. thimei. Plato voluit mundum incipisse sed finem non habere. et hoc idem aristoteli sibi imponit in lib. celi et mundi. dicens quod solus plato generat mundum. Quid est quod dicit Boetius. quod plato non posuit mundum incipisse. Ad hoc dicitur quod dum plato dixit mundum habuisse initium intelligit quod habuit initium institutionis non autem temporis. sicut ponit exemplum de vestigio pedis. ut si pes ab eterno stetisset in pulvere pes esset cum vestigio naturaliter procedens vestigium sed non tempore.

¶ Hunc enim vite immobilitatem manifestat quo temporalia deficiunt simplicitate divine nature quam nituntur imitari. Ille infinitus motus rebus temporalium imitatur quantum prater. hunc presentium statum vite immobilis. et eternitatis. et cum eum non poterit effingere. i. exprimeret et eque. deficiet ab eius immobilitate successive accedendo quod sicut habere non potuit et ex simplicitate presentie deficiet in infinitam quantitatem preteriti et futuri. et cum nequeat possidere prater totam plenitudinem vite sue habet

ipso aliquo modo nūq̄ esse desinit. videtur aliquaten⁹ emulari illud qđ iplere nō pōt. alligās se. s. stat⁹ tēpora lis ad qualēcūq̄ p̄sentia huius momēti. i. istātis. exigui .i. indiuisibilis. 2. volucris. i. trāsitorij. q̄. s. p̄sentia istā tis tēporis gestat quādā imaginē manēt p̄fētie. i. eter nitatis. 2. p̄stat quibuscūq̄ cōtingerit vt illa esse videan tur. Nam illa dicim⁹ esse q̄ sunt i p̄sent/ ti momento. qz vero nō po tuit manere. s. p̄sentia in stātis. pp nās rei mobilis. iō arripuit in finitū iter tē poris p̄ succes sionē. 2. eodē mō factū est vt p̄tinuaret vitā eūdo de vno eē in aliō cuius plenitu dinē nō valu it. i. potuit cō plecti p̄ ma nēdo. ¶ No

ta qđ ifinit⁹ motus rez tēporaliū quātū pōt imitat⁹ sta tū eternitatis. qz nō pōt eū totaliter exprimere. qz stat⁹ t̄p̄alis est successiu⁹. stat⁹ eternitatis nō. 2. stat⁹ t̄p̄alis re/ spicit p̄teritū 2. futurū. stat⁹ eternitatis t̄m̄ p̄ns. t̄m̄ in h̄ imitatur statū eternitatis: qđ sicut eternitas nūq̄ defi cit: sic ifinitus mot⁹ rez t̄p̄aliū nunq̄ eē desinit. 2. sicut i tpe est dare istans qđ habet quādā imaginē cū eterni/ tate. ita qđ sicut i eternitate aliqd̄ dicit⁹ est. 2. sicut illa di/ cim⁹ esse que sunt in presenti instanti. iō status rerūz tē/ poraliū lz non possit imitari statūz eternitatis p̄sentia liter permanendo: tamen ipsum imitatur suam duratō nem successiue continuando.

¶ Itaq̄ si digna. In ista pte docet p̄bia quō proprie lo quendū sit de deo 2. de mundo dicens. Si nos sequētes platonem velimus iponere nomina digna. i. conuenien tia rebus dicamus deuz esse eternū. mundū vero dica/ perpetuū. Et hoc consonat dicto auctoris grecismi. Eter nuz vero sine principio sine fine. Perpetuum cui princi pium sed fine carebit.

¶ Quā igitur omne iudiciū. Dic p̄bia ex dictis ostendit mōuz scientie diuine. Primo ergo ostendit qualis sit scia diuina 2. qualiter sit nominanda dicens. Quā oē iudiciū cōprehendit ea que sunt sibi subiecta. i. sua obiecta. s̄m̄ sui naturā. i. s̄z nās virtutis cognoscentis. Natura aut dei talis est. qđ semper ipsi deo est status eternus 2. p̄fē tarius. ex quo sequitur qđ scia dei supergressa oēm mo tionē t̄p̄is manet i simplicitate p̄sentie. 2. cōplectens ifi nita spacia p̄teriti 2. futuri t̄p̄is. oia p̄siderat quasi iam. i. p̄sentia liter gerāt⁹ i sua simplici cognitione. Tunc ostē dit quomodo scia dei est nomināda dicens. Itaq̄ si ver lis pensare p̄sentia qua cūcta dinoscit. non dices diui/ nam scientiam esse p̄sentiam quasi futuri. sed; rectius estimabis diuinā scientiā esse instantie. i. p̄scientie nū q̄ deficientis. qđ cōfirmat per etymologiam huius no minis p̄ouidentia. dicens. Unde cognitio diuina nō di citur p̄uidētia: qz illa importat ordinem ad futurum. sed dicitur p̄ouidentia. quasi porro. i. p̄ocul a reb⁹ infimis

cōstituta. ab excelso cacumine rerum cūcta prospiciat. ¶ Notandum qz cognitio sequitur modum rei cogno/ scentis ideo cognitio 2. scientia dei sequitur statum 2. di/ spositionem dei. status autem dei est eternus 2. p̄sentia rius: cū esse diuinum mensuretur eternitate. ergo scien/ tia dei erit eterna 2. p̄sentaria. ita qđ omnia que sunt p̄

terita 2. futu ra: cognoscit quasi sint p̄e/ seria. ¶ No tādū qđ aliqs diceret. non ens non pos test alicui es/ se p̄sentē sed p̄teritum 2. futurū ē non ens ergo non potest esse p̄/ sens cognitō ni diuine. Di cendū qđ du/ plex est non ens. Quoddā qđ nullo mō est ens. 2. tale nō ē realiter p̄sens alicui cum nihil sit. Aliud est nō ens nō simpliciter sed quia actu nō est ens: 2. licet h̄ non possit realiter coexistere tēpori p̄sentē. tamen potest coexistere eternitati. quia eternitas cum sit ifinita excedit tempus p̄sens extē dendo se ad p̄teritum 2. futurum. Et sic p̄teritum 2. futurum sunt eternitati coexistentia p̄sentia liter: qz in eternitate non est successio. vnde non sequitur si ali quid coexistit eternitati: qđ pro tāto simpliciter existat quia eternitas etiā extendit se ad non existens sicut ad p̄teritū 2. futurū. ¶ Notādū. qđ deo oia sūt p̄sentia 2. si bi nihil est futurum. ideo scientia sua non est dicenda p̄/ scia que sonat aliquid futurum. nec debet dici p̄uidentia propter eandem causam. sed debet dici p̄ouidentia quasi p̄ocul constituta a rebus inferiorib⁹ oia p̄spiciēs. ¶ Quid igitur postulas. Dic soluit obiectiones superi⁹ factas contra p̄ouidentiam. Primo ergo ostendit quali/ ter h̄ obiectiones soluantur. secundo resumit primam obiectionem ipsam fortificando vt formalius soluatur Secunda ibi. Dic si dicas. Circa primum notandum qđ tres erant rationes. quarum prima 2. secunda fundanē super hoc. qđ nihil potest esse p̄fēsitū a deo nisi id sit ne cessarium. Tertia fundatur super hoc qđ euentus incer tus nō potest certitudinaliter cognosci. Facit ergo duo Primo ostendit qđ p̄scientia non imponit necessitatem rei p̄fēcite per qđ soluitur prima 2. secunda ratio. Secū do ostendit qđ scia dei nō mutat naturā rei: s̄z s̄lī stāt certitu do a pte scire i certitudo a pte euentus. per qđ soluit ter tia ratio. scda ibi. Quare hec diuina. Primo dicit. Ex qđ deus cognoscit omnia tāq̄ p̄sentia: quid igitur postu/ las vt illa fiant necessaria que lustrentur. i. cōprehendū tur. diuino lumine. i. diuina cognitione. cum nec homi nes faciant ea necessaria que p̄sentia liter videant ver bi gratia. Quō homo videt in presenti nō facit esse neces/ sarium. nunquid enim intuitus tuus addit. i. dabit ali/ quā necessitatem eis que tu cernis p̄sentia. dicit boe tius. Minime. Et philosophia. Si est digna collatio di/ uini 2. humani intuit⁹ respectu p̄ntis sicut vos videtis

terita 2. futu ra: cognoscit quasi sint p̄e/ seria. ¶ No tādū qđ aliqs diceret. non ens non pos test alicui es/ se p̄sentē sed p̄teritum 2. futurū ē non ens ergo non potest esse p̄/ sens cognitō ni diuine. Di cendū qđ du/ plex est non ens. Quoddā qđ nullo mō est ens. 2. tale nō ē realiter p̄sens alicui

cum nihil sit. Aliud est nō ens nō simpliciter sed quia actu nō est ens: 2. licet h̄ non possit realiter coexistere tēpori p̄sentē. tamen potest coexistere eternitati. quia eternitas cum sit ifinita excedit tempus p̄sens extē dendo se ad p̄teritum 2. futurum. Et sic p̄teritum 2. futurum sunt eternitati coexistentia p̄sentia liter: qz in eternitate non est successio. vnde non sequitur si ali quid coexistit eternitati: qđ pro tāto simpliciter existat quia eternitas etiā extendit se ad non existens sicut ad p̄teritū 2. futurū. ¶ Notādū. qđ deo oia sūt p̄sentia 2. si bi nihil est futurum. ideo scientia sua non est dicenda p̄/ scia que sonat aliquid futurum. nec debet dici p̄uidentia propter eandem causam. sed debet dici p̄ouidentia quasi p̄ocul constituta a rebus inferiorib⁹ oia p̄spiciēs. ¶ Quid igitur postulas. Dic soluit obiectiones superi⁹ factas contra p̄ouidentiam. Primo ergo ostendit quali/ ter h̄ obiectiones soluantur. secundo resumit primam obiectionem ipsam fortificando vt formalius soluatur Secunda ibi. Dic si dicas. Circa primum notandum qđ tres erant rationes. quarum prima 2. secunda fundanē super hoc. qđ nihil potest esse p̄fēsitū a deo nisi id sit ne cessarium. Tertia fundatur super hoc qđ euentus incer tus nō potest certitudinaliter cognosci. Facit ergo duo Primo ostendit qđ p̄scientia non imponit necessitatem rei p̄fēcite per qđ soluitur prima 2. secunda ratio. Secū do ostendit qđ scia dei nō mutat naturā rei: s̄z s̄lī stāt certitu do a pte scire i certitudo a pte euentus. per qđ soluit ter tia ratio. scda ibi. Quare hec diuina. Primo dicit. Ex qđ deus cognoscit omnia tāq̄ p̄sentia: quid igitur postu/ las vt illa fiant necessaria que lustrentur. i. cōprehendū tur. diuino lumine. i. diuina cognitione. cum nec homi nes faciant ea necessaria que p̄sentia liter videant ver bi gratia. Quō homo videt in presenti nō facit esse neces/ sarium. nunquid enim intuitus tuus addit. i. dabit ali/ quā necessitatem eis que tu cernis p̄sentia. dicit boe tius. Minime. Et philosophia. Si est digna collatio di/ uini 2. humani intuit⁹ respectu p̄ntis sicut vos videtis

Quintus

quedam hoc presenti temporario. i. in presenti temporis ita deus suo eterno intuitu oia cernit tam presentia.

C Notandum quod intuitus noster rei presentis nullam ipso necessitatem rei presentis. quod visio sortis currentis non ipso necessitatem sortis currentis. quod potest sortes currere vel non currere. Sic etiam intuitus diuinus qui oia presentia

ter cognoscit nullam ipso rebus necessitatem sed videt ea presentia: sicut futura sunt necessario futura: et contingencia videt continenter futura.

C Quare hec diuina prenotio. Dic ostendit quod circa contingencia consistant certa cognitio dei et incertus euentus rei dicentur. Quare hec diuina prenotio qua deus nouit futura. illa non mutat proprietatem rerum quo ad necessitatem et contingenciam. quod non imponit necessitates rei que contingens est. sicut talia apud se

spectat presentia qualia olim prouenient futura nec confundit rerum iudicia ut contingens faciat non esse contingens. sed vno intuitu mentis dinoscit tam necessarie quam non necessarie ventura. i. futura. Quod declarat in exemplo dicens. Sicuti vos homines quando pariter. i. in eodem instanti videtis hominem ambulare in terra: et solem oriri in celo. sicut utrumque simul sit conspectum: tamen discernitis hoc esse voluntarium. s. hominem ambulare in terra. et illud esse necessarium. s. solem oriri. Ita similiter diuinus intuitus cuncta despiciens. i. deorsum aspiciens. minime perturbat rerum qualitatem. s. contingenciam et necessitatem rerum. dico apud se presentium ratione eternitatis: sed futurarum ad conditiones temporis. Quo fit ut cognitio futurorum dei tam presentium non sit opinio. sed cognitio veritate nixa. i. confirmata. cum cognoscit aliquid esse exiturum. i. futurum. quod idem non nesciat. i. bene sciat carere potest necessitate existendi. **C** Notandum de hoc quod deus presentia omnia cognoscere. s. preterita et futura ponunt quidam exemplum de baculo fixo in aqua. qui successiue toti fluuii presentis est: quod partibus eius. sic eternitas simul est cum toto tempore et cum omnibus que fluunt in tempore. ita quod totum tempus et quicquid est successiuum in tempore: est presentis eternitati. ut si ponatur eternitas sicut centrum: et totum tempus sicut circūferentia. tunc licet circūferentia continue moueatur et pars toti succedat: tamen in comparatione ad centrum vniuersimode se habet. Aliud exemplum

ponitur de aliquo qui vadit per viam et non videt homines post se venientes. sed ille qui de alta turri respiceret: videret totam viam et homines per eam transeuntes tam precedentes quam sequentes. sic deus in speculo sue eternitatis respiciens oia presentia videt tam presentia quam futura

C Dic si dicas. Dic philosophia redit ad primam rationem superius positam: ipsam fortificando: ut formaliter soluat. et fortificat eas. Secundo soluit Tertio solutiones declarat. secunda ibi. Respondebo. tertia ibi. Due enim primo dicit. Si dicas hic. s. obuciendo illud non posse non euenire: quod deus videt euentum. quod tunc deus falleretur. quod autem non potest non euenire id ex necessitate potest contingere. et sic astringas me ad nomen necessitatis: ut concedam contingens aliquo

modo esse necessarium. Ego fatebor rem solidissime veritatis cui vix aliquis accesserit eam concedendo. nisi speculator diuini. i. diuine nature. Tunc soluit obiectionem dicens. Si coartaueris me ut concedam aliquam necessitatem futurorum. Respondebo idem quod futurum est quo ad nos. cum refertur ad diuinam notionem cui ipsum est presentis. dico necessarium esse. s. necessitate conditione nata. s. ratione presentie. cum autem idem futurum perpenditur in sui natura ratione cuius habet futuritatem et indeterminationem in sui causa necesse est videri liberum

C Notandum quod sicut illud quod in se est contingens quando est nobis presentis ratione presentie sortitur quandam necessitatem qua necesse est ipsum esse dum presentis sit. quod omnia sunt deo presentia. ratione istius presentie in ordine ad ipsam diuinam cognitionem sortuntur quandam necessitatem: sicut in sui natura prorsus videantur libera.

C Due enim sunt necessitates. Dic philosophia declarat solutionem per quandam distinctionem necessitatis. et eam applicat ad propositum. Secundo concludit ex premisis simul stare quod aliqua sunt secundum se contingencia et incerta: que tamen eueniunt certitudinaliter in quantum a deo preuisa. Secunda ibi. Sicut igitur proculdubio cuncta. primo dicit. Due sunt necessitates. vna simplex que est necessitas nature. sicut omnes homines necesse est esse mortales. Alia est necessitas conditionis ut si scias hominem ambulare: illum ambulare necesse est. quod quod quod

nouit. illud non potest aliter esse q̄ notū est. sed hec con-
ditio. i. necessitas conditionata. minime trahit secuz sim-
plicē necessitatem. qz necessitatē cōditionis non facit p-
pria natura: sed adiectio cōditionis. Nulla enim necessi-
tas cogit incedere. i. ambulare volūtātē gradientem. i. am-
bulātem. quāuis necessarium sit ipsum incedere. i. am-
bulare tunc

cuꝝ graditur
.i. ambulat.

Hac distinctio
nem applicat
ad propositū
dicens. Eodē
mō si qd̄ pui-
dentia diui-
na p̄s̄ videt
illud esse ne-
cessē est. s. ea
p̄ditione qua
p̄uisū est. z q̄
pōit sibi p̄s̄.
Quis nullam
habeat neces-
sitatē nature
sed de ea fu-
tura contuet̄
tanq̄ p̄ntia. q̄
ex libertate
arbitry pue-
niunt. igitur
hec relata ad
intuitum di-
uinum fiunt
necessaria p

si quid p̄uidencia p̄s̄ens videt
id necesse est esse: t̄aetsi nullā ha-
beat nature necessitates. Atqui
de ea futura q̄ ex arbitry liber-
tate p̄ueniunt: p̄ntia p̄uet̄. Hec
igit̄ ad intuitū relata diuinū neces-
saria fiunt p̄ p̄ditionē diuine no-
tiōis: p̄ se v̄o p̄siderata ab abso-
luta nature sue libertate nō desi-
nūt. F̄s̄it igit̄ p̄culcubio cūcta q̄
futura de ea esse p̄noscit. S̄z eoz
quedā de libero p̄ficiunt̄ arbi-
trio. que qūuis eueniāt existēdo:
t̄n̄ p̄pria naturā nō amittunt. qz
p̄iusq̄ fierēt etiā nō euenire po-
tuissēt. Quid igit̄ refert nō eē ne-
cessaria cū p̄pter diuine scientie
p̄ditōez modis oibus necessita-
tis istar eueniāt: Hoc sc̄z q̄ ea q̄
paulo āte p̄posui solozies z gra-

cognitionē diuine nottonis. per se vero. i. in sui natura n̄
habito respectu ad diuinā cognitionem. ipsa nō desinūt
.i. deficiunt ab absoluta. i. a perfecta libertate sue natu-
re. ¶ Notandum s̄m intentionem boety ista ratio. quic-
quid est prouisum a deo necessario euenit: soluntur dicē-
do. q̄ verum est q̄ necessario euenit necessitate conditō
nata. sed non necessitate absoluta. Alij aliter soluunt. q̄
illa propositio est vera in sensu composito: sed falsa in
sensu diuiso. vnde cū dicitur. Quicquid p̄uisum est neces-
sario euenit. verum est in sensu composito: qz impossibi-
le est prouisum a deo non euenire. tamen in sensu diuiso
falsa est: quia euentus rei saltem contingentis in se non
est: necessarius.

¶ S̄iunt igitur proculdubio cuncta que. Dic̄phia con-
cludit ex predictis q̄ ista simul stant. q̄ aliqua s̄z se sūt
contingentia z incerta: que tamen certitudinaliter eue-
niunt inquantū p̄uisa a deo. Secundo obycit contra
hoc ibi. Quid igitur refert nō esse necessaria cū. ¶ Primo
dicit. Proculdubio cuncta futura sunt que deus p̄no-
scit eē: alioquin falleretur diuina p̄uidencia. sed que-
dam eoz p̄ficiunt̄. i. procedunt d̄ libero arbitrio. ita
q̄ quantū est de esse ipsorum possunt nō euenire. vnde
subdit. que qūuis eueniant tamen non amittunt propriaz
naturam libertatis. qz p̄iusq̄ fierent potuissent nō eue-
nire. ¶ Nota q̄ tota intentio boety fundatur sup hoc.
q̄ aliquid libere futurum ex sui natura in comparatio-
ne ad p̄scientiam diuinam necessario euenit. z talis ē
necessitas conditionata. quia inquantum p̄uisum est
sic necessario euenit. s̄z nō absolute circūscripta p̄uisiōe

¶ Quid igitur refert. Dic̄ obycit p̄tra solutionē z soluit
obiectionem. Secundo contra illam solutionem obycit

ibi. Sed si inquires in mea. Obiectio in hoc consistit. Ex
quo futurum contingens p̄scitur certitudinaliter eue-
nit z necessario: non videtur esse differentia inter conti-
gens z necessarium. vnde dicit. Quid igitur refert conti-
gentia z libere futura non esse necessaria. cum ipsa eue-
niant instar. i. ad similitudinem necessitatis. Tūc soluit

dicens. Qz in-
ter euentum
necessarium
z contingen-
tē hoc refert
qd̄ māifestū
apparet per
exempla que
pauloante p̄-
posui. s. q̄ sol-
oziens z ho-
mo gradiens
que dum sūt
non fieri nō
possūt. Et ita
vtrunq̄ ē ne-
cessariuz sub
conditione p̄-
sentie. p̄sen-
tia enim ne-
cesse est esse
dum sunt p̄-
sentia. tamen
vnum eozuz
.s. sol oziens
p̄iusq̄ fieret
necesse erat
existere. alte-

diens hō: que dū sūt nō fieri nō
p̄nt: eoz tamē vnū p̄i^o quoq̄ q̄
fieret nece erat existere. aliter v̄o
mime. Ita ē q̄ p̄ntia de h̄z: p̄o-
culdubio existūt. Sed eozū hoc
qd̄ de rez necessitate descendit
illud v̄o de p̄tate faciētū. Naud
igitur iniuria diximus. hec si ad
diuinā noticiā referant̄ necessa-
ria. si p̄ se considerent̄: necessita-
tis eē nexibus absoluta. sicuti oē
qd̄ sensib^o patet: si ad rōnē refe-
ras vniuersale est: si ad seipsa re-
spicias: singulare. Sed si i mea
inques p̄tate sitū est mutare p̄o-
sitū: euacuabo p̄uidētiā: cū q̄ illa
p̄noscit forte mutauero. R̄n-
debo. ¶ Propositū te qd̄ tuū pos-
se deflectere. s̄ qm̄ z id te posse:
z an facias: quoue p̄uertat: p̄s̄

rum vero. s. homo gradiens minime habet necessitatem
fieri anteq̄ fiat. ita etiam illa que deus habet presentia
p̄culdubio existūt propter necessitatē conditionis qua
sunt p̄uisa euenire tāq̄ presentia. Sed eoz que sic sunt
p̄uisa hoc de rerum necessitate descendit: sicut solem ori-
ri. illud de potestate facientium. s. homines ambulare.
ex quo cōcludit. ideo non iniuria diximus hoc p̄ius. q̄ il-
la que contingenter eueniunt si referantur ad diuinam
noticiam sunt necessaria. s. ex conditione diuine scie. Si
vero per se considerentur ipsa sunt absoluta a nexibus
.i. a vinculis necessitatis. qd̄ manifestat per simile. sicuti
si id qd̄ patet sensibus: si referas ad rationem tunc est
vniuersale. si aut̄ referas ad sensum tunc est singulare.

¶ Notandum q̄ si idem relatum ad diuersa potest eē
vniuersale z singulare: videtur similiter q̄ idem p̄para-
tum ad diuersa possit esse contingens z necessarius. Nā
particulare h̄z rōnez cōtingētis z vniuersale rationē ne-
cessary. Sed videmus q̄ humana natura comparata ad
intellectum agentē abstrahentem a conditionibus idi-
uiduantib^o: z cōparata ad intellectū possibilē habet ra-
tionem vniuersalis. sed cōparata natura humana ad sen-
sum qui particulariter cōprehēdit: habet rationē singu-
laris. Nā vniuersale est dū intelligit̄. particulare v̄o dū
sentit̄. Similiter erit de futuro cōtingētī q̄ ipsū cōpatū
ad diuinā p̄sciaz est necessariū cōditionaliter. in se autē
consideratum habet se contingerent.

¶ Sed si i mea inques. Dic̄ obycit cōtra solutionē iā di-
ctā. z soluit illā obiectionē. sc̄do mouet dubitationē. ibi
Quid igit̄. ¶ Primo dicit. Tu obycies cōtra solutionē sic
Si i p̄tate mea est mutare p̄positū meū. s. currēdo vel n̄
currēdo. ego euacuabo. i. frustrabo p̄uidētiā diuinā. cuꝝ

Quintus

ego mutauero illa que p̄noscit esse futura. ipse soluit di-
cens Ego n̄debo te posse deflectere. i. mutare p̄positū
tuū. s̄z veritas p̄uidētie illa intuet̄ illud te posse. i. mu-
tare p̄positū. 7 an facias qđ p̄positū mutas. 7 ituet̄ quo
cōuertis tuū p̄positū. ideo scias te nō posse vitare diui-
nā p̄sciam sicut i q̄uis libera voluntate te cōuertas i va-
rias actiones

tu non possis
effugere itui-
tū p̄ntis oculi
Nota qđ
hō possit mu-
tare p̄positū
suū: per hoc
tamen nō ef-
fugit p̄sciē-
tiam diuinā
qđ deus illā
mutationem
p̄noscit. p̄si-
to enī qđ de p̄-
uiderz te cras
iturū ad for-
q̄uis possit n̄
ire 7 pponas
nō ire. non ta-
men nō ibis
qđ deus pui-
det simul 7 p̄-
positū 7 pote-
statē non eū-
di: 7 mutatio-
nē p̄positi 7
actionē eūdi
7 ideo nō po-
tes aliq̄ mo-
do effugere
ei p̄sciētā

Quid igit̄ inges. Dic mouet dubitationē dicēs. Tu for-
te inges. qđ igit̄ cōtingat ex ista solutione: mutabit̄ ne-
scia diuina ex mea dispōne. i. ex mea variatione. s̄. cū ego
nunc veli hoc nunc aliud. videt̄ ne p̄scia diuina ex hoc
alternare. i. mutare vices suas noscendi. i. cognoscendi
ipe n̄det. minime contingit hoc qđ diuina scientia mu-
tet̄. qđ diuin⁹ intuitus p̄currit oē futurū 7 retorquet̄ illō
ad p̄sciam p̄prie cognitionis cognoscēdo oia simul tāq̄
p̄sentia. nec alternat. i. mutat vices suas p̄noscēdi. i. p̄-
cognoscendi nunc hoc nunc illud. s̄. successiue sic tu esti-
mas. sed manens liber a mutatione vno ictu p̄uenit 7 cō-
plectitur tuas mutationes. quā p̄sentia cōprehenden-
di oia tāq̄ p̄sentia deus nō sortit̄ ex rebus futuris. s̄z
ex propria simplicitate. ex quo resoluit̄. i. declarat̄ illud
qđ pauloante posuisti. s̄. indignū esse si futura nostra di-
cantur prestare cāz scie. dei. vis. i. virt⁹ enī scie diuine cū-
cta cōplectēs p̄sentia. ipsa cōstituit. i. iponit. modus
oib⁹ rebus. qđ scia dei est cā rex. ipsa vero nihil debet
ipsis rebus qđ nihil ab eis accipit sicut nos accipim⁹ sci-
entiam a rebus. Nota si de⁹ simul non cognosceret
ea que successiue eueniunt in tempore: tūc scia dei esset
variabilis. p̄ hoc qđ cognitionē vni⁹ succederet cogni-
tio alterius. s̄z qđ omnia simul cognoscit tāq̄ p̄sentia iō
in sua scia non cadit variatio: vt prius nesciat esse alicui-
us 7 postea sciet. vel qđ p̄us sciat hoc non esse 7 postea
esse. immo simul oia cognoscit. 7 iō sil scit aliqd nō esse
i vna d̄ria t̄pis mēsurātis rē 7 eēi alia d̄ria t̄pis.

puidentie veritas ituet̄ diuinā te
p̄sciaz nō posse vitare. sicuti p̄ntis
ocli effugē n̄ possis ituitū: q̄uis
te i varias actōes libera voluntate
puertas. Quid igit̄ inges? Ex
mea ne dispōe scia diuina muta-
bitur: vt cum ego nunc hoc nūc
aliud velim: illa quoq̄ noscendi
vices alternare videatur. **B. Ad
nime. P̄. Omne nāq̄ futurum
diuin⁹ p̄currit ituit⁹: 7 ad p̄sentia
am p̄prie cognitionis retorquet̄
ac reuocat: nec alternat: vt tu esti-
mas: nunc hoc nūc illud p̄noscē-
di vices: s̄z vno ictu mutationes
tuas manēs p̄uenit atq̄ p̄plecti-
tur. Quā p̄prehendēdi oia visen-
diq̄ p̄ntia: non ex futuraz p̄uentu-
rerum: sed ex propria de⁹ simpli-
citate sortitus est. Ex quo illud
quoq̄ resoluit̄ qđ pauloate po-
suisti: indignū esse si scie dei causā
futura nostra prestare dicantur.**

Que cū ita sint. Dic cōcludit̄ exp̄missis cōpassibilita-
tē liberi arbitri cū p̄ntia diuina dicēs. Que cū ita sint vt p̄-
dictū ē manet libertas arbitri itemerata. i. icorrupta.
Nec leges pponūt hoib⁹ penas 7 p̄mia iniq̄. i. iii. ste vo-
luntatib⁹ n̄ris solutis. i. liberatis ab oī necessitate. manet
etiā imobilit̄ de⁹ p̄sci cūctoz. 7 p̄ns eternitas sue vi-

Hec enim scievis presentaria no-
tione cuncta cōplectens: reb⁹ oī-
bus modū ipsa p̄stituit: nihil ve-
ro posteriorib⁹ debz. Que cū ita
sint: manet itemerata mortalib⁹
arbitri libertas. Nec inique le-
ges solutis oī necessitate volun-
tatib⁹ p̄mia penasq̄ proponunt
Manet et̄ spectator desup cūcto-
rum p̄scius deus: visionisq̄ ei⁹
p̄sens semp eternitas cum n̄roz
actuū futura q̄litate p̄currit bo-
nis p̄mia mal̄ supplicia dispen-
sas. Nec frustra sūt i deo posite
spes p̄cesq̄: qđ cū recte sint: ieffi-
caces eē nō p̄nt. **Aūs amini igit̄ vi-
cia. colite virtutes. ad rectas spes
aiuz s̄bleuate. hūiles p̄ces i excel-
sa porrigite. Magna vobis ē: si
dissimulare nō vultis: necessitas
idicta p̄bitatis: cum ante oculos
agitis iudicis cuncta cernentis.**

FINIS

Auersamini igit̄ vicia. Dic p̄hia subiūgit̄ exhortatiōz
vtile dicēs. Ex qđ sic ē qđ nō estis coacti necitate ad faciē-
dum aliqd. s̄z manet i vobis libera voluntas. Ideo auersa
mini. i. spernite vicia. ne p̄ ea iuste icurratis penas. colite
.i. exercete virtutes. p̄ q̄s merita p̄sequimini. subleuate
animuz v̄m ad rectas spes qđ i verā b̄titudiez tēdūt. por-
rigite i excelsa. s̄. ad deū hūiles p̄ces. 7 b̄ merito faciatis
qđ si nō vultis dissimulare auertēdo aiuz v̄m ab his. tē-
magna vobis ē idicta necessitas p̄bitatis. i. vtutis. qđ il-
lud qđ agitis nō p̄t latere illū qđ iudex actuū v̄roz. v̄n
subdit. Cū agatis ante oculos. i. cū actiōes v̄re sint i p̄spe-
ctu iudicis cūcta cernētis. s̄. dei. Nota vicia sūt sp̄nen-
da: qđ reddūt boiem seruilē. Nā qđ facit peccatū seru⁹ est
peccati. Et. Seneca dicit. Si scire deos peccata ignosci-
turos 7 hoies ignoraturos: ad huc p̄pter vilitatē peccati
peccare erubescerē. Virtutes at̄ sūt collende: qđ virtus
ē qđ habētē p̄ficit 7 op⁹ ei⁹ bonū reddit. Recte spes 7 rec-
te p̄ces sūt deo porrigende: qđ his deo p̄iūgimur 7 ipsum
allogmur. 7 si nō dissimulam⁹ negligēdo p̄dicta: magnā
virtutis p̄bitatē nobis idictā 7 p̄misā inde p̄sequemur
qm̄ oia qđ agim⁹ sūt i p̄spectu dei cūcta cernētis. Sicut ei
scribit̄ ad hebreos. iiii. Omnia nuda 7 aperta sunt oculi
eius: qđ est de⁹ benedictus i secula seculoz Amen.
Quicy Torquati Seuerini Boety viri nois celebri-
tate q̄ memorādū: text⁹ de p̄bie solatione: cū editione
cōmētaria beati Thome de aquino ordinis p̄dicatoz.
Sinit feliciter.

tionis concur-
rit cū futura
q̄litate. s̄. bōi-
tate 7 malicia
nostroz actu-
um dispensat̄
.i. distribuens
bonis p̄mia 7
malis suppli-
cia. nec fru-
stra sunt possi-
te p̄ces 7 spes
in deo. que n̄
p̄nt esse ieffi-
caces cū sint
recte. Nota
ex quo p̄p-
libez arbitri-
us p̄nt res sic
7 aliter eueni-
re: nō iniuste
bonis p̄mia
7 malis sup-
plicia pponū-
tur. nec spes 7
p̄ces frustran-
tur. frustrarē-
tur at̄ oia hec
si oia vinculo
necitatis vtē-
ren̄. sicut pa-
tet ex dictis.

*Quare vicia p̄-
p̄nenda*

*Virtutes sūt
collende*

Prologus

In diui. Seuerini. Boety de scolariuz disciplina cōmentarium feliciter incipit.

Solū hoies nexū fore dei z mūdi: Hermes ipe phōz p̄ ad esclapiū scribēs iā lōge testat̄ ē: eo q̄ intellectū diuinum in se hz p̄ quē aliqñ supra mūdū ita eleuat̄ vt ēt mundi materia sequat̄ ceptiōes ei⁹. Et hoc i optime natis potissime videmus hoib⁹: q̄ suis aiab⁹ agūt ad corpoz hui⁹ mundi trāsmutationē: ita vt miracula facere dicāt̄. Et ideo i ea parte homo ipse ad dei imaginem fact⁹: qua mundo ipōnectit̄: non mūdo subycit̄ s̄z p̄ponit̄ vt rector ac guber nator. Et hoc Dauid ille iustus psalmoz libro nouerat cū dixit. Minuisti eū paulomin⁹ ab angelis zc. Omnia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. Quod egdem z tūc maxime fieri liquet cum doctrinis disciplinisq; i mentis culmē tra hitur: ibiq; i arce cōstitutus veluti specula corpus h̄moz tale: quod animam aggrauat respicit dirigit z gubernat Quas ob res non ab re estimādū putatur vt hoies plus ceteris arte z ratione degentes naturaliter domini z re ctiores aliorū existant. Verūtā mē si vel per electionem aut inclinatiois irrefrenate affectuz homo ipse mundo se inferioz fecerit: iā quasi honore humanitatis exutus: ac sic tandē i aliaz terga ferarum se transformās pprie tatē bestie accipit. Sic per cōcupiscentiā porcus ē i fact⁹: p̄ irā canis. per rapinam leo. perq; alia z alia in aliaz be stiarū trāsmutat̄ naturā. Et hanc trāsmutatiōz Plato ipse secūdā animozū incorporationē dicebat. At qui ne dū hanc mentis alterationem putandū est: verū qui sic mundo inferiozem se fecerit necesse est: vt etiā ab exp̄ssa mēbroz specieiq; represētatiōe quolibet abducatur Ex quo fit: vt Aristoteles inquit in ethicis: q̄ laborantes in passionibus venereis z crapule maxime secūdū corpus alterātur. Et huius signū est aialia multuz coeuntia cito fenescere: pluresq; gula q̄ gradio interiere. Laborādū ergo totis viribus totozq; conamine ne ipsis concupiscētys atq; indignationū affectib⁹ homo ipe ymago quidē atq; specimē sui creatoris mētis ab arce detrahāt: vt sic mū do inferior fiat sed perturbationes illas: quas greci pate dicunt: cōcupiscētias. s. atq; iclinati onū affectus aut era dicet z extirpet: vel saltem frāgat moderet regat: z qua si infrenes equos quibusdā rōis ipsius lupatis: vt ita di cam: coerceat. vt quod fragili caduceq; nature negatū extat magni p̄ocratis exmplo studio atq; disciplina cō sequatur. Dui⁹ nēpe discipuli: sicuti Aristoteles ait: atq; post eū albert⁹ magnus cū iam eius sanctissimos mozes diuināq; sapiētiaz mirarentur vice quadā Philemoni phisonomo ypocratis ymaginē ad iudicandū hominis mozes detulerunt. Quam cū philemon arte inspexisset atq; membrū mēbro p̄parasset: vimq; signoz naturali um: que supra corpus z aiāz significare clarū est: cauti⁹ aduertisset: pnunciāuit qz vir luxuriosus esset deceptor atq; coit⁹ amās. Illis vō idignātib⁹ atq; Philemonē icl⁹ pātib⁹ qm̄ de optimo viro. cui vix nā silez efficere posset: tāta iudicia pnūciafz: iudiciū ypocrati dtulerit. ypocras at moz suoz atq; iclinationū p̄sci⁹ Philemonē vera p̄ tulisse p̄fessus ē. vtz ex phie amore atq; honestat⁹ cupiscētias sui cordis sevicisse dixit. z sic qd nature negatū fuerat p̄phiaz accepisse. Quā qdē nil aliud fore Aristo. docuit qz victoriā atq; cupiscibiliū abstinētiā. Plato at donū dixit optimū: q̄ ad bñ brēq; viuēdū nil meli⁹ exco gitari posset. Tulli⁹ vō iuētū deoz referebat z itē aliis oīuz disciplinaz parētē atq; vite duclalūnā dixit: ad quā baud facile sine disciplinabilitate: q̄ hō plus cetera iāntib⁹ p̄stare dz puenire atigit. Das ob res. Seuerin⁹ boe ti⁹ ad martiani rogatū atq; erudiēdoz p̄fectū libzū edi

dit: e⁹ istitut⁹ veluti qdā duce methodo atq; tramite gli bet i yberrimū phie cāpū a cunabul: vt aiūt: pp̄si⁹ pdu caſ. Ad libri at̄ seriē p̄sq; dueniat̄ auctoz moze ea p̄mit tēda sūt q̄ cāz suscepti opis elucidāt. titulū declarāt. itē tionē actoris. atq; phie p̄re cui liber subordineſ demon strāt. Circa p̄mū igit qm̄ nihil fit: vt Plato i thimco cen suit: cui⁹ ortū n̄ legitima cā z rō p̄cedat: cause libri q̄tuoz enumerāde sūt. final. s. p̄ma q̄ i itētōe ponit̄. formal. effi cēs. z mālis. Mālis q̄ z subiectū dī: eo q̄ circa ipsā acto ris v̄saſ itentio. est aptitudo recipiēdi doctrinā a docēte. Circa h. n. v̄saſ Boety itētio vt erudiendū aptū reddat ad doctrinā p̄ceptoris recipiēdā. Cā finalis q̄q; q̄ ēt vtili tas libri dī ē erudiēdoz vtilitas: q̄ est vt plecto h̄ libro a rudib⁹ ipsi suis istitutis ad veritatis philosphice cogni tionē pducant̄. Cā efficiēs duplex ē mouēs z mora. Mo uēs q̄rūdā opinione Martian⁹ capella q z libzū nuptia rū mercurij z philogie cōscripserat. quēq; z Boe. i sola tu phico i scribēdo secut⁹ fuisse dī: s̄z tñ hoc paz momēti habere arbitrādū ē cū martianus ipse tāta doctrina at q; scribēdi copia p̄re ceteris doctus euaserat vt si qd con scribēdū ad scolariū vtilitatē cōsperisset nō sabrogatum quēpiā s̄z seipz opus ipz subituz nō dubitasset. vtz tñ ē: Martianū quēdaz q̄cūq; ipse sūt Boetio tñ carū eidem hoc opus iniunxisse quēadmodū ex libri probemio lucu lenter inotescit. ingt. n. Vestra nouit intentio zc. vestrīs martiane petitōibus tenrabo accescere. z hec cā mouēs atq; suscepti operis eē poterit. Cā aut̄ efficiēs mota ē ipe Boeti⁹ vti i ipsi⁹ libri titulo statim subiūget̄. s̄z cā formalis libri huius sicuti z alioz libroz duplex est. vna. n. est for ma tractādi: alia forma tractatus. Forma tractādi i mō p̄sistit. p̄cedēdi z hic mod⁹ diffinitiu⁹ ē diuisiu⁹ atq; exē ploz positiu⁹ quēadmodū itūētū libri p̄cessū clari⁹ ino tescit. Forma vero tractat⁹ ē libri diuisio i capitula: atq; capituloz i suas partes. z priū in p̄riculas. Et hec de cāis libri sufficiāt. Nūc de libri titulo diuti⁹ imorādū est. vñ notādū. Titulus ē breuis anotatio eoz q̄ diffusi⁹ i seqnti opere p̄tinent̄. Et dī a titan qd ē sol vel illuminās q̄si ti tan⁹: qm̄ libzū illuminat atq; sequētia declarat. Titulus ergo libri hic ē. Auity. Manly. Seuerini. torquati excō sulis patritij ordinarij Boety viri illustri de scolariū di sciplina liber feliciter incipit. S̄z forte querat aliqs quare tot noia Boetio iponant̄. ad qd respōdēdū ē qm̄ p̄suetu do romanoz fuit auoz noia sibi ascribere. vel qz ob ho nozē z laudē hec sibi iponūtur. Dici ergo auiti⁹ a roma no quodā ei⁹ nois. vel auiti⁹ q̄si iuict⁹ ab a qd ē sine z ni cos victoria. vici. n. minime potuit: neq; n. vnq; i prospe ris elatū se nouerat neq; dep̄sū i aduersis. semp. n. equo aīo se p̄buit veluti sine vituperio tetragonuz qd v̄bicūq; p̄yciat̄ recte stat. sic z Boetius nec amore nec odio vinci poterat. quod z ipse testatus est libro p̄mo prosa quarta solatus phici cū ingt. nūq; a iure ad iūrtā me q̄sq; de traxit. Manli⁹ a manlio romano sui generis dict⁹ ē. Tor q̄t⁹ a torq̄to eadē rōe. Seuerin⁹ a seueritate. seuerus. n. fuit cū Theodorico regi gottoz ob rē saluādā publicā se opposuit pp̄ qd papie i exiliū missus m̄to cruciatu vexa bat sicuti i tēpe tāgit i libri h̄ p̄ncipio cū dicit. z i humani re gis cruciatu corrosus zc. z pleni⁹ i li. de sola. phie. quē vt cruciat⁹ sui miserā d̄plāgeret ad h̄ aptissime p̄scribebat Excōsul vō fuit qz vn⁹ ex cōsulib⁹ rōanis. vel excōsul qz eē p̄sulatū possit⁹. Patrici⁹ qz vn⁹ ex patrib⁹ q̄ p̄plo roma no senatuq; p̄fuerāt q̄ p̄res p̄scripti dicebant̄ eo qz eozū noia l̄ris aureis i capitolium scribebātur. Ordinarius. qz tanta mozum atq; sapie prerogatiua exculit vt z cuilibet ordini dignus putaretur. Boetius vero dicebatur a boe tus qd adiutor son at discussoz publicaz rōnum vt vult

ca. effin
mot
mota

ca. fac
mota

ca. de
mota

Prologus

glo. in. l. Boetius. L. de tabularis. li. x. et binc boeti^o no-
men cepit qm̄ fu it coadutor: ad publicas ratōes discu-
siendas vt dicit. Jo. de platea i dic. l. boetos. Nec ergo
noia vel agnomina aut cognomina Boetio attributa
sunt aut cognatione aut amicitia aut certo eu entu ne-
cesse est sicuti et reliquis rōanis noīuz pluralitas attri-
buebat sicuti

M. tullio ce-
ro. p. Virgi-
li^o Maro rē.
Additur in ti-
tulo de scola-
riū disciplina
vt actoris ist-
nuei intentio
Cū eni vidis-
set ipse Boe-
ti^o inumeros
pene erudien-

Ultra nouit itētio d sco-
lariū disciplina cōpēdio
lū postulare tractatū. vti
nā a spūs mei puitate. put facul-
tas suppetit: igenūq; dclīnitas:
erūnazq; tenacitas: amicis vris
o Marciane petitionib⁹ tētabo
aqescei. Et lz duplici gñe cōmē

dos pter modū ordinem atq; regulaz ad doctrinam an-
belare: et eapropter minime doctos euadere ipse cōi mi-
sertus vtilitati rudiū vt tante iordinationi obuiam iret:
mōuz atq; discendi formā instituit i hoc libro: quo ip-
sis rudibus primo prima elementa subministranda cē-
sunt. adultos discipline magistratūq; subyiciendos cō-
monuit. elatos reprimit. proficientes sagaci pūllone
refouet. pūillos magistratūq; venerabiles reddit atq; tā
dē ipsoz magistratū statū erga subditos concludit.
Subdit in titulo feliciter incipit. feliciter inquātā ea fe-
licitate q̄ sūmū bonū est q̄q; infortune bonis cōsistit.
Est eni liber iste grad⁹ atq; scala q̄ i cognitōem veritatis
puenit que est sapia q̄ adepta oia bona raz fortune q̄ ai-
piter cū illa adipiscunt vt Salomō ipse testat. Postre-
mo aut cui pti phie subordinate vidēdū. subordinate autē
ethice qz de morib⁹ discipuli erga magz loquitur qd ad
ethicā reduci. Declarata ergo sūt hec gñq; si recte cōsi-
derabis que actorz more i libroz pncipis frequēter reci-
tant et his metris pphendunt. Utilitas titul⁹ itētio pars
q; sophie. Quattuor ac cause rem totaz pficientes. q̄ de
re ad litteram accedamus.

Ultra nouit itentio rē. Presens liber Boetii qui
est de scolariū disciplina prima sui diuisione in
duas partes diuidit. s. i. pbeniū et tractatū. tra-
ctat⁹ icipit ibi. Cū igit idiscreti. Probemū in tres ptes
diuidit. In prima ponit itētionē suā atq; itētionis cām
subiūgit. In secūda ordinē dicēdoz i hoc opere seruādū
premittit. In tertia mōuz pcedēdi ponit. scda ibi. In p-
mis prima. tertia ibi. Nec aut. Prima pars i duo diuidi-
tur In primo facit qd dictū ē itētionē suā pouēs. In secū-
do cām itētionis assignat ibi. qd eni gynnaſioz. Prima
iterū i duas. i. prima facit eō dictū ē. In scda arrogātiā d-
uitat ibi. O vtinam Et dicit. boe.

Marciane et in hoc beniuolētiā captat ipsū proprio
noīando noīe. vfa intentio nouit postulare. i. petere tra-
ctatū ppediōsū. i. breuē et vtilē et hoc ad dīaz dispēdy di-
ctū ē qd plixū et inutile cēsef. Hortaturq; i hoc auditorē
ad docilitatē ex doctrine cōpēdio de scolariū disciplina
.i. discēdi norma et i hoc auditorē attētū reddit ex doctri-
trine vtilitate. Et sic i hac parte prima tria facit. beniuo-
lētiā captat. ad docilitatē hortat. atq; attētōez auditorz
suscitat et segtur. O vtinā subaudi illud postularef a pui-
tate mei spūs. i. igenū. deuitat ei i hoc arrogātiā. Tunc
Boe. scribēdi on⁹ acceptās dicit. Paruitate mei ingeny
n̄ obstāte ego Boeti^o tētabo acqescei. i. ddescēde ami-

cis. i. amicabilib⁹ ruis petitionib⁹. et hoc put. i. inquātum
facultas. i. sapientia mea suppetit. i. subministrat et iquā-
tū dclīnitas. i. debilitas igeny mei. qz p et tenacitas. i. du-
ricies vel cōpassio erūnaz meaz. i. calamitatū meaz. s. b-
audi suppetunt lz p q̄uis sim ipeditus subaudi sic vt id
baud facile efficere possim duplici gñe. i. manerie cōmē-

toz sim ipedit⁹ nō tñ oio diuer-
forum: in quasdam Aristote-
lis: nec non alioruz philosofo-
rum editiones: proprioq; arte-
nuatus studio: et inhumani re-
gis gottorū cruciatu corrosus:
philosophico me pueniēte cōso-
latu: extremaq; pfunde trinitatis

toz hoc ē quo
rūdas libroz
expositor: n̄
n̄ oio. i. penit⁹
diuersoz. cō-
mētoz dico i
q̄sdā editōes
.i. compilatio-
nes Aristote-
lis illi⁹ pipa-
tetti et aliorū
philosofoz
eas subaudi

exponēdo ac quasdā e greco in latinum trāfferēdo qz p et
lz sim attenuatus. idest virib⁹ exhaust⁹ proprio studio vt
sic vix pmissis vacare possim: et lz sim corrosus. i. attenu-
atus. et trāsūprie loq̄t. nā corrodere proprie ē dētib⁹ di-
laniare. cruciatu. i. to: mēto ihumani. i. crudelis regis got-
toz. s. i. theodorici et hoc philosophico cōsolatu. i. libro que
de cōsolatione phie ediderat pueniēte. qz p et lz sim pmo-
li⁹. i. attenuat⁹ extrema. i. sūma. pspicatione. i. subtilita-
te trinitatis pfunde. i. alte quo ad itelligēdū. quasi dicat
lz oib⁹ his supra vires ipediar nihilomin⁹ qm̄ tāta vis est
iter nos amicitie vt nihil tuarū petitionū tibi negare qz
az ppterea tuis petitiōib⁹ acqescei tētabo. **N**otādū
Boetius libzū suuz nominat de scolariū disciplina. vñ i
ter disciplinā et facultatē hoc itereſt qm̄ disciplina a di-
scēdo dicit qd sciētā recipere sonat quare disciplina i di-
scipulo est. doctrina vero in magistro. facultas aut ē sciē-
tia vel pfectio i vtroq;. disciplina et doctrina in motu sūt
facultas in quiete. **N**otandum circa hoc quod dicit li-
cet duplici commentozum. Boetius intelligens homi-
nes non dum sibypsis fore natos sed amicis et patrie atq;
cōmuni omnium vtilitati. sic nempe diuinus ille plato
architam tharentinuz mouit vt non solum sibi natum
se memineret sed patrie et suis vt per exigua pars sibi re-
relinquatur. quod prospiciens Boetius vt posteris me-
moriale quoddam eternum post se reliqueret: nūc i phi-
losophorum libris exponendis. nunc in grecis codicibus
vt latine nobis coram loquerentur transferendis: nunc
etiam in proprioz traditione dies noctesq; expleuit
qua in re tanto nisu tantaq; lucubracione indies teneba-
tur vt materiam sue criminationi daret. Dum enim stu-
dio atq; exponendorum librozum commētarijs reliq;
q; omnibus que ad hec attinent sedulo vacaret: moris
sui extitit vt hominum consortia fugeret atq; in biblio-
thecam quam domi philosophie constituerat refertis-
simam. se reciperet. quas ob res morum suozum emuli
ipsum demonibus alloquentem falso criminabantur
ad instar magni socratis. de quo et Apulegius impune
opinatus est qz familiarem deum haberet sibi obsequē-
tem de quo et librum edidit quem de deo socratis intitu-
lauit. a qua criminatione se excusans Boetius libro pri-
mo de consolatione proſa quarta philosophiam ita allo-
quitur. Atqui et tu instā nobis omnium rerum mortā-
lium cupidinem de nostri animi sede pellebas et sub tu-
is oculis sacrilegio phas locū esse nō erat. instillabas ei
aurib⁹ cogitatōibusq; q̄tidie meis pictagoricū illd. deo n̄

*Disciplina
doctrina*

Intellectus
Intelligentia
Intelligibilitas
Differunt

Ingenium
Erudina

Comentus

Dys seruiēdū. nec sueniebat vilissimoz me p̄silia spūz
caprare quē tu i hāc excellētiā p̄ponebas vt p̄siles deo fa
ceres. hec ille. ¶ Notādū igenium est iterior vis animi
quo sepe iuenim⁹ que ab alijs nō didicim⁹ dictum quasi
iūs genitū. s. a natura. ¶ Nota erūna. i. miseria inopia
calamitas. Et dicit ab e. z rumen q̄si extra rumen. i. cibū
ide erūnosus.

Itē p̄mentus
est plurimum
studio vel do
ctrina i mēte
habitoz i vñū
collectio z p̄z
hoc quilibz li
ber potest di
ci cōmentū. s. z
in nostro vsu
p̄mentū dicit
liber exposito
rius. s. q̄ deser
uit expositiōi
sine alicui⁹ li
bri z nō p̄stru
ctiōi littere z
p̄m hoc potest
sic diffiniri.
Cōmentū est
expositio ver
borum iuctu
ram nō considerans sed sensū

pspicatōe p̄mollitus. Quid eniz
in gymnasioz exercitu lucidius
q̄ in artificiali z nāli p̄gressione
debita cognitio: z q̄ viriū itelli
gentie gradualis exhibitio. Elo
quētie enī partes decenti artifi
cialium z naturalū p̄cessu z p̄spi
cua itelligentie p̄prehēsiōe no
uimus stabiliri. In primis ergo
prima. s. puerozū oblectamenta
sunt p̄libāda. Secūdo videlicet
quāl̄r aduolozū elatio magistra
tui subiūciēda sit z discipline con
nectāda. Tertio de eozū elatio
ne reprimēda exēploz cōmen
datōe disticte exponēdo. Quar

¶ Quid enim in gymnasiozū. In hac parte. Boeti⁹ assi
gnat causam intentiōis sue atq; suscepti operis. proximo
enim dicit q̄ non obstantib⁹ impedimētis tū studiozū
atq; erumnarum multimodis se velle iniunctuz onus ag
gredi. posset quis huiusmodi cām scicitari cui vt satisfaci
at causam reddit. Et duo facit nā primo causam sue intē
tionis atq; suscepti operis explicat. secūdo causaz ipsam
confirmat. secunda ibi eloquentie enim. Dicit ergo p̄mo
antipophorizādo isto modo. quid enim p̄ certe est lucidi⁹
idest splēdidius qua p̄pter et vtili⁹ in exercitu idest exer
citatione gymnasioz idest studioz z trāsuptiue loquit
q̄ debita cognitio i ipō discipulo sciētiaz z doctrinis eru
diēdo in p̄gressione idest profectu artificiali z hoc quo
ad artes z doctrinas. z naturali b̄ q̄ ad mores studio cō
formādos. Aliter etiā exponit ut ad duplicē ordinē ista
referantur scilicet ad ordinē doctrine quo a cōmuniōzib⁹
ad specialioza p̄cedatur p̄m quē dictuz est primo p̄hiscoz
rum inata nobis via ē procedēdi a cōmuniōzibus ad spe
cialioza z ideo dicit artificialiū quod autē subiūxit natu
raliū quo ad ordinē nature dixit q̄ a sp̄aliozib⁹ ad vniuer
salioza fit p̄cessus. ea enim que nobis ignotioza sunt na
ture notissima esse dicūtur: quo fit vt secūdo methaphi
sice dicit. Sicut se habet ocul⁹ niticozicis ad solis lumē
sic se habet intellectus noster ad ea que manifestissima
sūt nature. Deinde sequitur intextu. z insup quid est luci
di⁹ in ipso magistrāte q̄ exhibitio idest subministratio
gradualis. idest bene ordinata viriūz itelligentie scilicet
doctrinaz quasi diceret nihil. Et hui⁹ rationē subiūgēs in
quit. enim. p̄ quia supple nos. Boeti⁹ nouimus stabiliri
idest firmari partes eloquentie in processu. idest ordine
atq; modo debito naturaliū z artificialiū similiter etiā in
comprehensione perspicua idest subtili itelligentia do
ctrinaz. ¶ Notādū q̄ intentio. Boety fuit ruditati eru
diēdozū obuiare atq; eos ab ignorātie nebulis ad apicē
sciētiarū trāsducere. Verū qz modus ordo atq; regula

i hoc potissima forte noscūt iuxta illud. Est ordo summa
limes sapiētis i arte. z item Oratio est modus i rebus
sunt certi deniq; fines. Ultra quos citra que nescit consi
stere rectū. ideo Boetius opus hoc scribēdum assumpsit
in quo modum atq; ordinē tradit quo quisq; faciliter in
culmen sciētiaz eleuat ibiq; constitutus splendidus ce

to de scolariū sagaci p̄uissōe eo
rumq; gradualī statione. Quito
quāl̄r scolariū venerabilis ac sin
cera deuotio ad magistratū p̄fe
renda sit. Sexto de magistratū
norma trinaq; diuisione statuq;
erga subditos modoq; docendi
p̄cognito. Hec autē ad itelligētie
cognitōez suscepim⁹ peragenda
p̄stinā modū tractādi fere omit
tentes nunquam leuiozi stilo pe
ruti: quoniam in maiori parte p̄
rudibus informandis est execu
tio et tanto leuioz dilucidādi de
bet esse translatio. *at translatio*
¶ Finit probemium.

lebris atq; glo
riofus stabiliē
¶ Notādū
gymnasii gymna
dis pugnavel
lura d̄. Et di
cit a gymnos
idest nudus
quia nudi tali
bus in ludis
sueuerunt ex
erceri. inde b̄
gymnasium lo
cus in quo ta
lia quondam
fiebant z hic
facta transū
ptione studiū
scolariū atq;
magroz gyn
nas dicitur at
q; loc⁹ study
ginnasiū z q̄n

q̄ ipsum studiū dicitur vt in p̄posito. qz sicut i palestra
corpus sic in studio anim⁹ exercetur. z inde accidit vt oī
um pene artium exercitium vel locus exercitij gymnasiū
dicatur vt scola: z vt quidā dicunt gymnasiū grece latine
exercitiū dicitur. Notādū inter itellectū itelligentiam
atq; intelligibilitatē hoc iterest. Nā intellectus proprie
vis aie est cōprehensiuā incorporearū substantiaz for
mis subtractarū vel formarū circa eas. Itelligētia ve
ro vis est aie que aspirat vt aliquid circa diuinā substā
tiā cōprehendat. Itelligibilitas vero vis quedā est ani
me oīum formarū in quadā simplicitate p̄plicatiua abs
q; ordine naturali vel tēporali z tali modo sol⁹ de⁹ com
prehendit res qz eas omnes vno ituitu absq; successiōe
dicitur cōprehēdere.

¶ In p̄mis zc. Dec ē sc̄da ps p̄ncipalis bui⁹ p̄hemij i q̄
postq; itentionē suā atq; itentōis sue cām explicuit. nūc
ordinē suscepti operis z quicquid i toto libri processu pa
gendū sit luculēter insinuat. Et diuiditur hec pars i sex
partes. In prima monstrat quid i primo capitulo p̄tra
ctandū sit. In secūda quid i secūdo z sic de singulis. secū
da ibi. secūdo vs. tertia ibi tertio de eoz. quarta ibi. q̄r
to de scolariū. quinta ibi. quito q̄liter. sexta ibi. sexto d̄
magistrantiū zc. Et dicit q̄ in primis. i. i primo capitu
lo oblectamia alias est oblectamenta. i. documenta le
uia pueroz sunt p̄libanda. i. p̄tractanda vel p̄emit
tenda. Et rationē huius ponit Albert⁹ super illo primi
libri p̄hiscoz cū dicitur q̄ pueri primo appellant oēs
viros patres zc. qm̄ ipsi pueri cerebrū hnt būidū ac fri
gidū sic q̄ rerū sensibiliū d̄rias minime capere possunt
sed cum cerebrum i eis magis exsiccat tunc in eis co
gnitō magis erit nota. q̄re a faciliozib⁹ z cōiozib⁹ icho
andū erit ordie ipso doctrine z transeūdū ad difficilio
ra z ad specialioza. hec enī via nobis inata est primo p̄hi
sicoz. secūdo vero videbitur hoc est i secūdo capitu
lo q̄liter elatio. i. superbia aduoloz. i. etate iā maturoz
est subiūciēda. i. supponenda magistratui. z cōnecten

p̄ p̄hiscoz

p̄ p̄hiscoz

Infantia
pueritia
adolescencia
iuuentus
senectus

Capitulum

Et est infantia ipsa prima etatum hominis que septen-
nio durat a quo ichoana pueritia quasi pura ad gignendū
minime apta i quatuordecimum excurrit annum a quo
adolescencia adulta ad gignendū apta que in vicesimum
octauum prorogatur annum. a quo iuuentus incipit vsqz
in quinquagesimū annum protesa z ab hoc senioris etas
quā greci pres-
bitē vocāt su-
mens originē
in senectā hoc
est septuagesimū
annum
pgredit que
nullo annozū
numero perficitur
sed post
quiqz illas eta-
tes quātūcun-

mentū. Legit. n. thimothēi filiū
lepra icūbente castratū lozipedē
gibbo tumētē doctrine mācipa-
tū plebeiā extitisse abiectōez suo-
rūqz socioz stractionē ridiculo-
sā. Similiter ptoxis suburbani fi-
liū canicula istigante lris vidim?

qz vite superest ipsi in labore atqz dolore deputatur.
¶ Notandū qz Boetius dicit sumopere cauendū ne lit-
teris imbuendus mēbroz disproportionem habeat. hec
enim membrorum inepta monstruositas monstrum
in aia iudicare necesse est vti Philemon. Palemon. Lo-
xus. Aristoteles z alij multiplurimi retulerunt. qm aie
ipse sequunt corpa z scdm se non sūt ipassibiles a corpo-
rum motibz: z hoc manifestū fit valde i ebrietatibz z egri-
tudinibus. multū nāqz anime mutatae vident a passioni-
bus corporeis ex quo z illud vulgare sūpsit exordiū. Ru-
sticus i corpe rusticus z in aia. Cum eni mēbroz figuraz
habitu z generent z nutriant ex sanguine. Sicut quo-
qz z spūs qz uehicula sunt virtutū aie ex humore sāguinis
generant. nō est vt ex ipsa mēbrozū habitudine iclina-
tiones passionū cognoscanē ipsāqz aiaz vectam i multis
motū sui vectoris sequat. ppter qd sapiēs ptolomeus di-
xit qz diuinās meli z verius pnunciat accipiēs iudiciū a
stellis scōis scōas vocans stellas figuras z accidētia inue-
ta i rebz pbificis que a supioribus ipressa sunt. hoc eni iā
ipressū scim materie qre p certo pnūciam totū ad acci-
dētia illa eē iclinatū quo z fit vt molles qdē carne aptos
mente dicimus distortūqz vultum sequi distortia mo-
rum. ¶ Notandum circa hoc qz dicit. Et ne temporis i-
temperies zc. sicuti docet Auicenna secunda fen. primi
canonis capitulo qrtō sūme prime qd est de iudicijs tē-
porū z eoz mutatioibz omne tēp qz pplexionē habet. sa-
nam pportionale est ei z ueniēs. cum aut ifariū pplexio
i calore fere tēperato z humiditate fere supflua existat
vt eodē canone fen. i. doctrine pme. capitulo. z. ueniēs
est vt ipso ibuendo pportionale tēpus sue eligat nature
hoc autē iter quattuoz anni tpayē ē a pūcto egnocitāli
icipiēs vsqz quo in mediū thauri deueniēs estate mutet.
Est enim i terris tps hoc tēperatus qm non tātū necesse
sunt res calefaciētes ppter frigū vt fit ide multū curan-
dum neqz euēratio ppter calozē z i ipso qdē est pncipiūz
frondendi arbores z eius tēpus est tempus apud medi-
cos iter eqūlitatē vernalē exiēs aut ante ipaz aut post ipaz
parū donec sol sit i medio thauri qzuis apd astronomos
i estiuū tropicū pmsus extēdat post qd tps tēperiei vici-
nius Autūnus est. reliqz at duo tpa aut excessiuo frigore
aut abūdanti calore itemperiei sunt subiecta. quo fit vt
ibecillis infantia aut vere aut autūno plus tñ vere litteris
dumtaxat mancipetur.

¶ Legitur eni timothēi filiū. In hac pte Boetiū supra-
dicta exēplo corroborat. qliter scz minima. superioz ob-
seruatio magnū periculi dederat incrementū. Et diuidit
in duas ptes p m qz ponit duo exēpla. In prima eni pōit

exemplū quo ad corpis mēbra. In scōa vero quo ad tem-
poris intemperiem. cuitandā. Et secunda pars incipit ibi.
Similiter ptoxis. ¶ Et dicit sic enim pro certe legitur
supple in exemplo filium thimothēi castratum. id est ter-
sticulis erutum z hoc incumbente id est imminente lepra
illo morbo. lozipedem. id est clauduz vel pede tortum. qz

mācipatū. Cū at solita nō gaude-
ret vmbrella ppria vtute dstitū-
tū bictericie pēa pmollitū vitalibz
tādē spiritibz attenuatū limphati-
co morbo occubuit. Ecce qstuz
difficilat mēbroz idēcēs idispo-
sicio z aer itēpies teneritati pue-

pro z tumen-
tem gibbo. i.
struma i dor-
so mancipatū
id est tradituz
doctrine exti-
tisse abiectio-
nem. id est de-
spectionez ple-
beiam. id est
plebis. qz pro z
detractionez.

id est subsannationem ridiculosam sociozū suozū.
¶ Similiter supple alio exemplo vidimus filiolum pto-
ris. id est prepositi suburbani mancipatum litteris can-
cula illa stella instigante. id est furente. autem pro certe
cum subaudi ille ptoxis filiulus nō gauderet. id est fru-
eretur solita vmbrella. id est consueta vmbra. ipse desti-
tutus. id est derelictus propria virtute. qz pro z permolli-
tus. id est afflictus pena. id est morbo bictericie. tandem
id est finaliter attenuatus. id est consumptus spiritibus
vitalibus occubuit. id est vitam clausit morbo limphati-
co. id est aquatico qui est idropisis z reliqui. ecce. id est vi-
de quantum difficultatis indispositio membrorum sup-
ple in thimothēi filio z intemperies aeris subaudi i pre-
toxis filio. contulerunt teneritati puerili. ille nanqz abie-
ctio plebis extitit. hic vero infirmitatibus diem vite sue
miserabiliter clausit. ¶ Nota circa hoc quod dicitur ca-
nicula. Duplex i celo canis ē maior z minor. Maior alio
nomine dicitur Sirius z habet in forma stellas. i. ex-
tra vero. ii. Minor anticanis nominatur stellarum. z.
Cum vero sol canem maiorem intrat calor duplicatur z
egritudines i humanis corporibus generantur quibus
ad exituz multi pereunt z ab hoc cane dies caniculares
dicti sunt. Et de hoc Persius inquit. iam sicca canicula
messes excoquit. z in hunc canem licentia poetica fingi-
tur bicar caniculam fuisse mutatam. ¶ Notandum qz
lepra est morbus consimilis corrumpens figuram z for-
mam et compositionem mēbroz z sic finaliter ipsum
continuum soluens proueniens ex materia melancolica
dispersa per totum corpus. Et hec aut introducit ab
vtero aut post. Si ab vtero hoc est quia generatus est tē-
pore menstruozum aut quia filius est leprosi aut quia le-
prosus concubuit cum muliere pregnante. Si post vte-
rum hoc potest esse quia aut aer est malus z corruptus
pestilentialis aut continuauit cibaria melancolica scili-
cet lentes z alia legumina z carnes melancolicas vt vul-
pis vsqz z apz zc. ¶ Notandum est qz Ictericia est vni-
uersalis defedatio cutis sicuti morphea est defedatio cu-
tis maculosa. sed tamen differunt in hoc. quia morphea
est propter errozes tertie digestiue: hec tertia propter er-
rorem secūde. Et sunt tres eius species scilicet citrina vi-
ridis z nigra. z hunc morbum frequenter ydropis sequi-
tur qui est error virtutis vnitue i toto corpore sequens
mutationem virtutis digestiue in epate. z ita ydropis est
error virtutis digestiue in epate. Item lozipes. id est clau-
dus habens pedem tortum ad lozi similitudinem vel ha-
bens pedem ligneum lozis alligatum de quo Iuuenalis
lozipedem rectus deridet ethiopem albus. Item glbb?

idest struma sed interest. nam struma in pectore est: gibbus in dorso unde Juuenalis. strumosum atq; vtero pariter gibboq; tumentem.

C Libarioz at: In hac pte Boe. ptractat d' his q' circa ia nouiter itroductu respicienda sut. s. debita ciboz pot' atq; vestimetoz subministratio z hoc i gnali. In tertio aut ca pitulo magis

specialius. Et dicit aut pro certe facultas cibarioz sit mediocris. s. neq; abudans neq; deficiens potus autem tenuis supple sit. q; p z paritas. i. modicitas ei' z pe-

rili contulerunt. Libarioz autez mediocris sit facultas. Pot' autem sit tenuis eiusdemq; paritas.

Vestium autem s'lr absit penuria In primis igitur figurarum elementa representantur imprimenda est dilectio: coniungendarumq; litterarum non parum artificiosa co-

nuria. i. carētia vestiū absit. **C** Notādū q' natura per se nō est sufficiēs ad speculādū sed oportet cibū z potū z reliquū famulatū preexistere. s; hec nullo modo excessiua cū natura modicis minimisq; p'tenta sit libro secūdo de solatōe phie prosa gnta. Tolleranda ergo fames est vt iquit Seneca. 15. epistola quā tollerauerūt qdam i obfidiōe exēplo maiorū nostrorū q' terras lustrabant ac maria nō vt nullum vinū preciosusq; cibus fauces eorum trāsiret sed soli cōtēplationi dediti maluerūt poti' cōmedere vt viuerēt q' viuere vt cōmederēt Tirānides enī atq; subuersiones vrbitum bellaq; vel hostilia vel ciuilia vti hieronymus in epistolis testatur non pro simplici victu oleum pomorumq; excitari Diogenes asseruit sed pro carnibus epularumq; delicys legamus predecessorū libros antiquorumq; volumina Dicearchi xenophontis Josephi. Euboli. reliquorumq; pene omnium qui historiam scribunt z nil aliud reperimus q' vilibus cibis z his mediocriter veteres illos ob studium vitasse. crapulam quoq; atq; delicias veluti cōtēplationum impedimenta penitus euitasse. ipse enī delicia mētem humi deiciūt atq; eā corporeis nexibus retētas ne i apicē p'templatōis eleuet p'pediūt. Molestia aut' v'ctualiū ecōuerso. quo fit vt iuuenalis graculū esuriētē i celū eleuet. Persius quoq; flaccus. P'sitacū picas coruozq; nostra inquit verba conari. dicit Juuenalis de graculo. Gracul' esuriēs si in celū iusseris ibit. Et itez de reliqs Persius. Quis expediuit p'sitaco suum chere. Coruoz q; olim suum p'cauū salutare. Picasq; docuit nostra verba conari. Magister artis igenyq; largitor Venter negatas artifex seq; voces.

C In p'mis zc. hec ē scda ps pncipal' h' p'mi capli i q' Bo. ptractat de his spāliter que circa erudiēdi animū versantur atq; eum exornāt fouētq; vti sunt doctrine z scientie qbus ipsi rudes iam p'mū lris mancipati sunt erudiendi Et diuiditur hec secunda pars i tres partes. In quarum p'ma ostendit i qbus ipsi rudes p'mitus sunt ibuendi. In secūda i qbus secūdo. ibi. Completo. In tertia i qbus tertio. ibi. Uisis aut leuitatū. P'ima haz adhuc i duas partes subdividitur. In p'ma ostendit quō rudes p'mitus in grāmatica ibuant p'oesi z rethorica. In scda cautelā circa hoc subministrat. ibi cauendū. P'ima itez i duas. nā p'mo oñdit quō in grāmatica erudiant. scdo quō i p'oesi z rethorica. ibi Seneca traditio. P'ima adhuc in duas. nā p'mo facit qd dictū ē quo ad p'mena grāmaticae elementa scdo quo ad secūdaria fundamēta. ibi. Scdz laboriosi p'ima itez i duas. p'mo facit qd dcm est. scdo tēpus cir-

ca hoc statuit quo h' eruditōi sit imozādū. ibi. Nec tali laborioso. Et dicit p'mo Boetius q' dilectio figurarū rep' sentatiū elemēta. i. lras est imprimenda rudibus i p'mis. i. i pncipio. q; p z diūctio. i. cōbinatio diūgendaz subaudi lraz ad sillabas z dictōes faciēda: diūctio inq; artificiosa nō paz. i. multū z tāgī ibi liptote. deide tps quo huic

unctio. Nec tali laborioso certamini multum est insistendum: nec cito vt Seruio placet abeundum: quoniam si visus est i multis promptior: in alijs reperitur tunc z habilior. Secundum laboriosi certaminis stat edificium in probi didimiq; traditionibus:

fit imozandū studio adycit dicēs. nec est ifistendum. i. imozandum multū tali laborioso certamini. i. studio nec est abeundū. i. recedendū cito vt serui illi magistro placet z ē

parenthesis. qm subaudi si puer visus fuerit p'mptior. i. potētiōz ex freqnti supradictorū vsu i multis. i. multo tūc repif habilior i alijs sciētys subaudi altiorib'. **C** Nōndū q' Boe. dicit rudes p'mū i grāmatica ibuēdos z rō huius ē. qm vt vult Alforabi' ipsa grāmatica mater est aliaz artū q' a lris nomē accepit. Dī. n. grāmatica a grāma qd' ē lra z icos scia. ipsa. n. est q' pcept' humani demū cūcte doctrine apti' liberiusq; significant. hāc necessitas aduenit. cū. n. añ eius inētione hoies iordinate atq; p libito z sine arte loqrent eueniebat vt min' bñ pcept' suos exp'mere: s; z min' apte itelligere valerēt. quo fiebat vt tardi' ac difficili' scias tradere possēt. q' de re curauerūt sapientes has icōmoditates tollere: tradiderūtq; artificiosū loquēdi modū vniformē ac agruū vt oēs pcept' humani demū cūcte doctrine p eadē artē liberi' significarēt z adiscerent. **C** Nōndū q' Boe. vocat oēs lras elemēta z nō icōgrue sicut. n. ipsa elemēta pncipia sūt oīuz elemētorū: sic lre pncipia sūt oīuz dictionū z exide oīonū. quo fit vt sicuti ex diuersa p'mixtione elemētorū diuerse fiāt elemētatoz spēs: sic quoq; ex diuersa cōbinatōe lraz diuersa fit vocū dictionū z oīonum rep'itatio. Et has lras multiplici manerie fore noscim' qsdā. n. hebreas: alias caldeas: alias egyptias: alias grecas: alias latinas. hebrearum lraz q's p'mas dicūt iuētoz erat moyses: z sunt numero. 22. Syrioz aut z caldeoz hebreis lris numero z sono p'cordātes solis caracterib' differētes lras Abraam iuenisse credit. Egyptiozū vero lras Isis regina Inachi filia de grecia veniēs i egyptū reperit z egyptys tradidit Litteraz aut grecarū vsū p'mū Senices reperierunt. vñ Lucan'. Senices p'mi fame si credit' ausi. Mēsurā rudibus vocēq; signare figuris. S; cadmus Agenozis filius grecas lras ex Senice. 15. attulit i greciā. qb' p'pomades i troiano bello tres adiecit Post quē simonides artificialis memorie iuētoz tres alias addidit. Latinas vero lras vt refert Isidor' cui i his maior ē auctas. Carmētis nympha p'mo italicis tradidit vep. 17. Litteras solū exhibuit q' sūt. a. b. c. d. e. f. g. i. l. m. n. o. p. r. s. t. v. postmodum aut. b. lra p nota aspiratōis addita ē. lraz etiā. q. i p'cessu t'pis latini iuenerūt loco cui' veteres. c. scribebāt. rursus Salustius ludi magister p'mo. k. adiuēnit loco cuius veteres. c. scribebāt atq; q. In sup ex tpe augusti. io. lra adiūcta est. z postremo. eiusdem augusti tpe latini a grecis duas lras mutuarūt. scz. y. z. z. ppter noia greca meli' scribēda qb' oib' adunat latinū ydioma. 22. lris itegrari manifestū ē **C** Secundum laboriosi. In hac pte oñdit qb' debēt rudes iformari p' p'ma grāmaticae elemēta atq; elemētoz

combinatōes. Et duo facit. naz pmo facit qd ocm est scdo
circa hoc eruditionis hō modū tpsq̄ dēcernit. ibi aiaduer
tendū. Et dicit scōz edificū bene qd ē edificū similitudine
qdā ocm. nā sicuti sapiēs architectoz domū pstruēdā ex
minimis fūdamentālibusq̄ partibus ordinate itegrat. sic
z magister ipse erudiēdū ipz singulis doctrinaz particu
lis fundamē

toz atq̄ base
integrare dz.
illud ergo se
cūdū edificū
laboriosi cer
taminis. i. stu
dy huius stat
.i. firmat i tra
ditōib⁹. s. scri
ptis pbi. qz p
z. didimi hoz
grāmaticoz z
alioz. s. grā

necnon aliorum philosophorum
quos venerabilis commendat
auctoritas. Animaduertendum
est autem in huiusmodi ut fide
li resolutōi subiaceat latia tradi
tio: z adiscētis idioma pboten⁹
explicatū sit. fūdamenti eni tenaci
tatē in his oportet p̄sistere. Nec
menstruoso saltu p̄bebes abeun

maticoz qz auctas venerabil⁹ p̄mēdat. Tē modū i hō tra
ditōib⁹ obp̄uādū oīdit. d. Certe aiaduertēdū. i. p̄siderā
dū ē. i. hō traditōib⁹ stati memorat i vt latina traditio s b
iaceat. i. correspōdeat fideli resolutōi. i. expōitōi z decla
ratōi. vt. s. ignota p̄ ignotiora vel vnū p̄ reliquo nō iter
p̄tetur. Et aduertēdū est vt ydioma. i. loquēdi p̄prietas
adiscētis sit explicatū. i. declaratū verbotenus. i. de ver
bo ad verbū. n. p̄ qz. tenacitatē. i. firmitatē fundamēti. s.
grāmaticē: z per p̄sequēs oīz aliaz artū oportet. i. opoz
tunū est p̄sistere i his. s. superioribus traditōibus. quasi
dicat cū hec ita sint oportunū est vt hec fidelr z clare
doceātur. ¶ Nōndū qz nostre grāmaticē plures fuerūt
p̄cipui scriptozes sicut Donatus cuius magister Didim⁹
fuisse dī i lra positus. Priscianus. Varro. z Quintilianus
z reliqui multi plurimi. iter quos pōt numerari Ennius
qz metra cōposuit p̄mus. cui successerūt Anatheton. Sa
pho. Archilocus. Simonides. Calofonicus. Asclepius et
multi alij quos lōgū enarrare foret. hoz scripta z si non
oīa tñ aliqua leuioza post p̄ma elemēta vidēda sunt.

¶ Nec menstruoso. Dic subdit quāto tēpore i hoc scōo
adiscēdi ordine imozādū sit. z dicit nec est abeūdū. i. rece
dendū subaudi a studio z certamine p̄dictaz traditio
num mēstruoso. i. defectuoso saltu i. cursu lune qz cursus
mense cōplet. Nec est imozandū tantū. i. solūmō cursu
solari. i. anno. p̄ annū eni motus solis pficiit. sed est imoz
randū diligēter expleto. i. p̄pleto vel toto iteruallo i. mo
tu mercurij illi⁹ planete z nō ynico sed eodē. s. iteruallo
duplicato fere. s. quasi. z qz mercurij annis duob⁹ cursuz
suū pficit qz duplatis q̄ttuoz efficiunt: liquet quaten⁹
superiorib⁹ doctoz traditōib⁹ q̄ttuoz annis diligēter sit
imozādū. Diligēter inq̄ qz obtusitas. i. ebetudo cuiusli
bet opis peragēdi p̄mollit. i. facilitatē diligentia. ¶ No
tandū licet p̄m p̄hm octauo politicoz vtile z p̄mēdabi
le sit p̄icipare aliqñ liberales artes atqz mathematicas
quaz vsus ordinat ad exercitiū excellētiaz doctrinaz
vsqz ad certū terminū. tamen cōtinue z assidue exerce
re se i eis vsqz ad quacūqz p̄fectōem nōnunq̄ nociuū ē:
qz cōtinua p̄sideratio i illis retrahit aut simplr aut pro
pte abyssu virtutis moralis. q̄re est statuz terminus quo
ipsis z eaz cuiuslibet erit imozandū. ¶ Notādū sicut iaz
pluries in philosophicis atqz mathematicis p̄batus est
corpa ipsa fiderea tam planetaz orbū qz octauū celi qd
Aristoteles p̄mū mobile arbitrat⁹ est. lumen atqz cla
ritatem a sole recipere: ipse eni est fons luminis vti cor
poris sui testatur imensitas qua terrā vti p̄tholomeus

docuit centies sexagesies sexies excedit. similitur i eovir
tus est vnitissima quod corporis sui probat compactio.
similiter quoqz in eo lux est diffusioz quod sua in medio
orbium ostendit situatio. verūtamen in modo receptio
nis lucis huiusmodi inter corpora est differentia. Nam
alia quidem i profundo recipiunt vti sunt corpora trans

dum est nec solari cursu tantum
confirmanduz: sed expleto mer
curij interuallo eodēqz fere du
plicato diligenter immozandū.
Diligentia enim cuiuslibet ope
ris obtusitas permollitur. Se
nece traditio. in expletio lucani.
Virgilij prolixitas. z Stacij vr
banitas. dura flacci trāslatio. du

parētia z dia
fonica sicuti
sunt fere oīz
stellarum cor
pora. Alia in
superficie tā
tum vti sunt
corpora opa
ca e quozum
numero luna
est. quocunqz
tamen modo
sint necesse ē
vt radiozum

lucis proiectioni sint obiecta. z quātomagis ab huiusmo
di radiozum proiectione elongantur: tantomagis ab ipsa
luce deficiunt quo fit vt lunam solum mēstruam. id est
defectiuam inter corpora celestia existimemus tam quo
ad nos qz quo ad rei veritatem. quo ad veritatem quidez
cum terre diametralis interpositio ne radys lucis illumi
netur ipsam obnubilat quod i eclipsi manifestuz est. quo
ad nos autem cum noua nobis reuoluitur. tempus quo
qz reuolutionis huius veteres mensem nominauerunt a
maene quod defectum sonat. hinc mēstruosam lunam di
cimus quasi mense quolibet defectiuam. Volens itaqz
Boetius certum terminum in grammatice rudimentis
adiscendis constituere dixit non fore abeunduz a studio
hoc lunari reuolutione lune quam mēstruosam dixit sez
mēse d̄ficiuā. nec solari cursu hoc ē. anno. soleni vti astro
logicis considerationibus iam dudum demonstratū est
die qualibet. 59. minutis z. 8. secundis i zodiaco fere gra
ditur quibus per. 365. dies congregatis atqz ad integros
gradus reductis. 360. zodiachi gradus constituunt z his
iz. signa integrantur. quare manifestum est solem totum
zodiacum. 365. diebus qui annum efficiunt indubie pera
grare. neqz etiam illo spacio ab hoc certamine abeunduz
Boetius statuit sed imozanduz est quattuoz annis quos
per mercurij motum explicauit.

¶ Senecē traditio. lucani i expletio. In hac parte Boe
tius ostendit quibus doctorum traditionibus post supe
rius memoratas doctrinas rudes ipsi sunt imbuendi. Et
diuiditur in duas partes. In prima dicit qz post supradic
ta in poetarum traditionibus in quibus maior pars grā
maticē constituta est ipsi rudes erudiantur. In secunda
quatenus in rethoritis institutis que poetrie coniunctis
fima dinoscuntur postea imbuentur. ibi. Ceterozum autē
Et dicit hinc. id est post supradicta. sunt indaganda. id est
perquirenda. hec scilicet Senecē traditio. id est editio. lu
cani i expletio. quoniam anteqz librum suum perficeret
morte preuentus est. Virgilij prolixitas scilicet i scriben
do. Stacij vrbānitas. id est curiositas. semper enim rerum
vrbānarū scriptoz extitit. flacci scilicet hozaty dura trā
slatio quia vitiozum reprebensua. Persij flacci editio
durioz subaudi qz hozaty tam stilo qz vitiozum repreben
sione. Martiani lesio. id est reprebensio non idigna imo
digna. Nasonis supple Quidy discretio. hec omnia inda
ganda sunt atqz commendanda. id est imprimenda cellu
le memoriali. id est memoratiue. ¶ Notandum licet ars
ipsa poetica inter scenicas compute: atqz Plato poetas

Primum

a ciuitate expelli iuberet eo q̄ dicebat eos virtutum inimicos in quo et eum tullius libro secundo tusculanarum questionum comendat: nihilominus utilis est si fini debito inuitatur atq; vsu licito exerceatur. adiscuntur nempe in ipsa verba valde vtilia. Augustino libro primo confessionum teste sententys grauissimis referta ipsius etiam studia iuuen-

tutem agunt: senectute oblectant. secundas res ornant aduersis per fugium ac solatium p̄bent delectant dormi: non impediunt foris: p̄noctant nobiscum: peregrinantur: rusticantur: nec mirum cum et democritus tradiderit bonos poetas diuino quodam spiritu inflamari ex quo ceci-

nit ouidius. Est deus in nobis: sunt et commercia celi. Sedibus ethereis spiritus ille venit. Ipsa etiam poesis rhetorice eloquētie maximum prestat additamentum. quare et rhetorice coniunctissima est atq; pene germana. Est. n. vt iquit cicero finitimus oratorum poeta: numeris astrictior paulo. verborum autem licentia liberior. multis vero ornandi generibus socius ac pene par. Cum ergo oia hec poetria; afferre Boetius ipse agnosceret hortatur vt maiorum vestigia sequentes rudes ipsi poetas summo pere amplexentur et hos maxime quos in textu commemorat iter quos Mantuanus vates Virgilius tanto exculit vt optimus poetarum dici mereretur.

Ceterorum autem philosophorum. In hac parte Boetius ostendit quomodo post grammaticam atq; poesim rudes in rhetorica sint erudiendi. Et diuiditur in duo. nam primo facit quod dictum est. secundo anthonomasice circa M. Tully ciceronis facundiam versandum statuit. ibi. Quatum. et dicit. Etiam ceterorum philosophorum moralitas non est pretereunda suo silentio: immo est totis nisibus amplectenda: et hoc quantum capacitas. id est valentia ingeny ipsius erudiendi suppetit vt sic serenitas: id est splendor dictaminis vigeat sententiosa: id est plena philosophorum sententys atq; iocunditas metroruz floreat. et inde subdit. Quantum facundia venerabilis Tully est collocanda summis desiderys. quoniam sicuti Aristoteles iter philosophos. inter poetas Virgilius. sic quoq; ipse marcus Cicero inter oratores exculit. Notandum circa hoc quod dicit vt sic dictaminis sententiosa et: Cicero ipse et reliqui qui rhetoricam docuere facti sunt eloquentiam sine sapientia obesse plurimum et prodesse nunquam. sapientiam vero sine eloquentia plurimum profuisse. hoc iniquum arbitantes eloquentiam non debere iudicari atq; laudari verborum solo splendore sed secundum grauissimas sententias a vera sapientia sapienter elicitas. Parum ergo substantie vel virtutis aut solide pulchritudinis orationi afferre videtur qui solum rhetorice et eloquentie vacat. veluti qui nuda ex aliena pre-

ciosaq; materia verba ligat. qua de re Marcus cicero in eo libro quem de oratore ad quintum fratrem edidit et ipse quintilianus cum de institutione oratoria ageret rap aut nullum fatentur optimum esse ea etate oratore cuius rei asserunt non inuisam cam. nam oratore in omni sapientie genere persuadere oportet vt sic que a libi didicit cum

predictorum philosophorum in gymnasijs tradidit inuendaz. Cuius dies vt precesset. mediocribus aduenisset: cuius vxor esset Eneas dubitasse se diuini assererebat que in emistigiorum Virgilij serenitate uenisset. Requisitus a quodam suorum discipulorum qualr primam huius dictionis sillabam magister vertere versu posset: respondit absurdum esse tanti nominis primam syllabam abbreviari sed potius acuto accentu pronunciari Ecce quantum dure ceruicis obtusitas pdidit temporis et expense.

Cauendum autem est et. In hac parte Boetius cautelam circa omnia predicta subiungit inueniens per eam superioribus doctrinis ardue diligenter atq; cum profectu inuigilandum. Et tria facit. primo ipsum inconueniens p̄cauedum ondit. scdo p̄dicta epilogat et cludendo. ibi. Ecce quantum et. Et dicit cauendum est autem in superioribus traditionibus et circa eas adipiscendas ne id contingat alicui quod contigit. id est euenit iotario sic dicto. ipse enim scilicet iotarius tradidit ignorantiam suam inuendam. id est erudiendam gymnasys. id est studys predictorum philosophorum subaudi tam gramaticorum quam poetarum et rhetorum. 30. annis. id est spacio. 30. annorum. Cui vero dies vt precesset scolaribus mediocribus subaudi eos erudiendo aduenisset scilicet post expletum studium. 30. annorum assererebat. id est affirmabat se dubitasse diutius cuius vxor esset enneas quem supple eneam inuenisset in serenitate carminis dico emistigiorum. id est versuum imperfectorum Virgilij. Et rursus idem iotarius requisitus. id est interrogatus a quodam suorum discipulorum qualiter. id est qua mensura posset vertere versu. id est in versu primam syllabam huius dictionis magister. Respondit subaudi iotarius absurdum. id est inconueniens fore abbreviari. id est corripit scilicet in metro primam syllabam tanti nominis. scilicet supple arbitratus est eam pronunciari acuto accentu. i. platone loga. estimabat. n. ob honoris causam absurdum nimium primam sillabam eius corripit. Tunc epilogando et cludit dices. Ecce quantum tempus quod. 30. annos et quantum expense pdidit obtusitas. i. hebetudo dure ceruicis. Notandum quoniam ois cognitio teste tullio in dialogo ad hortensium multis est obstructa difficultatibus. Est. n. et in ipsis reb; obscuritas et in iudicys nostris infirmitas. qua ex re Socrates ipse nihil se scire dicebat. Inuigilandum est igitur studio sine desidia quemadmodum veteres ipsi sapie studuerunt vt sic quantum mens imbecilla atq; ceruicis excludit obtusitas tantum iugis atq; diligens vigilatia adducat. sic Socratis memorati fuere studia. quoniam vt Valerius lib. 8. adiscere quotidie non desistebat. De pictagoza etiam fertur quod doctrinis iugiter illi

splendore dicendi pferat et bene quidem. quo enim pacto in sacris literis persuadebit qui casum quem legit aut quod in naturalibus qui Aristoteli reliquos quod philosophos non viderit: certe nullo. Coniuncta est ergo sapientia cum dictamine vt sic quod in aliena doctrina concipit sub decore rhetorico pferatur.

Capitulum

stebat. vii et eunodius ait. Artium magister est ista. No-
uerca eruditio est negligentia. Dicitur Latho moralis mo-
nuit. Instrue preceptis animum ne discere cesses. Na sine
doctrina vita est quasi mortis imago. Non sic Jotarius
cuius mores precauedos Boetius asserit. Dic nempe licet
annis. 30. studio incubuisset. nulla tamen scia conualuit. cu se
recipientem vt

decurt tradē
ti concordia
non sociavit.
¶ Notandū
Virgilius post
multa atq; di-
uersa sua ope-
ra tandē enei-
dē aggressus
est. Librū q/
dē noibus ac
rebus grecis

et latinis comunē. religatq; i eo morte preuētus qdā iper-
fecta. et ob ea igni ipsum concremari iussit. sed istud haud
factū est. Augustus vero iussit tuccā atq; varz viros ea
etate excellētes hac lege ipsum emendare vt supflua de-
merēt. nil adderēt tamē. vnde et semiplenos iuenim⁹ ei⁹
versiculos quos emistigia dicunt. De qua re sulpitū car-
thaginēsis extāt hō versus. Jusserat hec rapidis aboleri
carmina flāmis Virgilius phrighiū que cecinere ducem.
Tucca vetat varrusq; simul. tu maxime cesar. Nō finis
et latie cōsulis historie rē. Et i his emistigis iotarius ipse
ibecilla mēte eneā reperiēs ipsum vxorē fore cuiusdam
estimabat nesciēs phrighie ducem. Anchise patre venere
matre pcreatur eneam. ¶ Nota ceruix pprie posterior
pars colli est. et quādoq; accipitur pro superbia. quādoq;
pro toto capite. et hoc modo hic capi potest cū dicitur dure
ceruicis. i. duri capitis ad recipiēdū alta doctrinaz.

¶ Completo aut nō idebite. Dec est secūda pars secunde
partis pncipalis huius pmi capituli i qua postq; Boeti⁹
ostēdit qbus pmo ab ifantia ibuēdi sūt iuuenes. nūc de-
clarat i qbus erudiendi sunt secūdo: scz i ipfis pmoziali-
bus logice artis institutis. Et diuidit hec pars i duas par-
tes. In quaz pma se pōribus ptinuans vt iformandos et
erudiēdos attētos faciat logicā apte cōmēdat. In secun-
da ordinē modūq; i logica proficiscēdi demonstrat. ibi.
Ad huius. pma i duas. nam pmo dicenda dictis pti-
at. secūdo logicā cōmēdat. ibi. Scie iquam. Et dicit q
cōpleto et pertrāsito non idebite subaudi sicuti iotarius
ipse sine fructu: sed diligēter rudimēto. i. noua iftructōe
hui⁹ gynnasij. i. study grāmatice scz et poetrie atq; rheto-
rice procedendū est ad limina. i. itroitus scie que maioris
est iquisitionis. i. iuestigatōis. Tūcad cōmēdationem
ipflus logice accedit. ibi. Scie iquam. Et diuiditur. nam
pmo cōmēdat ipsam quo ad se totam. secūdo quo ad
partem. ibi. Quid aut cognitōe. pmo cōmēdat ipsam
totam vno modo. secūdo alio modo. ibi. Dec est inq;. Et
dicit. post predicta accedēdū est ad limina scie maioris
iquisitionis. Scie inq; quā nouimus solā esse idagatrices
veri et falsi. et hec est ipsa logica cum verz et falsū non ida-
gantur nisi argumētatōe mediāte. sola aut logica argue-
re docet. quare et ipsā solā iuenimus sciam scientiarum
per anthonomasiā rōne cōmunitatis eius atq; admini-
stratiōis adminiculat nempe oibus scientijs et ea re cō-
mentator ipsā modū sciendi vocat cū dicit. Impossibile
enim est sciaz simul q̄rere atq; sciendi modū. lz hoc aliq;
solū de logica vtēte itelligāt. sciaz inq; sciaz obstipātē. i.
circueūtē titulo. i. honore subtilitatis subiecta. i. obiecta

aliarum scientiarum. Post hec commēdat eam alio mo-
do et dicit. hec scilicet logica. inq; ē domina scalaris. idest
gradualis per ipsam enim ad culmina omnium aliaruz
scientiarum ascenditur cum ipsa ad omnium methodo-
rum pncipia viam habeat. et hoc est quod subdit que sci-
licet logica prebet penetrāti. idest rimanti fastigia. idest

est inquam scalaris domina que
penetrantivestium natura ad sci-
entiarum quarumlibet fastigia
p̄bet incrementa virtutū. Quid
autem lucidius cognitione quin
que vniuersalium que est triuia-
lium scientiarum magistra. qua
druualiq; potētia: collateralis

summitates
quarumlibet
scientiarum
incrementa.
idest augmē-
ta virtutum
scilicet attin-
gendi. et hoc
naturavestiu
idest premis-
saruz scilicet
maioze et mi-
noze median

te. Et vocat ipsas premissas scilicet maiorem et minorem
extremitates vestes per simile. sicuti eniz vestes ipse cor-
pus circundant atq; contegunt: sic et premissae conclusio-
nem ipsam includunt. Qua ex re dictum est q; ipfis pre-
missis positis et concessis necesse est aliud scilicet conclu-
sionem euenire ex his que posita sunt et concessa. Tunc
commendat ipsam quo ad partem. Et dicit. sed quid est
lucidius cognitōe vniuersalium. idest ea parte logice que
de vniuersalibus est que scilicet cognitio est magistra. i.
magistratum tenens triuialium artium. idest iter. triuia-
les artes que sunt grammatica logica rhetorica. q; pro et
est potentia. idest vis quadrinialium artium scilicet arif-
metrice geometrie astrologie et musice. ipse nāq; steriles
mute atq; impotētes sunt sine logica. q; pro et ipsa est ple-
nitude artium collateralium scilicet omnium aliarum.
¶ Notandum logica inter artes liberales secūda po-
nitur q̄uis Boetius ipsam post rhetoricam moneat ad i-
scendam. Et rationalis dicitur. ipsa enim diffinire docet
atq; diuidere verumq; a falso discernere. necessaria cer-
te et vtilis ars. quia secundum hugo. in didascalicon per
eam subtilibus obiectionibus latens veritas reperitur.
¶ Hanc sapientissimus Salomon i prouerbis adiscendaz
admonet dum nos hortatur vt intelligamus sermones
prudētie versutiasq; verborum necnon parabolas et ob-
scurum sermonem. et dicta sapientum simul et enigmata.
que omnia vt i hieronymus ad magnum oratorē ait. dya-
letica sunt. Augustinus etiam inter ceteras artes logicaz
commendat quia exercitatioza potiozaq; reddit ingenia
¶ Dec nempe disciplina est vt dicit Isidorus libro. 2. que
ad differendas rerum causas est adiuuenta. quapropter
scientia scientiarum est sine qua nulla aliarum scientia-
rum perfecte haberi potest. ¶ Notandum q; vniuersa-
le est quid vnum versum in multis: et hoc duplici quidez
ratione. physica scilicet atq; logica. physica nempe ratio-
ne est ipsa communis natura apta nata in multis reperi-
bilis et ab eisdem participabilis equaliter vt humanitas
secundum quam dictum est q; participatione speciei plu-
res homines sunt vnus homo ex natura rei. et ibidem. Ge-
nus quidem potentia multas in se habet species: actu ve-
ro nullas. Logica vero ratione est ipsa vniuersalitatē i-
tentio prout intellectu conficitur vt genus species rē. et
secundū hāc dictū est. Intellectus est qui facit vniuersa-
litatem in rebus. Et sunt harum intentionum vniuersa-
lium quinq; maneries. vna quidem genus. species alia.
tertia differentia. quarta proprium. accidens quita. qua-
rū certe cognitōe nihil vtilius existit. quapropter et eadē

Primum

nihil lucidius. vtiliusquam tam ad predicamentorum Aristotelis doctrinam cum nihil in ipsa coordinatio predicamentali situerit nisi aut genus aut species etc. Descendenti enim a genere generalissimo ad speciem specialissimam plato iubet gescere. Sic ad definitionum assignationem cum definitio quod est esse rei indicet. Esse autem rei nihil aliud

quod sua gradus est quam certe differentia generi adueniens constituit et ex his definitio integrat et rursus ad ea que in demonstratione sunt utilia videlicet definitio et reliqua. In textu ibi rudimento. id est nouo iudicio noua instructio. et de a rudis. is. Item ibi. limina. limen terminus domus vel edificium

est. limes vero regionum. unde Prosper angusto virtus limite celsa petit. Item ibi fastigia. id est altitudines summities. Est etiam fastigium bonorum.

Ad huius autem imperialis. In hac parte postquam Boetius logice commendationem premiserat. nunc vero qualiter in ea erudiendum sit manifestat. Et diuiditur in duas partes. In prima ordinem in ea procedendi demonstrat. In secunda vero modum procedendi circa ordinem ipsum subiungit. secunda ibi. Ad istorum et ceterorum. Prima in duas. nam primo facit hoc quod dictum est circa logicam positiuam. secundo vero circa sophisticam siue periuam. ibi. Huius autem imperialis. Prima in duas. nam primo facit hoc circa terminos cathogoreumaticos. secundo circa sincathogoreumaticos. ibi terminorum autem. Prima in tres secundum tres ordines circa eam obseruandos. Et dicit primo scandendum. id est gradatim ascendendum est ad apicem. id est summitem. huius domine imperialis scilicet logice: hoc ordine scilicet sequitur. quoniam cognitio itriseca terminorum scilicet implexorum uti nominis et verbi subiecti et predicati. et hoc quo ad primum ordinem. quod pro et copulatio. id est unio non latens eorum scilicet terminorum predictorum in propositione. et hoc quo ad secundum ordinem. quod pro et connexio. id est coniunctio non indigna propositionum scilicet in sillogismo: et hoc quo ad tertium ordinem hec supple predicta omnia sunt in itinere logice apponenda. id est applicanda rudibus. Notandum quod itriseca cognitio terminorum de qua in littera nihil aliud est quam nosse quod sit nomen et quod verbum apud logicos et qua manerie propositione ingredi valeat. quod terminus communis et quod singularis et quod genus: quos terminos incomplexos dicimus Copulatio vero horum nihil aliud est quam eorum in propositione apta positio atque tunc complexionem ingrediuntur. rursus propositionum connexio sillogismus est siue sit cathogoricus siue hypotheticus simpliciter dictus. demonstratiuus probabilis vel sophisticus. De quibus omnibus abunde in libris Aristotelis per Porphyrum atque Boetium tractatum est. Verum quod diuerse atque varie huius propositionum connexiones mi-

nime fieri possunt sine sincathogoreumaticis noticia que propositiones tam in qualitate quam in quantitate diuersificant. terminosque ipsos cathogoreumaticos nunc ampliant nunc restringunt nunc artant aliaque et alia faciunt que in logicis instituta sunt. qua de re Boetius horum notitiam pretereundam minime monet: ratione atque exemplo dicta confirmans.

ferrime ab his sophisticis vincen te detentum vidimus: et indecenter a suorum collegio sequestratum. Quid ulterius: angustia pudoris confusus: quod prius cen sebat indignum eloquio: postea sociatim mendicabat. Huius autem imperialis domine fimbriis dotata ars sophistica: petulantia confusa: nugatorieque loquacitatis eulogio perusa: mulieris furore vultu perfusa barbaras nationes obliquo sidere respiciebat: quas in commentariis Alexandri et nostris nouimus decoratam et translatione perfectam

subaudi non dum sophisticis scilicet et cuiuslibet logice parti. Deinde exemplo predicta confirmat dicens. certe nouimus Trebatium vix prudentem scilicet imperitum in hoc. scilicet preterisse. id est transiisse sub silentio. id est nulla facta mentione noticia horum. scilicet terminorum quasi scias indignam relatu. sed die conflictus. id est disputatio adueniente vidimus eundem detentum. id est ad metam redargutois deductum miserime ab his. scilicet sincathogoreumaticis sophisticis. scilicet arte vicete. et vidimus eundem ideceter. id est opprobriose sequestratum. id est diuisum a collegio suorum. scilicet sociorum. quod ultra subaudi accidit. id est trebatius angustia confusus. id est turbatus mendicabat. id est medicando ipetrabat postea sociatim. id est per socios illud quod cen sebat. id est reputabat prius indignum eloquio. scilicet notitiam terminorum sincathogoreumaticorum. Non dum sincathogoreuma. id est significatiuum a fin. id est con et cathogoreuma. vniuersales alie partes orationis a nomine et verbo secundum logicos dicuntur sincathogoreumatica. Non dum fantasia est de cognitio spēs in animo figurata. scilicet fantasma est de incognitis. et hic tractum est ut sophistica fallacia dicat fantasia: cum appareat aliud quam sit. sunt enim sophistici elēchi non veri elēchi quibus ita videatur: scilicet paralogismi primo elēchorum.

Huius autem imperialis domine. Postquam Boetius ostendit in superiori parte modum procedendi circa logicam positiuam. nunc facit hoc idem circa ipsam logicam sophisticam. Et dicit. autem per certe. ars sophistica. id est ars illa que est de sophisticis elēchis dotata. id est decorata fimbriis. id est extremitatibus que fimbria permissa dicuntur. et bene personam illi est quod supple primo dixerat. que penetranti vestium non etc. huius domine. scilicet logice imperialis etiam confusa. id est perlixa petulanti. id est supbiēti audaci lasciuienti et inopportune potestati animo. et hec omnia bene posita sunt ad sophisticarum cautelas insinandas. Deinde enim huius sophista confusus atque perlixus in disputatio more ut nemo suasiones intricatas repetere valeat. si sit petulans atque audax ut vult Aristoteles in elēchis. et sequitur. quod per et perusa. id est perfecte vasa eulogio. id est testimonio nugatorie. id est fecte loquacitatis. id est garrulitatis. etiam cautela sophisticarum est ut loqui multiplicet ut sic a circumstantibus docti videantur. quod per perusa. irrigata vultu. id est ostentatione furore mulieris. id est apparentia

Dicit enim determinatōes. id est signa tam vniuersalia quam particularia etiam reliqua terminorum. quas scilicet determinatōnes appellamus sincathogoreumaticas. id est con significatiuas sunt imprimende menti memoratiter. Et rationem subdit dicens. quoniam deseruiūt non par imo multus sophisticis fantasie. id est illi parti logice. et

Capitulum

vere sapie quis non sit. respiciebat barbaras. i. ignaras
 nationes videre. i. oculo obliquo. qua. s. arte nouim⁹ decoza
 ta i cometarys alexadri. subaudi pipaterici z nris supple
 cometarys. qsqz etiā pfectā. i. cōpletā trāslatōe subaudi
 hac q de greco ipsā i latinū vtimus nouimus curādā sū
 mope. i. diligēter. ¶ Nōndū sophistica ars duplex est nā

qdas docēs ē:
 alteravōvtes
 Docēs qdē q
 docet cogice
 re sillogismū
 sophisticum
 eiusqz princi
 pia cās atqz
 passiones. Et
 hecēvera scia
 verusqz habi
 tus demōstra
 tione acqst⁹.
 Alia aut vtes
 p quā sillogis
 mō sophisti

sumope eē curādā. Ad istoz z ce
 toz pfectionē triplici solem⁹ vti
 recordatione quaz prima est vo
 calis: scda mētalis: tertiā vero cō
 munis. vocalis sophisticū facit:
 mētalis iudiciū: p̄munis si conti
 nuata fuerit facit perfectū. voca
 lis cecitatē: mentalis sciaz: p̄mu
 nis vsū. vsus autē ad magiste
 riū pperare festinat. Sicut eniz

co vtimur ad disputatōes. Et de hac pposito. hāc tū vtē
 dā Boe. minime cōmonet s; ad viciās deceptōesqz eua
 dedas sophisticas sūmopere adipiscēdā suadet. ipsa enī
 nulla sapia ē s; i loquēdo deceptio vboz itricatio appa
 res sapia nō exis. De hac Gregori⁹ loqitur cū dicit. Sillo
 gistica inqt disputatio qd aliud est qz vbis p̄tēdere. z au
 diētes subuertere z ea vt Augustino placet. victoria ver
 boz z ostētatio ambitiosa qrit. nec mō tardos s; plerūqz
 ingeniosos decipit. quapropter i libro de doctrina xpiana
 vsū sophisticē disputādi dicit execrabile libidinēqz rixā
 di: studēde tū sūt vsucie nō vt qsqz exerceat s; vt valeat
 sūmope p̄cauere. ¶ Itēz fimbria fimbrie dī extremas
 vestis vel filiū qd appēdit i decorē vestiu. hic vero capī
 aut p̄ extrematib⁹ sillogisticis p̄ similitudinē vel appēdi
 cys logicalib⁹ qbus vti⁹ sophista i suis argumētis. Itēz
 eulogiū sapia vel bona fama vel testimoniū dī. Itēz fuc⁹
 color ē adulterinus ide fucata vt dicit papias depicta tu
 cta adulterino colore p̄taminata ficta nō verā apparētia
 ¶ Ad istoz z ceteroz. In hac parte Boe. postqz ordinē
 pcedēdi i ipsis p̄mordys logicalibus ondit. nūc vero cir
 ca ordinē ipz modū atqz nozmā obseruādos subiūgit Et
 diuidit i duas ptes. nā p̄mo facit qd dcm est. scdo cuidā
 tacite qōni rīdet. ibi. Si vero. Prima i duonā p̄mo mo
 dū ponit quo i acgrēdis logice istitutis vtēdū sit. scdo ve
 ro tres effect⁹ ex hoc pcedentes ondit. ibi vocalis. Et di
 cit q nos solemus vti triplici recordatōe ad istoz scz su
 pradictoz ac ceteroz scz dicēdoz pfectionē. vult dicere
 i omni scia adipiscēdā triplici vtimur recordatiōe quaz
 prima est vocalis. i. nuda dictionum retentio. secūda mē
 talis. i. vōcum sententie recordatio. tertiā communis. s.
 ex voce z sententia consistens. z subiungens effectus ha
 rum trium recordationum tria facit per ordinem. nam
 primo primos tres effectus ponit. secundo secūdos tres
 effectus subiūgit. tertio tertiā recordationem p̄ ce
 teris confirmat. secūda ibi. Vocalis cecitatem. tertiā
 ibi. Sicut enim. Dicit ergo q recordatio vocalis facit
 sophisticum. i. apparentem quoniam nuda voce aures re
 plet quid nominis ignorans. Mentalis facit iudiciū. i.
 certitudinem. alia littera habet rudem. quoniam facit
 intellectum inter verum ac falsum discernere cū impo
 tens sit hanc discretionem voce significare. Communis
 vero scilicet que tam vōcuz qz sententiarum est si fuerit
 continuata. scz comparando rem ad vōcem facit perfe

ctum subaudi in arte. quoniam sicuri ipsa mentali recor
 datione conceperat: sic vocali comparata voce signifi
 cat. Exinde ponit secundos tres effectus prefatarum re
 cordationum. Et dicit vocalis recordatio generat cecita
 tem. i. hoiem ignorantem. quis enī vōces ipsas cogno
 scat: virtutes tamen ipsarum vōcum minime recordat q

prudētia sine iusticia paruz vel
 nihil prodest: iusticia at sine pru
 dentia multū: sic scia sine vsu p
 dest parū: vsus aut sine scia pro
 dest multū. Si vero bone idolis
 scie tirunculus totā nequeat se
 riatiz comprehendere orationē:
 saltem primā capiat p̄ficiatōez
 donec gradatim procedendo cō
 tinuuz producere possit effectū.

propter d faci
 li paralogiza
 tur p̄mo elen
 eborum. Mē
 talis generat
 sciam. i. hoies
 scientem red
 dit sed ipoten
 tem cum ea q
 mente noue
 rat vbo expli
 care non qat.
 Cōmunis ve
 ro recordatio
 vsuz generat
 qz potētē fac

sicuti enī natura facit habilē: ars faciem: sic quoqz vsus
 vti victorino visum est potentē reddit. vsus aut festinat
 .i. accelerat properare ad magisterium. quare de p̄mo ad
 vltimū cōmunis recordatio ad magistratū festinat. z hoc
 confirmans per file subdit. sicut enī prudētia paruz vel
 nihil prodest sine iusticia. iusticia aut sine prudētia mul
 tū. sic scia sine vsu prodest parū. vsus vero sine scia mul
 tum. ¶ Notandū circa hoc q dicit prudētia sine iusticia
 paruz vel nihil prodest. Cuius rō est: qm iusticia oīuz aliaz
 v̄tutum est p̄tētia. malozumqz oīum destructiua. quare
 z plus ceteris mūdo necessaria p̄mum est phi. 5. ethicoz
 vbi dicit. iusticia est quodāmodo oīs v̄tus. z subdens rō
 nem dicit. Et eo q̄cludit i se actus oīuz v̄tutum. Et tuli.
 li. 3. officioz. iusticia est vna oīum dōa reginaqz v̄tutū.
 Secundum patet quoniam ipsa est oīum maloz ibibiti
 ua. ergo per locum ab oppositis. In iusticia est malozum
 permissiua: quare est perfectum malum. perfectum aut
 malū seipsum destruit quarto ethicoz. ergo zc. Tertius
 aut declarat. p̄ iusticiā tutā inocētia. punit malicia. fre
 natur audacia. atterit supbia. secūda reddūtur oīa. quare
 hec virtus scōz z s̄doz. s. ethimologiaz non imerito re
 gina nūcupatur. quapropter Augustinus libro scdo de ci
 uitate dei. c. 18. de ipsa iusticia plenissime tractans cōclu
 dendo dicit. Hoc verissimū est sine iusticia reipublicaz
 regi nō posse. z pro tāto. Tull⁹ asseruit q nil ē tā amicū
 ciuitati vel regno qz iusticia. ob quas res ceterē virtutes
 sine ipa paruz aut nihil profunt. Atqz simile est de vsu atqz
 scia. nam vt dicit Seneca nihil odibilius est scia vbi sola
 est itelligens ipsam parū aut nihil prodesse sine vsu eius.
 quod bene subdens idē Seneca iquit. Quid enī prodest
 scientibus cōsumere dies i his que nec domi nec milicie
 nec foro nec i curia neqz alicubi profunt nisi dūtaxat i sco
 lis. scia ergo sine vsu nihil prodest atqz ifecunda est. ipsa
 enī vsu sumit icremētū z exercitio sicuti ars quelibet. ff.
 de legatis. 3. l. legatis. s. ornatricibus. quod si scia ab vsu
 disuncta fuerit certe vtilior est vsus. expers artis qz ars
 que sui vsū non habet vt refert polocrates libro. 5.
 ¶ Si vero bone sciētie. Dic Boetius antipophorizādo
 cuidam tacite respondet questioni. Posset enim aliquis
 dicere. O Boeti congruum bene est adiscere volenti sin
 gula que monueras mente capere. sed quid cum ea oīa
 ordine quo tu disposueras retineri tum ingeny paruita
 te: tum etiam alia quauis occasione minime yalebunt.

Dist.

Fimbria

Eulogiz

Fuc9

Amma nra est tanq
tabula rasa et

Primum

Cui respondens ait. certe si tirunculus. i. nouus scholaris nequeat. i. non valeat cōprehendere seriatim. i. vtiliter in-
tente sedulo totam orōnem. i. lectionem bone scie rapiat
id est potenter capiat saltem. i. ad minus primam pronun-
tiationem. et hoc pcedendo gradati subaudi pmo paruz:
secūdo plus capiēdo et hoc tādū donec ipse tirunculus
possit pduce

re. i. propalare
effectum con-
tinuum. i. ora-
tionem rotaz.

¶ Notādum
q̄ ania ipsa a
sue creationis
p̄mordioy in
Aristotele se-
cūdo de aia
vifum ē. facta
est tabula nu-
da i qua nihil
depictum est

depingi tamen apta nata. Nec autem depingendi aptitu-
do non tumultuoso strepitu neq̄ magna confusaq̄ spēz
mole a p̄ncipio in actū reducēda est sed passim atq̄ gra-
duali ordine sciaz flosculis adornāda: reficit eniz itelle-
ctus atq̄ tandem fida conceptoz seruat rix memoria et
laboris pars maxima detrahit. si non vno spiritu audita
lecta conceptaq̄ passim memorie demādent: diuturno
etiā iugiq̄ hoc labore mens animusq̄ cōficiet. nam que
concepta sunt nisi reperita fuerint fluxa veluti et caduca
evanescent. ¶ Nō. tiro grece latie fortis d̄r inde h̄ tiro.
nis. i. nouus miles nouiter electus ad miliciā. q̄ fortis ad h̄
eligi solet et per similitudinē tiro dicitur quilibz ignarus et
rudis cum aliquid exercendum aggreditur: idē tirunculus
diminutiuum. Item saltez coniunctio aduersatiua ē euz
diminutione et est tractum a captiuis qui log p̄e timore
non valentes dicebant saltem: quasi dicerēt vt vitam et
salutem non amitterent.

¶ Uisus aut leuitatum scientys. Nec est tertia pars scōe
partis p̄ncipalis huius p̄mi capituli i qua boe. postq̄ oñ-
dit i q̄bus ipsi pueri p̄mo imbuendi sunt et i q̄bus secūdo
nunc vero oñdit i q̄bus tertio istruendi sunt. Et vult q̄
post supradicta que omnia sunt quasi rudimenta sciaruz
erudiendi sunt ipsi scolares in scientys que maioris sunt
ingitōis videlicet i scia vniuersalium et p̄dicamentoz et c̄.
Et diuiditur hec i duas partes. nam p̄mo ponit modum
atq̄ ordinem q̄bus circa partem logice magis speculabi-
liore sit istitendū. scōdo q̄dam pus dcm̄ repetit vt p̄cedē-
tibz addat. ibi. Nec dū hec. p̄ma i tres scōm tres ordi-
nes libroz circa hanc partē necessarioz. s. vniuersalium
atq̄ p̄dicamentoz ex parte vna diuisionū atq̄ topicoz.
Boetiy ex parte alia. et post hoc oīum reliquoz libroz
noue logice Aristot. s. p̄oz posteriorz et c̄. secūda ibi. No-
stris quoq̄. tertia ibi. Aristot. quoq̄. p̄ma i duas. nam
p̄mo erudiendum moner i libris p̄dicabiliū porphiry.
secūdo ex vtilitate sui ipsa p̄dicabilia recōmendat. ibi.
Quantuz. Et dicit. Uisus scientys leuitatum. i. leuiū do-
cumentoz subaudi que leuiter ducunt i cognitōem logi-
ce attendendū est de speculatiua considera-
tione porphiriana. i. porphiry gnq̄ vniuersalium. s. ger-
neris speciei et c̄. de q̄bus sunt omnes scie. p̄mo posteriorz
que. s. vniuersalia vocāt ab Aristotele. s. p̄mo posteriorz
monstra. i. res extra naturā. exntes vniuersalia dico ne-
cessaria. i. vtilia ad cathegorias. i. p̄dicamenta. Aristote-
lis. q̄ vniuersalia nos boetius patefecim. i. declarauim

bis i cōmentarijs nris. et hoc luce expōnis. i. declaratione
expositoria. deide vniuersaliū sciam ex sui vtilitate com-
mēdat. Et duo facit. nā p̄mo facit qd dcm̄ est. secūdo erro-
res ab eadez remouet ibi. Nōne lralis. Et dicit. Quantuz
vtilitatis habet i his. s. vniuersalibus si cogscant̄ noticia
itrifeca. i. itranea. Postea errozē remonēs dicit. nōne. i. nū-

cognitio. Nonne litteralis sofro-
nici facultas est vicio notanda: i-
quā. Nra quoq̄ volumia stili sce-
mate decorata nō sunt omitten-
da. aristotelis quoq̄ tota succin-
ta breuitas licet voce tediosa nō
tamen infructuosa. malni enim
potius fideli deseruire trāstatiōi
q̄ arrogātie rephēditemeritate.

qd factas lra-
lis. i. sola voca-
lis doctrina so-
fronici illi ma-
gistri est notā-
da vicio. i. rep-
bendenda in-
quam. i. dico.
.q. d. doctrina
illa sofrōici q̄-
niaz solas ver-
borum garru-
litates docuit
q̄. sofistā atq̄
apparentez fa-

ciunt i hoz vlium doctria penitabolēda ē atq̄ vboz vis
attēdenda. ¶ Notādū put refert aristoteles i mlti pas-
sibus. opio Platonis fuit ipsa vlia eēssentias p se exntes
et ab ipsis singularibus separatas scōm eē. dātes tñ nomē et
rōnem ipsis singularibz. quā qdē opiones platonis tanq̄
erroneā atq̄ v̄e phie dissonaz. Aristoteles ipse i. 7. metha-
multis ipugnat rōnibus. q̄re ipsā ridiculo tenēs p̄mo po-
sterioz ingit i hunc modum. Saudeāt genera et spēz. qm̄ si
sic sunt subaudi quēadmoduz plato posuit: monstra sunt.
q̄propter i phemio de aia dicit. v̄e. s. platoniciū nihil ē aut
ē posteri⁹ suis singularibus et ad hoc p̄positū locut⁹ ē boe-
cuz dixerat q̄ ab aristotele monstra vocant. subaudi i der-
risonēz platonis. ¶ Itē cathegoria ē p̄dicamentū vel p̄-
dicatio v̄l significatio. vñ p̄dicamenta arist. cathegorie d̄r
¶ Nostraq̄ volumina. In hac pte tāgit scōm ordinem li-
broz i hac pte adiscēdoz. Et dicit et volumia nra. s. p nos fa-
cta vti ē liber disionū atq̄ liber topicoz decorata scema-
te. i. nobilitate stili nō sūt omittēda post lectōez vliū. q. d.
qm̄ i his magnū emolumētū p̄sistit. vñ scema scemat̄ neu-
tri gn̄is nobil̄ honoz dignitas corona v̄l ornamētū signifi-
cat. vñ iuuenal. Scemata qd faciūt et c̄.

¶ Aristotelis q̄q̄ succita. In hac parte boe. ponit tertius
ordinē libroz i hac pte adiscēdoz. Et diuidit i duas par-
tes. nā p̄mo facit qd dcm̄ est. i. scōa ipos libros auctoris no-
bilitate p̄mēdat. ibi. Quid. n. aristotel. pipatetici. p̄ma
i duas. nā p̄mo facit qd dcm̄ ē. secūdo cuidam tacite que-
stioni que ex p̄libatis elici possz r̄idet. ibi. malui v̄o. Et di-
cit et breuitas. alia littera hz veritas succita. subaudi qm̄
plus snia q̄ v̄bis abundabat licet tediosa voce. id est tedi-
um generatiua propter duritiam translationis nec ta-
men infructuosa subaudi sniaruz vbertate supple non est
omittenda. Ex his autem verbis possēt q̄s occasionem q̄-
rendi sumere. cur tam duro atq̄ inculto stilo tanti philo-
sophi verba verterit et sic equo scemate atq̄ stili alacri-
tate quibus in greco iacet hand quaquaz trāsserebat. Cui
boetius. certe malui. id est magis valui subaudi ego boe-
tius deseruire fideli translationi vt sic verbum v̄bo com-
mutare q̄ reprehendi temeritate. i. p̄sumptōe arrogātie
id est superbie. inde commendat doctrinaz aristotelis. n.
p̄ q̄d ē sereni⁹. i. trāgli⁹ lucida v̄itate aristotel. q. d. nihil
¶ Notādum vti refert Laerti⁹ aristoteles platonis di-
scipulus plurimos libros: tū i logicis: tū i phisicis. tū q̄q̄ i
mathe. atq̄ alyz scripsit vt sic libroz nūer⁹ tricētos ascē-
dat atq̄ alibi dcm̄ ē ipz tractat⁹ mille edidisse q̄ p̄tū volūi

Tiro gre-
soct lat e

Capitulum

num aut translatorum inopia aut alia quadam occasione copiam omnem non habemus. ex his tamen quae ad nos deueniunt ex logicis sunt liber categoriarum. peribermias. per analogorum. topicorum. elencorum. quorum licet fuerit durus interpretis: veritate tamen resectissimi existunt. quae ex re deum est. quae ab Aristotele recedit a veritate recedit Auerrois. natura. n. et idem

iquit auerrois
igeneravit no
bis viz illum
vt per euz se
creta phie no
bis reuelaret
quapropter n
imerito natu
re regulam ipm
appellat phas
est. De quovt
li Aristotele
Platonez di
uinitatis secre

Quid enim Aristotelis lucida veritate serenius? Nec dum hec geruntur grammaticae fructuositas nullatenus est oblinquenda. per eam enim cuiuslibet artis commendabilis redditus possessio iucunda. Rhetoriceque lepos: quadrivialis quoque bonos studii comparatione acquisita pro possessione debent omitti. In his autem studii

tariū sepius clamitasse legitur cū lectorio non affuerat intellectus abest. surdum est auditorium. huius ergo doctrina nequaquam omnitenda est. Nec dum hec geruntur. In hac parte Boetius post predicta quoddam primum dictum repetit ut ipsius precedentibus addat. Et duo facit. nam primo facit quod deum est. secundo dubium quoddam remouet. ibi. Quadrivialis. dicit ergo. cum omnia supradicta que logice sunt geruntur scilicet aio. fructuositas grammaticae non est reliquenda alio quo modo. Et rationem huius redditus dicens. quoniam possessio cuiuslibet artis commendabilis. i. laudabilis redditus iucunda per eam. ipsa enim: uti superius visum est. mater est omnium artium sine qua omnes aliae sciepenitus obmutescunt quae per lepos rhetorice. i. ornatus rhetorice subaudi nulla tenus reliquendus est ratione supradicta. Exinde quoniam dubitari posset quoniam hec omnia que monstrata sunt circa triuiales artes peraguntur: de quadrivialibus artibus. quod existimandum sit. quam dubitationem soluens dicit. Etiam honor. i. dignitas quadrivialis artium. scilicet arismetrice. geometrie. astrologie. atque musicae acquisita comparatione. i. coemptioe studii non debet omitti. Et rationem reddens inquit. quoniam perueritas. i. furiosa curiositas studii in his. scilicet scientiis mathematicis generat flores subaudi scientiarum. quae per parturit fructum. et hoc supple si studii huius perueritas mixta fuerit dubitationi. quoniam dubitatio magnum scie praestat incrementum. Ex quo illud philosophi. Dubitare autem de singulis non omnino inutile est. atque etiam subaudi florem fructumque parturit si fuerit tempestiua. i. congrua tempore suo. quoniam sicuti decens et incertum terminum in mathematicis. pensata occupatio magnum scientiarum praestat documentum. sic e contra in ipsis assiduitas execrabile inducit detrimentum. quoniam ut supra deum est continua in illis consideratio maxime aut simpliciter. aut per parte ab usu retrahit virtutis. Notandum. Plato in 7. de re publica mathematicas disciplinas quas quadrivialis nomen censemus ad veri cognitionem et demonstrationem in primis dixit esse necessarias. sunt. n. in primo certitudinis gradu: dixitque eas esse tanquam gradus ad superiora cognoscenda. his enim disciplinis inquit in omnibus anime instrumentum perditur: ut sic dixerit: aliusque excecatus exercitibus expurgatur et melius erigitur. has aristoteles metaphisice connumerat et cum illa conveniunt. utraque. n. considerat de quantitate sed dispariter. metaphisicus. n. omnes quantitates per ut sunt entia considerat quarto metaphisice. mathematicae vero de ipsa tanquam de subiecto agit. mathematicae autem discipline quatuor sunt. quapropter et quadriviales dicuntur:

quoniam omnes quatuor circa quantitatem versantur. inter quas subiecti nobilitate astrologia prior est: quae: uti polycrates ait: non induxit: ratio probat: et utilitatis experientia approbat. ipsa nempe lex est que corporum supernorum cursus figuras et habitudines circa se et circa terram indagabili ratione percurreret veritates eorum: et qualiter agant in omnibus infra speram lune

demonstrat.

post hanc musica est que consonantiam multitudinem proportionum suarum in quadam equalitate vocum consiliat.

Hanc plato potentissimam artium nominat. huius enim in thimeo inquit: armonia: virtus

perueritas florem generat: fructumque parturit: si dubitationi permixta fuerit et tempestiua.

Capitulum secundum.

Ubi autem scolarium rudimentis et virtutum incrementis: nunc de eorum subiectione erga magistros breuiter est ordiendum: quoniam qui se non nouit subijci non noscat se magistrari

et ordinandum

ad mitigandos dolores animarum humanarum ipsasque letificandas. hanc Socrates senex didicit atque adolentes in ea erudiri iussit. Hanc sequitur arismetria quae doctrinarum scriptores primam fore decreuerunt. quoniam ut sic ipsa nulla alia indiget disciplina ut ait Boetius. Ars certe magne virtutis cum suos cultores ad omnes disciplinas acutiores reddat. sicuti Plato. in 7. de re publica aiebat. Animaduertisti enim inquit socrates eos quia natura arismetrici sunt ad omnes fere disciplinas acutiores appere. quae autem ingenio hebetiores fuerit si in hac erudientur et si nil amplius utilitatis consequantur. seipsis tamen ingeniosiores effici solent. Ultima inter has Geometria dicitur ab aegyptiis primum reperta. inundante namque: uti Strabo in libro de orbis situ pertractat parte. 15. flumine nilo: et omnibus possessionibus eius limo obductis initium terre diuidende per lineas et mensuras nomen arti dedit. quae deinde latius acumine sapientium expensa est.

Capitulum secundum.

Ubi autem scolarium rudimentis. Hoc est secundum capitulum huius libri de disciplina scolarium. In quo postquam Boetius. docuit de aptitudine quam scolaris habere debet circa scientiarum oblectamenta sibi imprimenda que in ordinato processu ad scientias ipsas consistit: nunc consequenter in hoc secundo capitulo determinat de aptitudine que est respectu scientiarum scolaribus ministrantis. et hec in subiectione scolarium erga magistrum consistit. Et diuiditur totum hoc capitulum in duas partes principales. In prima facit quod dictum est. In secunda vero ponit impedimenta quedam que euenire possunt ad scolarium subiectionem remouendam. ibi. Non sit autem discipulus. Prima in duas. nam primo dicta dicendis continuat. secundo intentum suum prosequitur. ibi. Debet autem discipuli. Prima harum adhuc in duas. nam primo dicta dicendis continuat. secundo huius continuationis causam reddit. ibi. Quoniam qui non nouit. Et dicit primo sic. Ubi rudimentis hoc est leuioribus documentis atque incrementis virtutum hoc est perfectioribus aliarum scientiarum ipsorum scolarium subaudi. prout in superiori capitulo exposita sunt. Nunc. id est in hoc secundo capitulo est ordinandum. id est ordinate edocendum. alia littera habet ordiendum. i. inchoandum breuiter de subiectione. i. subiectione eorum. scilicet scolarium erga magistros. Et huius rationem subiungens dicit. quoniam qui non nouit subijci se. id est

Secundum

submissum fuisse hic idem necesse est. ut se non noscat magistrari. quod confirmans dicit. **Q**si contingat eundem qui se non nouit esse discipulum fieri magistrum: hoc tamen miserum est. id est detestabile. **N**otandum prout refert Dugo. in didascalicon parte secunda. ex his que studendo maxime p̄sunt mens humiliatqz sub

*2no Audē
in mōrē
na d' hū
militas*

iecta discipulo maxime necessaria ē. que gdez aliud nihil ē q̄ tradentis & accipiētis iusta & appropriata cordia. de qua loquē quintilianus lib. i. institutio nū ait. Sicut officii p̄cepto rū docere ē: sic discipuloz dociles se p̄bere. Scia enī qualescere nequit nisi tradētis & accipiētis concordia sociata fuerit. sic sub dyogene socrates q̄ ut refert Tullius li. 5. tusculanarum questionū. p̄hiā deuocauit: & celo & in yrbib' collocauit. sicqz sub socrate Plato diuinitatis secretarium atqz sub platone Aristo. peripateticoz dūx. sic tandem sub reliqs reliqui humili & subiecta mente extiterūt ut exinde p̄hie amplissimi fontes dici mererentur.

Debet autem discipuli subiectio. Postqz Boe. dicta dicēdis cōtinuauit. nunc itentū suū prosequit circa subiectionē discipuli erga magistrum. Et didit i duas partes. nam p̄mo ponit i quo cōsistit ista subiectio. scōdo hoc magis declarat. ibi. **U**t sit attentus. Et dic' p̄mo q̄ subiectio discipuli debet p̄sistere i his trib'. s. i. attentōe. beniuolētia & docilitate. Et hoc declarās subdit. s. ut sit subaudi scolaris attentus i exercitio. i. i labore study studiose animū verbis magistri accomodādo. hoc. n. exercitium faciliat quēlibet operantez. sit etiā beniuolus aio. atqz igenio docilis. quod declarans subdit. Ego inqz q̄ discipulus sit attentus ad audiendū v̄ba magistri. nō ut ex verbis rē capi at sed ex rebus i verboz seriē deueniat. & inqz q̄ discipulus sit beniuolus ad retinēdū supple audita. Et hec beniuolentia adiscendi amor ē quo doctrina forti' ip̄imitur: & inqz sit docilis ad itelligendum. v̄ro p̄ sed. ista tria. i. attentio beniuolentia. atqz docilitas concurrunt. i. conueniunt ad perfectōez. subaudi discipuli permutati. i. ordie diuerso ac permutato. ut. s. nunc attentus sit. nūc docilis nūc autem beniuolus non attento quod eoz p̄mo statuat. **N**otandum q̄ tria hec attentio beniuolentia atqz docilitas discipulū maxime magistro atqz doctrine submitūt. maius tñ hoz adiscēdi amor est q̄ corda erudendoz ad doctrinā capescendaz fortius alliciuntur. Et hic amor ex tribus constare d̄r: videlicet erudientis dilectōe viscerosa: fructus reficientis adeptōe: atqz naturalis appetitus scie terminatione. Dilectione. n. itima erudient audita credibilia addūtur i recipiente. & hec dilectio i timore atqz reuerentia tradentis sita est. de qua dcm̄ est ad hebreos. iz. Patres carnis nostre huius eruditores et reuerentur eos. i. reuerentur timebant. Et hinc Latho. Magistrūmetue. Huius exempla i traiano atqz alexandro apte conspiciunt. Traianus nāqz ip̄eratoz plutarchum p̄ceptorem suum ut legitur summopere reuerbatur. sic & Alexander Socratem quē cū semel obuias

habuisset de curru p̄siliens ip̄m reuerenter recepit. **S**ecunduz quo amor adiscēntis stabilitur est fructus recipiētis adeptio q̄ ad disciplinam discipulus allicitur. fructus autem sapie ē donum iquaz dei ut augu. dicit. iz. de ciuitate dei. cui nihil occurrit preferendū nulli precio potest comparari. de qua Tullius libro secūdo officioz. Quid

entz post ocos optabilius. qd prestariis. qd melius: quid omnino digni ul sapia. q. d. nihil. Tertium v̄o quo amor adiscēdi stabilitur est naturalis appetitus scie terminatione. de B appetitu p̄mo methaphisice d̄r. Omnes homines naturaliter scire de-

lus. Dicitur enī discolus quasi a scola diuisus. Scola enī grece dicitur vacatio latine. idē discolus quasi a vacatōe diuisus. Discol' aut dicitur ille qui discurret per vicōs & plateas & tabernas & meretricum cellulas: per publica spectacula: per p̄pas & coreas: & p̄ commessationes & per publicas cenas. & hoc vagis oculis & effrena lingua. petulanti animo. vultu incomposito. omnibus his

considerant. Sinis vero atqz termiatio appetitus huiusmōi non nisi itelligere est cuius perfectio i sola veritate cognitione consistit non in solius superficie p̄pensione. n. n. adiscēnti sufficit ut superficialr legat nisi itelligat atqz i tus latentia p̄uoluat ac ea memorie reddat. Et ad hoc optime facit quod transumptiue scribit hieronymus in canone. marchion & Bassides. i. q. i. vbi d̄r. Nec putem' in verbis scripturarum fore euangelium sed i sensu: nec i superficie sed i medulla. nō i sermonuz folijs sed i radice rōnis. Tunc. n. discipulus proficit cum attente aduertit: audita dociliē itelligit: atqz itellecta beniuole. scrutinio cordis recōmendat. **N**ō sit aut scolaris. Nec est secunda pars p̄ncipalis huius capituli. i. qua Boetius quēdam ponit impedimenta que circa istam aptitudinem. s. subiectionem discipuli erga magistrum euenire possent. Et diuiditur in tres partes secundum q̄ ponit tria impedimenta: videlicet discolie. violentie. & luxurie. secunda ibi. Non sit autē violentus. tertia ibi. Luxurie autē. Prima adhuc i duas. nam p̄mo ponit impedimentum discolie cauti' euitādū. & h̄ exēplo p̄firmat. ibi. Quodā v̄o tpe. p̄ma adhuc i duas. nā p̄ fac qd d̄z ē. scōdo qd sit discol' declarat ibi. Discol' ar. Et dic' p̄. scolar' apicē sciaz cupiēs attigere n̄ sit discol'. i. a scola discors vel diuersus. Et hāc expōnē subiūgēs dic'. Discol' d̄r q̄si a scola diuisus. scola. n. grece vacatio d̄r latie. Inde discol' q̄si a scola diuisus. de ide vt viciū discolie clari' euitādū d̄mōstret dic'. Discol' ē ille q̄ discurret p̄ vicōs & plateas & tabnas & meretricū cellulas p̄ publica spectacula. i. loca publica. vbi ludi exercēt. Sūt. n. spectacula loca. vbi ludebāt q̄ndā comedi et tragedi vt d̄nt greci. Et h̄ i auctētica d̄sulib'. l. 7 q̄ p̄ p̄pas. i. publica oñtānta. p̄ coreas. i. tripudia. p̄ commessatōes. i. conuiuia p̄ cenas. i. serotias comestioes. publicas. i. aptas. & h̄ ab āti q̄ tractū ē q̄ i patulo cenabāt. & h̄ vagis oculis. i. hic illicqz respiciētib' vultu icōposito. i. imozigerato atqz distorto effrenata atqz dissoluta ligua. oib'. n. his scola postponit **N**otādū put dic' aq̄ studiū ē v̄ebemēs & assidua ad ali quā rē agēdā cū sumā volūtate ai applicatio. ex q̄ volūtate labor i op' d̄ferē & p̄dit labor i tediū v̄sū i oblectamētū. hec at assidua v̄ebemētia si inrumpā fuerit certe nllz p̄modū erit allatura. Inrumpit at mlt' q̄ boe. nūerat. s. vicōz atqz plateaz freq̄ntia. tabna. corea atqz oi publico spectaculo. i. his. n. oib' igeta' aiis q̄ solū gescēdo prudēs fit at'

nō ibi b̄tūz h̄ies

audens discol'

Q̄d est audiu

*Attentio
beniuolentia
docilitas* → maxime in p̄puto m̄o p̄mittit.

Amor in hoz ē amor. ut p̄z.

Capitulum

q̄ ab eo quod inceperat longius elongatur. quod maior nostri prescietes elegerunt loca solitaria veluti studio atq; contemplationi aptissima. vii. A. gellius libro primo nocturnum acticarum. socrates a solis ortu vsq; ad occasum immobilis studio vacabat atq; oculis in celum erectis solum contemplatōi insistebat. de mundi sollicitudine nihil curans.

Et Oratius dicit aristippo sic inquit. Nollet aristippus si posset regibus vii. Reliquerunt enim veteres: ut in epistolis refert hieronymus ob studium frequentias urbium: et ortos suburbanos ne per luxum et abundantiam corporis animi fortitudo mollesceret et eius pudicitia constiparetur. Sic picta gorici desertis locis habitare preceperat atq; platonici in templorum locis. Plato autem ipse cum esset diues elegit sibi academicam villam ab urbe paulo solum desertam sed et pestilentem quidem ut cura atq; assiduitate morborum libidinis frangerentur impetus: discipuliq; sui nullam aliam sentirent voluptatem nisi earum rebus quas discerent omnibus enim voluptatibus aliis scola postponitur.

Nota circa hoc quod dicit et hoc vagis oculis etc. Tullius libro secundo officiorum inquit. Adolescentis commendatio proficitur a modestia et disciplina parentum et de facili in bonum deflectitur: si cum bonis et honestis assiduus fuerit: quos si fugiat: ac libidinibus mundanis heret: mores atq; ingenia desidiose iuuentutis torpere necesse est. Componendi ergo sunt in moribus scolares ipsi atq; bonis vrbibus non morum distortia neq; animi petulantia sed his inabus in posteram vitam ducere cupiunt sumope re dirigendi iuxta preceptum sapientis. ecclesiastici vnde decimo. Letare iuuenis in adolescentia tua et in bonis sit cor tuum in diebus iuuentutis tue. nam in his delectari est nobis naturale in quibus ab infantia delectari incepimus quanto ethicoz. Item petulans luxuriosus lasciuus inopertune petens plures petens id est. id est petulantia. i. lasciuia. libido. inopertunitas.

Quodam vero tempore cum causa sanitatis recuperande etc. In hac parte boetius subiungit exemplum de discipulis plurimorum expertum per seipsum. Et diuiditur in duas partes. Nam primo facit hoc in generali. secundo in speciali. ibi. Flauos enim dicit. Cum nos boetius transtulisset nos in galliam. i. in franciam ut sic totum pro parte sumatur. quodam tempore causa sanitatis subaudi vel conservande vel resumende. et ob aeris intemperie. id est infectionem qua patria sua turbata extitit. q; p. et facetos. i. honestos ritus. i. mores galloz. illarum gentium. q; p. et pios affatus. id est affabiles matronarum. subaudi gallicarum. Et hoc totum ad laudem gallie dictum est. nos ut meminimus. i. recordamur. parentibus est: percepimus visu multos discipulos in ciuitate Julij cesaris que dicebatur parisi atq; prospeximus multos mendicare. i. mendicando inquirere artes tamen nullis magistris administrantibus eis pocula. id est documenta philosophie subaudi vicio discolorie detentis.

Notandum gallia europe est puincia ut refert

Isido. li. 9. a candore populi galli dicta. gelac. nepe grece lac dicitur latine. Et hic Sibilla gallos candidos recitat dices. Tunc latea colla auro humectant. Et huius magna pars francia est a francis dicta que eam partem primo inhabitauerunt vel a franco carnifice que parisius in regem successit. hec cum multas ac nobiles habeat ciuitates: parisius tamen que

tes medicare prospeximus: nullis eis pocula philosophie administrantibus. Flauosque britones studium precio romam comentes grauius idolum: que atheniensium scintillum minime pascebant. Tandem autem gallica lingua grecari inceperunt. Quod si aliquid quod tortuosa volumina lucretij in partibus suis iuenissent consilio

temporibus non solum franciam imo totius europe partem residuam in scia et moribus sublimauit. in cuius laudem Architrini in fine li. secundi sic loquitur. Exortitur tandem locus altera regia prebebi. Parisius curru viris. Crisea metallis: Breca libris. In da studijs. Romana poetis. Actica phis: mundi rosa: balsamus orbis. Sidonis ornatu: sua mensis. et sua potu. Diues agris: secunda mero: mansueta colonis: Messe ferax: ioperta rubis: nemorosa racemis. Plena feris: piscosa lacu: volucrosa fluentis. Munda domo: fortis domino: pia regibus. aura Dulcis amena. situ bona quolibet: omne venustum. Omne bonum: si sola bonis fortuna faueret.

Flauosque britones. In hac parte facit hoc quod proprie supra in generali peregit. Et diuiditur in duas partes. in prima facit id quod dictum est. in secunda cuidam tacite questioni respondet. ibi. De nostris. et primo boetius tria facit secundum tria scolarium genera: quos parisius vicio discolorie detentos prospexit. secunda ibi. Germanici furoris paucos. tertia ibi. Magice. et dicit. Lerte nos indoluimus. id est grauius doluimus. Britones scolares illius gentis. flauos ab effectu. comentes. id est proficiscentes romam precio studij. id est ob studium. quoniam pascebantur. id est instruebantur. minime scintillis. i. documentis. Atheniensium. id est philosophorum atheniensium. tandem tamen ne totum tempus superuacue atq; ocio consumerent id est Britones ceperunt grecari. i. grece loqui gallica lingua quaz parisius didicerunt. sed nostro iudicio. i. nobis iudicantibus non tantum temporis perdidissent. si in suis partibus inuenissent aliud documentum quod tortuosa volumina lucretij. illi magistri: qui obscura obliquo calle scolares suos instituit. quare et sua volumina tortuosa. id est in diuersis flexa. id est obscura dicebantur. Notandum Britania. ut dicit orosius oceani in sula est passuum mille. so. i. longum. in latum vero ducentorum. Et ut refert plinius. li. quarto. capitulo decimo septimo. inter septentrionem et occidentem sita. hec insula a germanis saxonibus bello victa atq; possessa. Anglia. ab angela ducis saxonum filia postea nominata est: quapropter et Britones anglicos nominare phas est. Sens equidem libera atq; ferax. colore flaua. id est alba rubeo mixta. color quidem medius est qui et yluo proprie blundus dicitur. sic dicitur flauus anglici

quodam luco tecia ciuitasque July non que ea fundauit: sed quoniam amplius dicebatur: precipatum tenet. Nam si curi quondam athenarum ciuitas masculi liberalium artium atq; fons omnium sciarum greciam adornaui: sic parisius nostris

Academias
instruendis

ibi de moribus
tudentium

Gallia

De situ britannie
et anglie

Secundum

germani atq; flandrenses. hanc insulā qdam describens sic inq; Anglia terra ferax & fertillis angulus orbis. In su-
la p̄diues q̄ toto vix eget orbe. Et cuius tot' idiget orbis
ope. Anglia plena iocis gens libera & apta iocari. Libera
gēs cui libera mēs & libera lingua. Sed lingua melior libe-
riorq; man'. ¶ Germanici furozis. In hac pte boe. ponit
scdm gen' sco

lariū q̄s vicio
discolie depra-
uato' parisius
nouerat dicēs
Et nos boe. i.
sperimus pau-
cos. scolares
germanici fu-

nostro nō tantum operis perdi-
dissent. Germanici furozis pau-
cos isperimus iutulari. Magice
āt delusiōis arte de hiberia mul-
tos vidimus magistrari. De nr̄is

attemporis

rozis. i. germāos furiosos iutulari. i. titlo magisterij deco-
rari. ¶ Notādū vt refert Jhdorus li. 15. et h̄mologiaruz
Germania nobilis ac generosa regio ē tā virib' q̄ diuicijs
ac bellicosis pplis stipata. vñ a fecūditate gignēdoz po-
puloz a germinādo germāia dicta ē. Et i' regiōis icole ger-
mani dicti sūt. Immania h̄ntes corpora. virib' fortes. au-
daces vō aīo atq; feroces: q̄ propter & furore notati sunt.
Ueneratōib' cātib' atq; saltib' plus q̄ l̄faz studio occu-
pati facie dcozi & fōmofi. comati coma flau. liberales aīo
hilares & iucundi: & hoz potissime saxones: hec ille mores
autem illos ex celi rigore traxerunt. quoniam septentrio-
nales maxime sunt.

¶ Magice aut delusiōis arte de hiberia. rē. In hac pte
boetius ponit tertiū gen' scolariū quos vicio discolie de-
tētos parisius isperit. Et dic. nos ēt boeti' isperimus pari-
sius. multos scolares de hiberia. i. hispania. maḡari arte
delusionis magice n̄āt i alyz sciētys salutarib'. ¶ Notā
dū hispania ab hiberio amne p̄mit' hiberia fuit vocitata
& postmodū hesperia ab hespero stella q̄ ibi occidit. tā dā
vō hispania ab hispalo fluuio dicta est & ad talem sensum
Boetius loquens hispaniā hiberiā nominat. ¶ Notādū
q̄ magica nihil aliud est q̄ hūanoz sēsū dyabolica illu-
sio vt secundū hoc incredibiles rerū mutationes fieri vi-
deāt. vt scilicet terre cumulus castrū videat' / lapillus ta-
lētū / atq; seges cohors militū galleata. hec ars si ars dici
mereat i tātū hoium sēsū p̄faciat atq; p̄strigit vt sic per
eam miracula posse fieri videant'. Et de h̄ letificatōib'
apulegius i suo libro metamorphoseos q̄ sic i cipit. Cert'
qdam erā. quēdam noie socratē sic de qdam maga loq̄n-
tem itroducit. Saga inq; & dina potēs celū deponere et
terrā suspendere. fontes durere & montes defluere. ma-
nes sublimare. deos ifirmare. sydera exiguere. tartarus
illuminare. De hac arte idē apulegius i libro quē de asino
aureo edidit sic ingens q̄ artē ipsā libētissime didiscerit
asseuerat: s; male sibi cessit ex hoc. qz dū artē illā volebat
adiscere i asinus: vt sibi videbat' quersus ē. Ars vō hec vt
feri ab antiqs plurimū exercebat' q̄uis lege. i. z. tabulaz
vt igt Cicero li. de republica p̄hibita fuerit. hec ars a p̄lis
ad romanos allata d̄r. qua etiā pictagozas vsus est. vñ vt
refert valerius maxim' li. 8. postq̄ pictagozas egyptū pe-
tens eoz sciam didiscit ad p̄las p̄fectus magicā artē p̄ce-
pit. huic arti tetricē hispani multū iuigilarūt & itantum i
ea iualebant vt nedū q̄ artis limite cōplexa sūt exercere
sed & multas alias enozmes spurcitas i quadam cauerna
hispanie i xpi blasphemā humani generis seductore mi-
nistro attentare conati sūt.

¶ De nostris aut. In hac pte boeti' r̄ndet cuidā tacite qō-
ni. Posset nāq; aliqs dicere. O Boeti exēpla hec q̄ d̄i-
scolia refutandā cōmones nostrati sūt. qd aut de romāis

sc̄les. nūgd etiam hoc vicio denotant. Ad hoc respondēs
dic. de nostris. i. romanis scolari' p̄z. i. manifestū ē etiaz
lippitibus oculis & euulsis. vult dicere discolia romano-
rū scolariū tā patēs est cūctis atq; manifesta vt nedū b̄i
videntib' sed ēt lippitib' & penitus euulsis oculis inote-
scat. Suerant. n. neduz hoc vicio discolie deprauiati roma-

autem lippitibus patet & con-
uulsis oculis. Sed hec hactenus
de discolo sufficient. Ne sit au-
tem discipulus violentus erga
maḡz. Violētie at Albin' albei

nised & quoli-
bet aliovt sic
haud aliqd no-
uuz i vicio attē-
rari possz. hic
& Jun' Jue-
nalis vicia cla-
mans roma-
noz hūc i mo-

dum romanos allogt. De in p̄cipiti viciū stetit nihil est
q̄ nostris moribus addat posteritas. quasi diceret poeta.
omne viciū quod excogitari p̄t iam totū perpetratur.
Deinde Boetius finem h' vicij discolie faciēs subiungit
concludendo hanc partem. sed hec. supradicta de discolo
sufficiāt. hactenus. id est hucusq;. ¶ Nota lippitudo ocu-
lorum est infirmitas. & est quasi lachrymatio vel putredo
ocli. inde lippus lippies q̄ hz oculos lachrymantes & mar-
core plenos. Et dicitur lippus a pus. id est putredo vt veri-
uatio ab vltima syllaba sumatur.

¶ Ne sit autem discipulus violentus. Hec est secunda
pars secunde partis p̄ncipalis huius capituli i qua post-
q̄ Boetius remouit vnum impedimentum de subiectiōe
debita que cōstitit in habitudine debita discipuli ad ma-
gistrum. nunc remouet secundum impedimentum. i. vio-
lentiam. Et diuiditur in duas partes. primo facit quod di-
ctum est. secundo exemplo dicta confirmat. ibi. Violētie
autem. Et dicit q̄ discipulus nō sit violentus maḡo suo.
quoniam violentiam hanc multa mala consequuntur &
ipsum maxime: quoniam qui magistro violentus extire-
rit nullatenus scientiarum verus erit possessor. ¶ No-
tandum boetius scolares quatenus p̄ceptori violentiā
non inferant maxime moner vt sic eos verbo non blasphe-
ment atq; opere non offendant. Hec autem vt leui' de-
uitentur propulsanda sunt ea que ad hoc maxime sunt
inducētia. veluti est temeraria de seipso presumptio. p̄-
prie excellētie ambitio. atq; p̄pe fragilitatis icōsideratio.
Primum eo maxime vitādum est. quia auxiliuz dei sub-
trahit. Judith. 6. domine ostende q̄ non dimittis gloriā-
tes in te & de sua virtute glorianes humilias. Vitanda
etiam ē tātopere p̄prie excellētie ambitio. quanto pe-
re contra deum est & proximum. apud deum enim nulla
personaz acceptio ē sed solū meritoz: cū hoies vno eodē
patre creauerit. vt attestatur boetius in de consolati p̄bi-
losophico. d. De hoiaz gen' i terr': s̄li descēdit ab ortu rē.
Vitanda insuper est summopere icōsideratio. Confilio
saluatoris. Mathei septimo. Primo eyce de oculo tuo
trabem postea festucam eycies de oculo fratris tui. Un-
de & vulgo dicitur. Lesset in alterius oculo reprehendere
labez. qui solet in proprio lumine ferre trabem. Hec cuz
deuitata fuerint nulla certe violentia committenda ad-
mittitur.

¶ Violētie autem Albinus. In hac parte boetius quod-
dam exemplum p̄missorum. scilicet violentie inducit.
& duo facit. nam primo exemplum proponens albinum
quendam violentum discipulum itroducit. secūdo con-
tra ipsum exclamando inuehitur ibi. Proh dedec'. Pri-
ma adhuc in duas diuiditur. nam primo facit qd dcm ē.
sc̄do caz h' sceler' subnectit. ibi. Que tāti sceler' cā. Et dic

Lippitudo

Lippus

f. 2 pro

*Nota vitada
scolari'*

Germania

*Geno hispa-
nia dicta
de hiberia.*

*No de arte
magica.*

Luxuria Ingressatob? In vestitu

Capitulum

filius albei pdeat i exēplū violentie. q. Albinus cū non ēet fili dilectōis. q. magist. suū minime diligebat. s. magis foret pcursoz. i. nūci. ifelicitatis iiecit quādoq. sceleratas man. z. b. ab effectu dcm ē. magro suo grillo balbutiēri. i. titubāti. atq. maculauit caniciē. i. senectā venerabilē. i. reuerendā huius sui magistri fedo. i. turp i accessu pedum.

Et cām h' sce-
leris subiūgēs
diē. que cā est
tāti sceleris. q.
d. qua de re b
tantū scelus i
suum magm
perpetrauit.
Et respondēs
ad hoc diē. q.
ipse albin' ne-
quit cōprehē-
dere totā con-
stitutionē. i.
lectionem. ad
pmā aeris im-
pressionem. i.
ad pmam pro-
nunciationē
dicti sui magi-
stri. p. b. iue-
hendo dicit.
Prob ddecus.

filius pdeat i exēplū: qui cū esset filius dilectionis magis vero ife licitad pcursoz magro suo Grillo qnqz balbutiēri man' iiecit sce leratas. ac caniciē ei' venerabilē fedo pedum maculauit accessu. Que tāti scelerē cā fuit: qz ad pri mā aer' ipssionē totā nequit cō- pbedē pstitutiōem. Prob ddec' p b fit infelid' discipulū i caput feli citat' accessus. Tā scelerato nero gaudeat herede: taz coiquinato Anet' successore. Brill' vo cum socrate seneca gaudeat appeti- tu. Nō ē & dign' scia q scie isur- git pceptori. Luxurie a feruore

i tres pres scōz tres luxurie spēs. z' ibi. d' messatōib'. 3' ibi Tertia vero spēs. Prima i duas. nā p luxuriā i cōi fugiē- dā pponit. scōo eā diuidēs vnā ei' spēs pseqt. ibi. Quā tri- plici. Et diē q. discipulus studeat se alienare a feruore luxu- rie. C' Notandū luxuria in pposito largo capit' vocablo vt dicatur i coitu supfluitatis i cibo atqz vestitu. Et scōm

studeat se discipul' aliēare. Quā triplici satyrici pttitiōe diuiserūt. Quādā i ornatu vestitū dicētes cō- sistē. Aliā i coitu. Tertiā vo gu- lositatē assitricē. Cuiuslibz vo ra- bie feculēta freqnt nouim' labo- rare subos. Cōtumelioso coitus appetitu sāguineū lucretij filiū: zenonisqz discipulū tota rōa fle- nit iniscatū: q. tñ clarissimis orz' fuit natalib': qz titat' pccere z san- guinee qlitatis: mire sigdē eloqn- tie: pspicacis ingenij: sed quoti- dianis z vltra dbitū nuptijs gau- debat: patre penā deferente. pa- trimoniū eniz parentūqz census

B satyri tripli-
cē luxuriā po-
suerūt vt stati
subyciē. q. cū
qz tñ luxuries
sit summope
enitāda ē: z ea
spātr q i coitu
ē. qm ipa men-
tē occupat. to-
tū corp' exte-
nuat. z tādē vi-
res singlas d-
stituit. iō didi-
m' ad alexan-
druz. Nos igt
bragmāni mē-
bra libidi nō da-
m'. Ea qz q i
d' messatōib' ē
diligēter caue-
da qm aiaz ad
prana allicit z

more serpētio ocelta suavenena diffūdit. iuz illō virgily i bucco. Trabit quēqz suauoluptas. z seqt. Qui legitis flo- res z humi nascētia fragra. Frigid' o pueri fugite hic latz āguis i herba. qz. s. i. vita delicata z gulosavenena latitāt q ipsā aiaz d' mergūt i gehēnā. Rursū ea q i vestitu pōit non min' fugiēda ē. qm nō hitu exteriori s. interiori gliādū ē. vñ seneca diē. Nullus qdē diē gladiū eē bonū s. balthe' eius deaurat' ē: z vagia gemis disticta. s. gladi' bon' d' q bñ ici- dit z bonū acūm hz. vñ s. vsus. Aurea nobilitas luteā sive stiat ollam. Non ideo sequitur hanc minus esse lutum.

Quā tri. h. boe. luxuriā ipsā satyricoz mōe didēs pmā ei' pte dissuadēdā aggrediē. Et duo fac. nā pmo ipsā luxu- riā trib' spēs' didit. scōo pmā ei' spēs exēplo penit' abhor- redā d' mōstrat. ibi. Cōtumelioso. Et diē satyrici subaudi poete criminū atqz vicioz repbēsores. d' fert hāc luxuriā triplici pttitiōe. i. trib' spēs' dicētes qdā luxuriā pssistere i ornatu sup. vestitū. aliā i coitu. etiā vo dicebāt assitricē. i. sociā fore gulositati illi vicio crapule. Et nos boe. nouim' subos. i. scolares. laborare freqnter feculēta rabie. i. feti- do furore cuiuslibz hax luxuriāz. Poetaz qdā lirici dci sūt. qdā comedi. aly tragedi. satyrici aly a satyra dicti qdē carmē repbēsoziū vt repbēso correctoria. qz ad b' repben- dit vt corrigat. Et satyric' satyraz d' scriptō. Et hic satyrici luxuriā i tres spēs d' serūt vt pzi lra. Itē feculēt'. a. tū. i. fe- ce plen' z fetid'. C' Cōtumelioso coit' appetitu. In hac pre- bo. pme spēs luxurie. s. coit' feculētiā dissuadēs exēplū po- nit. Et duo fac. nā p fac qd dcm ē. z: ex pposito exēplo hāc spēm summope detestandam pcludit ibi. Ecce quātū. Prima adhuc i duas. nā p fac qd dcm ē. z: circa b' nōbile qdā subiūgit ibi. Silij p'ez. Et diē. pma spēs luxurie q i coitu pssistit oino spnēda ē. z b' ne nob' p'igat qz admoduz sāguineo lucretij filio zenonis discipulo quē iniscatū. i. ca- ptū z detētū p'umelioso appetitu coitus tota roma fleuit. z ibi roma p p'plo romano posita est. q. s. sāguine' erat orz' clarissimis natalib'. i. parentib'. erat qz qz titatis pccere. i. formose qualitatis. idest complexionis sanguinee. mire quidem eloquentie. i. facundie. igenij pspicacis. i. subtil. s.

Deluon-
ria in
genda

Saturu
poete

fontes

emorte soruff
b aneto dure
ogz dmpulo mor-
to.

e seneca mortuo
nerone. no
mipulo.

balbuties
balb9
blef9

3 p'6

Quo patet tonet p[ro]p[ri]os castigare
filios. & m[er]i tenet nos discipulos
obtin[er]e morib[us] instruere & informare

Indulge
grat[ia] dare
remitte
opaz dare

Primum secundum

ipse gaudebat quotidianis nuptiis. i. venereis actib[us] & h[ab]e
ultra debitum. i. supra vires nature sue patre deferente. i.
reportante penam huius enormitatis vt statim subiigeret
Patrimoniu[m] eni[m] & census. i. redditus ac diuitias parentu[m]
consume[n]s. q[ui] p[ro]p[ri]e eminebat. i. sup[er]cellerat subaudi i h[ab]e
vicio cunctis zelotipis. i. mechis. semp[er]q[ue] ibiabat. i. adbe
rebat aleis. i.
ludo alearum
atq[ue] cellulis
meretricum.
qd[ue] ultra idem
sanguine[m] ad
huc n[on] distitit
.i. dimissus p[ro]
prio pruritu. i.
luxu illo iter
cutaneo a pa
rentibus eie
ctus & destitu
tus p[ro]p[ri]o. i.
sodalib[us] & ami
cis & fatigatus
vndiq[ue] a cre
ditoribus tan
dem studuit
i[n]sistere. i. adbe
rere notis et
ignotis furtis
.i. vicio furti
uitatis. quo in
vicio idem sa
guineus deprehensus atq[ue] sepius ac sepius patibulo adiu
dicatus atq[ue] creberrime a patre ab angustis crucis redē
ptus. s. p[re]ce vel p[re]cio vltimo redimi non potuit. & h[ab]e
nuria parentis subaudi impediēte. sed quid cum ampli
us redimi a crucis patibulo m[er]ito potuisset iter carni
cis manus cōpellebat eundē. s. suū parētē lachrymis veni
re ad se osculūq[ue] supple parēnū petebat voce q[ui]nta. mo
tio aut pietatis paternē erexit patrem ad filij petitionem
sed filius secuit nasus erecti. s. patris morsu acutissimo di
cens indignanter. vab me miser quare ego miser euasi i
castigatus. i. non correctus suple a te p[re]a meis. i. de p[ri]mis
meis erroribus subaudi q[ui]bus i[n] infantia pessime enutrit[us]
extitit. vt quid. i. quare non obedini documentis mei magi
stri. & quare contempsi meos socios subaudi eos non imi
tando i bonis. q. d. si oia hec fecissem certe huic nephādo
crucis patibulo adiudicat[us] minime fuisset. Exide hoc po
sito exemplo quoddā notabile s[er]uē quādā sniaz generalē
ex ipso elicit dices. Qui cauere velit ne p[re]dicta eueniāt ne
cesse est patres ipm indulgere. i. vt p[ro]p[ri]e indulgeat. i. operā det
castigatōi. i. correctōi filij. & hoc ex parte p[re]s. s. h[ab]e
ē magist[er] ipz i[n]formare. i. q[ui] magister i[n]formet. i. doceat di
scipulū mores. & h[ab]e ex p[ar]te magistri dcm est. (Notandū
vt refert S[er]genti[us] scdo mitologiaz q[ui]s i oibus libidis
amor turpis sit: turpior tñ ē i honestis. nā ipsa luxuria ma
lestati cōtraria est. Turpissima g[er] sanguinei q[ui] i argumētū
ducit libido ē cū clarissimis ortus natalib[us] mirificis natu
re dotib[us] p[re]p[ar]ebat: s[ed] quoniā vltra nature debitū coitu
ytebat dñs erat vt iam p[ar]itōis igredere. amor. n. ille exi
ciosus atq[ue] fetidus concordat cū periculo: & dū ad illud so
lū vacat qd diligit nūq[ue] videt qd expedit. q[ui] luxurie amor
cecus ē. q[ui] obrē veteres libidinem spreuerunt tanq[ui] bono
ris inimicā. sic Scipio nascica p[ro]hibuit theatra loca q[ue] me
retricia. referēte Augustino libro de ciuitate. Item zelo
tipus. i. celo plenus. s. inuidiosus vel suspiciosus. & accipit

tam i actiua q[ui] passiuā significatione. q[ui] uoz nominū q[ui]
q[ui] sūt que h[ab]e versu cōtinēt. Dospes zel otipus cōiuaq[ue]
vector alumnus. Actum siue pati signare nomina possūt.
dicit etiā q[ui]q[ue] zelotipia mechia. & zelo tipus mechus. et
hoc modo sumit i p[ro]posito. Itē prurit[us]. i. prurigo. & dicit
ardor vel adustio carnis cogēs ad scalp endm. bic aut pro
luxuria sumi
tur et nō iēpte.
Item indulgeo
diuersa signifi
cat. idlgere. n.
grat[ia] dare sōat.
sic papa indul
get potestates.
etiā significat
remittere. vt i
dulge nobis
pctā. signifi
cat quoc[um]q[ue] ope
ram dare. vñ
Indulgere gu
le noli que vē
tris aica est. et
i hac significa
tiōe sumitur i
p[ro]posito cū d[icitur]
fily patres. &c.
Ecce q[ui]tus
detestabilis.
In hac parte
exemplo supe
riori iductus. Bo. hoc viciū luxurie sūmope detestandū
cōcludit. Et duo facit. nam p[ri]mo facit quod dcm est q[ui] ad
coitum ordiatum. scdo quo ad iordiatū atq[ue] bestiales si
ue sodomiticū. ibi. & si qua. Et dicit ecce. i. vide exemplo su
periori q[ui]tus est detestabilis. i. abhoiabilis i[n]cursus. idest
accessus meretricū. q[ui] ipsa meretrix nonaria. q[ui] nouem
penis punit i inferno. vel dic nonaria vt ifra p[ri]mo dicā.
ē sanua inferni. via iniquitatis. percussio. i. p[er]cussio scorpōis.
viscariū. i. reiaculū. sceler. i. p[er]cussio. puteus iterit[us]. i. mor
tis tā aie q[ui] corporis. & si qua est alteri luxurie ignominia
hoc est spēs inomināda ob dedec[us] enormē illa spēs ē gra
uior qualibet alia atq[ue] deterior oī scelere. iteritus aut ia
ctictus. i. iacticti illi[us] scolaris atq[ue] iouinus. idest iouini. pa
tet cunctis quoniam potius mori maluerūt q[ui] hoc defor
mitatis vicio defedari. (Notandū vt refert belinād[us]
iter oia spectacula que delectatōz i suis libidibus admit
tūt deterius est turpium feminar[um] collegium p[ro] solo vicio
p[ro]p[ri]am enī carnē vēditōi exponit & p[ro]textu vite
fornicatōe victū sibi acgrunt. que nec amat nec amare q[ui]
rūt. sed ex fediori luxurie parte sue execrabili cupiditati
subseruiūt. de his Theodolus ingt. Mēs robustaviri le
uitate cadit muliebri. q[ui] s. femia ipudica laq[ui]s ē viri. & iō
subdit. Deslēt assiry q[ui] crediderūt mulieri. Et isup qdaz
femia corp[or]is opes aiaz viz lumia vocem. Pollit ā nichilat
necat eripit orbat acerbat. & alibi. Corp[or]is opes aiaz p[ro]p[ri]a
federa famā. Debilitat pdit necat odit d[icitur] aufert. Et
haz amor teste hieronymo d iouinanū put ex dcis aristo
tel & pultarchi colligit. rōis ē obliuio & ifame p[ri]mus tur
bās cōsilia. altos & generosos spūs frangens. homiesq[ue] q[ui]
rulosos iracundos remerarios faē quapropter non ime
rito fugiendus est Demostenis exemplo. qui Taydis me
rettrici māmas ioco palpitans q[ui]stuit q[ui]ti hoc est q[ui] ait mil
le denarys. cui demostenes. ego p[re]cio tāto dolorē nō emo
& merito. nā stultū est emere p[re]cio cui dolor succedit. Itē

pruritus
prurigo

Collega femina
turpuz su
da sum

zelotip[us]

Meretrix nonaria

viscarum

ignominia

pro

Capitulum

Quo iuribus scolasticis fugienda est
immoderata frequentia Crapule
sepe Seneca

nonaria meretricis est. et dicitur a nona. quia ante nonam non licebat ei exire de prostibulo. ante enim illa hora mos erat antequam de comodo reipublice disputare. quare vetitum erat meretricibus usque hinc latere ne iuvenes ad turpes delectationes inclinerent. Item viscarium a visco venit quod glutinum est quo aves capiunt. Inde viscarium. Item ignominia in famia est quod si contra nomen.

Est etiam peccatum tamen sceleratum ut nominari detestabile sit ut in proposito. Comestationibus et ebrietatibus. In hac parte Boetius postquam primum luxurie speciem detestandam commouit. nunc facit hoc idem circa luxurie speciem alteram que comestationibus atque ebrietatibus exprimitur. Et diuiditur in duas partes. nam primo facit quod dictum est. secundo comparat hanc secundam luxurie speciem ad primam et tertiam. ibi. hec autem. Prima iterum in duas. primo persuadet ipsam fugiendam atque detestandam fore cui libet et hoc in semetipso. secundo facit hoc idem in alio. ibi. que est consortis. prima adhuc in duas. primo intentum suum ponit. secundo conditiones detestabiles ebrietatis insinuat. ibi. Non modice. Prima insuper in duas. nam primo facit quod dictum est. secundo quoddam documentum valens ad sequentia subnectit. ibi. Vinum autem. Et dicit quod secunda spes luxurie dotata comestationibus. i. comestationibus superfluis et ebrietatibus. vult dicere quod secunda spes in voluptatibus gula consistit sicuti prima in coitu. voluptate gaudet sustineri cum predicta specie. scilicet prima. permutatim. i. ordine permutato sicut causa ad causam. Et rationes assignas dicit. quoniam ebrietas fit propter coitum necnon propter genera ceterorum vicioz. et hoc relatiue. i. reciproce. quoniam sicuti ebrietas propter coitum fit. similiter quoque et coitus propter ebrietatem. illud quidem ut propter finem. hoc autem in genere cause efficientis. et documentum subiungens dicit. Vinum autem modice sumptum videtur conferre acumen. i. penetrabilitatem cognoscendi intellectui. et deinde conditiones ebrietatis connumerans dicit. Vinum autem sumptum non modice sed excessiue perturbat rationem ne verum cernere possit. intellectum ebeat. i. obtusum reddit in speculatione rerum atque substantiarum. memoriam eneruat. i. extenuat et destruit. quoniam obliuiones inducit: quod ad memoriam referas. errorem infundit. quod ad rationem applica. atque ad ignorantiam perducit: quod intellectui conforma. Et rationem hanc annectens dicit. quoniam ubi ebrietas ubi dominatur furor. nam teste ouidio in libro de arte. Una parant animos faciuntque caloribus aptos. Tunc veniunt vires et pauper cornua sumit. scilicet ubi furor ubi nulla sapientia sed insipientia peruagatur. quoniam sapientia non furore sed mansuetudine possidetur. sedendo. nam et quiescendo anima fit prudens Aristoteles. Huius autem rationis patent exempla quotidiana atque exinde supple patet non immerito detrimenta. i. minora menta virtutum.

Notandum sicuti moderatus victus honestatem corporis sanitatem quoque atque mentis prosperitatem causat

ac conseruat: sic eius immodestia necesse est ut eam corrumpat. Lauenda est ergo sumopere scolasticis immoderata crapule frequentia ne illud psalmiste eius obiciat. Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius et omnis sapientia eorum deuorata est. Lopia enim ciborum et potuum ut refert seneca subtilitas impeditur. quoniam teste hieronymo epistola. si non est eiusdem hominis vina degustare ac prophetas intelligere. Crapula nempe veneremur citat cum venter mero est uans cito in libidinem desumpt. 35. di. 6. i. Et sicut uentus mentes obnubilat. sic et crapulam ipsam offuscare necesse est. Absistitur a scolasticis uiris crapula. nam veteres cum parcimonia uixisse leguntur. Socrates temperatissimus exstitit et unica refectione serotina contentabatur. sciens paucis minimisque naturam contentari. nihilque uiro isto congruentius arbitratis sobrietate qua corporis ac mentis prosperitas roboratur. Inde Eunodius sobrietas semper studiis referatur honestis. Nulla fides letis integra nec dubys amplector sanas que dant bona semina frondes. Post culpas anime sunt holocausta dei. Et Augustinus libro primo inquit quod parcimonia apud veteres romanos et victus atque cenarum temeritas non solum domestica obseruatione ac disciplina sed etiam publica animaduersione legum custodienda est.

Que etiam consortis uinosa. In hac parte Boetius ostendit sumopere fugiendam hanc secundam luxurie speciem precipue consistentem in consortibus propterea quoniam magnam studiosis ipsis consocij crapulosi atque uinosi inducunt studij detrimentum. ut in libro. Et dicit. Que pestis. i. quod uicium deterius est consortis uinosa. i. pleno uino. quod d. nulla. Et rationem adnectens dicit. quoniam uinosus consortis si studere nequeat tamen corrodit. i. impedit uicio ebrietatis ceteros uolentes inhiare. id est intendere gymnasijs. i. scolasticis exercitijs. aut enim errorem litie fouet. i. nutrit uel saltem cessus. i. percussus pugnibus orat. i. deprecatur operibus. quod d. quicquid uinosus ille agitatur semper iniquitate torquetur atque ceteros torquet. O deus. exclamatio est quibus permixtio. i. perplexio atque desolatio est studentibus cum tali uinosa. Ergo discretio prudentium supple scolarium. eyciat. i. repellat tales scilicet uinosos ab integritate consortis. i. societatis. et hoc ordine irregressibili ut scilicet haud. i. quamquam reuertat. et supple reyciat ipsos non tempore ebrietatis sed terminato. i. cum ad sobrietatem reuersi fuerint. Notandum licet ebrietas plurima mala operetur uti superius iam expositum est. habet tamen hoc ipsa ut ipsa mentem ebeat. secreta reuelet. gestusque deturpet. eloquium enim scandalizat. nunc lites generat ac corporis uires exterminat. cadere iubet. bene agere prohibet. requiem impedit. sensum alienat. obliuionem inducit. libidine mouet. nauseam prouocat. uisum minuit. et ab omni uirtute hominem destituit. unde Hualterus in alexandereidos. Rationis uile sepulchrum ebrietas. hic Seneca epistola. 82.

Inde quot quotata senis
ob ebrietatez

Secundum

Nihil aliud est ebrietas quam voluntaria insaniam. omne viciu[m] ite-
dit et detegit. verecundiam remouet. verba dubia: oculos iter-
tos: gressum errantem: virgine[m] capitis et cetera h[oc] causat. nam
fero omnia permittunt ebriosi: sed mane obliuioni tradunt. unde
Martialis coquus. Omnia permittit cum tota nocte bibisti.
Non faciant quecumque pocula nostra rex. Bene ergo dictum est

a boetio. *Post-
revino nil pos-
se deterere ex-
stimari. Et vi-
nosus sa. um.
id est vino ple-
nus ebrius vel
ebriosus. et co-
paratur. cuius
superlatiuum
Plautus ponens
ait. Quid opus
est verbis. vi-
nosissima est.
Et dec autem.
In hac parte
Boetius. hanc speciem
luxurie ad pri-
mam et ad ter-
tiam comparat.
Et dicit quod hec
species. scilicet in com-
mestationibus et*

sibili et hoc tempore determina-
to. Hec autem secunda species prime
quandoque preambula posterior
aut pedissequa appetitiua. Quo-
quantum erroris imittit ebrietas in
mentem discipuli nisi freno sobrie-
tatis castiget ad vnguez. Tertia
species luxurie est cupiditas que
ornatibus inhiat parentibus progeniei
maritata consistit: quibus paupertatis
tuta facultas cedit iuncta. Hec autem
vestitum gaudet varietate frequenter
earumque in sigillatione membrat in: pecti-
nis beneficio cesarie polire: et cala-
mistri tortuositate. florumque di-
uersitate seriatim lasciuire: gula-

ebrietatibus consistere probatur est pambula. id est antecessoria prime
speciei que in coitu consistit. Et ratio huius sumitur ex antedictis:
cum inquit ipsum coitum ex ebrietate causari. et eadem hec secunda
species est pedissequa. id est comitans et famula appetitiua. id est
deratiua posterioris. id est tertie speciei luxurie que in vestitum orna-
tu ponitur. Exinde cum hec ita sint exclamando contra hunc vi-
cium iuehit dicens. Quantum erroris ebrietas ipsa imittit
in mentem discipuli nisi castiget. id est refrenet et restringat ad
vnguez. id est ad plenum freno sobrietatis.

Tertia vero luxurie species. In hac parte Boetius post
primas duas luxurie species detestandas tertiam ipsam fugien-
dam ostendit. Et diuidit hec pars in duas. nam primo docet ter-
tiam ipsam speciem fugere. secundo verificat dicta sua exemplis
ibi. Cum quondam. prima adhuc in duas. nam primo ipse fo-
re fugiendam ostendit circa quos ipsa principaliter versat de-
monstrat. secundo vero in quibus consistit declarat. ibi. hec autem
gaudet. Et dicit primo quod ipsa tertia luxurie species est cupiditas
id est cupiditas quedam que inhiat. id est intendit ornatibus atque
consistit. id est est. maritata. id est coniuncta progeniei potestatis. id est ma-
gnatum et diuitum ornatibus dico quibus tuta facultas. id est
status paupertatis cedit. id est locum dat iuncta. id est non superata eorum
vanitate. Notandum quod hec tertia species luxurie que or-
natibus inhiat non nisi extollentia est aut corporis ornatuum
et que corporis sunt scilicet aut tandem vestimentorum. quecumque
que tamen sit superbia quedam est atque vanagloria. que uti
salustio in iugurtino videtur. sicut etiam experientia com-
probatur commune plus nobilitatis malum est quam humilitas.
humiles namque casus paupertas inhabitat feruntque sum-
mos fulgura montes. Paupertas inquit tuta que vestes non
appetit corporis sed animi affluentiam. de qua dictum est
per poetam. Vere tuta facultas pauperis angustique lar-
di munera non dux. Intellecta dei.

Hec autem gaudet. In hac parte boetius. ostendit in
quibus hec tertia luxurie species ut plurimum posita est. Et
dicit quod hec tertia luxurie species gaudet in frequentiva-
rietate vestium atque earum sigillatione. id est pictura mem-

bratim. id est de membro ad membra. et supple gaudet polire
id est ornare cesarie. id est capitis comam. et prope viros est. ut dicit
buguitio. beneficio pectinis. id est illius instrumenti. atque tortuo-
sitate calamistri. id est illo instrumento tortuoso ab effectu cum
ad crispandum crines principaliter excogitatum sit. et gaudet la-
sciuire. id est luxuriari vel lasciuie se gerere diuersitate florum

que suam fucum perfundere. nouacu-
leque frequenter castigationi inhiare.
sinum aromatibus adimplere. gem-
matis colla monilibus: partibusque
cingulis ventrem castigatum plebi
ostendere. rostratis tabulatisque
calceis ut regina icedere: colloque
elato: gutture inflato. supercilio mu-
tilato: oculo ipudico. fastuosoque
icessu semicirculariter icedere gau-
det. rarum autem parumque modestis ser-
monibus ampulari. appositisque ciba-
riis omnia fastidire: litibus seruietes.
probris affines: cruciatibus ignotos
affligere. ultimo raroque scolis in-
teresse: parumque prodesse. pro eisde-

cultelli ad radendum barbas ordinati. Et dicitur a nouo as.
que hominem nouat. unde in iudicio. is. Nouacula non ascendet su-
per caput eius. Et psalmista. quasi nouacula acuta fecisti do-
lum. et gaudet adimplere sinum. id est gremium suum aroma-
tibus. id est rebus odoriferis. Et dictum est ab ara aroma.
que artis impositum diuinis iuocacionibus aptum. Est etiam
aroma in alia significacione vnguentum quoddam preciosum
ex thure mirra nardo calamo cynamomoque compositum.
unde versus. Comtere thus mirram nardum calamum cynamo-
muz. Dis superinfundas oleum sic fiet aroma. Et sequitur in
littera. Et gaudet ostendere plebi colla ornata monilibus
illis ornatibus gemmatis. id est plena gemmis ventremque ca-
stigatum. id est restrictum cingulis. id est baltheis pathorum illarum
gentium. que a parthis ciguli illi preciosi romam adducebant.
Monile ut dicit Isidorus ornamentum ex gemmis est quod so-
let feminam pendere collo. hoc etiam serpentum dicitur quoniam
constat ex amporulis quibusdam aureis et variis gemmis
in modum facture serpentis. Sumitur tamen pro quolibet orna-
mento. Et sequitur. etiam gaudet icedere calceis. id est foru-
laribus rostratis et tabulatis. id est depictis ut regia. Gau-
detque icedere collo elato. id est in fastum eleuato. guttur e in-
flato. supercilio. id est illo ordine pilorum qui supra oculos est. mu-
tilato. id est truncato vel presciso. oculo ipudico. id est la-
sciuenti et ad quolibet circumgiranti et fastuoso. id est supbo-
icessu. id est transitu. gaudet insuper ampulari. id est ver-
bis inflatis superbis atque sexpedibus uti et illis raris et
sermonibus parum modestis. imo in temperatis penitus. et
appositis cybaris gaudet fastidire. id est fastidio habere
omnia supple apposita. et gaudet affligere seruietes liti-
bus. id est rixis continuis. affines. id est vicinos probris. atque igno-
tos cruciatibus. gaudetque interesse scolis raro. et si aliqui tam-
ultimo atque parum prodesse sed festinat ab eisdem abesse pri-
mo. Dis et aliis multis comotus Boetius. quibus hec tertia luxu-
rie species deditissima est iuehendo in ipsam exclamat. Quis
ex vicis in ornatibus et quanta ex eius magnitudine est permixtio vi-
cium. subaudi in hac tertia specie. Fastidio ire quasi bozzere

seriati. id est ser-
to positum. et
gaudet perfun-
dere. id est per-
fundendo tin-
gere gula. id est
faciem. et hic
pars pro toto po-
sita est per sino-
doche. fucum. id est
colore ficto ut
eriaz supra ca-
pitulo primo
expositum est
in eo loco quo d
logica. sophisti-
ca dicitur. vultusque
mulieris faco
perfusa etc.
Etiaz gaudet
inhiare frequen-
ti castigationi
nouacule. huius

Nouacula vni de

Aroma

Monile

Fastidire

Capitulum

ignere ptenere tedere. id est vbalia et fastidiu et fastidiosu
 Cū qdam tpe. In hac pte Boe. q̄ta ex hō vicio mala
 eueniant exemplo corroboret dices. Cum ego hoc. qdam
 tpe recepisset me athenis i hac. s. vli scola grece cā discē
 drisperi Hanimede filium pirri dictatozis laboratē oib⁹
 pdictis q. s. Hanimedes nimia huius vicy fedatus lasciuia
 nesciens qmō

se gereret icel
 sit q̄q. i. nūc
 pedul. id est
 forularib⁹ de/
 super cōscifis
 et limbatis. q̄
 q̄. i. nūc cali
 gis maculatis
 .i. diuersorum
 colorū maculis
 perstrictis. at
 q̄ pcessit elat
 e⁹ tibys cedri
 nis. i. ad modū
 cedri erectis
 pedib⁹ nudis.
 q̄. p. et vt sto
 macatus. id est
 timore super
 bie inflatus im
 petyt. id est idi

abesse festinat. O qualis quāta
 q̄ vicioz est permixtio. Cū quo
 dam tpe me athenis causa discē
 di recepisset. Hanimede Pirri di
 ctatozis filiū oib⁹ pdictis labo
 rantē isperi: qui q̄q̄ pedulis li
 batis: q̄q̄ caligis maculatis per
 hozā cedrinis tibys elat⁹ nudisq̄
 pedib⁹ pcessit: ariopagusq̄ vt sto
 macatus iperijt. Cauteq̄ sepissi
 me puidi: ne mihi isurgeret quia
 alienigēa eram. Quid plura di
 cam ad tātas licet iuitus deuenit
 iopiaz q̄ ea que pri⁹ fastidiendo
 p̄p̄sit: mendicans corrogando

gnanter petiuit. Ariopagus illū vicum atheniensem quo
 studiū exercebat a quo et dionysius sanct⁹ ariopagita ap
 pellatus ē. et ego Boe. puidi caute et sepissime. ne mihi in
 surgeret qm̄ eram alienigena. i. alterius gentis. Et dicit
 alienigena quasi alia regione vel gente natus. et d̄ ab al
 lon. i. alienū et genios natura vel generatio sic et frācigena
 terrigena q̄ oia talia sunt cōis generis. Et sequit̄ his oibus
 visis et enarrat qd pl̄a dicā idē Hanimedes ad tātā deue
 nit iopiam q̄uis iuit⁹ vt permutato meatu. i. transitu for
 tune de p̄speritate i aduersitatem mendicans corrogan
 do. id est petēdo composuit ea que p̄s. i. tempore p̄speri
 tatis contemp̄it fastidiendo. i. fastu et superbia sp̄nēdo.
 sed hec hactenus. id est hucusq̄ sufficient. C Notanduz
 simile exemplū apud valerium maximū legitur de ado
 lescente polemone q̄uis nō sicuti Hanimedes i fastu atq̄
 superbia dies cunctos ad vltimum consumeret. hic enim
 polemo vt refert valerius li. 6. ca. de mutatoe mox. tan
 tis illecebris deditus extitit vt ipsa ifamia gauderet. cū
 q̄ semel ex conuiuio post solis ortū surrexisset vino gra
 uis et vnguentis optimis delibutus amictus veste plucida
 et ferris capite redimito et Xenocratis scolas apertas vidit
 fer ante quas casu transibat intravitq̄ vt prudentissima
 p̄cepta temulentie lasciuys derideret. cūq̄ oēs p̄sidentes
 idignarent Xenocrates vultu maturo om̄issa re de q̄ dis
 serbar de modestia atq̄ temperantia loq̄ cepit. cui⁹ gra
 uitatē sermonis polemo audiēs p̄mo detractaz decapite
 coronā picit: postea pallium deposuit et cōiuualis oris bi
 laritatem exp̄ssit. ad vltimū totā luxuriam deposuit. sic
 q̄ vnius orōnis medicina sanat⁹ ex ifami p̄s euasit. Itē
 limbare. i. ornare: inde limbatus et a limbis dicitur quaz
 nos ornaturā dicimus. ē eniz fasciola que vestiū extremi
 tates ambit aut ex filis aut ex auro cōtexta. C Nota sic
 refert rabanus sup psalterio. Cedrus arbor est altissima
 oīum arborū dñā et regia aspectu pulchra semp retinēs vi
 rozē tuū cui⁹ odor serpētes fugat. et vt dicit Isidor⁹ lignū
 e⁹ nūq̄ teredie exterminat. id est cedrin⁹. a. nū. i. ex cedro vt
 similitudinē cedrib⁹. C Capitulū tertium.

Cum autē discipulus. Hoc est tertiū capitulū b⁹
 totalis libri. In q̄ Boe. postq̄ in p̄cedentibus
 docuit quō p̄ma oblectamenta scholarib⁹ ip̄s
 ministranda sint atq̄ q̄liter iam adultoz sco
 larium elatio magistrui subdēda ē atq̄ discipline p̄iūgen
 da. nunc vero demonstrat elationem studentium sum

cōposuerit fortune meatu p̄mu
 tato. s. hec hacten⁹ dēcā sufficiāt.
 Capitulum tertium.

Cum autē discipulus ad
 p̄fectōez tendere teneat
 effectiuā causā p̄fectio
 nis vt pote p̄tinuitatis p̄stātia:
 prout facultas sup̄perit mēti di
 noscatur imprimere. Quid eni
 in dilectionis opusculo lucidius
 constantia? Quid inconstantia
 nequius? Prima parit. secun
 da parta dissoluit. Prima pro
 cedit. sc̄da retrocedit. Prima
 colligit. sc̄da collecta dispergit.

mopere rep̄i
 mendas. et ad
 hoc persuadē
 duz itroduct
 ipsam icōstan
 tiam elationis
 atq̄ superbie
 pedissequam
 et coniuictissi
 mā atq̄ pene
 germanam. vt
 sic ea penitus
 sp̄reta atq̄ cō
 futata ad con
 stantiam ip̄az
 anheletur. Et
 diuiditur hoc
 capitulum in
 duas p̄s p̄n
 cipales. nam
 p̄mo p̄mittit
 intentum sūū.

secundo exemplum ip̄m inconstantie introducit. ibi. Luz
 i gymnasys. Prima i duas. nā p̄mo oīdit ip̄sā cōstantiaz
 sāmope āplexandā. sc̄do ip̄sā cōparat ad icōstantiā. ibi.
 Quid eni lucidi⁹. et d̄c. Cū discipulus ip̄s teneat tendere
 ad p̄fectōem dinoscat. i. cognoscat ip̄m. i. q̄ ip̄m
 debeat menti cām effectiuā p̄fectōis vt pote. i. sicut cō
 stantiā cōtinuitatis sup̄ple i studio. hec eni est q̄ op̄ ince
 ptū p̄ficat atq̄ i optatū finē p̄ducit. vñ illud vulgare sum
 ptū ē. Cōtinuata vigēt: discontinuata p̄ibunt. C Notan
 dum qm̄ nullū op⁹ laudabile aut iter coronata merita cō
 putandū putat̄ si cōstātia cōtinuitatis atq̄ p̄seuerātia
 abesse noscant. qm̄ vbi constās q̄s p̄manet sui operis p̄ciū
 adipisci mereēt. Legitime nāq̄ certāt atq̄ vsq̄ i finē p̄se
 uerātī corona dabit̄. Nō. n. ex actib⁹ sic nudo gnātur bit⁹
 nisi affuerit opis p̄seuerātia. Studēdū ē q̄ p̄seuerāter cuz
 iter occupatōes hūanas nil delectabili⁹ q̄ scias iugie me
 ditari. varietates p̄teplari atq̄ actib⁹ oblectari. s. forte iges
 nō sp̄ studio itēdere te posse: cū et ip̄s iterrūpe alys necē ē.
 Tuic dubitatōi r̄ndēs dico oib⁹ i agēdis modū fore adbi
 bēdū. vt. n. p̄seueres nō oz vt laborib⁹ icessāter assistas. suf
 fic. n. si p̄tinuo studio ip̄o itēdere neq̄as saltē dū itēdis diu
 p̄seueres vt hit⁹ qdē i aio tuo radiceē. iuxta illud senece in
 edippo. Qd sepe fieri nō pōt fiat diu. et ē qd ait q̄ntilian⁹
 li. 4. de institutōe oratoria. P̄seuerādū saltē ē q̄ sepi⁹ et si
 vires deficiūt aio tñ itēdēdū ē. Nihil. n. vt i lra boe. subdit
 ē lucidi⁹ i opusculo dilectōis ip̄a p̄stātia. i. p̄seuerātia. et p̄
 p̄riū nihil neq̄ icōstātia. qm̄ p̄ma parit. i. acq̄rit p̄fectōez
 ip̄i discipulo. sc̄da. s. icōstātia parta. i. acq̄sita dissoluit. p̄ma
 ad p̄fectōez p̄cedit. sc̄da ab ip̄sā p̄cedit. p̄ma colligit. id est
 accumulatur perfectionez. secunda collata dispergit iuxta
 vulgare hoc. Continuata vigent discontinuata p̄ibunt.
 C Cum autē gymnasys isudare. Dec ē sc̄da p̄s p̄ncipal⁹ h⁹
 capituli tertii. In q̄ Boe. q̄ de icōstātia i cōparatiōe ad cō
 stātiā p̄miserat nūc ea ip̄sā exēplo p̄firmat. Et didit̄ hec p̄
 i duas p̄s. i. p̄ma fac qd d̄c̄n ē. i. sc̄da ex exēplo p̄posito
 ipsam icōstātiā penit⁹ fugiendā p̄cludit. ibi. Sit ḡ. Prima
 adhuc i duas sc̄dōm q̄druplex gen⁹ diuersionis et mutabi

tiemgena

single ex
 e polemone

imbare

Cedrus

2. pro p̄ncipis

Tertium

litatis ipsi⁹ icōstātie filii. scđa ibi. Tandem mercator. te-
tia ibi. Cratonisqz studys. q̄rta ibi. Cū igit istaz q̄onū
Et p̄mo dicit ipse Boe. introducens ipaz incōstātia filii.
inconstantie filius hoc mō. Cum nos boeti⁹ decreuissem⁹
insudare. i. vacare gymnasium. id est scolasticis exercitiis. at-
qz duxim⁹. i. reputauim⁹ dignū obtinere vicem. i. q̄ obti-

neremus vicē
id est locū ma-
gistrat⁹ ob stu-
dy nostri p̄ple-
mentum: for-
tuna ipsa assi-
gnauit nobis
filiū icōstātie.
imō vt verius
dicamus pen-
thesis ē. ipsā
met icōstātia
ibuedā. i. eru-
diēdā. n̄ris p̄-
cepti. i. doctrin⁹
qz scđ icōstātie
fili⁹ ibiabat p̄-
ceptis. i. docu-
mentis satiri-
cis. id est poe-
tarum satiri-
coz z vicia re-
p̄hēdētū mē-
surnus. i. men-
se. z inbiabat
historiogra-
phis. i. histori-

arum scriptoribus sic dicitis ab historia z graphos scriptu-
ra. per sepe p̄positū est. i. sepissime diurn⁹. Elegiacis. id est
scriptoribus elegiaz annu⁹. i. per annū. vō p̄ sed lamenta-
batur. id est lamētando ibiabat z p̄sequēbāt Aristoteles
nocturnus. id est sola nocte z hoc nō nisi sola rōne differē-
di. id est disputandi cogēte. In editōib⁹ quoqz philosophi-
cis. i. in libris phie atqz in cōpilationibus. xy. tabularum
quasi instantaneus versabatur. vnde hec lex. xy. tabula-
rum totius iuris origo fuit secundū glo. instituta de iure
naturali gen. 5. ex nō scripto. in versiculo. origo z. ff. de ori-
gine iuris. l. y. §. i. Et dicitur lex scripta in duodecim tabul-
quarum. x. a ciuitatibus atheniensium et lacedemonioz
a. x. viris fuerant allate. Et due ad illaz declaratoez per
eosdē postea addite vt vult glo. i. e. moyses de iudeis dis.
7. Qib⁹ aut̄ i breui fastidit⁹ exiterat. ¶ Notanduz q̄ hic
icōstātie fili⁹ q̄ a Boetio i argumentū introductū similis
illis extitit q̄ vna die vota ieiunioz celebrāt z altera stu-
dio tps dispensant. orare nūc p̄mittūt z cōtinere i postez
p̄ordināt de qb⁹ i epistolis Porati⁹. Quos petyt spernit re-
petit quos nuper amisit. Estuat z vite discōuenit ordine
toto. Talibus vtqz p̄deset plus si studerēt i bonis ceptis
aios suos cōtinuare q̄ sic nouitatū desideria p̄uoluere. sicut
eni hoc auctorizante vulgari. Nō fuit irsur⁹ lapis per
loca volut⁹. sic neqz anim⁹ pluribus ac diuersis nunc his
illis nūc aduertēs doctrinaz flosculis pullulare p̄hibet.
¶ Tandē mercator icepit eē. In hac parte boe. scđm ge-
nus diuersionis atqz mutabilitatis icōstātie filii ostendit
dices. Idē icōstātie fili⁹ cū oia supradicta sic vt p̄missum
est fastidierat tādē ad secularia negocia se trāsserēs ince-
pit eē mercator nauigio. sed qd p̄me noctis spacio puoca-
t⁹ i hiatū nauisee. i. vomit⁹. z hoc cogēte. id est istigāte senti-
na illo loco i que nauis supfluitates recipiūt. z demū p̄ter

rit⁹ saltu. id est iactu kundātis ponti. i. maris cupiebat eē
ortolan⁹. qd vltra deficiēte legumine supple ad seminan-
dum trāstulit se exercitui militie. z āplius visis icursibus
hostiū p̄m⁹ cōmendabat terga fuge p̄ligēs cū dēcore su-
gere q̄ bonōe cōp⁹ i victimā exhibet. ¶ Notādū Doza.
li. sermonū p̄ hoc gen⁹ icōstātie atqz mutabilitatis loqns

licet breuissimo tpe manus ipo-
neret p̄ficiētes. Tandēz merca-
tor icepit eē nauigio. Prime No-
noctis spacio nauisee in hiatum
sentina cogēte p̄uocatus: z de-
mum p̄oti insultu p̄territus inun-
dantis ortolan⁹ eē cupiebat. De-
ficiente vero legumine: militie se
trāstulit exercitui. Alis aut̄ ho-
stium icursib⁹ fuge terga p̄mēda-
bat. Cratonisqz studys tutius
ibiabat: cuius semicirculi capaci-
tas multis formidabat q̄stioni-
b⁹. Superioris vero circuli la-
tudo zodiaci formata planicie
dragnis arrisit septemplicibus.
Prima vero litteralis p̄tractio
quesiuit vtz celi empirei domi-
natio terrenitatis aliqua p̄cipite

ita ingt. Qui
fit Necenas
vt nemo quaz
sibi sōte. Seu
rō dederit seu
fors obiecerit
illa Cōtentus
vnuat laudent
diuersa sequē-
tes. O fortuna/
ti mercatores
grauis annis
Miles ait ml⁹
to contractus
membra labo-
re. Cōtra mer-
cator nauem
iactātibus au-
stris. Militia
est porior. qd
eniz concurrēt
hore Domē/
to cita mors
vēt aut victo-
ria leta. hecil
le.

¶ Cratonis
quoqz studys. In hac pte boe. tertiu diuersionis atqz mu-
tabilitatis genus icōstātie filii ostendit. Et dicit cū ipse icon-
stantie fili⁹ tā ista q̄ p̄cedētia fastidiret: diuertit se postea
ad cratonis illi⁹ philosophi studia. cui⁹ cratonis capacitas
semicirculi subaudi cathedre formidabat multis q̄omb⁹
vnde crato ille quādā habebat cathedrā desuper i modū
semicirculi arcuatā. i. q̄ arcuatōe multa q̄onū genera tri-
plici spacio cōscribebant. Et diuidit hec ps i tres partes
scđm triplicē q̄onum i sede ipa cratonis descriptaz loca-
tōem. scđa ibi. Circuli mappa scđi. tertia ibi. Ultima semi-
circuli planicies. Prima haz i. 7. scđm. 7. q̄onē i ipa p̄ma
semicirculi planicie descriptas put ingt i lra. Latitudo
superioris circuli formata. i. disposita. planicie. i. scđm plani-
cez. zodiaci arrisit. sup. ituentes. dragnis. i. q̄onibus. sep-
tēplicib⁹. i. septē māeriez. ¶ Notādūz ē q̄ auctor iste dicit
ipz semicirculū i sede cratonis fore latū ad zodiaci formā
dispositū vt euitare faciat illud icōueniēs qd obyci possz
.i. circulus ē linea. s. linea ē lōgitudō sine latitudie atqz p̄-
fūditate. q̄ ad hoc excludendū dicit ipsā semicircularē la-
titudinē formatā ad modū zodiaci q̄ zodiac⁹. i. z. graduuz
latitudine distenditur vt sic circulus p̄ superficie circulari
non pro circumferentia capiatur.

¶ Prima vō lralis p̄tractio. Dic ponit p̄mā q̄onē i supe-
riori pte semicirculi sedis cratonis descriptā z dicit. Prima
p̄tractio lralis i hac sede q̄siuit vrrū dñatio. i. de⁹ a q̄ celū
ac tota nā depēdet. i. z. metha. ipa⁹ celi empirei possz offu-
scari. i. obūbrari aliq̄ natura p̄cipate terrenitatis. i. corru-
ptibilitatis. ¶ Notādū duplex ē hui⁹ tituli q̄onis exposi-
tio. vna qdē p̄hoz assertio icōgrua. altera theologiacē vi-
tati p̄pinā. Eius aut̄ quā phica assertio cōplectit mēs est.
Utz de⁹ ipse cogscere possit vilia z hoc nobilitati sue nō
repugnet. Ad cui⁹ p̄tē p̄mā p̄z rñsio q̄ sic. nam quāto aliq̄

Capitulum

virtus actiua est fortior tanto in remotiora sua actioem extendit
ut etiam in sensibiliu actioib' appet. vis aut diuini intellectus
in cognoscendo res similes virtuti actiue, intellect' n. diuinus
non recipiendo a rebus cognoscit. s. magis per hoc quod eis influit
cum igitur sit infinite virtutis in intelligendo omnia quod est cognitio usque
ad remotissima extendat. S. grad' nobilitatis et utilitati
in omnibus entibus

attendit scilicet
propinquitates
et distantias a
deo quod est infinite
nobilitatis: et
quod quatuor

natura possit obfuscar. Secunda
vtrum spiritus vitalis seruit' terre-
ne fecis ambitu queat nature sub

vilissima in entibus deo propter maximam virtutem sui intellectus
cognoscit. neque hec veritas repugnat ex dictis philosophi. ii. me-
thaphisica. nam ibi intendit ostendere quod diuini intellect' non intelligit
aliud a se quod sit sui intellectus perfectio quasi principale cog-
nitum. et scilicet hoc dicit quod vilia melius ignorat quam cognoscant
quoniam. scilicet est alia cognitio viliu et nobiliu et viliu conside-
ratio nobiliu considerationem impedit. Nec tamen vilitas cogno-
scendo in cognoscentem redundat per se. hec est. n. de ratione cogno-
scendo ut cognoscentes contineat spes cognitum secundum modum suum.
per accidens autem potest reducere in cognoscentem vilitas cognoscentis
vel eo quod dum vilia considerat a nobilioribus abstractis cogi-
tationis vel eo quod ex consideratione viliu in aliquis ideitas affe-
ctioes inclinatur. quod quidem omnia in deo esse non possunt quare etc.
Et huic resonat quod dicitur Sapientia. 7. de diuina sapientia quod arti-
git ubique propter suam mundiciam et nichil ignatum incurrit in
illa. potest etiam titulus questionis intelligi ut queratur vtrum de-
us possit sibi assumere humanitatem. Et ad hanc satis respon-
sum est Joannis primo. Et verbum caro factum est ubi caro per hominem
sumitur secundum Augustinum. Supponenda ergo est pars ista quod
nisi affirmatiua apud fideles veluti fidei christiane princi-
pali fundamentum

Secunda vtrum spiritus vitalis seruitus. Hec est secunda
questio prime partis secundum circuli cathedre creationis cuius titulus
sicuti et prime duplicem recipit interpretationem quare et duabus
responsionibus absoluitur secundum primam expositionem. questionis
totalis mens est. Utrum substantie separate sicut angel' atque de-
mones humana corpora assumere possint quantum vero scilicet
expositioni conuenit tantum sonare videtur. Utrumque anima ipsa in-
tellectiua corpori humano uniri possit ut forma. Quo ad
primam questionem expositionem ista hoc modo supplenda est. Secunda in-
ter questionum in superiori parte semicirculi positarum hec est. Utrumque
seruit'. i. famulatus vitalis spirituum. i. angelorum deo famu-
lantium aut demonum imo ipsemet spiritus queat. i. possit deni-
grari. i. obscurari vel detegi aut circudari ambitu. i. circui-
tu et vestimento terrene fecis. i. corporis et hoc subsidio. i.
auxilio nature. Et ad hoc respondendum est quod ex diuina permissione
tam boni quam mali spiritus corpora terrena assumere possunt.
De bonis quidem manifestum est in historia thobie et precipue. ca. 12.
ubi dicitur angelum ipsum raphaelem comedisse quod vtiq' actus
corporis est. De malis sicut manifestum est in cubis atque suc-
cubis quos pilosos quidam vocant. sunt enim demones luxuriosis-
simum quod permissione dei ad opprimendas feminas vel se suppo-
nendis viri corpora assumunt. Sicuti igitur istis sic et reliquis perculdu-
bio vel ad tentandos bonos vel ad castigandos malos assume-
re corpora permittuntur. Demonum. n. tota intentio est aut ad bonorum
fatigationem aut ad malorum retentionem. que et elementa sepe
perturbant. tenestates in mari et in aere sepe concitant. fructus ter-
re corrumpunt et deuastant. Apocalipsis. 7. Afflictiones enim iu-
storum spiritus appetunt. s. si a deo preteritis non accipiunt ad reprobationis
articulum nullatenus conualescunt. Quatuor vero ad secundam tituli
expositionem ista hec sonat. Utrumque seruit' vitalis. i. vitas tri-
buens spirituum. s. aiaz queat denigrari. i. uniri et vestiri ut for-

ma habitu terrene fecis. i. ipso corpore. auxilio nature. i. natura
liter. Pro cuius solutione notandum est iter philosophos diuersas de hac
re extare opiniones. nam ut refert aristoteles. p. de anima. 2. methaphisica.
Plato posuit intellectum uniri corpori non ut formam materie
sed ut motorem mobilem: eo modo quomodo nauta uniri nauis atque intel-
ligentia orbi: non per modum informis materiam. s. per contactum virtutis quoniam

fidio denigrari. Tertia autem an
iudaice trine diuisioni polorum
an aristotelice simplici acquiesce-

hoc contactu in
diuisibile tan-
gere potest diuisi-
bile. que dicitur
plato quod homo
ipse non est aliquid
vni per se corpo-

situ ex corpore et anima intellectiua sed est ipsa anima intellectiua ut est
corpore sicut homo vti in dumento. commentator autem. 3. de anima
ingit quod copulat nobis intellect' per continuationem intentionis intel-
lecte. quod eadem est intentio informis intellectum et virtutem imagi-
natiua. s. quod hec positiones impertinentes sunt ut patet. 2. 2. n.
impertinens est id quoniam mobile non habet esse formaliter per motorem
quod est mobile prius est naturaliter in actu antequam moueat. quod enim
mouetur est in actu. s. physicorum. s. homo habet esse formaliter per
intellectum ut liquet: quod anima intellectiua non uniri corpori ut mo-
tor ut voluit plato. neque est uniri ipsi per fantasmata intel-
lecta actus ut vult commentator. Probatur. spes intellecta
copulat ad fantasma sic spes visibilis ad colores secundum com-
mentatorem. 2. 2. 3. de anima. quod similis est continuatio intellect' pos-
sibilis per spiritum intelligibilem cum fantasmate in nobis. et poten-
tie visive per spiritum visibilem cum colore in lapide. s. hec continua-
tio non facit lapidem videre. quod continuatio intellect' possibilis
in nobis cum fantasmate non facit nos intelligere: quod etc. que dicitur
cendum est cum aristotele. quod anima intellectiua uniri corpori substan-
tialiter per informationem. ita quod est forma substantialis corporis
humani non solum dans operari sicut intelligentia orbi: sed et esse spe-
cificum et eentiale. patet quod differentia specifica constituit aliquam
speciem sumit a forma illius spei sicut patet ex mente philosophi. 2. me-
thaphisica. dicentis quod tria consequentia materiam non faciunt differentiam
in specie sed tria consequentia formam. modo differentia propria hominis
est rationale. ergo sumit a forma humana. sed rationale sumit
ab eo quod est intellectiuum et rationatum. quod intellect' est forma
corporis humani. que ut dicitur est in ista seruitus vitalis. i. vi-
tas dans. ipsa. n. anima actus est corporis organici philosophi vitas
in potentia habentis.

Tertia an iudaice trine diuisioni. Hec est tertia quod
num in superiori parte cathedre creationis positarum. et talis est
An potest sit acquiescendum. i. obtemperandum trine diuisioni iudaice
polorum. i. celorum: an vero simplici partitioni. i. diuisioni aristo-
telice. Notandum vti habet hebraica traditio ultra plane-
tarum orbem. s. celos consistere. s. celum stellatum. celum aqueum siue
cristallinum atque celum empireum. quibus omnibus superesse celum ipsum tri-
nitatis theologi nostri auctumant quod idem est secundum rem cum deo
differens ratione. nihil. n. aliud est quam virtutis dei excellentia que tri-
net et ambit omnia creata. post hoc celum empireum est iter omnia
corpora simplicia nobilissimum idque a se igitur igneum nuncupatur
non ab ardore sed pro corpore pale lumen in eo diffusum ad cuius intelli-
gentiam nulli philosophorum deueniunt nisi forte iuxta damasceni-
sniam illi solum quod dogmata moysi legentes ea sibi attribue-
runt. hoc celum vni forme est quoniam sic ante multa nece est vni existe-
re. sic quod non multiforme nece est vni forme stare. Estque ipsum
immobile quoniam vni forme bonitate participans. Sed forte dicitur. oem
corpore habet motum sibi naturale. Ratione vero est corpore ad generationem
ordinatum. Empireum autem celum eleuatum est super hoc ordinem. Tertium
vero celum aqueum est siue cristallinum quod albertus opinando conce-
dit quoniam iter doctores multa de ipso sit diuersitas ex luce exi-
stere sic ex complemento sui et ex perspicuitate tanquam ex dispo-
nibili. Et hoc primum motui subiacet que et ipsum primum mobile

Tertium

apud astrologos petebat notari. Ipseque philosophi secundum seculum solum loquentes secundum rationis convenientiam scrutati sunt tamen ex parte motoris quod motus ac etiam uniformitatis. post quod celum firmamentum est quod aristoteles solum falso philosophum mobile opinatus est. et nimirum falso quoniam ut aristoteles ait philosophus ille in multis quae supra lunam sunt erravit quare nimirum si in hoc errauerit celo ipsum primum mobile dicendo. quod est re-

cludendo dicimus non aristotelice sed iudaice assertio circa hos celos et potissime theologorum traditioni accedendum. et ratio est quoniam sperere ac celi omnes sunt quando bonitatem proportionatam ipsi primo. aut habent ipsam proportionatam sine motu et erit utique nobilior. quare celum ipsum empireum aut habet ipsas bonitatem proportionatam ipsi primo per motum et habet vel motu diuerso et erit ipsum firmamentum quod duplici mouetur motu. quod necesse erit fore aliud quod habet bonitatem proportionatam ipsi primo per motum unum. hoc autem esse non poterit celum empireum quod immobile est. neque firmamentum quod duos motus continet. ergo erit quoddam primum firmamento ac posterius empireo. et hoc est ipsum celum aquarum sine cristallinum de quo dicitur. et diuisit aquas ab aquis etc.

Quarta si iudaice. Hec est quarta quoniam in superioribus parte sedis cratonis positae quae correlario quaedam ex tertia elicitur. Et dicitur quod si iudaice assertio accedendum sit tripliciter celum distinguatur an tunc termini. id est extremitates siue superficies eorum celorum sint ex ipsis. id est continui vel sint in ipsis. id est contigui vel saltim quibus. id est horum terminorum sit sigillati. id est prae se habent. Si vero accedendum sit aristotelice traditioni quae post planetarum orbem solum octauum circulum collocat quare cum partes celi totaliter moueantur totum ipsum celum localiter sit non moueatur. unde ad primam hanc quoniam dicendum est breuiter ipsos celos esse coniugos et non solum celi superiores sed et planetarum orbem. Hoc enim motus ipse diuersus sperarum inuenitur atque de optimo sic fore disposuit. sic enim non continuari potest mobile cum immobili sic. nec ipsum primum mobile cum empireo celo potest solidari. neque est octauum circulum quod motui diurno renititur ipso primo mobili quolibet continuo quod certe impedit motus ipsi a primo diuersitas atque motuum multitudo. eadem est manerie in planetarum orbibus rotinari potest. tunc per motuum eorum diuersitatem atque est sperarum eccentricitatem quae quidem omnia continuatorem superficie nullum modo permittunt. Ad reliquam autem quoniam facile per rursus. Ipse enim celum totum moueri ad alium locum dupliciter intelligi potest. vel motu circulari et dico ipsum totum moueri sit et semel ab oriente in occidens qualibet die naturali semel vel ipso motu recto. Et dico quod nullo modo cum motus ille per celestem corporis summa perfectione in celum cadere non possit cum dicitur habere. sequitur est illud absurdum esse celum locum fore atque vacuum quod falsum est cum ipsum nihil sit neque locum neque tempus neque vacuum: sed ibi sit entia optimam vitam ducetia quam perficiunt in toto eterno. **Non sigillati.** id est singulariter per unumquemque separati. et dicitur quod si singulati. Priscianus ipsum a singulis accipit sit ab hostiati. communiter ergo sigillatim pro singulati dicitur. unde propheta. Qui finxit sigillatim corda eorum etc.

Quinta cur elementorum. Hec est quinta quoniam superioris parte sedis cratonis quae quiritur. Cur transmutatio elementorum sit continua. Ad huius quoniam solutionem notandum quod elementorum quaedam symbola sunt quaedam dissimula. Symbola sunt quae conueniunt in aliquo qualitate prima ut ignis et aer in calido. Dissimula vero sunt quae non conueniunt ut ignis et aqua. Unde dico rursus quoniam quod elementa ideo

transmutantur continuo quoniam apta nata sunt ad transmutandum haec autem aptitudo puenit aut conuenientia eorum in qualitatibus primis. aut ex contrarietate anxia quae quidem inter actiua et passiuam se existit. quare dicitur quod in symbolis habitibus facilius est transmutatio non quidem ratione velocitatis sed ratione paucitatis corruptorum quoniam dissimula per contrarietatem anxia citius transmutatorem in-

ta an alia consistant. Sexta cum unum elementorum contrarietur ut aqua acciditale accipiat qualitatem ut caliditatem: quare non ignis acciditale accipiat frigiditatem. Septima an aliqua zona a nostra sit habitabilis. Que habitabilis prima natiuitas: quae accessus eorum: quilibet recessus

grediuntur. Sed dico ratione paucitatis corruptorum ipsam transmutatorem fore faciliorem: quoniam in symbolis habitibus unum solum corruptum ut si ex igne generatur aer solum siccitas ignis corruptum. si vero

ex igne et aqua duo. id est caliditas et siccitas. nam quoniam non tanto laborat in transmutatione symbolorum sicut in dissimulis quibus in dissimulis velocius per contrarietates anxias ut dicitur est transmutatio fit. Et ideo scilicet per quoniam partes quoniam correlaria oritur. id est haec sunt elementa continue transmutentur ut consistant. id est permanent numero eadem quae prius erant vel non. Ubi notandum conuenit quod aliquid esse idem quod prius fuerat tripliciter intelligitur. uno modo per se ipsum quod nec in toto nec in parte est substantialiter variatum et sic de ut intelligitur sunt eadem numero quae prius fuerunt. scilicet per se. quia per principalior ei nec in toto nec in parte est substantialiter variata. et sic habet illud quod prius fuit. tertio large. quod dispones acciditales non sunt notabiliter et sensibilibus variate et sic defunctum dicitur esse eundem quod prius. Huius dico quod si nulla entia inuenta sic neque elementa per totam suam periodum manent eadem numero scilicet modo sed bene tertio modo. per quod cuiuslibet talis noua forma partialis et noua partialis materia accipit et sit deperdit: manet tamen similis multitudo dispositionum acciditalem. quare licet nullum pedale horum elementorum exis an miliesimum annum fuerit: tamen haec elementa dicitur continue fuisse quod continuo appuit consimilis dispositio acciditalem disponunt in eis. **Notandum elementum dicitur quod si elementum ab illo. id est primordiali materia. de. n. per creatur ille et ex illo segregauit quatuor elementa.**

Sexta cum unum elementorum. Hec est sexta quoniam superioris parte cathedre cratonis. cuius thema habet. Cum unum elementorum contrarietur ut aqua accipiat acciditalem caliditatem: quare non est ignis acciditalem frigiditatem suscipere possit. Et ad hoc dicitur quod quoniam ignis inter omnia elementa maioris est actiuitatis per abundantiam forme quae fit ut omnia alia in quibus non tanta reperitur actiuitas sed magis possibilitas per habundantiam materiam quae subiectum est transmutationis atque passibilitatis in sui naturam facile reducere possit: facilius tamen quod ad proprietates appropinquatas per contrarietatem quae per se est et ipsas per se transmutare possit. neque tamen est alia elementa in igne ita fortiter agere valent ut ei caliditatem ad frigiditatem reducant et habet insufficientiam actiuitatis prohibere.

Septima an aliquid etc. Hec est. 7. et ultima quoniam circuli superioris sedis cratonis quae quiritur an sit aliquid zona. id est hemisphaerium habitabile alia a nostra. id est non hemisphaerium. et si sic quod tamen erat prima natiuitas horum ibi habitabilium cum clausura sit adaeptio ad has partes haud quod obliuiscit. et insuper quod sit accessus ad eas partes atque recessus. **Notandum quoniam haec spatium per atipodes fore motum. unde atipodes populi subteranei sunt nos pedes habentes ut quaedam putant. papias vero dicit atipodes dicitur eo quod dicitur nostris vestigibus putant. Quod sciendum per quoniam solutio atipodes existit dicitur per intelligitur ut in hemisphaerio inferiori habitet. ut nobiscum in terra. quod ad primum intellectum dico atipodes non modo nos posse consistere cum haec per quam hemisphaerium inferi dicitur aquis totaliter sit**

Capitulum

submersa q̄re ⁊ septa fra dī eo q̄ oceano circūābit. In
sulaq; atlātidēs vocat̄. sic marc⁹ cicero ī sōno scipionis.
Dis terra q̄ colit̄ a vobis laterib⁹ latior pua q̄dā isula cir
cūfusa illo mari q̄d atlāticū q̄d magnū q̄d oceanū appel
latis ⁊c. Lū ḡ ps illa submersa sit p̄ns ē vt solū ea que
q̄s sup̄extat: quāq; icolim⁹: sola bitatōe pagrat̄. q̄tū vō

ad scōz iteller
ctū vt ipsi āti
podes ī n̄ro be
mispio bitent
vl salti bitare
possint n̄ rōni
absonum est.
Nō tñ secūdū
f̄gionū latitu
dinē q̄ ab au
stro ī septētri
onē ad maxi

pmutatō. Circuli vō mappa se
cūdi nouenaria oculos ituentiū
d̄tinebat īspectōe. Quaz p̄ma
zodiaci latitudie modificantē cō
tinebat circuloz q̄litate īspectiue
colurozūq; f̄m̄ios diffinitive to
tiusq; forme quāritatē p̄gressiue

mū iuxta tholomei sniam ī.80. gradū p̄tēdit. qm̄ directā
p̄positionē q̄ mediū regit circuli latitudis terre breuitat
īpediret: s; scōz regionū lōgitudinē q̄ ab oriētē vsq; ad oc
cidētales fortunataz īfulas. ī.80. gradib⁹ q̄d ē mediū cir
culi extēdit. nō iposē ē ātipodes collocari. nā ex̄ntib⁹ īvl
timis oriētis finib⁹ meridīan⁹ eoꝝ. 90. gradib⁹ ab egno
ctiali distat. s; r̄ ex̄ntib⁹ ī vltis occidētalib⁹ locis. quare
fit cū meridīan⁹ sit circul⁹ sperā ī duo eq̄lia secās p̄trozū
q; capita ac pedes ip̄z p̄tēdi p̄tib⁹ ex oppositis. p̄ns ḡ ē oc
cidētales ipos oriētālib⁹ p̄ diāmetz p̄poni. ⁊ hos ātipodes
vl ātigones p̄uenit appellari. neq; obstat si diceret̄ p̄rioꝝ
nā ē si vnū cōueniēs sit reliquū icōueniēs erit. si ḡ bitatio
oriētis erit p̄ueniēs ⁊ salubris vite aiāntiū. ḡ sibi p̄ circulū
opposita erit discōueniēs. R̄ndet̄ q̄d illd̄vex ē ī formāl̄r
opposit⁹. nō āt situaliter sic ī p̄posito. facit̄ ḡ adiūctum
q̄onī soluit̄ q̄ q̄rit̄ q̄ sit p̄meua hoz natiuitas. dico adam
sic ⁊ alioꝝ. ⁊ s; r̄ adiūctū alteꝝ. q; accessus ⁊ q̄lis ab eis re
cessus. Dico talis q̄lis ad reliq; nisi gēriū barbaries atq;
itineꝝ ignota spacia lustrātes valeāt īpedire

Circuli vō mappa. In hac pte boe. ponit scōm ordinez
q̄onū ī cathedra cratōis descriptaz ad q̄s post p̄mas fili⁹
icōstātie se diuertit. Et didit̄ ī.9. ptes scōm nouē q̄onū ge
nera. ptes ī p̄cessu patebūt. Et dicit̄ p̄ q̄ mappa. ī. planicies
forma seu dispositio scōi circuli sedis cratonis detinebat
oclos ituentiū nouenaria īspectōe. ī. īspectōe. 9. q̄onū q̄ruz
.s. nouē q̄onū siue nouenaz īspectōuz. p̄ma q̄d p̄tinebat la
titudinē zodiaci. illi⁹ celestis circlī modificatē. ī. mēsuratē
q̄litate circloꝝ. subaudi ceteroz spaliū. vti s; duo tropici
duo polares atq; vn⁹ diuz medi⁹ que eq̄toꝝe siue egnocia
lē d̄nt. ⁊ dico modificatē īspectiue. ī. scōz appētiā. q; p̄ ⁊
modificatē diffinitive. ī. eēntias oñdēdo. coluroꝝ. illoꝝ
semicirculoꝝ. q; p̄ ⁊. modificātes p̄gressiue. ī. scōm rōnis
p̄ntiā q̄ritatē toti⁹ forme subaudi mūdialis. ¶ Notādū
.n. ē q̄ toti⁹ hui⁹ l̄re mēs ē ipsā secūdā p̄tē semicirculi ca
thedre cratōis q̄suisse. circuloꝝ vltis mūdī machine d̄scri
ptōez. atq; tādē ex his fōme q̄ritatē mēsuratōez. p̄ro q̄z
oium absolutōe notādū ē ī ip̄a mūdiali machīa q̄sdā ma
iores imaginādū fore circlos: q̄sdaz vō mīozes. Maiores
īq; q̄ ip̄az sperā ad duo secāt eq̄lia. Maiores vō duo ad īeq̄
lia didūt. ex maiorib⁹ zodiac⁹ ē que circulū vite siue aiāliū
d̄nt. a q̄oes q̄d ē aial. qm̄ ī ip̄o. īz. signa noib⁹ aiāliū nūcupa
ta figurant̄. Et hic sua lōgitudie sicuti q̄libz speralis circu
lus. 360. grad⁹ astronomica diuisione cōtinet. Latitudie
vō. īz. q̄s duodeci linea q̄dā p̄ mediū ī lōgū secat quā ecli
pticā cōuenit appellari. Diuiditurq; hic circul⁹ scōm por
tōes lōgitudinū p̄tib⁹. īz. q̄s signa vocam⁹ q̄z initium ab
ariete sumēs p̄ thauz. gemini. cancrum. leonē. virginem.

libzā. scorpiū. sagittariū. capricornū. ⁊ aq̄riū. diuertit̄ q̄us
h; ī finē pisciū atq; tādē caput arietis iteꝝ p̄tingat pueni
n. q̄re itelligēdū ē ex raptu firmamēti ptes ipsas zodiac
as q̄sdā sine dubio circulos cōtinuo designare nō q̄dē rea
les atq; colore q̄dā vel alia industria depictos s; itelectua
les solū atq; mathematicos q̄z maxim⁹ ab vtrifq; polis

Scōa an stelle fixe sint ī celo su
p̄iorian ī p̄p̄iis circul⁹ p̄meātes
planetaz ad īstar puagari discer
nant. Tertia an comete p̄digiali
ter rubētes circulariter cū ceter
planē p̄currāt an d̄structiue cre
ture ī suū chaos reūtant̄ natura

eq̄ distās ⁊ ab
oriētē ī occidē
tez. iterūq; ī
oriētē p̄ caput
arietis ⁊ libze
extēsus eq̄toꝝ
d̄. verū. q; s; r̄
cuti ab ip̄o ari
etis atq; libze
capitib⁹ p̄ r̄uo
lutōem diur
naz circul⁹ hic

cōsignat̄ nō eo min⁹ p̄ cācri atq; capricorni circūferētias
duo tropici describunt. Tropici inq; q̄si p̄uersiū qm̄ cū
sol ad eos circulos deuenit vl ad nos reuertit̄ vl saltez
motu suo p̄po a nobis retrocedit. neq; tñ hy circuli e ma
iorib⁹ sūt qm̄ ad īeq̄lia sperā secāt. ī sup̄ sicuti ab extremis
zodiaci p̄tib⁹ duos tropicos describi p̄cedim⁹: sic q̄q; qm̄
zodiac⁹ circul⁹ obliqu⁹ ē atq; alios a polis mūdī polos su
os h;: quēdā articū q; circa arctos. q̄ndā vō antarticū q; z
circa illā p̄tē q̄ arctos p̄tē circlos p̄ poloꝝ ip̄oz zodiaci
diurnā reuolutōez describi fatēdū ē q̄z tāta a mundi
polis ē equa distantia q̄nta ip̄oz a tropicis distātia repit̄.
Rursus q; p̄ motū solarē p̄p̄uz nūc egnocia nūc vō solsti
tia p̄tingit fieri: necē ē arc⁹ q̄sdā tā egnocia q̄z solsticia disti
guentes imaginari. B ē p̄ caput arietis atq; libze et mūdī
polos q̄ ad egnocia. s; r̄ p̄ cācri ⁊ capricorni atq; ēt mūdī
polos trāscētes. ⁊ hos coluros q̄si semicirculi appellant.
Dec āt oia a zodiaco vt v̄r modificatōez atq; designatōz
capiūt. q̄re ⁊ sufficiēter q̄uis breuiē q̄onī satisficm̄ fore pu
tat̄. In mappa pictura vl forma d̄r: sic ⁊ mappā mūdī di
dicim⁹. et togilla d̄r a man⁹ q̄si māupia. ī. manū piās. In
mappella. le. diminutiū. ¶ Scōa an stelle fixe. Dec ē z⁹
nouē q̄onuz ī altera pte semicirculī cathedre crato. posita
rū. ⁊ q̄rit an stelle. s; ille q̄ ī octauo celo motu d̄i ordiate sūt
sint fixe. ī. īmobil̄r locate sic q̄ nullo mō moueāt q̄z motu
sui celi ī sup̄iori loco. s; octauo celoy vl salti cōmeātes. ī. mo
te discernāt puagari. ī. moueri ad īstar. ī. ad silitudinē pla
netarū. B ē an moueāt alio motu a motu firmamēti. p̄ro
solutōe q̄onib⁹ aduertēdū quēadmodū p; ex astrologi
cis dem̄ratōib⁹ d̄s ip̄e factor atq; gēitoꝝ vltis creature a q̄ q;
dē ois iuidia r̄legat̄ vt ī thimeo plato cēsuit n̄ nisi pl̄chz fa
cer̄ volēs machinā ipsā mūdānā ad diuersā īferioꝝ gnātōz
acvītā stell diuersis atq; īnūerabilib⁹ adōnaut: q̄sdā fixas
statuēs: q̄sdā vō erraticas. Fixas eq̄dē n̄ q; n̄llo mō moue
ant̄ s; qm̄ ī suo celo tā clauate atq; firme cōsistūt vt n̄ alio q̄z
sui celi motu circūferāt sub qb⁹ orbiū diuersitate stellas
locant̄ erraticas. ī. plāctas q̄si planutas q̄d errorē icutiēs
sonat. Errāt eq̄dē n̄ p̄pe s; qm̄ mot⁹ sui a motu tā p̄mi mo
bil̄ q̄z ēt firmamēti q̄libz die atq; momēto diuersificāt q̄ q;
dē diuersitas mortalib⁹ errorē icuter̄ v̄r. hoz āt plāctaz
q̄libz p̄po orbe circūferē. orbe īq; aggregatōe vno s; pl̄ib⁹
circulis scōz motus cuiuslibet diuersitatē diuerso. put hec
oia ap̄ astrologicas obfūatias p̄tholomei. alfragani. the
bit̄. albatēgoi. ⁊ alioꝝ d̄m̄rata s; r̄. Quib⁹ ḡ sic vt p̄notata
s; r̄ collect̄ atq; singulū singlo collibzāt̄ facile mota q̄d ab
soluit̄ q̄ q̄sitū ē an stelle fixe p̄p̄o vl salti plāctaz motu mo
ueāt. Inter stellā ac sid⁹ B̄ īterest qm̄ stella q̄libz singlar
d̄r: sid⁹ vō pl̄ium stellaz collectlo. hec tñ noia ap̄ aucto

Tertium

res cerebro studū vt stellā p sidere: sid' qz p stella sumāt
z dī stella a stādo qre z stelle ppe sē q i firmamento situāt
C Tertia an comete zc. Dec ē tertia e nouē qōnib' scōe
ptis semicirculi cathēdre crato. q qrit an comete. i. stelle co
mate rubētes. i. lucētes qdā rubore pdigialr q ad futuri
cuiusdā magni significātiā pcurrāt. i. moueant' circūl'r. i.
motu circula

ri cū ceter' pla
net' z ad coz
silitudinez: an
vo ipe subau
di comete exi
stētes destru
ctiue. i. ānibila
tine creature.
.i. istoꝝ iferio
rū reuertant' i
suū chaos. i. in

permissione naturantis. Quar
ta an inferioris nature cōplexio
nata virtutem siue eclipsim con
trahant ex planetis an ex primis
generantibus. Si ex planetis an
secundum necessitatem an secun
dum euentum. Si vero ex gene

suā mām a q gnāte sūt: z B pmissione nāe naturātis. i. dei
gliosi. C Nota. qō hec n aliō qrit qz vtz comete sint stel
le v' ipressiōes i aere gnāte. z ad B rūdēdū dico apō āti
qō de cōeta magnā fuisse diuersitatē. Pictagorici. n. dice
bāt cometā vna de. 7. eē stell' erraticis. Anaxagoras at z
Democrit' dicebāt ipsā de nā celi. s3 qm ois ps celi ppe
tua ē seqt' cometas fore ppetuas. qd ē falsū. qre dicēdū ē
cū Aristō. p metheozoz q cometa ē exalatio ignita de nā
elemētari. p3 qz cometa nō ē ignis nec aer cū sit mixtuz i
pfectū nec vāpor cū nō ascēdat ad tātā altitudinē. g ē exa
latio. pntia p3 qz nō videt' eē aliō. Scōa at ps p3 qz vel co
meta ē de nā celi vel de nā elemētari. s3 nō de nā celi g de
nā elemētari. p3 pntia cū maior: z minor declarāt. qz nul
la ps celi gnāt v' corūpit' p celi. s3 qlibz cometa gnāt z cor
rūpit'. g zc. Ex his g facile qōni rūdēt' cometas nē stellaf
s3 exalatiōes. Et si dicat' cometa mouet' motu circūlari: nul
la at elemēta mouet' hac spē mot' qre zc. Rūdēt' q licet
elemēta nō moueāt' nisi vno motu ab itriseco dducta fu
ga Dry. s. motu recto. tñ pnt' moueri nāl'r ab extriseco cir
culariter p influētia celi qua ē influētia mouet' cometa sūr
cū aere i supiori regiōe circūlariter. Itē i textu ibi pdigialr
pdigiū gy. i. mōstrū turpe z ad vastādū patū z sūr ibi de
structiue. C Nō comete appitōez sp mag's ac malos pfi
gnare effect'. significat. n. vt vult Dyla. i. cōmētovltie p
pōnis cētiloquy ptholomei atz aristō. i. p metheozoz. sic
citates magnas terrenascētū. sterilitatē. terremotū atqz
vetoꝝ copiā. inundatiōes aqz. mortē atqz epidimiā. plia.
trāslatiōes regū. z legū imutatiōez seu nouitatē sectaz. et
hec oia scōz diuersā cometaz magnitudinē figuram colo
rē motū locū atqz duratiōez. ide sene. li. nāliū qōnū duas
ifulas pñuciātē cometa submersas dic'. z vt refert iustin'
āno q mitridates nascebat' cometavisa ē qruoz hois tāto
fulgoze celū replēs vt qst' ardere viderēt' ac sol' rady obū
bzarent'. Dic autem mitridates. 46. annis cum romanis
bella gessit atrocit' ingt' valeri' maxim' d studio z idu
stria qd qz solin' auctumat li. suo d mirabilib' mūdi. Quid
vltra regnāte nerone senis mētib' appuit cometa z idē re
fert sene. vbi supra. s3 qd pe' illis t'pib' eē potuit q' viuere
sub dño tā crioso d q logē Jōhes solobziēsis i polieratone
li. i. tāta mole impery oem posus ē grauitatem vt phiam
persequens quasi maiestatis impery inimicam z nobilio
ra ingenia veritus se consilys subdidit histrionum.

C Quarta an nāe iferioris. Dec ē qra qōnū scōe ptl se
micirculi q qrit. an pplexiōata. i. oia ipa gnāta iferioꝝ nāe
.i. elemētōzū hāt vtututē. i. exntiā siue eclipsiz. i. defectū
ex planetis. i. ex ifluxu celesti: an ex p'mis gnātib'. i. pen
tib'. qd si ex plāetis aut B s3 nēcitātē aut saltē scōz euētū

.i. a casu. si vo ex gnātib' cū vnu gnāntiū aliqñ sit album
aliō qz nigz z eō qre gnātū ex illis nē albū z nigz. z sūr si
sic qre gnātum assilat' qñqz in extremitatib' sup. cozpis vt
māib' pedib' z reliqs sūr qz sexu pfi z i ceteris morib' assi
milat' pturiēti. qñqz vo neutri gnāntiū subaudi assilat'. p
absolutōe b' qōnis atz q'rūlibz ptiū ei'. aduertēdū ē q i re

rantibus cum vnum generantū
sit album z aliud nigrum: quare
generatū ex his album z nigrum
non est: et quare generatū quan
doqz in extremitatibus assimila
tur patri: in ceteris parturienti:
quandoqz neutri generantium.

b' ipsis gnān
dis atqz pdu
cendis i eē tri
plex assignan
dū ē formale
pncipiū. s. ipm
pncipiū p'muz
z pncipale qd
ē ipa cā p'ma q
ē regēs mode
rās atqz ordi
nās ipsas cās

scōas vti aptissime Boe. i. 3. li. de solatiōe metro nono i
seruit cū dic'. O q ppetua mūdū rōe gubernas: Terraruz
celiqz zc. Ab B qdē pncipio d'pēdet celū z tota nā. iz. me
tha. atqz ab eo cūctis deriuatū ē eē z viuere. his tñ clari'.
his vo obscuri'. Est z aliō pncipiū istrumētale. v3. ipsa coz
pa celestia p q licz de' optim' p se solū cūcta disponat vti
sacra testat' auctoritas: tñ q'tū ad executōez iferioꝝ p su
piora dispēfat. q de re dcm ē p metheozoz. q oz istū mun
dū iferioꝝ eē r'iguū supiorib' latōib'. vt tota ei' vt' inde
gubernet'. Est et tertiū reb' pncipiū qd seminariū dico. B
at pncipiū vt' ē i aiatoꝝ semie p'sistēs sic i artificiato arti
fex. z vocat' hec a qbusdā phis vt' formatiua: a qbusdam
distūctiua: a qbusdā vo ymago mūdi. hec at tria pncipia
sic se hāt i aiatoꝝ pductōe vt iferioꝝ p supi' ifluat' z nē cō
uertit'. qre q'tuz hic sufficit dicēdū ē q oia ēt gnāta vtutē
ipsā p'odū atqz eclipsiz sumūt ab ipō pncipio semiariove
luti pncipio qdā imediate moto ab ifluētia celestiu cozpo
ruz nutu ac volūtate cāe p'me. neqz tñ nisi ipsa cā p'ma sic
disposuerit hec qdā coacta nēcitate fieri estimādū ē. qm
ipressiōes cāz nāliū i effectib' s3 r'cipiētū modū recipiūt
iferioꝝ at sē fluxibilia z nē sp eodē mō se hātia pp ipas ma
teriā q ē i pō ad ples formas. z B ē vt refert albert' p mine
raliū qd plato voluit cū dic' formas ipsas scōz merita māe
recipi. z hic ptholome' i alarba. effect' stellaz icertos et
diuersos eē. qz iferioꝝibus ifluxi pueniūt p aliō z p accis.
p aliō qz p vtutes elemētares q's p iformāt. p accis qm nē
puēiūt ad iferioꝝ nisi p eē v'le qd ē p'susū z icertaz dispo
sitionū. z idē ptholo. i. qdripartito. Rursus nec estimare d
bem' q supioꝝa pcedūt icuitabl'r vt ea q dina dispōne cō
tīgūt z q nullaten' sūt vitāda necnō q vaciter z ex nēcita
te pueniūt. In cētilogio ēt dic'. hec iudicia q tibi trado sūt
media iter nēciū z pole. absoluta g hec qōnis ps ē an con
plexionata ipa ex planetis v'la p'mis pentib' vtutes atqz
p'odū suscipiāt qm tā ab his qz ab illis s3 diuersa rōe. sūr
si ab ipsis plāetis an nēcitate v'la casu. Restat gyt diuer
sa natoꝝ erga pntes assilatō quōlibet absoluat'. z dicen
dū cām assilatōis hoz v'la distūlatōis tā ex ifluētia celestis
cozpis qz ēt māei r'cipiētis has ipressiōes sūr multas cās
cōcomitātes atqz supiorib' ānexas cōfirmari. z bic ypo
cras dic' vt refert galiē' q ois suba sit ligata z p'ucta in
planetis z signis z nexib' qtuoz elemētōz. Et iō nectana
b' nālis alexādri p' cū m're sua olipiade t'ps obseruās co
iuit sole leonē itrāte z saturno i thauz a qb' planetis filiū
suū volebat recipe figurā z ptātem.

C Quarta q ē pportio mot'. Dec ē qnta qd scōe ptis semi
circuli sedis cratonis qua qrit q sit pportio. i. bitudo mo
t' ad modū p planetas hoc ē q bitudine se babeat mot'

Capitulum

vnus planete ad motū alteri⁹. & que sit connexio. i. ordi-
natio eorūdem. s. planetarū vt. s. q̄s eorū sub vel supra i cor-
pore celesti ordinet. Pro q̄ōis huius solutione notandū
q̄ motus planetarū diuersus ē quēadmodum eorū orbes
diuersi demonstrant. ex diuersitate. n. motuū necessario
i diuersitatem orbiū deueniri p̄his visum est. Inter autē

oēs planetas
Saturnus oī-
us tardior est.
quapropter et
ipm senem p̄-
pter motū sui
tarditatem di-
cūt qm̄ cursuz
suū annis
30. solū pficit.

Quita que p̄portio mot⁹ ad mo-
tuz p̄ planetas & que eorū p̄nexio.
Sexta cū saturn⁹ iter planetas sit
seuissimus. Venusq̄ benignissi-
mus: an benignitas vni⁹ maligni-
tatē retardet alteri⁹ ex opposito

Jupiter vero post hūc planeta beniuolus motū suū an-
nis. i. cōplet. Mars trib⁹. Sol vō oīum medi⁹ āno vno.
sifr & venus. Mercurius similr̄ inter oēs laboriosus anno
Luna vero superiorū sex atq̄ inferiorū puritas mense triū.
Quare puto cōcludēdū cū querit̄ q̄ p̄portio mot⁹ vnus
planete ad motū alteri⁹ p̄eadē est p̄portio q̄ est numeri
cuiuslibet ad quēlibz. hoc autē curiosius idagātū ad arith-
meticoz recurrentū ē codices atq̄ geometroꝝ. in his eni-
nedū hoz sed & quozūlibet p̄portio vberime perdoceſt
Ordo autē planetarū sub octauo circulo his versib⁹ cōiter
memorat. Octo sūt spere q̄s sic poteris retinere. Celū stel-
latuz saturnus iupiter & mars Sol ven⁹ & mercuri⁹. vltia
luna subest. Item nota p̄portio nihil aliud ē q̄ duaruz
q̄ritatū quātecūq̄ sint eiusdē generis certa alterius ad
alterā habitudo. Et dicit̄ eiusdē generis vt numeri ad nu-
merum. lineę recte ad lineā rectā. superficie ad superficiez
corporis ad corpus. nō. n. lineę superficiei vlt̄ corpori p̄por-
tionat. q̄re etiā nulla diametri ad costas p̄portio reperit̄
q̄uis reperibilis vt vult Aristoteles.

¶ Sexta cū saturn⁹ iter planetas. Hec est q̄ō sexta hui⁹
scōe partis semicirculi sedis cratonis q̄ querit̄. Luz ita sit
q̄ saturn⁹ iter planetas seuissim⁹ sit venusq̄ benignissim⁹
an benignitas vni⁹. s. veneris veniētis ex opposito supple
aspectu q̄ est p̄ diametꝝ circuli retardz. i. tēperet atq̄ re-
frenet malignitatē alteri⁹ supple saturni. Pro hui⁹ q̄ōnis
soluōe dicendū. Inter planetas quosdā maliuolos: q̄sdā
vō beniuolos iuxta traditōes sapientū dici. maliuolos vt
saturn⁹ q̄ & falce armatus depingit̄ veluti nature viuen-
tis inimic⁹ ac martē quē deū belli ponūt. & ob eorū mali-
gnitates eos ifortunas vocāt qm̄ nato atq̄ cuiuslibet exor-
dio ifortunam machinant. Beniuolos vō Iouem quez &
heroiū atq̄ magnatū significatoꝝ dñt similiter & venerē
toti⁹ beniuolētie significatricē q̄propter eos fortūas dñt.
& ex his solū i p̄nti d̄ saturno & venere q̄ō est. ad quā respō-
dendum q̄ ven⁹ nullo mō ex opposito aspectu maliciā sa-
turni minuit qm̄ maxima est apud sapientes q̄ fortune cū
aspiciunt malos minuunt eoruz ipedimentuz. & hoc si ex
amicabili aspectu aspiciant. amicabilis autē aspectus solū
trinus ac sextilis est. Mali autē cum bonos aspexerint ex
quarto vel opposito bonoz beniuolentiā fortiter ipediūt
quoniā aspectus maloz atq̄ ab aspectu malo. Et tantuz
de hac questione.

¶ Septima cuz chorus naturaliter. Hec est septima q̄ō-
num scōe partis semicirculi sepe dicti qua queritur. quoz
niam chorus. alia littera habet nothus. & verius. ille ven-
tus australis sit naturaliter frigidus & siccus cum a parte
australi & a polo antartico deueniat cur nobis apparet cō-
trarius. s. humidus ac calidus. Pro cuius questionis solu-
tione notandum. i. esse ventos scōm p̄hm secundo me-

theoroz & hoc secundū. i. z. celi signa sub quibus sol discor-
rens cōmouet & facit cessare ventos. & hi cōiter his ver-
tib⁹ recitātur. Sunt subsolanus vulternus & curus eoi.
Lircius occasu cephirus fauonius afflāt. Atq̄ die medio
nothus heret affricus austro. Ac boreas aquilo veniunt.
& chorus ab alto. Atq̄ oīum hoz ventoz materia ē exa-

adueniētis. Septia cū chor⁹ na-
turaliter frigid⁹ & siccus sit quare
nobis cōtrarius apparet. Octa-
ua que sit elementorum p̄nexio
proportionalis. Nona quis sit
solis & lune meatus & effectus.

latio calida ac
q̄s sicca. qua
propter nulli
ex substantia
sua dicuntur
frigidi atq̄
humidi sed so-
lum rōne mix-
tionis eorūde
cum aere. & ad

illius mixtionis propositum loquitur littera cum dicit. cū
nothus sit naturaliter frigidus quantum est de sua p̄-
mordiali mixtione cum aere frigidus quoniam in cōna fri-
gidissima iuxta polum antarticum oritur que p̄re nimia
eius frigiditate inhabitabilis dicitur. quare ergo nobis ap-
paret calidus. Dico quoniam dum per flat cōnam torridā
que sub equinoctiali est calorem sibi assumit. & quia ver-
sus meridiem venit vbi est maior aquarum copia & loca
vapore et roze plena humiditatem contrahit et acquirit
alienam. vnde apud nos calidus & humidus reperitur et
iplo flante aer predicto vapore repletus in pluuias fre-
quentius resoluitur.

¶ Octaua questio que sit elementoz. Hec est octaua q̄-
stionuz secunde partis sepe dicti semicirculi cathedre cra-
tonis. q̄ querit̄ que sit cōnexio idest coniunctio p̄portiona-
lis elementorum. Pro cuius questionis solutione aduer-
tendum ipsa elementa p̄portionibus quibusdam colliga-
ri atq̄ ordinari numeralibus prout etiam Boe. ipse in de
consolatu philosophico. libro tertio. metro nono testatur
cum inquit. Tu numeris elementa ligas vt frigida flam-
mis. Arida conueniant liquidis. ne purior ignis Euolet ac
mersas deducunt pondera terras. Sicut enīz duo nume-
ri conueniunt in vno numero proportionali medio. sic
duo elementa contraria in duabus qualitatibus conue-
niunt in vno elemento medio p̄portionali. Exempli gra-
tia in numeris quadratis bis duo sunt quatuor. ter tria
sunt nouē. Accipe ergo vnum numerum qui sic excedat
quatuor p̄imum quadratum sicuti secundus. s. nouem
excedit numerum inuentum. & est. 6. secundum eandem
p̄portionem. Et dicitur p̄portio sexquialtera vel emiola
sicut enim. 6. continent quatuor & medius de quatuor. sic
nouem continent. 6. & medium de. 6. Eadem est elemen-
toꝝ p̄portio. nam ignis et aqua in duabus qualitatibus
contrariis sunt. & hec colligantur vno medio. s. aere. qui
sicut conuenit cum aqua in humiditate sic ēt cōuenit cuz
igne i caliditate. q̄re seq̄t q̄ōni p̄posite fore satisfactum.

¶ Nona questio quis solis r̄. Hec est nona & vltima q̄ō-
num secunde partis semicirculi cathedre cratonis que so-
lis luneq̄ meat⁹ atq̄ eorūdem effectus mirabiles inda-
gantur. Pro cuius enodatione materie standum arbi-
troꝝ potissime sapientum astrologozum assertioni qui a
veritatis tramite haud quāq̄ deuiantes deum optimuz
maximum inter ceteras stellas duo luminaria. scilicet so-
lem & lunam mundo prefecisse autumant. quod etiam
sacra atq̄ vetusta testatur auctoritas atq̄ quotidiana
comprobat experientia. tribuitq̄ eis motum inter se dif-
formem sicuti & alys quinq̄ planetis sub signozum cin-
gulo. quandoq̄ enim a terra et se inuicem elongata sunt
quandoq̄ approxmant. quandoq̄ seipsis coiūgūt q̄nq̄

elōgātur. aliasq; 7 ad alia diuertitur motu prout i theor
reumatib⁹ astrologoz 7 p̄cipue p̄tholomei iādudū cer
rissime demōstratū est. Insuper dedit eis potestātē oīuz
generādoz atq; generatorz s̄l̄r super eoz defectu. quas
orbes nō absurde dictū ē ab Aristotele cū iqr. Secundū
accessū 7 recessū solis i octauo circulo fiūt ḡiatōes 7 cor
ruptōes i istis

inferioribus.
Op⁹. n. substā
tie solis maxi
muz ē tum pp

ultima semicirculi planicies p̄pone
bat. Cur tremor i tris: Cur p̄cre

corpis sui magnitudines q̄ terrā cēties sexagesies sexies
excedit vt etiā supra diximus. s̄l̄r 7 luminis sui formaliz
tatē. ab ipso. n. veluti a fōte idēficiēti cetera sidera lumē
certū est mutuare. Que 7 alia paucis metriculis cōplecti
cupiēs martianus capella sic solem allogitur. Ignoti vis
celsa p̄ris vel p̄ma p̄pago. Somes sensificus mētis fons
lucis origo. Regnū nature deus atq; assertio diuū. Mū
danusq; oculus fulgor splēdētis olimpi 7c. q̄re 7 scdm pi
cragoricos cor celi dicebat. Luna aut maris 7 aq̄z 7 oīuz
q̄ ex eis sunt d̄na atq; moderatrix p̄stituta est. qd plurib⁹
experimētis tam i mari fluminibus q̄ etiā i vegetabilib⁹
acceptū est. hoz. n. humiditas maxima ē vti cucubirtaz
atq; medullaz humanoz ossiū ac oīuz viuētū astrozūq;
sapiētes res multas i suis v̄tutibus expti sunt quēadmo
dū suis scriptis posteritati reliq̄rūt. s̄m̄l̄r 7 medici certifi
cantes oēs egritudines aut ad bonū aut ad malū scōz. i. 6.
loca circuli quas luna p̄tergraditur quōlibet terminari.
quo spū p̄mo p̄nosticoz ait ypocras. Est qd̄dam celeste i
quo oīz ipz medicū p̄uidere. Luus si tāta est prudētia mi
rabilis est nimirūq; stupēda 7c. His aut oibus vt p̄missa
sunt itellectis p̄sequēs arbitroz vltimā hui⁹ scōe partis 7
s̄m̄l̄r oēs alias absoluisse q̄stiones. quare ad tertiā 7 vlti
mā semicirculi partē est accedēdū.

Ultima semicirculi planicies. In hac parte Boetius
oīdit tertiū ordinē q̄stionū i cathedra cratonis descripta
rū ad quas sicuti post p̄mas ad scōas filius icōstātie arri
piēdas se diuertit. sic quoq; ad has tam p̄mia q̄ scōis fa
stiditis tādē se deuoluit. Et diuidit̄ hec pars scōz q̄stionū
numez i hac vltima semicirculi parte descriptaz. partes
parebūt i p̄cessu. Et dicit qd vltima planicies. i. superficies
semicirculi p̄ponebat subaudi q̄stiones que sequuntur.

Notādū qd fere si les q̄stiones sunt q̄ apud virgilium
hys versibus memorātur. Un̄ tremor terris qua vi ma
ria alta tumescāt Obicibus ruptis. rursusq; i seipsa resi
dant. Defectus solis varios luneq; labores. Un̄ boīuz ge
nus 7 pecudū: vñ ymber 7 ignis. Arctuz pliadaz hiadas
geminosq; tri ones. Quid tātū oceano p̄perēt se tigere so
les. Hibernis 7 q̄ tardis moza noctib⁹ obster. Pōtq; p̄ma
ps l̄re n̄re metro legi sic. Cur tremor i terris cur p̄cremat
aera fulgur. Cur mar̄ exūdāt rabies gustusq; malign⁹ 7c.

Cur tremor i terris. Hec est q̄stio prima huius vltime
partis qua cause terremotus suscitātur. Et dicendū qd cū
de terremotu sit sermo nō est itelligēdū qd totius elemē
ti terreni ascēsus fiat siue descēsus. neq; etiā estimādum
terrā ipsā moueri circulariter 7 celū gescere 7 sic de singu
lis. qm̄ terremotus huius ip̄possibilis oīno est: qm̄ vt ex mē
te vult auerrois etiā si oēs dy descēderēt terrā hoc modo
mouere nō possent sed estimādū est terremotū ipz eē rui
nā tremorē atq; titubationē pulsionē p̄forationē scissio
nē 7 subuersionē vti vult albert⁹ ex exalatōe calida 7 sic
ca i terra p̄clusa atq; petens exitū. vñ p̄siderādū qm̄ sol 7
stelle calefaciētes generāt ex terra exalatōes multas que
iterdū nō hūtes facilē exitū rōne frigiditatis aut pluuia
rū claudētū seu p̄strigētū poros iuicē fugiētes p̄ziū cō

gregātur. 7 fortificate p̄ antiparistefis violēter cū magno
ipetu exeūt causantes terremotū. Pōt etiā fieri tremo
tus ab exalatōibus vētosīs itrātib⁹ terrā de nocte p̄pter
fugā p̄trary que faciūt p̄similē motionē clausis poris ter
re a frigiditate noctis.

Cur p̄cremat aera fulgur. Hec ē q̄stio scōa hui⁹ vltime

part⁹ 7 ea q̄rit
q̄re fulgur cō
cremat ab ef
fectu aera. B
tātū q̄rere est

mat aera fulgur. Cur mar̄ exun
dat rabies: Gustusq; malignus.
q̄ sit causa generatōis fulguris atq; coruscātōis. vñ nota
scōz Aristotelē i metheoris coruscatio p̄prehēdit fulgur
7 fulmē. nā p̄prie dicta coruscatio ē apparitio subita va
poris subtilis isflāmāti enanescētis i aere sine descēsu ad
terrā. Fulgur vō est ignis subtilis grossior tñ coruscātōe
ad terrā descēdēs q̄ herbas penetrat atq; res molles. vt
referit. 3. phisice Algazelis. fulmē vō est vapor ignit⁹ opa
ctus 7 solidus ipetuose cadēs maioris vis q̄ fulgur. p̄cu
tit. n. qd̄ tāgit. penetrat 7 vrit. diuidit. scindit. 7 nihil cor
porale ei resistit. q̄re dicit Isidorus qd fulgere idē ē qd fe
rire. hec tñ tria nō differūt cēntialr: cū sint de eadē mate
ria sp̄e de eadē causa effectiua sp̄e. i. caliditate 7 frigidita
te. Solū aut accidētalr differūt vt supra dcm̄ est. q̄re ex
p̄ssa cā generatōis vnius oīuz generatio p̄dita est. q̄re di
cēdū cū Aristotele qd hec oīa cānt ex vapore aggregato i
nubibus 7 eaz vebemēti collisione attrito 7 isflāmato. et
secūdū diuersitatē huius vaporis p̄pter admixtionē di
uersam terrestreitatis vel nō diuersificātur solū accidē
taliter vt dictū est. quare 7c.

Cur maris exūdāt rabies. Hec ē tertia q̄stio hui⁹ par
tis qua q̄rit q̄re rabies. i. estus maris exūdāt abūdāter
excrefcit 7 decrefcit. Vult dicere qd est cā flux⁹ ac reflux⁹
maris. Et aduertēdū. mare fluere atq; refluxere triplr̄ itel
ligit. vno mō ab aqlone i austrū 7 ecōuerso. scōo agitātōe
vētoz. tertio nāl̄r 7 regulariter omni die nāl̄i bis. Prim⁹
flux⁹ ac refluxus est. p̄pter aq̄z i eis locis abūdātā atq;
eleuationē: 7 iō cū aq̄ naturalr fluit i locū decliuiorē nece
ē aquā i austrū fluere. Ecōtra vō fluit ab austro i aqlonē
p̄pter aquā ibi multū tumefactā 7 p̄sequēter v̄tute solis
multū eleuatā. Scōs flux⁹ violētus ē ad oēs d̄riaz posu
tionū. terti⁹ aut flux⁹ ē ab ifluētā lune q̄ tā lumine q̄ iflu
entia hō causat fluxū ac refluxū. Et qd B sit vez q̄ ad lu
mē pz. qm̄ rarefactio 7 tumefactio maris vident̄ eē rōne
lumis lune cū omne lumē sit calefactiuū 7 rarefactiuuz.
Quātū vō ad ifluētā s̄l̄r patēs ē. qm̄ luna suo solo lumi
ne hūc fluxū cāre nō posset. pz: qz si sic tūc i q̄draturis ma
ior eēt flux⁹ 7 reflux⁹ q̄ in diūctōe. qd exp̄iētia falsū ē. ne
cesse ergo ē vna cū lumine ifluētā coagere. vt sic lumen
cū ifluētā sint cause flux⁹ atq; reflux⁹ hō. Est igr̄ dicēdū
qd sic aia p̄ caliditatē alterat cibū 7 p̄ aliā v̄tutē ipz attra
hit ita cū flux⁹ dicat tumefactionē 7 alterationē luna me
diātē lumie tumefacit mare 7 p̄v̄tutē occl̄tā ipz attrahit
sic magnes ferz ab oriēte i meridiē atq; ab occidēte ad
angulū nocti. a meridiē at i occidēs 7 ab angulo noctis i
oriēs refluit qz luna suis v̄tutib⁹ p̄apli⁹ directe nō respic̄
mare. 7 sic qd̄amō p̄natiue d̄r cā reflux⁹. q̄re 7c.

Gustusq; malignus. Hec q̄rta qd̄ de falsedine maris
q̄rit vñ cause. Quare iuxta Aristo. sniaz notādū put ip̄e
vlt̄ i li. d̄ s̄sū 7 s̄sato. Sapō ē passio hūidi a sicco terrestri
ita qd ex alia 7 alia mixtiōe sicci terrestris cū hūido resul
tat ali⁹ 7 ali⁹ sapor. q̄ cū falsedo sapor sit necio puenit ex
mixtiōe sicci terrestri cū hūido s̄z n̄ simplr̄ sicci s̄z adusti.
qd̄ pz i lixiuio qd̄ nō fit excellēter falsū nisi fiat fortis ca
lefactio 7 adustio cinerum. 7 similiter de yring vti apud

Capitulum

medicos pbatissimū est. q̄r posita eternitate mūdi ne cō
ponit mare eē salu. i. co. n. ē mltū terrestre adustū dereli
ctū exalatōe calida ⁊ sicca ⁊ est ibi q̄dāmō aq̄ pura admi
xta supueniēte calore solis decoquētis ⁊ faciētis humidū
elevatori vt p̄z ad expiētā. ḡ rē. Et bñ dixit posita eterni
tate mūdi qm̄ si mūdus creat⁹ fuerit postea p̄ magnū tps
mare salū ne

q̄q̄ existebat
¶ Que nā sit
pennatorum.
Dec qō gnta
q̄rit d̄ his auib⁹
b⁹ q̄ byeme re
cedūt a nobis
⁊ estate reuer
tunt. Ad qō
dicendū q̄ ex
his auib⁹ sūt

Que sit nā pēnatorū estualius in
byeme deficientiū ⁊ cōuersim.

Quid grandinis rotunditas.

Niuis prolixitas. Nebule potē
tia. An virtus lapidum ex cōple
xione sit an ex materia. An ada

cōiter hirūdo atqz ciconia ⁊ id gen⁹. ⁊ sūt ex auib⁹ p̄z ca
loris nālis bñtib⁹ q̄ minime a frigorib⁹ p̄fuarī possunt ce
dūtqz ītrotu byemis ad regiones calidiores: q̄b⁹ tā vi
ctu q̄ aeris salubritate p̄fouerī possint duce nā. ¶ Quid
grādīs rotūditas. Ad hāc qōnē sextā dicēdū grādīnē p̄ti
nuo ad rotūditatē declinare eo q̄ gñat⁹ ex nube diuisa in
guttas q̄ fugiētē s̄riū tēdūt ad rotūditatē q̄ ē figura p̄ma
atqz p̄fectissimayt alias h̄z declarari. Et ē ipressio q̄ nō ge
nerat nisi ī media regione aeris qm̄ nō ī sup̄mā p̄p̄ excel
siuū calozē nec ī ifima p̄p̄ remissā frigiditatē ex reflexio
ne radioz solariū. mltā. n. ⁊ grossa mā nō nisi p̄ excessiuū
frig⁹ ⁊ gelari pōt. q̄r solū ī media regione aeris gñat⁹.

¶ Niuis plixitas. i. lōgītudo qm̄ nō sic grādo ad rotūdi
tatē tēdit. Ad hāc qōnē septimā dico qm̄ nix gñat⁹ ex va
pore eleuato surū ad p̄n⁹ scōe regionis aeris ⁊ ibi iste va
por ⁊ gelat⁹ p̄p̄ frigiditatē: n̄ tñ excessiuā: ⁊ p̄p̄ desc̄m solis
ip̄m ad sup̄iorē ptē v̄l mediā scōe regionis attrahere nō
valētis. quapp̄ cadit ī terrā ita debilr ⁊ gelata ⁊ spōgiōsa
atqz rara de q̄ qō q̄suiuit. ¶ Nebule pō. Ad hanc octauā
qōnē dicēdū put̄ refert Aristō. nebula ē ipressio scā ex re
solutōe nubiuū resolutayt ī aquā pluuiālē. vapores. n. sic re
soluti disp̄si p̄ singlas aeris ptes ac diffusi nebula gignūt
⁊ iducūt. ⁊ q̄sto terre ē vicinior tāto spissior ē ⁊ obscurior
a terra v̄o eleuata magis ē solis peruia. ⁊ iō min⁹ frigida
⁊ obscura. ipsa at̄ totalr a sole attracta ī materiam nubis
conuertitur. ⁊ ideo future pluuię est significatiua ⁊c.

¶ An vt⁹ lapidū. Hac qōnē de vtute lapidū q̄rit an. s. la
pidū vt⁹ ex cōplexione lapidū sit vel ex ipsa mā. Pro cui⁹
qōnis solutōe p̄mittēdū ē id qd̄ a p̄his pitissimis iaz lōge
onū ē. ois lapidis māz eē aut spēs cuiusdā terre aut spēs
quādā aq̄. vicit. n. ī lapidib⁹ alēz istoz ⁊ scōz diuersā vi
ctoziā diuersi lapides gñant⁹ occurrēte sup̄ ipsa duo vtu
te minerali lapidū quā formatiua dicūt. sicut. n. ī semine
aiālis qd̄ ē sup̄fluū nutrimentū descēdit a vasis seminaris
vis formatiua aiālis q̄ format ⁊ efficit aiālis ⁊ est ī semine p̄
modū illū q̄ artifex ē ī artificiato. Sic ē etiā ī mā ipsa ap
tata lapidū vt⁹ formās ⁊ efficiēs lapides ⁊ pducēs ad for
mā lapidis h⁹ v̄l illi⁹. hec at̄ vt⁹ formatiua ī mā ipsa lapi
dū gñat⁹ ⁊ catur ex vtute stellarū ifusa ipsi loco. ⁊ hec oia ī
fractōe ⁊ cōmixtione lapidū repta sūt: q̄re qōni sat̄ faciē
do dicim⁹ cū vt⁹ ipsa elemētariā q̄ mā lapidis ē paucissi
mas p̄ se relinq̄t opatiōes atqz pene surdas atqz ēt ifini
tas pene ⁊ nobilissimas vtutes. vt effugare venena: pelle
re antraces ⁊ silia q̄ ex vtute elemētariā eē nō p̄nt: ī lapi
dib⁹ p̄sistere claz ē. cludīr ne cōio vtute lapidū eē ab ipsa
forma subali p̄ itērata a nā atqz ab ipsa vtute formatiua a
vtute celesti loco ifusa ī māz ipsā elemētariā itroducta. nō
qd̄ ab elemētū vti ab alexandro greco pipatetico opinat⁹:

qm̄ elemēta opari nō p̄nt nisi q̄litatib⁹ p̄mis. vtutes at̄ la
pidū ad q̄litates p̄mas reduci nō p̄nt neqz ēt ab ipsis yde
is vt⁹ lapidū ē. vt̄ Plato voluit. q̄ oia iferiora ydeata dīc̄ a
sup̄iorib⁹ ydeis q̄s sepatas ⁊ mire potētie eē dicebat. Ille
.n. sūt q̄ generat q̄cqd̄ gñat⁹ vt̄ asserit: licz falso: vt̄ de hoc
alias iā longe disputatū est. Sz vt̄ p̄ractū ē put̄ ēt vult

mantina attractio ex componē
tibus simul sit an ex vniūsincur
su tantum. Quid pluuię dulce
do. Putei byemalis caliditas.
Estualis frigiditas.
Vilus triplex emissio.

hermes phoz
p̄ ⁊ p̄les idoz
vt⁹ lapidū p̄ ex
vtute stellarū
⁊ ymagib⁹ eaz
ē fm̄ modū iā
dēz p̄ ifusionē
circulū alaur.
descēditqz hec
vt⁹ in res nāe
noblr ⁊ igblr.
noblr qm̄ māe

recipiētes has vtutes fuerint superiorib⁹ magis siles ī lu
mine ⁊ p̄spicuitate. Ignobilr qm̄ materie fuerit confuse ⁊
feculētē ī gbus quasi opp̄mit vtus celestis. sic scōz diuer
sitate ifluxus illoz superiorū diuersas vtutes lapidū fore
p̄stat. sic saphirus suā. diamas suā. Carbūculus quoqz at
qz magnes glibet suas operat⁹ vtutes. quare etiā dicēdū
adamātinā virtutē ex hac superiorū p̄stare virtute. nō aut̄
ex approximatiōe ferri ad ipsā q̄uis vt̄ virtutē operet̄ ap
proximatio ista regrat⁹ ⁊ tantū de hac q̄stione.

¶ Quid pluuię dulcedo. Hac qōnē q̄ritur cā dulcedinis
pluuiayt. Ad qd̄ dicēdū q̄ calor solis attrahēs sup̄r aquā
⁊ vapores ipsos calefacit atqz digerit. ex q̄ digestionē ge
nerat dulcedo ī ags illis sic attractis q̄s aq̄s pluuias ap
pellam⁹. ¶ Putei byemal caliditas. Ad hāc qōnē dicēdo
sz snias Albrī magni licz dissonā q̄si ab Ari. snia notādū
ip̄z elemētū terre duas h̄z crustas vnā iteriorē q̄ ē calida
p̄p̄ exalatōes illic iclusas. ⁊ aliā exteriorē q̄ est frigida p̄p̄
frigiditatē ad eā expulsā a caliditate cruste iterioris. Et
tūc dico q̄ aq̄ fōtiū ī estate frigidior ē q̄ ī byeme. Et rō ē
qz ī estate crusta exterior terre ē mltū frigida p̄p̄ duplicē
at̄paristēsz. s. extrifecā aeris calidi ⁊ intrifecā cruste iterio
ris calide. In byeme aut̄ ē calida p̄p̄ caliditatē expulsā ad
eū frigiditate aeris circūstāt̄ p̄p̄ qd̄ aq̄ illic ex̄ns ⁊ ide exi
ens ī byeme tepida reddīr vbi ī estate ē excellēter frigida
Et silis rō reddi pōt de aq̄ puteali. ⁊ hec ē snia Alberti.

¶ Vilus tri. rē. Dec qd̄ q̄rit q̄ ē triplex vilus emissio. qd̄
tātū sonat ex q̄ vidētū triplex gen⁹ ē. aliq. n. acute vidēt.
aly acuti⁹. tertij acutissime. q̄ cā reddīr tā diuersoz viluū.
Et ad h̄ r̄ndēdū: nobilr aduertēdū ē q̄ ī organo vilus q̄
dā neru⁹ ē quē opticū dicūt in q̄ vt⁹ viluū p̄sistit nō qz si
ocli eruerent̄ ocli adhuc viderēt qm̄ ocli hoīs sūt vidēdi
istrumēta. sz qm̄ ī neruo illo fortitudo ē vilionis vt̄ ⁊ aly
p̄tib⁹ corpis nerui corpeī sustētatio sūt corpis atqz robur.
vñ dicēdū q̄ illi q̄ hñt oculos ī sup̄ficie capitl maxie ab h̄
neruo distētos veluti qd̄āmō a sua fortitudine elōgatos
acute vidēt nō q̄ acutū excellētiā dicat sz vilionē ipsā dū
taxat ponat. Illi aut̄ q̄ hñt oculos aliq̄stulū fixos vident
acuti⁹ sicuti ad neruū opticū magl̄ appropiquātes. Illi v̄o
q̄ oculos habēt bene fixos atqz ī capite q̄si iclusos qm̄ li
neā ⁊ neruū opticū q̄ est vilionis fortificatio p̄xima at
tigūt acutissime vidēt. Vel posset aliter respōderi q̄ hec
diuersitas orit̄ ex diuersitate organoz vilus ī magnitu
dine atqz paruitate. oculi nempe magni ⁊ extēsi debilius
vidēt q̄ parui p̄pter dilatationē atqz disfunctionē ipsoz
radioz visualiū cum ois vilio fiat per radios vt̄ ī perspei
ctiua habet declarari. adunatio ergo vel disūctio radio
rū visualiū debilitatē vel fortitudinē vilionis generat.
cū certū sit oēs vtutē vnitā fortiorē seipsa disp̄sa fore. ⁊c.

Quartum

Colorumque concretio. i. inspectio ut B nome vbale a cerno dicitur. Et quod dicitur de ipso visus obiecto quod est color. non quod dicitur super ut. s. e. extremitas perspicui in corpore terminato putat ipse diffinit Aristoteles in secundo de anima. et primo de sensu et sensato. ut albedo et nigredo et huiusmodi qualitates resultantes ex mixtione quatuor qualitatum primarum quibus tunc lux per se non videtur retur sed color

ipse cōter sūptus qui est qualitas per se immutativa visus sub ratione visus. et sic lux et lumē dicuntur colores a philosopho y. de anima. Sic etiam de colore loquitur philosophus primo de sensu et sensato: dicens. Quia corpora colore participant. nec non etiam astrologi dicentes

astra diuersis coloribus colorari. Et tantum de hac et secundum per consequens de omnibus questionibus in sede cratonis diuersas semicirculi partes motis atque depictis. ad quas per soluendas filius inconstantie fastidiendi animo minime valebat ad aliud huius inconstantie. genere se diuertit putat in textu proximo apparebit.

¶ Cum igitur. et. In hac parte bo. per predictam quartam diuersionis siue mutabilitatis genus inconstantie filii ostendit dicens. cum solutio istarum questionum difficultium subaudi predictarum non posset adimplere. i. perficere animam mutationis. i. filii inconstantie postpositis. i. dimissis predictis omnibus proposuit supplere animo subiugari uxori. B. e. m. in monium. B. here. s. quod dicitur in rediū. i. attediar. v. di. q. ab omni parte virginibus. r. dicitur parētibus his v. ficulis. Improbo corruptas lectos detestor aniles. Nil mihi cura torua virgine solus ero. Corruptas que ad viduas dicit. Aniles vero lectos quo ad vetulas refert. quod autem de torua virgine dicit exponit. i. aspera secundum huguionem. v. gines. n. aspere ad corruptedū sūt. et his omnibus refutatis atque spretis concludit. solus ero: supplere sine coniugio. Spretisque predictis. et hic quantum instabilitatis generis ipsius inconstantie filii adnectens dicit. Spretis predictis utpote. i. sicut solutionibus difficultibus supplere questionum premissarum filii inconstantie inquit. ego istas. i. itedā de cetero. i. deiceps aduerbiū est. difficultibus preceptis. i. documentis. Ptholomei illi astrologorum principis. s. supplere inquit cum gradus. i. ille portiones signorum supplere celestium atque discursus. i. varium motum planetarum sine altitudine turris non potest apprehendi facili visu. quod faciā. et prius desperas. Misere igitur me esse hominem. vtinam optatis esse. posse exuere humanitatem atque asinitatem. i. naturam asini induere et hoc spe permutata. ¶ Nōndū quod Ptholomeus de quo in littera noniagi filii regis egypti extitit. de quo Augustus. decimo octauo de ciuitate dei dicit quod multos iudeos in egyptum trāstulit neque philadelphum quem studiosissimum dicitur s. vir Alexandrinum philosophum sapiētiarum almagesti dignissimum demonstrator atque multorum voluminum astrologie scilicet. Quadrupartem Alarbe Cosmographie opticoz planispery imaginum atque alioz plurimorum editōes nobilissimas posteritati reliquit. hic idem Ptholomeus sicuti et sui predecessores plerumque hermes scilicet

Colorumque concretio.

Cum igitur istarum questionum difficultium solutio animam mutationis non posset adimplere uxori proposuit subiugari predictis postpositis. Vixis v. di. q. virginibus in rediū ductus parētibus sic respondit: improbo corruptas lectos detestor aniles. Nil mihi cura torua virgine solus ero. Spretisque predictis utpote solutionibus questionum difficultibus ptholomei de cetero preceptis inquit instam. Sed signorum gradus planetarumque discursus sine turris alti-

atque Archelus et alij totalē celestē circulū duodecim signorum imaginibus quo ad eam partē quā zodiacū dicimus compleri descripsit. quolibet autem signū. 30. gradibus secuit. ad quorum graduū noticiā cum filius inconstantie fastidio retentus puenire minime valuit. sicut quoque planetarum motū humanitatem asinitatem optabat permutari estimas melius sub

tudine facili visu apprehendi non potest: quod de cetero faciā. Misere igitur me esse hominem: vtinam humanitatem exuere possē et asinitatem induere specie hominis permutata. Sit ergo viscipuli summa magistratui subiectio exercitij attentio cum animi benivolentia et ingenij docilitate: spes luxurie euitatio felicisque constantie debita professio.

Capitulum quartum.

Omnia siquidem superius expedita de scolariū informacione sunt fixa. Hec de eorum sa-

rudi atque idonei asinitate vitam bestiales degere que sub dei imagine creatoris mirabilia indagare.

¶ Sit ergo discipuli summa et. In hac parte Boetius ex exemplo preitroducto totius preedictis capli serie epilogo dicit. Ne omnia ista que premissimus tamen de inconstantie filio que alijs in

hoc atque preedicti caplo exemplariter recitatis quoque contingat sit discipuli summa subiectio magistratui: sitque discipuli attentio exercitij: et hoc quo ad primum in quo subiectio ipsa consistat re dinoscit cum animi benivolentia. et illud per se. atque docilitate ingenij quo ad tertium. que per euitationem. i. fugationem spes luxurie. s. que in coitu que in ornatu atque que in crapula atque commessationibus consistunt putat hec atque alia in primo preedicti capitulo edocta sunt atque sit discipuli professio debita. i. ordinata felicis constantie. Et bene felicis quoniam hec sola est qua que primum sui laboris digne persequitur. persequiturque feliciter stabilitur putat hec et alia in principio capituli huius non incongrue adducta sunt. quare de hoc capitulo tertio atque preedictis dicta sufficiant.

Capitulum quartum.

Omnia siquidem superius expedita et. Hoc est capitulum quartum huius libri totalis. In quo Boetius post supradicta determinat de sagaci scolariū puiffione. Et diuidit hoc caplum in duas partes principales. nam in prima determinat de sagaci scolariū puiffione. et hoc quo ad eos scolares que reze copys prestat: atque necessarios omnibus pleno cornu abundat. in secunda vero facit hoc idem: sed quo ad illos que paupertate grauati quotidianum victum labore atque industria mendicare coguntur. ibi. Ne paupertatis. Prima pars adhuc in tres partes diuidit. nam primo facit hoc quod dicitur est quo ad ea que complexiones scolariū respiciunt. i. scda quo ad ea que res ipsas exteriores personas subsidiates et famulos discernunt. in tertia vero que socios fideles contingunt. scda ibi. Cum autem idiscrepans. tertia ibi. Prudentis vero. Prima adhuc in duas. nam primo facit quod dicitur est. scda quod dicitur prius dicitur circa subiectionem discipuli erga magistrum reasumit. ibi. Felicis discipuli et. Prima adhuc in quatuor secundum quatuor complexionum genera. Partes patebunt. Et primo continuas se preedictis dicit quod omnia que superius expedita sunt ipsa sunt fixa. i. data et dicta ad scolariū informacionem. nunc vero quoniam ipsa natura per se non est sufficiens in speculando nisi affuerint res secunde: quarum fortuna est domina: ideo tractandum est breuiter de sagaci puiffione scolariū. et hoc ne penuria atque egestate a doctrina atque studio quolibet retrahatur. s. cum complexio humani corpo-

Capitulum

ris consistat suffulta. i. munita flegmate sanguine colera & melacolia. his dico quatuor humoribus corporeis necesse est quolibet. s. hoies elicere. i. extrahere supple ex his quatuor humoribus peminetia. i. dnuu quoda quo denomine. vult dicere. ex quo humanum corpus ex his quatuor humoribus constituat: necesse est cu h humoribus alter ad altere fut 32y quoda i

ipso corpe do/ minari qd ipz denominet vt sez sit aut me/ lancolicu aut flegmaticum aut colericum aut sanguineu. ¶ Nondum humo e corpo ru sensibiliuz male pncipiū Et fut i corpe humano quoz vt ia dcm e q vt dicit Joā nici vocatur

elemetoz filij eo q vnusqzqz eoz ex eoz originalr stet qlitate. hi quatuor humores i qntitate & qlitate eqlitate p/ portoe debita obfuates oia corpora sanguine habetia pfi ciut nutriut ac custodiut i debita p/ sistentia sanitatis sicut ecotrario ex eoz ieqlitate siue ifectoe ifirmitatem gene rat & iducit. Suerut. n. hi humores necessary vt dicit Sa lien sup amporisimis ypocratis eos Chimos vocas ne cessary multu ad corporis cōstitutione. ad ipsi regimē & p/ seruatione atqz p/ tinentie depditoz i corpore restaura/ tionē neqz tñ eqlib' vturib' simplr i corpore fut subsiste tes cū oppositi eent ergo sil stare nō potētes s3 solū ppor tionali eqlitate vt sic iter eos vn' illoz dnuū obfuer. qre dcm est i lra nece est quolibet elicere peminetia. zc. i. hre queda humorē i se plus ceteris dñantē.

¶ Melacolico vero pigrici. zc. In hac parte Boe. ondit spāl' quō discipulis ac scolarib' scdm suā cōplexionē dz puideri circa studiuz victu vestitu atqz loco quo ad eos spāl' q i humore melacolico plus ceteris supstare noscū tur. Et dicit q oportunū est. i. agruu melacolico subiecto pigriciei studere locis secretis & angulosis. i. angulis ple nis qm ipsi fut timidi nāl' & iō si i latis atqz spaciosis do mibus studio vacarēt atqz a lōge vmbzas respicerēt i ti more possent adduci atqz tadē studio frustrari. locis etiā carētib' strepitu. & hoc ppter debilitatē cōplexionis q nō ē capax tumult': locis etiā paz lucis recipiētibus hoc est obscuris. & hoc ob visus debilitatē. & sūmarie oib' i locis solitarijs & his q huic cōplexioni magis puenire noscun tur. In sup oportunū ē ipsi melacolico pcauere saturitatē. i. ciboz repletionē declinē ab effcū. i. onerosam & hoc p/ pter debilitatē vtutis digestiue cū i ipsi calor nāl' tenu is sit atqz pauc'. nā vō frigida ad modū supabūdet. & silr oportunū ē ipsi pcauere cenā serā. i. tardā & oportunū est ei gaudere potib' mediocrib' vt. s. acuitatē atqz fumo/ sitatē nō habeāt vt ē vinū fumosū qd oino 32iu ē suena/ ture sicuti & cuiuslibet. ipz. n. sicuti & i pcedētib' iā edoctū est studiū atqz p/ tēplationē obnubilat atqz avia doctrine p/ sus adducit. s3 nihilomin' oportunū bñ est ipz p/ foueri. i. nutrirī plenaria. i. copiosa receptoe pot' & hoc put de/ siccatio study regrit. ne pteruitas. i. curiositas nimy stu dy sup. qd exsiccatiuu humoris ē radical' sicuti & qlibz cu ra gñet tism hūc morbu anhelā. i. anhelatē strictitudine thozacis. i. pectoris. ¶ Nōndū Melacolic' a melacolia

dict' ē: q ē sāguis nigri cū felle mixtio. & ē cōplexionū pessī ma. dñ nēpe a melā qd ē nigrū & chole fel eo q ē ex nigri sāguis fece admixta abūdātia fellis. In melacolic' cui' p/ petates & mores atqz nā coiter his vsib' recitant. Inuidus & tristis fallax luteiqz coloris. Nō exps fraudis timi d' dxtreaz tenaci. qm pc' ē. Assilaturqz bec cōplexio terre/

gaudere ad nature studiū prout studiū d' siccatio exegerit. plēaria pot' receptoe ad mēsurā p/ foueri ne nimy studiū proteruitas tism generet anhelā thozacisqz stricti tudinez. Flegmaticus vero licet strepitu vigētib' edib' lucisqz ca/ pacissimis pcept' studijs pot' ifoz mari. Pocus pleniorib' pot' su stentari. Libarijs oigenisqz cōfo ueri. Venereoqz accessu si phas est dicere mensurnus permolliri

ne cōplexioni q frigida est & sicca: sic & me/ lacolica. Et li/ cet bec cōple/ xio teterrima sit vt p/ dcm ē nō eo min' af/ firmādū ē pe/ ne oēs viros claros q aliqd laude dignuz posteris reliq rūt hac cōple/ xione abūdas se cū cōplexio bec bonam p/ stet memoriā

pp aquā & terrā vt ex mēte pbat Raymūdus lulli i suo ope astrologie. aq. n. vt igt ē restrictiua auara & ipressiua & terra ē subiectū spāl' i q durat ipressio spēz q memorate fut. homies q melacolici maxime disponunt ad magnas scias acgrēdas & p/ p multiplicatōez plū spēz. hicqz n ab surde putandū ē maiorē ptē phoz melacolicos exstitisse. qd attēdēs phs libro p/ bleumatū ait. Quicūqz excellētes fuerūt viri aut s3 phiaz aut politicā aut poesim aut artes vocent melacolici. eteni Hercules fuit hui' nāe. & occupā tur ab egritudib' q fut a nigra colera. iō epilēticoz egrit/ tudinē ab hercule antiq sacz morbu & herculeū vocabāt ¶ Nō tisis ē vlceratio pulmonis cū p/ sūptoe toti' corpis strigit nēpe bec vlceratio cānā pulmonis q fit ispiratio at qz respiratio aeris & hīc tisis anhelā. i. anhelatē puenit ap pellari vt i lra. Ide p/ tific'. Itē thozax pect' ē vel pectoris ps illa q ē a collo vsqz ad stomachū quā nos dicim' archā qz ibi archanū sit. i. stratus q cetera arcent. Dñ ē t thozax lozica alias. vñ Job. iz. Sbsistere n poterit nec hasta nec thozax. Et d' sinit accusatiu' i em vl' i a idrūter. vt thozacē vl' thozaca. & actūs plis i es vl' i as vt thozaces vl' thozacas vñ vgil' i. io. Tela trūcata viri & bis sex thozaca petitū zc. ¶ Flegmatic' zc. In hac pte Bo. isinuat qz loc' study & q dispō nutrimēti ppetat flegmatico. Et dicit vō p s3 flegma tic' pot' ifozmari pcept' study i edib'. i. domib' vigētibus strepitu s ē murmure atqz clamore atqz domib' capacissi mis luc' s ē domib' aplis apt' atqz lucidis. Et bec q ad lo cū. potqz sustētari. i. p/ foueri pocul' plēiorib'. s. plēis & abū/ dātib'. & h' p/ tines p p/ tēto positū ē poculū p/ poto. & pot' cō foueri cibarijs oigenis. i. oiuuz genez. & bec q ad victū dca ff. & seq' & si cēt phas. i. licitū dñe ipe flegmatic' dberet p/ molliri mēfurn'. i. i mense semel accessu venereo. i. coitu. ¶ Nōndū exq cōplexio bec flegmatica aq silima ē iō frigi da & hūida collocat. q' sōni mlrū appetitiua ex supabūdā tia aq a frigiditate. hic n imerito agruu reputat flegma/ ticū loc' tumltuosus atqz lucidis ifozmari. qm si i loc' get' atqz obscur' studio icūberet citissime nā cōplexiōis istigā te sōnolētia d' tinerēt. s3 qm cōplexio sua pp frig' atqz bu/ midū obliuionis germana p/ sinit pueniēs ē ipz pocul' atqz cibarijs calidis atqz oigenis. silr & actu venereo q p/ frica/ tōe sua calorē excitat p/ foueri atqz d' molliri vt sic qd nā ne gat ciboz atqz potuū diuersa & opposita tribuat exhibitō bñtqz spmat' abūdātiā quapp n idcēa ē ipsos post mēse

Quartum

actu venero exhilarari. Conditiones etiam flegmaticorum atque nam simul et mores his versibus coiter memoratur. Sic somnolentus piger in sputamine multus. Nil retines sensu piguis facie color albus.

C Sanguine autem. In hac parte Boetius ostendit quod locus studii et quod dispositio nutrimenti competat sanguineo. Et dicit Sanguineus autem

cuius copago
i. coniunctio vel
compositio com-
plexionis est fa-
uorabilior. i.
melior ceteris
quod temperatio
atque purior pro-
pter sanguinis
dignitatem potest ada-
ptari omnibus edi-
bus vel locis.
et huius signum
quasi subdedit
ait. Quoniam ipsum
sanguineum no-
uimus sepius pro-
ueneri quod gra-
uissima. i. dif-
ficilima luden-
do quod si occi-
daret. i. videret
atque respi-

deberet. Sanguineus autem cuius
complexionis fauorabilior est copago:
omnibus edibus vel locis potest ada-
ptari: quem ludendo sepius nouimus
confoueri grauissima questio quod
si obliquantibus hircis parietes
solus occidat. Tamen in hoc sp-
ritu non est confidendum. Hunc cibarius
leuioribus potibusque gratissimis
debet hilarari. Colericus vero palli-
de effigiei plerumque subiectus solitu-
dini supponatur: ne nimium strepi-
tus auditu bilem infundat in to-
tam cohortem: sicque magistratus
venerabilem ledat maiestatem.
Quod quod magistratus lesio vitanda est.
Hunc cena grandiori nouimus su-

ceret parietes hircis. i. oculis obliquantibus. i. obliquis. quod dicitur.
quoniam nouimus sepius proficere sanguineos ludendo quod proficere
de meditatio. Dehinc restringens hoc quod dixerat dicit. tamen
non est semper confidendum in hoc supple praenarrato: et decet. i. de-
cens est et oportunitate hilarari. id est letificari hunc scilicet sanguine-
um cibarius gratissimis atque potibus leuioribus: sic enim sua
complexio ex postulat quod leuitatibus gaudet atque leticia cum
aerea sit calida atque humida ex natura. Nota ex quo san-
guineus hilaritatem atque leticiam continuo desiderat propter
bonitatem suae complexionis quod calida est et humida quod scilicet ca-
litate et humiditate vita hominis plus constat: ueniens est in
omnibus locis amenis letis atque munitis adaptari. Illud autem
quod dicitur sanguineum plus ludendo quod meditatio proficere non
absurdum est. facit nepe hoc ingenium sui viuacitas quod in subie-
cto molli suae imaginatio radicatur. neque tamen ita stabilis intel-
lecta atque comprehensa retinet sicuti melancolicus propter com-
plexioni admixtam humiditatem quod potius obliuionis quod me-
morie mater est. plus tamen flegmatico retinet propter calorem
humiditatis admixtum. Et horum sanguineorum additio nam atque
mores facile his metris denotantur. Largus amans hilaris ri-
dens rubeus coloris. Constantis carnosus satis audax luxurio-
sus. Alia littera habet. Cantans carnosus etc. Notandum
putat refert Seutonius hircus est oculorum angulus ubi pu-
tredo colligitur. et quod quidam ex nimia lasciuia solent retro-
quere oculos ad hircos. inde dicitur hircus hirci caper
animal lasciuum cuius oculi ad libidinem in trasuersum aspi-
ciunt et ad hircos retroquuntur. Item hilaro. i. letifico. unde
Macrobius. Verba non minus quam uinum hilarant conuiuuium
et corripit la. unde Oratius in epistolis. Oderunt hilarum tristes
tristemque iocosi. etc.

C Colericus vero pallide. In hac parte ostendit Boetius quod
locus studii et que dispositio nutrimenti competat colerico.
et dicit. Colericus vero subiectus plerumque. i. sepius pallide
effigiei. i. faciei supponatur. i. submitatur. sepe. i. continuo so-
litudinis. i. loco solitario. et hoc ne ipse motus auditu ni-

my strepitus effundat bilem. i. iram in totam cohortem. i. societatem et
sic ledat. i. offendant venerabile maiestatem magistratus. et excla-
mas in lesionem magistratus inquit. Quod vitanda est lesio ista ma-
gistratus et hec circa locum dicitur. hic circa nutrimentum dicitur
d. Et nos nouimus sustentari hunc grandiori cena atque deliniri
i. nutriripotum fortiori. Et circa hoc causetur obsequia ostendit.

dit. d. scilicet tamen ca-
uedum est supple
in exhibitioe ci-
bi atque potus
ne exhibeat. i. ex-
cite ex metibus
bus rabis. i. i.
furiosis istis. i.
colerici error
i. confusio littere et
hoc potus huius
ministratioe. quod
d. sumope primum
dedum est ne ni-
mia potus exhi-
bitio coleram
ei nimium com-
moueat atque
accedat ne so-
cys lis atque
guerra horum
ocasioe susci-
tetur. Non
putat dicitur Constantis

tinus in pategni. li. 9. c. 2. Si corpori dicitur colera cutis erit glau-
ca vel citrina. et hoc est quod in littera dicitur. colericus subiectus pallide effi-
giei. etc. Suntque ipsi quod dicitur huius humoris patientes generaliter iracun-
diantiam inasueti leues instabiles impetuosi. quod sobres solitudini
abdicari iubentur. putat littera sonat ne bilem in socios effundat. et ex-
pone bilem. i. iram. Est. n. bilis. ut uolunt grammatici ire sedes vel
amaricatio ex felis motioe procedens. Sic et in praefatio Turge-
scit vitrea bilis. i. ira. Proprietates autem atque mores huius colerici
coiter his versibus memorantur. Dirsutus fallax irascens prodigiosus
audax. Astutus gracilis sicus croceus coloris. Non cohortes
habet propter multitudinem rusticorum significet ut sic maior cohortes
500. minor 300. contineat. coiter tamen pro quilibet multitudinis que
uenit accipi sicuti et in littera acceptum est.

C Si autem etc. In hac parte Boetius atipophorizatioe cuidam tacite
quod ridet. Possit. n. quod dicitur multa sat in complexione maiorie pro-
missa sicut in Boetio. quod autem via in cognitioe hanc dicitur dicitur
dum sit haud quod dicitur quod dicitur quod dicitur. Cui quod dicitur Boetio. ridens ait quod
si societas scolariu sit in gratias assignare. i. discernere qualitates
i. complexionis que ex quatuor qualitatibus deriuantur ut supra
monstratum est. consulat theoreticos. i. sapientes medicos et his
consultis sine dubio se cognoscat atque complexionem suam. Plu-
ribus autem metibus est in imatum grecum illud gnotyselithos
quod in latinum uersus tatum sonat quod tatum Cognosce te ipsum. quod de
celo processisse legitur. unde Macrobius. li. i. de somnio Scipio-
nis. De celo inquit descendit gnotyselithos. i. scito te ipsum.
C Felicitusque discipuli discretio. In hac parte Boetius quod dicitur
pus dicitur circa subiectioe discipuli erga magistrum reassumit
hoc quod dicitur subiectio ipsa potissimum ad aptitudinem eius circa magistrum
admixta. Et duo facit. nam pro dicitur dicitur discipuli erga magistrum sub-
iectionem uerbi quod an dicitur monet. Secundo circa hoc cuidam tacite
quod ridet. ibi. Si autem. Et dicitur pro discretio felici discipuli gaude
at felici. i. supponit magistratum. i. magistrum. quod pro et diligat eum me-
tuendo et existat. i. sit fidelis ei super tam uerbo quod ope. nec existat
ei albinus. i. non insequitur mores atque uolentiam albinus in nephando
celere magistro suo uti super iam explicatum est manum uicium.

Capitulum

lētās se3 detrahendo ei sub obtutu. i. aspectu piete dilectiōis. Et deide q̄si inebēdo p̄tra tales dicit. qd est ergo negus. i. peius atq; scelerari⁹ h̄s detractore. ve iteriectio est execratis vel maledicētis. ve detractore magistratus. Ide reuertens ad psuadēdam scholaris reuerentialē erga maḡm subiectionem dicit. Scholaris etiam assurgat se3 reuerēter ma

gistro suo ve
niēti et si fue
rit mille cum
eo i p̄sortio: et
hoc salutādo
eū p̄ loco r̄ tē
pore. q̄ pro r̄
scolarīs ipse
iclinet caput
suū i obediē
cie signū. q̄ p
r̄ assequat eū
se3 magistrū r̄
hoc si iubeat
.i. mādet. q̄ p
r̄ supple scola
ris i seruat. id est
imittat se mā
sioni. i. habi
tatōi ei⁹. s. ma
ḡri cohabitādo
cū ipso si p̄t.
vt sic ipse sco
laris castigat⁹
.s. maḡstri p̄ti
tia non solum

salutādo: caputq; iclinet: eumq;
si iubeat assequat: māsiōniq; ei⁹
si possit se i seruat cohabitando: vt
sic castigat⁹ nō solū se remordeat
verū etiā si locus affuerit ad euz
p̄fluat iquirēdo. Si aut̄ discipu
lus maḡro suo sp̄vt necessarium
ē nequeat exhibere p̄ntiā: tuz p̄
pter māsiōnis distantiā: tū p̄pter
alteri⁹ rei causā: dicticas sēper la
teri suo habeat p̄mptiores cedu
las ve q̄b⁹ diligenter iprimat qd
p̄scie pp̄rie nouerit itimatū: eius
q; explicite ingrat dubitatū. Cū
aut̄ idiscrepans p̄ueniēs q; affue
rit p̄nerio p̄mensaliū annua: vel
citior s; p̄posituz commorandi
volūtas: salis lignorumq; i esta
te fragmenta: autumnosq; copiā

castiget atq; mores cōprimat. veruz pro
sed etiā cōfluat. i. accedat ad eū iquirēdo supple de du
bys⁹ occurrentibus. r̄ hoc cū locus r̄ tēpus id est oportu
nitas circa hec affuerint. ¶ Notandum ēt sicuti in su
perioribus tactū est. ad hoc vt magister metuatur atq;
reueretur debet in se quattuor habere principaliter.
primū q̄ sit scia illustratus: r̄ hoc est qd sapientie. xvij.
dictum est. Anteq; loquaris se3 docendo disce prius au
diendo. secunduz q̄ humilis r̄ benignus. r̄ hoc dicit Gre
gorius in canone. hoc h; xxvi. di. tertius q̄ sit inoēntia
decorat⁹ q̄m vt ait Gregorius omel. vi. li. ij. Cū vita do
centis despicitur r̄ eius quoq; doctrina cōtēnitur. hinc
Seneca eplā. viij. Plus homines oculis q̄ virib⁹ credūt.
quartū q̄ sit experientia certificatus. vt. s. recte doceat
r̄ artificialiter vnūquēq; secūdū suā capacitatē r̄ scdm
cuiuslibet artis exigentiā. r̄ hec oīa clari⁹ in p̄cipio. vi.
capituli huius declarabuntur.

¶ Si aut̄ discipulus. In hac parte Bo. euidā tacite que
stioni r̄ndet. Et dicit q̄ si discipulus nequeat adhibere
magistro suo p̄sentia ipe dicit⁹ ac retractus tū pp̄ māsiōis
distantiā tū pp̄ cām alterius rei sicuti tñ esset necessariuz
scdm prius dicta. quid agendū. scholaris ipse. supple si hec
facere neq̄at: habeat semper dicticas has tabulas prom
ptiores. i. p̄mptas lateri. ve p̄ vel cedula. s. papirēā vel
pecozinā. quib⁹. s. vel dictica vel cedula iprimat. i. inscri
bat diligenter id quod senserit. i. nouerit intimatuz. i. de
claratū. supple a magistro vel alio quouis pp̄rie sue cō
scientie. i. intellectui. quoq; p̄t. inquirat. i. iterroget euz
.s. maḡstri habuerit copiā explicite. i. manifeste dubita
tū. ¶ Notandū dictica est multifoliaris tabula dictato
ribus apta. Et dī a dicto as. quod rhetorum est. vnde q̄
dā. Clerice dicticā lateri teneas vt amicam.

¶ Cū aut̄ idiscrepans p̄ueniēs q; r̄. In hac pte scda p̄me

pris p̄ncipalis hui⁹ capli postq; Boe. oñdit quō scholarib⁹
puidēdū sit sagaciter i his que cōplexionē eoz respiciūt:
nūc vero d̄mōstrat quō puidēdū eisdē sit i his r̄ circa ea
q̄ res exteriores personas subsidātes et famulos cōcer
nunt. Et duo facit. naz p̄mo facit qd d̄cū est circa res ip
sas. secundo circa personas. ibi. Lotricum r̄. Et dīc. Q

vindemie: messe tritiram: in ca
puzicorno congeriem carniuz: Q
q; p̄ficiens est sanitatiq; consen
taneum secunduz facultatem in
vnuuz p̄ponere: ne artocopi mu
core anxionarius anhelitum ifir
met: r̄ vini insipidi acor cordis se
creta confundat: carniū lanis
te rancor: salisq; tritura fetoz in
clusus itestina corumpat: ligno
rumq; defectus membra con
trahat: r̄ quod deteri⁹ est: ne assi
duis incuribus ingrassetur an
xionari⁹. Adnagvero discipuli
ē p̄moditas put facultas suppe
tit magistratui necessaria exhibe
re: ne dī ei⁹ ihiat executōi rez ve
naliū idulgeat cōparatiōi. Q q̄
absurdū est magistratus egestas

q̄. i. q̄tū p̄sen
taneū. i. con
gruū atq; p̄fi
ciēs ē sanitati
se3 scholarum
cōponere. i. co
aceruat i vnu
fm facultatē
.i. diuitias s̄b
audi suo d̄ter
minato tēpo
re v; i estate
fragmenta sa
lis atq; ligno
rum. in autum
no. i. i hoc āni
tēpore copias
videme. i. vi
ni. in messe. i.
tempore mes
sis tritiraz. i.
bladū. In cap
corno vero. i.
i ea parte āni
qua sol capri
cornū ingredi
tur congeriez

.i. copiā carniū. r̄ hoc dico cū indiscrepans. i. cōcordās
atq; conueniens connexio. i. cōiunctio cōmēsalium affu
erit annua vel citior. i. breuior voluntas secundum p̄po
situm cōmorandi. Et huius cām subiungēs ait. Et predi
cta iō ita conquirenda suis sunt temporibus: ne anxiona
rius. i. reuenditor infirmet anhelitū supple scholaris mu
core tali lanugine artocopi. i. panis. r̄ ne acor. i. corruptio
insipidi vini confundat secreta cordis. Similiter quoq;
ne rancor. i. ranciditas carniū laniste. i. macellary corzū
pat. q̄ p̄t defectus lignorum cōtrahat. i. gelu cōstringat
mēbra. r̄ qd est deterius ne anxionarius. i. reuenditor in
grassetur. i. d̄tē assiduis incuribus. i. accessibus p̄reb⁹
necessariuz particulariter in dies cōparandis. Deide cū
dā tacite questioni r̄ndens dicit. Sorte. d. tu ea que dixi
mus circa p̄uisiones faciendas tā pro scholaribus q; eo
rum cōmensalibus nonne etiam cōmoda sunt si maḡro
impartiantur. Cū irespondēs ait. q̄ exhibere magistratui
.i. magistro necessaria. s. quo ad victum corporis put fa
cultas. i. copia scholaris suppetit. i. requirit: est magna disci
puli cōmoditas. Et. rationē subiungens inquit. r̄ hoc iō
ne dū magister ipse inhiat. i. intendit executioni. i. infor
matiōi ei⁹. s. discipuli idulgeat. i. vacet cōparatiōi rez ve
naliuz. ¶ Nota cit⁹. a. um. i. velox breuis vt repētū sic
in ouidio de arte. Arte cite velox rates remoq; regunē
Arte leuis cur⁹ arte regēd⁹ amor. r̄ Orati⁹ in sermoni
b⁹. Lita enī mors vēit aut victoria leta. ¶ Nota iter aco
rem mucorē nidore atq; pedore s̄ iterest put s̄ metro
cōtinet. Mucor panis. acor vini. r̄ acor quoq; carnis. Ni
dor ab assata sit carne. s; pede pedor. Itē artocop⁹ panis
dī cū labore fact⁹. ab artos qd est panis r̄ copos labor. dī
etiā alio significato pistoz quasi artifex panis. sic apud
iuuenalem sumitur cum ait. Salua sit artocopi reueren
tia. Indulgere r̄ inhiare inante habitis exposita sunt.

Quartum

Clotricū aut̄ vetulaz. In hac parte Boetius post p̄di-
cta oñdit qua manerie scolaribus ipsiſ i p̄ſonibz famulan-
tibus p̄uidēdū ſit. Et duo facit. nā p̄mo facit qđ dcm̄ eſt
quo ad vetulas lotrices. ſcđo qđ ad famulos ſubſidian-
tes. ibi. **D**ospitiū rē. Et dicit p̄mo. Remotio. i. elongatio
vetulaz lotricū. i. p̄anos lauatiū eſt appreciāda ſūmope

qđ pro r̄accef-
ſus ſcđ eaz ve-
tulaz qđto eſt
rarioz. i. tardi-
oz tanto ſalu-
brioz. Et rōez
ſubdēs iquit.
qm̄ ne dū ſup-
ple ipſa uene-
rit ſuggerat
.i. latēter i au-
rē ſcolaris cō-
ſulat aliquid
iquinatum. i.
pollutuz quo
ſcđ anim⁹ ſco-
laris a ſtudio
vertereſ vel
etiam ne ipſa
eſt a māci-
pito. i. famu-
lo p̄mollito. i.
iclinato v̄bis
vetule ſcđ ex
ſubſtātia dñi.
Et hoc iō qm̄
clemētia mā-
cipioz rara
reperiſ ſed in
agone. i. neceſ-
ſitate i q̄ ami-

Lotricū aut̄ vetularū remotio ſū-
mope ē appreciāda: eazq; accessus
qđto rario t̄ato ſalubriō: ne dū ve-
nerit ſuggerat aliqd̄ ignatū: v̄l a
mācipio aliqd̄ eſt a p̄mollito.
Qm̄ mācipioz raro iueit̄ clemē-
tia: rarioq; i agone p̄ſtātia repit̄
Et ſeducēti mācipio i quo ple-
narie cōfidit dominātis dilectio.
Quid eſt tali fedi⁹? qđ tanto ſce-
lere graui⁹? **A**dū dū boſpiciū: ſu-
pellex mūda: r̄ thozal dealbatuz
mācipij p̄udētia rerū exit⁹ cōfi-
derant̄ ſedulitati dñice ſemper
aſſiſtend̄ decenti vultu ſūt cōpo-
nenda. **Q**uid mācipio ſubtrabē-
te fedi⁹? **C**unctos terreat iſelix eli-
max ab elimādo dicit⁹ nomen ex-
re p̄trahēs q̄ cum nicoſtrati mu-
nera ſuſcepiffet: p̄zio ei vultu ſer-
uiuit blādiori oīa ad nutū admī-
niſtrās: fidelisq; per oīa ex̄is ſi-

cus cōprobat̄ rarioz p̄ſtātia mācipioz reperit̄. **U**e iter-
iectio maledicētis eſt. **U**e iquā mācipio. i. famulo ſeducē-
ti. i. decipienti i quo ſcđ famulo dilectio dominātis. i. dñi
p̄fidit plenarie. r̄ iuebēdo p̄tra talē dicit. **Q**uid tali fedi⁹
.i. detestabilius qm̄ v̄ti **S**eneca refert. ipſo nihil effica-
tius ad nocendū dño reperit̄ cū ſit familiaris inimicus.
Quid etiā tanto ſcelere grauius. q. d. nihil. **C**hō agon-
onis. pugna mortis dñi. vñ canit̄. **I**n agone triūphali. rē.
hic autem pro neceſſitate captum eſt.

Choſpiciū mūdū. In hac parte Boeti⁹ de p̄uſione fa-
muloz ſubſidētū exegitur. Et duo facit. nā p̄mo facit qđ
dcm̄ eſt. ſcđo p̄tra iſidelitatē maloz famuloz iuebit̄. ibi
Quid mācipio rē. Et dicit p̄mo qđ hoſpiciū. i. habitā-
tio mūda. ſupellex. i. ſtēſilia domus mūda. thozal.
i. lecti cooperimētū dealbatū ſupple oīa iſta ſunt cō-
ponēda. i. p̄curāda atq; diſponēda decētū vultu. i. eſt
decētū ordine atq; diſpoſitōe p̄udētia mācipij. i. eſt fa-
mulū. **D**iſiderātis exitus. i. eſt fines rez dñicaz. mācipij
dico aſſiſtētis i. eſt itēdentis ſemp̄ ſedulitati i. eſt cure
dominice. i. eſt domini. q. d. q̄cūq; p̄curanda atq; diſpo-
nenda ſunt i ſcolariū macericyz atq; neceſſariyz hec oīa
p̄ponēda ſunt atq; p̄curāda p̄udētia atq; ſolertia fide-
lis famuli. nō famuli iſidelis atq; neq; q̄ facie picturata
opas p̄ſtat dño. qm̄ v̄t ſubdit i l̄ra nil crudelius mācipio
ſubtrabente r̄ iſideli. **N**ota ſupellex. i. ſubſtan-
tia vel facultas r̄ oē iſtrumētū r̄ ornāmētū dom⁹ r̄ ſcribi
tur vno p̄. qm̄ p̄mam ſyllabam corripit. vñ. **O**ratiuz. v.
iam dudum ſplēdet focus tibi mūda ſupellex. **I**tem

thozal a thoro dcm̄ ē. r̄ ē lōga mapav̄t q̄cqd̄ i lecto ſternit̄
CQuid mācipio ſubtrabēte rē. In hac parte Boetius
poſt p̄miſſam bonoz famuloz p̄uſionē nūc iuebēdo
p̄tra malos r̄ q̄tuū cauēdi ſunt. p̄ſegitur ponēs tria gene-
ra ex his p̄re ceteris fore fugienda. Et diuidit̄ i tres par-
tes ſcđz hec tria famuloz genera. nām i p̄ma docet fugiē-

deliozem ſe p̄mittens: q̄cqd̄ nico-
ſtrati fidelitas poſſedit ipſius cō-
miſſū ē iſidelitati. **Q**uid plura cū
neq;ſſimi elimacis iſelix p̄uiden-
tia cūctavidiff̄ ſibi ſuppeditari:
carniū alimēta: piſciūq; ſomēta
ceterarūq; rez venialiū p̄mercia
cūcta i duplo q̄eēt̄ appreciāta
dñicis aurib⁹ itimabat: ſicq; to-
tius ſubſtātie exauſit̄ icremēta:
nicoſtratiq; ſūmā traxit̄ egeſta-
tū r̄ creditoz diuturnā exclama-
tōez: **Q**ua nihil amari⁹ inēti ipri-
mit̄. **E**t creditoz iſaniei. **A**dari-
ma vero nicoſtrati penuria euz i
mācipij erroris cognitōez pdu-
xit. **T**arde vero elimacem ſup er-
roze ſuo cōuenit. quo audito ſta-
tiz i p̄tumelioſa v̄ba p̄rupit: dñi
q; i viſcerib⁹ mucronē ſepeliuit:
r̄ q̄ p̄i⁹ obmiſat ſecū aſpōtauit:
dñicumq; corp⁹ canib⁹ reliquit

dos ſeruos la-
trones ſecun-
do bilingues.
ibi. **S**eru⁹ bi-
linguis. tertio
crudeles. ibi.
Seruoꝝ ſig-
dem. **P**rima
i duas. nāz p̄-
mo facit qđ
dcm̄ eſt. ſcđo
p̄poſita exē-
plo p̄firmat.
ibi. **C**unctos
terreat. Et di-
cit p̄mo qđ fa-
mulus latro
atq; ſur ſum-
mope ab bo-
ſpicio remo-
monēdus eſt
quoniā nihil
hoc mācipio
ſubtrabente
crudelius re-
perit̄ qđ exē-
plo elimacis
p̄firmās ſub-
dit. qđ ſi exē-
pla petis iſe-
lix elimax il-

le ſcolaris iſidelis dictus ab elimando. i. eſt corrodendū
r̄ hoc dico contrahens. i. eſt accipiens nomen a re ſcđ
corrodendo. hic elimax terreat cunctos ſupple dominos
ne ſibi ſimiles i famulatum coemant. hic nempe elimax
cum recepiffet munera nicoſtrati illius ſui magiſtri p̄mo
ſeruiuit ipſi vultu blandioze. i. eſt blando atq; placito. r̄
hoc miniſtrans. i. eſt p̄curans oīa ſuperius de fidei fa-
mulo dicta ad nutum. i. eſt volūtatem ſupple dñi. qđ p̄
ſeruiuit dico exiſtens fidelis p̄mo tēpore atq; etiā p̄mit-
tens ſe fideliozē fore in futuz ſed mente ſubdola. quare
q̄cqd̄ fidelitas nicoſtrati predicti poſſedit cōmiſſum eſt
ſubaudi ad diſponendum iſidelitati ipſius ſcđ elimacis.
ſed qđ plura euz iſelix p̄uidētia. i. aſtucia atq; calliditas
neq;ſſimi **E**limacis vidiffet cuncta ſibi ſuppeditari. i. eſt
gubernāda atq; diſponēda cōmitti ipſe elimax iſidelita-
tis ſeruus itimabat. i. iſinuabat auribus dñicis. i. eſt ipſi
dño oīa alimenta carniū oīa ſomēta piſciū ceterarūq;
rez venaliū cōmercia fore appreciāta. i. empta plus duplo
q̄eēt̄. qua qđe iſidelitatis rabie t̄ato iſiſtit v̄t ſic hauſit
.i. i ſuos v̄ſus p̄uertit icremēta totius ſubſtātie. i. faculta-
tis dñice. qđ p̄ r̄ traxit nicoſtratū ipſum i ſummā. i. extre-
mā egeſtatē atq; diuturnā. i. quotidianā exclamationez
r̄ iſeſtationem creditoꝝ qua ſcđ exclamatione r̄ mo-
leſtatione nihil menti ſcđ debitoꝝ ip̄imitur amariuz.
ve ergo iſaniei. i. eſt furoꝝi creditoꝝ. euz aut̄ oīa hec ni-
coſtratus tum extremā egeſtatē atq; creditoꝝ furo-
res incidiffet tandem penuria ſua ipſum in cognitionem
erroris. i. eſt facinoꝝis ſui elimacis perduxit. vero pro

Capitulum

sz ipse nicostat? uenit. i. i. cās vocauit elimacē sup errore
i. facinore suo sz tarde. quo. i. q. uētōe audito. i. percepta
elimax ipse prupit statū i. vba pumeliosa. i. iuriosa. q. p. z
sepeliuit. i. i. fodit mucronē. i. ensem i viscerib? dñi z q. pus
obmiserat. i. reliqrat hic secū asportauit. q. p. z. reliq. cor
pus ipz dñicū. i. dñi deuorādū. i. lacerādū canib?. Deide
iuehēs Boe.

hūc elima-
cē diē. en. i. ec
ce q. tū scelus
i. pctm ipie/
tas detestabi
lis. i. detestā/
da pditoris p
petrauit scz
magr3 suū ne
dū bonis sin/
gulis expoliā
do verū etiā
p. melius af/
ficiendo atq;
tādē post ne/
cez nephariā
corp? dilaniā
tiū atq; deuo

duorādū. En quātū detestabilis
pditor? impietas scel? ppetrauit.
Seru? bilinguis pcul expellat z
ipi? neqcia statim dponat lz pā
guinitatē primitate pūct? existat
Seruoz sigdē crudelitate mul-
tos vidim? socioz icurrere iactu-
rā. Creditorib? at sūma exhibeat
debiti pmedatio: dieiq; pfixe sp
p posse debiti fiat solutio. Sco-
lari?o cui pleno cornu copia nō
arrisit o quā dulcis ē creditoris
trāslatio: affiniūq; suffragij exhi-

ratiū rabiei reliquēdo. ¶ Nōndū ē q. uenire multa si-
gnificat q. his metris coiter recitant. Cōuenit allogi de-
cet id sil' assimilā. Exigit ad cās vocat z cōpellit inestq;
pāgit adunā z adunat ueniēs ē. Itē mucro cuiusq; rei
acumē est. Et dñ a macros qd ē lōgū. vñ sepe p gladio po-
nit. Et sūt sinonima ensis gladi? mucro spata rōphea. zc.
¶ Seru? bilinguis pcul expellat zc. In hac pte Boeti?
scdz genus improboz seruoz fugiēdū fore oñdit. Et dicit.
Seru? bilinguis. i. fallax z duplex expellat pcul. Et neq-
tia. i. fallacia ipsi? sui bilinguis eminente. i. apparēte depo-
nat statū. i. mox. q. uis etiā. i. nō obstāte q. si existat pūct?
supple dño p. primitate p. sanguinitatis vel alio quocūq; vi-
culo p. primitatis. ¶ Nōndū q. nulla pestis ad nocendū
efficacior est q. su? neq; atq; dño duplex z inimicus. ipse
enī noscit p. sciētā dñi atq; secreta familie meditat: sedu-
cit dñz atq; padulatōes ipedit ne videat oriētē scz neve-
ritatē agnoscat. suadetq; occidēt! ituitū z opa tenebrāz.
¶ Nō bilinguis a bis z lingua dñ sicut trilinguis. z dñ q. duas
linguas loqur z per similitudinē bilingues fallaces et dupli-
ces dicūtur q. aliud i corde aliud i ore habent. vñ grecista
Duplicis ac cordis homo dicitur esse bilinguis.

¶ Seruoz sigdē crudelitate. In hac pte Boe. tertiū ge-
nus fuoz improboz fugiēdū fore declarat. z dicit fu? cru-
delis etiā fugiēdus est qm qdē nos Boe. vidim? multos
socioz. i. scolariū icurrere iacturā. i. graue dānū crudeli-
tate. i. malicia hoz fuoz crudeliū. sūt enī litiū exluscita-
tum atq; pacis destructiui. ¶ Nota licet iactura ppe nau-
roz sit: tñ p quocūq; dāno alicui p violētiam illato capi
pōt z sic i pposito captum est.

¶ Creditoribus aut sūma. In hac pte. Boe. circa p. dicta
atq; etiā dicēda qdā de creditorib? scolariū i ferit vt oñ-
dat q. manerie circa hos agēdū sit dicēs. Lū necitas ipsa
coegerit vt scolaris ipse a creditorib? res ipsas p vite su-
stētaculo mutuo recepit: qd agēdū. scolaris inq; sūmope
p. spiciat vt cōmēdatio sūma sui exhibeat creditoribus
hoc ē vt se sūmope creditorib? suis exhibeat cōmēdatū.
q. p. z caneat vt fiat solutio. i. soluat debitū pfixe. i. statu-
te diei. i. termino pagamenti atq; solutōis. scolari enī cui
copia. i. fortuna nō arriserit supple i bonis ipsis exterio-
rib? quoz ipsa est dña. pleno cornu. i. abūdāter z affluen-

ter. o. quā dulcis est trāfactio. i. p. statio creditoris. q. p. z
exhibitio. i. traditio suffragij. i. adiutorij affiniū. i. amico-
rū. ¶ Nōndū circa hoc qd dñ pleno cornu q. cum bercu-
les veller deducere filiam cuiusdam regis que dicebat
deianira fluius achelous quem transire debebat i d i
uerfas formas se mutauit. Lum aut vltimo i tauri spz se

bitio. Prudētis ēt scolaris p. stā-
tia sp aliquo p. sorte gaudeat spe-
ciali: cui p. priā possit detegere cō-
sciaz: q. nubila exñte fortuna dili-
genter subueniat: morboq; vrgē-
te sedulū se exhibeat. Et si tetra-
mortis caligo affuerit supstites
facultates disponat. si vero viu?
euadat: ab eo possit sustētari: pa-
sci: dliniri z solari: cubitū duci:
diuersis ēt p. trib? pcurari. vigēte
aut valitudine libellis gaudeant
permutatim: q. stiumculis certati

gtur mutuatā pecuniā numerādo. Sñalr aut dñ ille q. ex-
cā q. cūq; alienā fidē segtur. z dñ creditor q. credit debito-
ri. debitor vere dñ cui credit.

¶ Prudētis vero scolaris. Hec est tertia pars p. me p. tis
p. ncipalis hui? q. rti capli. In qua Boeti? postq; oñdit q.
liter scolariū ipsis sagaciter puidēdū sit tā circa ea q. scz
ei? cōplexionē respiciūt q. etiā scz i his q. res ipsas exterio-
res respiciūt vt sūt p. sone subsidiantes p. cernūt. Nunc i
hac parte facit hoc idē quo ad socios. z diuidit hec pars i
duas partes. nā p. mo facit qd dcm est. scdo dicitā sua exē-
plis p. firmat. p. rima i duas. nā p. mo facit qd dcm est. se-
cūdo vtilitates dcoz enarrat. ibi. qd meli? zc. z dicit p. mo.
Cōstātia prudētis. i. sapiētis scolaris gaudeat semper ali-
quo p. sorte. i. socio sp. ali bono nō ficto neq; adulatōis no-
ra deprauato cui scz socio possit detegere. i. apire p. sciētā
. i. mētē p. priāz q. scz soci? subueniat. i. succurrat supple
scolari fortuna exñte nubila. i. aduersa. q. p. z. q. scz socius
exhibeat. i. p. beat se sedulū. i. diligētē subsidio supple sco-
lari vrgēte. i. p. mētē morbo scz aliquo. z q. disponat. i. ordi-
net facultates. i. res ipsas scolaris supstites. i. relictas. z p.
si tetra. i. fera caligo mortis affuerit. Qd si euadat viuus
. i. dualescat possit sustentari p. aci. i. ali deliniri. i. p. foueri
solari. i. p. stolari cubitū duci. diuersis etiā partibus p. cu-
rari. i. disponi z ordinari ab eo scz socio. z hec i aduersa va-
litudine dca sunt. vigēte vero valitudine. i. sanitate z ro-
bore gaudeāt. i. gaudere valeāt libellis supple suis p. mu-
tati vt sic amboz oia coia sint z gaudere valeāt q. stiumcu-
lis. i. dubys z iterrogatōib? doctrinalib? iter eos cā discē-
di exortis certati scz nūc arguēdo nūc replicādo aliāq; z
alia pagendo q. i. scolastico certamine vtilia dinoscūtur.
q. p. z gaudeāt gradati. i. ordinarie cōmēdabili recorda-
tione de qua i p. mo caplo sufficiēter dcm est cū triplex re-
cordatio dicebat. z dico gaudeāt p. uersim. i. mutuo z al-
ternatim felicitate castigatōis. i. felici castigatōe vt scz se
mutuo i eoz mibus: caritatiue corrigāt castigēt atq; re-
p. hēdāt: z his oibus gaudeāt dico obsequēdo dulciter. i.
plane sine omni disturbio varys z diuersis generib? io-
coz p. filio cathonis iquētis. Interpone tuis iterdū gau-
dia curis. vt scz mēs amenitatib? atq; gaudioz iocis al-
ternatiz refoueat. q. p. z vt itegritas mutue dilectōis. i.

trāformassz
bercules ipso
deiecto vnuz
sibi cornu ab
stulit. qd co-
pie. i. dee for-
tune sacrificā
uit: quo q. dez
cornu fortu-
na mortalib?
res exteriores
impartiret. z
hic tractū est
qd dñ fortu-
nā pleno arrē-
dere cōnu zc.
¶ Notandū
creditor dñ q.
alienā fidē se

Quartum

socialis amoris sic. i. tali modo maneat. i. permaneat iter eos
 ut. s. ros. i. amor primus tunc sit instillans. i. continuo infundens
 vel inguttans. i. medio aut tunc sit inundans. i. effluens. vero p
 sz amor ille socialis existat iebrians. i. facias et replens in fine
 Vult dicere Boe. talis sit amor iter eos sicut ros q primo
 instillat. scdo mudat. tertio iebriat. sic quoqz amor eoz i di
 es excreseat.

¶ Notandum
 q soci' hic de
 quo Boe. i. lra
 loquitur non di
 sculus no bili
 guis neqz cru
 delis fore dz.
 sz ille de quo
 Sene. loquens
 ait. Nulli' bo
 ni possessio iu
 cūda ē sine so
 cio. q certe cō
 dictōes ppe
 tatesqz qz si
 delis amicus i
 se hre dz. qru
 pma ē q sui z
 socij idē nol
 le idēqz velle
 existat. d quo
 phus. s. poliri
 coz. Amicōz
 idē nolle z vel
 le ē. z tullius

Salustii. Amicōz est si veri amici fuerit idē velle z idē
 nolle. Secūda est mori p socio. de quo Varro i sentētys.
 Pro amico sepe mori contingit. Tertia inseparabiliter
 socio adherere. de quo Sext' pictagoric'. Amic' mini
 me erat ille q p amico aliqui nisi mors iterueniat separa
 tur. Quarta ē noxia pcauere. de quo Apulegi' platonie'
 li. de politico z ciuili. Soci' vulpinus est q socio suo non
 pcauerit a piculo z delicto. Perfect' ergo socius est q so
 cio suo circūspectiōes adhibet z cautelas. ¶ Notandum
 Boe. appellat fortunā nubilā. i. obscurā siue cecā. depige
 gebat. n. fortuna antiquus ceca qm ex iprouiso accedit z
 recedit. vel qz cecū reddit hoiez extollēdo eū i pspere et
 depmēdo i aduersis. z eadē pene verba sūt i de sola. li. i.
 metro. i. cum iquit. Nunc qz fallacē mutauit nubilā vul
 tum zc. ¶ Nota teter. tra. trū. i. niger vel ferus. sici can
 tico. Tetrum cabos illabitur.

¶ Quid. n. dulci'. In hac pte Boe. ponit vtilitates que
 ex qz sitōe socij fidelis oriūtur dicēs. Quid. n. dulci'. i. in
 cūdi' ē. qd ve pclarū. i. lucidū. qd quoqz meli' subaudi b
 sociali amore atqz socij. q. d. nihil. z rōnē hui' subiūgēs
 ait. qm nulla ad optio. i. pūctio amoris pstat. i. veri z p
 fecti pstat. i. admittit finē. i. terminū fauoris subaudi sz in
 eū ē duratura. Et tūc antipophozifādo z cuidā tacite qō
 nt rūdendo dicit. Posset. n. qz ore supra prime dixisti q
 mutua iter socios dz eē questiūculaz certatio. vtz si hec
 certatio quādā iuidiā igesserit nūqd hec socialis nex' erit
 dissolutiua. Ad h rūdēs dicit q si iuidiā scōz qd iperfecta
 euenerit i discēdo. hec certe gratuita ē qm ē itellect' acui
 tiua qre societatis h' nullomō destructiua. si vō simplex
 .i. pfecta iuidiā irreperit qd i vera societate haudquaqz
 ptingere phas ē. hec certe est psumptiua ppy auctoris.

¶ Notādū Boeti' i lra ptedit talē rōnē. Illud cuius fa
 uor z tranquillitas i eū est duratura illo nihil est lucidius.

Amor ver' socialis ē h' ergo zc. maior nota. minor pz i lra.
 ¶ Notādū circa h q dicit iuidiā simplex ppy auctoris
 est psumptiua. iter oia vicia min' excusabilis est iuidiā qm
 otutus semp est ipugnatiua. hic Tulli' i rhetorica vtutis
 omes ē iuidiā. z itē ali'. Semp vtutes iuidiā segtur. feri
 untqz sūmos fulgura mōtes. Hoc viciū demones hnt hu
 mane iuiden

nas studij ob causas me misisset:
 vnicū custodē vite mee iueni no
 mine fauonē non a vento sed a
 fauore denominatū. Dic cuz me
 isperisset itinere fatigatū. diuersa
 considerantes: creberrime suspi
 rantem: quesuit culas essem: se
 cūqz me adduxit curialiter conso
 lās: breuiter iquirendo si ob stu
 dij causas illuc venissem: cuiusqz
 professionis essem: cuiusqz facul
 tatis: post triduu3 noia vicorum
 ostendēdo angiportozū cōfraga
 dicens: hic vigent presagia cal
 deoz: ptholomei non latens glo
 ria: aristotelis sincera vītas: pla
 tonis pbata diuinitas: zenonis
 pcretio: peribonij dilectio: picta

tes pli. quoz
 filij perditōis
 sūt boies mū
 dialterius bo
 nū pferre do
 lētes. qb' mos
 ē oē pxiūoz
 appetere dicē
 tes illud oui
 dy pmo de ar
 te. Fertiliōz se
 ges est alienis
 semp in agris
 Uicinūqz pe
 cus grandius
 pber bz. Lu
 iusqdem vici
 rabiez acerbū
 liuozis vt clau
 dian' ait i ma
 iozi. Nulla q
 es placare pōt
 pterqz auctor
 proprius. z in
 de oratius in

eplis. Inuidus alteri' reb' marcescit opimis. Inuidiā si
 culi nō iuenere tirāni. Maius tormētū. qm vt i lra Boe.
 ait ppy auctoris psumptiua ē.

¶ Cū aut mei parētis. In hac pte Boe. supradcā exēplo a
 seipo accepto pfirmat di. Cū puidētia mei parēt' misisset
 me athenas ad has scolas vles grecie ob cāz study pmit
 tēs vt assolet parētētis ē. i. vt fieri solet solari me supple
 Boe. ei' allogo. i. ei' lris paucis dieb'. i. infra paucos dies
 ego Bo. iueni athenis vnicū custodē z ducē vite mee noie
 fauoniū dnoiatū. s. nō a vto fauonio sz a fauore. i. amore.
 Dic nepe fauoni' cū isperisset p me supple. Boe. fatigatū
 .i. festū itinere. z vidisset me p' sideratē. i. meditatē diuersa
 atqz isperisset me suspiratē crebrime. i. sepissime. tādē qst
 uit cuias eēz. i. cui' gēt. qz p z adduxit me secū solās me
 curialr. z h dico igrēdo breuiter si ob study cām illuc scz
 athenas venisē. z cui' factatis supple si diues aut paup
 cuiusqz pfectōis. i. scie. onēdo mihi Boetio post triduu. i.
 post tres dies noia vicoz atheniēstū atqz pfraga. i. tortuo
 sitates angiportoz illoz vicoz strictoz vbi scole stabāt
 atqz scie exercebant vt qdā factiūt. vt pfraga. i. clamores
 aut loca clamozosa angiportoz illoz portuuz vel vicoz.
 Cape qdlibet di. hic demōstratiue loqē. hic. i. i hac pte vi
 gēt. i. docent' p' sagia. i. futuroz p' scia. Caldeoz baz gētū
 q plus ceteris diuinatōib' i' istebāt. hic. i. i h loco viget nō
 latēs imo famosa glia ptholomei illi' astrologi. h supple
 viget sincera vītas Aristo. z bñ sincera qm q ab Aristo. re
 cedit a vīrate qz recedit pmetator: h supple viget pbata
 diuinitas. i. diuina sapia platonis. Dic nepe plato tāta de
 diuinitate docuerat vt z diuin' appellari mereret. hic. i. i
 alio loco. s. viget pcretio. i. rōnū cōpilatio zenonis illi' phi
 rōnū inqz qb' qdraturā circlī nitebat cōprobare. Peribo
 ny qz illi' magri dilectio. i. doctrina quā d dilectōe p' scri
 pserat supple viget h. h. s. alio loco viget pmissio pictagore

Capitulum

huius phi italici q pmitus aias iuenit fore imortales z de
 alyz corpib' trāfire pmittebat di. p se fuisse euforbiū. se
 cūdo talidē. tertio hermotinū. q̄rto pirz. vltimo pictago
 rā. z hāc opinionē secut' ouidi' methamor. phoseos li. i. s. d
 pictagoza sic igt. 3pe ego me memi troiani tpe belli pā
 toida euforbi' crā cui pectore quōdā Best i aduerso gra
 uis hasta mi /

nozis attride.
 Et orati' i car
 minib'. Dāt
 q tartara pan
 toidē itez iaz
 orco demissū
 zc. Et b volēs
 Bo. igt. picta
 goze pmissio.
 Homeri ylios
 supple viget h.
 Best doctrina
 homeri quā d
 bello troiano
 pfinxerat. hic
 quoqz vigent
 theoreumata
 .i. regule z p
 positōes geo
 metricales eu
 clidis hui' phi
 atqz geometre
 vnde theoreu

goze pmissio: homeri ylios z la
 bor theseos. Euclidis theoreu
 mata: darei'porismata: hypocra
 tis scrutinia. hic viget ariopagi
 efficatia: legū pitia: ypodromū
 cōfusa gloria: circi victoria: pale
 stre potētia: cestus fulminatio:
 missiliūz elatio: nautaz exclama
 tio: iuuēte peruagatio: coree con
 uentio. Cū ergo hec z alia mul
 ta fauonū mibi itimasset liberali
 tas: quenam mibi esset facultas
 quesuit: quāteqz expense loculi
 mibi posset sufficere numero si
 tas: cuiusqz discipline esset mibi
 p̄mptioz mētis itētio. Dīb' sibi
 igt per ordinē r̄nsis quoddā me

ma diligēs z apta vboz dscriptio vel regula ē: ide regule
 geometre theoreumata q̄ si aptōes dicte sūt sicuti hec. oē
 totū ē mai' sua pre. s̄l'r si ab eqlib' eqlia demanē rema
 nētia erūt eqlia. h' vō supple vigēt Anxiomata. i. sophis
 mata michasi hui' phi q̄ de musica ediderat. vñ anxioma
 scōz huguicionē pcatenatio loquēdi d' sicut sūt sophisma
 ta. Papias vō dicit q̄ sūt ploga z maxime ppōnes i topi
 cis. hic aut supple vigēt apozismata. alia lra hz porismata
 z veri'. i. apte pbatōes. z d' a porus. ri. qd' ē aptio qdā da
 retis illi' hystoziaz troianaz scriptozis q aiaz post exutū
 corp' solā ymbzā fore asserēbat. hic quoqz vigēt scrutinia
 .i. ingitōes ypocratis illi' medici. z bñ ingitōes ypocra
 tis documēta noiat qm̄ p multas ingitōes z experimēta
 i artē opatiuā medicinalē deuētū ē. hic. i. i hoc loco supple
 viget' efficatia. i. vigor ariopagi. i. vici vbi scole phoz p̄si
 stebāt. a quo vico z dion ysi' scūs ariopagita dicit' est. Et
 d' ab area qd' est vtus z pagos qd' ē villa qm̄ i vico illo scia
 de nā discebat. qz p z pitia. i. sapia legū viget hic. z pprie
 iuris pitia d' z iuris perit'. Post hec quertēs se ad publi
 ca spectacula oñdēdo ex ordine sibi singula igt. hic ē p̄su
 sa glia. i. ianis ypodromy illi' loci quo pbātur equi ad lu
 ctā. Et d' ab ypos qd' est equus z dromos grece qd' cursus
 sonat. ide ypodrom'. i. loc' quo equi cursu pbātur vel se
 cūdū alios ypodromy. i. loci deambulatory supple supra
 quē hoies ambulant. z cōponit' ab ypos qd' est sub z dro
 mos curuitas. vel ab hyp qd' est supra z dromos cursus qz
 desup hoies currūt z ambulāt qm̄ sunt arcus deambula
 ry palacioz. vñ d' i legēda sci Sebastiani tūc iussit eū in
 ypodromio palacy tādū fustigari zc. vnde ypodromiqz
 dec' parcit loc' hic sit duoden'. victoria circi illi' loci vi
 get hic. Palestre. i. loc' lucte viget hic. z fulminatio. i. ia
 ctio cestus hui' instrumenti viget hic. est. n. cestus. us. ui. co
 riū cū plūbo ifuso quo manus suas pugilles muniūt z se
 iuncē cedūt. Et d' vulgari vocabulo plūbata. Elatio. i. ele
 uatio missiliū. i. teloz viget hic. exclamatio nautaz viget

hic Loree. i. ludicris saltatōisqz quētio viget hic zc.

Cū ergo hec z multa alia. In hac parte Boeti' postqz
 ostendit quō fauonius ipsi cūcta q̄ athenis publica foret
 oñdit atqz diuersas phoz sectas. qbusqz i locis studia sua
 exercebātur mōstrauit. hic psequēter subiūgit quō fauo
 nius ipse Boetiū instruit quo studio atqz q̄ manerie in his

mozia dignū amicis aurib' istilla
 nit: qz scz p̄citati pecunie diligen
 ter insisterē: quonā pudori p̄sera
 neuz est stulte cōmissa dilapida
 re: cogenteqz necessitate pudore
 me repatriare cōfusiū. aliud etiaz
 noua via rōnis exorbitans p̄pa
 lauit: vt si alicuius discipline me
 i sererē: p̄i' diligēter inspicerem si
 bonis morib' obediret: liberaliū
 artiūqz vbertate titulis polleret:
 remotaqz oī negligētia suozum
 p̄motōi idulgeret: cuiusqz esset
 professionis vt per tridūz eum
 diligenter audirem: cunctaqz cō
 siderarē: vt si bon' eēt licz balbu
 ciēs nō tamē ab eo discederem.

atqz circa q̄li
 bet gerere dō
 Et diuiditur i
 duas partes.
 nā p̄mo dat ei
 pla documen
 ta. scōo circa
 ea oia qdādam
 notādū subiū
 git ibi. Nō est
 aut digna. p̄i/
 ma i duas. nā
 p̄mo facit qd
 dem est. scōo
 Boeti' ponit
 tēpus ipsum i
 quo athenas
 studuit ibi. Si
 deliter zc. Et
 dicit. cū mēra
 liberalitas fa
 uonū suprano
 minati itimas
 set. i. demon /

strasset mibi hec oia supradicta atqz alia plurima q̄ forte
 breuitatis causa flētio p̄teriuūt. quesuit supple fauonius
 a me Boetio quenā eēt mibi facultas. i. rez copia. qz p z
 itterrogauit cui discipline itētio mee mētis esset p̄p̄rio
 tādē oibus sibi p ordinē respōsis qdā memoria dignūz
 amicis. i. amicabilebus auribus istillabat meis. Et hoc p̄
 mū documētū est qd' sibi tradidit. s. vt parcitati pecunie
 semp diligēter insisteret nō qd' illi parcitati q̄ pdigalitati
 opposita est sed mediocritati. Et rōnē subiūgēs di. dilapi
 dare. i. inutiliter expēdere cōmissa supple a parētibus p̄sen
 taneum. i. p̄sonum est pudori. q. d. pudor est cōmissa stulte
 inutiliterqz expendere z cogēte. i. vrgente necessitate repa
 triare p̄fusus pudore. Deide scōz documētū subdit dices
 Idē etiā fauonius p̄palauit aliud non exorbitās. i. aber
 rās vel deuīās a rōnis via hoc. s. vt si ego boe. isererem. i.
 imitterē me discipline alicuius. s. magistri q̄ respicerem
 p̄us bene z maturo p̄silio p̄quererē si magister ille obedi
 ret bonis z scis morib' atqz polleret. i. resplēderet titulis. i.
 insigni' liberaliū artiū. atqz si ipse magister indulgeret. i.
 vacaret p̄mōtioni suoz scolariū z hoc remota omni ne
 gligētia. i. quirerē z p̄spicerē cuius p̄fectōis esset atqz per
 tridū eū audire cūcta qz p̄siderarē vt si bonus esset non
 discederē ab eo licet balbuciēti. i. male loquēti. vel si ceci
 tas. i. ignorātia. s. magistri illius existēs nouerca. i. p̄traria
 subtilitatis detineret aures stultoz. i. doctoz simulacro
 .i. fictōe falsa similitudine efficeret retrogradus sic vt eū
 dimitterē supple ammonuit fauonius. hinc qdā notabi
 le dcm̄ his adyciēs iquit sigdē p̄ certe malo. i. magis vo
 lo deliniri. i. edoceri fructu. i. doctrina balbutientis licet
 tediosa. i. tediū igeneret qz gloriari dulcore. i. ficta dulce
 dine seducētis. s. decipiētis cecitatis. i. ignorantie. Cū
 tandū Boetius p̄spiciēs pdigalitatē scolaribus sicuti et
 cuilibet nimīū esse dānosam atqz i miserie z egestatis ite
 ritū atqz tādē pudorē atqz fabule nedū notis sed z igno
 tis iductiuā summopere parcitatē hoc est liberalitatem

Simulatio detinet nouerca reatas

multoz p̄feret an res ut qd' zc

sic i simyter. s. i. male deliniri

Quartum

que i modestia z tēperātia dīstīt: cōmonet amplectendā
Lōsilio cathonis q bis versibus q̄si idē p̄cipit. Ne tibi qd
desit q̄sītis vtere parce. Utqz qd est serues semp tibi de
esse putato. ¶ Nōndū circa hanc partē vbi dicit p̄us dili
gēter īspicerē zc. Libros euoluere seu legere p studio nō
sufficit sed doctores ydoneos audire d̄gruit. Si qz ergo

doct^o fieri cu
piat doctum
viz eligat cuz
doctoz īsuffi
ciētia viā disci
pline claudat
doctuz inq̄ il
lū varrone cō
sule elige quē
magis mirerl
ī suis q̄ ī alie
nis. nil. n. ma
gnificū doce
bit q a seipso
nil didicerit
qd etiaz Boe.
ipse ī īferiori
bus attestans
ait. Miserrī
mi qppe inge
ny est vti iuen

Feliciter autē his z alijs secretis
īstructus annis duob^o de viginti
athenis conualui: q̄cquid mali ex
pertus ad boni tamen vestigia sē
per fui anhelans. Non enim est
dignus dulcoris acumine q ama
ritudinis nequit inuisari graua
mine. Herodiani Aristotelisqz
discipline sp̄ adherens: aliozsqz
scintillulas diligenter mētī mee
commendauī. Ne paupertatis
facultati presentis opis deroget
simplicitas: p̄fundat desperatio:
affligat desolatio: quoddam cū

tis z nō iueniēdis. ¶ Nota circa hoc qd dicit. Malo sig
dē balbutiētis zc. Nemo scdm exteriorē apparentiā quā
nā sibi ididit aspernendus est quādo ignozat virtus ītra
nea auctoritate ecclesiastes. ii. Non laudes viz ī spē sua
neqz spernas hoīem ī visu suo. z catho moralis. Corporeis
exigui vires p̄tēnere noli. Lōsilio polet cui vim natura ne
gavit. Interdū. n. p̄ciosiora sūt parui corpusculi vascula
vri gēme lapilli qz testatur. Sic etiā q sagax natura bal
butiētī ligue vicio subtraxerat quādoqz d̄silio atqz itelli
gētia vberiore refartit. Inde vulgare hoc. Meliora sūt
vulnera diligētis q̄ fraudulēta verba blādiētis. ¶ Nō
balbutiētis ī superioribus expositū est. c. z. ī ea parte cū
de violētia agebat. Simulacrum imago vel effigies d̄r. z
d̄r a simulo. as. quasi rem alr ostendens q̄ sit.

¶ Feliciter autē his z alijs secretis. In hac parte Boeti^o
ōndit q̄to tēpore post superiorē īstructionē fauony athe
nis ī p̄tinuo studio pmāserat doctrinis phoz īstīdēdo di
cens. ego Boetius īstructus. i. informatus his supple p̄di
ctis z alijs secretis. subaudi ab ipso fauonio qualui. i. pmā
si athenis annis duobus de viginti elegātia est. i. annis. i. 8.
q sunt viginti dēptis duobus. anhelās. i. itēdēs semp ad fa
stigia. i. sūmitates boni. i. virtutis z sciaz. q̄cqd etiā mali
. i. ant egestat aut penurie aut etiaz oppropzy exptus fui
. i. passus sui. Et idē qdā subdēs puerbiū iquit ex his. Il
le. n. nō est dign^o acumine dulcoris q nequit inuisari. i. ir
retiri grauamine amaritudinis iuxta illud. Dulcia non
meruit q nō gustauit amara z segtur quoz phoz docu
mētis atqz īstitutis tāto tpe iuigilauit dicēs. z ego Boe.
adherēs semp īstitutis atqz traditōibus herodiani illius
p̄hi atqz aristotelis illius p̄hi cōmēdaui mētī mee scintil
lulas. i. documēta z traditōes alioz phoz zc. ¶ Notā
dū q herodianus summus fuit ille grāmaticus athenien
sis vti qbusdā visum est quē z appolloniū p̄scianus īsecu
tus est. fuerūt. n. illi duo vt p̄scianus ipse ī maiori testatur
excellētissimi apud grecos grāmatici. sed de Aristotele
atqz eius laude satis ī superioribus dicta sunt cū de lo
gicis īstitutis ptractatū est: s̄līr qd fastigiū sit ibidē dictū
est quare ibi videas.

¶ Ne paupertatis facultati p̄fēris operis. Nec est secūda
pars p̄ncipalis huius capli ī qua post q̄ Boe. determina
uit de sagaci scolariū puisione. z hoc quo ad eos q reruz
copys p̄stāt atqz necessarius oibus pleno cornu abūdant:
nūc vero facit hoc idem de his q paupertate grauati quoti
dianū victū labore atqz idustria pcurare cogūtur. Et di

ctorum nature commune dignū
durimus examini cōmittenduz.
Cum autem scolaris egestas di
uerso procedat intuitu: tum pro
pter affinium tenacitatem: tum
propter eorum inundantis pro
celle penuriam: tum propter vi
trici iuuaminis īconstantia: tum
propter germane nubitatis istā
tiam: tuz propter ipsius primo
geniti militie nimiam incuriā: tū
propter familiaris adustiois ver
sutiam: generali stemate perusi
dignum durimus consulenduz.

uidit̄ hec part
scōa ī quatuoz
partes. nam p̄
mo p̄mittit
paupertati ipsi
cōsulere atqz
documentis
quoad possibi
le fuerit obui
are. scōo pluri
ma enarrat q̄
vt plurimum
scolariū penū
riā atqz egesta
tē inducunt. z
hoc ideo vt fa
cili^o remedia
in p̄trariū sub
ministret. ter
tio cōtra qdli
bet p̄dictozuz

d̄siliū administrat. q̄rto ex his oibus qua manerie p̄ferē
da paupertas existat p̄cludit. scōa ibi. Cū ēt. tertia ibi. i. Pa
rētū detestabilis. quarta ibi. Sit ergo tuta paupertas. z
p̄mo dicit. nos Boetius dignū durimus cōmittendū exa
mini. i. declaratōi illud qd cōmune est nature cunctoz. z
hoc ne simplicitas paupertatis deroget facultati p̄ntis ope
ris atqz desperatio p̄fundat atqz ne desolatio affligat. q̄si
diceret. Sūt plurimi q forte ob īopiā atqz expēsaz carē
tiā studio vacare despiciūt atqz sic qd natura donauerat
egestate atqz rez penuria deprauat: ne quēquā paupertas
hec ab hoc scōo p̄posito subtrahat nos Boetius durimus
dignū z rōni p̄sonū paupertati scolariū quoad possumus re
medys obuiare. Itē duco plura significat vt hoc metro
notat. Duco desponsat reputat trahit z p̄pziū dat. In l̄ra
vero idē qd reputare significat sicut ī l̄ris scribit. Dignuz
durimus vobis intimandum zc.

¶ Cū aut scolaris egestas. In hac parte Boe. enumerat
ea q vt plurimū scolares ī penuriā atqz egestatē p̄trahunt
z diuidit̄ scōz q ponit partes eoz q egestatē cānt. Et dic
aut p̄ sz cū egestas. i. penuria scolaris p̄cedat. i. causē di
uerso intuitu hoc est ex diuersis causis. tū. s̄. p̄mo p̄pter te
nacitatē. i. paritatē affiniū. i. tam parentū q̄ amicoz. tuz
supple secūdo p̄pter penuriā iundātis p̄celle. i. fluctuā
tis z periclitātis miserie eozūdē. tum supple tertio p̄pter
īconstantia iuuaminis. i. adiutorij vitrici. i. patrini vel pa
tristri. tū supple quarto p̄pter istātia germane nubitati
tis hoc est p̄pter despōsationē sororis. tum. i. q̄nto p̄pter
īcuriā. i. negligētia militie. i. dominatōis p̄mogeniti. tuz. i.
sexto p̄pter versutiā. i. prauitatē atqz deceptōes adustio
nis familiaris. Cū ergo supradicta oia sint que plerūqz pe
nuriā scolariū p̄curent: nos Boetius dignū durimus. i. re
putauimus p̄sulēdū supple scolariū īopie generali stemate
te. i. discēdi ordine. ¶ Notavitricus patrini vel patria
ster est. s̄. q vxorē ex alio viro filiū vel filiā b̄ntē duxit et
corripit penultimā. Vñ Quidi^o de remedys. Vitricis et
gladys z acuta dimicet hasta. Nouerca autē ē q̄ maritū ex
alia vxore filiū vt̄ filiā b̄ntē duxit q̄s vt plimū iustas di
cīm^o. vñ qdā. Haudet ī afflictos seuire nouerca p̄tās.

Capitulum

Carentuz detestabilis 22. In hac pte Boe. post enarra-
tionē eoz qbus scolarib' ipsis vtrplimū paupras imittit.
nūc remedia ad qlibet oportuna subiūgit. Et diuidit i sex
ptes s3 sex remedia sex causis paupratē iducētib' appro-
pata. s. da ibi. Inundārl. Tertia ibi. Obsego. Quarta ibi.
Germanici festiuantis. qnta ibi. Germane nubilib'. sexta
ibi. Tenacita

tis industrie.
ponit q' primo
remediū 2tra
pmū qd est pa
rētū tenacitas
que qnqz tāta
existit vt etiaz
nisi arte 2 ob-
sego flectere
filios in extre-
mā labi pmit-
teret egestatē
Cuius tenaci-
tatis modera-
mē Boe. scola-
rib' ministrās
his ingt vbis.
Detestabilis.

Parentuz detestabilis adūca te-
nacitas p'cū istantia pmollitur:
tediosisqz affatib' plerūqz dissol-
uitur: fletibusqz tēpestiuis deli-
nit: pmissis fallacib' plerūqz ex-
citatur: munusculis affectuosis dis-
soluitur: adulatione si tēpestina
fuerit pforatur: si minus solida-
tur: adamantina licet fuerit exē-
plari cōmonitu destituitur: alio-
rūqz rogatib' excitatur. Inundā-
tis p'celle penurie p' laboris icre-
menta ppriū obtēperandum est

.i. odiosa atqz adūca. i. auara tenacitas 2 bene adunca ex
similitudine dictū est. adūcū enī curuū sonat. vñ. Curuū
se p'bet qd aduncū crescere d3. Auaricia quoqz nimia sua
iflexibilitate 2 tenacitate merito curua dici debet. vnde
adunca tenacitas. i. auara parcitas parētū pmollit. i. dul-
cescit 2 flectit istantia subandi multa p'cum. i. supplicatio
num. q3 pro 2 dulcescit 2 permollit tediosis vbis subandi
depratiuis frēqnter geminatis 2 ex p'nti nimia replicatio
ne tedium i'gerentibus. 2 plerūqz. i. sepe supple tenacitas
ipsa parentū dissoluit affatib'. i. ornatis 2 politis p'suasio-
nib' filiorū. q3 p' 2 delinit. i. pmollit fletib' tēpestiuis sup-
ple p' loco 2 tpe atqz qnqz tenacitas ipsa excitat fallaci-
bus. i. falsis pmissis. s'lr dissoluit iterdum munusculis. i.
donis affectuosis. i. affectatis. etiā pforat. i. ingreditur se-
pius adulatione. i. blādimentis. 2 hoc si tēpestina fuerit
supple loco 2 tpe atqz cōgrua manerie. q' si minus. i. non
fuerit subandi tēpestina ipa adulatio: certe tenacitas ipa
2solidat i' penis. 2 isup tenacitas ipsa parētū penit' desti-
tuit monitu. i. p'suasionē exēplari. i. exēpla adducēte. licet
p' q'uis etiā fuerit adamantina. i. auarissima p' similitudines
dcm est. sicut. n. adamas ferz attrahit. sic quoqz parcus 2
auar' continuo reb' nō habitis insistit. s'lr q'qz tenacitas pa-
rētū etiā excitat. i. 2mouet sepi' rogatib'. i. intercessionib'
alioz. s. amicoz. **C** Nōndū scolares ipsi circa parentes 2
amicos tenaces 2 parcos q' difficile flecti qunt sicuti gut-
ta circa lapides durissimos se h'ere debēt. respiciāt. n. nō vi-
casus atqz pōderis guttā cauare lapidem s3 assiduitate 2
istantia. sic etiā parētū parcitas licet nō vna sola istantia fle-
cti atqz deliniri possit ipsa salrim nūc decies imo pluries
geminata valeat deliniri. qd si huic assiduitati 2 instantie
ars affuerit certe i' meli' opus p'sperabit. nā vt iquit Pā-
philus. Ars aīos frāgit 2 fortes diruit vrbes. Arte cadūt
turre arte leuat onus. 2 itē Quidius de arte. Arte citeve
loqz rates remoqz regūtur. Arte leuis curr' arte regēdus
amor. **C** Nōndū scōz thomā scda scde. q. ii. Inter placi-
dū adulatorē 2 blāditorē hoc iterest. Placidus. n. ille est
q' sola itentōe delectādi loqz. Sed blāditor itentōe lu-
cri psequēdi. Adulator vero coiter vtrisqz attribui solet.
verū nō est q' vñ p' reliquo apud auctores sepi' reptū ē.
C Inundātis p'celle penurie. In hac parte Boe. ponit

scōm remediū 2 scōm qd est parētū iopia atqz paupras. 2
duo facit. nā pmo remediū ponit. scōo qdā circa hoc no-
tādū 2 modius subnectit. ibi. Cauēdū est. n. 2 dicit q' si pa-
rētū torqueat egestas obtēperādū. i. 2sulēdū est penurie
.i. miserie iundāris. i. abūdātis vel piclītātis 2 fluctuātis
p'celle p' icremēta. i. augmēta laboris videlicet scripturā

Scriptitādo: trituras colligendo:
areas mūdando: ad tēpus seruiē-
do. Si tamē igeniosa scribendi
facultas motum coegerit volun-
tariuz: necessitatis stimulum di-
gnum duximus ibibere. Cauē-
dum est tamen ne delicios' men-
tez excitet appetitus: lucrumqz
eneruet sirenosuz: communiter
scribentium prodiga raroqz fide-
lis defraudet adulatio: familia-
risqz sinistravisu vel auditu ebi-
bat q'qd scribentis dextra pmol-

do. i. scribēdo.
alia lra h3 scri-
pitādo tritu-
ras. i. messes
colligendo. et
dī tritura a te-
ro. qz teritur i
area. Areas. i.
domoz 2 alio-
rū locoz pla-
nities mūdā-
do: s'lr fūiēdo
ad tps. sed ta-
men inter oia
hec nos duxi-
mus. i. reputa-
uim' dignum
ibibere. i. cobi-
bere 2 refua-

re stimulu. i. pūcturā necessitatis. i. idigētie subaudi scri-
ptura. 2 B si factas. i. ars igeniosa coegerit. i. ipulserit mo-
tū volūtariū. i. ipsā volūtātē supple ad B faciēdū. **C** No-
tādū paupras h3 de q' in B scōo remedio itēdit 2 si supra
vires itēdat patiēter tñ sufferēda ē: Exēplo maioz nroz
q' paupratē placidā atqz acceptā ob amorē phie i dies ex-
coluerūt. sic diogenes phs vt refert Seneca paupertate
gaudere voluit. pauprateqz potētias scli superare. Erat
nēpe alexādro oia possidente potētior cū plus eēt qd iste
nollet accipe q' qd alexāder dare posset. Usus enī solus
erat vt hieronym' 2 iouinianū refert duplici pallio ppter
frig'. Perā p cellario hūit atqz clauā ob frigiditatē sene-
ctutis sustētandā. verū tamē qm nā ipsa aligbus indiget
qbus ad philosophādū validius sustētet 2gruū est vt qd
fortuna ex rebus exterioribus assūperat labore atqz idu-
stria 2grat vt sic sicuti i supfluis nā nō abūdat sic quoqz i
necessarijs haud quāqz deficere dinoscat. labores vero 2
idustrie qbus hec necessitas repmīit sūt q's lra 2numerat
qbusqz i remediāda egestate si perusus fueris nullo tibi
tpe nature cōmoda deesse videbis. Itē area loc' ē ad ex-
cutiēdū frumēta apt' vel dī tabulaz eq'litas. vel domoz
latitudo. ide areola diminutiuū. q'cūqz tñ mō capiat bñ i
pposito applicatū puta.

C Cauēdū ē tñ ne deliciosus. Dic Bo. circa p'imo dcm
remediū qdā notabile obseruādū subnectit. 2 diuidit
i duo. nam pmo facit qd dcm est. scōo exēplo dicta expla-
nat. ibi. Hebeonis negtia. Et dicit Boetius q' i his supra
dictis 2 p'cipue i scribēdo summopere cauēdū est ne appe-
titus deliciosus. i. voluptuosus 2 luxuriosus tā ea luxuria
que i ornatis ē q' ea q' i cōmessatōibus atqz coitu 2sistit
iuxta satiricoz partitōes q'cūqz tāde sit cauēdū ē ne men-
tē scolaris excitet. i. 2moueat supple ad aliq' turpe pagē
dū atqz sic eneruet. i. exbat fūdit' 2 eradiceat lucrū sireno-
sū. i. attractiuū 2 dceptorū. cauēdū q'qz est ne adulatio. i.
blādities pdiga. i. larga q' ad excessuz. q3 p' 2 raro fidelis
defraudet supple mētē scolar'. q. d. cauēdū ē ne adulatōe
2 ficti oblectamētis scriptoz tāto iuisceat vt sic studio se
posteriorē 2stituatur. q3 p' 2 sūmope caueat ne sinistra sup-
man' B ē ifidelitas familiar' ebibat. i. subtrahat visu vel
auditu q'qd. i. oē illud qd pmollit. i. lucrāt dextra. idest

Quartum

labor & fidelitas scribetis. **C** Nōndū circa lras tria sunt mala q̄ principalr scolares sicuti & quēlibet ab abusu q̄q̄ stoz terrere debēt. Primū ē spūaliū bonoz p̄cept̄ q̄ abusu hūc p̄segitur vti p̄ de esau. genesis. 25. q̄ p̄ lētis p̄mogenita vēdidit oīa. Scōz est paupertas vsq̄ ad mēdicitatē. hoc p̄z i filio. pdigo. luce. 15. q̄ post dissipatā substātiā ad tantā penuriā dene-

nit q̄ cupiebat replere vētrē de porcorū siliquis s̄z nemo illi dabat. Tertiuū ē rapine pctm̄ & hoc tāgit catho cū dicit. Utere q̄sitif sed nevi dearis abuti. Qui sua cōsumunt cū deest aliena sequuntur. **C** Nōndū circa h̄ q̄ dicit sirenōsū lucrū. Sirena vel siren mōstrū marinuz ē qd̄ dulcedi-

ne sui cantus nautas ad se trahit & submergi facit. hinc a sīrē. i. tractu dcm̄ ē. Sic quoq̄ lucrū dulcedine sua hoies ad se attrahit atq̄ tādē attractos i gehēnā p̄ducit. quare dcm̄ ē. Pecunia tua tecū sit i pditionē. bñ ergo lucrū sirenōsū dī. i. attractiuū & dolosum.

C Glebeonis negcia nō obstatē. hic Boe. exēplū pdicti subnectit dicēs. q̄tūcūq̄ & icōmodū discēdi & vtutl decremētū negcia glebeonis. illi scolaris nō obstatē grā. i. fauore. parētele. i. parētis mei q̄ sibi gratosus extitit contulit supple vt statim subiūgeēt mibi Boetio militātī. i. studētī sub herodiano. i. sub ipso magro. nihilomin' nos Boe. deficiēte nobis plerūq̄. i. iterdū igniculo. i. adiutorio p̄ni cēsus dignū duxim' mitigare moze. i. remedio p̄axato. i. p̄missio merore. i. tristitiā paupertatis aliqd̄ iprimēdo. i. scribēdo arbitratēs tuci'. i. securi' degere nos iuitū. i. i labore & paupertate q̄ arripe itinera longi laboris repatriādo. Deide Boe. icōmoda sibi a p̄fato glebeone illata. enumerās dicit. s̄z qd̄ cū nos Bo. vitā nram labore manuū sic vt p̄ferē lucraremur. negcia & sinistra prauitas glebeonis i timauit. i. notificauit affinib'. i. parētib'. atq̄ amicis. supple meis ibui. i. instrui me Boetiū pestiferis sedib'. i. i cathedris pestē iferētib' scriptoz. i. cathedrātium. atq̄ itimauit me glari. i. q̄ gliarer diuti' lucro. i. i lucro seducētī supple quēadmodū supius oñsum est. qd̄ vltra itentio. i. amor parētis exiis plerūq̄. i. sepi' p̄mptioz ad malū supple opinandū de filio q̄ ad bonū euaporauit. i. euauit & exalauit. igne. i. ab. igne itriseco. i. ab. ira icēsa subordinante glebeone supradicto. q̄ p̄ & supple itētio parētī sic vt p̄ferē euaporata atq̄ q̄si exalata puauit me subsidio solito. i. vsueto. & hoc pus q̄ exitus. i. finis & rei vitas p̄basset. i. manifestasset acta p̄ me p̄petrata. & item amentia. i. parētū nō declinauit imo i dies iualuit. q̄ p̄ & istātia p̄cū penitus p̄fecit i nullo. qd̄ ampli' traditio delatoris. i. accusatoris. i. glebeonis remansit notoria. i. manifesta post bimatu. i. post annos duos. sed traditio ipsa nō recessit. i. euasit iultra. i. ipunita. **C** Notādū q̄ iter vicia cetera de tractōis viciū maxime odibile cēsēndū est qm̄ p̄ximū la-

cerat atq̄ p̄fundit. aut. n. bona diminu it aut occulta denegat. aut falsa crimina iponit. q̄s obres sapiēs admonet ecclesiastici. z. ne hoc vicio iuiscaris. p̄fortes nos exhibeamus ne forte assiduitate sua ifamati ipropriū perpetiamur. Lauēdū ergo sūmope scholarib' est ne talib' se associet: vt sic qd̄ Boetio glebeone subordināte p̄rigit se a si-

itrinseco: solitoq̄ p̄tinuit subsidio: & priusq̄ exit' acta p̄basset: nō declinauit amētia: p̄cūq̄ i nullo p̄fecit instantia. post bimatum delatoris notoria traditio remansit: sed non inulta recessit. **O** bsequio vitrici si nequeat p̄solari facultas: minis d̄roget: tractuq̄ tēpestino p̄mūat: vt iocosa p̄culi docet transactio. Germani festiuantis icuria exēplari mitigetur eulogio: ipsiusq̄ p̄p̄iquitanis amōitu corrigat versutia vel amētia reprimat. Germane nubilib' annis affini quātorū obtēperan-

milib' peniteant n̄ cauisse. **I** tē bimatu. i. spaciū duozū annoz. i. bienniū. **E** tē d̄ a bimatu. ma. mū. qd̄ cōponit a bis & ann' q̄si duozū annoz tē. **I** tē d̄ lator. i. accusator. & d̄ a defero. i. accuso. vii. z. machabeozū. **4.** Simō aut pdictus pecuniaz & p̄rie d̄ lator tē.

O bsequo vitrici si neqat p̄solari facul-

tas. In hac pte ipse Boeti' ponit tertiu' remediū q̄ tertiu' qd̄ est vt plimū egestatis scolariuz p̄curatiuum. i. vitricuz atq̄ auoz tenacitas. **E** t dicit q̄ si facultas supple scolaris neqat cōsolari. i. iuuari auxilio. i. subsidio vitrici. i. & auoz qd̄ agēdū. dico q̄ tenacitas hoz d̄roget. i. diminet minis. i. p̄minatōib'. q̄ p̄ & cōminuet sup. quēadmodū p̄missū ē. tractu. i. motu tēpestino. vt. i. quēadmodū iocosa trāfactio. i. opatio p̄culi illius magri docet. **I** tē d̄rogo. as. re. maledicere d̄trabere vel diminuere p̄ pte nō i toto ē. ff. de v. obli. l. derogator.

Germani festiuant' icuria. In hac pte Bo. ponit tertiu' remediū q̄ tertiu' ipedimētū qd̄ ē vt frequēter penurias scolari' imittit di. Incuria. i. negligentia germani. i. fris festiuantis. i. festa q̄ridiana pdigalr celebrātis mitigēt. i. castigēt eulogio. i. p̄mone p̄suasiuo blādo atq̄ dulci. p̄mone inq̄ exēplari. i. exēploz pleno. q̄ p̄ & versutia. i. astuta negcia subaudi germani p̄fati. corrigat amōitu. i. amōnitōe p̄p̄igatis. vt dep̄mat amētia. i. stultitia. icurie. h̄ ē negligētie. **C** Nōndū qm̄ p̄ filio effendi cā est nutriēdi atq̄ discipline iter oīa que correctōi atq̄ eruditōi filioz magis p̄ficere atq̄ p̄desse vident' sola ē p̄nalis a tenera etate filioz correctio atq̄ eruditio. nā q̄ bene erudiunt' i etate tenera qm̄ p̄fecti sūt de facili ad bona iclinant'. nō ē tñ sue correctōis regule nimia feritas iferenda. qm̄ licet filios corripe bonum sit: exterminare tñ ipsos non licet q̄ tūc paternalis disciplina p̄dest qm̄ clemētia adest. sed p̄obdolo: i h̄ istāti tpe neq̄ disciplina neq̄ clemētia studij corrigunt'. q̄ fit vt qm̄ sperat ex eoz letari opib' quōlibet desolatur. q̄ si tarda atq̄ sera tūc adhibeat correctio bec nō arduo sed blādo solū eulogio ministret'. **I** tē germani p̄p̄ie dicūtur q̄ habēt eadē matrē sed diuersos patres quasi ab eadē genitrice manātes. dicūtur tamē etiā q̄ eundē patrē & matrē habēt. **I** tē eulogiū expositū est supra vbi de sophistria agebatur.

Germane nubilibus annis affini. In hac parte Boe. ponit aliud remediū p̄tra gntū ipedimētū paupertatis scolariū iductiuū qd̄ est sororis nubilitas. & diuidit i tres

Capitulum

partes. nā pmo remediū ponit cum cause subnectōe. scōdo
Deos iuebit q ob icuriā pudori castitatis nō indulgēt. ibi.
Quā. tertio qōdā exēplū circa p̄dicta subiūgit. ibi. obtē
perāde. ⁊ dicit pmo. Qd si scolaris in penuria existat atqz
t̄ps nubilitat germane. i. sororis p̄p̄quū sit oꝝ sup̄sedere
p̄ ea vice vt sorori de m̄rimonio p̄uideat. qm̄ germane

.i. sorori affini
.i. existēt p̄xi
me nubilibus
annis. i. annis
pubertatis q
anni ad nubē
dū habiles s̄t
obtēperādū ē
.i. succurrēdū ē
quātōtius. i.
valde cito. et
rōnē subdens
dicit. ⁊ hoc iō
ne p̄mula rosa
hoc ē v̄ginitas
ipsa carpat. i.
auferat ⁊ p̄pe
fructū est. idi
gno pollice.
trāsūp̄riue po
sitū ē. i. idigna
manu ⁊ indi
gno amatore
p̄ viciū icurie
.i. negligentie.

C Notādum

circa hoc q dicit p̄mula rosa. Virginitas ipsa nomen ho
norabile est q̄re non imerito rose p̄parat nō q̄dez simplr
sed honorabili. s. si bonis opib⁹ illustret. nam i euāgelio
virgines qnqz fatue legunt q̄re ex sua virginitate itroitu
ad ianuā celestē meruisse nō credunt. pulchz ergo est eē
v̄ginē. s. pulchri multo si cuz virginitate opibus flozeant
sacris. nūc oꝝnī nūc meditatōi sedulo mentē exponēdo
his. n. hiero. ad eustochiū teste v̄gines debēt eē occupate.
Quā sororis cōmendanda est pudoris r̄c. In hac pte
inebit p̄tra eos q ob negligentia castitati non p̄uident
⁊ dicit. Q̄ cōmēdāda est p̄fessio. i. obseruātia pudoris
sororis. q̄ p r. q̄ dolēda est cōmissio. s. i. pudicitie do
lēda inq̄z veluti refecatio. i. p̄cisio pulpe illius carnis sup
flue deturpātis vultū pudore. **N**ōndū deus nātr i mu
lieribus verecūdiā posuit vt ipse ad pctm̄ ⁊ ipudicitia p̄
uocare formidēt. qd attēdētes antiquoz plurime itantū
scōz carnem viuere cupiētes p̄us. mozi maluerūt q̄ virgi
nitatis florē sedo cōmaculare accessu. nec soluz xpianoz
glia exēplis haz referta est sed ⁊ paganoz xp̄z p̄sus igno
ratiū. sic apud valeriū maximū greca qdā hippo vitā p̄
dere maluit q̄ pudicitia deturpare. sic ⁊ pelagia que vt re
fert Ambrosius. c. 3. de virginitate cū esset annoz. 15. ⁊ p̄
donibus circūseptaz se videret m̄re absente suisqz sociab⁹
i aquā se piccit malēs mozi q̄ violari. sic quoqz romanoz
Lucretia quā i epitaphio ouidi⁹ his v̄sib⁹ cōmēdat. Lū fo
deret gladio castū lucretia pect⁹. Sāguinis ⁊ torrēs egre
deref ait. Testes p̄cedāt nō me fauisse tirāno. An̄ viz sā
guis sp̄s an̄ deos. Quā bñ p̄ducti p̄ me post fata loquē
tur. Alter apud manes alter apud superos. Et licet hec vi
ro nupta fuerit. maluit tñ gladio occūbere q̄ suaz pudici
tia alteri⁹ cōmaculare thoro. Est ḡ sūme cōmēdāda soro
ris pudicitia atqz ipudicitia quolibet dolēda.

Obtēperāde germanitatis insignia. In hac pte exēplo

qdam supiora corroborat. exēplo inq̄ a simaeo yconomo
accepto q p̄maritāda sorore oia bona tradidit. q. d. sic ⁊ a
scolari vt sororis p̄ualecat pudicitia atqz iusto m̄rimonio
cōbineat patēda atqz sup̄portāda p̄ tpe est penuria ne for
te vt supra dixerat. v̄ginitas alieno atqz indigno viro macu
let. dicit ḡ nō ē cōmittēdū silētio. i. nō ē tacēdum simacū

proprie carnis illecebris dū de
esset facultas secretius flozez ex
ponebat. Maluit enim incurie
vicio clam elisia succumbere q̄z
s̄r̄ne sed⁹ p̄stantie se viua dirum
pere. Nec ab inceptis retrogra
da p̄mansit quousqz ichoata si
ne termiauit ydoneo. Tenacita
tis industrie rudimēto adustioni
domestice succurrēdū ē ne mu
tuate pecunie diligētia bilē ifun
dat: alteri⁹ causave rei afflict⁹ ca
sum p̄ferat. Quicqd sub his fiat
caute conferenduz est ne pusilla
rez tenacitas vultum ruboris iu
dicio in postez obstipet. Tabu
lata enim plerūqz fortia vni⁹ scin
tillule lesione r̄nere dinoscūtur.

yconomum fi
lium scōi theo
frasti illi⁹ ho
minis sup. q̄z
to amore atqz
fidelitate se
būerit erga so
rozē suaz Eli
sīa m̄rimonio
collocādā. ⁊ B
ob insignia tē
perande ger
manitat. q. s.
simac⁹ vtroqz
parēte igressio
viaz vniuerse
carnis B ē mō
tuo vtroqz pa
rēte. ⁊ est ele
gās satis locu
tio. maritauit
cōstantia qm̄
vt segtur iā p̄
maxima infa
mia extitit
germane. i. so

rozis iminētis. i. iā machinate ifamie bñficio dotis. q̄ p
⁊. supple idē simac⁹ cōmēdauit se meatib⁹ fortune i totū.
q. d. totā facultatē simac⁹ ipse sorori dotē p̄stituit nihilqz
plus retinēs meatib⁹ se fortune cōmendauit. s. qd vltra.
Marito sororis. s. helisie surrepto a naufragio helisia iser
gtur. i. vndiqz seq̄ fr̄ez suū simacū i mlti fūiedo. q̄ p r.
belisia ipa ministrabat fri simaco q̄si ad iopiā deuēto cū
cta necia simulacro. i. similitudine meritoz B ē i recōpēsaz
ministrate dotis. nāqz p qz cū decēt factas vt ampli⁹ fri
nil ministrare posset exponebat. s. helisia secreti⁹ florē. p̄pe
carnis illecebris. i. luxib⁹ atqz delectatōib⁹ venereis. s. vt
vitā fri lucraret. Ipa nepe maluit. i. magl voluit succūbe
re vicio icurie. i. luxurie q̄z disrūpe fedus. i. amorē frater
ne p̄stantie se. s. helisia viua p̄manēte. neqz ēt ipa helisia p̄
māst retrograda ab icept. s. p̄missis donec ⁊ quōsqz termi
nauit ichoata sine ydoneo. i. decēti. q. d. belisia bec ⁊ elisia
itātū exegit atqz his oib⁹ istitit quōsqz frēm a suis miseris
p̄sus liberavit. **N**ōndū circa B qd dicit simacū ycono
mū. B. n. forte sibi nomē fuit. vl qm̄ dispēsator extitit. yco
nom⁹. n. vl econom⁹ ⁊ veri⁹ q pecunie frugū ⁊ oiz que
possident ē dispēsator. ide econom⁹. ma. inū. Xenophōl
pulcher liber ē q nobis gubnationē ville vl dispēsatorē
vniuerse dom⁹ Tullio iterptante designat.

Tenacitatis industrie. In hac pte Boe. sextū ⁊ vltimū
remediū ⁊ sextū ipedimētū paup̄tatis scolariū iductiuuz
pōit. Et diuidit i duas pres s̄z duo remedia. scōda ibi. Nū
qd sub his r̄c. p̄rimo dicit q si domestica fuerit p̄suptio
factatis atqz penuria iminēs qd agēdū. succurrēdū inq̄z
⁊ huic domestice adustioni. i. paup̄tati rudimēto. i. docu
mēto industrie. i. astutie ⁊ cautela tenacitatis. i. parcitatis
subaudi ne. s. cuiqz pecunia mutuet. Et B iō ne diligentia
pecunie mutuate. i. p̄stite ifūdat. i. imittat bilē. i. irā. bilis
n. p̄ ira sepe posita ē vt bec ēt sup̄i⁹ expōsita sūt vt p̄ vl

Quartum

supple ne diligētia dferat eāz dfect^o. i. tribulatiōis pugne
vel dissentōis alteri^o rei. Deide s; remediū subdēs dīc. q^o
si scolar^{is} Bagere minime possit qn oporteat ipz pecunias
suas mutuo dare. qd tūc fiat: cū supple B neēius fuerit
caute dconsiderādū est sub his. i. i. bis pstatōib^o ne pusilla. i.
pauca z modica tenacitas rez i postez obstipet. i. inclinet
vultū iudicio

.i. signo rubo/
ris. i. verecun
die. z dico ru
bori qm sicut
mors palloris
sic verecūdia
ruboris ecātia
Ult dīc boe.
cū ipse scolaris
neēio pecuni/
as suas pstatē
cogāt: caueat
tñ rebus suis
vt aut fideius/
fore aut pigno
re securus exi
stat. Et nō ob/
stāte qto mo
dica fuerit
mutui copia.
qm plerūq. i.
sepi^o fortiora

Quid de caluo milite luce sapie
p̄dito sēserit cācies cognoscat:
qui primeuo militie floze transitū
faciēdo latēter sub birro ampho
rā quādā secū detulit: mācipijqz
gratie p̄mēdauit: statūqz leui p
mutato alteri^o vicē elegit cobor
tis: de ollaqz fictili cocū p̄uenit.
Rixē rācorisqz frēo dissoluto idi
gne coc^o rancorē p̄ferēs caniciez
fictili percussit: que licet postmo
duz hedera dcorata eēt: nulli^o tñ
d̄cetero succi p̄nexui pristinū sta
tū potuit reuocare lesione: ex in
cursu fictilis p̄ba sibi silqz stirpi
p̄trahēdo. Sit ergo tuta paup̄ta

tabulata. i. edificia dinoscunt ruere lesione vni^o scintilla
le. nimir ergo si parua. ¶ Notandū Boeti^o i hac parte
sūmope dissuadet pecuniaz p̄statōez atqz mutui datōez
licet ad hoc tam diuina qz etiā humana obligamur lege:
qzorbē ēt a cathone iā lege consultus est. Miruū da. sed
Boe. s. qd tandē rīdem^o. Rīdet s; ea ita sint vt primo
idigēti ad mutui p̄stationē legib^o taz diuinis qz nālīb^o te
neamur vt neēitarib^o suis caritatiue bis mediātib^o p̄su
lamus. Boe. tñ respiciens plerūqz ex hō p̄statione lites z
discordias exoziri iux vulgare illud. Si rē p̄cedas non re
habebis. Si rehabebis nō tā cito. Si tā cito nō tā capz Si
tā capz vere p̄des amicū. hinc Boe. amonet hāc mutui p̄
stationē sūmope denegādā. ne occasione bñficiy malefi
ciū ingerat vt in exēplo p̄xime sequēti clare v̄r.

¶ Quid de caluo milite luce sapie zc. In hac pte Boe.
circa hoc vltimū remediū ipsi^o paupertatis que aliqñ ex
mutui datione contingit exēplū ad suū documētū corzo
borandū de Caluo milite subiūgit dicēs. cognoscatur sup
ple exēplo qd canicies. i. antiquitas sen serit de caluo mi
lite. p̄dito. i. nobilitato luce sapie. hic nepe calu^o miles fa
ciēdo trāsītū sup. i. expeditionē quādā i p̄meuo floze mi
litie. i. cū adhuc militia flozeret. dtulit secū latēter. i. clā
sub birro. i. clamide amphorā quādā subaudi argēteā vt
qdā auctumāt. aly lucteā z veri^o put segtur. de ollaqz fi
ctili zc. v̄r casu iuērā fortuito v̄r forte si q̄ neēitas igrue
rete a mediāte cōmoditati p̄suleret: quā. s. amphorā p̄mē
dauit. i. tradidit grē. i. benignitati mācipy. i. famuli. s; qd
p̄mutato leui statu. i. modico tpe trāsactō calu^o ipse ele
git vicē. i. locū alteri^o cobōtis. i. societatis. atqz p̄uenit sup.
v̄bis amicabilib^o cocū de olla fictili vt eā restitueret: sed
dissoluto freno rācoris z rixē. i. iurgy sup. iter milite caluū
atqz cocū. coc^o ipse p̄ferēs. i. patiēs rancorē p̄cussit caniciē
sup. militie fictili. i. cū fictili olla sic qz opprobriose caput
militis offēdit. q̄ canicies licz postmodū. eēt dcorata. i. ori
nata ob triūphal^{is} militie glīā. hedera hac herba sp virēti.
tñ d̄cetero miles ipse nō potuit reuocare B ē reducere le

siōnē. i. p̄cussionē sibi scāz i p̄stinū statū. s. put p̄us fuerat
vt. s. nulla cicatrix p̄maneret. reuocare inqz p̄nexu. i. p̄u/
ctōe v̄r medicamine v̄lli^o succi. i. herbarz. p̄bēdo nihilomi
nus ex icursu. i. iacturāqz p̄cussione fictilis amphore p̄ba
. i. opprobria sibi simulqz stirpi. i. p̄geniei. ¶ Nōndū cir
ca B v̄bi dī. hedera eēt dcorata zc. Nos apud antiq̄s ex

tis facultas mūda: paruoqz con
tenta: icursus viriliter perferens:
ad summa sēper anbelās: omni
bus obediens. Et sit p̄mpta fa
mulatui: z ad loquēditarda: fide
lis i obsego: itegra amore: dulcis
qz colloqz: cordis tumorositate
carēs: qm ei^o oppositū cū eo p̄mo
rari nō app̄ciat. Licet eni a mul
tis d̄stituit laboris retributio: ta
mē ab aliquo p̄merebit fauoris
adoptio. Nonne in modico ple
rūqz lapsu contingit: qd ānuo ne
quit p̄duci circulo: adulatoris of
ficio delatorisqz cōsortio p̄ loco
negocioqz r̄pis exterminatis.

apd Virgiliū legi^o. Pastores hedera crescētē ornate poe
tā. Et apud p̄sū. Quoz ymages labūt hedere seq̄ces.
Bāt nō solū erga poetas obf̄natū extitit. s; ēt apud mili
tes cū qd glīa dignū bello gesserūt. ex q̄ coronā v̄r hedere
v̄r lauri meruerūt. ¶ Nō birz ē grossū vestimētū. Et dīc
greco birrhos. Itē Lobors i supiorib^o expositū est.

¶ Sit ḡ zc. In hac pte Boe. p^o oia supradcā q̄ d̄ egestate
scolariū p̄miserat. nūc d̄mū ex his oib^o q̄ manerit atqz nō
ma paup̄tas ipa p̄ferēda sit p̄cludit. d. g. i. pp ea q̄ dca sūt
. i. tuta factas paup̄tat^{is} sit mūda. i. nullo malo liuore ife
cta. anbelās. i. itēdēs sp̄ ad sūmū. sitqz p̄tēta puo. i. modī
co. s. q̄tū nāe suffic. atqz sit p̄ferēs. i. patiēs virilr. i. eq̄ aio
ad modū sapiētū q̄ se bñt sic tetragonū sine vitupio icur
sus. i. isult^o fortune. sitqz oib^o obediēs. s. i. nullo rebell. atqz
sit p̄opta. i. pata famulatui. i. fuicio. sit ad loq̄ndū tarda.
qm i mltologo raro mēdaciū d̄st. sitqz fidel^{is} i obsego. i. f
uicio. sitqz itegra. i. n̄ lesa s; plena amore. d̄cl. i. affabil^{is} col
logo. atqz sit carēs tumorositate. i. supbia atqz iflatōe cō
dis: qm ei^o oppositū z oius p̄dcōz nō app̄ciat. i. laudat cū
eo. s. paup̄. Deide apostrophādo cuidā tacite rīdet qdī.
Possz. n. qd dīc. s; cū hec oia paup̄ ipse i se būerit q̄ laboz
sibi retributio expectāda ē. Ad qd rīdēs igt. Quāuis re
tributio. i. p̄p̄satio laboris d̄stituat a mltitñ adoptio amo
ris z fauoris p̄merebit. s. v̄tute laboz paup̄tat^{is} ab aliq̄: qd
p̄firmās p̄ s̄te igt. Nōne. i. nūqd p̄tigit. i. euenit plerūqz
aliq̄ i modico lapsu r̄pis qd nequit p̄duci. i. fieri circlo an
nuo. i. āni spacio. z B dico exterminatis. i. p̄p̄fatis p̄ loco z
negocio r̄pis tā adulatoris offō qz d̄latozis. i. accusatozis
p̄fōtio. i. societate. h. n. tles put ēt p̄taxatū ē ois mali p̄cu
ratores existūt. ¶ Nōndū circa B qd dīc paup̄tas sit mū
da. i. n̄ ifecta cupiditatib^o terrenoz. qm huic cupiditati ni
hil satis ē. d̄ p̄solatōe. z. li. qm vt igt Seneca epla. 73. hec
nihil suū eē credit qz sp̄ diffidit. q̄ d̄ re n̄ ad bona fortune
s; ad sūmū bonū sp̄ anbelet paup̄tas. i. eo nepe ois facietas
ē atqz appetit^o n̄ri p̄plemētū. sit ḡ puo p̄tēta. qm nō rerū
cumulus s; sufficiētia d̄tat. Si tibi sufficiat paucla diues

Capitulum

eris vt refert. Mathe^o i thobia. Et itē in alexandro Salt
rus libro quarto. Animū nulli^o egētē nō res efficiūt sed
sufficiētia. Quis sit modicū si sufficiat nullius egebit. Quō
si aduersū quid euenerit i bis fortis anim^o p̄beat. Obe
diatur singulis: qm̄ plus obediētia q̄ victima valere di
noscit. Sit ligue sūma modestia: cū p̄mone p̄p̄tissimo
citi^o obliquat.

Et si nihil dif
ficilius a gnt
liano li. 8. cau
sis credat q̄
silētū vtutem
h̄re. maxie tñ
curādū est vt
isermōe vere
cundia cōser
uet q̄ nil aliud
est q̄ vba sup
fluayl rep̄me
revel respue
re. Deat bec
oia tuta paup
tas cuz fideli
obsego amo
re itegro n̄ fa

Capitulum quintum.

Cum ad magistratus excel
lētia bone idolis adole
scēs velit ascēdere: neces
sariū ē vt tria genera statuū que i
assignatōe pbabilitatū inuit aristo
teles diligēter itelligat. Sūt aut
qdam vebemēter obtusi: alij me
diocres: tertij excellenter acuti.
Nullū vero vebemēter obtusoz
vidim^o vnq̄ philosophico necta
re vebemēter iebziari. Istis autē
mechanica gaudet maritari: me

tuo dulci colloquio atq; cordis humilitate q̄ hō solū exalta
tur vt i cātico marie dcm̄ ē. et exaltauit humiles. Sall^o at
cū fūdāmēto careat i nullo roborat q̄re ip̄i iusto dei iudi
cio casus agruit. 3. regū. 18. Itē succ^o a sacco dī eo q̄ ex sac
co exp̄inat vt p̄isana apozima zoma. et sūt greca bec noia
vel a sugo dī. qz sugit. et p̄ducit p̄mā ei^o sillabaz. vñ i auro
ra. In petra carnes poni succusq; iubentur. et quidam pu
tant ipsum ascribi per duo. c. alij per vnum zc.

Capitulum quintum.

Cum ad magistratus excellentiam. Hoc est ca
pitulum quintum huius totalis tractatus de
disciplina scholarium. In quo postq̄ Boetius
in precedentibus capitulis pertractauit de pri
mis scolariū rudimentis et quō scolares ip̄i magistratui di
sciplineq; subyciant. Sicut q̄q; de eoz elatōe rep̄menda.
Et rurū de scolariū sagaci p̄uisione. nunc p̄ster i hoc gn
to caplo p̄tractat Boeti^o quō scolariū sincera deuotio ad
magisteriū p̄ferēda ē. Et rōnē ordinis agrue ex p̄cedēti
b^o capere possum^o et signāter ex eo qd̄ dixerat qm̄ indignuz
se noscat fore magisterio q̄ se nō nouit discipulū extitisse.
Vel h̄ mō. In p̄cedētib^o Bo. d̄terminauit de his q̄ scola
res aptos reddūt ad vltioris grad^o. s. magisterij p̄secu
tionē. nūc vero oñdit quō ad magisteriū p̄uehant. Et nō
obstāte q̄rūdā libri hui^o alia p̄tōe q̄ hoc caplz libzū ter
tium esse volūt. nos tñ opinionē n̄raz declinare. nō volen
tes q̄usq; apparētior rō inotescat: Caplz h̄ gntū i duas p̄
tes p̄ncipales diuidim^o. nā primo ponit qdā p̄ambula ad
magratū faciētia. i scōa vero de his q̄ ad magisteriū acq
rēdū necio regrunt̄ ibi. Istis sigdē. Prima adhuc i duas
nā p̄mo quādā diuersitatē scolariū vt ex his eligat valen
tiores et aptiores ip̄i magisterio p̄mittit. scōo ex hac di
uersitate eligit ibi. Nullū at vebemēter. Et dicit p̄mo cū
iuuenis bone idolis. i. aditōis velit ascēdere ad excellētia
magratū neciū ē vt itelligat diligēter tria genera. idest
tres maneries statuū q̄ supple ḡna Aristoteles ille pipate
tic^o in assignatōe pbabilitatis. i. i libris thopicozuz vbi de
filogismo pbabili docet et ide diuisionē atq; bec ḡna tria
ponens inquit. autem p̄e certe quidam scilicet ex scolari
bus sunt vebementer obtusi. idest ebetes ingenio. alij aut

Scolares sunt mediocres scilicet inter ebetudinem et acuti
tatem. tertij vero sunt excellentes. id est valde acuti et inge
nio subtiles. Notandum Boetius i littera thopicas ar
stotelis probabilitates vocat et bene quidem. sunt enim
thopice loci atq; metodi probabiles a quibus de omni p̄
bleumate sillogizare probabiliter possumus. primo thop
picozū. In his enim thopicis
Aristo. inser
uit hanc tripli
cem statum
scolarium ma
neriem. vt in
littera.

Nullū autē
vebementer
obtusorum.
In hac par
te Boeti^o post
premissam di
uisionem ostē
dit ad quas
scientias qui
libet superior
rum statum

diocrib^o politica. Excellenter vero
acutoz tres iuēim^o p̄tōes: quoz
qdā s̄ excellenter acuti: alij medio
cres: tertij excellentissime acuti. ex
cellēt acuti gaudet Economica:
mediocrib^o hō sub lunari globo
phica: apotecariozq; p̄ctica.
Excellentissime acuti quos maxi
me aristoteles notos p̄m phiam
vocat vniuersaliū p̄ exp̄imēta sin
gulariuz arridet cognitio. bec tri
uialiū domina est: quadriualiuuz
potentia. oq̄ est felix exhibitio.

aptior fore noscatur cū vnius membrorum subdiuisione.
et duo facit. nam primo facit quod dictum est. secun
do cuidam tacite questionī circa hoc respondet ibi me
diocritatis. zc. Et dicit. nos autē Boetius non vidimus
vllum vebementer obtusorum quod scilicet erat primū
diuisionis genus iebziari. idest repleri vnq̄. idest aliquo
tens nectare philosophico. i. dulcedine philosophie vero.
vero pro sed. mechanica supple ars gaudet maritari idest
sociari istis scilicet obtusis. mediocrib^o vero politica sup
ple coniungi gaudet que de regimine ciuitatum est atq;
communitatum prout in libro politicozū Aristotelis hoc
clarius edocetur. deinde tertium membrum p̄efate par
titionis subdiuidens dicit. vero pro sed. nos inuenimus
tres partitiones. idest tres partes excellenter acutozū
supple quod erat tertium diuisionis p̄efate membrum
quozū quidam sunt excellenter acuti. alij. idest secundi
mediocriter acuti. alij. idest tertij excellentissime acuti.
economica que de regimine familie est gaudet excellen
ter acutis. vero pro sed phica. idest medicina sub luna
ri globo. idest lune subiecta. qz pro z. apotecarie practica
gaudet mediocribus. autem pro sed. cognitio scilicet vni
uersalium per experimenta ipsarum singularium supple
gaudet sociari excellentissime acutis quoniam altioris
quidem inquisitionis hoc negocium est. vt Porphirius
in principio ait ysagogarum. Acutis inquam excellentis
sime. quos Aristoteles vocat maxime notos. idest sapien
tes secundum philosophiam. Et rationem huius tertij
quasi subdens ait. Et bec ideo talibus gaudet quoniam
supple cognitio vniuersalium per singularia est triuialiū
artium domina. qz pro z. potentia quadriualium. quod
expone quemadmodum in superioribus cum de logice
commendationibus edoctum est clarius demonstratur.
Notandum circa hoc quod dicit nectare philosophi
co. dulcis equidem philosophie speculatio est. nam vt re
fert Seneca libro quarto naturalium questionum.
Dulce spectaculum est singula nature scrutari. Est enim
animozū ingeniozūq; naturale quasi pabulum. vt
inquit tullius ad hortensium p̄templatio nature que phi
losophia est. ipsa eniz celū videmus pulchre formatū et vt

Quintum

vidimi ad Alexandz vrbis vtar. Videm⁹ signoz varietate: stellaz fulgore rutilare. videmusq; ipsa pelagus purpureo colore venustus germana terrā amplecti. ipsa et capodū virentiū spēs miramur. volucruq; dulce melos ipsa discernimus. aliaq; nature spectacula ipsa magistra cōtempnamur. q̄ qdem refutare culpabile est atq; difficile imitari. Nec ille

C Notanduz artes mechanice i sola manuum exercitatioe consistunt omni opatioe intellectus penitus aut pro maiori pte seclusa. Intellectus enim i suis operationibus quiet⁹ est.

Mediocritatis tamen extrema partitio bonos pfectosq; lz sibi qnq; ppavit cū sudore: magistratus tamē dotati sūi honore consupto flore iuente. Istis siq; dez predictis hoc modo est ordinandum. Primo vt sciat quisq; que ad tanti nominis pertineāt reuerentiaz: vt que scita sūt exprime-

ipse aut artes plebeie intellectuz mechani cogunt. q̄re non immerito obtusioribus qui solum singularia comprehendere valēt ascribēde sūt. Politica vō qm̄ ipsa sciētia est vt inuit Aug. de ciui. dei. li. xix. quavrbes regūtur seu res publica dirigūt vt pace respublica fruāt et sic maioris industrie atq; prudētie virū exigūt q̄ mechanica. ideoq; bene mediocrib⁹ politica sociat. acutis autē excelēter economica q̄ domesticaz rez sapiēter ordo dispōit q̄q; glibet paterfamilias idiget vt domū regat cū nō dominus ex domo sed dom⁹ ex dominio honeste. vt refert tullius li p̄ de officijs. Seneca idē de quatuor virtutibus cardinalib⁹. Medicina vero que corporū tuef vel restaurat salutē mediocriter acutis cōuenit veluti q̄ phie simbrus adberet penit⁹ cū superiora obseruat inferioraq; considerat et q; teste ypoerate in p̄nosticis eo loco quo dicit. Est qd̄ daz celeste i q̄ oportet medicū puidere zc. astrologie p̄iūtctissima ē. hinc bñ in lra dī. Phisica subiecta lanari globo zc. Ipsa. n. luna oium humorū motrix ē q̄re z oīuz egritudinū vel ad bonū vel ad malū scdm̄. is loca circuli q̄ idicatiuos periodos atq; ceticos dicim⁹ quolibet directiua Excellentissime q̄q; acutis vliuz cognitio cōuenit qm̄ hec intellectū illuminatū regrit atq; ab oibus exteriorib⁹ impedimentis denudatuz. atq; libez vt eo facili⁹ z liberius spectatio subaz p̄positiōi dīstōi ac discursui valeat ibiare.

C Mediocritatis tñ extrema partitio zc. In hac pte bo. cuidam tacite rñdet q̄oni. Posset. n. q; dicere. Videmus sepe vicib⁹ mediocriter acutos ad magnū sapie apicē defacto sublimari atq; vt sic doctissimos euadere. qd̄ ḡ hoc vult quod dictū est excellētissime acutos solū hāc sublimitatē sciaz attingere. Ad quod respondēs boeti⁹ inquit licet extrema partitio. i. illa q̄ est excellenter acutoz quā economice ascripserā. silt̄ quoq; mediocritatis. i. illa quā medicina cōdonauim⁹ cōparauit sibi qnq;. idest iterduz pfectos. i. doctissimos sciaz. tñ ipsi sunt dotati honore magistratus cū sudore. i. labore. atz magna sollicitudie z b̄ flore iuēte. i. iuētur⁹ p̄supto. **C** Notādū p̄ vltiori b⁹ dilucidatōe qd̄ dīc i lra cū sudore. i. labore atq; diligētia. fcurre ad sup⁹ dicta cū dicebat i ca. p̄. q̄ si circa mediū. diligētia cuiuslibz opis obtusitas pmollit. Itē inter iuētutem atq; iuētā. b̄ iterest. qm̄ iuēt⁹ collectio iuuenum ē atq; etas iuuenū plurimoz. Iuētā vō etas vni⁹. z ē a. z 8. āno vsq; ad quinquagesimū p̄tēsa etas zc.

C Istis siq; dē p̄dictis zc. In hac pte boe. post p̄missa p̄abūla ad magisteriū faciētia nūc p̄nr tractat d̄ his q̄ necio ad magratū regrūt atz p̄currere debēt. Et ē ps ista plena do-

cumētis. Diuiditurq; i ptes sex scōz documēta sex q̄ pōit scōa ibi. Scōo vt librorum. tertia ibi. Tertio vt quosdam quarta ibi. Quarto ordinādū. q̄nta ibi. Quinto vt. sexta ibi. Lum aut. p̄mo ḡ boe. p̄mū ponēs documētū dīc. Expe ditis siq; dē istis supple. supiorib⁹. ordinādū. i. determinandū ē postea b̄ mō vt. s. q; sup. q̄ ad magistratū anbelau-

re noscat: z ne scriptozum commissioni se totaliter committat vt lucretius: qui culu siber q̄onif nodū p̄posite iquirēdo: dimisso comitatu cedulis cōfluebat. Secūdo vt libroz copiam sue acquirat exercitatiōi vt cum opus fuerit eos p̄sulat. Nec oīno eis credat vt Jugo q̄ Abontani sui

rit sciat oia bec q̄ p̄ineāt ad reuerētiā tāti nois. s. magisterū q̄rum vnum ē vt noscat exprimere supple vbo q̄ scita sūt. i. que scit ipa mente z ne cōmittat se totaliter cōmissioni. i. traditōi scriptoz

. s. libroz vt lucreti⁹ ille faciebat q̄ ingrēdo. i. iuestigando nodū. i. difficultatē soluēdi cuiuslibet q̄onis sibi p̄posite p̄fluebat. i. accelerabat cedulis. i. libris z b̄ demisso comitatu. i. socioz p̄sortio. q. diceret. nō faciēdū ē vt lucreti⁹ fecerat q̄ cū sibi q̄ aliq̄ soluēda p̄pōebat illico ad libros recurrebat q̄ doctrinā suā nō memorie imp̄sserat vt si bi p̄petēter d̄re licuit. In sacco sedeo sedet ac sapia mecu zc. **C** Notādū q̄ docēti atq; magistranti p̄gruit sūmope eloq̄ntē eē. Eloq̄ntē inq; vt q̄ mēte p̄ceperit vbo q̄at expli care. Verboz. n. hōesta abūdātia itētōez d̄clarat loq̄ntis q; teste Seneca. epla. 40. Inopia vboz z exilitas min⁹ itētū auditorē facit z plerūq; p̄tingit tñ vt vboz iopia i grātia causet. vñ Quidi⁹ scōo tristium. Qd̄ minime nouerit d̄re nemo p̄r. Ne q; igitur docere p̄sumat qd̄ nescit attēdat q̄ turpe sit p̄paz ignoratiā sermone attestari. Legere dū scētib⁹ p̄dest: s; viua vox magis. q̄re de voce simach⁹ aiēs iqt. Apri⁹ ē negocys itimandis viue vocis iudicium.

C Scōo vt libroz zc. In hac pte bo. pōit scōz documēta ad magistrados scolares neciuz qd̄ ē circa libroz copiaz. Et duo fac. nā p̄ mltitudine libroz p̄grēdā scolarib⁹ p̄monet. scōo ne tñ i bis total fiducia p̄stituat exēplo dissuadet ibi. nec oīo. Et dīc p̄. scōo sup. neciū ē scolaris ad apicē magistrat⁹ tēdētū vt acgrat. i. p̄paret sue exercitatiōi. i. suo studio librorum copiam z hoc ideo vt scz cum opus fuerit cōsulat eos supple pro questionibus exsoluendis. Et deinde nimiam in eis confidentiam dissuadens exēplo dicit. nec tamen scolaris ipse credat omnino. idest totaliter eis supple libris vt scilicet penitus nulla memorie commendet quemadmodum iugo ille scolaris q̄ confisus ē itātuz monitis. i. documentis sui Magistri montani sic dīcti sic q̄ omne vbum platum ab ore eius. s. magistri exarabat. i. iscribebat q̄ternis. i. libris sup. nulla penit⁹ memorie tradēdo. z hoc ipz sic ab ore magri receptū extimabat. i. app̄ciabat tāq; sacz qd̄dā atq; ipse iugo obrinēs tādē vicez. i. locū magri nil aliud i scolis p̄dicabat q̄ illud qd̄ i q̄ternio lis suis magro suo docente p̄scripserat. vñ. i. p̄pter quod z ipse abibat multotiens confusus pudore idest verecūdia quoniam nil aliud q̄ liber continuit scolaribus p̄dicabat. Exinde notabile quoddam circa hoc subiungit qd̄ ē q̄ppe p̄ certē vt i semp iuētis z non iuētiendis ē miserrimi i geny. stultiusq; est confidere oīno orationib⁹. i. documētis magistratus. i. magistri. sed tñ credendum est p̄mo donec. i. quousq; videat qd̄ sentiat. s. magister. postea fingendū ē illū. s. scolarē. magistrū errasse. i. q̄ errauerit i docendū. Et b̄ ideo vt si forte discipul⁹ queat. i. possit repire qd̄

Capitulum

id est aliqd qd obicit amisse. i. tradite sedulitati. i. doctri-
ne. aristotelis naq; snia o; adiscentes credere quosq; meli-
seriat rē. ¶ Notadū q̄uis librorū copia multū distabat
vt refert Seneca. ep̄la sc̄da ad lucillū. Cū ipsoꝝ copia soluz
honorat atq; nō instruat. Non. n. finis est faciēdi libros. ec-
clesiastici. i. z. q̄ quis ita sint nō tñ refert q̄tos libros quis
habeat si bōi

sint atq; bōis
istitutis refer-
ti. qd; solum
veteres atten-
dentes admo-
dū eos i libris
thesaurificasse
legim⁹. sic ap̄d
egyptū biblio-
tecam vnā q̄
dragita milia
librorū volu-
mina legimus
habuisse. q̄ tñ
oīa ānis ab ini-
tio mūdi trās-
actis quiq; mi-
lia centum tri-
ginta quatuor
An̄ vō xp̄i nati-
uitatem .95.
vnico igne cō-
sūpta sūt. B̄ est
eo tpe q̄ v̄gili⁹
orati⁹: salusti⁹:
historicus: plo-
tin⁹: possidoni-
us: stoic⁹: atq;

alij viri memoria digni ap̄d romā claruerūt. Imitāda s̄t ḡ
i his maiorū exēpla q̄ nō honoris cā libros sibi coemerant
s; instructōis grā cōpararūt. ¶ Nota q̄tern⁹ d̄r a q̄tuor. Lo-
dex. n. ē ex q̄tuor cartaz folijs colligat⁹. q̄ntern⁹ ex q̄nq;. se-
xtern⁹ ex sex. tritern⁹ ex trib⁹. Itē iter estio z extio. B̄ iter
est. nā estimare putare ē. extiare vō. i. taxare v̄l p̄ciare rē.
¶ Tertio vt quosdā habeat quos secrete doceat. In hac
parte Boetius ponit tertium documētū magistrandis sūme
necessariū. Et diuidit i duas ptes. nam p̄mo facit qd̄ dcm̄
est. sc̄do cām sui dicti subiūgit ibi. Alios naq; rē. Et dicit ter-
tio. i. necessariū est magistādo vt hēat quosdā. i. scolares
quos doceat secrete eisq; libros legat atq; alijs documē-
tis iformet. vt sic sciat itellecta. i. firmitus radicādo. q; p̄
discat exprimere v̄bo scita. supple quēadmoduz i p̄mo do-
cumento expositū est. z sic cōparet sibi vsum supple artis
sue frequēti exp̄ssione. q̄ v̄sus vt etiā superi⁹ cū de triplici
recordatōe dcm̄ est p̄pinat. i. ministrat magisteriū. Et rō-
nem hōꝝ subiūgens dicit. quoniā docere alios est indulge-
re. i. operā dare p̄pe facultati. i. scie iuxta illud. Qui alius
docet seipsū instruit. ¶ Notandū i l̄ra cōmittit gradatio q̄
color est rethoric⁹. z fit cū de p̄cedenti voce subsequēns for-
matur q̄si p̄ gradū vocū vti i hoc metro. Quid leui⁹ fumo
flamē. qd̄ flamīne v̄t⁹. qd̄ ventomulier. qd̄ mliere nihil.
¶ Quarto ordinandū ē. Dic Boetius ponit q̄rtū documen-
tū magistrandis necessariū. Et duo facit. nam p̄ facit quod
dcm̄ ē. sc̄do exemplo dicta confirmat. ibi. vt flauus rē.
Et dicit. q̄rto ordinandū. i. p̄uidendum est ipsi magistā-
do vt alluciat. i. bonis suis moribus atq; beniuolentia at-
trahat nō p̄cio coemat vt flauus ipse fecerat. alluciat dico
bos. supple de q̄bus i p̄ximo docum̄to p̄dictū ē. z alios q̄

magri monitis i tantuz p̄fusus est
q̄ oē verbū ab ip̄i⁹ ore p̄gressum
quaternulis exarabat: z tanq̄ sa-
crū existimabat: nil aliū q̄ magri
vicē i scolis obtinēs p̄dicabat. vñ
multotiens pudore p̄fusus iclu-
sus abibat. Quippe miserrimū
ē igenū semp iuentis z non inue-
niēdis vti: stulti⁹ ē magistrat⁹ orō-
nib⁹ omnino p̄fidere: sed p̄mo
credendū ē donec videatur quid
sentiat: postea fingendum est eū
de; in docendo errasse: vt si for-
te rep̄re queat quid p̄misit obij-
ciat sedulitati. Tertio vt quosdā
hēat quos secrete doceat: libros
q; legat: alijsq; rudimentis infoz-
met: vt sic itellecta sciat: scitaq;
exp̄simē discat: z exp̄ssioē frequē-
ti v̄sū p̄paret: v̄sus magisteriū p̄-
pinat: alios naq; docere est pro-

plurimos. z B̄ iō vt cū oportunitas supple r̄pis magistan-
di affuerit gaudeat eoz. i. p̄dictoz it̄riseco aspectu id est
p̄ntia. qm̄ quid est turpius q̄ destitui. i. dereling solus sup-
ple sine auditorū cōsortio p̄mo tpe inceptionis supple bo-
nozis magistralis. Et exemplum ponens de flauo dicit.
Reling inq; vti flauus ille scolaris qui tempore exordij.

acie facultati indulgere. Quarto
ordinandū ē vt bos aliosq; sibi al-
liciat: vt cū oportunitas magran-
di affuerit: eoz it̄riseco gaudeat
aspectu. Quid turpi⁹ q̄ p̄mo i-
ceptiōis tēpore solus destitui vt
flauus: qob sui generis imperiū
gazeq; dominātis opulētia cun-
ctos sibi credidit subiugari. Tē-
pore vero cōcursus elapso raro
reperit sodalem qui lege cōducti-
onis adhesit licz iutus: minas oī-
gēas regaliter addēdo. Genero-
sitati tamē p̄sentaneū est secūduz
duplicem partitiōem affinitatis
magrantis saltem ad tēpus sone-
re p̄ntia. Quinto vt quozum gra-
tia coronād⁹ ē: i fauore illoꝝ sco-
las sp̄pipatetice obābuler: curia
literq; opponat: p̄teruientesq;
acriter remordeat: diligētissq;

atq; noue in-
ceptiōis sue cre-
didit subiuga-
ri sibi cunctos
ob imperium
id est potesta-
tem generis
sui atq; opulē-
tiaz. id est abū-
dantiam do-
minantī gaze
id est thesauri
sed quid ela-
pso tēpore con-
cursus id est di-
sp̄tatiōis ma-
gistradoꝝ atq;
examine raro
reperit sōda-
lem. qua de re
adhesit legi. i.
norme condu-
ctionis q̄uis
inuitus adden-
do regaliter
minas omni-
genas. i. oīum
generum. q. d.
cum se flauus

ille inceptionis tempore totaliter derelictum videret vt
quasi nullus ipsum presentia honoraret. quid fecit. quos
non primo beniuolentia allegerat tandem precio atq; mi-
nis sibi coemit. Et subdens quoddam notandum inquit.
tamen consentaneum. id est rationi consonum est genero-
sitati. id est nobilitati p̄pter duplicem partitionem affini-
tatis confouere presentiam magistrantis saltem ad tem-
pus. ¶ Nota gaze lingua persarum dicuntur diuitie vel
thesaurus. Inde gacerum gazarum repositoꝝ. quare
et quedam ciuitas palestine gaze dicta est eo q; cambises
persarum rex thesauros suos illic posuerit cum egyptus
bella intulisset.

¶ Quito vt quoz gratia rē. In hac parte Boetius ponit
quintum documentum nouiter magistrandis oportunū.
Et duo facit. nam p̄ facit qd̄ dcm̄ est. sc̄do circa documen-
tū ip̄m notabile quoddam subiūgit ibi. nec licz summa.
p̄ma in duas. nam p̄mo documentum ipsum ponit.
secundo p̄teruitem circa documentum esse fugiendā
ostendit ibi. Multos siquidem. Et dicit primo quinto lo-
co supple prospiciendum est vt magistrandus ipse si bono-
rem in promotione sua consequi desideret vt obambulet
id est circūambulet peripatetice. id est peripateticorum
more scolas illoꝝ magistrorū quozum gratia coronan-
dus id est titulo magisterij insigniendus ē in honore. q; p̄
z. opponat. i. dubia mouendo atq; r̄n̄sioibus replicando
curialiter. id est curiose. atq; remordeat. i. arguat acriter
p̄teruientes. i. p̄terue r̄ndētes. atq; r̄ndēat p̄tpe. i. cū tem-
pus respondendi ip̄m tetigerit diligentius. z B̄ ne r̄volū-
tas supple scolaris promouēdi muta fuerit impute r̄ igno-
rātie cecitati. vel ascribat̄ temeritati arrogātie. i. supbie.

Quintum

¶ Notandū p̄hoꝝ varias fuisse sectas. Alia q̄dē stoicoꝝ q̄ p̄nceps ceno fuit z crisippus vt ait A. gellius et recitat Augustin⁹. 9. de ciui. dei. ca. 4. Et sene. diē ad elbiā q̄ a ceno icēpit rigida stoicoꝝ sapia. Alia fuit secta achademicoꝝ ab achademica villa quoz p̄nceps erat Plato. hi de singulis dubitātes nil affirmabāt certū quoz opinionē et Eraclit⁹ vide-

tur confirmare. Alia epicureorum fuit secta ab epicuro atheniense dicta q̄ voluptatem summū bonū posuit vt inqt A. gellius li. i. 4. Ponit etiam duo bona. s. corpus sine dolore. et animā sine p̄turbatōe referente sene. epistola. 67. ad lucillum. que si in voluptate carnis fundata est reproba

pro tpe respōdeat ne si muta fuerit voluntas: ignorātie iputet cecitativel arrogātie temeritati. Ab istos si q̄dē ob r̄n̄sionis p̄teruitatē speculantius licet iuite vidimus p̄cipicio frui. nō enī discētis iter est p̄bris affatibus z p̄tumeliosis regētē icitare. Nec licet summa familiaritate coniunctus fuerit ipsius docētis secreti nisi iustus debz inhiare: iustus vero inuite. Nonne forini proteruitas zenocrati scrutinia apuit edocta publice p̄ri⁹ insperit: seqz magistrari credidit si omnes zenocratis abstu-

lis. qz p̄ z. credidit se magistrari ex hac furtiua atqz p̄terua inspectōe secretoꝝ sui magistrari z nedum inspectōe s̄z tūc cum abstulisset supple furto oēm minervā. i. sapiāz libris suis cōmissam cenocratis. quod z sc̄m ē quoniam omnes codices suos abstulit. quid vltra ablati singulis cenocratis libris cenocrates ipse studere desyt. supple libroꝝ ca-

lisset minervam: qua ablata zenocrates studere desyt: ablati qz Fontinus vti nesciens frenesi laborabat grandiori: proprio ergo discipulus labori cōfusus alieno nuq̄ inuidebit honori. Cum autem dies summe promotionis affuerit: breui stemate p̄pendiosoqz affatu veneranda commendetur socioꝝ collectio: sicqz ad honore initialis incrementa intrepide procedendum ē decēti ornatu festiuo apparatu si facultas suppetat: cūqz vel ad libitū eiusdē saltē p̄fessiois splēdi-

rentia. fontinus at nesciens idest non valens vti ablati idest furto s̄ tractis libris cenocrati laborabat postea freni. i. rabie mentis gradiori q̄ ante. Et ex his quoddā nota dignum p̄cludens inqt ergo. i. p̄pter supradicta discipul⁹ q̄cūqz fuerit cōfusus p̄po labore. s. study nunq̄ inuidebit honori alieno.

da est: si i voluptate mentis supportāda z ita posuisse epicuri seneca attestat i li. de constātia sapiētis. Est etiā alia p̄hoꝝ secta q̄ peripateticoꝝ est quā Aristoteles condidit sic dicta a peri q̄d est circū z patos calcās q̄ si circūz calcās vel obābulās. hui⁹ enī secte p̄hi z hoꝝ p̄cipue Aristoteles deambulādo disputabāt vel ēt de scola ad scolā ābulādo disputabāt z ingrebāt qd meli⁹ sue snie possent acgrere z adiungere. z ad tale p̄positum littera loqtur cum inqt ad illoꝝ scolas peripatetice obābulet zc.

¶ Multos si q̄dem ob responsionis. In hac pte Bo. monet p̄teruitatē atz temeritatē i supioribus sumope p̄cauēdā fore. Et p̄ facit hoc. sc̄do cām subiūgit. ibi. Non enī zc. Et diē nos boeti⁹ vidim⁹ multos speculantium frui p̄cipicio. i. cadentia a gradu dignitatis magistralis ob p̄teruitatem r̄n̄sionis. nō enī iter est discentis incitare. i. cōmouere regētē. i. magistr̄ cōtumeliosis. qz p̄ z. p̄briosis. i. opprobriū igerētib⁹ affatib⁹. qm̄ sicuti deus atqz parēs sic quoqz magister i honore z reuerētia retinēdus ē qm̄ ip̄s nullū p̄ acceptis equalens recōpēsari p̄t. iuxta illō Dysparentibus z magistris nullū reddi equalēs. ¶ Notādus p̄teruitas p̄prie ē tā v̄bo q̄ facta crudelitas z terribilitas. Inde p̄teru⁹ hoc vicio notatus. vñ Hecism⁹. Improbū ē aliq̄ v̄bis factisqz p̄teru⁹. Et d̄r a pro vel pros z toruus sicuti ergo nō factis i magistr̄ isurgere licet vti i sc̄do capitulo de violentia ē dictū. Sic neqz ēt i ip̄z v̄bis p̄teruire qm̄ n̄ ē dign⁹ sc̄ia q̄ sc̄ie isurgit p̄ceptoꝝ. ibidē. q̄re zc.

¶ Nec licet summa fami. Dic boe. post declaratū supi⁹ documētū q̄dā notabile subiūgit dicens. scolaris ipse nō dz inhiare secretis s̄ libris capse z cubiculo. licz p̄ quis fuerit cōiunctus supple magistro suo summa familiaritate z hoc nisi iustus. z si iustus tñ iuit⁹. Et iducēs quēdā fontinum cenocratis discipulum qui magistrari sui secreta p̄spiciēs ex his cenocratis totalē doctrinā adeptā arbitrabat dicit. Nōne. i. nunq̄d proteruitas fontini scolaris aperuit scrutinia idest secreta monimentoꝝ suozum cenocratis illius magistrari. atqz insperit p̄s edocta publice. s. i sco-

¶ Notādum put latina tradit auctoritas minervā dea ē multaz iuentrix artū sicuti lanificy oliue z fabrice: z iō eaz nō icōgrue p̄ sapia poni libet. hec etiā pallas dicta est a pallone tracie isula vbi nutrita fuit. vel qz pallantē gigātem occidit. Itē scrutiniū est q̄cūqz iteri⁹ de aliq̄ scrutatē sic p̄p̄ha Defecerūt scrutantes scrutatio zc. Itē frenesis rabies est. z viciā fren q̄d est furoris exagitatio a cerebro descendens vel ab impedimēto mētis frenesis d̄r qz greci frenas mentem dicunt zc.

¶ Cū autē dies summe p̄motōis. Hoc est sextū documētū circa magistrandos attendendū. Et docent p̄ eum p̄paratoria dignitatis magistralis. Et duo facit boe. in hoc documento. nam p̄mo documētū ponit. sc̄do cautelā circa s̄ subiūgit. tertio exēplū a cautela susceptū subnectit. q̄rto quoddam notabile circa oīa ipsa ponit. sc̄da ibi. Laute. tertia ibi. Strictionis. q̄rta ibi. Q̄ felicitas. Et diē p̄ri⁹ mo. cū autē dies summe p̄motionis supple ad gradum magistralē affuerit atqz p̄mouendus ip̄e iam i cathedra magister se promotionis causa receperit tunc veneranda collectio. idest congregatio socioꝝ suozum supple ipsum presentia sua honorantius commendetur. idest laudetur ab ip̄o promouendo breui stemate. idest breui arenga. atqz affatu. idest oratione compendiosa. atqz procedendus idest accedendum est intrepide z audacter ad incrementa initialis honore supple magistrari sic sc̄licet ornatu. idest vestimento decenti supple sue facultati. apparatu. idest preparatione coniuiali. festiuo. idest celebri apparatu in quaz procurato. idest comparato splendide. idest honorifice cunctis supple tam sue q̄ alterius secte magistris et scolaribus. z hoc si facultas suppetit. vel subaudi si nō sufficiat dūtaxat ad libitū. i. voluntatem suam saltem magistris z scolarib⁹ v̄ solū magistrari eiusdē sue p̄fessiois. i. secte. ¶ Notādū circa hoc q̄ diē breui sermone collectōes socioꝝ laudari: tūc. n. v̄e laudam⁹ cū pauco sermone magnitudinem rei extollimus. quoniam in multo sermone raro mendacium raroqz adulatio deest. hinc igit catho-

Capitulum

Parce laudato. bene parce qm̄ nulla tā excelsa vīr^o est. q̄
dulcedine glorie n̄ tāgā. vr̄ refert sene. 7 Quidi^o de tristi
bus. Deniqz nō paruas animo dat gloria vires. Et secūda
fac̄ pectora laudis amor. Qua ex re hieronym^o ad sabinia
nū sic ingt. Naturali ducimur malo 7 adulatorib^o nostr^o
libēter fauem^o. Et quāqz nos rīdeamus idignos 7 calid^o
rubor ora p̄fū
dat: tñ ad lau
dez sui anima
it̄r̄sec^o letat^o.
7nde claudia
n^o. gaudet enī
virtus testes
sibi iungere
mufas. Car
men amat q̄
quis carmine
digna gerit.
Parce iḡ lau
dandum est 7
laude in quas
suffultra ludā
ris dignitate
Laudati me
rito atqz rei q̄
laudat magni
tudine. Et si
ista n̄ affuerit
non la^o s; adu

de procurato. Laute tamen con
sideranduz est: cautiuzqz iuesti
gandū ante magisterij elatōz: vt
primi anni decursu propria pos
sit sustētarī si op^o fuerit faculta
te. Turpe ē enī ob reuerētiā tāti
nois prima frōte mendicare: vt
strictoni^o qui oib^o ad magisterij
pertinentibus venerabiliter exe
cutus: luce cepit tertia mēdicare
tantiqz ausus mox euz penituit.
Quid miruz: quasi instantane^o
delusus abcessit tanti honoris fa
stigia nunqz decetero confessus.
Dq̄ felicitis exitus veneranda est
p̄mēdatio. ¶ Capitulū sextū.

latio fore manifestum est. Item stema qd̄ sit ī superiori
bus capitulis iam monstratum est. quare ibi videas.
¶ Laute tñ considerandū est 7c. Nec ps̄ a multis cautela
circa p̄cedens documētū assignari solet. meo tñ videre cō
uementi^o septimū assignaret documētū. Sed qd̄ de hoc
fuerit solertie cuiuslibet recōmitto. hoc tñ dicendum est
cū cautela superiorū documēti fuerit: r̄a hz. Laute tamē.
Si vō documētū l̄ra hz. Laute etiā. Et scdm̄ p̄mā l̄ram h̄
diē. cōsiderādū tñ ē caute. i. sapiēter. subaudi ī his et circa
ea q̄ ī supiori documēto edocta sūt. cautiuzqz. i. iustigandū
ē ante elationē. i. p̄mōtionē magisterij vt decursu. i. curri
culo p̄mi anni. subaudi gradū magistralē p̄xime seq̄ntis.
nouellus ipse magister possit sustētarī factate p̄pa si op^o
fuerit. enī p̄ quia turpe mēdicare. i. egere p̄ma fronte id
est icōtinēti ob. i. p̄ reuerētiā tāti nomis. i. magisterij. q.
d. turpe nimū est q̄ scholaris p̄mōuēdus ī adeptione ma
gistralis dignitatis tāta expēdat q̄ q̄cito gradum adept^o
fuerit mendicare cogat. Et exēpluz subdens de quodam
strictonio q̄ expletis 7 executis venerabl̄r splēdide 7 ho
norifice omnibus ad magisterij pertinentibus incepit
mēdicare. i. egere tertia luce. i. tertia die p̄xime seq̄nti. qz
p̄ 7. penituit eū ipersonale est. mox. i. statī tanti ausus. i. tā
te audacie qua supra vires facultatis aggrediebat digni
tatem magistralē. qd̄ mirum. i. q̄re eum non penituisset.
Ipse enī strictoni^o delusus. i. derisus recessit q̄si istanta
neus. i. icōtinēti. qz p̄ 7. nūqz cōfessus est decetero fasti
gia. i. summitates tanti honori. Et ide notandū quoddaz
ponēs exclamat dicēs. Dq̄. i. q̄tum est veneranda. i. reue
renda cōmendatio felicitis exitus. i. felicitis finis. Ipse enī iē
ī. quē oīa ordināda sunt. si ergo finis bonus est totum lau
dabile phas est. qua de re non inepte dictum est. Exitus
acta pbat. Et itē finis coronat. 7 īsuper a fine omnia

denominari. ¶ Capitulū sextū 7 vltimū.
Expeditis que ad scolariū eruditionē 7c. Doc
est capitulum sextū 7 vltimū hui^o totalis tra
ctatus q̄ de scolariuz disciplina ē. In quo post

ea que in superioribus capitulis edocuit. Et signāter postqz
in p̄xime p̄cedenti capitulo determinauit de quibsdā do
cumentis ad dignitatem magistralē tū facientibus tum
quoqz necessario requisitis. Nūc p̄sequēter ī hoc vltio capi
tulo p̄ncipalr de dignitate ipsa magistrali 7 que ipz circū
stant 7 cōcomitatur p̄seq̄t. Et diuidit hoc totū capituluz

Expeditis his que ad sco
lariū eruditōem digesta
sūt dilucidādī moderatōe
obfūata: nec āgariare lectorē ser
mōis breuitate curam^o: nec dila
tōe p̄fūder: nūqz lucidiori stilo le
uiozqz stemate pusi: qm̄ nō solū
discretū verūet rudib^o enigmatis
serie postposita p̄mēdat. nūc: ad
magroz venerabilē p̄perandum
ē maiestatē. Magroz at talis ha
beatur diuisio. Tātoz qdā dua
bus vrbibus: ceteris fulgentiori
bus scilicet rome 7 athenis com
morantur: vltieris nūqz proce
dentes: nisi quantuz fortuna suc

ī tres p̄tes p̄n
cipales scdm̄
tres magroz
maneries. In
p̄ma pte nem
pe determinat
de p̄ma magi
stroz specie 7
de his q̄ ipsoz
regulant 7 nō
solum eos pri
mos sed etiaz
alios cuiuscū
qz maneriei
existant. In se
cunda de secū
da. ibi. Extre
ma p̄sentis vo
lumis. In ter
tia de tertia
ibi. Lū ob dul
coris. 7c. P̄ria
ps̄ adhuc diui

ditur ī duas partes. nā p̄ continnat diēta dicendis. scdo de
statu norma atqz regula magistratiū determinat ibi. Ma
gistroz talis 7c. Itē p̄ ponit itentionē suā respectu p̄ceden
tium. scdo respectu seq̄ntiū ibi. Nūc ad p̄mo facit qd̄ dcm̄
ē. Scdo modū p̄cedēdi obfūādū oñdit. ibi. Nec arguere
tertio rōnē sui p̄cessus subiūgit ibi. Qm̄ nō solū. Diē ḡ p̄ ex
peditis illis q̄ se digesta. i. diuisis ī supiorib^o tradita. ad eru
ditōez. i. īformatōez scolariū. 7 h̄ obfūata moderatiōe. i.
modestia dilucidādī. i. determinādī. 7 qz nos Bo. nō cura
m^o āgariare. i. p̄strigere lectōez breuitate sup. n̄re editōis
nec ēt p̄fūdere dilatiōe. i. p̄lixitate. nōnūqz pusi leuiozi sti
lo. i. mā atqz lucidiori stemate. i. v̄boz ornatu. 7 h̄ qm̄ sti
lus subaudi toti^o n̄ri tractat^o cōmēdat. i. tradit nō solū di
cretis. i. eruditis v̄ez p̄ s; ēt rudib^o. i. idoctis 7 h̄ postposi
ta. i. derelicta serie enigmati. i. obscuritatis. Qm̄ at hec
ita sūt p̄perādū. i. accelerādū ē nūc. s. h̄ ī loco ad venerabi
lē maiestatē magroz subaudi determinādo de statu eoz
atqz norma ipsoz tā erga se qz erga alios regulāte. Itē enī
gma enigmati p̄mo ē figuratiu^o v̄l obscura locutio siue s̄li
tudov̄l qō occl̄trav̄l obscura q̄ difficile itelligit nisi ap̄iat.
vt illō iudicū. De comedēti exiuit cib^o 7 de forti egressa ē
dulcedo significās ex ore leonis fauum esse extractuz.

¶ Magroz at talis h̄ diuisio. In hac pte boe. postqz se
supiorib^o p̄tinuauit. nūc itētōem p̄seq̄t. Et duo facit. naz
p̄ q̄sdam magistroz diuisiones p̄mittit. scdo normaz atqz
ipsoz regulantē modū demōstrat ibi. Taliū nāqz. P̄ma
ī duas. naz p̄mo p̄maz distinctōez magistroz p̄mittit. scdo
scdm̄ subiūgit ibi. Tam istoz qz 7c. Et dicit p̄mo qd̄ diui
sio magistroz habetur talis. supple vt sequitur. nam qui
dam magistroz morantur duabus vrbibus excellentioz
ribus. idest clarioribus ceteris scilicet rome 7 athenis nū
qz procedentes vltieris nisi forte in quantum fortuna suc
cedit idest arridet vt eleuentur altius. idest ad altiora. v̄l
sic. nūqz p̄cedentes vltieris scilicet ab vrbibus his. 7 hoc
in quantum idest quādiu fortuna succedit eis vt alti^o ele
uent. Et vult dicere qd̄ qdam magistroz sunt q̄ solum in

Sextum

urbem romana atque atheniensis moram suam habet. Alii autem magistri sunt qui omittentes fastigia. id est summitates predictarum urbium. scilicet rome et athenarum. querunt emolumenta. id est lucra oppidorum. id est castrorum et villarum: ut sic oppidum largo sumat vocabulo: oppidorum inque adiacentium. id est predictis urbibus duabus subaudi vel de longe vel de prope distantium. Et dico quod tunc. id est primo

propter egestatem supple re mediandam. egestates dico non ueracis. id est strarum discipline. nam ut sepius dictum est.

natura non est sufficiens seipsa speculari sine rebus exterioribus. tunc etiam id est secundo querunt emolumenta aliorum oppidorum propter dulciores renitentes natalis patrie. id est patri soli. Uult dicere quod post

eos magistros qui urbibus rome atque athenis commorantur sunt alii magistri qui in oppidis et hoc quidam in oppidis natalis soli. quidam uero in oppidis prorsus extraneis. Et de his omnibus suo ordine atque loco tractabitur in sequenti. ¶ Notandum sicut plurime philosophorum fuerunt secte. sic et plurima studiorum receptacula. Commemoratio ergo historicorum inia celebratio ra doctrinarum conciliabula athenarum studia ceteris preclarissima extiterunt. que et ipse hieronymus commendat inquit. Studio athenas aptissimas fore. primo enim leges studium id tradidit aliisque ciuitatibus iura transmiserunt: eo uiguerunt pene omnia philosophie lumina quemadmodum tam longe fama extitit diuulgatum. Post athenarum studium romanus floruit italicis partibus stipatum. in quo Julius cesar uiguit. li. p. de uita cesaris. ibi Latio floruit. ut ait Solinus li. p. ibi Virgilius tullius seneca atque reliqui plurimi ualuerunt. Et hec duo studia laudat. Est et aliud parisiense studium in superioribus partibus colaudatum. huius autem etas modernior inumeras pene doctriarum uel scolae quas si laudes aut uituperare nescio. cum uel constet in patienti atque extraneo non indigeat conciliatorio. Item emolumentum licet prope molendine lucrum sit: ponitur tamen pro quilibet lucro uel modestate. Sic malachie tertio. Et quod emolumentum quod custodimus precepta eius. ¶ Tunc istorum quod illo quodam ratione pulchre et. Dicunt ponit aliam magistrorum distinctionem dicentes. Magistrorum eadem in ciuitatibus prefatis atque oppidis circuiacibus habitantium. quidam magistri sunt qui assumunt imperium. id est gradum atque titulum magistralem ratione pulchre denotationis. id est fame. ut scilicet ab hominibus honorentur. Et hi sunt qui solum gloriam nominis querunt. Alii autem supple gradum assumunt supple magistralem ratione. id est ob causam intelligentie et hoc ideo ne confundantur ignorantia. Tertio uero sunt qui speculantes subtilius quam superiores strabunt paludamenta. id est honorem qui prope in his uelamentis consistit magistralia. id est magistrorum ostendunt. Uult dicere tertio sunt qui magistralem dignitatem assumunt propter incrementa utriusque partis superadice. scilicet tam propter apparere atque ut honore celebrentur quam etiam propter intelligentiam. ¶ Notandum quod scire bonum sit atque pro ceteris delectabile cum scia ipsa cuncta complectatur atque quod nihil ignorare permittat: scire tamen ipsum non omnino lau-

dabile est quod ob fame gloriam distaxat comparat. licet enim pulchrum sit digito ostendere et dicere hic est. Juxta Persy flacci iniam. non tamen sanctum est. Illud ergo scire eligendum est quod vitam uirtuosam comitatur non glorie cupiditatem. Est igitur ex his magistrorum generibus solum illud laudabile quod ob ignorantie nebulam depel-

lendam scientie suscipit incrementa. Item paludamentis uelut regum genus est quod uel bantur ad ostendendum bellum primo futurum. Et dicitur a palam. quod tunc omnibus palam bellum ostendebat. Est quod uelut magistrale quod magistratum iduunt ad futurorum honorem titulum ostendendum. ¶ Alius namque quod cunctis uel nuntiat assumptis

lendam scientie suscipit incrementa. Item paludamentis uelut regum genus est quod uel bantur ad ostendendum bellum primo futurum. Et dicitur a palam. quod tunc omnibus palam bellum ostendebat. Est quod uelut magistrale quod magistratum iduunt ad futurorum honorem titulum ostendendum. ¶ Alius namque quod cunctis uel nuntiat assumptis

debitis. In hac parte Boetius post superiorum magistrorum bipartitam diuisionem. nunc de quorundam norma atque modo ipsos regulante tam in se quam quo ad alios subiungit. Et diuidit hec pars in duas partes. nam proponit boetius precepta quidam magistrorum regularitatem absolute et quod ad se. secundo pro comparationem quo ad alios. scilicet ibi. hec autem prima adhuc in duas. nam pro facit quod dicitur est. secundo causam sui dicitur subiungit ibi. Nulla siquidem. Prima adhuc in duas. nam pro facit id quod dicitur est. secundo ponit quidam excusationes predicta precepta excusant. ibi. Si quod uero et. Et propones documenta statum magistrum regularitatem dicitur quod magistrum quicquid ipse fuerit si uelit pro emolumenta assumptis uenustatis. id est honoris magistralis. quod pro et debiti officii. id est oportunitate est ut poleat. id est re splendeat clari in uniuersa morum honestate. ut. scilicet sit in sermone uerax. in iudicio iustus et littera plana est. Et si quod contrarium accidat subaudi superioribus hoc solet accidere appetitu humane fragilitatis id est ipsa sensualitate. ipsa. n. debilis est et ad malum propensa. Et quod debilis ideo ipsa debilitas morum plerumque consequitur. debilitatem enim complexionis ut medicum uisum est sepius morum sequi debilitas. ¶ Notandum licet magistrum omnia illa in se habeat quod forma docendi continet uti sunt docendi consideratio. exemplorum conformitas et rursus eloquentia copiosa hec tamen minime sufficiunt nisi ea quod uerbo docet opere instruat hec enim optima sapientie uia est opera sanis conformare doctrinis. Unde prosperus li. epigramatum. Non satis est omni precepta euoluere lingua. Non meminit legis qui memor est opis. Turpe enim est ut inquit lactantius libro de falsa sapientia. ad philosophiam pergere et philosophie opera non agere talis enim uita non uera sed palliata est. Opera autem philosophie mores sunt atque diuinitatis instituta. in quibus magistratus sic polleat ut discipulis nedum exemplo sit sed et decori. Ratio autem omnium horum hic consequenter annexa est cum dicitur. quoniam nulla res est discipulo magis perniciose. id est danosa quam contumeliosa uita magistrum enim pro quod nos boetius uidimus infusa ex fetido id est contaminato uase confundi. id est corrupti sepius. quoniam fetidum uas aquas corrumpit. quod dicitur. sicuti aque corrumpitur uas se fetido sic scia doctore contumelioso. pro quod notandum quod

Capitulum

plurimi hodierni tps sūt sapientū q lz doctrinis sanis itē dāt vitā tñ brutales ducūt sicuti tāgit Aristoteles primo ethicoz. q certe odio admodū hñdi sūt exēplo Pacuuy q oēs tales tāto fastidio rēnuūt vt nec vbo neqz facto eis cōicare dignū estimauit. put ponūt A. gellius atqz Delia dus i croniciis de qbus Lactanti^o i li. de falsa sapia sic igt.

Quidam sub obtētu philo/ sophie vicia sua celātes. vt sunt sophiste. domi faciunt ea que i scolis arguunt. sicqz docent tantū nec faciunt. ipsiqz pceptis suis pond^o de/ trahunt. B tñ genus turpis/ simū est. teste seneca ad lucillū epla. 24. Turpe enim inquit est aliō log z aliō sentire. Et itē epi stola. 44. hoc

turpissimū ē quod nobis obuci solet vba nos phie nō opa tractare. Inde Latho. Turpe ē doctoz cū culpa rdarguit ipsū. Lū g vita cuiusqz despiciē ei^o qz nece ē vt doctria despiciat vt vult Gregorius i omelia. 6. li. 2. Discant sermo/ nibus his viri prudentes docēdi formā. suosqz discipulos studiosos fieri suadeāt nō solū libros euoluendo s3 et mo res pponēdo. Itē pncipes mors ē vl' iterit^o. Inde pncio/ sus. a. um. dānosuz letifex zc.

¶ Dec at ad aie docētis. In hac pte boe. postqz posuit do cumēta regulātia magistros q ad seipm: nūc vō fac h idē q ad alios. Et diuidit hec ps i duas ptes. nā p ponit normā magistros regulantē q ad discipulos. scdo q ad alios a di/ sciplis. ibi. Lū at ob festiui tps zc. Pria i duas. nā p fac h q ad mox obseruātiā. scdo q ad subditoz iformationem. ibi. Lum autem bone inquisitionis. Pzima adhuc in du/ as. nam p se dictis dicēdis qz pzinuat. scdo itentū psgt. ibi. Tenet qz doctor zc. Et pmo ponit itētoem suā respectu pcedētū. scdo respectu sequētū. ibi. Nūc de ceteris. Et p dic. oia hec subaudi q dicta sūt: sūt digesta. i. dclarata z tra dita ad iformatōez aie docētis subaudi q ad mox suozuz honestatē absolute z i se. nūc at ē differēdū de ceteris pri/ maris. i. documētis supple ipm regulātibz. nō tñ dico d p pms qz de istis iā dcm ē. s3 de scdo pms. Sūt nepevlti ma respū pcedētū z pma rspecu sequētū: qre z sedario pma dicunt. Item differo. i. diuersis modis aperio.

¶ Tenet quoqz doctor. In hac pte psegē Boe. de docu mētis regulantib^o ipm magistz p pparatōem ad scolares Et duo facit. nā p facit h i gnāli. scdo i spāli d quolibz ibi: Sit inqz eruditus. Et dic p q doctor tenet eē erudit^o mā suetus zc. put hec oia i pcessu declaranda sūt. qre sequit.

¶ Sit inqz erudit^o pms. n. In hac pte ea q pms erat i ge/ nerali nūc i spāli psegē. Et diuidit i tot quot in gnālitate pms erat ptes. Et ponēs p pms documētū dic. g Boe. inqz. i. dixi q magister ipse sit eruditus. i. doctus. Et rōnē annectens dicit. n. pro quia opz. i. oportunitum est q magi/ ster ipse pms discat ante qz discipulos suos doceat. Et sciaz

triuialem circa hāc eruditionē maxime pualere istnuans eam recōmēdādo dic sigdez nos nouim^o cōparatiōem. i. acqstionē doctrine triuuy fore valde aptā assitricē sup. in bis. Et quoddā annectēs notandum dicit. valde eniz ab/ surdum est z iniquuz q iperiti. i. idocci pferant peritis. i. docti. nouelli supple i sciētys ātiquis supple pferāt. atqz

niam qnqz discipuloz elationez pati oportunitum est: ergo man/ suetudine vtendū est. Magister frāco in imansuetudine pdeat in exēplū: q ob discipulozū suozum nobilitate sua vtentiū irrefrena/ bilē arrogātiā laqueo se suspēdit. sapientius autem egisset si man/ suetudine vsus fuisset. Rigidus. In scolarium enim amplexu ri/ gore frui commodissimuz est vt sic errātib^o vidictā iponat: sophi staruz lites dissoluat: oblatrātes remordeat: obloquentes repri/ mar: pteruētēs castiget: totāqz

rudes. i. ibecil les emeritis. ¶ Notādum q ascendē ad gradum ma/ grālē oz q sci entys subyci at alias caueat ne sibi dicat il lō ad romāos .ii. Qui alios doces teipsuz non doceat. iō sapiētie. is. dē Antequaz lo/ quaris. s. docē do disce. s. au/ diendo. z iaco bi tertio. No/ lite plures ma gistri fieri. i. B etiaz canones

fatis cōcordare videntur. 59. distinctione. Ordinarios. z oi. di. Misex z. iō. qōne pma. Si qs clericatus. z ex de ele ctione cuz eni. Itē erudit^o. i. istruct^o qsi ex ruditatē possit. ¶ Mansuetus qm discipuloz. Dic ponit scdm documē tum de mansuetudie magistroz. Et duo facit. nam pmo documētū ponit. scdo exemplo ipm corroboret. ibi. Magister franco. z dicit q magister etiā aliquo mō man suetus esse debet scolaribus. Et rationem assignās dicit. quoniam quandoqz oportunitum est pati elationem disci pulozum: consequens etiam est mansuetudine vtenduz. Virtus eim illa est que irascibilitates reprimit et mode/ rat iras: quare et multozum malozum fomenta refrenat. qua certe si vsus magister franco fuisset cuius exempluz immediate subiungit. non laqueo collum strangulasset. hic enim cum vidisset arrogantiam. idest superbiam di/ scipulozū vtentium sua nobilitate. arrogantiam dico: non refrenabilem. idest corrigibilem laqueo se suspendit: qui tamen sapientius egisset si mansuetudine hac virtu/ te vsus fuisset.

¶ Rigidus in scolarium amplexu. Hoc est tertium do/ cumentum de magistrozū rigiditate erga subditos. Et dicit q magister etiam debet esse rigidus idest durus et validus. Et dicitur a rigeo riges. quoniam frui. idest vti rigore. i. rigiditate in amplexu scolarium commodissimū est vt sic errantibus idest deliquentibus imponat vindī etam. atqz dissoluat litem sophistarum. idest disputanti/ um. atqz remordeat. idest puniat oblatrantes. idest con/ tinue contra ceteros rixantes. z a canibus sumptum est. similiter et reprimat obloquentes. idest ipsos diffaman/ tes. atqz castiget virga rectitudinis pteruētēs. idest pteruētū quid attentantes. z sic faciat totam determi/ nationem. idest illam omnem que inter scolares tam ex parte mozum qz etiam doctrinarum facienda est. faciat dialecticam. idest ad vtramqz arguendo partem vt scilicet plene discutiatur binc inde: posteaqz determinet et fa/ ciat que admodū premissū est. ¶ Nota magi^o fore rigidū

Sextum

hoc eo modo intelligendum est quod canones intelligunt, sit inquam rigidus ita tamen ut non assit seueritas. scilicet nimium corrigendo hoc est verberando asperere, talis nempe rigiditas culpe imputanda est. Leuis nempe castigatio solum magistris permessa est extra d. homici. c. ad audientiam. r. z. q. 6. c. p. z. hinc est quod si leui percussione scholaris moxiam magistrum non teneret ut vult vincetium. z. hoc si fa-

nus est puer z robustus. secus autem si tener. quia iam non est leuis percussio. ff. ad l. ac. gl. l. q. actione s. si quis. hoc etiam notat in decre. cum imagine. ex d. elec. **C** Sit antiquus non annis. Hoc est quartum documentum quod est de magistrorum longa experientia et perpetua scientia. Et dicit magister etiam

sit antiquus. i. experientia suffultus. z. hoc bene inueniens dicit. antiquus quidem non annis sed perpetua scientia. i. scientia firmiter in eo radicata. sed tamen si vtrumque fuerit. scilicet antiquitas cum scientia conditio sua erit sanior. **C** Notandum per hoc quod dicit antiquum fore magistrum vult ipsum longa experientia in doctrinis atque docendi forma fore exercitatum. In doctrinis uti in primo documento edoctum est. In docendi autem forma ut scilicet doceat recte z artificialiter vnumquemque secundum suam capacitatem z secundum cuiuslibet artis exigentiam. Et hanc docendi formam optime tangit paladius lib. p. de agricultura cum inquit. Pars prima prudentie est ut consideres personam eius cui precepturus es. Nam stultum est rusticos peritissimorum virorum alloqui stilo. hec ille. ut ergo quis bene doceat expedit: ut modum audienti vtiliter exgrat eiusque capacitatem etatem z sensum concernat. nec instruere incipiat artes sed prius mutuat partes. z hinc sumptum est vulgare illud. Artes post partes veteres didicere magistri. **C** Non negligens. Hoc est quintum documentum quod est de magistrorum perseuerantia. Et dicit. Magister etiam nullo modo negligens existat sed perseuerans. quoniam sicut in vnoquoque opere inuenitur constantia z diligentia veluti mater. ita etiam per omnem vniuersam doctrinam z disciplinam noverca est. i. inimica negligentia. quo fit ut deseruire mechanicis scientie est opportunius quam onerari iugo negligentie.

C Notandum vir piger indignus bonis est. z iste qui sollicitudinem non habet nullo meretur beneficio dotari. ad hoc enim natus est homo ut laboret corpore per victum mente per vitam atque non solum sibi ipsi sed ut Plato ait ad Architam prius atque amicis. Pigritia. n. multos facit desides eo quod precepta salubria continuare formidat. Et hi solum molles sunt ut vult aristoteles. ipse quarto ethicorum. vbi dicit Mollicies est fugere laboriosa. hec autem ipsis magistris summe cauenda est. atque etiam perseuerantia equo animo firmiter amplexanda. quare amplexata atque etiam retenta honores vtutes scientie diuitie solent adipisci. Tardis. n. mentibus non facile virtus committitur teste tullio li. 4. tusculanarum questionum. Et vigilans in bucolicis. Tarde venere bubulci. Omnis nempe tardus beneficio caret. **C** Non sit arrogans. Hoc est documentum sextum

quo suadetur arrogantia fore vitanda magistris. Et duo facit Boetius circa hoc documentum. nam primo ostendit arrogantiam summo opere vitandam fore. secundo demonstrat qui sunt hi magistri qui arrogantiam confouent ibi. Hi sunt z dicit quod magister nullo modo arrogans existat. quoniam arrogantia nullum penitus erga discipulos bonum oper-

destruere instruit. hi sunt qui id quod sciunt humiliter docere continent: z que ratione sapiunt recte monstrare nequeunt: quoniam in fastigio positi mentes meretricium despiciunt: nec in datorem scientie causam referunt sed propriam in se respiciunt excellentiam. Hi etiam sunt qui simbrias dilatant: phylateria magnificent: in publicis spectaculis eminentiora sedilia querunt: et ab omnibus rabinomine vocari et saluari desiderant. Tales siquidem omnium bonorum collectio iure sedulitate ablato a se relega-

diligentia arrogantis magistri nunquam instruit hominem fideliter. Item arrogans superbus iactator elatus z inflatus idem differt tamen arrogantia a superbia. nam superbia ianis est gloria de eo quod habet. sed arrogantia de eo quod non habet z cum quis credit ea scire que nescit vel habere que non habet. sepe tamen apud auctores hec duo confundunt.

C Hi sunt qui id quod sciunt humiliter docere continent. In hac preoedit quod sunt magistri in vicio arrogantie notari. Et duo facit secundum duas maneries arrogantie que vna in docendo est. scilicet in ornatu. scilicet in bi. Hi etiam sunt. Et dicit hi supple magistri arrogantes sunt qui continent docere humiliter ea que sciunt z nolunt monstrare recte ea que sapiunt. quam positi in fastigio. i. superbia z fastu despiciunt mentes meretricium. i. desideratum doctrinam fastidendo. i. quasi fastidium eis igerant. hi etiam arrogantes nec referunt causam sue scientie in delatore scientie. i. deum gloriosum a quo omne datum optimum z omne donum perfectum. Joh. i. hic. n. affluenter omnia tribuit z non impropat. tribuitque plus quam rogat. In hunc dico non referunt causam sue scientie sed respiciunt propriam excellentiam in se solum estimantes ea que sciunt propria scire excellentia. Et inde secundo arrogantes preterea dicitur. hi etiam supple arrogantes sunt qui dilatant. i. extendunt simbrias. i. vestimentorum. appetunt. n. eum quotidie epulari splendide atque indui purpura z bis so ut eis dicatur ecce rabi. vel sic. dilatant. i. rotundo ore manifestant z declarant simbrias. i. scientias suas et magnificent phylateria sua. id est vanas suas arrogantias. Sunt enim phylaterie proprie breuicella in quibus quondam scribebatur lex z seruabatur quas deferebant ante frontem vel pectus ut sic ipsi viderentur religiosi. sed non fiebat nisi causa iactantie. z ad huiusmodi similitudinem loquitur in littera z sunt verba sumpta Mathei vigesimo tertio. Dilatant enim phylateria sua et magnificent simbrias. Hi etiam sunt qui querunt sedilia. i. scilicet eminentiora. i. prima in publicis spectaculis atque desiderant saluari. i. salutatio vocari nomine rabi. i. magistri. z sedit omnis collectio. i. ceterorum scholarium relegabit. i. sepabit tales. scilicet arrogantes a se z ab ablato. i. remoto iure sedulitate z scientie. **C** Nota. quod arrogantes hi dicitur b' l'ra sonat ypocritarum quasi pelle supuestiunt que salutatioes

Capitulum

appetunt i foro atqz pmos recubitus in conuiuio: laudes amant iactantiasqz faciliter pducunt. adulari gloriatur. a quolibet reuereri expectant. qcqd agunt arbitrantur. bozum. corrigi nolunt. Arbitrantur. n. ppo sensu se regere posse. Rursusqz eoz tanta est temeritas vt oia psumant nihilqz difficile arbitrantur. boz certe iutilis labor est. diligētia friuola. fru-

ctum n̄ capiūt ex operib⁹ suis sed potius detrimentum vnde Quidi⁹ methamor. 2. pbo. 13. libro. Et obest sua gloria multis. ideo matheus i thobia. Non crede titulis fame te s̄sule credeqz menti. 7. martialis coquus. Nūc volo laudari q̄ sine morte

potest. Itē fimbria i superioribus capitulis expositum est. Itē relegare. i. remittere. item ē i exiliuz dānare vel pcul legare 7. pducit le. vñ i thobia. Nate cauenda caue sectare sectanda. relega crimia. vas mētis purificare stude 7c. Cum aut bone iqsitōis. In hac pte ipse boe. postqz posuit pcepta magistrōs regulantia tam quo ad se qz quo ad alios 7. hoc quo ad mox atqz norme honestatez. hic facit hoc idem quoad doctrine administrationem. Et diuidit hęc ps in duas ptes scdm qz duplex est doctrine administratio. Est enī vna p modū lectōis atqz declaratōis. Alia vō p modū argumentatōis. In pma ergo pte determinat de norma magistrōs regulati circa scolarium iformatōez que in lectura consistit. scdo facit hoc idem circa eaz iformationem que in disputatōe radicat. scda ibi. Si cā disse rendi 7c. Prima adhuc i duas. nam pmo facit qd dicit ē. scdo cām dicti subiungit ibi. Qm̄ si magistratus 7c Et dicit pmo cū tiro. i. nouellus magister bone iqsitōis. i. doctrine 7. scie i trauerit scolas causa legendi considerandū est. supple ab ipso magistro vt assumpto rigore intrinsecus supple que admodū pdictū est cum dicebat supra i eodē capitulo sit rigidus. hoc ḡ rigore assūpto tpe aurore. i. matutino icipiat supple lectōem cōtinuo submissa voce. i. voce bassa ascendendo tñ mediocriter. ore rotundo. i. pleno 7. hoc expectādo neminē nisi maxima neccitas vrgeat. i. i. cumbat. Notādum est circa hoc documētū boety sūmopere cōsiderandū ē ne ante ipsam icceptionez hō diuini dimittatur iplozatio auxily q̄ solus de⁹ est q̄ diuinitas sue sapie ifluit i aīas sapientū. Et tribuit studentibus gratiaz cognoscendi cui nihil est difficile 7. sine quo nihil possibile est possideri vt in ipso plogo de regimine pncipum dicit. Et omne datū optimū 7. omne donū perfectuz desursum est a patre luminū descendēs vt inqt scriptura. 7. Augustinus. Nemo tā erudit⁹ nemo tā doctus q̄ superna illustratione nō idigeat. Et Gregorius. Nisi intus sit q̄ doceat in vānum lingua doctoris laborat. iō pbia volens ostendere. i. in quo vera existat beatitudo apud boetium li. tertio p̄sa nona de cōsolatioue diuinum monet iuocare auxilium q̄ certe p̄termisso nulluz rite fundat exordium. qd obseruātes maiores nostri sp̄ i aggrediēdi arduis diuinū iplozant auxiliū. sic plato icēpturus geniturā sensibilibis mūdi

ingit vtz mi socrate: nā cū oibus mos sit 7. quasi qdam religio 7c. p̄cari auxilio diuinitatē 7c. sit ḡ meis p̄cibus p̄prehensam maxime qdem vt ea dicant a nobis que placeāt oco 7c. 7. hali abenragel. ḡtas viuo deo 7c. sic ouidius p̄mo metha. dy ceptis nam vos mutastis 7. illas asperitate meis 7c. sic 7. reliq̄ pene oēs. Animaduertat igit magister vt

Cum autem pigriciei discipulus dormitatōis artifex magistri noverit sedulitatē: aut maturi⁹ festinabit: aut pudore p̄fusus i huius opprobriū dormitabit. Sz nō faciat vt assuer⁹ poeta p̄cipit: quez dormonis castoris discipuli pigricies nequiuit i risū excitare: eo vero more quotidianiano ad primam stertente: vnguibus scabris mēbratim musicum melos agētib⁹: oculisqz lippiētibus: lucēqz explorantibus matutini laboris:

anteqz ea pagat que hoc p̄cepto docent deo supplicet veluti omnium cordium illuminatori. Itē Tiro i superioribus capitulis declaratū est. Aurora d̄ initiū diei clariscentis vel p̄mus splēdor aeris q̄ grece eous d̄. vnde Virgilius de rosis Stricti: or eous p̄cesse

rat aura iugales 7c.

Quonia si magistrantis diligentia. In hac parte boe. causas sui dicti subiungit. Et diuidit i duas ptes. nā p̄ fac qd dicit ē. 7. exēplo dca p̄firmat ibi. Sz non faciat. P̄ria adhuc in duas scdm qz duas cās assignat. secunda ibi. Cū aut 7c. Et dicit qz si magistratus diligentia p̄sumpserit: expectare aliquos vltra spacium debiti tempis hec forte duo mala contingere possunt. i. qz ipse forte magister confundet hos. i. quos expectat mora pigriciei. q. d. cum forte magister illos expectabit possunt ipsi hāc pigritiā i cōsuetudinem sibi trahere cogitantes magistrōs eos sicuti se mel sic 7. continuo expectare. Et hoc p̄mū malū est expectatōe hō p̄uentuz. scdm vero ē qz forte expectatione hō magister iracundia tumozat atqz replet atqz se cōminuet ex hinc rancoze ire hō vt sic ceteris nō tā p̄ficue 7. tam viriliter lecta declarare possit sicuti faceret si ira eū nō cōminuisset. Deide ponit scdam cām. Et dicit magister etiā nō dz expectare aliquos. qm̄ cū discipulus artifex dormitatōis 7. pigriciei noverit sedulitatē. i. curiositatem magistri aut festinabit se maturi⁹. i. citi⁹ qz veniet ad hōzā debita 7. aut certe cōfusus pudore supple ob risuz socioz dormitabit i opprobriū hō. Notādū ē circa hō vbi d̄ ire quoqz rācoze se cōminuet. Ira est q̄ sola aīum pturbat atqz sēsus discernē vtz n̄ p̄mittit. iest. n. spiratis angustia. vñ tullī⁹ i orōne p marcello. Iracundia inqt cōsilio ē inimica. iō epi cur⁹. Ira isaniaz gignit q̄re sūmopere curanda atqz impedida est atqz ea q̄ ipsaz iducunt exp̄nēda. vñ Orati⁹ in epla. 2. Ira furoz breuis est aīum rege q̄ nisi paret. Impat hūc frenis hūc tu cōpescce cathenis. Itē rācoz d̄ indignatō dolor amaricatio 7. amaritudo mēt̄. i. de rācozofus 7. rācozofus 7c. Itē dormitare frequētatiū a dōmio. 7. ē hō pigritia dōmire. vñ p̄pha. Ecce n̄ dormitabit neqz dormiet 7c. Sed nō faciat vt assuer⁹ poeta. In hac pte boe. exēplū qdā circa pdicta subiungit. Et p̄mo pponit ipm̄ exēplū. scdo eum p̄fegit ibi. eo vero. Et dicit magister inqz mane vt pdictum ē icipiet neqz scolares quosqz expectabit rōnib⁹ supradictis. neqz faciat vti assuer⁹ poeta fecerat que pigrities dormonis discipuli castoris nequiuit excitare in risum. i. derisionē. Et ide exēplū suū p̄sequens duo facit. nam p̄mo dicit quō se dormon gerebat in exercitio scola-

Sextum

stico. secundo quō in mensa se gestabat ibi. Dū aliqñ. p̄ma
i duas. nam p̄ dicit quō se in mane gesserat. scdo quō me-
dia die ibi. si vero. Item p̄mo facit quod dcm̄ ē. secundo
quādam falsam cautelam qua vsus fuit subiungit ibi.
Maluit r̄c. Et dicit eo enim supple dromone quotidiano
more stertete. i. dormiēte. ad p̄mā vsq; ad illā horā q̄ p̄ma
canit. r̄ hoc yn-

guibus scabz
.i. scabiosis r̄
asperis agitan-
tibus. i. scalpē
do facientib⁹
mēbratim. i. p̄
mēbra. musci
cū melos. i. so-
nū q̄si musicū
quia se scalpē
do quasi musi-
cam armoniā
concitabat. et
similiter ex̄ns
lippientib⁹.
oculis atq; ex-
plorantibus
supple nunc a-
pertis nūc ite-
ruz clausis. lu-
cem matutini
laboris. i. ma-

in scolisq; ne res peragat p̄forti-
bus aduenientib⁹ sic dicebat. Lu-
cis rubore diei aurore ne adhuc
p̄fūdīt. Illis itaq; negantib⁹ me-
diā p̄te diei creberrime somno-
lentus expleuit gratias deo agen-
do: maluit enī sani capitis habe-
re duriciez q̄z ifani peritiam. Si
vero meridiane disputatōi plerū
q; adesset: natūsi morē excedere
nesciens naso vigilāte stertebat:
affinibusq; ob porcine corrosio-
nis strepitū p̄bebat fastidia. dūz
aliqñ olera secūdas eius delicias
hauriret: ora hiatui: lumina sōno
commisit. Adanus verō licet sor-

tutine lectiōis. aiebat. i. dicebat sic suppleyt sequitur con-
fortibus suis aduenientibus. aiebat inq; ne. i. nūquid ad-
huc res. idest lectio matutina pagit. i. fit is. olis. ne. i. nūqd
p̄fūdīt adhuc rubor aurore rubore lucis diei. q. d. est ne
adhuc dies. qd vltra negantibus illis. s. cōsocus ipse dro-
mon somnolent⁹. i. plenus somno. expleuit. i. cōpleuit vel
exposuit creberrime. i. epissime ita. s. dormiendo mediā
p̄te diei. i. vsq; ad meridiem. r̄ hoc agendo. i. referēdo gra-
tias deo qz tā bñ tanq; suauiter i somnys mēbra refouit
set. r̄ cautelā suā falsāz subiungens dicit. maluit. n. subati-
di dromon ipse. i. magis voluit h̄re duriciem. i. obtusita-
tē sani capitis q̄z peritiā. i. sapiētā ifani. Deinde ponit quō
ipse dromon se circa diez mediā gerebat. vnde dicit si ac-
ciderat q̄ idē dromon itereffet disputatōi meridiane ipe
nesciēs excedere. i. superare vel p̄uenire morez natuum
.i. inatum quo necesse erat vt dormiret cōtinuo stertebat
.i. dormitabat solo naso vigilante. alia l̄ra habz vigente. i.
stertendo resonante. qz p̄t. p̄bebat fastidia. i. nauisā atq;
tediū affinib⁹. i. p̄socus ob strepitū porcine corrosionis et
hoc p̄ similitudinē dcm̄ est. Postremo oñdit quō hic dro-
mon i mēsa se habebat r̄ dicit qd dū hic dromō ad mēfaz
extitisset rāto somno dedit⁹ extitit vt dū hauriret p̄ sorbe-
ret olera. i. caules existentia secūdas delicias eius p̄misit
ora hiatui. i. voragini r̄ cōmisit lumina sōno. vō p̄ sed. licet
man⁹ sordida p̄ndebat aliqd i catino. i. disco: tñ sopoz. i. sō-
nus extitit ei nociu⁹ dū q̄siuit icarcerare. i. deglutire ciba-
ria ga tātū sōnus eū oppresserat vt q̄cūq; incepisset sōno
retraheret. q̄re alloqns. Boe. martianū dicit. O martiane
carissime socioz sigdē p̄ certe vestra itētio nouit ad quez
fructū maturitati. i. laboris sui creditis puenire hunc dro-
monē. q. d. imo nouit qz ad nullū fructū vnq; p̄tigere va-
lebit. ¶ Notādū circa β exēpluz r̄ si sōn⁹ moderat⁹ bon⁹
ē. p̄tigritia tñ moderata pessima. qm̄ pigri se suaq; negligūt
r̄ veluti bruta i fecib⁹ suoz delictoz deuoluūt. oiu. n. vi-
cioz foritū sōnolētia ē. vñ catho. Nā diuturna gesvitijs
alimta ministrat. q̄re r̄ Quidi⁹ sōnolētos argnēs. li. z. sine

titulo i hec vba p̄cipit. Infelix tota geūq; gescere nocte.
Sustines: r̄ somnos p̄mia magna vocas. r̄ itē. O male p̄sto
ges o semp dedita sōno. Pectora nuda bono. q̄ntis pates
ipse ruinis. Quem nox sola tenet nescit vigilare periclo.
Dros somnolentos p̄si⁹ excitat satira. s. his v̄bis. Mane pi-
ger stertis. surge inqt auaritia. eya surge. Negas istat sur-
ge iqs n̄ queo.

didā in catino aliquid p̄rēdebat:
sed sopoz ei nociuus extitit dum
cibaria incarceratione. quesuit. ad
quez fructū maturitatis O mar-
ciane socioz carissime creditis
hunc peruenire: v̄ra sigdē nouit
itētio. Si differendi causa me-
ridianus doctor studium adie-
rit: cauendū est ne sophisticō pol-
leat apparatu nec tris moueatur
difficultatib⁹: s; studiosa p̄medi-
tatōe oib⁹ armat⁹ intrepid⁹ adeat
lites easq; facili mente p̄ponat: r̄
illō quod quisq; obiecerit ita me-
morie disponat: vt detegēditem-
pore a via rationis non discedat

surge. En qd
agā rogit lenfa
pdaz aduehe
ponto. Castoz
reum stuppas
hebenū tbus
lubrica coba.
Tolle recens
p̄mus pipere r̄
sic lēte came-
lo. Uerte ali-
gd iura. quasi
diceret poeta
Surge piger
surge. qz ist at
surgēdi ratio.
Mozem q̄q;
sommolentoz
q̄si exemplo p̄
posito confor-
mez ganfred⁹
i poetria aptif

sine cōscripserat. iquit enī. Scisne moram pigri si mane
voce obaudit. Sicitē adhuc iterata voce sonora. Nare
vigil stertit. tandē clamore coactus: Ore tñ lento linguaz
mouet r̄ mihi qd vis Inqt. surge veni. nox ē p̄mitte gescā.
Immo dies ē surge. deus meus en ego surgo. Uade seqr.
nec eum segtur: quem negligit. r̄ tu Non venies. dudum
venissē sed mihi vestes Quero nec inuenio. nihil est te bir-
ria noui. Surge cito. dñe en sum presto. nec tamen. immo
Uel caput huc v̄ illuc vertit. vel brachia scalpit. v̄ mem-
bra in longum distendit. sic sibi quasdam Unde libet mo-
rulas querit semper venit ore. Non pede. sic veniēs nunq;
venit ille coactus. Sorte mouens gressum trahit a testu-
dine motum. hec ille. Nec tamen reprehendenda est de-
bita nature quies. quia teste O: ratio i poetria. r̄ quādoq;
bonus dormitat homerus r̄c. Item stertere verbum su-
pinis caret. idest naribus dormiendo resonare. vnde r̄ se-
pe pro dormire ponitur. Itē scaber. bra. brum. idest asper
scabiosus. scabidus. Item catinum licet secundum Jfido-
rum sit vas vinarium fictile. capitur tamen quādoq; p̄
disco r̄ scutella vt in proposito.

¶ Si differendi eā meridian⁹ r̄c. Superius Boetius do-
cuit qualiter magister se habere debeat in docendo disci-
pulos r̄ hoc quo ad lectionum exercitijs. hic facit hoc idē
quo ad disputationum certamen. Et diuiditur hec pars i
duas partes. nam primo ponit documenta circa hanc par-
tem. secundoq; incidentia subiungit ibi. Aduertendum.
Prima adhuc in duas diuiditur. secundum duo documē-
ta que ponit. secunda sibi. Si vero maxima. Primo ergo
ponit primum documentum qd tale est. Si meridianus
doctor adierit studium causa differendi. idest disputandi
precauendum est summopere ne magister ipse polleat ap-
paratu sophisticō. idest ne vtatur rationibus sophisticis r̄
caueat ne moueatur tetris. idest obscuris difficultatibus
sed armatus studiosa premeditatione. idest studio preme-
ditato inter lites. idest disputationes que sunt lites scola-
stice intrepidus. qz pro r̄ componat. idest declarat eas fa-

Capitulum

illi mente. hoc est facilitate opinionones concordet et caueat quod disponat. id est ordinet memorie illud quod quisque sibi obiecerit. supple disputando. ita. id est tali modo ut tpe detegendi. i. soluendi et enodandi non recedat a via rōis. s. accepta moderatiōe. i. modestia dilucidandi. i. declarandi exsoluat. i. declaret explicite. i. manifeste enigmata. i. ob-

scuritates et sobismata sibi proposita ordine competenti. subaudi quemadmodum proposita et obiecta sunt non posterius primo atque primo posterius exsoluendo.

¶ Notandum Boetii summope sophistria magistram precaueri in disputationibus scolasticis monet. Et rō est. quod etiam in superioribus primis sum est ipsa non nisi verborum

est ostentatio ambitiosa. confidentia. n. verborum sola prebanda replet. quare et libidine rixandi Augustinus in de doctrina christiana eam nominat atque sciam impietatis. et vide supra capitulo primo de studio logice. Item tetrum. i. atrum et obscurum et etiam in superioribus dictum est.

¶ Si vero discretorum maxima ut assolet mentibus. hic ponit secundum documentum circa predicta. Et duo facit. nam primo documentum ponit. scilicet circa presumptum aliud dicit ibi. eodem modo. et dicit quod si in disputatiōe dubitatio maxima accidat ut solet mentibus discretorum. utendum est studijs deliberando quod respondendum. et quod mens excogitata. i. commota naturalibus motibus scie dictauerit subaudi ex deliberatiōe huius illud preferendum. id est determinandum est publice in crastino. i. die et lectione sequenti. Et inde circa presumptum documentum aliud ponens duo facit. nam primo documentum ponit. secundo ipsum confirmat ibi. Facilius. n. et dicit. eodem modo. s. quemadmodum prefatum est supple faciendum est si quod difficillimum magister fuerit premeditatus. quoniam ipsum commendandum etiam est discretio. alia littera huius disputationi et verius putat ex sequentibus apparet. et rationem subdens dicit. enim per quod scintillula difficultatis reperit plerumque facilius differendo. id est disputando quod si committeretur obseruatiōe studij. quod confirmans dicit quoniam ut inquit Aristoteles subaudi in topicis. Veritas ipsa non tantum reperitur in altero. i. in uno sed reperit in pluribus seu in multis. ¶ Notandum circa hoc quod dicitur facilius enim differendo etc. quod disputatio actus est scolasticus quo glibet intentionem suam ad ingrendam veritatem per rationem ostendit et eas viribus asseuerat. hoc quod actu iter ceteros nil clarius nihilque salubrius discipulo comprobatur. ipsa. n. est que veritatem enucleat. enigmata manifestat errores atque deuia condēnat. que non absurde dicitur est veritatem facilius differendo repiri quam studendo.

¶ Aduertendum est autem quod tribus modis traditiōibus etc. In hac parte boetius ponit quodam incidentia circa documenta superiora. Et diuiditur hec pars in quinque partes secundum quinque incidentia que ponit. scilicet ibi. Si quis horum. ter-

tia ibi. Ut ad magistratus: quarta ibi. Si vero primo tempore etcetera. quinta ibi. Nubila licet quandoque. Primo ponit primum incidentia. nam aliquis posset dicere quod Boetii incidentia primum est et omnium quod magister in disputatiōe se gerere debeat. sed adhuc latet quod rationes facere debet ut disputatiōe orta disceptatio competentius dissoluatur. Et ad hunc rōem

ro tantum scie veritas reperitur: ut dicit aristoteles. Animaduertendum est etiam quod tribus modis: traditiōibus uti solet discretorum cognitio. Nouis siquidem et iustitiam editōibus gloriari: veteribus tetrissimis tamen inouatis et tamen propriis riuus manantibus creditum intelligentias excitare. Si quis vero horum discipulorum sagacitate oblectauerit: archiscolari iungendus est: ut vel eis recordationis series fideliter imprimat: vel exarandi diligentiam commendet. Adhuc si quidem in his utilitatis fomētum colligetur.

dens dicit quod cognitio discretorum magistro uti solet in traditiōibus et disputationibus tribus modis. et hoc secundum tria magistrorum genera sunt enim quodam subtiles quodam subtiliores. quodam subtilissimi. Solent etenim quodam gloriari. i. gloriose uti traditiōibus. i. rationibus et documentis nouis et iustitatis. Et huius quo ad tertium genus ma-

gistro dicitur est. Solent etiam alij palliare mentes discipulorum. veteribus. i. antiquis et tetrissimis. i. obscuris rationibus. et hoc quo ad primos magistros dicitur. Sunt et tertij qui solent excitare. i. commouere intelligentias credentium scolariū editōibus et rationibus vetustissimis. id est antiquissimis sed inouatis. et utuntur eis tanquam manantibus a propriis riuus. i. scientijs eorum. Et hi sunt qui secundum genus. scilicet mediocriter subtilium amplectuntur. ¶ Notandum iter omnia magistrorum genera hi certe subtilissimi fore noscuntur quod non veterum atque pene obliuitorum semper utuntur codicibus vel eorum tamen inuolutorum. sunt enim illi aliena mendicantes atque rapientes suoque ingenio veluti a se excogitata ascribentes: sed hi acutissimi quodam sunt qui nouis inbiant institutis. miserissimi enim uti prius etiam monstratum est ingenij extat semper inuentis non inueniendis uti. quare etc. Item tetrum. i. obscurum ut superius expositum est.

¶ Si quis vero horum discipulorum. hic ponit secundum incidentia quod tale est. Diceret forte aliquis si pueri atque scolares questiones atque rationes per magistros adductas ad plenum intelligere nequeant. quid agendum. Ad quod respondens inquit. quod si scolares disputationi assistentes intelligere nequeant rationes magistri in medium adductas et tamen rationes ipse eos delectauerit tunc scolares ipsi iungendi sunt. id est sociandi archiscolari. id est baccalario ut ipse imprimat eis fideliter seriem recordationis. id est modum recordandi atque etiam intelligendi. vel etiam idem archiscolaris commendat. id est informet et ostendat eis scolariibus diligentiam exarandi. id est scribendi. quoniam magnum fomentum. id est augmentum utilitatis colligitur ex his scilicet priuatis informationibus. ¶ Notandum recordatio de qua in littera illa que est superius in primo capitulo communis vocitata est. ipsa nempe magne utilitatis est discipulo. quoniam ut ibidem dicitur: usum generat. vsus autem ad magisterium properare festinat. Cuius ratio ibidem redditur. quoniam sicut prudentia sine iusticia parum vel nihil prodesse noscitur.

Sextum

Iusticia aut sine prudentia multum. sic scia sine usu parum. usus aut sine scia multum. putat quod admodum in pallegato loco hoc atque alia longius declarant. vide ibi. Item fomentum nutritum unum est et ab effectu per augmentum quod ponitur. Et dicitur a fouco ues. Item series. i. ordo tenor. Et dicitur a sero ris. **¶** Ut ad magistratum apicem tempore perueniat. Dic ponit tertium inci-

des boe. quia posset quod dicitur re postquam iam magister oiali la exegit quem admodum in superioribus edocum est et ne ipse exhibere relinquit studium et solo exercitio scolastico intendere. Ad quod dicit boe. quod non. Et duo facit. nam primo dicit ipsum magistrum continuo adherendum studio. secundo quibus locis ostendit

¶ Ut autem ad magistratum apicem tempore perueniat discipulus studio perinuitatis immorandum est: recessusque secretiori licet sanguine existat insistendum est: ne strepitus assistentium mentem ebeter: vel migrantium rixa confundat intellectum: nullis viculis vitales spiritus impediant. Honestati enim consentaneum est ut secreta rimando solitari magister existat magis quam libellos extrahendo cunctis presentia sua exhibeat. Nonne detractiois filii magistri sedulitate libros extrahentes aspiciens: quid iniquitatus meditare: utique si vero primo tempore magi-

ibi. Recessusque secretiori. Et dicit per quod sicuti immorandum est. i. vacandum est studio continuitatis. i. continuo ut discipulus perueniat ad apicem magistratum. q. d. sic. quoque continuo studium est magistro ut apicem ipsum magistratum perueniat. et locus studij ostendens inquit. q. d. est insistendum. i. causa studij immorandum recessu. i. loco secretiori. licet per quod quis magister ipse sanguineus existat. sanguinei. n. ut superius iam demonstratum est in locis apertis amens et iocundis informandi sunt. hoc tamen non obstante in locis secretis magister studere debet. hoc ne strepitus assistentium ebeter eum in studio: sicut ne strepitus migrantium confundat eius intellectum: sed sit in loco geto et mundo et expurgato ab omnibus viculis impediant vitales spiritus magistri. Et reddens causam dictorum dicit. Consentaneum enim est honestati magistrorum ut magister rimando. i. ingrediendo secreta existat solitari quam quod exhibeat presentia sua cunctis extrahendo. i. exponendo libellos subaudi in apertum. nonne per nunquam. n. detractiois filii? supple quod si fuerit aspiciens sedulitate. i. magistri in extrahendo. i. in publicum ponendo libellos suos causa studij meditare ingratum quod. i. aliquid malum utique opinaret. q. d. cum ita sit quod forte oculus nequam malum ex hac publica ostensione optaret honestius est magistrum quem quod studeat loco solitario se recipere. **¶** Notandum circa hoc quod de studio continuitate dicitur. Sicuti una dies calida non facit estatez neque una pruina ver: uti dicit Aristoteles primo ethicorum. sic etiam nec unum actus studiosus et scientificus studiosus atque scientificum reddit. regitur. n. uti etiam in superioribus declaratum est ad perfectionem magistrum studij continuationem. huius ne per se studium in modum cauatis gutte lapide quod non uno casu sed diuersis iam millies multiplicatis casibus lapide cauatur. Sic quod magister bone idolis non primis tituli adepti circuli studium dimittat sed continuo usque in fine studio atque exercitio adhereat. et hoc in loco solitario. aia. n. terrenis occupata insultibus nequaquam in cognitionem sciarum attingere valet regitur namque studium libertate animi terrena prius respicientis cum ipsa de mundo creata sit. que et ipsa mundis ac puris solum delectari necesse est non defecatis atque mole terre-

na involutis. que et. Item rimari. i. scrutari et uestigare. et tractum est a porcis quod prima terre siliquas et radices ingruunt et producit ri. unde prosper. Morbida rime penetrantia dextra salutis. **¶** Si vero primo tempore. Hoc est quartum incidens circa predicta occurrens. Et est tale. Posset nempe quod dicere oia si quidem bene et optime digesta sunt. et hoc circa hos magistros

strantis diligentia copia discipulorum non habuerit ideo non tepescat nec spe deposita euanescat: sed tanto acius studiis insistat: sequitur in conflictu strenue prebeat: ut sic licet cum paucis honorem pertingat. Paucorum enim consortio multos delinitos profunditatis studio vigente frequenter vidimus strenue intitulari. Nonne theofrastus subtilitatis artifex paucorum suffultus ornatu spe defraudatus regendi curam obiecit: quod tamen inconsulte egit: consultius enim egisset si se studij obseruantie commendabilem exhibuisset. **¶** Muneribus

quod scholarium copiam habent. quid autem de his quibus non plenum est auditorium. surda presentia atque comitatus penitus abruptus his ridens dicit ut in littera Et duo facit secundum duos modos in littera posuit. scilicet ibi. Muneribus tamen. Prima in duas. nam primo quoddam documentum siue quendam modum circa incidens ponit. scilicet causam

eius subiungit ibi. Paucorum. n. Et dicit primo si diligentia magistratus copia discipulorum. scilicet scholarium non habuerit primo tempore non tepescat. id est non desinat ab ipsis. ideo. id est propterea. et hoc ne euanescat. i. recedat deposita spe. sed quanto rarior est sibi auditorium tanto acius studiis insistat quam per prebeat. i. exhibeat se in conflictu. i. lucta scolastica que disputatio est strenue. i. ardue ut sic contingat honores licet cum paucis. Et rationem predictorum reddens duo facit. Nam primo rationem ponit. scilicet exemplum quoddam circa Boetium necit ibi. Nonne. Et dicit. n. per quia nos Boetius vidimus multos delinitos. i. insignitos studio profunditatis intitulari. i. laudari vigente tamen consortio paucorum discipulorum. Et exemplum circa hoc quod dixerat ne sepe et. ponens de theofrasto dicit. nonne Theofrastus ille magister existens artifex subtilitatis et suffultus ornatu paucorum nonne ipse abiecit curam regendi. et hoc defraudatus spe regiminis affuturi. quasi diceret immo: quod tamen. scilicet abicere regendi curam egit inconsulte. sed certe egisset consultius si se exhibuisset commendabilem obseruantie studij. **¶** Notandum quemadmodum dicit littera propter raritatem auditorum non desperandum est. quoniam et si minima esset scholarium copia non eapropter ab exercitio et studio desistendum est. Attendenda enim non est in his mundialis gloria sed studij exercitijque finis qui sapientia est cuius quidem est beatum facere. id est ethicorum. atque beatam efficere vitam ut inquit Seneca ad lucillum. Hac salomon principatum obtinuit et honorem prouerbiorum secundo melior. Melior enim eius est acquisitio quam auri et argenti ibidem. Ea enim habita omnia bona pariter veniunt cum illa. Non ergo tepescat scientiarum tiro si copiam studij non habeat cum largior laborum merces sibi fuerit constituta. Item tepesco inchoatiuum est a tepere tepere. i. tepidum fieri. Et est tepere prope eum iter calorem et frigidum.

¶ Muneribus tamen leontini. Dic est secundum documentum circa predictum incidens attendendus. Et duo facit. nam primo modum ponit quo scolares magister bene

Capitulum

possit. scdo antipophozicat vel saltim notabile quoddam circa hoc ponit ibi. Pietatis vero. Et dicit qd si magister audientium scolarium non habuerit. copiam modus est vt eos sibi muneribus coemat z conducatur exemplo leontini cuius quidem discretio acqsiuit sibi muneribus: id est donis consortium multoz. censuit. n. id est estimauit. pulchri fore dge

re. id est paupertati incumbere qd destituerit discretius. s. scolarium. **C** Notandum si munere atq donis dy sup ni placari constat iuxta ovidy in de arte traditionem. Munere dy superum placantur carmine manes zc. Nil mihi deniqz si homines eis

placabunt. Muneribus egdem omnia conamur vt si qd pcatu difficile e munere facilius. qre bene dixit Quidius vbi supra. Carmina laudant sed munera magna petuntur. Et item. Ipse licet venias musis comitatus homere. Si nil attuleris ibi homere foras. Hoc vsus consilio leontini eos quos fors sibi detraherat muneribus parauit.

C Pietatis vno ambitu. Dic boetius quoddam notabile circa pdicta poit quo erogatione elemosynaz pauperibus faciendā pmonet. z hoc si magistro suppetat rez factas. Et duo facit. nam pmo facit quod dcm est. scdo hanc erogatione summopere comendat ibi. Que preclarior. Et dicit rector scolarium delinitus. i. munitus vel insignitus ambitu pietatis. id est ipsamet pietate. tenet. scilicet iure caritatis. mulcere. id est fouere corda discipuloz degentius id est viuentium paupertate. z hoc discitius studiose z diligenter non quidem discolis. mulcere in quaz cibarys et calceis. qz pro z. vestibus z si non nouis saltem tritis id est laceratis z antiquis. z hoc dico si facultas sua suppetit. vltra. n. posse viri non vult deus vlla requiri. qz pro z. magister ipse subueniat ipsis ceteris donatis. id est donis alijs qz premissis. similiter quoqz subueniat eis consilio concitatio hoc est ammonet eos atqz concitet vt priusqz studium relinquunt potius elemosynas recepturi ab eo vel ab alijs veniant. **C** Notandum licet Boetius solos scolarium rectores pietatem amplexari comonet: ab oibus tamen totis viribus appetenda est. hec enim virtus est quam natura suadet atqz ratio coprobat fraterne caritatis. omnes enim homines nature vni sumus qz obrez penes omnes pietatis opera exhibenda sunt. hinc Seneca in Thieste. Nulla vis maior pietate vera est. quoscūqz. n. veros amor retinuit hos pietas tenebit. his ergo concluditur caritatis opus pietatem esse naturāqz querere pietatem **C** Notanduz circa hoc quod dicit si facultas suppetit non tantum erogandū est vt in pcessu temporis elargienda deficient. Prudens ergo intueatur quid sibi contingere possit. nam teste Socrate. Meli⁹ e cauere qz paueere. Sic ergo cūcta largienda sunt ne successu temporis remendicari cohibeatur. Pietas. i. misericordia benignitas. ppiciatio. Mulceo. es. re. mitigare. fouere. delinire. **C** Que. n. preclarior. In hac parte recōmendat erogatio-

nem pauperibus scolaribus factam dicens. que eniz erogatio. i. elemosyna e pclarior. i. nobilior vel suauior. qz illa que est qua facta veris scolaribus. si diceret nulla. qm cōfoueri. i. mulcere scolares bis. s. erogationibus i qbus exhibitio donantis est minima z pemptio. i. receptio recipientis maxima e. pclarior. i. beatius z nobilior qz deliniri. i. fo-

laribus erogatio. Preclarior est enim confouere scolarem bis in quibus est minima donantis exhibitio maxima vero pauperis recipientis promptio: qz histriionum et meretricum detestabile incursum deliniri. Nubila licet quandoqz fortuna existat: nō tamen magistrātis cura desperet: sed semper curialiter se regēdo incursum viriliter pferat dulcius expectando. **Prob Coriandi**

ctū vestitu atqz alio exteriori famulatu exhibet. Spūalis vero q ignorantie discipuloz medetur atqz dubitanti consalitur. Cum ergo duplex i bis sit erogatio in reliquis plerūqz simplex. constat ea nil pclarior dulciusqz constare. **C** Itē nota circa hoc qd dī que est facta veris scolaribus zc. qz omnis subueniendum sit habendus tam est delect⁹. in quo spectandi sunt mores cui datur. z aius atqz vite sanctitas. non. n. erogandum e discolis: nō igratis: non dilapidatoribus nō quoqz deū minime diligētibus. Et iō bñ dcm e a Carbone. Cui des videto. Itē histrio gestulator vl ioculator est qui diuersos gestus z habitus hominum representare noscit. Et dicit ab historion quod est gesticlarī. In histriōes comediaz repitatores oli dicebāt **C** Nubila licet et fortuna existat. Hoc est qntum z vltimū icidens quod circa pdicta ptingere posset quod e fortune aduersitas. Et duo facit in hac parte. nam pmo circa hoc icidēs documentum ponit. scdo ipsuz. documētuz exemplo confirmat. ibi. Prob coriandi. Et dicit. licz ipsa fortuna qnqz existat nubila. i. aduersa tñ cura. i. vigilia atqz studij sollicitudo magistrātis. i. magri nō desperet pp b. s. regēdo se sp bñ. i. eqnūmter pferat. i. patiat viriliter. i. aīo forti icursus. i. aduersitates fortunaz spectādo sp dulcius z melius euentuz. z nō faciat quē admoduz Coriād⁹ ille magister q cum fortuna sibi nō semper arrideret scolas dimisit z desperationem incurrebat. z ideo iquit. ph. iteriectio detestantis est prob transactio. id est constantia. coriādī huius magistri est pudenda. i. respuenda. **C** Notandū z si oīs virtus in summo sit: equanimitas tñ animi quā constantiā hic licet appellari: plurimū collaudanda est quā si qdem macrobius li. p sic describit. Est animum supra periculū erigere: nihilqz nisi turpia metnere: fortiter tolerare aduersa: et humiliter pspera: constantis hoc animi est: vt ait tullius li. p de officijs in rebus asperis minime perturbari. Qui hac virtute caret nullam in suis operibus prosperitatem obtinebit. Cum ergo fortuna malefida nubilum ostenderit vultum equanimiter perferēdum est atqz in domino sperandum: quia teste propheta qui sperant in domino non confundentur. Quare fortuna nubila quondam depingebatur vt superius satis edoctum est.

nerē detestabiles. i. odibiles icursus histriionum atqz meretricum. **C** Notandū inter omnes erogationes q fieri possunt preclarior illa e que discipulis a magistro exhibet. qm i ipsa duplex erogatio committitur. s. corporalis atqz spūalis. Corporalis nanqz q vi-

Sextum

Cum autē ob festiui t̄pis impulsus: Postq̄ Boetius in precedētib⁹ posuit normā atq; modū magistrōs ipsos regulantes tā quo ad se q̄ quo ad discipulos suos. et hoc taz in morib⁹ q̄ in scientiarū administratōe. Dic cōsequēter ponit modū atq; normā magistrōs regulātes in cōparatiōe ad alios a discipulis. Et diuidit̄ hec pars in duas partes scdm̄ duo

documenta que ponit. secunda ibi. Licet autē i scolis rē. Pri ma in duas. nā primo docum̄ tū ponit. secun do cām subiūgit. tertio exēplo corroboret secūda ibi. Ne q̄si. tertia ibi. Maronis saltus. Et legēdo hoc totū vsq; i secūdū docum̄ tū dicit. primo cū magrō placuerit visitare loca deliciarū ob impulsū fe-

stiuī tēporis. discretio docētis habeat semper secū nobilio res sui cetus. s. suozū scolarū atq; etiā eminētiores sōma forma. n. emines corporis animi etiā excellentiā cōmuniter representare phibetur. Et hoc ideo fiat ne magr̄ ipe a multis videat̄ esse destitūt⁹ solatio. i. solamine vel ēt ideo ne excitetur. i. cōmoueat̄ in periculuz. ve. n. homini soli quoniā cū ceciderit nō habebit subleuantē. Et mala q̄ exinde possunt euenire si predicta nō obseruent̄. exēplo ostendēs dicit. Saltus. n. i. trāsitus solitarius Maronis forte Virgiliū dicit vel aliter. indoluit. i. valde doluit p̄uari. i. destitui cetu. s. societate feliciū scolarū. forte malū quoddā ex solitario suo trāsitu Marōi euenit: qd̄ quale fuerit Bo. tñ hic nō expressit.

Licet autē rē. Docē scdm̄ documētū quo magrōs i format q̄liter se erga alios a scolarib⁹ suis gerere debeant. Et dicit. magister ipse scolarium licet debeat eē rigid⁹ in scolis. subaudi quēadmodū superius i eodē capi. expressum ē vbi dicebat̄ rigid⁹ rē. tñ magr̄ debet eē deuot⁹ ingressu idest trāsitu suo corā populo. et hoc dico salutādo quem l3 fm̄ cōditōes suas. debet etiā esse trāsmigrātib⁹. i. euz p̄tereūtib⁹ iucund⁹ sermone. atq; colludētib⁹. i. sibi cōgruētibus comes et socius. sitq; cōmorantibus. i. secū habitantib⁹ fidelis āmonitu. i. āmonitiōe salubri: atq; etiā sit affinitas. i. vicinis caut⁹. i. astutus castitate. i. in castitate: q̄si dicere velit. si nō caste viuere possit corā vicinis faciat tñ vt si qd̄ sinistrū egerit vicinis nō inotescat vt quod caste fieri nequat saltē caute exequetur: et huius cām subdens inquit. Et B ideo vt dictū ē fieri debet ne affinitas amica bilis. i. amica vicinitas ebibat. i. subtrabat fetozem suspirantis nasi. q. d. vt immediate supra suppletū est. Et metaphorica locutio est.

Exrema p̄ntis rē. Hec ē scda ps̄ p̄ncipal̄ hui⁹ vltimi capituli. In qua postq̄ Boe. determinauit et posuit diuersas magistrorū diuisionē et mores eorū qui in locis studiorū p̄ncipaliorib⁹. s. athenis et rome habitāt documētis regulauit. Dic modo i hac scda p̄ncipali parte huius capituli vult ostendere quomodo se debent habere illi qui habēt

curam regendi scolas in castris vel i villis prefata loca studiorū circūiacentib⁹ paupertate cōclusi. Et diuiditur hec pars in duas partes. In prima parte premitit̄ intentū suū In secūda ipsum prosequitur. ibi. Cū ob egestatis causā. Et dicit. extrema. i. vltima cōpilatio presentis voluminis extat. i. est. vt dicam⁹ sub cōpendio. i. sub breuitate d̄ ma-

suspirātis nasi fetozē si q̄ affuerit: amicabile ebibat affinitas. **E**xrema p̄ntis volumis extat cōpilatio de magistrātib⁹: quos liberalib⁹ nouerea discipulis egestas fines cōpulerit inuadē alienas. Et de illis quos natalis patrie reuocat dulcedo aliquid sub p̄pēdio dicam⁹. Cū ob egestatis cām repellēde lucri querat q̄ odorē dulcissimū: cōsiderandū est vt saluo magistratus honōr p̄citati q̄tū queat i s̄stare: vestibus mediocrib⁹ inbiat: et scolarū r̄gimi p̄cipue indulgeat.

magistrātibus illis quos lege stas. i. paupertas existēs nouer ca. i. cōtraria et inimica liberalib⁹ disciplinis spulit inuadere fines. i. regiones alienas et similiter quoz q̄ de his quos dulcedo natalis patrie reuocauit subaudi vt ibidē cōmorantur: et d̄ his i tertia pte p̄ncipali. **N**otādū circa hoc qd̄ dicit liberalibus disciplis

phas liberales disciplinas. vy. artes liberales intelligit. liberales inq; qm̄ ab alijs illiberalib⁹ prozsus sunt disticte ipse nempe ad animā: ille vero ad corp⁹ ordinatur. liberales etiā qz secūdū eas homo per se disponitur secundum intellectū ad optimū finē veluti vsum virtutū moralium et intellectualium vel ad perfecte felicitatis vsū q̄ ē speculatiua. qui aut talia cōsiderāt naturaliter liberi sūt et non seruales cū intellectu vigeāt. ideo recte artes ille liberales dicte sūt. et rursus liberales qz liberos expeditos et exercitatos aios requirūt eo qz subtiliter d̄ rerū causis disputāt et de illis plerūq; q̄ a sensu remota sūt. Et insup liberales ideo qz antiquus tantūmodo liberi. i. nobiles et ingenui in eis studere cōsueuerūt. Plebei vero in mechanicis operariā operandi que quidē peritia et opus plus plebeis congruit. **O**ciū vero et studiū nobilib⁹ fm̄ Dugonē. Itē finis incerti generis. i. termin⁹ et a funis dicit̄. qz agrorū fines funiculis sunt diuisi. Unde prop̄sa funes ceciderūt mihi in p̄claris. Et dicit̄ finis termin⁹. cōsumatio. mors. p̄ria vñ. Est finis patria mors cōsumatio meta. et cōiter incerti generis est aut masculini aut feminini.

Cum autē ob egestatis cām. Postq̄ boe. intentū suū p̄ miserat. hic ipsum modo p̄fertur. Et duo facit. Nam p̄mo boe. ostendit qualiter magistri ipsi existētes extra patriam suā et i locis supradictis vel de prope vel de lōge ad iecētib⁹ se regere debeāt erga scholares. secūdo q̄liter erga alios a scolarib⁹. ibi. Cū autē cena. p̄ma adhuc i duas p̄mo facit qd̄ dictū ē quo ad se. scdo quo ad vicedoctorē. ibi. Aduertēdū. p̄ma adhuc i duas. p̄mo. n. ponit documētā generalia. secūdo specialia documētā subiungit. ibi. Puerisq; et dicit p̄mo cū q̄ magistrorū ob cām repellēde egestatis. i. egestate ipsa cogēte q̄rat odorē dulcissimū lucri. subaudi in partibus alienis. tūc cōsiderandū ē vt magistrat⁹ ipse i s̄stare. i. intēdat q̄tū queat. i. poterit parcitati. et hoc honore dico saluo. qz p̄ et cōsideret ēt vt inbiat vestibus mediocrib⁹. subaudi tñ honore magistrati dignis iuxta p̄missa p̄cepta. atq; indulgeat. i. itēdat p̄cipue regi mini scolarū. **N**ota qm̄ oia hec generalia p̄cepta i su

Capitulum

priorib' eodē capitulo q̄si deducta sunt. v3. magistri parci-
tas: vestimētorū honestas: atq; iuxta scolares debita attē-
tio: ideo de eis h' denuo ptractare supflūū foret. quare ibi
videas. Itē queo quis quiui quitū. gre. i. posse. 7 componi
tur cum non: 7 dicitur nequeo.

C Puerisq; vultū pmo pbeat. In hac pte post documen-
ta generalia:

Documēta spā-
lia ponit. Et di-
uidit. nā pmo
docet quōma-
gister se habe-
bit erga scola-
res correctiōi
subiectos: secu-
do quō. circa a-
lios. ibi. Cū at
habuerit 7c.
Itē pmo oñdit
quō se habeat
corā nouellis 7
puiis. scōdo quō
corā adultis.
ibi. Eisdēq; a-
liq̄rū adultis
7c. Et pmo
dicit q; cū ma-
gister i alienis
prib' curā regi-
minis susceperit.
d3 p̄bere p-

Puerisq; primo pbeat vultus
bēignū: parētibusq; eoz bēni-
gniores affatū: docēdiq; aditū
spōdeat bēnignissimū: vt sic nō
solū puerorū corda pmolliat:
verū ēt parētū pecuniā extrahat
famāq; efferat: scole vero iura
regaliter defēdet: ordie docēdi
pri' edocto putat. Eisdē ēt ali-
quātulū adultis rigidū se exhi-
beat: ipsorūq; ora ad recte lo-
quēdū p̄pōat: digitosq; ad scri-
bēdū cōstrigat: ad legēdū oio
cōformet rigore iusticie cōmit-
tate: vt sic nō solū i doctrina: verū
ēt i facetia p̄nēiat: Ludēdiq; spa-
ciū tēpestine cōcedat: docēdiq;
bñficia nullo casu subtrahat. Si

mo 7 principaliter pueris supple i formādis. vultū bēni-
gnū: pentib' aut eozū affatū bēnigniorē. atq; suadeat. i. p-
mittat rā pueris q̄ pentib' aditū. i. introitū docēdi bēni-
gnissimū. 7 h' id vt nō solū pmolliat. i. mollificet atq; mol-
liēdo ad se attrahat corda puerorū. v3. p sed extrahat ēt
pecuniā parētū supple q̄ necessitati sue mederi valeat.
atq; efferat. i. deportet famā. supple redolētem ex h. i. ex
hac sua bēnignitate. Similiter at cū hec oia gerunt defē-
dat nihilomin' regaliter. i. viriliter iura scole. 7 h' ordie. i.
mō docēdi edocto. i. demonstrato pri'. i. i p̄rib'. **C** Nōdū
lz magistrorū bēnignitas tā erga discipulos q̄ eorū parē-
tes maximū p̄stet attētiōis atq; bēnivolētie discipulorū i-
cremētū vt colligit ex canone h' b3. xxvi. di. 7 silr decre-
tali humilis de maio. 7 obe. tñ talis bēnignitas sic mode-
rari d3 q; ex h' regēdi auctoritas nō frangat: q; put dicit
Aug. in canone qñ. lxxxvi. di. dū nimīū suat humilitas re-
gēdi frangit auctoritas. Et inde bñ Boe. p' bēnignitatis
āmonitiōē subiecit. scole vō iura 7c. q. d. cū hec gerūt ni-
hilomin' scole iura manuteneat. Et hec d' nouell' oca sunt
C Eisdēq; aliquātulū adultis. In hac pte boe. oñdit quō
magr se habere d3 erga discipulos iā adultos. Et duo fac.
nā pmo facit quod dictū ē circa adultos dociles. secundo
circa rebelles ibi. Si vō. Et dicit q; si magr hūerit discipu-
los iam pene adultos: tūc exhibeat se eisdē adultis rigidū
quēadmodū de rigore supra doctū ē. atq; cōponat. i. ordi-
net ora eoz. i. adultorū ad loquēdū recte. i. cōgrue q̄ ad
grāmaticā 7 ornatē q̄ ad rhetoricā. atq; cōstrigat. i. dispo-
nat digitos eoz ad scribēdū. atq; cōformet eos oio ad le-
gēdū. 7 hoc dico cōcomitāte rigore iusticie. i. scolastice
Et rōnem q̄ oia hec sic fieri debeāt 7 spār hui' cū dicit
rigore iusticie 7c. subiūgit dicēs. hec id fieri debēt vt sco-
lares ipsi proficiant nō solū in doctrina sed ēt in facetia h'
est morib' atq; virtutib'. Et subdit. Magister ēt pcedat
tempestine. i. tēpore debito scolarib' spaciū ludēdi atq;
sic vt nullo mō eis abstrahat bñficiū docēdi. **C** Nota nō

soluz scolares ipsi in doctrinis 7 disciplinis erudiēdi sunt
s3 q̄q; i facietis morib' atq; vtutib' sumis nisi b' instruē-
di: qm si solū i doctrinis pficiāt 7 morib' deficiant. certe
nullo mō pfecisse dicunt. q. n. pficit i sciētys atq; deficit
in morib' plus defecisse q̄ pfecisse p̄hibet. q̄ paul' apo-
stolus ad eph. vi. inquit. Educate illos. scilicet iuuenes:

vero p̄tumacē supbūq; inuene-
rit: dulciter castiget: exempla q;
moy pponat q̄b' reprimat. ali-
oqn pētū assensu virgis affligat
vt sic ad signē castigat' euadat
vt despāt' i ignōmiā cadat. Cū
aut magistrātis dilectio etate in-
frigidatos statualesq; planeti-
cos scolastici itroit' habuerit p-
ticipes: si correctiōis lima apud
eos vti nequerit: senio cōfectis
arridēdū ē: statualib' igemiscē-
dū: planeticisq; fauoris silacro
ē p̄gandēdū. Calāistratos cir-
rhirsutū purat: fuco 7 p̄fusos
lachrymis irrigatib' gulā pfū-
dat. Adollesq; caute cūciat: ne
mēt' sue reatū p̄mori participēt

ortabilib' ad bonū corrigit atq; increpet. ipiq; exēpla p-
pōat q̄b' a sua cōtūacia atq; supbia rep̄mat. q; si nullo mō
v̄bis ac mōitis caritatis 7 dulcib' silr 7 exēpl' mime cor-
rigi valeat. affligat. i. corripiat v̄gis 7 v̄berib'. 7 h' dico fiat
cū assēsu pentū. Et rōnē subdēs igt. vt sic supple ille cōtu-
max euadat castigat' ad v̄nguē. i. ad p̄fectōz ne cadat oio
i ignōmiā. i. i famiā q̄si despāt'. **C** Nōdū q; magr circa
p̄tūaces discipulos more prudētis medici vti d3. Adedic'
.n. i. curādis morbis p̄ medicias mistrat faciles ne patiēs
mediciaz fortū trabat i horrozē vt p lenitatē medicais
potiōib' salubrib' assuescat. sic q̄ magr p rebelles v̄bis
agar dulcib' vt dulcedie correctiōis allecti a mōbo rebelli-
onis defistat: q; si his mime retrahi valeāt acriori medica-
mie est vtendum. i. virgarum cessione. eligat q; hec poti'
ne sic v̄nū mēbrū putridū nō icisū toti' corpis ipediat sani-
tatē. sic neq; scolari' p̄tūacis r̄bellio igmie pbeat despātōz
C Cū aut hūerit 7c. In hac pte boe. post q̄ documēta p̄mi-
serat quō magr se h̄re d3 circa illos discipulos q; sūt corre-
ctōi s̄missi. h' fac' idēz circa eos q; extra correctiōis limā
penit' reponūt vt sūt senes statuales plāetici 7 aly. Et po-
nit plā breuia documēta h3 pluralitatē 7 diuersitatē oim
hoz discipulorū. 7 dicit cū dilectio magistrātis hūerit etate
ifrigidatos h' ē senes statuales. i. bestiales 7 rudes igenio-
ve p vel planeticos. i. errabūdos. 7 h' dico oēs scolastici in-
troit' p̄ticipes. qd agēdū inq̄s. si magr neqat vt i lia. i. rigōr
correctiōis ap̄ eos h' mō agēdū ē vt seq̄. Arridēdū enī. i.
fauendum senio p̄fectis. i. senib' atq; igemiscēdū ē. i. p̄do-
lēdū p̄ ingeny ruditatē statualib' i. rudib'. planeticis vō
.i. vagabūdis cōgandēdū ē simulacro. i. similitudib' 7 exem-
ploz adductōib'. 7 sig' lasciuū affuerit vt calamistrati fuga-
ti atq; molles: tūc purat. i. castiget viciū eoz penit' purē-
do calāistratos exntes hirsutis cirr. i. crispatis capill'. atq;
pfūdat p̄fusos fuco illo colore ficto lachrymis irrigatib'
gulā eoz. h' ē tāto eos castiget vt i lachrymas puocet q̄ gu-
lā suā fuco p̄fusā lachrymis tigāt. Adolles at. i. lasciuos 7

i disciplina. 7 ad-
iunxit. 7 corre-
ctōe dñi. 7 gre.
.7. registri sui
Peto igt vt p-
nulos q̄s do-
ces morib' eru-
dias 7c. Et illō
apte insinuans
boe. di. Rigōr
iusticie comi-
tate 7c. **C** Si
vō p̄tumacem
supbūue iueni-
at. Dico oñdie
boe. quō magr
se habere debz
circa rebelles
7 dicit q; si ma-
gister inueniat
quē. i. aliquem
cōtumacē vel
supbū ipsū dicit
ter castiget. h' ē
v̄bis dicit' 7 ex

Sextum

luxuriosos euciat caute a cōsortio reliq̄z & B alij cōmoti supple suo luxu p̄cipēt reatū. i. vitii. sue mētis. Nōndū sicuti se h̄z iformatō ad ifōmādū sic se h̄z cōrectio ad cōrigendū. s̄z alij & alij in formādū s̄z diuersitatē mox aliā & aliā regrūt iformationē. aliter enī iformātur capaces aliter incapaces. aliter iuuenes. aliter senes. aliter quoqz

bi. alit̄ q̄z alii ḡ
ēt per locuz a si
mili alij & alij
cōrigēdi aliā &
aliā regrūt cōr
rectōz. n. n. tene
res acriter n̄z fō
tes tenerie cōr
rigēdi sūt. s̄z gli
bet scōz sue p̄di
tiōis gradū cōr
rectōnē recipē
debet. senes er
go arridēdi sūt
nō quidē laudā
di sed sub adula
tiōe q̄dā incre
pandi. rudibus

Animaduertendū ē etiā q̄ quo
ruz erogatiōe laboriosū delinīt
certamē : i illis doct̄ialis p̄pro
bet effect⁹ : rez nāqz effect⁹ exhi
bitōe opis declarāf. Ordine at
p̄petēri vicissim sūt p̄uocandi vt
fidei scrutinio pateat. quid sub
ministratiū labor diurn⁹ eroga
uerit. Subministratiū enī cure
nō sēper est p̄fidēdū : qm̄ illorū
cupiditas fractis assib⁹ plerūqz
p̄mollit̄. aut. spe d̄ fraudata repe

quoqz condolendum est cum tali modo rudes sint vt
eis prozsus nulla discipline medela valeat suffraga
ri. planetici autem exemplis ammonendi sunt vt exem
plorum continua masticatione ad quietudinem con
trahantur. & sic reliquis sua manerie prout defectus cuius
libet exquirat diuersitas diuerso medicamine subueni
atur. Item Statuaalis idest rudis et a statua nomen ce
pit. sicut enim statua semper recte stat & difficile flecti
potest. sic quoqz rudes nisi magna adhibeatur industria
informari nequeūt. Itē planeticus idest vagabundus & er
rans & nomen sumpsit a planeta quod errantem sonat. A
planeta enim planeticus. et planetaris. Item cirrus plica
tura capillorum est in anteriori capitis pte. Et dicit̄ a cir
rim. idest tondere. Inde cirritu idest crinitus. vnde Est
homo cirritus qui cirrum vertice portat.

Animaduertendum est etiā q̄ quoz. postq̄z Boetius
in precedentibus docuit magistrū qualiter se habere de
beat erga scolares & hoc q̄tū in se est. In hac parte conse
quenter facit hoc idem & B in q̄tū i vicedoctorē ē. Et diui
ditur hec pars in tres partes. nam primo ponit suū docu
mentum. secundo docet modū perquirere & inuenire si do
ctor bene egerit circa pueros. tertio probat. quarto confir
mat. secunda ibi. Rerū nāqz. tertia ibi. Ordine autē. q̄rta
ibi. Subministratiū. Et dicit̄ aduertendum etiā est q̄
effect⁹ doct̄inalis. i. doct̄ine cōprobei in illis. s̄. vicedoctor
rib⁹ quozū. s̄. vicedoctoroz erogatione idest ostensioe admi
nistratiōe & subsidio laboriosum certamen. i. exercitiū sco
lasticū delinīt. i. permollit̄. ur. q. d. perspicendum etiam
est quomodo vicedoctorē vt sunt baccalary & alij vicem
magistri gerentes se habeant erga pueros si eos probe in
formant aut sicco pede pertranseant. quoniam q̄cūqz mō
se gesserint hoc finis operis ostendet. rerū nāqz effect⁹ de
claratur idest manifestat̄ operis exhibitōe. Et dans mo
dū quō in cognitiōe hoz deueniat̄ inqt. scolares ipsi oēs
quozq̄ sūt sūt p̄uocandi subaudi & examinandi vicissim.
idest vicib⁹ alteri⁹. & B ordie cōpetēti. i. decēt vt pateat. i.
innoscat fidei scrutinio. i. inq̄sitione qd labor diurnus
subministratiū. i. vicedoctoroz erogauerit. i. docuerit eos.
qm̄ nō est cōfidendum semper cure subministratiū. Et
rationē ponit qm̄ cupiditas. i. auaricia illorum demollit̄
plerūqz assibus. i. obolis fractis vel ab effectu quia asses
illi subministratiū frangunt constantiam. vel quia fra

cti sunt re. aut fidelitas horum plerūqz tepescit defraudata
spe. scilicet lucri. vel etiam potestas eorum crude scit se
pius et hoc vt fideles magistro videantur sua nimia cru
delitate. ¶ Notaria sunt propter que non est in col
laborantibus confidendum. scilicet auaricia. frustratio
spei et nimia crudelitas. Auaricia enī seducti pueros nō cō

scit fidelitas: aut vt videant̄ fide
les crudescit p̄tās. Sicuti vero
paupertati felici misericorditer
deferendum est: sic non minus
ipsi⁹ eruditionibus attentius ē
isistendū. Cuz autem cena pau
perior affuerit: cōmensalib⁹ est
erogāda facultas: familiarib⁹
cōp̄licibusqz vicinitat̄ iuue por
rigenda: ne familiaris vox secre
ta reuelet detrahēdo vel multi
plicitat̄ an⁹ p̄diga p̄pinat anui

rigūt frustratōe
spei. pauperes d̄
spiciunt quoniā
nullā mercedē
cōsequi sperāt.
Crudelitate aut
mentes discipn
lorum obstupe
scunt. non sit er
govicem ma
gistri gerens nū
morum cupid⁹
neqz sit in docē
do pauperes pi
ger. quoniam vt
in littera sequit̄
sicuti est deferē
dum. idest dan

dum misericorditer felicit paupertati. idest illi que
non est infecta malis vsibus. sic quoque eo minus est
insisten dum attentius pauperis eruditiōi. exercetur
enim i hoc duplex misericordie op⁹. vñū quidem corporale
quod est bonorum erogatio. Aliud spirituale. scilicet salu
bris eruditiō. Item scrutinium in superioribus expositiū
est. Item as assis plura significat. vnde as obolus punct⁹
pondus possessio tota. hic autem in proposito obolus est.
sicut in euangelio nonne duo passeris asse veneunt &c.

¶ Cum autem cena &c. Postq̄z bo. documenta premise
rat quibus modum atqz normam magistris tradidit quo
modo se erga discipulos suos habere debeant. nunc facit
hoc idem circa alios a suis discipulis. Et diuiditur hec ps
in duas partes. nam primo ponit vnum documentum. se
cundo aliud ibi. Proterua. tertio tertium ibi. Lauendus.
prima adhuc in duas. nam primo ponit documentuz. secū
do causam documenti subiungit ibi. Ne familiaris vox.
Et ponens documentum dicit cum magister ipse cena nō
abundauerit sed sibi cena pauperior idest tenuior extite
rit vt aliquid elargiendum et erogandum pietatis intuitu
disposuerit. solummodo facultas ipsa est eroganda cōmē
salibus & scolaribus secum commorantibus. familiaribus
vero complicibus vicinis si quid erogandum sit: illud tñ
iuue porrigendus est. & hoc ideo ne vox &c. Et in hoc red
dit causam documenti. & diuiditur secundum duas cau
sas. secunda ibi. Vel multiplicatis. Et dicit̄ hoc ideo fie
ri debet subaudi quemadmodum premissimus. ne vox
familiaris supple vicini reuelet secreta supple pauperta
tis magistri. & hoc sibi verbis malefidis detrahendo vel
etiam ideo ne anus idest vetula cui forte erogat existens
prodiga idest superflue larga multiplicatis supple ver
borum et mendacy propinet. idest det. supple sibi erogatiū
anui. idest alteri vetule. et hoc annectēdo supple multipli
citatē et mendacio. ipsa enim anu conscia domestice pau
pertatis magistri nihil fatilius idest vanius loq̄tius & yer
borum superflui⁹ reperiri potest. quare dicit̄ quid enī
vt in littera. ¶ Notandum circa hoc quod dicitur ne fa
miliaris beneficia que plerūqz gratis dātur & pietatis ob
tentu elargiuntur plerūqz etiam in venenum & oppro
brium mutantur. sunt enim qui beneficia accipiunt et
indigentie conferentium attribuunt. nam penes se di
cunt ideo is dedit quia me eget vel idigebit. nouit. n. aut

Capitulum

aliquo sibi proficere posse aut mee familie sperat obsequium. dicunt etiam plures beneficia et erogationes sibi fieri fraudis sub prelo. rursus alij dona cum receperit minime recognoscunt. verum sapiens et bonus datum comedat quantum lucum etiam fuerit. comedat inquit atque assidua commemoratione delectat. qua de re prospiciendum maxime cui eroget. Eroget

ergo potius domesticis quam familiaribus vicinis ne per extranea beneficia intra nea egestas in publicum deuoluat. Item anus antiqua vetula dicitur quasi multos hinc annos. vel dicitur ab a nus id est sensus quasi sine sensu. et corripit a. vñ Pamphile tolle manum iam quod redibit anus. dicitur etiam posterior pars corporis et tunc producit. a

vt in versu. Dum se curuat an? retro sibi sibilat an? Item futile est quod cito et facile decurrit et dicitur quod nihil potest retinere et hinc facta translatio de futilis dicitur homo vanus superfluous loquax qui nihil velare et celare potest. vñ futile vas illud quod nulla receptio claudit. sic homo futilis est diuulgans omne quod audit. Proterua in minimis absit procul. hic ponit aliud documentum quo auaricia magistri dissuadet atque tenacitatem Et dicit rapacitas. i. auaricia proterua. i. crudelis absit procul in minimis. supple rebus. q. d. et etiam in maximis per illam topicam. Si illud quod minus et illud quod magis. et hoc de auaricia. et sequitur. absit et aduica. i. curua et pene inflexibilis tenacitas ex his nouerca. i. inimica fame. Item sicut a quilibet sic et a magistro iter cetera mala huiusmodi rapacitatis fugiendum est. lucrum nepe illicitum est quod iniuste possidet et quod iniuste acquisitum id iniuste dicitur. hinc tullius in philippica. Male inquit proterua male dilabunt. Nepe difficile est quod ex rapacitate prosperet. Si quis enim suis diebus gaudere videatur bis quod rapuit. ei tamen prosperitas aut non erit diuturna aut in successoribus non durabit. iuxta illud Seneca ad lucillum. Nulli inquit cui rapina feliciter cessit gaudium rapti durat in posteris. nec mirum. quod nullum violentum perpetuum. Absit ergo a magistro rapacitas quod non est nisi cupiditas quod ad atque repta magna quod parum ingeniosa expropriatio. Item de tenacitate supra iam satis dictum est. Cauendum est et ne puerorum pulueri. hoc est tertium documentum huius partis quod est de mora magistri extra suam patriam. Et dicit quod magistro ipso extra patriam suam regimini scolastico incumbente cauendum est etiam ne magister ipse extra suam patriam obgens alludat pulueri. i. labori seculento. i. fece pleno eorum supple que dicitur sunt. i. scolastico regimini. alludat inquit plusquam tricenario. non obstante quod confluentia. i. abundantia maxima gaude supple et lucrum et comitum id est scolarium affuerit affluentia inquit federata id est copulata opulencia. i. cum abundantia amoris. alia littera habet confederati amoris sed in idem redit. quod nisi id est excepto illo si promotio in maiore vigeat. i. nisi speret ad maiora promoueat. vñ certe elatio facultatum id est diuitiarum et lucrum vigeat in honore. quasi dicat. tunc enim commorandum est cum maiora premia expectentur. Item puluis dicitur quod viuenti tollitur.

Inde et puluerem pro labore plerumque accipimus. Unde virgilius in quadam egloga. Quid iuuat estiuo defessus puluere abesse. Quam potius bibulo. decubuisse thoro. et Orationis. Sunt quos curriculo puluerem olimpicum collegisse iuuat. licet forte alia ibi interpretetur manerie. Item feculentus a fece dicitur. id est fetidus vel plenus fece. lentus

curam quis acceperit in natali soli confinio: pomposo affatu insistendum est. Caute splendideque procurationi vicissim est arrendendum: vestiumque varietate gaudendum: quoniam vestis polimite venustas: anulorumque insignia: multos aliud quam veritas exigit cogunt obtinere. ornatus fauor: affatusque lepos: quod plurimos paratos sensu erroneo homerum excedere visum compellunt: ordine tamen docendi preterato diligenter obseruato.

enim sepius plenum significat sicut osus.

Cum autem ob dulcoris predelectas. Postquam Boetius in hoc ultimo capitulo ostendit qualiter magistri regentes scholas in duabus urbibus solennioribus vti est athenis et roma. similiter quod in locis his adiacentibus extra tamen suam patriam existentibus se gerere debeant tam quo

ad se quam quo ad scholares et ad alios a suis scholaribus distinctos. nunc consequenter in hac finali parte totius operis determinat quomodo magistri in patria sua curam docendi discipulos suscipientes se debeant gubernare. Et diuiditur hec pars in duas partes. nam primo ponit documenta quedam ipsum regulantia quo ad mores componendos. secundo quo ad vicia fugienda. secunda ibi. Jocosum. Prima adhuc in duas. nam primo facit quod dictum est. secundo causam documentorum subnectit ibi. Quoniam polimite. Et primo documentum ponens dicit. cum quod magistrorum susceperit curam regendi scholas in confinio natalis soli id est territorio tum ob delicias dulcoris patrie. tum etiam ob venerabiles aspectus parentum insistendum est id est vacandum est. subaudi ipsi magistro pomposo id est superbo non ea superbia que vicio commaculata est sed pomposo id est pleno popa philosophica. affatu id est colloquio et sermoni. quod pro et similiter arrendendum est caute splendideque procurationi subaudi ciborum et victualium reliquorum. et hoc dico vicissim non quidem die singulo sed cum tempus exoptulet aut facultate permittatur. quod pro et gaudendum est ipsa varietate vestium supple et alijs ornatibus decentibus vti sunt anuli et birrum et similia quod honore magistralis regit. Et causas huiusmodi subdens de varietate vestium dicit. et ideo quoniam venustas. i. decentia vestis polimite. i. ornate. quod pro et insignia. i. gloriosa ornamenta anulorum et aliorum redimiculorum cogunt multos obtinere aliud quam veritas ipsa intrinseca exigit et requirat. Quis vir bene vestitus in vestibus esse perit. Leditur a mille quod uis ideota sit ille. Et annectens causam aliam hoc ipsum dicit. ornatus etiam et fauor. quod pro et lepos id est facetia affatus et colloquij compellunt supple plerumque excedere id est precellere visum et apparatus multos supple tales et taliter vestibus fauore et facetia colloquij insignitos. multos dico paratos sensu erroneo subaudi ob fictam decetiam. homerum illud poetam grecum. q. d. ornatus vestimentorum atque reliqua supradicta sepius faciunt magistrum estimari homerum sapientiorum et peritiorum quod uis ita in re uitate non existat. Notandum quod cuiuslibet patria sua dulcorosa est quoniam loci genitalis cuiuslibet est

Sextum

conservatiuum principium quemadmodum pater principium productiuum existit. ut attestat Porphyrius Ithagogicus cum iquit. Est enim patria principium generationis quemadmodum et pater. In ipsa nepe virtus celestialis nato vigore influunt atque ipsius in esse conservat veluti locus suum locatum. est ergo dulcorosa cuilibet sua patria ob loci natalis conservantiam. simili-

literque dulcorosa est ob parentum reverentiam que quod de primis in promissione mandata est. ut patet exodi. xx. cum dicitur. honoram patrem tuum et matrem ut bene sit tibi: affert enim parentum reverentiam vite longevitatem atque bonorum tempo-

Jocorum quoque damnosa libido attritus ablata sit: ut quod raro corrigi provincialis bonorum famam efferat in tituli commendationem. Quam magis vero venustatis titulus surrexerit tanto magis subditorum insistendum est favori: ut quod proprii oris neque efferri tumultibus: ipsorum tempestivis erogetur affatibus: ut non solum in morum dulcedine:

ralium affluentiam abundantem. Item polimitus. ta. tu. ad iectivae sumitur. vel etiam polimita vestis est multorum colorum et dicitur a rotunditate quod est polus quia vestis illa rotunda est. et potest capi in proposito utroque significato. Item venustus. i. decens. et dicitur a venus. Papias vero dicit venustus. i. sapiens ornatus. modestus. facetus. formosus inde venustus faceta est et formositas.

Jocorum quoque danosa libido etc. In hac parte Boetius post predicta ponit documenta magistrorum regulantia quoad vicioz fugam. Et dividitur hec pars in duas partes secundum duo documenta que ponit. secunda ibi. Cum autem primo ponit unum documentum quod est de evitacione iocorum illicitorum. secundo causam documentum subiungit ibi. Ut quod oris etc. Et dicit primo quod danosa libido. i. cupiditas iocorum sit ablata subaudi a magistro attentius et hoc id est ut honor provincialis. i. hominum provincialium et patrie efferat. i. extolat famam supple magistrum in commendatione tituli. i. honoris quod tamen raro contingit. quoniam nemo acceptus in patria est neque propheta ut dicitur in euangelio. et sequitur. et quam tomagis titulus. i. laus et bonorum venustatis et nobilitatis surrexerit. i. excreverit tantomagis est insistendum. i. vacandum favori subiectorum. i. scolariu. Et causas documentum assignas dicit. hec omnia id fieri congruum est ut quod. i. que laus nequit proferri subaudi ob proferentis verecundiam cum propria laus sordeat. proferri inque tumultibus. i. verbis tumultuosis. proprii oris. illud saltim erogetur et proferatur affatibus tempestivis eorum. i. subditorum ut sic magister ipse non solum morum dulcedine sed et facultatis. i. scientiarum acumine. i. excellentia spectetur et miretur. **Notandum** magistrum in natalibus comorantibus locis summopere a luxuriosorum consortio se abstinere debet pro multis vilissimas conditiones quibus quilibet lufos astringitur. prima est desiderium lucrandi quod ex cupiditate procedit que radix omnium vicioz est. primo ad thimoteum. vi. Secunda spoliare proximum quod rapina est.

Tertia blasphemare deum quod est turpissimum. Quarta per iurare. quo ecclesia continentur. Quinta valde meriri quo scandalizatur proximus. Sexta furari quod suspendium sequitur. Septima irasci quod plerumque homicidium sequitur. Octava solentates non colere. quare et merito lapidandi essent lufos sicuti quod colligebant ligna in sabbato. Nona est amissio bonorum omnium. quare sobres bone igitur magister qui famam bonam et honores suos promulgare desiderat ludorum in bone-

statem rabiemque deinet quam nihil est quod homines tam debonestet quam ludorum inhonestas. Alea enim ludus ut in polycrato li. primo scribitur. omnium malorum mater est. Deinet ergo tam alea quam ceterorum ludorum enormitas. exemplo Chilonis lacedemonum. hic enim societatis iugede causa missus in corinthum duces et seniores populi ludetes iuenit in alea. in factio itaque negocio re-

verum etiam proprie facultatis acumine commendabilis inspectetur. Cum autem tam morum quam facultatis in publicum enenerit commendatio: cavendum est ne incestus caput obstipet: adulterium ora confundat: illiciteque malignitatis fetor famam bonam denigret: ne rose verum emittentes odorem videantur expirare: et lilia sudore castitatis que sita

versus est dices se nolle spar-
torum gloriam quam
constructio bi-
zatio claresce-
bat hac macu-
lare infamiam
dicere cum ale-
atoribus socie-
tatem straxisse.
proclare quod ut
ferret referebat
Themistodes
magistrum et lu-
dis et gubercu-
m leuiozibus ar-
cedos fore ne

respublica ludere videatur defectumque sui relicta gravitate pronunciet. hec ille.

Cum autem tam morum quam facultatis. Sic ponit et documentum quod iuvat Boetius magistros ipsos ad fugam luxurie sumis viribus amplectenda. Et dividitur hec pars in tres partes. nam primo documentum ponit. secundo causas documentum reddit. tertio omnia ista exemplo confirmat. secunda ibi. Ne rose. tertia ibi. Venerabilis Cratonis. Et primo documentum ponens dicit cum commendatio. i. laudatio et honoratio tam morum quam facultatis magistrum in publicum. i. in publicam famam enenerit considerandum est et firmum cavendum ne incestus. i. luxuria vel fornicatio caput eius obstipet. i. circumdet et inclinet. et etiam ne adulterium ora sua confundat: sino doche est pars pro toto posita. quod pro ne fetor viciu illicite malignitatis denigret et obfuscet famam subaudi magnis laboribus acquisita. Et ratione reddens horum dicit. hec ideo consideranda sunt ne rose. i. ipsa bona fama. emittentes odorem verum. i. vernalis et suavis videatur expirare. et etiam ne lilia castitatis. i. ipsa castitas que liliis merito comparatur que sita sudore. i. la bore. videatur decrescere supple a sua pulchritudine. quasi diceret. ne ipsa bona fama redolere desinat. **Non** Boetius attendens iter alia vicia que habent bonam famam tollere ac etiam denigrare ipsa luxuria est. pro tanto vere sapientem magistrum pro hoc documentum viciu hoc evitare docet et famam bonam retinere quod facile adimplere valebit si consilio sapienter voluerit adherere. unum ipsa sapientia in viciu et reliqua vicia dicit illud sapienter. 7. venerunt mihi omnia pariter cum illa et innumerabilis honestas pro manum illi. quod et catho attendens iquit. Luxuriam fugito etc. et sequitur in fine scodi versus. nam sunt tria fame. contraria inque quod non solum verbis sed exemplo clarissimum est. nunquid enim. voluiscitium verbis clarissima opulenta legibus et moribus ordinata. ut refert Valerius. li. 9. c. i. postquam in luxuriam lapsa est in iniuriam et turpitudine decidit ut servorum insolentissime subiaceret dominationi. sic et imperium romanum. uti Polycrates li. 6. c. iz. refert luxu et libidine exhaustum est nerone regnante. quod ergo hoc vicio fedius. quod danosius. quo virtus atteritur victorie elanguescunt. sopita gloria in infamiam convertitur. faciesque honestatis denigratur. Item incestus. i. incestus quod cum moniali communi sanguinea vel vagine percubitus. est enim coitus illicitus. Sed adulterium quasi ad alterius thorum accessus. est enim. ut iquit magister quarto innoxius illicitus coitus cum maritata. Sed stuprum est defloratio virginis illicita. Fornicatio communis ad hec omnia. fit tamen spaliter cum soluta vidua vel meretrice.

Capitulum

Unuerabilis Cratonis effigies. In hac parte Boetii superius dicta exemplo confirmat. Et duo facit. naz primo exemplum ponit. secundo circa hoc notabile quoddam subiungit. ibi. Licet enim. Et exemplum proponens dicit que et quanta opprobria subsannationes atque blasphemias ob adulterij incurrebat vicium. venerabilis enim effigies. id est ima-

go et successus Cratonis illi magistri prebuit causam meroris atque tristitie incrementum nedum proprie facultatis. id est artis complicitibus. id est sociis veruetaz alius qui eum attigeret unico respectu. quod scilicet Cratonis obdormiret quodam re-

deerescere videantur. **V**enerabilis Cratonis effigies proprie facultatis complicitibus alijs etiam qui eum unico aspectu attigerant meroris causas prebuit et incrementum: qui Castoris in diuersorio ob Eufrasie uxoris sue delicias obdormiuit: amplexando repertus est: capillis tractus: verberare castigatus: vulnere laceratus: sale fricatus: vrina seruoꝝ perfusus: angulis electus: trahibus erectus: tandem lassatis tor-

toribus genitalibus priuatus: sterquilinio suppositus: transeuntibus expositus: plebis abiectio: discipulorum desolatio: commilitonum opprobrium: crudumque ac crudele: miserum ac miserimum cunctis extitit doloris spectaculum: affinitatis gratia parateque gloria in nullo sibi proficientibus. Licet enim prima quoadque salua fiant indicia: vltima vero alteri saporis inquinamenta permanebunt et c.

et horrore confundit. vnde in prouerbis sapientum bene dictum est. Nil prodest bene facere si cesses. Nam turpe est bona opera cepta deserere atque in mala declinare. Incepto ergo bono proposito perseverandum est iugiter Ille autem perseverat qui bona cepta continuat. ille quoque perit qui summo creatiois fine singula claudit. Qui deus gloriosus est in secula cuncta benedictus Amen.

Licet enim quandoque prima salua fiant indicia. In hac finali particula huius totius libri de disciplina scolarij circa proxime dicta quoddam subiungit notabile quod magistros quoslibet comonet vt quecumque tunc in moribus tum quoque administratione doctrinarum gesserint bec

saltem eo ordine atque manerie gerant vt sicuti media primis preualeant. sic quoque vltima medio primisque antecellant. quod tamen plerumque alio ordine geritur. quauis enim prima indica. id est signa fiant quoadque. id est sepius. salua subaudi et laudabilia. tamen vltima supple indicia. remanebunt plerumque inquinamenta. id est turpia et scelerata

alterius saporis. id est manerie que prima

Notandum sicuti parum prodest bene agere si mens labilis existat cum ex nullis actibus generetur habitus nisi boni operis perseverantia coexistat: sic quoque parum imo nihil proficit qui a bonis incipit medio repetit fine

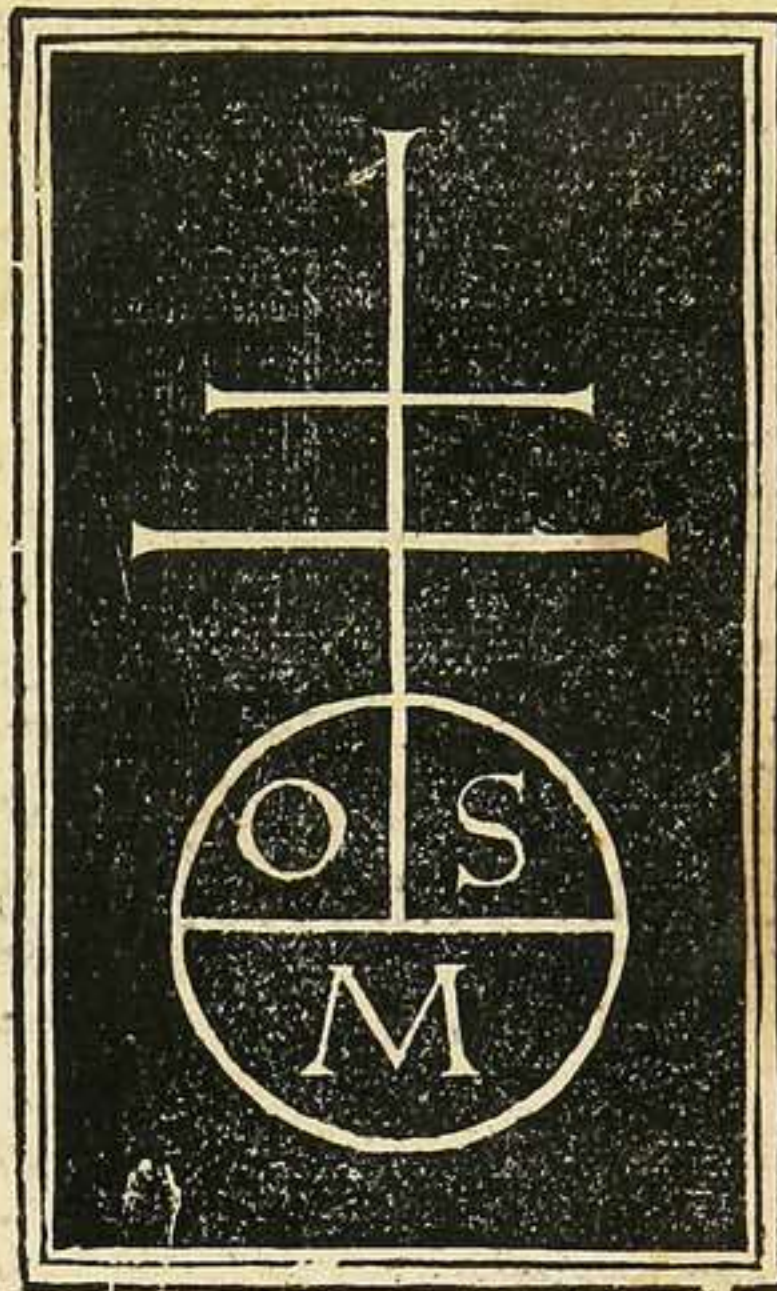
et horrore confundit. vnde in prouerbis sapientum bene dictum est. Nil prodest bene facere si cesses. Nam turpe est bona opera cepta deserere atque in mala declinare. Incepto ergo bono proposito perseverandum est iugiter Ille autem perseverat qui bona cepta continuat. ille quoque perit qui summo creatiois fine singula claudit. Qui deus gloriosus est in secula cuncta benedictus Amen.

Consiliabar item gnatorum soluere carmen:
Obliqua facie surdus ab arce ve hor.
Non pudeat struxisse dolos ex aggere sat o:
Rumiferos sonitum dum mouet ampla seges:
Aderat interdum rabies contermina ponto:
Dum loquor ex quarto capite confer opus.
Vos precor o iuuenes quibus est celebranda iuuentus:
Suggestat innocuos nunc mea lira modos.

Dini Seuerini Boetij de consolatione: necnon de scolarium disciplina melistuis operibus: cum sancti Thome super utroque prementarijs: in hoc eodem volumine: impressis mandato et ipse no bilis itegerrimique viri Octauiani Scoti ciuis modo etiensis: finis est feliciter datus: **V**entis: Anno incarnationis domini post millesimum quaterque centesimum octogesimo nono: **N**ono Kalendas Januarij.

Registrum

Uacat
 Damnatoyz pena
 Parētes require
Eximypclariqz
b
 uit. i. appofuit
 pris. i. ablati
 mibi ne abfcōdas
 ptimū beneficiū
c
 linione. i. i grātia
 ſpe reliquerit
 ſimilitudinez ibi
 tam noſtram
d
 Si illud
 nemoniſt
 potestas non
 q̄ſiuit dignitates
e
 Qd̄ autem
 phia more
 eſt bñ diſpoſitus
 familiaritas non
f
 dicit vel
 tes vt dicit
Eprofa vndecia
 Tunc ponit
g
Enotandum
 b̄ habeat
 proba. i. homies
 adpropria
b
 tia per ſimiles
 berans. i. abūdās
EMetru ſextū
 poſſūt. Notādus
i
ESed cur
 bil tamen
 cognoſcit queqz
 accipitur hic
k
 tia. i. coniungēda
 ideſt ſtruma
 a ciuitate
 nihil lucidius
l
 Nihil aliud
 litatis ipſius.
 apud aſtologos
 res cerebro
m
 ſonalis amoris
 que in modestia
 labore et fidelitas
 ſupplene
n
 ſtico. ſecundo
 iuſticia autem
Eum autem
§ 3735

Boetius
De consolatione philosophica
De disciplina scholarum